

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 1 • januari 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

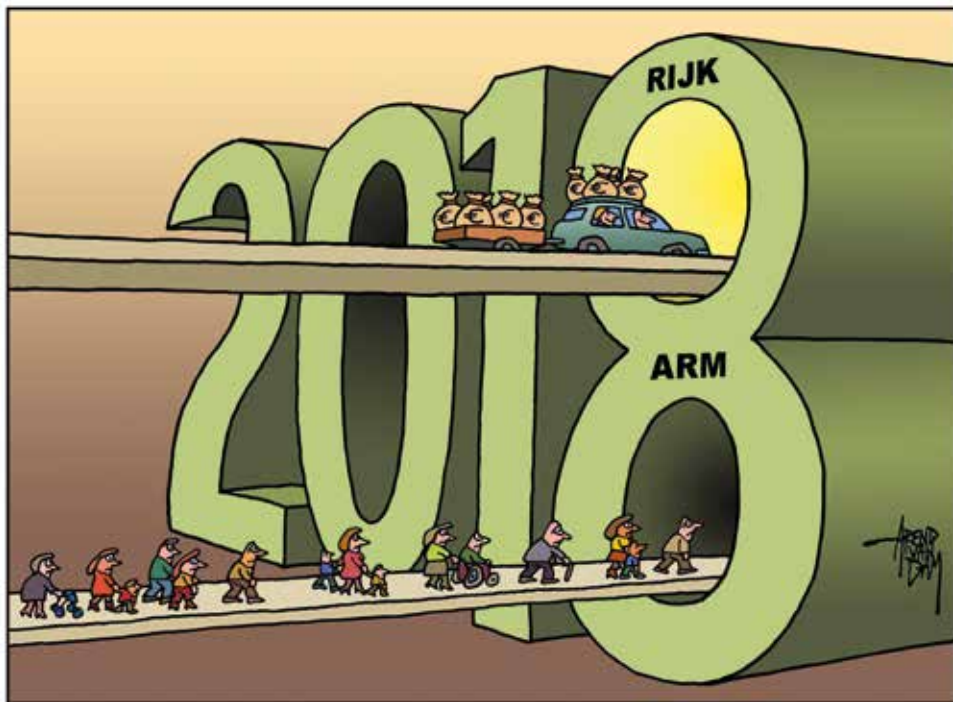

LILIAN MARIJNISSEN KLAAR VOOR DE STRIJD

ACHT JAAR IN BEELD: EMILE ROEMER

UTRECHT: DE SLAG OM HOOG CATHARIJNE

Arend van Dam

valse start

GOED GEKLEED OP STRAAT

De gemeenteraadsverkiezingen komen eraan. De beste verkiezingsstunt? U! Als mensen een leuk mens als u met een SP-jas, -shirt of -sweater zien, gaan ze zeker SP stemmen. In de SP-shop kunt u zich voor een schappelijke prijs kleden volgens de laatste tomaat-trend.

 shop.sp.nl/shop/particulier/kleding

ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

EEN GOED VOORNEMEN: WORD ACTIEF

Goede voornemens zijn vaak commercieel: 'koop nu nicotinepillen', 'neem nu een abonnement op de sportschool' en 'begin nu een dieet van peperdure afslankshakes'. Maar, één goed voornemen raad ik je wel aan: laat 2018 het jaar zijn waarin je opstaat en in actie komt voor een betere wereld. Ben je lid van ROOD en nog niet actief? Neem contact op met het ROOD-bestuur of je SP-afdeling. Ken je mensen die geïnteresseerd zijn in ROOD? Maak ze lid! Samen bouwen we de beweging uit die mensen weer de macht laat pakken en die de macht van het grote geld wil breken. Samen bouwen we de beweging uit die gemeenschap en solidariteit voorop stelt!

Lisa de Leeuw, voorzitter ROOD, jong in de SP

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Suzanne van de Kerk
Karen Veldkamp

Foto cover
Suzanne van de Kerk

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel
Schot in de roos:
het Zorgbuurthuis
4

Emile en Lilian
'Trots op hoe we
dit gedaan hebben'
6

Bedankt, Emile
Acht jaar in beeld
12

Utrecht
Van wie is de stad?
20

Première
Theater voor Elkaar
22

- 14 Economie: Iedereen moet in de donut zitten**
- 19 Heerlen: Stuur Tihange en Doel met pensioen**
- 26 Uitgelicht: Allemaal even opletten!**
- 28 LinksVoor: Marije van Hell heeft stapels Ip's**
- 29 Mijnwerkers-misère: Indringende expositie in Helmond**

16, 17, 18, 24, 25, 27 Nieuws 30 Prikbord 31 Puzzel
32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Met moed en optimisme

De feestdagen liggen achter ons. Ik hoop dat u daar met uw naasten van heeft genoten. Voor mij waren het bijzondere dagen. Na twee weken hectiek en veel leuke reacties was het een mooi moment van bezinning en van vooruitkijken naar de opdracht die ons wacht.

In Den Haag hoor ik namelijk continu 'de crisis is voorbij'. Maar voor wie precies, vraag ik me dan af. Voor de leraren die tot hun 71^e door moeten werken? Voor de mensen die geen betaalbaar huis kunnen vinden of hun huur hebben zien stijgen? Voor al die jongeren die een onzeker contract hebben en niet aan een toekomst kunnen bouwen? Voor de mensen die hun zorgkosten niet kunnen betalen?

Van de hoge Haagse heren hoeven we niet veel te verwachten. Zij gaan door op de ingeslagen weg: de grote bedrijven krijgen de cadeautjes en de mensen de rekening. En dat wat van ons allemaal is, onze verzorgingsstaat, wordt overgeleverd aan de pakken-wat-je-pakken-kan-managers. Ondertussen worden de mensen die het echte werk doen gewantwoord en proberen sommige politici mensen tegen elkaar uit te spelen.

Het is aan ons om te laten zien dat het anders kan. De SP is de bondgenoot van iedereen die vindt dat het menselijker en socialer moet. In het parlement zijn wij hun stem, buiten het parlement komen we samen met hen in beweging. Voor een overheid die waakt over ons algemeen belang en mensen zekerheid en vertrouwen geeft. Met een zekere baan en fatsoenlijk loon, een betaalbare woning en een goede oude dag.

Eensgezind, met moed en met optimisme gaan we aan de slag om te bouwen aan ons menselijk en sociaal alternatief. Ik wens u allen een goed, gezond en strijdbaar 2018 toe, ik heb er zin in!

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

HET ZORGBUURTHUIS

Het lijkt voor velen tegenwoordig een utopie: op een menswaardige manier oud kunnen worden, met goede zorg en in de vertrouwde omgeving. Met het initiatief voor Zorgbuurthuizen schetst de SP hoe het wél kan. En dat het de zorg doeltreffender, overzichtelijker en betaalbaar maakt.

HET IS WAT VEEL SP-AFDELINGEN steeds vaker horen: ouderen die hun levensavond graag zoveel mogelijk willen doorbrengen in hun eigen buurt, kleinschalig, in hun vertrouwde omgeving.

Niet meer naar een ander dorp of naar de andere kant van de stad hoeven verhuizen, maar rustig en samen oud kunnen worden als thuis blijven wonen niet meer gaat.

Om iedereen die mogelijkheid te kunnen bieden, heeft de SP het initiatief voor Het Zorgbuurthuis gepresenteerd. Het plan is een antwoord op de ontwikkeling dat veel ouderen langer thuis blijven wonen, zeker na de grootschalige sluitingen van verzorgingshuizen in ons land. 'Het Zorgbuurthuis gaat uit van kleinschalige en menswaardige

zorg in je eigen buurt, voor ouderen die het thuis niet meer redden', zegt Lilian Marijnissen.

Zo'n Zorgbuurthuis moet er zoveel mogelijk uitzien als een normale woning; met een kleine groep mensen die daar samen wonen. 'Met vast personeel, dus een aantal zorgverleners die de bewoners, familie en burens ook kennen. Met goed en vers bereid eten. Met een inloopfunctie voor de buurt, zodat ouderen die nog zelfstandig wonen bijvoorbeeld wel mee kunnen komen eten of kunnen komen helpen met koken.' Maar zorg gaat verder dan alleen (hulp bij) het wassen, aankleden en medicijnen toedienen. 'Zorg is ook welzijn, kwaliteit van leven. Het voorhanden zijn van een sociaal

netwerk, een sociaal leven, is in dat opzicht heel belangrijk. Daarom is Het Zorgbuurthuis nadrukkelijk in de schaal van de buurt geplaatst, dicht bij de mensen die mantelzorg verlenen, dicht bij vrijwilligers, dicht bij burens, vrienden en bekenden. Het vertrouwen en persoonlijke wordt verder versterkt door met vast personeel te werken.

Het plan heeft als ondertitel *Verzorgingshuis 2.0*, en dat is niet voor niets. Het kabinet-Rutte II zette flink het mes in de langdurige zorg; een bezuiniging die zou zijn ingegeven door de wens van veel ouderen om langer thuis te blijven wonen. De golf van sluitingen van verzorgingshuizen voor mensen die lichte zorg nodig hebben, maakte dat

voor velen het verzorgingshuis onbereikbaar werd. Bizar: een oudere heeft te weinig zorg nodig om in een verpleeghuis te mogen wonen, maar heeft tegelijkertijd te veel zorg nodig om thuis te kunnen blijven wonen. En tegelijkertijd werd er ook nog eens flink bezuinigd op de thuiszorg. En ondertussen steeg het aantal ongelukken en valpartijen onder ouderen de laatste jaren dramatisch...

Minder kosten

Voor het opzetten van Zorgbuurthuizen is het zaak dat er een centrale financiering plaatsvindt vanuit de Wlz (Wet langdurige zorg) en dat indicatiestelling gedaan wordt door zorgverleners, zo bepleit het plan. Verder moeten de ontwikkeling en het beheer van het vastgoed in handen komen van woningcorporaties en moet het opstarten van een Zorgbuurthuis onder toezicht staan van het ministerie van VWS. De rode draad in die aanpak: minder geld naar bureaucratie, meer naar zorg. Zeker: dat vergt een andere manier van het inrichten van de zorg

en dat is geen kleinigheidje. Maar om een vliegwieleffect in gang te zetten voorziet het plan in het beschikbaar stellen van een startsubsidie van 100 miljoen euro waarmee de komende twee jaar op zo'n honderd locaties Zorgbuurthuizen van de grond getild kunnen worden. De eventuele (bureaucratische) knelpunten die daarbij zouden kunnen opduiken, kunnen dan via door de Tweede Kamer te nemen vervolgstappen opgeheven worden.

Tegelijkertijd zal blijken dat de kosten voor de financiering van zorg en voorzieningen in de Zorgbuurthuizen op termijn wezenlijk lager zullen zijn dan de huidige kosten in de zorg voor en door administratie, regels, bureaucratie en management. Daarnaast is een verminderde druk te verwachten op de spoedeisende hulpposten en afname van de zorgkosten die worden gemaakt als resultaat van onder meer valpartijen en eenzaamheid. Lilian Marijnissen: 'Als je oud kunt worden in je eigen buurt, behoud je je sociale contacten en is de kans op eenzaamheid kleiner. Daarom stellen wij ook voor dat je partner mee moet kunnen verhuizen naar Het Zorgbuurthuis, ook al heeft die nog geen zorg nodig. De vrijwilligers zijn bekende gezichten, die zich dichtbij inzetten voor hun eigen buurt en burens. Geen anonieme zorg met lange, kille gangen – maar Het Zorgbuurthuis als onderdeel van een betrokken gemeenschap.'

Aan het plan voor de Zorgbuurthuizen werkten veel mensen uit uiteenlopende sectoren mee, van zorgverleners tot zorgbestuurders, van wetenschappers tot opinie-makers en zelfs een verpleeghuisarchitect en een filosoof. En natuurlijk ouderen zelf. Het plan kreeg trouwens op een opmerkelijke manier navolging in de Tweede Kamer. Lilian Marijnissen vertelt: 'Direct na het lanceren van ons plan omarmde zorgminister Hugo de Jonge het. In eerste instantie wilde een nipte meerderheid van de Kamer er vervolgens niet aan, omdat de regeringspartijen niet wilden. Maar daags daarna kwam regeringspartij ChristenUnie met een voorstel dat wel erg in de buurt kwam van ons idee voor zorgbuurthuizen. En toen was er wél een meerderheid voor. Zo gaat dat kennelijk. Maar de conclusie is: het SP-initiatief is een schot in de roos.' •

tekst Rob Janssen

foto Frank Muller / HollandseHoogte ©

www.sp.nl/sites/default/files/defzorgbuurthuizen_1.0_2.pdf

COLUMN

Staken in het algemeen belang

De eerste staking van 2018 is een feit. De buschauffeurs en machinisten in het streekvervoer legden begin dit jaar behoorlijk massaal het werk neer. Eén eis sprong bijzonder in het oog: een normale plaspaauze. In de zorg bracht de door VVD, D66, het CDA en zelfs PvdA jarenlang geprezen marktwerking ons eerder al stopwatchzorg en pyjama-dagen. En nu lijkt de perverse ideologie van winststreven in de publieke sector zelfs tot 24uursluiers bij chauffeurs te moeten leiden. Het klinkt grappig, maar het is verschrikkelijk. Beschamend zelfs. Uitgeperste rittijden, vastgelegde looproutes en stopwatchpauzes.

Ik wil niet zeiken, maar wel een plaspaauze schreven stakende chauffeurs op hun actieborden. Eerder hadden ze al een stunt uitgehaald door toiletwagens als aanhanger achter hun bussen te bevestigen. Aan humor geen gebrek bij de chauffeurs. NL anno 2018: gedwongen worden te staken voor een normale plaspaauze, voor lagere werkdruk en wat meer respect en waardering. Dat is wat marktwerking in het openbaar vervoer en de verkwanseling van het algemeen belang opleveren. Het is de race-naar-beneden waarmee velen te kampen krijgen als winst boven waardigheid wordt gesteld.

De staking is daarmee veel meer dan alleen een staking voor beter loon en werkomstandigheden van de chauffeurs en machinisten. Het is een staking in het algemeen belang. Want als de chauffeurs en machinisten kunnen winnen, kunnen conducteurs, stewards, loodgieters, bouwvakkers, leraren, politieagenten, thuiszorgers en vele anderen dat ook. De staking krijgt in het hele land onze warme en vastberaden steun. 's Ochtends, 's middags, 's avonds. Weer, wind, storm en regen. Cem Laçin, Renske Leijten, Lilian Marijnissen en honderden andere SP'ers brachten de stakende chauffeurs en machinisten vlaai, taart, drop, broodjes en heel veel steun. Niet omdat staken een feest is, juist omdat het kameraadschap en doorzettingsvermogen vergt.

Onze boodschap aan de stakers is simpel: heel veel Nederlanders steunen jullie. Dus hou vol en blijf één! Want jullie staking is in ons aller belang.

Ron Meyer
voorzitter SP

EMILE EN LILIAN

‘KOMMA

HAAR OP!'

A woman with long blonde hair is sitting in a blue chair with a crest on the backrest. She is looking towards the camera with a slight smile. The background shows other similar chairs in a row.

Hij verraste vorige maand vriend en vijand: Emile Roemer stopte als voorzitter van de SP-Tweede Kamerfractie. Lilian Marijnissen volgt hem op. Zij ziet niet op tegen haar nieuwe taak: 'Hard werken is niet nieuw voor mij.'

ACHT JAAR GAF EMILE ROEMER leiding aan de SP-fractie. In zijn voormalige werkkamer is de ingelijste foto die hij er ophing van Martin Luther King al verdwenen. 'Die krijgt nu bij mij thuis een mooi plekje.' Lilian Marijnissen heeft er nog niet over nagedacht wat zij gaat ophangen. Een kampioensfoto van Feyenoord? 'Wie weet.' Er zit in elk geval een sjaal van de Rotterdamse club in haar verhuisdoos. Beiden zouden ook alle muren kunnen behangen met de steunbetuigingen die ze de afgelopen weken hebben ontvangen. Tekenen van het vertrouwen dat zij beiden genieten.

› **Om maar meteen de hamvraag te stellen: Emile, waarom?**

Emile: 'Ik ben altijd op zoek geweest naar de juiste beslissingen, op de juiste momenten, om onze partij verder te brengen. Ik heb de overtuiging dat ik de SP de afgelopen jaren op vele fronten vooruit heb geholpen. Nu heb ik toch het gevoel dat we nieuwe stappen moeten maken om wat wij met ons allen hebben opgebouwd verder te brengen. Ik heb zeven verkiezingen gedaan, waarvan drie landelijke, en acht jaar mijn verhaal gehouden. Telkens op dezelfde manier – en dat is logisch, want ik ben wie ik ben. Er komt een moment dat een partij toe is aan iemand anders. Als je te lang in zo'n situatie blijft zitten, kun je een belemmering gaan vormen voor vooruitgang. Dat is het laatste wat wij als SP'ers willen. We werken ons allemaal helemaal suf, maar niemand is belangrijker dan de partij. We weten dat iedereen wordt gewaardeerd voor wat hij of zij doet. Of je nou de Tribune bezorgt of fulltime werkzaam bent, iedere actieve SP'er is even hard nodig. Dat idee van 'wij doen alles samen' maakt de SP zo sterk. Maar het gezicht van de partij is degene die voorop moet lopen en met ideeën moet komen. Ik vond het tijd voor een nieuw gezicht en ik vind dat je daar niet te lang in moet blijven hangen. Als iederéén vindt dat het klaar is, dan ben je te laat.'

› **Wat heeft dat gevoel dat we nieuwe stappen moeten maken gevoed?**

Emile: 'Dat we bij landelijke verkiezingen drie keer stabiel zijn gebleven. Op zich heel goed, met de rechtse wind die nu door Europa en Nederland waait. Maar ik heb ook een moment mogen ervaren dat wij de potentie hebben om de grootste partij van Nederland te kunnen worden. We hebben een keer virtueel op 38 zetels gestaan, dus we weten dat we dat in potentie zouden kunnen gaan halen. Er moet nu een moment komen dat wij, met elkaar, een deel van onze

foto Maurits Gemmink

foto Maurits Gemmink

'Er komt een moment dat een partij toe is aan iemand anders'

potentie gaan binnenhalen. En dan is het irreal om te veronderstellen dat dat met mij als frontman nog gaat lukken. Eigenlijk weet je het dan al: een vierde keer die lijst aanvoeren ga ik niet meer doen. Dan moet je je gaan afvragen wat het ideale moment is om het stokje over te dragen. Er zouden twee ideale momenten zijn, daar heb ik lang over nagedacht. Het eerste moment is als de nieuwe fase met een nieuwe regering gaat beginnen, na de regeringsverklaring dus. Het tweede is een half jaar voor de volgende Kamerverkiezingen – maar dat gaat niet als je voor jezelf al bezig bent met de vraag of je het nog wel moet doen. Want dan kan je de partij niet meer geven wat in je functie als fractievoorzitter gevraagd wordt. Zodra ik me dat realiseerde heb ik de knoop doorgehakt.'

› **Lilian, hoe heb jij Het Moment ervaren?**

Lilian: 'Voor mij is het heel prettig dat Emile de overdracht doet in een fase waarin de SP er goed voor staat, zowel organisatorisch als ideologisch. De zaak is op orde. Heel vaak zie je in Den Haag dat zo'n wissel gepaard gaat met tranen, dat mensen met pek en veren besmeurd vertrekken, dat er allerlei gedoe is in de tent.'

Emile: 'Niet één mes in de rug, maar een

complete bestekbak.'

Lilian: 'Gelukkig niets van dat alles bij ons. Ik ben trots op de partij, op de manier waarop wij het hebben gedaan. En nogmaals: voor mij persoonlijk is het heel fijn dat ik er zo in kan stappen en het stokje mag overnemen.'

› **Sadet Karabulut had zich ook kandidaat gesteld voor de opvolging van Emile. Volgens sommige parlementaire verslaggevers was dat voor de Bühne.**

Emile, resoluut: 'Dat is echt grote flauwekul.' Lilian: 'Sadet maakte haar eigen afweging, zoals al onze Kamerleden dat hebben kunnen doen vanaf het ogenblik dat Emile ons informeerde. Dat Sadet zich kandideerde, past in een normaal proces. Zo verloopt het ook bij andere partijen. Toen er moest worden gestemd wist ik net zomin als mijn fractiegenoten wat de uitkomst zou zijn. We hebben wel tegen elkaar gezegd dat we als één team op zouden treden – en dat hebben we ook gedaan. Waar die journalisten het vandaan haalden dat het voor de schijn zou zijn, is mij een raadsel. Volgens mij gaat het hier gewoon om een gebrek aan kennis. Ik las hier en daar ook op de sociale media: waar zijn de leden? Kijk; het is gebruikelijk dat de Kamerleden hun fractievoorzitter kiezen.'

En uiteraard is het tijdens een verkiezingscongres aan de SP-leden om de lijsttrekker te kiezen.'

› **Emile, je kon de fractie pas in de laatste fase informeren. Heb jij er wakker van gelegen?**

Emile: 'Ja, echt. Het was geen gemakkelijke besluit en dus ook geen gemakkelijke periode. Ik heb een dag voor de publieke bekendmaking, tijdens het fractieoverleg, gevraagd of ze even wilden blijven zitten. Ik vertelde dat ik zou stoppen en sommige mensen zijn zich rot geschrokken. Ik had het liefst mijn hele ploeg in het proces meegenomen, maar dat kon niet. Het past helemaal niet bij mij, ontwijkend gedrag en niet alles kunnen zeggen, ik vond het verschrikkelijk om te moeten zwijgen. Mensen die dicht bij mij staan, Kamerleden met wie ik goed heb samengewerkt, ik kon hen pas op het allerlaatste moment op de hoogte stellen. Ik kon niet anders, ik moest voorkomen dat het op straat zou komen te liggen. Ik heb het zelfs mijn kinderen pas heel laat verteld.'

› **Lilian, als we het goed begrepen hebben zei Emile daarnet dat jij die 38 virtuele zetels moet verzilveren. Word je daar niet een beetje zenuwachtig van?**

Emile is haar voor: 'Nee, daar wordt Lilian niet nerveus van. Want dat kan ze nooit in haar eentje, evenmin als ik dat kon. Dat doe je samen met die 40.000 SP-leden, zo bedoelde ik het te zeggen.'

Lilian: 'Precies. Natuurlijk wordt er veel van mij verwacht, dat is logisch, en ik zeg tegen iedereen: jongens, ik ga mijn best doen, maar we moeten het samen voor elkaar zien te krijgen.'

Emile, zichtbaar ontspannen: 'Ik zal de lat nog wat hoger leggen. Ik zei laatst dat ik één ding nooit had kunnen bereiken wat Lilian wel voor elkaar kan krijgen: de eerste vrouwelijke premier van Nederland worden.'

Lilian, grijnzend: 'Ik voel helemaal geen druk, hoor.'

Emile: 'Ik ben er hartstikke trots op dat de SP een vrouw als partijleider heeft, dat voelt heel goed.'

› **Na die bewuste woensdag van de wissel regende het reacties. Heeft jullie dat verheugd of geërgerd?**

Emile: 'Van alle reacties was 99 procent lief en hartverwarmend. Ik kon het bijna niet meer bijhouden. Ik kreeg massa's bloemen, brieven, kaarten, mails en appjes van de mensen voor wie ik het heb gedaan. Maar juist aan de lieden uit de Haagse kaasstolp, die blijkbaar hun mening al klaar hadden

voordat bekend werd dat ik weg zou gaan, heb ik me kapot geërgerd – en al helemaal aan degenen die mij nog nooit hebben gesproken. Ze vonden kennelijk dat ze leuk moesten doen, op radio en tv en in de kranten. Die vreselijk zure berichten, ja, die hebben mij wel geraakt. Ach, dat is maar één procent, al zijn het uiteindelijk wel de duiders die je op televisie ziet. Je zou bijna denken: als het zo erg is geweest, waarom heb ik hier dan acht jaar gezeten? Wat voor een waardeloze partij is het om zo'n mislukking zo lang te laten zitten? Gelukkig kwamen nadien de positieve berichten. Bijvoorbeeld van de chef opinie van het Eindhovens Dagblad, die schreef dat er meer Roemers in Den Haag zouden moeten zijn. Kijk, als SP'er zit je in Den Haag om het geluid van de straat te laten horen in de Kamer en om het op te nemen voor de mensen die op je rekenen; niet om aan politieke spelletjes mee te doen. Dat heb ik nooit gedaan en al zou ik er nog een eeuw blijven zitten dan nog zou dat nooit gebeuren. Anders had ik wel een acteeropleiding gevolgd.'

› **En jij, Lilian?**

Lilian: 'Ook ik heb ontzettend veel fijne reacties ontvangen. En succeswensen. Echt

geërgerd heb ik me niet aan de berichtgeving. Ik begin pas, dus dan past bescheidenheid. Ik vond het wel een beetje irritant dat er weer van alles over mijn vader van stal werd gehaald. Hoewel het bij mij geen echte ergernis opwekt; ik heb nu eenmaal die achternaam. Ik had dit uiteraard wel verwacht, ik heb het vaker meegemaakt. Toen ik lid werd van de gemeenteraad van Oss ging het ook zo en anderhalf jaar geleden, toen bekend werd dat ik kandidaat zou zijn voor de Tweede Kamer, was het niet anders. Zo'n beetje de hele pers schreef over 'de dochter van'. Als je twee maanden je best doet en laat zien wat je in je mars hebt, stopt het wel weer. Daar ben ik van overtuigd. Ik moet er nu even doorheen.'

› **Bovendien heb je ook nog een moeder...**

Lilian: 'Jazeker! Als ik de kans krijg, begin ik over mijn moeder en dat is helemaal niet zo vreemd. Toen mijn vader in 1994 samen met Remi Poppe in de Tweede Kamer begon, was ik een jaar of negen. Mijn vader was veel van huis, ik zag mijn moeder elke dag. Trouwens, kijk eens naar Max Verstappen. Wie praat er nog over zijn vader Jos?'
Emile, lachend: 'Max rijdt beter dan zijn vader.'

'We werken ons allemaal helemaal suf, maar niemand is belangrijker dan de partij'

foto Maurits Gemmink

› **Sorry, maar is rondjes rijden in een auto hetzelfde als politiek bedrijven?**

Emile: 'Nou ja, rondjes rijden... Zie het zo: politiek en Formule 1 zijn allebei topsport. Altijd scherp zijn, gecontroleerd blijven, alles in de gaten houden. Eén klein foutje en Max knalt tegen de vangrail. Eén klein foutje in Den Haag en je ligt weken zwaar onder vuur.'

› **Max Verstappen heeft inmiddels successen behaald. Wat zijn jouw successen?**

Emile: 'We kregen als SP vaak het verwijt dat we nooit meebesturen. Het was voor mij dus belangrijk om te laten zien dat wij sterke bestuurders kunnen leveren en het verschil kunnen maken. Alleen door dat te laten zien kun je die kritiek pareren. Ik heb daar veel tijd en energie in gestoken en niet zonder resultaat. We besturen nu in de helft van alle provincies, in tientallen gemeentes en in vier van de zes grootste steden, waaronder Amsterdam. We doen het daar overal erg goed, we maken echt het verschil. Daarnaast was ik de afgelopen periode bezig om de nieuwe lichter 'klaar te stomen'. Inmiddels hebben we een nieuwe jonge voorzitter, een vernieuwd partijbestuur en dagelijks bestuur en een fantastische nieuwe, ambitieuze Kamerfractie. Alleen het laatste stokje, dat van Partijleider, ontbrak nog aan dat lijstje en dat heb ik nu gedaan. Ik durf wel te zeggen dat ik er trots op ben.'

› **Voor Emile zal er veel veranderen na acht jaar in de schijnwerpers en snoeihard werken. En voor jou, Lilian, krijgt het leven ook een rigoureuze wending. Zie je daar tegenop?**

Lilian: 'Nee, hard werken is niet nieuw voor mij. In die acht jaar bij de vakbond maakte ik ook lange dagen en was ik veel van huis. Wat dat betreft verandert er niet veel. Wel is het zo dat ik voortaan eindverantwoordelijk ben en dat voel ik meteen. Ik kan het niet uitlegen: het zit gewoon in mijn hoofd, het is een gevoel. Het denken daarover is meteen na de bekendmaking door Emile begonnen en gaat maar door. Hoe doen we dit, hoe doen we dat, hoe pakken we Wilders en Baudet aan, hoe gaat de SP de verkiezingen winnen? Het blijft hard werken, maar op een andere manier. Het denken staat nooit stil, fractie-leider ben je 24/7.'

› **Als fractievoorzitter sta je veel in de belangstelling. Vind je dat moeilijk?**

Lilian: 'Nee, ik beschouw dat als een middel om ons verhaal duidelijk over het voetlicht te krijgen. In mijn positie moet ik in principe

foto Suzanne van de Kerk

'Ik ben er hartstikke trots op dat de SP partijleider heeft'

elk podium benutten. Als we willen dat mensen op ons stemmen, moeten ze wel weten waarom. Het is mijn taak om ons verhaal zo vaak en krachtig mogelijk te vertellen en daar hebben we de media voor nodig.'

› **Oké, maar je hebt ook een privéleven.**

Lilian: 'Emile heeft dat altijd knap gedaan: hij vond de juiste balans tussen gezin en werk, al lever je in zo'n functie toch altijd in. Daar teken je voor, het is geen bijbaantje. Je moet er alleen wel voor zorgen dat je geen speelbal wordt. Je moet de regie in eigen hand houden en op z'n tijd kunnen zeggen 'nou effe rust', om zo ruimte voor jezelf vrij te maken.'

› **Jouw vader heeft wel eens tijdens de kerstdagen actie gevoerd in Oss. Zou jij ook zo ver gaan?**

Lilian: 'De sociale strijd voer je voortdurend, die kun je niet even uitzetten. Nogmaals, af

en toe gas terugnemen is belangrijk. Maar als de mensen ons ergens nodig hebben, moet je er staan.'

› **Wat doe je om te ontspannen?**

Lilian: 'Wandelen met mijn hond, een witte herder. Laika heet ze. Ik mag graag sporten, in het fitnesscentrum, of hardlopen. Of er met vriendinnen op uit, dan kom ik ook tot rust. Oh ja, en ik heb een seizoenskaart van Feyenoord.'

Emile: 'Ik overweeg om er voor de tweede helft van het seizoen ook eentje te kopen, ik heb nu toch tijd zat.'

› **Dat is jou gegund, Emile, maar mogen wij toch vragen waarom je niet als fractielid in de Tweede Kamer blijft?**

Emile: 'Dan loop ik Lilian constant voor de voeten en dat wil ik per se niet.'

Lilian: 'Dat is Emiles eigen besluit, zo kijk ik er niet tegenaan.'

een vrouw als

Emile: 'Ik heb nog geen flauw idee wat ik ga doen. Ik weet alleen dat ik me met hart en ziel voor de SP blijf inzetten en te hulp schiet waar dat nodig en mogelijk is. Over een ander beroep, een nieuwe baan, heb ik nog niet nagedacht. Ik zie wel wat er op mijn pad komt en hoe ik mij dienstbaar kan maken voor de samenleving.'

› **Je bent nu 55, dus je moet nog een hele poos. De SP vindt dat mensen met zware beroepen moeten kunnen stoppen als ze 65 zijn. Heb jij ook een zwaar vak gehad?**

Emile: 'Ja, maar wel een mooi zwaar beroep, vooral een eervol zwaar beroep. Het is toch wat, namens bijna een miljoen mensen het geluid in de Tweede Kamer vertolken. Daar zeur je niet over, daar ben je dankbaar voor. Vertrouwen is het hoogste goed dat je van iemand kunt krijgen. Er zijn heel veel mensen binnen de partij die vertrouwen hadden

in mij als frontman en die nu datzelfde vertrouwen tonen in onze nieuwe frontvrouw. Dat vertrouwen mag je niet beschamen, dat moet je waarmaken. Stel je dienstbaar op en neem het op voor iedereen die op ons rekt. Dat zijn meer, veel meer Nederlanders dan er tot nu toe op ons stemmen.'

› **Zo Lilian, da's heel wat.**

Lilian: 'Natuurlijk heb ik een beeld voor ogen van waar ik aan begin. Zo'n uitdaging kun je alleen aangaan als je het voor de volle honderd procent ziet zitten. Ik ga er vol in. 'Kom maar op', heb ik al een paar keer gezegd. Er zullen ongetwijfeld momenten zijn waarop het even tegenzit en het niet helemaal loopt zoals ik zou willen. Dan is het fijn om te weten hoe sterk ons team functioneert en hoe breed onze partij is, met al die actieve mensen. Dan weet ik weer voor wie ik het doe. Neem dit van mij aan: zo is het bij die Haagse heren bepaald niet altijd.'

› **Haagse heren? Welke Haagse heren?**

Lilian: 'Laatst zat ik bij de verkiezing van de Politicus van het Jaar tussen zeven stropdassen.'

› **En dan heb jij een houding van: ik zal die kerels eens even wat laten zien?**

Lilian: 'Nee, net zoals ik liever niet heb dat ik op mijn achternaam word beoordeeld, wil ik ook niet dat mensen gaan zeggen: "Het is een vrouw, dus..." Ik ben nu fractievoorzitter van de SP-fractie en moet gewoon leveren en presteren.'

› **Welke accenten zul jij leggen?**

Lilian: 'Wacht even, de SP is een ledenpartij. De leden bepalen de koers. Het is niet zo dat als je een poppetje wisselt de koers wordt verlegd. Vanzelfsprekend heb ik mijn eigen stijl en ik zal zeker mijn eigen accenten leggen. Ik heb een verleden bij de vakbond en daar heb ik veel geleerd. Eén van de lessen houdt in dat je het niet voor, maar mét de mensen doet. Of een andere les: combineer parlementaire druk met maatschappelijke druk, dan kun je goede resultaten bereiken. Hoe dat gaat uitpakken met mij in de nieuwe rol zullen jullie snel genoeg zien, horen en lezen.' •

tekst Rob Janssen en Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

foto Maurits Gemmink

NIEUW KAMERLID MAHIR ALKAYA

VOOR MAHIR ALKAYA is het vertrek van Emile Roemer uit de Kamer wel heel bijzonder. De Amsterdammer mag namelijk de vrijgekomen plek in de fractie innemen. Oud-Kamerlid Eric Smaling, nummer 15 op de kandidatenlijst, heeft aangegeven momenteel niet voor een terugkeer in de Kamer beschikbaar te zijn.

Alkaya werkte de afgelopen vijf jaar op het ministerie van Economische Zaken. Zijn socialistische idealen, die hij tijdens koffiepauzes niet onder stoelen of banken stak, maakten hem op de werkvloer weleens een vreemde eend in de bijt. 'Mijn collega's waren vooral D66-aanhangers', vertelt Alkaya. Dat hij het reilen en zeilen van het ministerie van binnenuit kent, kan een toegevoegde waarde zijn voor de Kamerfractie, verwacht hij.

De afgelopen jaren voerde Alkaya, die namens de SP in de bestuurscommissie van Amsterdam Nieuw-West zat, onder andere actie tegen de afbraak van het openbaar vervoer in zijn stad. Het raakt hem, dat hij nu succeswensen ontvangt van bewoners waarmee hij al jaren strijdt voor het behoud van een buslijn. Alkaya: 'Omdat de stadsregio vooral aan de belangen van toeristen en expats denkt, dreigen ov-verbindingen met de volksbuurten rond Amsterdam te worden afgebroken. Maar door met bewoners in actie te komen wisten we vorige maand Metrolijn 53 te behouden. De mensen zelf hebben vaak de beste ideeën voor hun eigen omgeving, maar worden te weinig gehoord. In de Kamer wil ik ervoor blijven vechten dat zij meer zeggenschap krijgen.' •

Bedankt dat je helder, eerlijk en inhoudelijk sprak

foto Suzanne van de Kerk

foto Sander van Oorspronk

foto M...

Bedankt voor de vele foto's

foto Wiebe Kiestra

foto Wiebe Kiestra

Bedankt dat je van alle markten thuis was

foto Peter Kwint

foto still uit Vara filmpje

Bedankt voor al die keren, schouder aan schouder met de mensen

foto Bas Stoffelsen

foto Erik van 't Hullenaar

foto Sander van Oorspronk

foto Maurits Gemmink

foto Diederik Olders

foto Wiebe Kiestra

foto Menno Herstel

foto Nynke Vissia

BEDANKT EMILE

foto Suzanne van de Kerk

foto Maurits Gemmink

BASTIAAN LEEST

WIE Bastiaan van Apeldoorn, politicoloog, SP-Eerste Kamerlid en hoofddocent Internationale Betrekkingen aan de Vrije Universiteit (Amsterdam)

LEEST *Donuteconomie: in zeven stappen naar een economie van de 21e eeuw.* Kate Raworth, Uitg. Nieuw Amsterdam

› Wat heb je gelezen?

‘Een boek waar redelijk wat over te doen is. Donuteconomie, van Kate Raworth. Ik heb het in het Engels gelezen, maar er is nu ook een Nederlandse vertaling.’

› Is de ophef terecht?

‘Ja, het is zeker het lezen waard. Ik begreep dat de Engelse krant the Guardian haar de nieuwe Keynes noemt: dat vind ik wat overdreven. En hoewel alle kritiek die ze heeft en alle ideeën die je in het boek leest belangwekkend zijn, is het niet allemaal even origineel. Raworth slaagt er wel in om het op een heel originele manier te vertellen. Het spreekt echt tot de verbeelding.’

› Wat probeert ze ons duidelijk te maken?

‘Zij probeert ons een andere kijk te geven op de economische wetenschap en op de economie, maar daarmee ook op de samenleving. Het is echt de moeite waard om te lezen, zeker niet alleen als je in economische vraagstukken geïnteresseerd bent. Ze laat zien dat onze kijk op de economie, de kijk zoals die dominant is aan universiteiten, veel te beperkend is. De visie die ze daar tegenover zet is in veel opzichten een SP-visie.’

› In welke opzichten?

‘Het idee is, in SP-bewoordingen, dat de mens meer is dan een consument en een

‘DE ECONOMIE DRAAIT OM HEEL DE MENS’

land meer dan een bv. Het gaat haar om heel de mens – om nog maar een term van onze partij te gebruiken – en ze zegt: de economie draait ook om heel de mens. Maar de huidige dominante economie heeft een heel beperkte visie op wat die mens is. In de neoklassieke theorie wordt de mens gereduceerd tot een individu dat behoeftes heeft en die zoveel mogelijk wil bevredigen. Op basis van rationele keuzes en via marktrelaties met andere individuen worden die behoeftes dan zo veel mogelijk en zo efficiënt mogelijk bevredigd. Wat we daarmee missen zijn de sociale verbanden van mensen; als burgers, en als burens. Zij wil dat economie ook daarover gaat.’

› Niet nieuw inderdaad voor ons.

Wat voegt ze daaraan toe?

‘Zij maakt heel erg duidelijk: woorden zijn belangrijk.

Als je jezelf ziet als consument, dan leidt dat meteen al tot een ander soort gedrag.

Ze haalt allerlei psychologische experimenten

aan waarin mensen op elkaar moeten reageren.

Als je dan het woord consument gebruikt, dan komt er ander gedrag uit dan als je het woord buurvrouw of burger gebruikt.

Dat woord consument triggert een egocentrische, calculerende houding.’

› Wat is nou die donut?

‘De donut is een beeldende manier om aan te geven dat economie andere doelen moet hebben. Het doel moet zijn om in de donut te zitten: economie moet tot doel hebben om de keuzes die we maken binnen de grenzen van sociale gerechtigheid en ecologische houdbaarheid te houden. Als je in het gat van die donut zit, dan is er sprake van economische onderontwikkeling en wordt in de basisbehoeften van veel mensen niet

‘De donut is een beeldende manier om aan te geven dat economie andere doelen moet hebben’

voorzien. Die mensen vallen buiten de boot, hebben onvoldoende te eten, geen goed dak boven hun hoofd. Als je buiten de donut komt, dan is er sprake van ongezonde economische overontwikkeling, waarbij je veel schade berokkent aan de leefomgeving, aan het milieu en de planeet.

› We hebben nu beide: mensen die te weinig hebben en een planeet die overvraagd wordt.

‘De slechtst denkbare combinatie. We moeten ervoor zorgen dat we als mensheid binnen de donut komen. We moeten af van het groeidenken dat dominant is bij economen, beleidsmakers, journalisten, bijna iedereen: als we maar groeien gaat het goed. Daar moeten we vanaf. Het doel moet zijn: binnen die donut te komen.’

› Er zijn toch ook mensen die zeggen: we moeten stoppen met economische groei?

‘Zeker, vaak uit ecologische overwegingen. Met de vraag wat we moeten met economische groei worstel ik zelf ook. Want je kunt niet zomaar zeggen: dat gooien we even overboord. Een recessie betekent werkloosheid en armoede, en dan kan groei goede gevolgen hebben. Maar na het herstel van de crisis is er groei geweest, die vooral ten goede is gekomen aan de hogere inkomensklassen. Dat

is groei waar je niks aan hebt, omdat het niet helpt om in de sociale behoeften van de meerderheid van de mensen te voorzien. Dat relativeert weer de waarde van die groei. Raworth neemt een positie in waarin groei of krimp bijzaak zijn; geen doel op zich. Doel moet zijn: binnen de donut blijven. Dat vond ik een krachtige boodschap.’

› Is dit een nieuwe economische theorie?

‘Nee, het boek geeft aan hoe die nieuwe economie er uit zou moeten zien. Welke grenzen we moeten stellen om te komen tot een gezonde economische ontwikkeling waarin het gaat om rechtvaardigheid, waar iedereen zichzelf kan ontplooien, zonder dat we de planeet schade berokkenen. Maar het is niet echt een nieuwe theorie over hoe de economie werkt. Raworth is niet de nieuwe Keynes, laat staan de nieuwe Marx. Wat ik bijvoorbeeld mis in het boek is het woord kapitalisme. We hebben te maken met een kapitalistisch systeem, dat samenhangt met bepaalde sociale verhoudingen. Veel van haar kritiek is systeemkritiek: als je dat gaat uitvoeren, dan heb je geen kapitalisme meer. Maar ze loopt daar, mogelijk om tactische redenen, met een boog omheen. En daarmee komt de vraag op: hoe gaan al die mooie ideeën van haar worden uitgevoerd, als je niet hardop nadenkt over de machtsverhouding tussen arbeid en kapitaal?’

› Maar toch noem je het een belangrijk boek.

‘Ja, omdat het een boek voor iedereen is. Er staan geen formules in, de taal is toegankelijk, het is echt geschreven voor niet-economen. Je moet wel van lezen houden en interesse in het onderwerp hebben, maar het is voor een breed publiek. Het is een nuttig boek. Omdat je ook als liberaal bij het lezen niet meteen kan zeggen: wat een onzin, daar

doen we niet aan mee. Wat zij zegt, is heel redelijk. Zo gaat zij het debat aan met de mainstream, met de elite die het nu voor het zeggen heeft. Dat is niet genoeg, want we hebben ook strijd van onderop nodig, maar voor het publieke debat is dit goed.’

tekst en illustratie Diederik Olders

 Een uitzending van het tv-programma Tegenlicht over Donuteconomie is hier te vinden: sp.nl/Zwk

> SLUITING SIEMENS HENGELO: VOOR WAT HOORT WAT

De werknemers van Siemens Hengelo zijn boos. In een videoboodschap vertelde de bestuursvoorzitter vanuit Duitsland doodleuk dat hun (winstgevende!) bedrijf zou verdwijnen. De werknemers zijn direct gesteund door de SP, in Hengelo en in Den Haag, in hun eis om de banen te behouden.

SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink ging naar Hengelo toe en sprak met de werknemers: 'Ik zag trotse mensen die vertelden over de geschiedenis van het bedrijf, een bedrijf dat het waard is om voor te vechten.' De SP-afdeling Hengelo zette razendsnel een actie op om steun te verzamelen en een deel van de werknemers toog naar Den Haag om het debat bij te wonen. Hijink: 'Daar zette ik minister Wiebes aan het werk. Zijn eerste reactie was: dit is een bedrijfsbesluit, daar gaat de overheid niet over. Nu gaat hij in elk geval praten met Siemens. De SP vindt dat de overheid gewoon industriebeleid moet hebben. Daarbij staat centraal: voor wat hoort wat. Siemens heeft jarenlang geprofiteerd van subsidies en investeringen. Ik

foto Maurits Gemmink

SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink in gesprek met werknemers van Siemens, tijdens hun bezoek aan de Tweede Kamer.

vindt dat je dan mag verwachten dat de werkgelegenheid die dat oplevert niet zomaar verdwijnt omdat aandeelhouders nóg meer winst willen maken.'

Mariska ten Heuw, SP-wethouder Economie in Hengelo, bevestigt dat de gemeente, de provincie en het Rijk door de jaren tientallen miljoenen hebben geïnvesteerd: 'Stork is verplaatst zodat Siemens kon groeien, de hele omgeving is aangepast, wegen zijn aangelegd.' Ten Heuw bena-

drukt ook het belang voor de werkgelegenheid: 'Bij Siemens werkt veel technisch personeel op allerlei niveaus, er zijn goede opleidingen in de buurt. Maar de bedrijven die gedeeltelijk van Siemens afhankelijk zijn, gaan de klap ook voelen.' Vlak voor de kerst werd bekend dat er uitstel in de ontslagprocedures komt, volgens Ten Heuw een hoopgevend teken: 'Zonder de acties van de werknemers en de SP was het gewoon doorgezet.'

> STOP DE PESTKORTING

Terwijl Rutte steevast beweert dat iedereen erop vooruit gaat, worden jonggehandicapten met een Wajong-uitkering per 1 januari 2018 vijf procent gekort. In een filmpje van de SP leggen Wajongers uit wat dit in de praktijk betekent. Bijvoorbeeld: twee keer minder boodschappen kunnen doen per maand. SP-Kamerlid Jasper van Dijk noemt de 'pestkorting' voor arbeidsgehandicapten oneerlijk, onnodig en laf: 'Komend jaar blijven we ons verzetten tegen de strafkorting, net als dat we zullen strijden tegen het schandalige plan om werken onder het minimumloon mogelijk te maken. Genoeg te doen dus!' SP'er en ervaringsdeskundige Rayeed Nasibdar, die 7000 handtekeningen ophaalde tegen de pestkorting, blijft ook actievoeren. 'Desnoods juridisch, via het VN-Verdrag voor de Rechten van Mensen met een Handicap', aldus Nasibdar.

 [Bekijk het filmpje op doeme.sp.nl/pestkorting](http://doeme.sp.nl/pestkorting)

> 'BUITENLANDSE BEZETTING GROOTSTE PROBLEEM AFGHANISTAN'

Naar aanleiding van een mail en een filmpje (zie link onderaan) heeft SP-partijsecretaris Hans van Heijningen samen met de Amsterdamse SP-wethouder Arjan Vliegthart gesproken met Selay Ghaffar, de vrouwelijke voorzitter van de Afghaanse Solidariteitspartij. Van Heijningen: 'Mijn reactie op die filmbeelden was er een van verbazing: een vrouw zonder hoofddoek die tekeergaat tegen de buitenlandse bezettingstroepen. Ik vroeg haar: maar de Taliban dan, zijn dat soms lieverdjes?' Ghaffar: 'De buitenlandse bezetting is echt het grootste probleem. Die maakt dat we opgescheept zitten met een regering van corrupte politici en oorlogsmisdadigers. De Taliban is van een andere orde. Die heeft vleugels die pro-China, pro-Rusland, pro-Iran en pro-Pakistan zijn. Al die facties worden door de Amerikanen militair bestreden, met uitzondering van de pro-Pakistanvleugel die voluit steun krijgt van de Amerikaanse bezetters. De Amerikanen zijn erop gebrand om militair in Afghanistan te blijven omdat het land cruciaal is voor de krachtmeting met China, die volgens de VS onvermijdelijk is.' Van Heijningen merkt op dat Nederland

foto archief Hans van Heijningen

Vlnr. Hans van Heijningen, Selay Ghaffar en Arjan Vliegthart

meewerkt aan die Amerikaanse bezetting en vraagt Ghaffar in hoeverre deze toch weinig gehoorde opvatting gesteund wordt door Afghanen. Ghaffar: 'Onze Solidariteitspartij heeft dertigduizend leden; en afdelingen in 20 van de 34 provincies. In boerka en nikab gehuld, reis ik door het hele land. Het wisselen van auto's en schuilplaatsen, dat is dagelijkse kost voor ons. Hoewel we door toedoen van de regering niet openlijk kunnen werken, komen er spontaan honderden mensen op ons af als we ons laten zien en horen. Maar de internationale media zijn niet geïnteresseerd in ons verhaal. Journalisten die het echte Afghanistan willen leren kennen helpen wij graag.'

 sp.nl/ZU9

> ZIEKE HUIZEN

Letterlijk ziek worden van je huis: door de toename van schimmelproblemen overkomt dat steeds meer mensen. Had in 2007 nog 9 procent van de woningen schimmels, inmiddels is dit percentage opgelopen naar 43 procent. SP-Kamerlid Sandra Beckerman: 'Bewoners van schimmelwoningen worden vaker ziek, leven korter en doen dat in minder goede gezondheid. Denk bijvoorbeeld aan kleine kinderen die al heel jong medicijnen en

astma-puffertjes moeten gebruiken.' Beckerman pleit daarom voor een landelijk actieplan tegen schimmel in woningen. 'Op tientallen plekken in ons land komen huurders met de SP in actie tegen ongezonde woningen, maar dat zou eigenlijk niet nodig moeten zijn. Huurders moeten een afdwingbaar recht krijgen om verhuurders van schimmelwoningen aan te pakken.'

> HUURDERS DE BAAS

In de zomer van 2016 wisten de huurders van de Arnhemse Woningbouwvereniging voor Ambtenaren (WBvA) met steun van SP-wethouder Geert Ritsema de verkoop van hun woningen tegen te houden. De overwinning smaakte duidelijk naar meer, want sinds 15 december gelden er nieuwe statuten voor de kleine vereniging met slechts 180 sociale huurwoningen. Hiermee krijgt ieder huishouden een stem in de algemene ledenvergadering. Ritsema: 'Je ziet tegenwoordig allerlei soorten

coöperaties ontstaan waar mensen het heft in eigen handen nemen. Volgens mij is dit hier ook een voorbeeld van. Nadat we de verkoop van de woningen wisten tegen te houden ben ik met de huurders om de tafel gegaan. Zij hebben vervolgens zelf gezorgd voor meer zeggenschap.' Volgens de SP-bestuurder bieden de nieuwe statuten de beste garantie tegen eventuele verkoop in de toekomst. 'De woningen zijn hiermee definitief in een veilige haven terechtgekomen', aldus Ritsema.

> PERMANENTE OORLOG? NIET IN MIJN NAAM!

December vorig jaar is onder aanvoering van Sadet Karabulut in de Tweede Kamer frontaal de aanval geopend op de faliekant mislukte Oorlog tegen het Terrorisme. Tijdens debatten over de oorlogen in Afghanistan en Irak/Syrië is keer op keer gewezen op de averechtse werking. Na ruim zestien jaar oorlog is er niet minder, maar juist veel meer terreur en terroristische dreiging, ook in Europa, en zijn organisaties als Al Qaida in omvang en aantal alleen maar gegroeid. Spanningen tussen bevolkingsgroepen zijn toegenomen, ook in eigen land. Een ander gevolg is

dat er meer dan een miljoen doden zijn gevallen en miljoenen mensen op de vlucht sloegen.

De door President George W. Bush in 2001 ontketende War on Terror, waar de SP zich van meet af aan tegen heeft uitgesproken, is verworpen tot een oorlog zonder eind. Een oorlog die alleen maar verliezers kent. Rutte III steunt dit Amerikaanse wanbeleid. Nederlandse militaire missies in onder meer Afghanistan en Irak zijn verlengd. Dat betekent dat de strijd tegen deze waanzin moet worden voortgezet. Daarvoor

> DIESELGATE IN ONGEMANIPULEERDE CIJFERS

€ 450.000 boete heeft de Nederlandse toezichthouder ACM opgelegd aan autofabrikant Volkswagen wegens 'oneerlijke handelspraktijken'. Door het gebruik van sjoemelsoftware manipuleerde het bedrijf testresultaten: als 'milieuvriendelijk' aangeprezen dieselauto's stoten op de weg **40 procent** meer schadelijke stoffen uit dan in testsituaties. Volkswagen heeft toegegeven dat er in Nederland **170.000** auto's zijn verkocht met software die de uitstoottest kan manipuleren. Per verkochte sjoemelauto, bedraagt de boete dus een kleine **€ 2,65**. Volgens onderzoek van het Duitse Center for Automotive Research maakt het bedrijf Volkswagen wereldwijd gemiddeld **€ 801** winst op elke verkochte auto. Nog een duizelingwekkend cijfer: de Telegraaf meldde in maart dat volgens Amerikaanse wetenschappers zo'n **1200** Europeanen ongeveer **10 jaar** eerder zullen overlijden als gevolg van de extra uitstoot van dieselauto's met sjoemelsoftware.

> VERPLICHT VRIJWILLIG?

Dat de vrijwillige ouderbijdrage helemaal niet zo vrijwillig is, hoort de SP al jaren. Van scholen die pontificaal lijstjes ophangen van ouders die niet betaald hebben tot deurwaarders die de bijdrage komen innen: SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint heeft schoon genoeg van deze misstanden. Daarom heeft de SP, met scholierenorganisatie LAKS, belangenbehartiger Ouders & Onderwijs, GroenLinks en PvdA, een manifest gelanceerd om de vrijwillige ouderbijdrage echt vrijwillig te maken.

organiseren we onder meer een tour door het land, om de discussie aan te gaan, op universiteiten en in buurthuizen. Onze leus is klip en klaar: Permanente oorlog? Niet in mijn naam!

Wil je meer weten of een handje helpen? Check dan sp.nl/internationaal en meld je aan voor de nieuwsbrief of stuur een mailtje naar internationaal@sp.nl

> EUROPEES PARLEMENT NOEMT NEDERLAND OP ÉÉN VERKEERDE STEM NA BELASTINGPARADIJS

Bijna had het Europees Parlement Nederland officieel een belastingparadijs genoemd. Er waren net zo veel voor- als tegenstemmers: 327 voor en 327 tegen. De hoofdelijke stemming maakte duidelijk dat het de rechtse partijen zijn die tegen deze benaming stemden: het CDA, de VVD, D66 en de PVV stemden tegen; de ChristenUnie en SGP onthielden zich van stemmen. De regeringscoalitie liet zich van haar meest multinational-vriendelijke kant zien, na het belastingvoordeel dat Shell en andere multinationals reeds werd gegund. 'Wanneer een voorstel evenveel voorstemmen als tegenstemmen krijgt, is het afgewezen. Maar feit is dat de helft van alle Europarlementariërs Nederland dus wel degelijk een belastingparadijs vindt', aldus SP-Europarlementariër Dennis de Jong.

Maar achteraf bleek één tegenstemmer – de Duitse Europarlementariër Karl-Heinz Florenz – het verkeerde knopje te hebben ingedrukt. Het voor-kamp was dus toch in de meerderheid, al verandert het niets aan de uitslag. Volgens Tweede Kamerlid Renske Leijten is de uitslag een klap voor het kabinet: 'In geen enkel ander land hebben Amerikaanse multinationals zoveel dochterondernemingen, puur vanwege fiscale motieven. Terwijl vooraf is afgesproken dat EU-landen niet op de Europese lijst van belastingparadijzen komen te staan, heeft het Europees Parlement bijna anders beslist. Dat moet hard aankomen.' Volgens onderzoek van de Europese Commissie heeft Nederland meer fiscale regels die belastingontwijking in de hand werken dan alle andere EU-landen.

> VERBORGEN LEED IN DE SPORT

Een op de acht sporters heeft als kind te maken gehad met seksuele intimidatie. Dit bleek afgelopen maand uit een onderzoek, uitgevoerd in opdracht van sportkoepel NOC*NSF. Gebleken is bovendien dat meldingen van misbruik en intimidatie in de sport vaak niet tot opsporing en vervolging

leiden. De reden: gebrek aan tijd en menskracht bij de politie en het Openbaar Ministerie. SP-Kamerlid Michiel van Nispen: 'Wederom wordt duidelijk dat het kabinet meer moet investeren in onze veiligheid.'

EEN KNALLENDE START van 2018 voor postbezorgers. Eindelijk verdwijnen de **bungelbanen** bij de post, op voorstel van SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink.

SP-SENATOR TINY KOX heeft Rutte opgeroepen om de **armoede onder kinderen** terug te dringen. De voltallige Eerste Kamer steunt hem.

SCHIJNZELFSTANDIGEN die jarenlang voor hetzelfde bedrijf werken hebben ook recht op **vakantiedagen**. Zo oordeelde het Europese Hof van Justitie.

BESTAAT DE **vennootschapsbelasting** nog in 2052? Als de huidige ongezonde trend in Europa doorzet niet, zo stelt een onderzoeksbureau.

foto's archief ROOD

> RUTTE LOVES SHELL

Een premier die op de knieën gaat voor multinationals: het inspireerde ROOD tot een tweetal rake acties. Eerst 'fotobombden' de SP-jongeren het VVD-congres door het kabinet om te

dopen tot 'Shell I'. Enkele weken later kroop ROOD in de huid van Rutte om de president-directeur van Shell ten huwelijk te vragen.

STUUR TIHANGE EN DOEL MET PENSIOEN

Een kleurrijke protestmars trekt op 23 december door Heerlen. De spanning stijgt als de vicevoorzitter van ABP het woord neemt. Gaat ABP stoppen met het beleggen van pensioengelden in Engie, de eigenaar van de kerncentrales in Tihange en Doel?

HOEZO BREED PROTEST? De 500 actievoerders komen uit België, Duitsland en Nederland. En vertegenwoordigers van de SP, Groen-Links, PvdA, Partij voor de Dieren, vakbond FNV, milieuorganisatie WISE en de Belgische linkse partij PVDA-PTB sluiten zich bij hen aan. Hoe breed wou je 't hebben? De bonte stoet trekt met roffelende trommels en wapperende vlaggen dwars door het centrum van Heerlen, naar het hoofdkantoor van pensioenfonds ABP. Dat belegt namelijk 146 miljoen euro in Engie, het Franse energieconcern dat eigenaar is van de verouderde kerncentrales in Tihange en Doel – vlak over de grens in België. Dat de schrik er goed in zit bij de honderdduizenden inwoners van het Nederlands-Duits-Belgische grensgebied als gevolg de vele gebreken en incidenten bij kerncentrales; dat is één. Maar dat ABP de omstreden centrales helpt open te blijven, door pensioengelden in Engie te beleggen; dat is volgens de actievoerders echt de bodem. Want ze zien: met

ons eigen pensioengeld brengen we onszelf en honderdduizend anderen in gevaar.

Met die boodschap wordt koers gezet naar het imposante gebouw van ABP. Daar wacht José Meijer, vice-voorzitter van ABP. Dapper van haar, om zo'n groot bataljon voetvolk met zo'n duidelijke boodschap te woord te willen staan. In haar eentje nog wel. Maar ze weet ook: de actievoerders zouden het nog veel dapperder vinden als ze ervoor zorgt dat ABP zich terugtrekt uit Engie. Gaat ze dat doen?

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman is net zo benieuwd als alle anderen: 'We hebben het nu twee keer gevraagd: ABP, beleg ons geld niet in die onveilige kerncentrale. Als we die toezegging niet krijgen, gaan we door met actie voeren tot het pensioenfonds ons geld terugtrekt.' Dat laatste lijkt een steeds aannemelijker scenario te worden. Want José Meijer houdt haar poot stijf. Die 146 miljoen euro vindt ze 'niet zoveel', het

geld terugtrekken zou betekenen dat ABP 'geen invloed meer' zou hebben en bovendien 'loopt Engie voorop in duurzame energie'. En met die onveiligheid van de kerncentrales valt het ook wel mee, laat Meijer doorschemeren. Voor Sandra Beckerman is het dan duidelijk: 'Dat is dus voor de derde keer 'nee'. En daar nemen we geen genoegen mee. We gaan door met acties. Toch?' Die oproep wordt door de actievoerders met luid gejuich ondersteund. Fakkels worden aangestoken, de vlaggen wapperen opnieuw. De boodschap is duidelijk: We beginnen pas. In totaal hebben Nederlandse pensioenfondsen zo'n kwart miljard euro belegd in Engie. Naast ABP, het pensioenfonds van ambtenaren en mensen werkzaam in het onderwijs, hebben ook pensioenfondsen van de sector Metaal en Techniek, alsmede Zorg en Welzijn bijna honderd miljoen in de eigenaar van Tihange en Doel zitten. •

tekst Rob Janssen • foto Peter de Vos

foto Daniël de Jongh

SCROOGE ANNO 2018

DE LANGE ARM VAN HOOG CATHARIJNE

Een eenzame kerst dreigt voor Utrechts verschoppelingen en minderbedeelden. Traditiegetrouw organiseert het Leger des Heils er activiteiten voor kwetsbare mensen. Maar de eigenaar van Hoog Catharijne dreigt een streep door de rekening te zetten, met een verbod op de jaarlijkse kerstcollecte in het overdekte winkelcentrum. Mag dat zomaar?

BESCHIEDEN MAAR VASTBERADEN staan de collectanten van het Leger des Heils met hun rode kerstpot op de stationstraverse. Tienduizenden mensen lopen hier dagelijks vanaf het Centraal Station door Hoog Catharijne naar de binnenstad. Vriendelijk knopen de 'heilsoldaten' een praatje aan. De opbrengst van hun kerstcollecte is bestemd voor kerstpakketten en activiteiten voor kwetsbare mensen, waaronder eenzame ouderen, daklozen en verslaafden.

Het is een goede plek om te staan, vertelt majoor Fred Nieuwland van het Leger des Heils. De jaarlijkse opbrengst kan oplopen tot wel vierduizend euro. Bovendien staan de collectanten er droog en beschermd: 'Dat is fijn, want veel leden van ons kerkgenootschap zijn een dagje ouder. Die kunnen niet urenlang in de kou staan kleumen.'

Maar aan deze traditie leek afgelopen december een hardvochtig eind te komen. Het in Parijs gevestigde beleggingsfonds Klépierre, eigenaar van ruim 180 winkelcentra in zestien verschillende landen, wilde dit jaar geen toestemming geven. In 2015 nam Klépierre de Nederlandse retailvastgoedbelegger Cório over – en daarmee ook Hoog Catharijne. Een van de huisregels bij de Fransen behelst het verbod op collectes op 'hun' grondgebied. Tim Schipper, fractievoorzitter van de SP in de Utrechtse gemeenteraad, aarzelde geen moment toen hij vernam van het op handen zijnde verbod. Samen met de ChristenUnie stelde hij raadvragen. Klépierre, klaarblijkelijk geschrokken van de plotselinge publiciteit en politieke aandacht, gaf schielijk nog eenmaal toestemming voor de kerstcollecte. Maar vanaf dit jaar moeten de collecterende soldaten hun heil elders zoeken. De kwestie legt een lang-slepend probleem in de Utrechtse samenleving bloot, legt Schipper uit: 'De onderliggende vraag is: wie is de baas in de stad Utrecht?' Die vraag blijkt nog niet zo eenvoudig te antwoorden.

Met de dossiers over Hoog Catharijne en het stationsgebied zou je met gemak een bibliotheek kunnen vullen. Al tijdens de opening in 1973 gingen duizenden Utrechters de straat op om te protesteren. De sloop van de historische stationswijk en het monumentale pand van verzekeringsmaatschappij De Utrecht is velen nog altijd een doorn in het oog. De betonnen winkelkolos, aangeprezen als toonbeeld van 'tijdloze' functionele architectuur, raakte bovendien al snel hopeloos verouderd en verloederd. Vernieuwingsplannen, het ene nog megalomaner

foto SP Utrecht

dan het andere, volgden elkaar in rap tempo op. De inwoners van Utrecht waren sceptisch. Een nieuwe politieke partij, Leefbaar Utrecht, dankte er zelfs haar stormachtige bestaan aan.

Welkom in Cório-City

In 2006 werden de overeenkomsten voor de metamorfose ondertekend door de gemeente, Cório (toen nog eigenaar van Hoog Catharijne), de Jaarbeurs en de NS. Het ging toen ook al over wie wat zou betalen – en wie wat mocht bepalen. De SP zag de bui een jaar eerder al hangen en plaatste alternatieve plaatsnaamborden aan de invalswegen van de stad, met de waarschuwendende tekst 'Welkom in Cório-City'. Inmiddels verkeert de uitvoering van de herontwikkeling, inclusief het station, muziekcentrum en nieuw stadskantoor, in een vergevorderd stadium.

Maar de vraag wie de macht heeft is nog onverminderd actueel, zo blijkt uit de comotie over de kerstcollecte. De gemeente, zo bleek bij de beantwoording van de raadvragen, heeft geen problemen met de inzameling van het Leger des Heils. 'Het probleem,' vertelt Schipper, 'is dat Hoog Catharijne is gebouwd als verbinding tussen het station en de stad Utrecht. Destijds een heel nieuw en onbekend concept. De gemeente sloot een erfpachtovereenkomst met het winkelcentrum en er werd afgesproken dat in de gangen van Hoog Catharijne niet alleen de huisregels van het winkelcentrum gelden, maar ook de gemeentelijke regels.' Een ambivalente overeenkomst dus, waarin de toekomstige twistappel al lijkt te zijn ingebakken. Tot 2013 was er echter geen twijfel over mogelijk dat het gemeentebestuur uitmaakte wie een vergunning kreeg voor kraampjes en evenementen in het winkelcentrum. In de gemeentelijke regels, vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), waren de passages van Hoog Catharijne aangemerkt als een publieke ruimte waar de gemeente het laatste woord heeft in dergelijke zaken. Het Rijk vond echter dat de gemeenten hun APV's moesten vereenvoudigen; en daarmee sneuvelde deze

aparte vermelding. Toch werd het Leger des Heils ook toen geen strobreed in de weg gelegd, de jaarlijkse collecte was al sinds het ontstaan van Hoog Catharijne een vanzelfsprekendheid. Pas met de overname van Cório door Klépierre veranderde dat.

Naargeestig

Dat de gangen van Hoog Catharijne anno 2018 nog altijd dienen als verbindingsroute tussen het station en de binnenstad, lijkt geen twijfel. Het alternatief, om het winkelcentrum heen lopen, is verre van aantrekkelijk. Op straatniveau oogt de buitenkant van Hoog Catharijne aan de stationskant nog even naargeestig als in de jaren tachtig en negentig, toen drugsdealers en dakloze verslaafden onder erbarmelijke omstandigheden de krochten onder het winkelcomplex bevolkten. Een voorstel voor een andere route naar de stad, via trappen rechtstreeks vanaf de perrons naar de nieuwgebouwde Moreelsebrug die langs het winkelcentrum loopt, stuitte op een veto van Hoog Catharijne.

Het voorval tekent de opstelling van de opeenvolgende eigenaars, momenteel Klépierre, in de stad. Tim Schipper: 'De vastgoedgigant was bang dat er minder mensen via Hoog Catharijne naar de binnenstad zouden lopen. Klépierre wil een monopolie hebben op toegang tot de binnenstad, maar wil niet de verantwoordelijkheid van een openbare weg. Je kunt niet beide hebben. Klépierre is te gast in onze stad en zal ook aan de Utrechters moeten denken, niet alleen aan het eigenbelang.' Ook hekelde hij het feit dat na de verbouwing van Hoog Catharijne een aantal kleine ondernemers niet in het complex kunnen terugkeren en dat Klépierre sinds kort alle winkels verplicht om tot 20 uur 's avonds open te blijven.

Van wie is de openbare ruimte?

De vragen die opdoemen zijn exemplarisch voor de huidige tijd: van wie is de openbare ruimte? Wie heeft het voor het zeggen op een overdekt stuk weg dat in private handen is? Wie bewaakt er de orde? Wie mag beslissen wie er collecteert – of een politieke mening uit?

In de historie van Hoog Catharijne vormt de periode van overlast door dealers, drugsverslaafden en daklozen een aparte maar zeer navrante passage. Rond de eeuwwisseling sloegen de gemeente, de politie, de zorgverzekeraars én de winkeliers de handen ineen. Het winkelcentrum werd 'schoongeveegd' en er kwam alternatieve opvang in de vorm van hostels en huiskamerprojecten. Uiteraard was het gemeentebestuur, en in het bijzonder de burgemeester, eindverantwoordelijk voor de openbare orde.

Kort nadat Klépierre bekendmaakte de kerstcollecte nog slechts eenmaal toe te staan, organiseerde de SP Utrecht een bliksemactie. Met het uitrollen van een spandoek met de tekst 'Van wie is de stad?' werd de aandacht gevraagd van het winkelend publiek. Na tien minuten werden de demonstranten door de particuliere bewakers van Hoog Catharijne weggestuurd.

Voorlopig is het laatste woord over de kwestie nog niet gezegd, maar één ding is duidelijk: als het aan de SP ligt, gaat de kerstcollecte van het Leger des Heils op Hoog Catharijne ook in de toekomst gewoon door. Tim Schipper: 'Klépierre gedraagt zich als heer en meester in de stad. Wij zijn van mening dat niet de multinationals, maar de inwoners bepalen wat er in Utrecht gebeurt.' •

tekst Robin Bruinsma en Daniël de Jongh

foto Eduard van Schellinga

1

2

3

1. Scène uit het Pauperparadijs
2. Ron Meyer en Maureen Hubbard
3. Vlnr: Lieke Smits, Ron Meyer, Jim van Os, Tom de Ket, Roxane van Iperen en Kim Putters
4. Sinan Can
5. Emile Roemer
6. Zangeres Lavalu
7. Een zaal vol geïnteresseerden

4

5

6

7

EERSTE EDITIE

THEATER VOOR ELKAAR

De eerste editie van Theater Voor Elkaar, een prikkelende combinatie van politiek debat en geëngageerd muziektheater, ging er bij de ruim duizend bezoekers in als koek. Al werden er bepaald geen zoete broodjes gebakken.

OPINIEMAKERS, AAN DE TAND GEVOELD door Ron Meyer en Lieke Smits, kraken noten over het belang van samenhang en gemeenschapszin. En wie het na de inleiding door (kantoor)taalprofessor Japke-d. Bouma toch nog waagt 'jeukwoorden' te gebruiken, Engelse of misleidende termen, wordt genadeloos door de gemotiveerde zaal op de vingers getikt.

Herman Vervaart en Lisette van Dijk uit Bergen op Zoom zijn er ook bij in het Chassé Theater in Breda. Een maand eerder bezochten ze de nieuwe-ledendag in het gebouw van de Tweede Kamer. Bij die gelegenheid liet Herman, oud-raadslid voor D66, zich ontvallen dat hij – ondanks sympathie voor de SP – geen lid zou worden. En wat zegt hij nu? 'Ik ben onlangs alsnog lid geworden. Wat jullie allemaal voor elkaar krijgen, zoals nu weer deze uitermate boeiende middag, is echt geweldig. Daar wil ik voortaan helemaal bij horen.' Partner Lisette kijkt hem triomfantelijk aan. Dat wist zij al veel langer.

Organiseren en mobiliseren, dat kan de SP. Zo zit er een ijzersterk panel met hoogleraar psychiatrie Jim van Os, directeur van het CPB Kim Putters, auteur Roxane van Iperen en regisseur en acteur Tom de Ket. Zo levert Peter van Uhm, voormalig Commandant der Strijdkrachten, een bijdrage in de vorm van een videoboodschap. Zo spreekt documentairemaker Sinan Can gloedvol over de desastreuze gevolgen van armoede, onwetendheid en discriminatie en zo steelt de Amsterdamse buurtactiviste Maureen Hubbard de harten van haar

toehoorders. En dan moet het theater nog beginnen.

De toon voor het debat wordt gezet door Paul Depla, burgemeester van Breda, die in zijn eigen stad waarneemt dat de postcodes aangeven of bewoners de wind in de rug dan wel tegen hebben. Door een groeiende kloof tussen arm en rijk ontstaat volgens hem een parallelle samenleving en dreigen steeds

'Samen staan we sterker'

meer mensen, bijvoorbeeld, in het drugsmilieu te belanden omdat 'daar tenminste wel naar hen wordt geluisterd'. Want: mensen zijn op zoek naar geborgenheid en als ze die niet vinden in de bovenwereld... Kim Putters hekelt het gebrek aan vertrouwen in de maatschappij bij de overheid. Je kunt wel blijven hameren op zelfredzaamheid, maar niet vervolgens alles willen controleren. Jim van Os geeft onomwonden toe dat de academische elite zich moet afvragen wat haar rol moet zijn in een land waar mensen naast en met elkaar horen te leven. Peter van Uhm onderstreept het belang van respect voor elkaar, ondanks eventuele meningsverschillen. Roxane van

Iperen spreekt liever van een moraliteits- dan een identiteitscrisis, zet zich af tegen de schaamteloosheid van iemand als Trump en houdt het publiek een spiegel voor: in haar vergezicht stelt de linkse oppositie zich niet langer uitsluitend reactief op, maar ontwikkelt deze een visie op een betere toekomst voor iedere burger. Maureen Hubbard, die succesvol actie voert voor betere woonomstandigheden in Amsterdam-Zuidoost, sluit haar redevoering af met vier woorden: samen staan we sterker.

Die strijdvaardigheid klinkt ook door in enkele krachtige scènes uit Het Pauperparadijs, de wervelende voorstelling over het negentiende-eeuwse heropvoedingskamp in Veenhuizen, waarin theatermaker Tom de Ket ('neoliberalisme is een keiharde ideologie') actuele thema's niet schuwt. Het Pauperparadijs wordt na twee zomers op locatie in Drenthe volgend jaar juli een aantal keren opgevoerd in het Amsterdamse Carré. (Dan nog) partijleider Emile Roemer sluit Theater Voor Elkaar af met een strijdvaardig betoog: 'Zij hebben het geld, wij hebben de mensen.' Hij nodigt iedereen uit voor de speciale SP-matinee op zondag 7 juli in Carré. 'Een kaartje kost slechts 7,50 euro. Wie vandaag lid wordt van onze partij mag zelfs gratis naar binnen.' Herman Vervaart uit Bergen op Zoom grijpt naast dat aanbod. Hij is, weliswaar nog maar net, immers al lid. Maar, zo zegt hij: 'Dat maakt niks uit, dit Theater Voor Elkaar smaakt naar meer. Ik ben er straks bij, reken daar maar op.' •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

 Het hele Theater Voor Elkaar terugkijken?
Dat kan op: sp.nl/tve

> LOKALE SUCCESSEN GROOT EN KLEIN

foto's archief SP en Creative Commons CC

Rem op racebaan

Automobilisten op de Graafsebaan in Heesch wanen zich F1-coureurs. Maar komend jaar wordt het hardrijden aangepakt, dankzij de inzet van een door de SP gesteund actiecomité en SP-wethouder Rein van Moorselaar.

Toilet in Schollebos

Capellenaren haalden ruim 200 handtekeningen op voor een openbaar toilet in het Schollebos. Met dank aan een aangenomen SP-motie worden er aankomend voorjaar wc's geplaatst. Goed nieuws voor recreanten met hoge nood!

Balkons opgeknapt

Flatbewoners uit Cuijk mochten wegens instortingsgevaar afgelopen zomer opeens hun balkon niet meer betreden. Met hulp van de SP drongen ze er met succes bij de woningcorporatie op aan om de balkons te stutten.

Geld voor speelplekken

'Kan deze speeltuin beter?', vroeg de Delftse SP aan honderden omwonenden van twee speelplekken. Mede door het onderzoek komt de gemeente met meer geld en een nieuw plan voor speeltuinen.

Bonnenquotum afgeschaft

De Haagse SP ontdekte dat handhavers werden beoordeeld op basis van het aantal uitgedeelde bonnen en trok hierover aan de bel. Dankzij een aangenomen motie behoort het bonnenquotum nu tot het verleden.

Skate-spektakel

Initiatiefnemers van een internationale skatewedstrijd kregen aanvankelijk geen toestemming van de gemeente Den Bosch voor hun evenement. Door de inzet van de SP-fractie kon het spektakel toch doorgaan.

Afbraak veerdienst geremd

Door niet aflatende inzet van de SP blijft de veerboot tussen Vlissingen en Breskens voorlopig op normale tijden varen. Andere partijen 'schrokken' van het opheffen van de dienst – waar ze eerder nog voor stemden.

Voorbeeldig vervoer

De SP Heerenvveen streed samen met gebruikers van Wmo-vervoer en FNV-Taxi succesvol voor het recht op vrije taxikeuze. De nieuwe manier van aanbesteden wordt nu door de FNV als goed voorbeeld aangehaald.

Echte banen

Op initiatief van de SP wordt in Maastricht de Roemernorm ingevoerd: voortaan mag niet meer dan 10 procent van de personeelskosten worden uitgegeven aan extern personeel. En dat betekent meer echte banen!

Bewoners op de hoogte

Sinds de zomer werden vergunningaanvragen in Meierijstad niet meer in de lokale kranten gepubliceerd, wat tot veel onvrede leidde bij bewoners. De SP dwong het stadsbestuur de keuze terug te draaien.

Sociaal aan de slag

Mede dankzij de SP steekt de gemeente Hof van Twente 1,5 miljoen in sociaal-economische initiatieven. Voorbeelden: de wasserijdienst, kledingbank en boodschappendienst, waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag kunnen.

Steun voor voedselbank

Toen Tilburg de subsidie aan de voedselbank voor uitgifte in de regio stopzette, kwam de SP Goirle in actie. Hierdoor hoeven Goirlenaren die niet rond kunnen komen niet ver te reizen voor hulp.

Renovatie naar wens

Bewoners van de wijk Kleine Driene in Hengelo legden, gesteund door de SP, afgelopen zomer tien eisen neer bij woningcorporatie Welbions voor de renovatie van hun woningen. Het merendeel wisten zij binnen te halen.

Niet slopen maar investeren

Pekelder woningcorporatie Acantus was van plan woningen aan de Lindenlaan en Scheepshellingstraat te slopen. Een bewonerscomité dwong met steun van de SP af dat er juist wordt geïnvesteerd in de buurt. Een grote overwinning!

Speeltuin opgeknappt

Sinds afgelopen zomer is de SP Veendam trots bezitter van de Domela Nieuwenhuis buurt-bokaal. De afdeling steunde bewoners in hun succesvolle strijd voor de opknabbeurt van een verloederde en onveilige speeltuin.

Geen parkeerplaatsplicht

Nieuwe bewoners van appartementencomplex De Posterije in Oss betaalden verplicht voor een parkeerplaats – zelfs zonder auto! De bewonerscommissie kwam hier met de SP tegen in actie en won.

Sloopplannen gesloopt

Al maanden trekt de Utrechtse SP samen met bewoners van de Croeselaan op om hun beeldbepalende woningen te behouden. Deze maand wist fractievoorzitter Tim Schipper de sloopplannen in de raad te blokkeren.

Zorg voor statushouder

De SP Amstelveen vroeg met een YouTube-filmpje aandacht voor de situatie van een Syrische statushouder met een beperking, die niet de zorg kreeg die hij nodig had. Mede hierdoor krijgt hij toch een aangepaste woning.

Groene vingers

Dat de SP graag de handen uit de mouwen steekt was afgelopen zomer te merken in Geertruidenberg. Leden maakten een overwoekerd park met begraafplaats achter verzorgingshuis de Riethorst onkruidvrij.

Succes voor truckers

De SP Venlo steunde woedende truckers die in actie kwamen tegen de sluiting van een parkeerterrein voor vrachtwagens. Na tussenkomst van de rechter moest het terrein weer worden geopend: hierdoor kan restaurant Truckstop blijven voortbestaan.

Uit de schulden

Benadeelde Boxmeeders kunnen rekenen op de SP. Eén gezin bleek na veel brieven en telefoontjes door de SP-hulpdienst in plaats van bijna 6000 euro schuld ruim 600 euro tegoed te hebben!

Super!

Op aandringen van de SP gaat het stadsbestuur van Oude IJsselstreek eindelijk onderhandelen over een tweede supermarkt in Varsseveld. Bewoners vragen er al jaren om.

Hockeyclub gered

De Bilt kent twee hockeyclubs, waarvan de één alle subsidie kreeg en de ander moest spelen op een slecht veld. Dankzij de SP worden beide clubs nu gelijk behandeld door de gemeente.

Bevallen in de buurt

Twee jaar lang streed de SP Vlaarding en samen met het CDA voor behoud van de kraamafdeling van het Vlietland ziekenhuis. Afgelopen herfst werd bekend dat bevallen er voorlopig mogelijk blijft. Ook de afdeling Kindergeneeskunde blijft.

EVEN GOED OPLETLEN

Meesters en juffen hebben een prachtig en heel belangrijk beroep. Toch wordt er al jaren te weinig geld voor uitgetrokken. De werkdruk is hoog en steeds minder mensen willen voor de klas staan. Om de problemen aan te pakken is 1,4 miljard euro extra nodig, stelt de actiegroep PO in Actie (PO staat voor Primair Onderwijs). Te veel, vindt het kabinet Rutte III. Het kabinet dat wél zomaar de dividendbelasting afschafte: een cadeautje van, even goed opletten, 1,4 miljard euro voor bedrijven met miljardenwinsten. Om hun eis kracht bij te zetten, staakten onderwijzers een uur in juni en in oktober en december een hele dag. Kamerlid en onderwijswoordvoerder Peter Kwint: 'Ze krijgen alle steun van de SP, want ze hebben volkomen gelijk.'

foto Suzanne van de Kerk

> SP NIET AKKOORD MET JEFTA

SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur verzet zich tegen de stortvloed aan handelsverdragen die de Europese Commissie met grote haast wil doordrukken. Zo sloot de EU op 8 december een verdrag met Japan, JEFTA, terwijl dit land internationale afspraken ondermijnt over illegale houtkap en walvisvangst. Mineur: 'Japan en de EU gaan hun nationale regels harmoniseren, waarbij het bedrijfsleven actief betrokken wordt en zijn zegje mag doen. Dat gebeurt achter gesloten deuren.' Volgens Mineur is JEFTA in de eerste plaats een verdrag voor multinationals. 'We hebben een radicale koerswijziging nodig, en een eerlijke handelsagenda die mens, dier en milieu ten goede komt.'

> ONBETROUWBAAR ONDERZOEK

'Een doodzonde in de wetenschap.' Zo typeert SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen het gemorrel van het ministerie van Justitie en Veiligheid aan onderzoeken van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). Actualiteitenrubriek Nieuwsuur onthulde dat conclusies, van onder andere onderzoeken naar coffeeshopbeleid, zijn aangepast om beter aan te sluiten bij de keuzes van het ministerie. Van Nispen voelt zich belazerd en vindt het hoog tijd dat het WODC echt onafhankelijk wordt.

foto archief ROOD

> POEPDOOS

Maaltijdbezorgdienst Deliveroo kreeg op 18 december zelf een dampend pakketje afgeleverd: een bezorgbox vol 'Deliveroo'. Aanleiding was de benoeming van Deliveroo tot 'Flexremist van het Jaar' door ROOD, jong in de SP. Het bedrijf wil namelijk van alle tweeduizend bezorgers schijnzelfstandigen maken. Volgens SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent moet de regering dit soort wanpraktijken aanpakken, door flex fors duurder te

maken. Hij stelde daarom met GroenLinks en PvdA voor om de WW-premie die werkgevers bij flexcontracten betalen vier keer zo hoog te maken. Van Kent: 'Het principe dat de vervuiler betaalt is bij milieuwetgeving heel gebruikelijk. Bedrijven die de arbeidsmarkt vervuilen door misbruik te maken van flexwerk, komen er nog altijd mee weg. Daar moet per direct een einde aan komen.'

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

STOP RUTTE IN ZIJN MARS OP WEG NAAR DE VERENIGDE STATEN VAN EUROPA

Nu de Britten in het politieke spel niet meer echt meedoen, willen de aanhangers van een Europese superstaat hun slag slaan. Veel hangt af van de vraag of Merkel in Duitsland gaat regeren met de sociaaldemocraten. De partijleider van de Duitse sociaaldemocraten, Martin Schulz, was al super-Eurofiel toen hij nog voorzitter van het Europees Parlement was – maar nu maakt hij het nog bonter: in 2025 moeten wat hem betreft de Verenigde Staten van Europa een feit zijn. En wie daar geen zin in heeft, stapt er maar uit, net als de

Britten. Als Merkel met hem gaat regeren, dan wordt zij een tweede Macron, de Franse president die ook al een superstaat wil.

Met Schulz en Macron zijn we het als SP fundamenteel oneens: een VS van Europa staat zo ver af van de gewone mensen dat grote bedrijven er de baas zullen zijn, net als nu al het geval is, met hun tienduizenden lobbyisten. Bovendien, 27 of meer lidstaten kun je niet gedwongen doen samensmelten, in ieder geval niet op een vreedzame manier.

Toch wil ik ze één ding nageven: ze zijn tenminste wel duidelijk. Vergelijk dat eens met de Nederlandse regering: Rutte is zogenaamd tegen een superstaat maar stemt wel in met iedere stap op weg daarnaartoe. Dus sluit Rutte III zich aan bij een Europees Openbaar Ministerie, is er geen principieel verzet tegen de titel 'Europese minister van Financiën' en is het kabinet vóór een Europese defensie. Dat is de boel voor de gek houden: de bescherming van Rutte tegen Macron en Schulz is nul. Er was in 1936 ook zo'n premier die tegen de bevolking zei: 'Gaat u maar rustig slapen'. Dat was Colijn en het liep niet goed af, zoals we allemaal weten. Daarom moeten we Rutte ontmaskeren en stoppen, voordat die superstaat er gewoon al is.

LINKSVOR

‘WE KUNNEN HET MILIEU NIET AAN DE MARKT OVERLATEN’

Marije van Hell (21) studeert Ruimtelijke Ontwikkeling/Climate and Management aan de Haagse Hogeschool. ‘Een leuke opleiding, over het klimaatvriendelijker inrichten van de samenleving. Dat gaat over beleid, maar is ook heel praktisch en technisch: hoe werken windturbines en zonnepanelen, waar moeten de waterleidingen en de parken en groenstroken komen in een nieuwbouwwijk. Veel studiegenoten willen het bedrijfsleven in, maar ik wil liever de wereld redden dan geld verdienen aan duurzaamheid.’

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Wanneer ben je lid geworden van de SP?

‘Dit jaar, vlak voor de verkiezingen. Ik had de sites en verkiezingsprogramma’s van alle partijen goed bekeken en dacht: jee, waarom heb ik nooit gemerkt dat er een partij is die zo dicht bij mijn standpunten staat?’

› Wat voor standpunten dan?

‘Dat we zaken van levensbelang, zoals milieu en duurzaamheid, niet aan de markt kunnen overlaten. Iets milieuvriendelijks verkopen bij een winkelketen is leuk, maar dat gaat de wereld niet redden. We moeten de banden tussen het grote bedrijfsleven en de overheid aanpakken. Grote vervuilers moeten niet simpelweg de rekening bij de burgers neerleggen maar zelf echt milieuvriendelijker te werk gaan.’

› Je bent actief bij ROOD Den Haag.

‘Ja, ik vond het meteen een leuke groep. Ik ben creatief, dus ze weten mij ook altijd wel te vinden om iets te knutselen. Ik heb bijvoorbeeld de mobiele balie voor het

Meldpunt Deliveroo gemaakt. We spreken Haagse riders aan, fietsende maaltijdbezorgers, om te informeren naar hun arbeidsvoorwaarden en te overleggen hoe ze zich kunnen organiseren.’

› Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?

‘Muziek. Ik ga graag naar optredens en vaak koop ik dan ook nog een lp.’

› Een lp?! Zo’n onhandig ding?

‘Ja, heerlijk nostalgisch, met van die oude tikjes ertussendoor. Ik heb er veel. Ook lp’s waar ik vroeger met mijn vader naar luisterde, zoals Alan Parsons Project.’

› Wat is je favoriete plek op de wereld?

‘De kust. Als mijn hoofd vol is, ga ik in mijn eentje wandelen aan het strand. Ik heb pas ook voor het eerst gesurft: golfsurfen, op zo’n kleine surfplank. Iedereen zei dat het moeilijk zou zijn, maar ik bleef tijdens mijn eerste lesje al staan. Fantastisch! Ja, ik heb echt wel wat met de zee.’ ●

ODE AAN DE ARBEID

MIJNWERKERS-MISÈRE

Museum Helmond brengt met een selectie uit het oeuvre van Constantin Meunier, aangevuld met werk van gelijkgestemde tijdgenoten, een ode aan de arbeider. Een rondgang langs de boeiende expositie is pas compleet na het zien van de korte documentaire *Misère au Borinage* van Henri Storck en Joris Ivens.

DE BELGISCHE BEELDHOUWER, schilder en graficus Constantin Meunier (1831-1905) is in zijn tijd vergeleken met Rodin, maar waar zijn Franse collega vasthield aan het impressionisme maakte hij de overstap naar het realisme. Meunier bracht rond 1880 meerdere bezoeken aan steenkolenmijnen en andere industrieën. Hij raakte zo onder de indruk van het lot van de werkende mens dat hij fabrieksarbeiders, mijnwerkers en boeren in hun volledige waardigheid ging portretteren. Met zijn kijk op – en verbeelding van – de beoefende leef- en werkomstandigheden van de werkende klasse inspireerde Meunier andere kunstenaars, onder wie Vincent van Gogh. Ook zij togen naar de Belgische mijnstreek de Borinage, om in hun werk te getuigen van het harde bestaan, van uitbuiting en schrijnende armoede, van het smerige leven boven en onder de grond. Met zijn beelden, schilderijen en tekeningen droeg Meunier bij aan de vernieuwing in de beeldende kunst. Hij had oog voor de sociale problematiek van zijn tijd, al hield hij politieke bedoelingen op afstand. Hem ging het louter om onderwerpen die de moeite waard waren. Bij de Belgische Werklieden Partij, de eerste socialistische politieke beweging voor Vlaamse en Waalse arbeiders, heeft Meunier nooit aansluiting gezocht.

Andere kunstenaars, onder wie Georges Higuët, bleven geen buitenstaander. Higuët sympathiseerde met het socialisme. Hij plaatste altijd een bijl naast zijn naam, als blijk van solidariteit. Higuëts portretten vormen een ondubbelzinnig eerbetoon aan de mijnwerkers, wier miserabele lot hij zich werkelijk aantrok.

Een van de meest indringende doeken die in Museum Helmond te zien zijn, is *Misère*. Een olieverf van Lucien Lejeune uit 1892, waarop

een man en vrouw in hun huisje zitten. Zij koestert haar baby, hij zit met de rug naar het raam en staart vertwijfeld voor zich uit. Buiten trekken demonstranten voorbij, met een rode vlag. Lejeune schetst hiermee de knagende twijfels van de mijnwerker. Moet hij meedoen met de staking voor meer loon en betere rechten – en zo regelrecht op ontslag aansturen? Of moet hij kiezen voor behoud van zijn baan en thuisblijven? Een duivels dilemma, want als hij wil blijven werken, verbetert zijn situatie niet. Veertig jaar nadat Lejeune *Misère* schilderde, maakten Henri Storck en Joris Ivens een documentaire met dezelfde titel. Zij verbleven geruime tijd onder de mijnwerkers in de Borinage, voortdurend op de hielen gezeten door de mijnpolitie. Telkens als de twee filmmakers een aantal meters film hadden geschoten, bracht een koerier de spoelen in allerijl naar Brussel, zodat ze niet in beslag

konden worden genomen. Later, in de montage, ontstond een verbijsterend tijdsbeeld dat anno 2017 niets aan zeggingskracht heeft ingeboet. De opnamen van de barre huisvesting van de kinderrijke gezinnen, de vernedering van mannen en vrouwen, de arrogantie van het kapitaal en de wankelmoedige houding van de kerk, kortom van de nauwelijks te bevatten ellende, wekt 85 jaar later nog altijd diepe verontwaardiging op. Overigens werden de mijnen in de Borinage in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw gesloten. Sindsdien heeft deze streek de hoogste werkloosheid van België. ●

tekst Robin Bruinsma

 De tentoonstelling in Museum Helmond duurt tot 4 maart 2018; voor meer bijzonderheden zie www.museumhelmond.nl

Lucien Lejeune: *Misère*.

PESTKORTING

Met ontsteltenis lezen wij als werknemers van de sociale werkvoorziening dat het kabinet het voornemen heeft om mensen met een arbeidshandicap op hun inkomen te korten. Waar moeten wij dan wonen, leven et cetera? Ook wij hebben wat opgebouwd en willen dat niet zomaar kwijtraken. Wat heeft dit kabinet tegen ons? Eerst wordt de WSW afgeschaft en omgezet naar de Participatiewet – die helemaal niet blijkt te werken want mensen in de participatiewet bouwen nauwelijks een toekomst op – en nu nemen ze ons ook nog een groot deel van ons salaris af. Hoe moeten mensen met een arbeidshandicap dan hun vaste lasten betalen? Voedselbanken hebben nu al wachtlijsten, dat wordt toch een regelrechte ramp? Wat heeft dit kabinet tegen ons? Weet Mark Rutte wel wat het is om iedere dag met een beperking te gaan werken? Wij werken hard, want het kost ons veel energie om te werken, maar we verdienen ons eigen geld, wat ze ons nu ook nog eens af willen nemen. Deze maatregel mag geen doorgang vinden. Wij willen niet steeds de klos zijn. Als werken moet lonen, moet dit voor alle doelgroepen gelden. Of

moeten wij de afschaf van de dividendbelasting betalen? Als werkenden in de sociale werkvoorziening voelen wij ons heel erg in een hoek gedreven en gediscrimineerd. Het is al een straf om met een handicap te moeten leven, om je dagelijkse rol te vervullen. Maar wij willen werken voor ons geld, werken is afleiding, werken is leuk. Ook mensen als Mark Rutte kunnen gehandicapt worden, een ongeluk zit in een klein hoekje. Neemt hij dan ook genoeg met een salaris onder het minimum? Staat hij daar wel eens bij stil? Laat hem eens een tijd rondkomen van ons salaris en zien wat het is om met een handicap te leven. Dit kan niet, dit is a-sociaal. Ga dit niet pikken.

Caroline Pries-Wijnen, Helmond

BLOEIEND VERZET

Met opgewekt gemoed togen Pien van der Kleij en ik namens de SP-werkgroep Stede Broec naar Groningen. Na een mooi programma kregen wij, ongeduldige bollenbouwers, een letter van de tekst 'KOP D'R VEUR!' – wat zoveel betekent als laat het hoofd niet hangen. Doorzetten dus, met het verzet tegen de gasboringen. Zoals ook wij

zouden moeten doorzetten om niet in de zuigende prut (een andere naam voor die natte klei heb ik niet) de vele bollen uit de kratten en netjes op de grond te krijgen. Pien en ik poogden meteen maar het uitroepteken aan het eind van het veld voor onze rekening te nemen. Nou, dat was makkelijker bedacht dan gedaan!! Want het was al een hele klus om zo ver te komen! Al gauw bleef een van mijn Zweedse muilen zo vast in de prut steken, dat ik maar verder ben gaan 'ploppen' op mijn sokken; muilen in de hand. Maar ondanks de barre omstandigheden was het toch wel een feestelijke actie van Bloeiend Verzet. Eind april gaan we eens kijken hoe KOP D'R VEUR er dan bij staat.

Paulien Winnubst, Lutjebroek

EVEN RECHTZETTEN

In de vorige Tribune (december 2017) staat de naam Anjo de Haan bij een foto bij het nieuwsbericht Bloeiend verzet in Groningen (p.20). Die foto is echter gemaakt door Diederik Olders; Anjo de Haan is de maker van de foto van de Groninger Bodembeweging op pagina 7.

Redactie Tribune

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune januari 2018

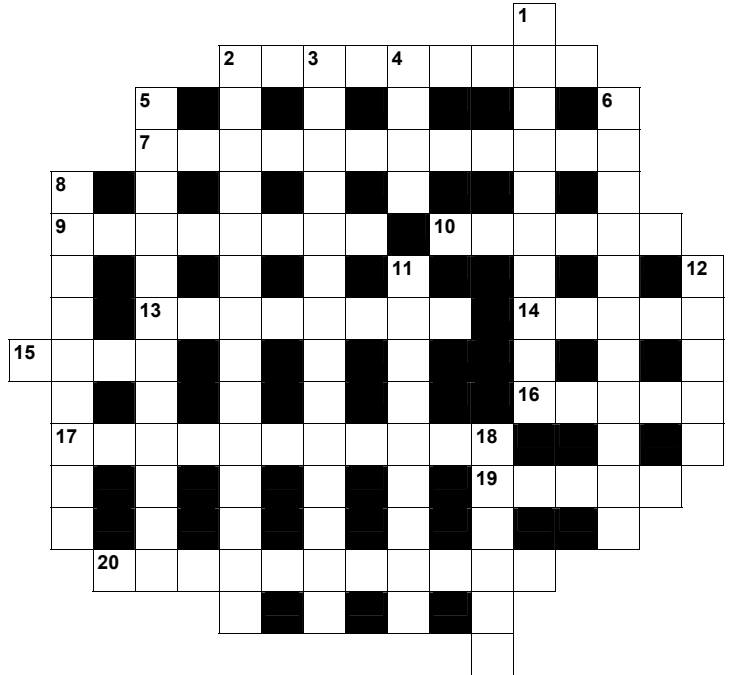
CRYPTOGRAM

Horizontaal

2 Legerdokter zonder specialisme. (9) 7 Pa en ma doen hun best voor de school. (12) 9 Meer vriend dan nodig. (8)
 10 Octrooi ziet er puik uit. (6) 13 Met moeder kun je bakken. (8 en 2,2,4) 14 Gooi een stuk touw weg. Je vangt nog eens wat. (5)
 15 Meisje houdt alleen van Engelse grappen. (4) 16 (tekst)Verzui-
 ling in de krant? (5) 17 Inschatting van een verteller. (11)
 19 Schroeft in de rondte. (5) 20 Heeft de koning ze wel allemaal op
 rijtje? Nee? Tijd voor feestgedruis. (11)

Verticaal

1 Geeft al kwispelend de tijd. (10) 2 Financiële ondersteuning voor
 als je aan de grond zit. (14) 3 Bloem van lichte zeden. (14)
 4 Kruiperige vochtafscheiding? (4) 5 Meerdere van een slaafs
 onderwijzer. (12) 6 Gaapt tussen hoog- en laagopgeleide vrienden.
 (11) 8 Een bak vol ellende, die groente. (9 en 3,6) 11 Gasstel voor
 slaperig koker. (9 en 3,6) 12 Tekent dat zijn moeder roept. (5 en 3,2)
 18 Dit woord wordt niet verkocht. (6)

ANAGRAAF

Vind vanuit de anagrammen alle 6 landen. Van elk land moet de letter uit het gele vakje in de tabel genaamd 'Letters' worden geplaatst. Dit vormt een half-anagram: de letters kunnen tot een (politiek) woord gevormd worden. Stuur dit woord naar de redactie.

De 'lange ij' = 1 letter (y). Verbindings-streepjes en spaties tellen niet mee; accenten vallen vaak weg in de anagrammen.

Veel puzzelplezier.

1 M a k A a r d g a s

4 R e n t e G n o o m

2 S l u w I n t r a d

5 L y c h e e S n e l

3 V a a k D i e p e r

6 N u S i l i c a a t

Letters					
1	2	3	4	5	6

Oplossing Anagraaf					

OPLOSSINGEN WINTERPUZZEL 2017

Oplossing Omvormer

Horizontaal

Atoomdeeltjes;
 Edda;
 Log;
 Knie;
 Patiëntenstop;
 ISBN;
 Utah;
 Knakenpoetser;
 Slee;
 Git;
 Aïda;
 Acteur;
 Tartan.

Verticaal

Aleppo;
 Oude Testament;
 Dylan;
 Eagle;
 Jonathan Swift;
 Sherpa;
 Einde;
 Trump;
 Neude;
 Akasha;
 Orkaan;
 Niger;
 Octet.

Oplossing Systeemraadsl

- A) Wiki
- C) Documentum
- E) Voicemail
- G) Millenniumbug
- I) Doordacht Digitaal
- K) Ethische Hackers
- M) Oplaadpunt
- O) AORTA

Totaaloplossing Duogram 2017
 WITTEFIETSENPLAN

De winnaar van winterpuzzel 2017 is Ellen Slits-Louman uit Uden.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 31 januari 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

HET BESTE BOEK,
DE MEEST INVLOEDRIJKE
PERSOON...

POLITICUS
VAN HET
JAAR

DE JEKKERSTE
OLIEBOL...

IK HEB ER NU GENOEG VAN...
OP MIJN LIJSTJE VAN GOEDE
VOORNEMENS IN HET NIEUWE
JAAR STAAT BOVENAAN:
STOPPEN MET LIJSTJES
IN 2018!

ACH,
WAT JAMMER
NOU...

IK HEB NOG EEN LIJSTJE WAAR IK
JE GRAAG OP HAD WILLEN ZETTEN
IN 2018 ...

DE KANDIDATENLIJST VOOR
DE GEMEENTERAADSVERKIEZING...

IK KAN NIET GENOEG
GESCHIKTE KANDI-
DATEN VINDEN...

TOEN
MOEST IK
AAN JOU
DENKEN...

BWA, NEE HOOR,
DA'S NIKS
VOOR MID...

PAT ZEGT IEDEEEN,
PAARMEE ZETTEN WE
WEL DE DEUR OPEN VOOR
CRIMINELEN EN HUN
STROMANNEN OM DE
POLITIEK BINNEN TE
PRINGEN!

EN STROVROUWEN?
WORDEN DIE WEER
OVERGESLAGEN?
HET ZAL EENS NIET
ZO ZIJN...

NEE, DE KANDIDATEN WORDEN
GENDERNEUTRAAL OP HET
STEMBILJET VERMELD ...

WE ZIJN
NIET GEK

EN OM DISCRIMINATIE OP GROND VAN AFKOMST
EN ETNICITEIT TE VERMIDDEN ZETTEN WE
NIET DE ÉCHTE NAMEN OP DE LIJST

WAARSCHIJNLIJK
GEBRUIKEN WE GEWOON
NUMMERTJES...

EN VOOR WELKE PARTIJ
BEN JIJ DAN KANDIDATEN
AAN HET WERVEN?

OM DISCUSSIE TE VOORKOMEN
WORDT ER MET GEEN WOORD OVER
DE POLITIEKE OVERTUIGING VAN DE
KANDIDATEN GEREPT, NET ZO
MIN ALS OVER
DE RELIGIE
DIE HIJ...
EH... HET
AANHANGT

GENDERNEUTRAAL,
NIET NAAR
AFKOMST
KIJKEN?

HM... KINKT
SYMPATHIEK

JA HOOR...
HET IS NATUURLIJK WEER
ZO'N PARTIJ VAN EN VOOR OUDE
WITTE MANNEN DIE GEEN VERANT-
WOORDING WILLEN AFLEGGEN
OVER HET GEBREK AAN
MINDERHEDEN IN HUN
CLUBJE...

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 2 • februari 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

GRONINGERS GAAN WINNEN

LILIAN SCHRIJFT VOORWOORD BOEK BERNIE SANDERS

CONGRES: DE TOEKOMST IS AAN ONS

Arend van Dam

nadat hij Groningen jarenlang had uitgeschud, vertrok de rover met de noorderzon

ZWEVENDE BUREN? OVERTUIG ZE!

Op 21 maart het vakje inkleuren dat de beste garantie geeft voor een socialere woonplaats – voor u is het waarschijnlijk een fluitje van een cent. Maar er is een dikke kans dat in uw straat genoeg mensen wonen die nog een zwevend bestaan leiden. Soms is er maar een klein gebaar nodig om hen te laten landen. Hang de poster die bij deze Tribune zit op uw raam, en misschien geeft u die twijfelende buurman net dat ene zetje om SP te stemmen!

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

KOM 14 EN 15 APRIL NAAR HET ROOD-WEEKEND

Ben je nieuw bij ROOD? Wil je meer weten over waar ROOD voor staat, wat ROOD doet en hoe jij kunt bijdragen aan de strijd voor een beter Nederland? Kom dan naar het ROOD-weekend op 14 en 15 april in Soest en maak kennis met ROOD-leden uit het hele land. Het belooft een heel gezellig en leerzaam weekend te worden!

Aanmelden kan door € 20,- over te maken op NL35RABO0321512812 t.n.v. ROOD, jong in de SP. Vermeld ook even je naam en 'ROOD-weekend'. Meer informatie vind je op rood.sp.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Suzanne van de Kerk,
Rob Nelisse, Karen Veldkamp,
Peter de Vos

Foto cover
Corné Sparidans / Hollandse Hoogte©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Marc Kolle
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Groningen gaat winnen

4

XXIII Congres

‘Méer dan voor elkaar’

6

Hans van Heijningen

‘Dat wij harder moeten lopen dan andere partijen, is niet zo gek’

12

Luchtvaart

De duikvlucht achter de groei

20

Thuiszorg

Hoe zorgverzekeraars zzp'ers en hun cliënten uitknijpen

24

11 Atlas van de macht: Wie zijn de *big shots* van de zorg?

23 Sleepwet: Regering wil afluisteren, niet luisteren

26 Lilian leest én schrijft in boek Bernie Sanders

28 LinksVoor: Hasan Inekçi is een BN'er: een Bekende Nieuwegeiner

29 NZF-symposium: ‘Een beweging die niet meer te stoppen is’

16, 17, 18, 19 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Het meisje met de roze jas

Een meisje met een roze jas en een roze fiets. Ze zat samen met haar vader op zondagmiddag in de metro in Rotterdam. Haar fiets verloor ze geen moment uit het oog. Ze stapte samen met haar vader uit in Kralingen-Oost. Ik denk dat ze een rondje ging fietsen in het Kralingse Bos. Het weer was er goed genoeg voor.

Het leek een mooie zondagmiddag in metrolijn B. Toch gebeurde er in het ritje van acht minuten iets waar het meisje in de roze jas, gelukkig, geen weet van heeft. Elke minuut daalde de levensverwachting een half jaar. Wie in Delfshaven woont, gaat gemiddeld vier jaar eerder dood dan iemand die in Kralingen-Oost woont.

De cijfers voor heel Nederland zijn niet beter. Mensen met een laag inkomen leven gemiddeld vijf jaar korter en zelfs veertien jaar korter in goede gezondheid. Met een duur woord worden dit sociaaleconomische gezondheidsverschillen genoemd. In normaal Nederlands heet dat: de plek waar je wieg staat bepaalt voor een belangrijk deel hoe lang je leeft.

Dat is wat ik erg vind: kinderen worden door deze verschillen meteen op achterstand gezet. Daarom moet de ongelijkheid aangepakt worden. Nu heeft 10 procent van de mensen twee derde van het vermogen in handen. Negentig procent van de mensen moet de kruimels verdelen. Laten we met die 90 procent in actie komen. Voor kleinere verschillen in inkomen en vermogen. Voor goede en betaalbare zorg. Voor gezonde en betaalbare huizen.

Laten we afspreken dat wij niet rusten totdat elk kind in ons land een eerlijke kans krijgt. Zodat de kinderen van het meisje met de roze jas straks met metrolijn B reizen zonder dat de gezonde levensjaren ervanaf vliegen.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

GASWINNING GRONINGEN

WIJ GAAN WINNEN!

Opnieuw een aardbeving, nog grotere en fellere acties, paniekvoetbal bij Shell en de NAM. Als het gaat om de strijd van de Groningers voor hun bestaan – want daar praten we feitelijk over – lijken de kansen na jarenlange impasse te keren. ‘Wij gaan winnen’, aldus SP-Kamerlid Sandra Beckerman, die voorop gaat in de strijd.

Als het gaat om de gaswinning in Groningen, komt er de laatste tijd veel in beweging. Soms letterlijk, zoals tijdens de zware aardbeving van 8 januari die delen van de provincie opnieuw op haar grondvesten deed schudden. De fakkeltocht in het Groninger centrum die daarop volgde, was eveneens een aanzienlijke beweging: 12.000 deelnemers die samen besloten dat het genoeg geweest is. Genoeg met de onveiligheid en de angst, genoeg met de vernederende positie van Groningen als wingewest, genoeg met de winsthonger van de NAM en Shell. Beweging ook op ander gebied: het hof in Leeuwarden bepaalde twee weken na

genoemde aardbeving dat de NAM woning-eigenaren direct moet compenseren voor de waardedaling van hun huizen. Rond dezelfde tijd stelde minister Wiebes, onder zware druk van de Tweede Kamer, dat er een onafhankelijk loket moet komen waar Groningers terecht kunnen om de schade te verhalen. Kort daarop werd bekend dat Shell als aandeelhouder de NAM vorig jaar al op afstand heeft gezet, waardoor de oliegi-gant volgens de inschatting van deskundigen niet langer aansprakelijk zou zijn voor de schadeclaims die op de NAM af zouden komen. Claims die de NAM zelf nooit zou kunnen betalen, zo is de inschatting. De

storm van protest die die stap teweegbracht, bracht Shell ertoe om snel bekend te maken toch maar een garantie voor de NAM af te geven. Ondertussen liet de NAM ook nog weten geen winstuitkeringen meer aan Shell en Exxon meer te geven. En dat alles binnen een paar dagen.

‘Ze raken in paniek, ze voelen dat de druk steeds groter wordt’, zegt Sandra Beckerman onomwonden. Maar erg onder de indruk van de toezeggingen is ze vooralsnog niet. ‘Het zijn mooie woorden en het klinkt allemaal leuk nu. Ze presenteren het allemaal als een cadeautje. Zo van: we hebben het geld echt wel. Dan zeg ik: stop dat geld dan

in een fonds! Een fonds voor de toekomst van Groningen.' Een petitie voor zo'n miljardenfonds is onder het motto (S)hell no! inmiddels door Beckerman en ROOD aan Shell aangeboden.

Kampioenen

Dat Beckermans twijfels over de oprechte bedoelingen van genoemde concerns niet bepaald ongegrond zijn, bleek andermaal op 30 januari – nota bene de dag waarop Shell liet weten 'toch maar wel' garant te staan voor de NAM. Op die dag namelijk ging de NAM in hoger beroep in de zaak van Hiltje Zwarberg uit Termunterzijl, Groningen. Die moest drie jaar geleden zijn woning verlaten als gevolg van de schade door bevingen en stelde de NAM aansprakelijk. De rechter gaf hem gelijk; het gasconcern moet de schade betalen. En zoals gezegd: exact op de dag dat de concerns hun welwillendheid leken te tonen – met de nadruk op leken – probeert de NAM alsnog voor haar verantwoordelijkheid te duiken.

Sandra Beckerman: 'De familie Zwarberg heeft al drie jaar achter elkaar geen kerst thuis kunnen vieren. Er zijn tienduizend mensen letterlijk ziek van de aardbevingen,

zo stelt de Rijksuniversiteit Groningen, die tevens becijferd heeft dat per jaar vijf mensen zouden kunnen overlijden als gevolg van gezondheidsklachten door de bevingen. Het is genoeg geweest. Het is écht genoeg geweest.'

Shell maakte vorig jaar 15,7 miljard dollar winst. Samen met EXXON verdiende het bedrijf in één jaar een half miljard aan de gaswinning in Groningen. Maar als het om verantwoordelijkheid gaat, lijken de concerns ook kampioenen in trainieren. Als dan ook nog premier Rutte zegt dat de tergend langzame afhandeling van de schade in Groningen te wijten zou zijn geweest aan de Groningers zelf, om daar vervolgens haastig op terug te komen met de opmerking dat het allemaal aan de lange kabinetsformatie lag, dan jaagt dat gedupeerden en actievoerders alleen nog maar hoger op de kast. Want zij zijn het eens: de achtereenvolgende kabinetten van Rutte komen hun beloftes niet na. En die beloftes waren toch helder: 'Veiligheid moet voorop staan' (Halbe Zijlstra), 'Wat mij betreft de gaswinning naar nul' (Alexander Pechtold), 'Als Groningen iets nodig heeft, dan krijgt het dat' (Mark Rutte). Sandra Beckerman kan het allemaal niet meer aanhoren en eist nu concrete daden. 'De gaswinning moet nu naar een veilig niveau, de schade moet snel en goed worden vergoed door een onafhankelijk fonds, de NAM mag geen enkele macht meer hebben en er moet fors worden geïnvesteerd in Groningen. Of dat gaat lukken? Natuurlijk. Wij gaan winnen.'

Op 31 januari volgde al een stap in de goede richting. Minister Wiebes meldde dat er een akkoord bereikt was over het zogeheten schadeprotocol; vanaf volgende maand kunnen Groningers bij een centraal loket terecht voor de afhandeling van de schade. De NAM speelt hierin geen rol. •

tekst Rob Janssen
foto Floor Mertens

COLUMN

Van de straat tot het theater

Segui il tuo corso, e lascia dir le genti.
Vervolg je eigen weg, en laat de mensen maar praten. Daarmee sluit Karl Marx het voorwoord van zijn werk *Het Kapitaal* af. Het is Italiaans. En komt uit *La Divina Commedia*, de goddelijke komedie, van de Italiaanse dichter Dante.

Tweehonderd jaar na zijn geboorte wordt Marx weer tot leven gewekt. Het Zuidelijk Toneel laat hem in de persoon van Frank Lammers de huidige wereld analyseren. *Marx* is stijf uitverkocht in België en heeft volle zalen in Nederland. Er is overduidelijk behoefte aan een groot inspirerend verhaal.

Dat merken we ook op de 140 plekken in het hele land waar we nu actievoeren, met buurtbewoners, buschauffeurs, Groningers, thuiszorgers en vele anderen. Zo analyseren we de wereld, maar veranderen we 'm vooral elke dag een beetje.

We kiezen niet alleen voor de straat of de buurt als ons podium. Ook kunst en cultuur kunnen mensen inspireren tot actie. We spreken met theatermakers, muzikanten en filmregisseurs. Van Ken Loach tot het Metropole Orkest. We gaan op 7 juli met het Pauperparadijs naar Carré en bouwen aan een kunst- en cultuur-collectief.

Van de straat tot het theater zeggen we: een andere wereld is mogelijk. Vastberaden en optimistisch.

Segui il tuo corso, e lascia dir le genti.

Ron Meyer
voorzitter SP

INDRUKWEKKEND XXIII SP-CONGRES

MEER DAN VOOR ELKAAR

De SP heeft een indrukwekkend drieëntwintigste SP-congres gevierd. Behalve een feest van inspiratie was het een dag van besluitvorming over de SP-organisatie. Met als thema: Voor Elkaar.

'DEZE TIJD VRAAGT om een radicaal alternatief voor rechtvaardigheid.' Deze zin in de inleiding van het congresstuk met de titel *Voor Elkaar* vat goed samen wat zoveel mensen samenbrengt op 20 januari 2018. Het drieëntwintigste congres van de SP wordt gehouden in Hilversum en meer dan duizend mensen worden bij de opening van het congres meteen verrast door een optreden van het internationaal beroemde Metropole Orkest. Dat belooft wat.

Het is moeilijk te zeggen wat de hoofdmoot van het congres is. Formeel gaat het over het congresstuk, waarin een aantal vooral organisatorische afspraken wordt gemaakt. In de lokale afdelingen is afgelopen maanden gediscussieerd over het stuk en tijdens regioconferenties zijn de ideeën regionaal uitgewisseld. Na een verbeterde versie konden leden en afdelingen nog wijzigingen voorstellen. Die zijn in Hilversum aan de orde. Er is een discussie, geleid door de dagvoorzitters Arjan Vliegthart (wethouder in Amsterdam) en Mariska ten Heuw (wethou-

der in Hengelo), met 28 sprekers die elk twee minuten spreektijd hebben, reacties van de congrescommissie, een tweede ronde en een tweede reactie en uiteindelijk stemmen over de bijna 70 voorstellen en 15 moties. Dat levert een zevental wijzigingen op. De discussie wordt afgerond met het vaststellen van het congresstuk – of, heel officieel: het Congres doet een bindend advies aan de Partijraad om het congresstuk vast te stellen.

Inspiratie

Een SP-congres is behalve een belangrijk deel van de SP-partijdemocratie ook een in-

spirerende bijeenkomst. De eerste congres-speech van de nieuwe fractievoorzitter Lilian Marijnissen; het warme afscheid van Emile Roemer en Hans van Heijningen, een opzwevend gedicht van *spoken word* artiest Christopher Blok, de bekendmaking van de genomineerden van de Zilveren Camera / Paul Peters-prijs voor Sociale Fotografie, een indrukwekkend optreden van de jongeren van ROOD met als boodschap 'Verover de toekomst' en natuurlijk Bob Fosko met het SP-lied. Partijvoorzitter Ron Meyer draagt ook zijn steentje bij aan de inspiratie als hij het over de verjonging in de partij heeft en

Wim van Gammeren uit Amersfoort is een van de veteranen onder de afgevaardigden. Minstens tien congressen heeft hij al bijgewoond. 'Ik ben sinds 1998 lid en heb zelfs nog een tijdje in het partijbestuur gezeten. Inmiddels ben ik niet meer zo actief voor de partij als vroeger, en help ik vooral in het telefoonteam. Maar er is nog een hoop om voor te knokken in Amersfoort. Het stadsbestuur heeft geen idee wat er bij mensen achter de voordeur speelt.'

de mensen van het eerste uur aanspreekt: 'Met jullie idealen in ons hoofd en jullie wijsheid binnen handbereik van een telefoon gaan we verder. Tegen de rechtse rakkers en de neoliberalen die ons algemeen belang aanvallen zeg ik: kom maar op!'

'Al die energie tot eenheid maken'

Bij de opening van het congres wordt een indrukwekkende lijst van internationale gelukwensen van bevriende partijen voor-gelezen. Ook zijn er buitenlandse gasten aanwezig. Bondsdaglid Kathrin Vogler is te gast namens Die Linke uit Duitsland en toont zich aangenaam verrast over het congres: 'Echt *toll*. Men is zeer strijdbaar en dat doet me erg goed. Voor Duitse begrippen verloopt dit congres ook zeer vlot en soepel. Voor een vergelijkbare *Parteitag* zouden wij drie dagen nodig hebben gehad. Deze Hollandse efficiëntie is werkelijk indrukwekkend.' Chris Maisano van de Democratic Socialists of America is hier om te leren: 'Wij zijn enorm aan het groeien. De verkiezing van Trump en het succes van Bernie Sanders heeft onze partij explosief doen groeien én verjongen. Ik zie bij de SP hoe je al die energie tot een eenheid maakt.' Ook het buurten spreekt hem aan: 'Wij gaan ook veel langs bij mensen. Maar jullie gaan langs om te luisteren en samen actie te voeren. Dat is heel belangrijk.'

'Een land vol Rooie Reuzen'

SP-leden hebben de afgelopen maand gestemd op vijf genomineerden voor de Rooie Reus, het SP-eeerbetoon aan mensen die zich op opmerkelijke en gedurfde wijze inzetten voor de samenleving, voor behoud van solidariteit en tegen maatschappelijk onrecht in Nederland en daarbuiten. Winnaar is de Groninger Bodembeweging, die samen met de mensen in Groningen opkomt voor een rechtvaardige afhandeling van de financiële en emotionele gevolgen van de gaswinning. Terwijl in de zaal het Gronings volkslied klinkt, deelt Tiny Kox de prijs uit aan de winnaars. Van de korte speech van de voorzitter van de Groninger Bodembeweging Jelle van der Knoop blijft vooral één zinnetje hangen: 'Groningen is tegenwoordig een land vol Rooie Reuzen.'

De SP is klaar om van de gemeenteraads-campagne een feest te maken. Met zoveel inspiratie komt die mooie uitslag helemaal voor elkaar.

Voormalig Kamerlid Henk van Gerven werd niet voorgedragen als partijbestuurslid, maar toch verkozen. 'Daaruit blijkt maar dat alle kandidaten evenveel kans maken. Kom bij mij dus niet aan met het verhaal dat de SP niet democratisch is', reageert hij op de uitslag. Zijn veertig jaar aan kennis en ervaring wil Van Gerven inzetten om nieuwe leden aan de partij te binden. 'In Oss is het ledenaantal het afgelopen halfjaar gegroeid – een trendbreuk. Het kan dus wel degelijk, maar je moet er wel voor werken.'

Amsterdammers Anna Beffers en Regirla Spoor zijn beiden lijsttrekker voor een stadsdeelcommissie, maar bovenal maatjes. Elke dinsdag gaan ze samen langs de deuren. Voor Spoor is het haar eerste keer als afgevaardigde, al was het in Amsterdam wel dringen voor een plekje. Beffers: 'We hebben als afdeling ruim tweeduizend leden, waarvan vier Kamerleden en twee wethouders. Het aantal van 44 afgevaardigden is dan eigenlijk te weinig. We hadden makkelijk 75 mensen kunnen optrommelen.'

'Een nieuwe generatie SP'ers staat op. Dat werkt verfrissend. Zo is mijn dochter vorige week lid geworden van ROOD', vertelt Hans Gelissen uit Heerlen tijdens de lunch. Al valt het hem op dat het nieuwe bestuur voornamelijk uit kerels bestaat. Ook inhoudelijk waait er volgens Gelissen een frisse wind door de partij. 'Ons verhaal lijkt net een stukje helderder. Dat komt straks goed van pas tijdens het kloppen in de campagne. Ik vertrouw erop dat Lilian kordaat gaat optreden.'

Hans van Heijningen bedankt de partij voor het vertrouwen.

COLLECTIEF KIPPENVEL BIJ AFSCHEID EMILEROEMER

EEN STAANDE OVATIE, mooie woorden, liefdevolle omhelzingen, de Gouden Tomaat. Een reis naar New York, de favoriete stad van hem en echtgenote Aimée, en als klap op de vuurpijl een medley van songs van de Amerikaanse hardrockband Metallica, gespeeld door het Metropole Orkest. Het afscheid van Emile Roemer raakte de duizend congresgangers in het hart.

En de vertrokken partijleider zelf? Hij was, overmand door emoties, sprakeloos. Al perste hij er nog net een korte en kernachtige speech uit – maar dat gebeurde wel voordat het beste pop- en jazzorkest van ons land met Metallica aan de slag ging.

Voorzitter Ron Meyer haalde herinneringen op aan hun eerste kennismaking in de trein tussen Luik en Aken, aan acties ('het was fantastisch om met jou de straat op te gaan'), aan Emiles onvoorwaardelijke steun aan de schoonmakers op het Centraal Station van Utrecht, aan frikandellen speciaal en aan zijn 'onuitstaanbare' humor ('dan belde hij weer als mijn club Roda JC had verloren'). Volgens Ron Meyer herkennen veel mensen zich in Emile, in zijn nooit aflatende sociale

strijd en zijn oprechte manier van politiek bedrijven.

Met een korte anekdote gaf Lilian Marijnissen een rake typering van de immer attente Emile Roemer. 'Medewerkers van de thuiszorg in de Achterhoek kwamen in opstand tegen het dreigend verlies van honderden banen. Ze bezetten een gemeentehuis en Emile kwam langs om steun te betuigen. Maar wat deed hij nog meer? De boodschappen, er moest natuurlijk ook worden gegeten en gedronken. Met of zonder camera's, Emile luisterde echt naar de mensen.'

Namens je afdeling spreken voor een bomvolle zaal gaat natuurlijk gepaard met gezonde spanning. Zo ook voor Piet Koole uit Rotterdam, die partijgenoten oproep om op te blijven komen voor een ruimhartig vluchtelingenbeleid. Het Rotterdamse voorstel haalde veel stemmen, maar niet genoeg. Koole: 'Zo'n congres is een mooie opmaat naar de campagne. De sfeer is altijd goed, je krijgt er peper in je reet van.'

Het klaterend applaus van de achterban moet als een warme douche hebben gevoeld, de waardering liet hem bepaald niet onberoerd. 'Maar,' zei hij nadrukkelijk, 'we doen het bij de SP met en voor elkaar, wij weten voor wie we ons inzetten en zonder jullie zou de SP niet de partij zijn die ze is.' En zonder 'zijn meiden', zijn vrouw en dochters Nynke en Merle, zou hij niet al die jaren keihard hebben kunnen werken voor de SP: 'Ik kreeg de ruimte.'

Emile Roemer was niet met lege handen naar het congres gekomen. Hij overhandigde zijn opvolger de mijnwerkerslamp die hij ooit zelf had gekregen van oud-parlementariër Jan de Wit. 'Houd het vuur brandende,' zei De Wit destijds tegen hem. Die symbolische boodschap gaf hij nu op zijn beurt door aan Lilian Marijnissen.

En toen dacht Emile Roemer dat het erop zat. Ron Meyer betrad andermaal het podium. 'Je dacht dat je van ons af was, Emile. Maar...' Het doek ging open en Emile spitste zijn oren. Hoorde hij het goed? Ja, het Metropole Orkest voerde muziek uit van zijn favoriete groep Metallica. Collectief kippenvel in de zaal.

Emile werd daarna omstuwd door collega's, partijgenoten en de pers. Uiteindelijk moest hij er even bij gaan zitten, de blik op oneindig.

De wat-ging-er-door-je-heen-vraag... 'Wat moet ik zeggen? Ongelooflijk, ik heb er geen woorden voor. Ik wist altijd alles rond een congres, maar dit is een complete verrassing, dit zag ik niet aan komen. Onze fractie heeft een paar jaar geleden nog gestreden voor behoud van het Metropole Orkest en dan nu dit. Met Metallica. Ik eh, geweldig.' Eerst maar eens alles laten bezinken en op naar New York... 'Laten we dat maar doen.'

SPEECH LILIAN MARIJNISSEN

‘DE TOEKOMST IS AAN ONS’

ALS LILIAN MARIJNISSEN het podium oploopt, knalt *Girl on fire* van Alicia Keys uit de speakers. In combinatie met de wervelende animatie op de enorme digitale coulisse lijkt zo de aftrap gedaan voor een betoverende multimedia-show met de nieuwe SP-partijleider als stralend middelpunt. Maar al snel blijkt dat betovering niet bepaald het doel is van Marijnissen. Eerder het tegenovergestelde: vertellen hoe de dingen zijn zoals ze zijn – nu, anno 2018. ‘We leven in een wereld

waarin de mensen die het toch al goed hebben, het nog beter krijgen. Een wereld waarin grote bedrijven en miljonairs de macht hebben en er alles aan doen om die macht te behouden. Rauw kapitalisme noemen we dat’, zo leidt ze haar verhaal in: ‘Twee derde van het vermogen is in bezit van tien procent; de resterende 90 procent moet vechten om de rest.’ Aan de hand van verhalen van gewone mensen, virtueel aanwezig op de videowand, schetst ze situaties zoals zovelen

die tegenwoordig meemaken. Het zijn de verhalen van de genoemde 90 procent. Een leerling in het passend onderwijs die onzeker is over zijn toekomst, omdat zijn school dicht moet. Een zorgmedewerkster die ziet dat de zorgcultuur steeds meer een vergadercultuur is geworden, terwijl een op de vijf zorgbestuurders meer verdient dan de minister-president. En dan de opa van Lilian, opa Piet, die lang werkte bij Organon in Oss dat – eenmaal in handen van een groot Amerikaans concern – verzeild raakte in de ene overname na de andere. Waarna uiteindelijk 2200 mensen op straat kwamen te staan. Betovering? Nee: dit is de ónttovering van het neoliberalisme en het marktdenken als concept voor de samenleving. Marijnissen: ‘Als mensen de grip op zekerheden verliezen, verliezen ze het begrip voor elkaar. Als de angst toeneemt, verdwijnt de empathie. Als mensen dagelijks ervaren dat de overheid niet aan hun kant staat, dan verdwijnt de samenhang in de samenleving. Dat accepteren wij niet. Wij laten de mensen niet verdeeld achter.’ Lilian Marijnissen bekritiseert degenen die beweren dat er geen alternatief is, die zeggen dat het kapitalisme de enige weg is. Er is wel degelijk een andere weg, en zo moeilijk is die niet te vinden. ‘Is het onhaalbaar om in een van de rijkste landen ter wereld ervoor te zorgen dat mensen in een fatsoenlijke woning leven en dat ze de zorg krijgen die ze nodig hebben? Is het onhaalbaar om van miljardairs en grote bedrijven te vragen dat ze het eerlijke deel van de belasting betalen, zoals jij en ik dat ook doen?’ De hamvraag daarbij: ‘Gaan we investeren in het algemeen belang en in datgene wat van ons allemaal is, of in voordeeltjes van de mensen die het toch al goed hebben?’ Een vraagstuk dat op alle niveaus geldt en waarin de SP volgens Marijnissen het verschil kan maken. Het gaat uiteindelijk immers ook om het verschil tussen wel of geen schimmelwoning, wel of niet de zorg krijgen die je nodig hebt. En dan ligt de doorsteek naar de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart voor de hand. ‘Dan gaan wij deur aan deur, in wijk na wijk, duidelijk maken dat stemmen zin heeft’, zegt Marijnissen. ‘De toekomst is niet aan de roofook kapitalisten maar aan de mensen. De toekomst is niet aan de markt, maar aan ons. Samen gaan we voor een wereld waar niet het belang van enkelen telt, maar van ons allemaal. De toekomst is aan ons.’

Renate De.feo-Dudok was een dag eerder ook al in het Hilversumse mediapark te vinden, voor het Nationaal Zorg-Fonds-symposium. ‘En als nummer twee op de lokale kieslijst ben ik natuurlijk ook druk met de campagne. Het scheelde daarom dat het kiezen van het partijbestuur in de afdelingen goed was voorbereid’, vertelt de ambulanceverpleegkundige uit Dordrecht. ‘Bij het afscheid van Emile moest ik wel een traantje wegpinken. Die man heeft zoveel jaren voor ons klaargestaan.’

Voor Rick Hoefsloot uit Den Haag is het zijn allereerste SP-congres. ‘Die hele ris aan sprekers uit de afdelingen is een mooi voorbeeld van ledendemocratie in de praktijk. Arjan Vliegthart is een strenge dagvoorzitter. Maar ik kan me voorstellen dat sommige sprekers anders lang aan het woord blijven.’ Als fractiemedewerker sprak het voorstel voor een landelijke database voor raadsleden hem aan. ‘Op zo’n dag zie je goed wat er in de partij leeft. Bijvoorbeeld dat de SP volgens sommigen wel wat antikapitalistischer mag zijn.’

MÉÉR DAN VOOR ELKAAR

NIEUWE ALGEMEEN SECRETARIS: LIEKE SMITS

De verjongingsslag in de SP kreeg naast het debuut van Lilian Marijnissen tijdens het congres nog een nieuw gezicht: Lieke Smits volgt Hans van Heijningen op als algemeen secretaris van de partij. Ziet ze niet een beetje op tegen haar nieuwe, veelomvattende taak die nogal wat verantwoordelijkheden met zich meebrengt? 'Ik heb er vooral heel erg veel zin in. Niets is inspirerender dan schouder aan schouder optrekken met de lokale afdelingen en vanuit het landelijke dienstbaar zijn. Ik zie daar heel erg naar uit

en dat is wat bij mij nu de boventoon voert. En wat betreft de ervaring: ik ben natuurlijk ook al een jaar of tien actief in de partij, dus ik spring niet ineens helemaal in het diepe. Bovendien is Hans nu niet weg. Kijk, de SP is altijd een combinatie geweest van energie en ervaring. En over dat laatste: kijk eens wie daar zitten', ze wijst naar Jan en Riet de Wit en Agnes Kant die tegenover haar zitten: 'Over ervaring gesproken. Met zulke mensen in de partij heb ik alle vertrouwen in de verjongingsslag.'

NIEUW PARTIJBESTUUR

De leden van de SP hebben een nieuw partijbestuur gekozen. Niet de congresafgevaardigden, zoals het tot nu toe altijd ging, maar alle leden hebben de kans gehad te stemmen tijdens een afdelingsvergadering. Er werden 2457 stemmen uitgebracht in heel het land. De hele operatie stond onder streng toezicht van de kiescommissie, onder leiding van gepensioneerd advocaat en SP-senator Bob Ruers. Die laatste maakte de uitslag bekend op het congres. De leden volgden de voordracht van het partijbestuur, met één uitzondering. In plaats van Patrick Zoomermeijer uit Zaanstad is Henk van Gerven uit Oss gekozen. Dat betekent dat het partijbestuur nu uit de volgende mensen bestaat, naast twintig regiovertegenwoordigers. Ron Meyer (voorzitter), Lieke Smits (algemeen secretaris) en elf algemeen bestuursleden: Hans Boerwinkel, Thijs Coppus, Rosita van Gijlswijk, Arnout Hoekstra, Bart van Kent,

Vincent Mulder, Ronald van Raak, Aldo Schelvis, Pim Siegers, Arjan Vliegenthart en Henk van Gerven. Lilian Marijnissen, Tiny Kox en Dennis de Jong zijn bestuurslid vanwege hun functie (fractievoorzitter Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement). Er zijn ook nog twee bestuursleden zonder stemrecht, ook vanwege hun functie: Lisa de Leeuw (voorzitter ROOD) en Diederik Olders (hoofdredacteur Tribune).

 Het congres is helemaal op internet te bekijken: www.sp.nl/congres-xxiii-hilversum

Op SPnet.nl kunnen leden het definitieve congresstuk terugvinden.

tekst Lesley Arp, Robin Bruinsma, Rob Janssen, Diederik Olders

Dat ook dit congres gesmeerd verliep, is mede te danken aan de inzet van tientallen vrijwilligers. Waaronder Marieke Alleman uit Bergen op Zoom, die de SP-winkel mocht runnen. Na de lunchpauze zijn er al aardig wat boeken uitverkocht. 'Het is een groots evenement, maar toch ook gezellig en knus. Hoogtepunt was voor mij de openingsfilm met het optreden van het Metropole Orkest. Heel creatief gedaan!'

FINANCIËLE ELITE BESTIERT ZORGVERZEKERAARS

DE MACHT IN KAART GEBRACHT

Wie is er nu eigenlijk de baas in ons land? Met die vraag in gedachten legde het Wetenschappelijk Bureau van de SP in 1998 de machtsstructuren bloot in de Atlas van de macht. Inmiddels is de atlas terug van weggeweest: in een modern jasje en toegespitst op de wereld van de zorgverzekeraars.

In 1968 beweerde vakbondsman Jan Mertens al dat de gehele Nederlandse economie in handen was van rond de tweehonderd personen. Met de *Atlas van de macht* wilde de SP in de jaren negentig deze machtselite, toen ook wel bekend als 'de 200 van Mertens', in beeld brengen. De atlas bevatte onder meer een top 100 van de machtigste ondernemers in ons land.

'We begonnen het project in de tijd waarin de privatisering van allerlei publieke voorzieningen in gang werd gezet', vertelt Nico Schouten, die aan de wieg stond van de eerste atlas. 'Daar zaten natuurlijk veel invloeden achter uit het bedrijfsleven.' Aanvankelijk was het plan om ieder jaar een update van de Atlas van de macht te publiceren. 'Maar toen enkele jaren later de Volkskrant ranglijsten ging maken van de meest invloedrijke personen, werd de urgentie minder groot', aldus Schouten.

Afgelopen maand, bijna twintig jaar na de lancering van de eerste editie, kreeg de Atlas van de Macht een nieuw leven – al heeft de gedrukte versie plaatsgemaakt voor een website. Eduard van Scheltinga van het Wetenschappelijk Bureau bracht hiervoor in kaart wie de dienst uitmaken bij de vier grootste zorgverzekeraars. Op atlasvandemacht.nl zijn de dwarsverbanden tussen deze bestuurders en de sectoren waar zij vandaan komen op interactieve wijze weergegeven.

Drie keer raden

Wat valt op als je de topbestuurders van Achmea, VGZ, CZ en Menzis – die samen 88 procent van de verzekerden in hun bestanden hebben – onder de loep neemt? Zij komen tweemaal vaker uit de financiële wereld dan uit de zorg. Een wereld waarin niet de solidariteitsgedachte, maar het

Nico Schouten, gepensioneerd onderzoeker van het Wetenschappelijk Bureau, en Eduard van Scheltinga.

najagen van rendement op de korte termijn de norm is. Van Scheltinga: 'Zorgverzekeraars beheren een grote pot van tientallen miljarden aan premiegeld. Op zich lijkt het dus niet heel gek dat we het beheer van zoveel geld overlaten aan mensen met een financiële achtergrond. Maar het probleem is dat deze bestuurders ook beslissen over de zorg die verzekeraars vergoeden. Zo zie je bijvoorbeeld dat fysiotherapeuten worden beperkt in het aantal behandelingen dat zij kunnen geven.'

Volgens Van Scheltinga is het een belangrijke taak voor de SP om bloot te leggen waar de ideeën van bestuurders van zorgverzekeraars vandaan komen. Toen SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten met haar initiatiefwet kwam om winstuitkering door zorgver-

zekeraars te verbieden, kregen mensen een zeldzaam inkijkje in de denkbeelden die aan de top van deze sector leven. Achmea was *not amused* en stelde in een brief aan de Kamer: "Het moge duidelijk zijn dat het besluit om actief te worden in de private zorgverzekeringsmarkt, niet zou zijn genomen als er (...) geen duurzaam rendement gemaakt kan worden." Drie keer raden welke verzekeraar er in de Atlas van de Macht uitspringt als het gaat om het aantal topmensen uit de financiële wereld? Precies, Achmea... •

tekst Lesley Arp
foto Maurits Gemmink

 [Bekijk de atlas zelf op
www.atlasvandemacht.nl](http://www.atlasvandemacht.nl)

HANS VAN HEIJNINGEN

‘DE VRIJHEDEN DIE WE HEBBEN ZIJN NIET VANZELFSPREKEND’

Twaalf jaar lang was hij algemeen secretaris van de SP en had hij de dagelijkse leiding over de partij. Tijdens het Congres in Hilversum heeft hij het stokje doorgegeven aan Lieke Smits. Hoe kijkt Hans van Heijningen (64) terug op die twaalf jaar en welke taken liggen er volgens hem voor de partij in het verschiet?

‘Er wordt mij de laatste tijd vaak gevraagd of ik tevreden ben over hoe ik de partij achterlaat, of ik tevreden ben over het resultaat van de inspanningen van de afgelopen twaalf jaar. In het kort komt mijn antwoord erop neer dat de doorbraak die onze partij onder leiding van Jan Marijnissen wist te bewerkstelligen (in 2006 won de SP 25 Kamerzetels –red.) gepaard ging met een sterke groei van het ledental en het aantal afdelingen. Hoewel groeipijn niet altijd te vermijden was, zijn we er volgens mij in geslaagd om dat proces in goede banen te leiden. We hebben het nodige geïnvesteerd in scholing, wat belangrijk is als het gaat om het versterken van eenheid in de partij. Die eenheid is een belangrijke voorwaarde om onze missie uit te kunnen voeren. Daarnaast heeft de SP de afgelopen jaren een schat aan ervaring opgedaan in het bestuur van gemeenten en provincies. Op dat vlak hebben we geleerd dat een goede afstemming tussen bestuurders, volksvertegenwoordigers en

de lokale afdeling cruciaal is als het gaat om het behalen van resultaten. Maar het allerbelangrijkste is wat mij betreft dat onze partij haar goede naam behouden heeft – in de zin van de daad bij het woord voegen – en de potentie om in Nederland het verschil te maken. Dat we het de afgelopen jaren in vergelijking met 2006 iets minder hebben gedaan bij de verkiezingen, is vanuit dat perspectief niet het grootste probleem. Het uitbouwen van onze actiepraktijk in de buurten, het versterken van onze organisatie en de band met de mensen; daar gaat het in mijn ogen vooral om.’

We treffen Hans van Heijningen in een klein restaurant, niet ver van De Moed in Amersfoort. Hij spreekt zoals velen hem kennen: kalm, geduldig en gebruik makend van de nodige beeldspraak. Dat mag opmerkelijk heten als het gaat om iemand die steeds in de frontlijn heeft gestaan, die altijd als eerste suf gebeld werd als er ergens iets moest

gebeuren – in politiek Den Haag, maar ook in Kerkrade, Haarlem of Breda – en er ook op afging. Een twaalfjarige politiek-organisatorische simultaan?

‘Wellicht. Maar als er vijf dagen per jaar waren waarop ik er de pest aan had, of het werk mijn stemming drukte, dan is het veel. Ik voel me bevoorrecht dat ik deze functie twaalf jaar heb mogen vervullen. Niet dat het elke dag feest was. Want er zijn in die jaren nogal wat problemen voorbijgekomen. Maar voor mij zat de voldoening in het oplossen van het probleem of – als dat er niet in zat – in het beperken van de schade. Dan heb je het bijvoorbeeld over conflicten in afdelingen of ingewikkelde kwesties rond kader- en Kamerleden. Kortom: een breed scala aan dingen die soms niet een-twee-drie op te lossen zijn. Als het gaat om zaken die zich op afstand van het partijbureau afspelen, dan zijn je sturingsmogelijkheden als algemeen secretaris beperkt. Je kunt een

‘In grote lijnen vind ik dat we goed presteren en dat de inzet van al die duizenden vrijwilligers loont’

avond met een afdeling aan tafel zitten met tien, twintig mensen, een prima gesprek hebben en samen tot heldere afspraken komen over wat ons te doen staat. Hoofdvrij van bijzaken scheiden en met z'n allen de goede kant op werken. Dan ging ik naar huis, maar het kwam wel voor dat ze mekaar de volgende dag bij wijze van spreken weer de hersens in sloegen. Ook werd mij vanuit afdelingen om hulp gevraagd in lastige situaties. Ook dan waren mijn mogelijkheden om te helpen beperkt, omdat ik vertrok en zij bleven. Frustrerend? Absoluut niet. In grote lijnen vind ik dat we als partij goed presteren en dat de inzet van al die duizen-

den vrijwilligers loont. Ik heb geleerd van de momenten waarop het allemaal niet zo makkelijk ging. De mensen die dan met optimisme en doorzettingskracht werk maken van onze idealen; dat zijn de kampioenen in onze partij.’

‘Met die moeilijke momenten bedoel ik niet het feit dat we als SP tegen de stroom in roeien. Want dat is namelijk structureel. Als je het als partij opneemt tegen de gevestigde orde en je keert tegen de kleine groep van grootverdieners en allerrijksten, dan moet je niet verwachten dat dat op groot applaus en bijval kan rekenen van de top-CEO's die

net anderhalf miljard vrijgespeeld hebben voor buitenlandse beleggers. Die tegenpositie moet je pakken en daar het beste van maken. Dat wij harder moeten lopen dan degenen die de uitverkoop van ons land organiseren, is dan niet zo gek. In die zin mogen we nog in onze handen knijpen dat we hier in Nederland de ruimte hebben om te strijden voor onze principes en idealen, door de inzet van diegenen die ons land op hebben gebouwd en gestreden hebben voor onze democratische rechten. Dat we niet over onze schouders hoeven te kijken als we 's ochtends de deur uitgaan. In mijn laatste speech voor de Partijraad heb ik gesproken over ‘gevaarlijke tijden’. Daarmee wil ik zeggen dat de vrijheid die we hebben om ons politieke werk te doen niet vanzelfsprekend is, niet in beton gegoten. Natuurlijk, we hebben een grondwet en die is belangrijk. Maar de uitgangspunten die daarin geformuleerd staan, moeten dagelijks bevochten worden. En ja, daar maak ik me wel zorgen

over. Dat heeft veel te maken met het feit dat radicaal rechts zich steeds beter weet te manifesteren als uitdager van de bestaande orde. Kijk, woorden hebben betekenis én een uitwerking. En we horen nu al bijna tien jaar lang de boodschap dat een deel van de mensen die hier woont er niet bij hoort en zou moeten verdwijnen. Dat heeft zijn weerslag op hoe mensen met elkaar omgaan. Dat baart me zorgen, zonder dat ik hier van in paniek raak of de noodklok ga luiden. Het komt misschien omdat ik redelijk wat van de wereld gezien heb. Het idee dat we in West-Europa stabiele democratieën hebben en dat het allemaal zo'n vaart niet zal lopen, dat vind ik allemaal nog niet zo vanzelfsprekend. Die vrijheden moeten elke keer weer opnieuw bevochten en verdedigd worden. Dat de gevestigde politiek met een pennenstreek het referendum dreigt af te schaffen en via de zogenaamde Sleepwet toegang krijgt tot alles wat wij zeggen, schrijven, kijken en delen geeft aan hoe wankelmoedig het establishment is als het gaat om pal te staan voor onze democratie.'

'Ik heb bijna tien jaar in Nicaragua gewoond (waar hij actief was in de Sandinistische beweging –red.) en toen ik terugkwam naar Nederland was dat echt een cultuurshock voor me. Het heeft me een paar jaar gekost voordat ik weer aangesloten was, mij deel

voelde van onze maatschappij en mij verbonden voelde met de zorgen die de mensen hier hebben. Veel meer dan voor ik vertrok waardeerde ik wat Nederland op allerlei vlakken te bieden had en wat hier vanzelfsprekend is als je hier opgroeit. Maar toen de Fortuyn-beweging opkwam, een rechts-radicalere beweging die een gooi deed naar de sympathie van de mensen, gingen bij mij de alarmbellen af. Dat heeft mij gestimuleerd om hier net zo helder partij te kiezen als in Nicaragua.'

Van Heijningen nam afscheid van zijn functie tegen de achtergrond van een verjongingsslag binnen het dagelijks bestuur. Lilian Marijnissen nam onlangs het fractievoorzitterschap in de Kamer van Emile Roemer over. Hoe staat het met de generatiewissel binnen de SP? En hoe zit het met het betrekken van mensen met een migratieachtergrond bij de SP – eveneens een eerder geuite doelstelling van Van Heijningen?

'Als het gaat om verjonging in de partij, dan is er werk aan de winkel. Ook binnen de SP zie je dat de leden steeds ouder worden en de aanwas van jongeren te wensen overlaat. Dat gaan we niet zo een-twee-drie oplossen met een generatiewissel in het dagelijks bestuur of een wissel van het fractievoorzitterschap in de Tweede Kamer. We moeten

nadenken wat we moeten doen om jongeren bij onze partij te betrekken. Dan ligt het meer voor de hand om jongeren daar het voortouw in te laten nemen dan ouderen; en dan kunnen ouderen ter inspiratie zeker een mooi verhaal vertellen.'

'Ook als het gaat om het betrekken van meer mensen met een migratieachtergrond bij de partij zijn we er nog lang niet. Wel zie ik in mijn eigen afdeling Amsterdam dat we op dat vlak slagen maken. Een paar maanden geleden zijn we aan de slag gegaan rond het Columbusplein, waar het woningverbeteringsplan voor vierhonderd woningen niet goed verliep. Bij het buurten kwamen we mensen uit de hele wereld tegen. We organiseerden een bewonersbijeenkomst, wat een heksenketel werd. Vanuit de woningbouwvereniging kregen we telkens te horen dat zij de communicatie met de bewoners op orde hadden, maar ze spraken over diezelfde mensen als zwakbegaafden die het allemaal niet begrijpen of niet willen begrijpen. Toen de woningbouwvereniging geen lering trok uit de klachten, verspreidden we gele kaarten, kregen er zo'n vijftig ingevuld terug en zijn toen samen met de bewoners op bezoek gegaan bij de woningbouwvereniging. Marokkaanse, Surinaamse, Ghanees Nederlanders en geboren en getogen Amsterdammers. Als SP'ers nu in de buurt

'Dat de gevestigde politiek met een pennenstreek het referendum wil afschaffen en de Sleepwet wil invoeren geeft aan hoe wankelmoedig men is als het gaat om onze democratie'

rondlopen, spreken de bewoners ons aan en vragen ze om even in hun huis te komen kijken. Op plekken waar wij onder de mensen werken en dingen in beweging krijgen, dáár werkt het, dáár krijg je het van de grond en komen er mensen naar voren die samen met ons dingen willen aanpakken. Niks geen gedoe over waar je geboren bent, of je naar de kerk, de moskee of de disco gaat, of je homo of hetero bent. Dat zag je ook bij de schoonmakersbeweging van Ron Meyer. Gemeenschappen versterken is allesbehalve eenvoudig, maar als we daar als SP in slagen is dat de manier waarop we Nederland echt kunnen veranderen.'

'De constatering dat dat alles vooralsnog niet heeft geleid tot een verdere groei in ledenaantallen en Kamerzetels, is juist. De afgelopen jaren waren een periode van consolideren en van het wegwerken van achterstallig onderhoud, tegen de achtergrond van maatschappelijke ontwikkelingen die niet in ons voordeel werken. De verwachting dat de crisis snel tot een politieke omwenteling zou leiden, tot de ondergang van het neoliberalisme – voor zover onze mensen daar al hoge verwachtingen over hadden – is niet uitgekomen. We zijn er niet in geslaagd om alternatieven voor het systeem van 'ieder voor zich en niemand voor ons allen' te verwezenlijken. Hebben wij als SP dan gefaald? Dat vind ik te makkelijk; maatschappelijke ontwikkelingen voltrekken zich los van de vraag of wij hoog of laag springen. Binnen die dynamiek is het zaak dat wij kansen die zich voordoen benutten, dat we geen kansen laten lopen. De mogelijkheden om radicaal bij te sturen zijn afhankelijk van de vraag of mensen ons verhaal oppakken of niet. Van de geschiedenis kun je leren dat die dynamiek moeilijk te voorspellen is. Wel kunnen we vaststellen dat we er de afgelopen jaren niet in geslaagd zijn om het ideologische tij te keren. En als het nou zo was dat het links in Duitsland, Groot-Brittannië, België en Zweden wel gelukt zou zijn en ons niet, dan zou je toch eens serieus na moeten gaan denken over wat wij hier niet goed doen. Maar als je de politiek in die landen goed volgt, en dat doe ik, dan zie je dat de dynamiek daar vergelijkbaar is. Wat overigens niets zegt over de mogelijkheden van links om de komende jaren doorbraken te forceren.'

'Als ik naar de SP en de toekomst kijk, dan zijn er dingen waar ik erg trots op ben. Bijvoorbeeld op het feit dat we als partij een goede naam hebben onder de mensen, dat we de daad bij het woord voegen, dat we de

‘Op plekken waar wij onder de mensen werken en dingen in beweging krijgen, komen mensen naar voren die willen aanpakken’

afdrachtregeling hebben en dat we op een serieuze manier straat, raad en bestuur aan elkaar weten te koppelen. Die zaken vormen het belangrijkste kapitaal dat we hebben en het is zaak dat we daar zorgvuldig mee omgaan. De afgelopen twaalf jaar hebben we als partij constant strijd gevoerd om de beste dingen in ons land te behouden – denk aan ons pensioenstelsel – en nieuwe strijdthema's op te pakken. Zonder zelfgenoegzaam te zijn denk ik niet dat we grote fouten hebben gemaakt of enorme kansen hebben laten schieten. Waar wij – net als andere Europese linkse partijen – op inzetten, is om reële alternatieven te ontwikkelen voor het neoliberalisme, zoals ons voorstel voor een Nationaal ZorgFonds. Tegelijkertijd zien we bij verkiezingen, zoals laatst weer in Duitsland met die AfD, dat populistisch rechts er makkelijker tussenkomt dan links. En dat heeft in mijn ogen alles te maken met het feit dat veel mensen onze boodschap sympathiek vinden, maar twijfels hebben bij de vraag of wij ertoe in staat zijn het verschil te maken. Bij 'minder buitenlanders' kunnen veel mensen zich meer voorstellen dan bij 'de scheve verdeling van de welvaart die maakt dat tien procent tweederde van

al het vermogen heeft'. Dat laatste werkt alleen wanneer je praktisch laat zien dat de SP opkomt voor de belangen van de grote meerderheid van de mensen en dat de rechtspopulisten kletspraatjes verkopen, de boel uitverkopen en zich niet om de mensen bekommeren. Werk aan de winkel dus.'

'Door de verhoging van de pensioenleeftijd mag ik de komende anderhalf jaar verder vanuit de SP. Ik ga me intensiever bezighouden met Europa en internationale contacten. En ik wil meer energie steken in het versterken van de actieve ledengroep in Amsterdam-West, waar nog een hoop moet gebeuren. Daarnaast heb ik meer plannen dan tijd, dus zal ik moeten kiezen. Ik zou in Nicaragua, waar ik jarenlang geleefd heb, nog wel het een en ander willen doen, bijvoorbeeld op het vlak van universitair onderwijs en onderzoek. Iets meer tijd voor familie en vrienden lijkt mij ook geen overbodige luxe.' •

tekst Rob Janssen
foto's Suzanne van de Kerk

> KINDERACHTIG REGEERAKKOORD

Of het nou in grotemensentaal of kindertaal wordt gezegd, het blijft kinderachtig dat het kabinet-Rutte III de btw op de dagelijkse boodschappen met drie procent heeft verhoogd.

Kinderboekenschrijver Rindert Kromhout schreef op verzoek van Save the Children, de organisatie die opkomt voor het Kinderrechtenverdrag, een kinderversie van het regeerakkoord en illustrator Jan Jutte maakte er grappige tekeningen bij. Ook zeer leeswaardig voor volwassenen. De auteur besteedt aandacht aan alle

belangrijke maatschappelijke thema's, van ziek zijn tot werk en pensioenen en van veiligheid tot klimaat en energie. Ook de

belastingen komen aan de orde. Omdat het economisch iets beter gaat met Nederland ging de inkomstenbelasting een beetje naar beneden, maar: "Gewone boodschappen worden duurder, zoals brood en wc-papier, boeken en treinkaartjes. De btw op die artikelen gaat van zes naar negen procent. En zo leveren we dus weer wat in van wat we extra kregen. De mensen met weinig geld merken daar het meeste van."

Dat is zoiets als een kind blij maken met wat extra zakgeld en het vervolgens weer terugvragen.

foto: archief SP

> SP-SENATOREN: BETERE ZORGWETTEN

Bij de behandeling van drie zorgwetten over onder andere niet-vrijwillige zorg kreeg de SP-fractie in de Eerste Kamer belangrijke toezeggingen van de minister. SP-senator Hans-Martin Don (foto): 'Met deze wetten krijgen patiënten die verplichte zorg moeten ondergaan meer mogelijkheden voor inspraak, zo ook hun familie. Er kan eerder worden ingegrepen door doktoren en verpleegkundigen om erger te voorkomen. Verplichte zorg thuis wordt mogelijk. En de rechtszekerheid voor de patiënten is verbeterd. Dankzij de SP krijgt de Cliëntvertrouwenspersoon – ons voorstel in de Tweede Kamer – een landelijke financiering en functieomschrijving. De staatssecretaris heeft toegezegd de dwang in de ggz terug te gaan dringen. De invoeringstermijn is 1 januari 2020; voldoende tijd om de ggz- en de zorginstellingen goed voor te bereiden.'

> SP-SUCCEES: MEER BESCHERMING BIJ TIJDELIJKE HUUR

De Tweede Kamer stemde voor het voorstel van SP-Kamerlid Sandra Beckerman om huurders met een tijdelijk huurcontract meer huurprijsbescherming te geven. Beckerman: 'Het vorige kabinet heeft meer tijdelijke huurcontracten mogelijk gemaakt en daarmee de rechten voor huurders verminderd. Huurders kunnen namelijk bij

de Huurcommissie hun huurprijs laten controleren, maar dit geldt niet voor huurders op een tijdelijk contract. De huurprijsbescherming voor tijdelijke huurcontracten moet worden gelijkgesteld en worden verbeterd. Ik ben blij dat een meerderheid in de Kamer dat met mij eens is.'

> STOP DE OVERHEID ALS FOUTE SCHULDEISER

Volgens SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk is de overheid de grootste boosdoener als het gaat om het innen van schulden. Incassobureaus mogen maximaal 15 procent extra kosten rekenen, maar de overheid kan boetes met wel 300 procent

verhogen! Zo wordt een onterecht verkregen zorgtoeslag al heel snel een onoverkomelijke schuld. Van Dijk wil dat de overheid ook gaat vallen onder de Wet Incassokosten. Daarnaast wil hij dat er een einde komt aan handel in particuliere schulden.

> SCHAF WACHTGELD VOOR POLITICI AF

De afgelopen vijf jaar is twintig miljoen euro uitgegeven aan wachtgeld (de speciale regeling voor politici die werkloos worden). Politici krijgen veel langer een uitkering dan gewone werknemers en hoeven vijf jaar voor hun pensioen niet

meer te solliciteren. SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak wil er vanaf: 'Als politici wetten maken die gelden voor mensen die werkloos worden, dan moeten die regels ook voor politici zelf gelden.' Hij maakt een wetsvoorstel om dat voor elkaar te krijgen.

foto SP Amstelveen

De SP Amstelveen heeft samen met de lokale Vrijwilligersraad Minima en FNV-Uitkeringsge-rechtigden op 1 februari 'de vuile was buitengehangen' bij het gemeentehuis. Binnen werd tegelijkertijd een zwartboek gepresenteerd. Aanleiding: de vele hulpvragen die de SP-afdeling ontvangt over schrijnende situaties van minima en statushouders.

> BEGELEIDING NA JE MBO-OPLEIDING

Mbo'ers worden na hun diploma langer begeleid door een mentor van hun school. SP-Kamerlid Peter Kwint bezocht een roc in Amsterdam: 'Je hoort daar met hoeveel moeite en liefde begeleiders sommige studenten naar de eindstreep helpen. Maar dan staan ze ineens alleen en wil het nog weleens fout gaan. Dan is er geen terugvaloptie meer. En zit een student die met bloed, zweet en tranen het papiertje heeft gehaald alsnog na een paar maanden thuis. Dat is doodzonde voor student, begeleider en samenleving.' Kwint deed samen met GroenLinks een voorstel en kreeg daarvoor steun in de Tweede Kamer. De regering heeft de opdracht gekregen om samen met mbo-instellingen te experimenteren met langere begeleiding voor studenten na het afronden van hun entreeopleiding of niveau-2 mbo-opleiding.

foto SP Amsterdam

> FNV-PRIJS VOOR SP-WETHOUDER VLEGENTHART

De Amsterdamse SP-wethouder Arjan Vliegenthart heeft de 'voet-tussen-de-deur' gewonnen, een prijs van de FNV voor goed ouderenenbeleid. Vliegenthart ontwikkelde

een aparte aanpak voor ouderen, waardoor sinds 2016 meer dan 1700 Amsterdamse 50-plussers weer aan het werk zijn gekomen.

> BESCHERM BRONNEN VAN JOURNALISTEN BETER

SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen wil dat de bescherming van bronnen niet alleen geldt voor journalisten: 'Het kan een journalist zijn, maar zou ook bijvoorbeeld een wetenschapper of personeel van een organisatie kunnen zijn. Want juist maatschappelijke organisaties worden met

regelmaat benaderd door bronnen die weet hebben van misstanden en deze informatie op voorwaarde van vertrouwelijkheid beschikbaar willen maken. Daarom moet de wet verruimd worden.' Bronnenbescherming wordt tegelijk bedreigd door de sleepwet: 'Die geeft inlichtingendiensten de

bevoegdheid ongericht informatie te verzamelen, waardoor het risico levensgroot is dat daardoor ook bronnen van journalisten onthuld worden. Gelukkig mag iedereen zich daar nog tegen uitspreken op 21 maart.'

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

LEKKER PENSIOENTJE VOOR OUD-EUROPARLEMENTARIËRS

Je gelooft je ogen niet als je dit leest, maar er is geen woord aan gelogen: van 1990 tot 2009 kon je als Europarlementariër instappen in een vrijwillig pensioenfonds, omdat niet alle lidstaten daarin voorzagen. Het was een gouden regeling: twee derde van de premie betaalde het Europees Parlement sowieso al. Omdat de meeste deelnemende Europarlementariërs 'vergeten' het resterende derde deel te betalen, mochten ze na verloop van tijd de premie ook uit hun personeelspot betalen. En dat is ook gewoon geld van het Europees Parlement (EP). Pure diefstal dus.

De pensioenuitkeringen worden gegarandeerd en als het pensioenfonds zelf niet genoeg in kas heeft dan vult het EP, en daarmee

de belastingbetaler, de rest aan. Inmiddels blijkt het fonds een ramp: was er eerst sprake van een gat van 9 miljoen euro, inmiddels zal er vanaf 2024 minimaal 326 miljoen moeten worden bijgeplust.

Journalisten vroegen voormalig D66-Europarlementariër Laurens-Jan Brinkhorst naar zijn reactie. Hij wist eigenlijk niets van een tekort af, want hij kreeg keurig zijn pensioen uitbetaald. Dat de pot straks leeg is, verbaasde hem. Maar samen met nog een paar Nederlandse ex-Europarlementariërs blijft hij wel gewoon zijn pensioen opeisen.

Het is weer een voorbeeld van de mentaliteit waar we als SP zo vaak actie tegen voeren: de rijkste 10 procent die in Nederland al 90 procent van het vermogen heeft, houdt nooit op met graaien. En altijd ten koste van de gewone mensen, die andere 90 procent. Die worden alleen maar gekort op hun pensioen, maar mogen de pensioenen van Brinkhorst en anderen wel mee gaan betalen. Verder moeten ze vooral hun mond houden. Dat ga ik in het EP in ieder geval niet doen: ik wil dat alle ex-Europarlementariërs die nu nog gebruik maken van het pensioenfonds, er alsnog uitstappen. Die oproep moet het huidige EP officieel doen, en ja, ik wil ook graag namen van hen die er in blijven zitten. Die verdienen geen rustige oude dag.

> LOKALE SUCCESSEN GROOT EN KLEIN

foto's archief SP en Creative Commons CC

foto Nynke Vissia

Eigen bijdrage afgeschaff

Iedereen in Roosendaal die huishoudelijke verzorging nodig heeft kan daar sinds vorig jaar gebruik van maken, ongeacht de dikte van de portemonnee. Een verdienste van SP-wethouder Corné van Poppel, die de eigen bijdrage afschafte.

Sluipverkeer mag omrijden

Opeens was de Singel in Smallingerland weer opengesteld voor verkeer, tegen de zin van bewoners. Met steun van de SP kreeg de buurt voor elkaar dat sluipverkeer toch weer uit de straat wordt geweerd.

Wilde struiken

In Warnsveld verzamelde de SP samen met bewoners handtekeningen voor een opknabbeurt van de Scheedershof. Wilde struiken zorgden voor onveilige verkeerssituaties. De gemeente luisterde – de Scheedershof werd netjes geschoren.

WIES MIT PEKEL

Mooier Pekela

De gemeenteraad in Pekela heeft het startsein voor het opknappen van Oude Pekela gegeven. De meebesturende SP maakt daarmee de belofte waar om Pekela nog mooier achter te laten dan ze het aantreffen.

Toch niet op straat

Een Middelburger met slapeloze nachten vanwege schulden werd bijna op straat gezet. De SP-hulpdienst hielp hem zijn angst voor instanties te overwinnen, waarop de verhuurder de huisuitzetting afblies.

Avond- en weekendarts

Door acties samen met bewoners en een actiecomité zorgde SP Woerden ervoor dat er toch een huisartsenpost voor de avond en het weekend blijft. Volgend strijdpunt: 24 uren-opening.

De bijstand uit

Amsterdam heeft onder leiding van SP-wethouder Arjan Vliegthart de afgelopen vier jaar 23.000 werkzoekenden aan het werk geholpen, waarvan 18.000 vanuit de bijstand. Dat is boven het landelijk gemiddelde.

Sterke buurten

In Hilversum komen ontmoetingsplekken en twaalf sociaal werkers in de buurten. Dit beleid is ingezet door SP-wethouder Arjo Klamer; nu niet meer in het college, maar de invloed van de SP blijft merkbaar.

Respect

Amsterdam neemt per 1 april schoonmakers van gemeentelijke panden in vaste dienst, met betere arbeidsvoorwaarden dan ze nu hebben. Een lang gekoesterde wens van de SP samen met GroenLinks en de PvdA.

foto Eva de Bakker

Zonnepanelen

Op initiatief van de SP in Groningen wordt daar onderzocht of het haalbaar is dat de gemeente duizenden zonnepanelen op huurhuizen plaatst. Goed voor het milieu én voor een lage energierekening.

Statiegeld

Door vragen van de SP in Veenendaal sluit de gemeente zich aan bij de Statiegeld Alliantie. Deze wil dat de Nederlandse regering het statiegeldsysteem uitbreidt naar blikjes en alle grote en kleine PET-flessen.

Verhuur gereguleerd

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom diende de SP in Rotterdam voorstellen in om de toeristische verhuur zoals Airbnb te reguleren. Die worden nu grotendeels overgenomen.

Eigen bijdrage Wmo lager

Nadat de SP jarenlang de druk opvoerde, onder andere met een meldpunt Zorg, wordt in Assen nu eindelijk de eigen bijdrage voor Wmo-onderdelen als begeleiding en dagbesteding gemaximeerd.

Fatsoenlijk vergoed

Dankzij de volharding van Osse SP'ers Jan van der Doelen en Jo van Dijk en actie samen met bewoners krijgen huurders de schade vanwege de renovatie van balkons fatsoenlijk vergoed.

Toegankelijke rechter

De SP Roosendaal heeft met succes de burgemeester opgeroepen de spreekrechter naar Roosendaal te halen. De spreekrechter is laagdrempelig, begint met een goed gesprek en velt alleen als het moet een vonnis.

Warmte voor groen

Vier kastanjabomen in Weert krijgen bij wijze van proef een warmtebehandeling tegen de dodelijke kastanje-bloedingsziekte. De SP drong aan op deze proef en hoopt dat alle kastanjes de behandeling krijgen.

Innovatie agrarische bedrijven

In Friesland moet het nieuwe mkb-leenfonds van de provincie ook openstaan voor innovatieve nevenactiviteiten van agrarische bedrijven. Provinciale Staten hebben een motie van SP, D66 en PvdA met die strekking aangenomen.

Opgeruimd gesprek

In Tilburg wilden SP'ers praten met bewoners van de Kruidenbuurt. Een ergernis daar is het zwerfvuil. Dus gingen ze met grijpers en vuilniszakken aan de slag. Resultaat: een schone buurt en veel goede gesprekken.

Grip op bewindvoering

De SP Meierijstad kreeg de raad mee om te onderzoeken of de gemeente de bewindvoering in eigen hand kan nemen. Zodat mensen niet langer afhankelijk zijn van een mogelijk niet goed functionerende bewindvoerder.

Actie tegen container

Het is bewoners van de C. de Witstraat en de Verlengde Singelstraat in Delft samen met de SP gelukt om de plaatsing van een afvalcontainer op hun speeltuin tegen te houden.

Mijnsteenbergh behouden

De Mijnsteenbergh wordt niet verder afgegraven voor zandwinning, als het aan de gemeenteraad van Heerlen ligt. De SP diende met andere partijen een motie daartoe in, die het haalde.

Tomatensoepverkoop

De SP in Almelo verkocht tijdens de lokale kerstmarkt tomatensoep. De opbrengst daarvan is aangeboden aan Stichting de Eethoek, die maaltijden voor minderbedeelden verzorgt en hen helpt uit de armoede te komen.

Beter minimabeleid

Wijk bij Duurstede heeft dankzij SP-wet-houder Jeroen Brouwer een verbeterd minimabeleid: extra jeugdfondsen, meer ruimte voor ouderen, een betere pc-regeling en de loongrens verhoogd van 110 procent van het minimumloon naar 130 procent.

Informatie

De SP in Hulst sprak met bewoners van de Witte Wijk en hoorde dat er veel onzekerheid is over de sloopplannen. Prompt organiseerde de corporatie een informatieavond. Een actie die begint met een succes!

foto: Cees Wourda

NEDERLANDINGSBAAN

De geplande uitbreiding van Lelystad Airport zet de discussie over de ongekeerde groei van de luchtvaart op scherp. Daarbij gaat het bepaald niet alleen over geluidsoverlast en schade aan milieu en klimaat. In werkelijkheid is het een veelomvattend maatschappelijk vraagstuk. Cem Laçin: 'Het is de hoogste tijd om hierin een keuze te maken.'

EERST EEN PAAR CIJFERS. Het aantal vliegvakanties van Nederlanders is sinds 1990 ruim verdrievoudigd. De afgelopen 25 jaar is het gebruik van het vliegtuig toegenomen van 16,5 tot 38 procent van het aantal buitenlandse vakanties, zo blijkt uit cijfers van de Rijksoverheid (Compendium voor de Leefomgeving). In het derde kwartaal van 2017 verwerkten Schiphol en de vier regionale vliegvelden 6,8 procent meer passagiers dan in dezelfde periode een jaar eerder. De vliegvelden van Eindhoven en Rotterdam beleefden vorig jaar hun drukste zomer ooit (CBS, Kwartaalmonitor luchtvaart). Ook interessant: de grootste groei in de (online) verkoop van tickets zat vorig jaar in de reizen naar bestemmingen binnen Europa: dat aantal steeg drie keer harder dan de intercontinentale vluchten.

Conclusie: er zit nog steeds flink schot in het vliegverkeer. Is dat goed? Of juist slecht? Economen zullen het in ieder geval kunnen verklaren: de aantrekkelijke economie, de dalende olie- en ticketprijzen en de groeiende capaciteit van de kleinere, regionale luchthavens. Dat laatste is momenteel een heet hangijzer in ons land. Om Schiphol te ontlasten, moet het vliegveld in Lelystad opengesteld worden voor onder meer vakantievluchten. Dit tot ongenoegen van talloze inwoners en politici van de provincies Gelderland, Overijssel en Friesland. Er

zou geluids- en andere overlast voor ruim 700.000 mensen ontstaan, plus de extra belasting voor milieu, klimaat en natuur. De SP voert onder het motto 'Lelystad, vlieg op!' fel actie tegen de uitbreiding (zie Tribune december 2017). Volgens SP-Tweede Kamerlid Cem Laçin is de geplande uitbreiding van Lelystad Airport op 1 april 2019 onmogelijk. 'Er is geblunderd met onder meer de milieueffect-rapportage en er heerst grote onduidelijkheid over de laagvliegroutes. Kortom: we moeten stap voor stap kijken of de uitbreiding kan en nodig is.' Maar de beantwoording van die vraag gaat verder dan alleen kijken of, wanneer en waar welke normen overschreden (zullen) worden. Het is een maatschappelijk vraagstuk, dat veel aspecten aantikt.

Glamoureuus

Je kunt je afvragen, of de almaar groeiende vraag naar (goedkope) vliegtickets nou de oorzaak of het gevolg is van de groeiende capaciteit bij de airlines en het steeds voller wordende luchtruim. Feit is, dat achter de groei op alle fronten een bikkelharde concurrentiestrijd tussen luchtvaartmaatschappijen schuil gaat. Prijsvechters hebben een stevige positie verworven en de traditionele airlines moeten van alles verzinnen om niet kopje onder te gaan. Gevolg: een *race to the bottom* bij de ticketprijzen, die vaak

alleen nog mogelijk is over de rug van het personeel. 'In de luchtvaartsector zie je dat de arbeidsvoorwaarden van het personeel steeds meer onder druk komen te staan', zegt Cem Laçin. 'Om steeds goedkopere vluchten aan te kunnen bieden, wordt met name bij de zogenaamde prijsvechters hardhandig bezuinigd op het personeel.' Zo stelde pilotenvakbond VNV eind vorig jaar dat onder meer Ryanair gebruik zou maken van de zogenaamde 'pay-to-fly-constructie', waarbij jonge piloten geld betalen om te mogen(!) vliegen. 'Als een piloot dan ziek wordt is 't einde verhaal', aldus Laçin. Ook gaan er verhalen over Ryanair-piloten die hun opleidingskosten bij de prijsvechter terug zouden moeten betalen, als ze bij een andere airline zouden gaan vliegen. En bij EasyJet staakten piloten een tijdje geleden, omdat ze onder meer een betere cao met doorbetaling bij ziekte, vliegroosters met voldoende rust en een beter pensioen eisten. Ooit gedacht dat verkeersvliegers een glamoureuus leventje leiden met een salaris van anderhalve ton en altijd leuke stewardessen in de buurt? Misschien in de film, ja. Maar niet alleen bij de piloten hakt het erin. KLM-cabinepersoneel dreigde eind vorig

jaar met stakingen, omdat de maatschappij de bezuinigingsmaatregel om met minder personeel te vliegen op intercontinentale vluchten niet wilde terugdraaien. De maatregel leidde tot een flinke verhoging van de werkdruk aan boord.

Maar ook luchtvaartpersoneel dat niet vliegt blijft niet buiten schot. Zo wilde het KLM-grondpersoneel in 2016 het werk neerleggen vanwege een nieuwe cao met minder vrije dagen en geen loonsverhoging, terwijl de kaasschaaf al jaren over de arbeidsvoorwaarden was gegaan. Maar tot verbijstering en onbegrip van velen verbood de rechter

de staking op grond van terreurdreiging en... vakantiedrukke; KLM zou financiële schade lijden door een staking (zie Tribune september 2016).

Bijzonder

Vakantiedrukke, jazeker. De wachtrijen voor de incheckbalies op Schiphol zijn bekend. En niet alleen in de zomer. Herfstvakantie, Pasen, Hemelvaart, meivakantie; van een vakantiepiek is tegenwoordig eigenlijk geen sprake meer: de piek duurt van het vroege voorjaar tot het late najaar. 'Nederland pakt massaal het vliegtuig', luiden de koppen boven talloze artikelen en reportages – waarop teksten volgen die niet zelden compleet in de eerste persoon meervoud zijn geschreven: zo en zo willen 'we' het tegenwoordig. 'We' zijn immers modern en willen immers onze grenzen verleggen.

Het Duitse weekblad Der Spiegel vatte onlangs de visie van cultuursocioloog Andreas Reckwitz als volgt samen: "De gewone mens met z'n doorsnee leven telt niet meer mee. Niet meer de auto of de wasmachine, maar de gerestaureerde oldtimer en de bijzondere reis bepalen of je een goed leven hebt." De 'bijzondere' reis als statussymbool dus. En dan mag menig een zich afvragen wat er zo bijzonder kon zijn aan dat weekendje Barcelona van Nel en Wim, als zij verheugd vertellen dat ze in de Catalaanse hoofdstad Thea en Koos uit de Seringenstraat en Jessica en Hans met de kinderen tegen het lijf liepen. Een ander is wellicht benieuwd wat al die jongelui met hun rugzakken eigenlijk zien van de historische wijk Alfama in Lissabon, als ze daar de godganse dag met de selfie-stick recht voor hun smoel rondsjouwen. En was het resultaat van het kerstshoppen in Londen van de burens nou echt zo bijzonder, los van de foto's op Facebook? Om de vraag maar eens onomwonden te stellen: loopt het allemaal niet een beetje de spuigaten uit met al dat vliegen en moeten tickets niet gewoon duurder worden? 'Dat is niet de vraag waar het primair om gaat', zegt Cem Laçin. 'Als ik zie dat vanaf Schiphol vijf-

Cem Laçin tijdens de demonstratie tegen de uitbreiding van Lelystad AirPort.

tien keer per dag een vlucht naar Parijs gaat, terwijl Amsterdam-Parijs met de hogesnelheidstrein tien keer duurder is dan vliegen, dan denk ik dat er iets enorm scheefgegroeid is. Dat heeft veel te maken met de grootschalige subsidiëring van de luchtvaart door de overheid. Die heft namelijk geen belasting op kerosine en geen btw op vliegtickets.' Daarnaast, aldus Laçin, werken de taxfree-zones op de vliegvelden ook nog eens als magneten op de mensen. De Rijksoverheid heeft dus een flinke hand in het bevorderen van de groei van de luchtvaart. Laçin: 'Je zult een keuze moeten maken. En de keuze zit 'm in de vraag of je eerlijke concurrentie tussen vliegtuig en trein wil laten plaatsvinden. En zeg je 'ja', zoals ik, dan moet je daar beleid op maken. Investeer in de trein als klimaat- en milieuvriendelijk alternatief en maak reizen over het spoor betaalbaar en toegankelijk. Kijk, natuurlijk is het goed dat mensen met een kleine beurs ook kunnen vliegen. Of zij uiteindelijk iets meer belasting op tickets moeten gaan betalen, is dan in deze discussie de allerlaatste vraag die beantwoord moet worden.'

Potentie

Het is een rare cirkel: de overheid subsidieert de luchtvaart, zodat die kan concurreren en daardoor steeds lagere prijzen kan – of juist moet – hanteren. Het aantal reizigers en het aantal vliegbewegingen wordt als gevolg daarvan steeds groter, waardoor andere

airlines nog lagere prijzen gaan aanbieden, wat nog meer vraag naar tickets oproept. Die race naar het putje kan nagenoeg alleen volgehouden worden door te bezuinigen op de kosten, in de praktijk op het personeel. Dat dan weer gaat staken, waar de reiziger de dupe van wordt. Een reiziger die de gevolgen van de wereldwijde vliegmanie via

een omweg weer thuiskrijgt, in de vorm van geluidsoverlast, slechtere luchtkwaliteit en allerlei milieumaatregelen, -heffingen en duurzaamheidspraatjes van een overheid die tegelijkertijd de groei van de luchtvaartsector zetje na zetje geeft. Knappe econoom die de maatschappelijke logica van deze vicieuze cirkel kan uitleggen.

Tot slot nog even terug naar de cijfers. Een treinreis van Amsterdam naar Berlin duurt iets meer dan zes uur. Met het vliegtuig maar een dik uur, dus daar lijkt niet tegenop te treinen. Neem je echter de tijd die je voor de vlucht op het vliegveld moet zijn, de eventuele wachttijd bij het inchecken, de security-check en het wachten op de bagage bij aankomst ook mee, dan wordt het verschil al een stuk kleiner. Daarbij komt: de trein stopt midden in het centrum, terwijl je bijvoorbeeld vanaf vliegveld Berlin-Tegel bij druk stadsverkeer er lang over kunt doen eer je in het centrum bent. Kortom: de trein heeft best potentie op de lange afstanden. De vraag is alleen of de overheid – plus de politiek – bereid is om de trein eerlijke concurrentie te gunnen ten opzichte van het vliegtuig. •

LELYSTAD

De SP in Lelystad is in tegenstelling tot de landelijke partij voor uitbereiding van Lelystad Airport. En dat heeft een specifieke reden. Fractievoorzitter Caro Buitink legt het uit: 'Natuurlijk hebben wij oog voor de bezwaren op het gebied van klimaat en milieu. Maar in Lelystad is het aantal mensen in een uitkeringssituatie heel hoog. We hebben hier een hoge werkloosheid en een groot tekort aan werk in lager opgeleide functies. De uitbreiding van het vliegveld gaat ons juist in dat segment meer banen opleveren. De afweging om toch voor de uitbreiding te zijn, berust op hetgeen het oplevert voor de stad. Zo gaat het Spaanse kledingconcern Inditex een groot distributiecentrum bouwen bij het vliegveld. Lelystad moet uit het hoekje van werklozen en uitkeringsgerechtigden komen.'

tekst Rob Janssen
foto Peter de Vos
illustratie Marc Kollé

DE SLEEPWET IS ONNODIG EN GEVAARLIJK

Op 21 maart wordt in de meeste gemeenten twee keer gestemd. Naast een stem voor de gemeenteraad kunnen mensen hun stem uitbrengen in een referendum over de 'Sleepwet', die de privacy schendt en ineffectief is tegen terrorisme.

MET DE NIEUWE WET op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, ook wel de Sleepwet genoemd, staat het de AIVD vrij om veel data te verzamelen, ook over onschuldige mensen. Deze informatie mogen ze, zonder te weten wat er precies in staat, delen met elk ander land. Onze inlichtingendiensten spelen een cruciale rol in het voorkomen van terroristische aanslagen. De SP is ook niet tegen meer bevoegdheden voor de AIVD. Toch heeft de SP tegen deze wet gestemd, omdat deze de veiligheid van de inwoners van Nederland niet vergroot maar verkleint. Veiligheid en privacy gaan immers hand in hand.

Bij terroristische aanslagen blijkt keer op keer dat de dader al in beeld was bij de politie of de veiligheidsdiensten. Nog meer informatie verzamelen helpt dus niet, betere informatie-uitwisseling tussen verschillende veiligheidsdiensten uit andere landen werkt wel. De hooiberg waarin men zoekt naar een speld wordt immers alleen maar groter. Ook de Wetenschappelijke Raad voor

het Regeringsbeleid en de Raad van Europa stellen dat het in bulk verzamelen van data niet helpt bij het bestrijden van terrorisme. In Amerika mag het al, maar ook daar zegt de FBI dat het onbewezen is dat er hierdoor een aanslag is voorkomen.

Geen rechterlijke toetsing nodig

De nieuwe wet op de geheime diensten gaat gelden voor alle mogelijke technologieën, ook die in de toekomst worden ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld je auto, je telefoon, of in theorie zelfs je pacemaker. Ook elektronische chips in het lichaam kunnen in de toekomst worden gehackt door de AIVD. Daarnaast mogen onze inlichtingendiensten de informatie die ze hebben verzameld, maar waarvan we nog niet weten wat erin staat, delen met inlichtingendiensten van andere landen. Dat kan dus ook informatie zijn die misschien voor Nederlandse inlichtingendiensten niet interessant is, zoals dat iemand homoseksueel of sjiiitisch is, maar voor de Russische of Saoedische inlichtingendiensten wel interessant kan zijn. Deze informatie mag gedeeld worden zonder

rechterlijke toets, met alleen toestemming van de minister.

Artsen, journalisten en advocaten hebben zich allemaal uitgesproken tegen deze Sleepwet. Het medisch beroepsgeheim, de bronbescherming en dat je vrijuit moet kunnen spreken met je advocaat kunnen door deze wet niet goed gewaarborgd worden, stellen zij.

Terrorisme bestrijd je onder andere door voldoende wijkagenten, die weten wanneer jongeren radicaliseren. Helaas is door de afgelopen kabinetten daar fors op bezuinigd. De strategie van de regeringspartijen, die voor de Sleepwet zijn, is daarom nog verwerpelijker: als je vóór dit referendum bent, zou je ook verantwoordelijk zijn voor aanslagen. Arjen Lubach gaf dit in zijn tv-programma de prachtige term *terreurschwalbe* mee. Ook schaft de regering, al voordat dit tweede raadgevende referendum plaats heeft gevonden, het referendum af. De regeringspartijen VVD, CDA, D66 stellen dat de Sleepwet er hoe dan ook gaat komen. Het lijkt erop dat de overheid je dus wel wil af luisteren, maar niet naar je wil luisteren. Des te meer reden om tegen de Sleepwet te stemmen op 21 maart. •

tekst Nicole Temmink
foto Peter Hilz / Hollandse Hoogte©

ZZP'ERS THUISZORG GAAN DE STRIJD AAN MET ZILVEREN KRUIS

'DE ARM VAN DE ZORGVERZEKERAAAR REIKT TOT IN DE SLAAPKAMER'

Het was even schrikken voor veel thuiszorgcliënten met een zorgverzekering bij Zilveren Kruis, toen er een brief op de mat plofte met het advies om een andere zorgverlener te zoeken. Niet voor het eerst botst het belang van de zorgverzekeraar met de vrije zorgkeuze. Stichting ZorgRecht laat het er niet bij zitten en stapt naar de rechter.

HET ZORGINKOOPBELEID van de zorgverzekeraars heeft al bij heel wat beroepsgroepen tot hoofdbrekens geleid. Onder anderen huisartsen, verloskundigen, tandartsen, psychologen en fysiotherapeuten roerden zich de afgelopen jaren al en momenteel zitten de kleine zelfstandigen in de thuiszorg in de tang. De vrijheid van patiënten om zelf een zorgverlener te kiezen is een groot goed, maar telkens weer proberen de zorgverzekeraars die keuzevrijheid te beperken.

Maartje krijgt thuiszorg van wijkverpleegkundige Nicoline van Os en een andere thuiszorg-zzp'er, beiden aangesloten bij Joy for Care: een netwerk van ervaren verzorgenden en wijkverpleegkundigen, die allen als zzp'er opereren. Nicoline komt dagelijks bij Maartje over de vloer, ze kennen en vertrouwen elkaar. Nicoline van Os weet, zonder dat Maartje dat telkens omstandig moet uitleggen, precies wat er moet gebeuren. Ze hebben in de loop van de jaren een band opgebouwd. Maartje heeft intensieve zorg nodig en Van Os levert maatwerk, waarbij ze niet telkens op de klok hoeft te kijken: 'Ik neem zoveel tijd als nodig is om Maartje te verzorgen. Ik heb geen stopwatch nodig.' En Maartje zegt: 'Nicoline begrijpt heel goed dat voor mij de ene dag de andere niet is. Omdat ze mij goed kent en echt luistert, weet ze exact hoe ze daar op in moet spelen.'

Van Os heeft geen contract met Zilveren Kruis of andere grote zorgverzekeraars. Daarmee is ze geen uitzondering. Enerzijds is het voor zzp'ers lastig om een contract af te sluiten, want de zorgverzekeraars onderhandelen liever met grote zorgverleners. Anderzijds wil zij, zoals vele zelfstandigen, ook liever geen contracten afsluiten met de zorgverzekeraars, om te voorkomen dat deze winstgerichte kolossen zich verregaand met haar werk kunnen gaan bemoeien.

'De macht van de zorgverzekeraars is veel te groot'

Maartje heeft bewust gekozen voor Nicoline van Os, nadat ze bijna een kwart eeuw cliënt was bij een grote thuiszorgorganisatie die wél contracten heeft met de grote zorgverzekeraars. Ze merkte dat er steeds minder ruimte was om rekening te houden met haar specifieke behoeftes en kreeg steeds vaker onbekende, nieuwe gezichten over de vloer. De veertigjarige Van Os op haar beurt werkte jarenlang als verpleegkundige in loondienst, maar raakte uiteindelijk verstrikt in alle regeltjes en protocollen. 'Ik had maar beperkt tijd voor een cliënt en kon niet de zorg verlenen en aandacht schenken die volgens mij nodig waren. Daarvoor had ik destijds niet voor de zorg gekozen.'

In november ontvingen Maartje en andere Zilveren Kruis-verzekerden een brief waarin zij werden gewezen op het gemak van een gecontracteerde zorgverlener. Er ging

namelijk, per 2018, een en ander veranderen. "Met uw zorgverlener hebben wij voor 2018 géén afspraken gemaakt", stelde de zorgverzekeraar. Daarom moet Maartje de rekeningen voor de thuiszorg voortaan eerst zelf voorschieten, en moet ze een speciale machtiging aanvragen. Wanneer die aanvraag wordt afgekeurd, worden haar zorgkosten niet vergoed.

Zo ontstaat oneerlijke concurrentie tussen gecontracteerde en niet-gecontracteerde zorgverleners, concludeerde Joyce de Bruijne, zelfstandig ziekenverzorgende in Rotterdam en omgeving: 'Daarbij komt de vrije zorgkeuze zwaar onder druk te staan. Zilveren Kruis wil alle touwtjes in handen houden. Ik durf te stellen dat de arm van deze zorgverzekeraar inmiddels tot in de woon- en slaapkamer van de cliënten en patiënten reikt.' Zij besloot het niet te pikken. Met een aantal al even strijdvaardige collega's richtte ze de Stichting ZorgRecht op: 'Om op te komen voor alle zzp'ers die door de ongelijkwaardige concurrentiestrijd hun cliënten, en daarmee hun inkomen, dreigen te verliezen.'

'Kwetsbare cliënten worden platgewalst'

Een drukke tijd brak aan. Na berichten op sociale media en artikelen op diverse websites stroomden de steunbetuigingen binnen en deelden andere zorg-zzp'ers en cliënten hun zorgen. De Bruijne: 'Cliënten zijn enorm geschrokken van de brief van Zilveren Kruis. Er zijn mensen die tegen alle rompslomp opzien en daarom overstag zijn gegaan, terwijl ze wel heel tevreden waren over de zorg van hun niet-gecontracteerde zzp'er. Cliënten met een psychische of sociale problematiek, die vaak ook nog eens met schulden kampen, raken ervan in paniek. En wat te denken van patiënten met dementie? Zij zijn niet in staat om de situatie te overzien en

Joyce de Bruijne (midden), Nicoline van Os (r), en een andere collega van Joy for care: actievoerders tegen wil en dank.

worden platgewalst door de verzekeringsmaatschappij.'

Van Os en De Bruijne zijn vrouwen die de zorg in hun hart hebben zitten. Ze hebben een lange staat van dienst in de zorg en zijn nu noodgedwongen actievoerder. 'De macht van de zorgverzekeraars is veel te groot', stellen zij eensgezind. 'CZ zet nu stappen in dezelfde richting als Zilveren Kruis.' Op ter-

mijn zouden ze graag één front willen vormen met alle actiegroepen die er zijn vanuit de verschillende beroepsgroepen in de zorg die tegen vergelijkbare problemen aanlopen. Want veel mensen zijn zich er amper van bewust hoe verstrekkend de gevolgen zijn van het inperken van de vrije zorgkeuze, tot ze er zelf mee geconfronteerd worden. Joyce de Bruijne: 'Het hele systeem is ook zo ondoorzichtig! Zoveel mensen hebben geen

idee hoe het zit. Dan denken ze dat zzp'ers duurder zijn of dat alleen rijke mensen zelf hun zorgverlener mogen kiezen, maar dat is een misverstand.'

Maar waarom sluiten ze dan toch niet gewoon een contract met de zorgverzekeraars? De Bruijne: 'De zorgverzekeraars onderhandelen liever met grotere partijen. Bovendien: als je een overeenkomst afsluit dan bepaalt de zorgverzekeraar hoe je de zorg moet gaan aanpakken. Ook leggen de zorgverzekeraars beperkingen op aan het bedrag dat je kunt declareren. Maar neem terminale thuiszorg. Dat is 24 uur per dag en dan lopen de kosten snel op. Dus dan zit je al gauw aan je plafond.'

Het verhaal wordt nog bonter: 'Er zijn gecontracteerde grote organisaties die nú de max voor 2018 al in zicht zien komen. In januari! Die nemen daarom geen cliënten meer aan die zulke intensieve zorg nodig hebben. Dus die cliënten komen dan bij zzp'ers uit, maar wij lopen dan weer tegen het probleem aan dat we die zorg niet meteen kunnen starten – omdat er eerst een machtiging moet worden aangevraagd bij Zilveren Kruis. Met als gevolg dat die cliënten bijvoorbeeld langer in het ziekenhuis moeten blijven – dat is pas duur!'

Hoe is het mogelijk? Joyce de Bruijne: 'Ik zeg altijd: Nederland vergrijst, maar de zorgverzekeraars vergrijzen niet mee. Hun budgetten voor thuiszorg stijgen amper, terwijl door de vergrijzing de behoefte aan thuiszorg groter wordt. De zorgverzekeraars kopen minder zorg in dan eigenlijk nodig is.'

Rechtszaak

Op 7 februari, net na het verschijnen van deze Tribune, staat Stichting ZorgRecht voor de rechtbank in Utrecht tegenover Zilveren Kruis. Via een kort geding eisen Joyce de Bruijne en haar medestanders een streep door de verplichte toestemming vooraf en het voorschieten van de rekening door cliënten. 'Onze raadsman, een advocaat van bureau Hammerstein in Amsterdam, zal het woord voeren. Wij zitten op de publieke tribune en zullen zwijgen. Wij zijn het hartgrondig oneens met Zilveren Kruis, maar zullen niet met modder gooien. Het is aan de rechter om te bepalen wat er gebeurt. Wij zijn hoopvol gestemd.' •

tekst Robin Bruinsma en Daniël de Jongh
foto Maurits Gemmink

 Kijk voor meer info over Stichting ZorgRecht op www.stichtingzorgrecht.nl

LILIAN MARIJNISSEN SCHRIJFT VOORWOORD BIJ BOEK BERNIE SANDERS

‘INSPIRATIE OM ONZE DROMEN OP TE EISEN’

LILIAN LEEST

WIE Lilian Marijnissen, SP-fractievoorzitter in de Tweede Kamer

LEEST *Onze revolutie.* Bernie Sanders. Uitg. Starfish Books

› **Je bent door de uitgever gevraagd een voorwoord te schrijven bij de vertaling van het boek van Bernie Sanders. Wat heb je met Bernie?**

‘Het is bijzonder als je wordt gevraagd een voorwoord te schrijven voor het boek van een man die niet alleen in Amerika, maar ook hier voor veel mensen een inspiratiebron is. Hij mag dan niet in het Witte Huis zijn terechtgekomen; hij heeft de politieke verhoudingen in de VS wel degelijk veranderd. Sterker nog – en dat zegt hij ook in het boek – dit was pas het begin. Bernie is al sinds mensenheugenis bezig met zijn strijd, maar hij is de laatste jaren meer in beeld. Ik heb hem natuurlijk tijdens de presidentsverkiezingen in de VS gevolgd, met de tamelijk verschrikkelijke afloop in de vorm van Trump in het Witte Huis. Ik was in de zomer van 2016 zelf in de VS en heb het van dichtbij meegemaakt.’

› **Waar gaat het boek over?**

‘Sanders begint met zijn eigen geschiedenis en met het verhaal van zijn campagne. Ook geeft hij een analyse van de situatie in de VS en wat zijn alternatieven zijn. Zijn verhaal is natuurlijk bijzonder: eigenlijk is het gekkenwerk waar hij aan begon. Hij neemt je in het boek ook mee naar dat begin.

Zaaltjes met honderd mensen, dat werden er tweehonderd, en zo door tot hij uiteindelijk bij bijeenkomsten twintigduizend mensen op de been had. Hij ging het opnemen tegen de macht van de Clintons, tegen de macht van het grote geld. Dat vond ik schokkend in zijn verhaal, namelijk hoe verkiezingen daar gewoon gekocht worden. Alleen dát is al een strijd die hij voert, voor democratie en tegen de realiteit dat het kapitaal, de mensen en bedrijven met het meeste geld de meeste invloed kunnen kopen. Dat hij daartegenin ging, zegt iets over zijn moed. De moed om tegen de stroom in te gaan, om je dromen op te eisen.’

› **Waarom heet het *Onze revolutie*?**

‘Dat is de naam van de beweging die hij opbouwt. Maar als je het boek leest, dan heeft zijn campagne ook wel trekken van een revolutie. Dat er een socialist opstaat in het land waar de commercie, de macht van het grootkapitaal en het neoliberalisme het verst zijn doorgevoerd: dat is revolutionair. En dan ook nog eens een oude socialist, die juist onwils veel jongeren aanspreekt. Bij de *primaries* (de voorverkiezingen om te bepalen wie namens een partij de presidentskandidaat wordt –red.) hebben meer jongeren op hem gestemd dan op Clinton en Trump samen.’

› **Hoe verklaar je het succes bij jongeren?**

‘Ik denk dat zij gewoon het hele verziekte systeem beu zijn. Bernie komt met een totaal ander alternatief, waarbij de macht niet meer is aan de mensen met het meeste geld. Het spreekt jongeren aan dat er een socialist opstaat die met perspectief komt. Die er echt iets tegenover zet. Dus niet een beetje

meehobbelen met de stroom, een beetje meer van dit en een beetje minder van dat. Hij zegt: we gaan het zo organiseren dat iedereen hier naar school kan. En dat iedereen die zorg nodig heeft, dat ook krijgt. Klinkt eigenlijk niet zo radicaal, maar in de VS is dat heel radicaal.’

› **Wat herken je in de strijd van Sanders?**

‘Ik vind dat ook voor de SP de opdracht luidt om perspectief te bieden in het leven van mensen. Dat zij zien dat het morgen anders kan zijn dan vandaag – en beter. In Sanders’ boodschap zit altijd optimisme en hoop. Wat ik ook herken is zijn radicale agenda. Onze ideeën worden ook radicaal genoemd – ik denk dan: wat is er eigenlijk zo raar aan? Wat is er raar aan zorg voor iedereen die het nodig heeft? Wat is er raar aan het idee dat we allemaal netjes onze belasting betalen? Daar is niks radicaals aan en dat moeten we ons ook niet aan laten praten. Zeker niet door de mensen die er alle belang bij hebben om onze ideeën weg te zetten als onhaalbaar, onrealistisch en onbetaalbaar.’

› **Wat kun je leren van hem?**

‘Zo veel. Het boek staat vol met inspirerende ideeën en voorbeelden. Ik hoop dat wij ons laten inspireren door zijn optimisme en zijn doorzettingsvermogen. En leren van hoe hij zijn beweging bouwt. De SP is op dat punt goed onderweg, met onze buurtencampagne, acties in 135 wijken, alles van onderop opbouwen – zoals Sanders het ook doet. Iets heel anders is zijn stijl. Hij vertelt over zijn toespraken, die gerust een uur duren; hij neemt daarmee de tijd om dingen uit te leggen. Dus niet de snelle soundbites en

Onze ideeën worden ook radicaal genoemd – ik denk dan: wat is er eigenlijk zo raar aan?

naar de VS geweest. Die liep daar toen dwars door de presidentsverkiezingen heen. Bernie heeft die campagne ondersteund – Hillary later ook, na enige druk. Ze vechten voor een verdubbeling van het minimumloon naar 15 dollar per uur en in het boek komt dat terug. De eerste reactie in Amerika was: jullie zijn helemaal gek, dat kan nooit. Maar ze boksen het voor elkaar. De ene staat na de andere gaat om. New York City is al om, Los Angeles ook. Toen ik daar was, heb ik met mensen gesproken die de doktersrekeningen niet kunnen betalen; of die gewoon een 40-urige baan hebben en in een auto leven, omdat ze geen dak boven hun hoofd kunnen betalen.'

› **Daar gaan we in Nederland ook naartoe.** 'Met name onder jongeren, met hun onzekere contracten. Het is het nieuwe normaal voor een hele generatie, dat je aan het eind van de maand maar moet hopen dat je genoeg hebt, want je weet het aan het begin van de maand niet. Zo'n samenleving moeten we in de kern bestrijden. De multinationals betalen in de VS mensen zo weinig, dat ook werkende mensen door de overheid via toeslagen en hulp overeind gehouden moeten worden. De overheid betaalt dus de lage loonkosten van die grote bedrijven. De wereld op zijn kop.'

› **Voor wie is dit boek?** 'Wie geïnspireerd wil worden: lees dat boek. Die man geeft zoveel moed. Als het hem lukt in de VS, dan moet het ons hier ook gaan lukken.' •

tekst Diederik Olders
foto Maurits Gemmink

De Nederlandse vertaling met Marijnissens voorwoord verschijnt op 20 februari. Leden kunnen met flinke korting het boek bestellen: slechts €12,50 op www.shop.sp.nl/shop/particulier/boeken

oneliners en dan na tien minuten weer weg. Hij heeft daar veel krediet mee opgebouwd. Mensen komen graag naar hem luisteren. Ze vinden het prettig als iemand de tijd neemt om bijvoorbeeld de crisis te duiden – waar komt dat vandaan, wat zijn de gevolgen, wat zijn mijn oplossingen. Wat een verademing. De tijdgeest zegt nu: als het niet in 140 tekens kan, dan heb je het debat niet goed gedaan. Hij gaat daar dwars tegenin. Iedere pr-man zou het je afraden. Dat hij dat gewoon eigenwijs op zijn eigen manier doet, vind ik mooi.'

› **Ben je zelf ook zo eigenwijs?** 'Ik krijg het wel eens te horen, ja. Maar het gaat erom dat het bij hem hoort. En bij zijn

politieke boodschap. Hij onderscheidt zich hiermee van de andere politici. Dat past bij de inhoud, namelijk dat je een alternatief biedt. Daar hoort ook bij dat hij dicht bij de problemen van gewone mensen blijft. Uiteindelijk gaat het er bijvoorbeeld om dat als je een baan hebt, dat je ervan moet kunnen leven. Waar je ook woont, waar je ook vandaan komt, welke taal je spreekt. Dat is wel de essentie.'

› **Mocht je dan ook een heel lang voorwoord schrijven?**

'Nee, dat moest ik toch vrij kort houden. Ik ga in op *Fight for fifteen*, de campagne voor de verdubbeling van het minimumloon. Om die campagne te bestuderen ben ik in 2016

LINKSVOOR **'NEOLIBERALISME MAAKT VEEL MENSEN EENZAAM'**

Hasan Inekçi (51) is in Nieuwegein een bekend SP-gezicht. Ook in Utrecht wordt hij regelmatig herkend, als de spontane buschauffeur met het grote hart en een luisterend oor. Na twintig jaar activisme vindt hij het tijd voor een stapje terug in de SP. 'Ik heb met heel veel plezier bijna alle afdelingsfuncties uitgeoefend, van raadslid tot Tribunebezorger en voorzitter. Bij de aankomende verkiezingen ben ik lijstduwer. Maar de SP is en blijft mijn partij.'

› **Je wilt het rustiger aan doen.**

Ben je niet bang voor verveling?
'Welnee, er is nog zoveel waar ik al die jaren geen tijd voor had. Binnenkort heb ik mijn eerste drumles.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik ben buschauffeur in Utrecht. Geweldig werk. Ik kom met heel veel verschillende mensen in contact, hoor allerlei verhalen.'

› **Wat hoor je dan bijvoorbeeld?**

'Nou, pas was er een oudere dame die een hele ronde meereed. Ik vroeg of ze vergeten was om uit te stappen. Maar die busrit bleek voor haar een uitstapje te zijn, een manier om even onder de mensen te komen. Dat maak ik vaker mee. Als ik dan vraag of er geen burens, kinderen of familie zijn om een uitje mee te maken, komen de verhalen los. Vergis je niet, we leven in een neoliberaal systeem waarin maar beperkt ruimte is om naar elkaar om te kijken. Dat maakt veel mensen eenzaam.'

› **Hoe ben je in Nieuwegein terechtgekomen?**

'Ik ben van Koerdische komaf en in 1986 naar Nederland gekomen, als vluchteling. Al vrij snel ontmoette ik Annie, mijn vrouw. In 1988 vonden we een huis in Nieuwegein. Onze kinderen zijn hier geboren en opgegroeid en ik voel me hier prima.'

› **Wat is er zo leuk aan Nieuwegein?**

'Het is een mooie, groene stad. Een jonge stad ook, van nog geen vijftig jaar oud, maar met twee oude dorpskernen: het oude schippersdorpje Vreeswijk en het dorpje Jutphaas. Van Jutphaas is weinig meer over dan een paar leuke huisjes langs het water, maar de mooie oude dorpskern van Vreeswijk bestaat nog. Daartegenaan ligt bovendien het prachtige park Oudegein, in Trouw twee jaar geleden terecht een van de mooiste stadsparken van Nederland genoemd.'

› **Wat brengt de kapitalist in jou naar boven?**

'Muziek, ik ga graag naar concerten. En voetbal: ik heb al 26 jaar een seizoenskaart van Feyenoord.' ●

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

STOP DE ZILVERRUG-GORILLA'S IN DE ZORG!

Te vaak doen politici ons geloven dat marktwerking in de zorg de enige optie is. Dat er wel degelijk andere wegen denkbaar zijn, bleek tijdens het Nationaal ZorgFonds symposium op 19 januari. Of, zoals de Britse wetenschapper Allyson Pollock het daar verwoordde: 'Dat de markt beter is, is een religieus idee.'

Honderden geïnteresseerden, veelal werkzaam in de zorg, hebben in het Instituut voor Beeld en Geluid inspirerende visies op de huidige privatiseringsdrift voorgeschoteld gekregen. In een programma met vooral sprekers uit de gezondheidszorg is Joris Luyendijk de vreemde eend. Volgens de journalist heeft de zorg vandaag de dag veel gemeen met het Londense bankwezen, waar hij zich jarenlang in onderdompelde. 'De mentaliteit van The City is overal', waarschuwt hij. De moordende concurrentie die gorilla-types aantrekt: borstroofende zilverruggen die kicken op targets en snelle beloningen.

Terwijl veel zorgverleners juist intrinsiek gemotiveerd zijn, zoals wetenschapper Nina van Loon benadrukt. Zij onderzocht een Deens experiment, waarbij de financiële prikkels uit de ziekenhuiszorg werden gehaald. 'Marktprikkels, die ziekenhuizen

dwingen te concurreren, kunnen plezier uit het werk halen en leiden tot pervers gedrag', geeft Van Loon aan.

Dat beaamt Armand Girbes, hoofd intensive care van het VU medisch centrum. Hij benadrukt het belang van solidariteit, samenwerking en vertrouwen; en hekelt de drang om in de zorg alles in feiten en getallen te willen uitdrukken. 'Wat heeft een gezond iemand over voor zorg? Niets. Maar een ziek iemand? Alles!'

Geen behandeling en geen privacy

Ook in de farmaceutische industrie voert het marktdenken de boventoon, blijkt uit de toespraak van Ella Weggen van Stichting Wemos. Terwijl belangrijke doorbraken in de ontwikkeling van geneesmiddelen voornamelijk aan universiteiten worden gedaan, met publiek geld, verdient de farmaceutische industrie goud geld aan de verkoop

van medicijnen. Vaak wordt de privatisering van de zorg gerechtvaardigd met kreten als: minder bureaucratie. Hoe anders de realiteit is voor patiënten, blijkt uit het schrijnende verhaal van ervaringsdeskundige Judica Berkelaar. Zij neemt het publiek mee in de worstelingen van een patiënte die nu ruim drie jaar wacht op een behandeling in een GGZ-traumacentrum. Zonder ook maar enige vorm van behandeling, moet zij wel om de drie maanden een vragenlijst invullen met privacygevoelige informatie (de zogeheten rom-data) die zonder dat ze daarvoor toestemming heeft gegeven wordt gedeeld met de zorgverzekeraar.

Tijdens het symposium is niet alleen de vinger op de zere plek gelegd. De bijeenkomst is ook een opmaat naar een internationale beweging voor meer solidariteit in de zorg. Zo kwam ook de Belgische Julie Maenaut aan het woord, die met haar actiebeweging jaarlijks op Wereldgezondheidsdag protesteert tegen de vercommercialisering van de zorg. Duits parlamentslid Kathrin Vogler legde uit hoe haar partij Die Linke op creatieve wijze strijdt tegen de verschraling van de ziekenhuiszorg. Afsluitend vertelde de Baskische Karlos Ibaruren hoe actiecollectief TOPA het monopolie van één privékliniek in de regio Tolosaldea probeert te breken, door mensen te mobiliseren voor een solidair zorgstelsel.

Tweede Kamerlid Maarten Hijink was al vaker bij ZorgFondsbijsprekingen aanwezig, maar ditmaal voor het eerst als SP-woordvoerder Zorg. Hij is enthousiast: 'Het was een dag vol eensgezindheid. Wat mij inspireerde waren de acties die overal in Europa plaatsvinden tegen privatisering en winstbejag in de zorg. Het laat zien dat onze beweging voor een Nationaal ZorgFonds onderdeel is van iets veel groters: overal in Europa staan mensen op tegen de marktwerking in de zorg. Het is een beweging die niet meer te stoppen is.' •

Joris Luyendijk: 'De mentaliteit van *The City* is overal.'

tekst Lesley Arp
foto Maurits Gemmink

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

STAKENDE LEERKRACHTEN

In de Tribune van januari staat op pagina 26 een artikeltje over de stakende leerkrachten. Helaas vrees ik dat de auteur zelf een beetje beter had moeten opletten bij de actie voor Primair Onderwijs, want de leerkrachten willen om meer redenen een verbetering. Dit na veel verslechtingen; zoals het afschaffen van compensatie. Dus geld krijgen voor de nu extra onvergoede uren is geen salarisverhoging. De werkdruk is ook zo groot omdat de beloofde klassenverkleining al 30 jaar niet is doorgevoerd. Bovendien zou de schoolinspectie een ander oogmerk moeten krijgen dan papier controleren tegen de successen van de leerkracht. Bovendien vond Rutte II het ook al veel te onbelangrijk om er echt geld voor uit te trekken, maar werd wel passend onderwijs ingevoerd, voor minder geld. Ze vonden het ook geweldig dat nu geldt: hoe groter de klas hoe meer financieel gewin

voor het schoolbestuur. Graag aandacht hiervoor.

Andree Motz

MINDER WERKDruk

Vorig jaar heb ik in het ziekenhuis gelegen in Gronau, Duitsland. Geweldig georganiseerd en de individuele mens staat er centraal. Ieder mens is daar bijzonder en wordt als zodanig ook behandeld. Ik heb ook met artsen en verplegers gesproken over het verschil met Duitsland en Nederland. De arts die ik gesproken heb heeft een aantal jaren in Nederland gewerkt. Is daar echter weg gegaan vanwege de werkdruk. Ook de verpleger die ik gesproken heb gaf hetzelfde aan: werkdruk. Haast, haast en nog meer haast. Dat is het motto in Nederland. Overigens is het ziekenhuis in Gronau een leerziekenhuis en daarom lopen daar alle lagen van verpleging met z'n tweeën: een afgestudeerde verpleger met een student. Hierdoor zijn er veel mensen aanwezig en is de werkdruk heel laag. Waarom is dat niet ook zo geregeld in Nederland? In mijn jeugd jaren, dat is al een tijdje geleden, was het ook zo in de bouw. Daar waren altijd twee mensen samen aan het werk, een ervaren kracht met een leerling. Of misschien beter gezegd: met een onervaren

kracht. De vakbonden zouden hier veel meer aandacht voor moeten hebben. Zeker weten dat er jongeren genoeg zijn die bijvoorbeeld in de zorg willen werken mits dit geregeld is en er daardoor minder werkdruk is.

Cor van Eijndhoven, Boxtel

SORRY SUZANNE!

De prachtige foto van Lilian Marijnissen die vorige maand de voorkant van de Tribune sierde, is gemaakt door Suzanne van de Kerk. Helaas stond dit niet goed vermeld in het colofon.

Redactie Tribune

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune februari 2018

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

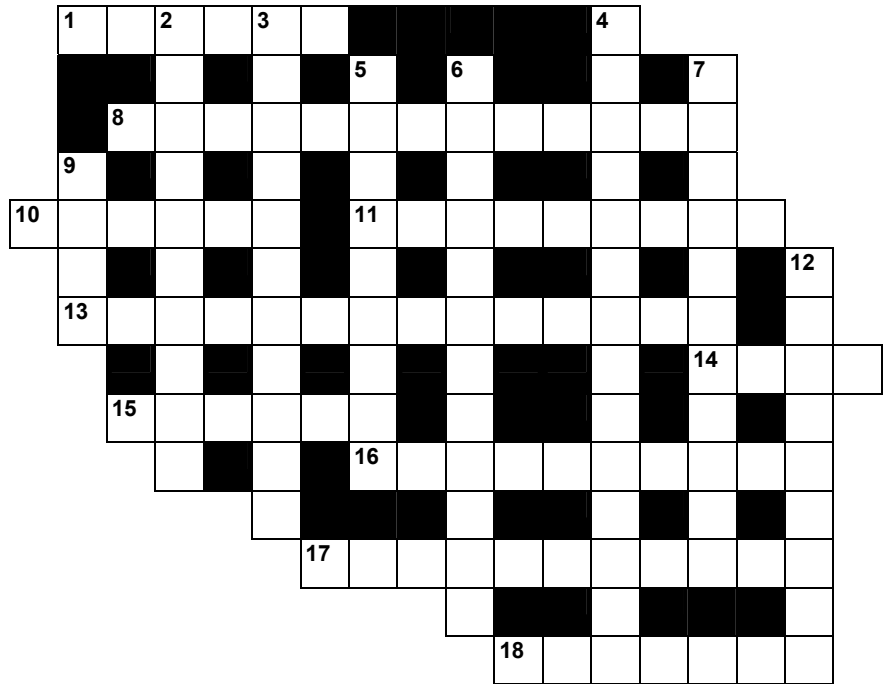
CRYPTOGRAM

Horizontaal

1 Vissers hebben het daar maar zwaar mee. (6)
 8 Kledingetiquette in de nor? (13) 10 Lijkt wel chagrijnig (die clown). (6) 11 Nóg een keer eten? Dan toch niet hetzelfde. (9 en 5,4) 13 De akela onder de leeuwen. (14) 14 Vergt ideële reclame nu ook al een aanspreektitel? (4) 15 Maat houden kan alleen door drank. (6 en 3,3) 16 Maar je mag er niet op zitten, bij het lezen van de mis. (10) 17 Mathematisch goed onderlegd. (11) 18 Signeren is nog een hele kunst. (7)

Verticaal

2 Bloeisel smeert lekker weg, bij het bakken. (10)
 3 Hier wordt stroom uit geput. (11) 4 Gemaakt in hetzelfde atelier als de tuinbroek? (14) 5 Rentedragende lichtgevende? (9) 6 Vermogen moet je nivelleren. (12 en 4,8) 7 Het zegt: 'Pas op! Eetrisico'. (11) 9 Bijt maar eens stevig, vogel. (4) 12 Rapporteren treurig een nederlaag. (9)

ZINNEBEELDING

Opdracht: U ziet 12 gemeentelijke vlaggen: 1 uit elke provincie (van het Europese deel van Nederland). Gebruik de in willekeurige volgorde geplaatste hints in de tabel om, via de vlaggen, de correcte gemeentelijke namen te achterhalen. De volgorde van de oplossingsletters is van linksboven in de tabel (kolom 1, rij 1; daarna 2,1 enzovoorts) naar rechtsonder (4,4). Er zijn dus 12 letters in het oplossingswoord. Elke hint heeft een extra aanduiding. Het eerste deel van de aanduiding (cijfer) is de plaats van de oplossingsletter (in de gemeentelijke naam). Het tweede deel (+ of - met een cijfer erachter) is de plaats in het alfabet waar de oplossingsletter zich bevindt. Een aanduiding '+2' betekent dat de juiste letter 2 plaatsen verderop in het alfabet voorkomt. Voorbeelden: Utrecht (6) = 'h'. Utrecht (2-1) = 's'. Deze puzzel is pas een echte uitdaging zonder gebruik van b.v. een 'vlaggenlijst' uit de Wikipedia. Veel plezier!

	Pinkpop & SnowWorld. (6+4) Als dat geen linkse boel is! (3-3) Radioactieve nacho's of Gele bergen? (8-4) Kapers met Jakobakan. (6) Kop-hals-romp met een golfje. (5-2) Oh gij grote sch...! (2-2) Motorgeronk. (4) Hippe TV Storing? (3) 1 Meer sex dan Amsterdam? (2+2) Duellen madame. (3) Op zandgrond gelegen beukenbos. (6+7) Johanniter orde in burggraafschap. (5+3)		

OPLOSSINGEN JANUARI

Cryptogram

Horizontaal 2) Basisarts 7) Ouderbijdrage 9) Overmaat 10) Patent 13) Maismeel 14) Lasso 15) Joke 16) Kolom 17) Misrekening 19) Rotor 20) Oranjegekte.

Verticaal 1) Staartklok 2) Bodemuitkering 3) Straatmadelief 4) Slijm 5) Bovenmeester 6) Kenniskloof 8) Komkommer 11) Eenpitter 12) Komma 18) Gratis.

Anagraaf

Landen 1) Madagaskar 2) Wit-Rusland 3) Kaapverdië 4) Montenegro 5) Seychellen 6) Saint Lucia.
 Eindoplossing: RECHTS.

De winnaar van januari 2018 is Kees Kater uit Vianen.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 28 februari 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 3 • maart 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

LILIAN MARIJNISSEN
OVER 21 MAART:

SP JA

SLEEPWET NEE

Arend van Dam

marktwerking in de publieke sector

foto Maurits Gemmink©

OOK TERLOUW VOELT 'THE BERN'

Oud-politicus en kinderboekenschrijver Jan Terlouw heeft op 20 februari, uit handen van Lilian Marijnissen, het eerste exemplaar van 'Onze Revolutie' van Bernie Sanders in ontvangst genomen. Marijnissen schreef het voorwoord van de Nederlandse editie van het boek. Tijdens de boekpresentatie in Paradiso bleek dat de ideeën van 'the Bern' zelfs een D66-prominent kunnen inspireren. Terlouw: 'Als je naar de vrije markt kijkt, geldt daar dezelfde wet als in de jungle: het recht van de sterkste. We moeten de ideeën van Sanders post laten vatten in Nederland.'

 SP-leden kopen het boek voor de helft van de prijs! Ga naar sp.nl/Zwn

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

'ROOD VOOR PRIVACY'-TOUR

Met een graffiti kunstwerk van meer dan twee meter hoog, toert ROOD door het land langs scholen en universiteiten. Daar vragen ze jongeren naar hun mening over de sleepwet: 'Wil jij dat straks de overheid en AIVD kunnen meelesen met appjes en je zoekgeschiedenis op je computer kunnen inzien?'

'Natuurlijk niet', is dan vaak het antwoord. Op 21 maart stemmen we niet alleen voor de gemeenteraadsverkiezingen, maar ook in een referendum voor of tegen de sleepwet. ROOD doet haar best om zoveel mogelijk jongeren naar de stembus te krijgen voor een nee-stem.

foto Cees Wouda©

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Wiebe Kiestra,
Karen Veldkamp, Cees Wouda

Foto cover
Maurits Gemmink

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties

Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm

Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Buurtten

Het miljoen in zicht

4

Met Lilian Marijnissen terug naar de basis

‘Lokaal mobiliseren, actievoeren; zo zijn wij groot geworden’

6

De slag om de zorg

Waarom 21 maart het keerpunt kan worden

12

Terneuzen

‘Het wonder van de SP’

14

SP-bestuurders

Zo maken zij het verschil

20

10 Sleepwet: 7 keer nee

15 Paul Peters Prijs: Geluk(t)

24 Lijsttrekkers: Zo groot is de bandbreedte

25 Campagne: Lilian trapt op vier plaatsen tegelijk af

28 LinksVoor: Ramona Cairo droomt van de Amazone

29 Wat kunt u voor de campagne doen?

26, 27 Nieuws 30 Prikbord 31 Puzzel 32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

21 maart – spreek je uit

Als ik in Den Haag ben vraag ik me weleens af in welke wereld ik terecht ben gekomen. De ene week zie ik de ene politicus aangifte doen tegen de andere. De andere week blijkt dat de minister van Buitenlandse Zaken jarenlang heeft gelogen. Om vervolgens van Rutte te horen dat deze leugen echt geen doodzonde is.

Wat leven deze mensen toch in hun eigen Haagse wereld, denk ik vaak als ik weer naar huis rijd. Waarom spreken we niet over een oplossing voor de jongeren die geen betaalbaar huis kunnen vinden? Waarom maken ze zich drukker over de grote Wie-zijn-wij-nu-eigenlijk-identiteitsdiscussie dan over opa en oma die niet de zorg krijgen die nodig is? Waarom komen er niet direct tweeduizend agenten bij als de helft van de aangiftes in de la blijft liggen?

Dat zijn namelijk de verhalen die wij hoorden toen wij afgelopen jaar 1 miljoen mensen spraken. Maar in Den Haag houden de heren zich daar dus niet mee bezig. Nee, zij zijn bezig met het afschaffen van het referendum.

Gelukkig krijgt iedereen op 21 maart de kans om zich uit te spreken. Dan zwijgen de politici en spreekt u. Over de toekomst van uw gemeente én van ons land. Zullen we dan een vuist maken tegen de cynische politiek waar alleen het eigen belang telt?

Daarom doe ik een beroep op u. Maak gebruik van uw recht en ga stemmen. Maar laat het daar niet alleen bij: overtuig uw vrienden, familie en collega's om op 21 maart ook naar het stembokje te gaan.

Want als u zwijgt, dan spreken enkel de politici. Waar dat toe leidt, zie ik elke week in Den Haag.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

foto archief SP Vlaardingen

foto archief SP Oss

KLEINE VERHALEN GROTE GEVOLGEN

Een jaar geleden stelde de SP zich een ambitieus doel: de buurten ingaan en met een miljoen mensen spreken. Een miljoen; dat is bijna zes procent van de bevolking van Nederland. Is dat gelukt? En nog belangrijker: wat heeft het opgeleverd?

‘WE GAAN KOMEND JAAR 1 miljoen mensen spreken en een betere buurt en samenleving afdwingen’, zei Ron Meyer een jaar geleden. In de Tribune van april lichtte hij toe: ‘Wat de lekkende dakgoot, de onveilige straat of het trapveldje nou met socialisme te maken heeft? Nou, alles. Wat is er méér socialistisch dan de woonomstandigheden nu en hier te verbeteren? Wat is een betere manier om individualisering te bestrijden dan de samenhang, gemeenschapszin en bemoeienis met de eigen omgeving te versterken?’ Nog meer dan voorheen gingen afdelingen de wijken in. Super Zaterdagen, buurten in

Referendum!

Woensdag 21 maart is een belangrijke dag. We mogen naar de stembus. Daar hebben onze voorvaders lang voor gestreden. ‘Wij willen óf stemrecht óf revolutie’, sprak Ferdinand Domela Nieuwenhuis tijdens een grote demonstratie voor algemeen kiesrecht in 1885. Bijna 100 jaar na de invoering van het Algemeen Kiesrecht, gebruiken we onze stem als volkspeiling. Van veilige buurten tot schoolzwemmen, betaalbare woningen en zorg zonder marktwerking. We kunnen het in onze gemeente afdwingen. Niemand die zegt: dat is te ingewikkeld voor het volk, afschaffen maar. Op 21 maart vindt voorlopig het laatste referendum plaats. D66 heeft er namelijk genoeg van. De partij van Van Mierlo? Ja, D66 heeft het referendum de nek omgedraaid. Samen met CDA, ChristenUnie en VVD. Het referendum op 21 maart gaat daarom niet alleen over de bizarre Sleepwet, die inlichtingendiensten toestaat om mensen af te luisteren zónder verdenking. Het referendum gaat over onze democratie.

Voor afschaffing van het referendum wordt vaak de redenering gehanteerd die 100 jaar geleden klonk tegen invoering van het algemeen kiesrecht. De thema's zijn te complex, het klotjesvolk snapt het niet. Laat het aan deskundigen over... Destijds waren conservatieven tegen ‘allemanskiesrecht’. Meerderjarige mannen moesten namelijk beschikken over “zekere kentekenen van welstand en geschiktheid”, vrouwen voldeden per definitie niet. En zo was politiek voor de elite. Wat toen arbeider en boer heette, wordt nu laagopgeleid genoemd. Natuurlijk: niemand haalt het in z'n hoofd om het Algemeen Kiesrecht nog af te schaffen. Maar waar is die democratiseringsdrang van weleer? Wat is er gebeurd met de liberalen? Is het niet wat vroeg om te concluderen dat het referendum niet werkt nadat er pas 2 (twee!) plaatsvonden?

Goede volksvertegenwoordigers zijn niet bang voor een toets. Ze staan op, tonen visie en overtuigen! Op 21 maart zal ik in het stemhokje aan Ferdinand Domela Nieuwenhuis denken. Voor een sociale revolutie in onze woonplaatsen. Voor de democratie, tegen de sleepwet! Ga stemmen! Massaal! En neem de hele familie, de hele straat en alle collega's mee.

Ron Meyer
voorzitter SP

‘Die kleine dingen zijn juist heel groot’

hebben iets speciaals gaan doen.’ Wat is volgens hem de impact van al die gesprekken in de wijken? ‘Er is heel veel gebeurd in een jaar. Op 150 plekken in ons land zijn acties gevoerd, initiatieven ontplooid. Er zijn buslijnen gered, schimmelwoningen aangepakt, verkeersveiligheid verbeterd, noem maar op. In Heerenveen is zelfs het Domela Nieuwenhuis Museum gered van sluiting.’

De foto's hiernaast geven een kleine impressie van hoe breed van aard de activiteiten zijn. In Alphen aan den Rijn kregen de mannen en vrouwen van de buitendienst thermokleding tegen de vrieskou na snelle actie van de SP, in Zwolle maakt een SP-initiatief sport en cultuur bereikbaar voor mensen die onder de armoedegrens leven, in Smalingerland en Warnsveld zijn onveilige verkeerssituaties opgelost, in Assen stopten we samen met de buurt de uitverkoop van natuur zodat het Asserbos van Assenaren blijft, tussen Vlissingen en Breskens blijft de veerboot dankzij inzet van de SP op normale tijden varen, in Veendam is een verloederde en onveilige speeltuin opgeknapt, in Amsterdam werden tramhaltes toegankelijk gemaakt voor rolstoelers; zonder uitzondering zijn de successen tot stand gekomen door de mensen te vragen waar zij in de dagelijkse praktijk tegenaan lopen, wat zij verbeterd zouden willen zien, wat ze willen behouden of waar ze juist van af willen.

Meyer: ‘Vaak gaat het om kleine dingen, zul je misschien zeggen. Maar ik zeg: die kleine dingen zijn juist heel groot. Als een pin-automat uit een wijk verdwijnt, ben je misschien geneigd te zeggen dat dat een kleine kwestie is. Maar voor veel mensen is het een grote zaak. Het gaat hier om een buurtvoorziening waar menig een van afhankelijk is. Het afgelopen jaar heeft aangetoond dat mensen samen hun buurt, hun leefomgeving beter kunnen maken. In mijn ogen een heel belangrijk inzicht. Kleine successen kunnen grote revoluties tot gevolg hebben.’ •

tekst Rob Janssen

foto Vincent Offermans©

foto Pieter de Vos©

de buurt, kloppen; onder allerlei motto's werden de mensen opgezocht en aangesproken. Er kwamen talloze ideeën, acties, initiatieven en voorstellen op uiteenlopen gebieden uit voort. En het nodige daarvan werd gerealiseerd, door heel Nederland. Maar... werd dat streefaantal van een miljoen ook gehaald?

We spreken Ron een jaar later, in de laatste week van februari. En hij heeft goed nieuws. ‘We zitten heel dicht bij dat miljoen. Serieus. En ik kan alvast verklappen dat we met de miljoenste persoon die we gesproken zullen

OP BEZOEK IN OSS

**‘ALS IETS
NIET LUKT,
DOEN WE
HET ZELF’**

In september 2003 werd Lilian Marijnissen het jongste raadslid ooit. Ze was 18. Dertien jaar later vroeg Emile Roemer haar voor de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer; in maart 2017 trad ze als de nummer 3 toe tot het parlement. Inmiddels is ze een paar maanden voorzitter van de SP-fractie. Het verschil met gemeentepolitiek is niet zo groot: ‘Bij de SP weten wij voor wie we het doen.’

LILIAN MARIJNISSEN IS TROTS OP OSS. Ze is er geboren, groeide er op en woont er nog steeds. Een paar weken voor de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart keert de Tribune met haar terug naar de basis, om terug te blikken en vooruit te kijken. Na een onderhoudend gesprek resteert nog één vraagje.

› **Is Oss een stad?**

Glimlachend: ‘Ja, kom op zeg! Als je me dit aan het begin had gevraagd, was ik opgestapt.’
Wat blijkt? Oss kreeg in 1399 stadsrechten. Op een paar schamele restanten na herinnert niets er aan het verleden. Zuiniger zijn ze in Oss geweest op het industrieel erfgoed. We spreken Lilian in de Groene Engel, het voormalige kantoor van Anton Jurgens’ Margarinefabrieken. Het is een paar jaar voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog gebouwd naar een ontwerp van Charles Estourgie en voorzien van elementen uit de art nouveau en art deco. In 1979 kwam het pand in handen van de gemeente. Twintig jaar later volgde de verbouwing tot cultureel podium met café.

› **Je moeder, Mari-Anne, zat destijds als wethouder voor cultuur in het college en stond aan de wieg van de Groene Engel.**

‘Cultuur stond nauwelijks op de kaart in Oss en betaalbaar voor de gewone mensen was het al helemaal niet. De SP maakte deel uit van het college en heeft zich toen met succes sterk gemaakt voor een laagdrempelig cultuurhuis in de Groene Engel. D’n Engel, zoals we in Oss zeggen. Daarna waren nog wel een paar verbouwingen nodig en toen die wat extra bleken te kosten, begonnen andere partijen prompt aan het bestaansrecht van de Groene Engel te morrelen. Ze wilden de boel sluiten. Gelukkig pikten de Ossenaars een dreigende sluiting niet. En kijk eens waar wij nu zitten. De Groene Engel bestaat nog steeds en doet het goed. Zo zie je maar, je kunt als partij iets voor elkaar krijgen met en zonder wethouder, als je maar samen met de

mensen optrekt, als je weet wat er speelt en bereid bent je nek uit te steken.’

Jules Iding en Henk van Gerven waren in 1996 de eerste twee SP-wethouders in Nederland. Daarmee had Oss de primeur. Iding is nog altijd de drijvende kracht achter het politiek café Zout, dat plaatsvindt in de Groene Engel en in de loop van de tijd landelijke bekendheid opbouwde. Lilian, die er zelf ook regelmatig optrad als presentator: ‘Iedereen is hier al eens geweest, Rutte en Pechtold ook. Iets beginnen is één ding, iets opbouwen en volhouden gaat veel verder en daar zijn wij bij de SP goed in. Vooral omdat er altijd samenwerking wordt gezocht met andere organisaties, met betrokken burgers. Zout is nog altijd springlevend.’

buurten, daar is de SP groot mee geworden. Zo leer je elkaar kennen, zo weten ze waar de SP voor staat en zo bouw je vertrouwen op. Je kunt op ons rekenen, de SP komt beloften na. Wij opereren niet alleen vanuit het gemeentehuis of het gebouw van de Tweede Kamer, op afstand van de mensen, maar gaan juist de straat op, de wijken in. Wij laten zien dat politici er niet per definitie voor hun eigen belang zitten, bij de SP weten we voor wie we het doen.’

› **Zelf introduceerde je de Kinderlintjes in Oss.**

‘Dat klopt, al heb ik het niet zelf verzonnen. In andere gemeenten bestonden ze al en ik vond het een uitermate sympathiek idee: op de Internationale Dag voor de Rechten van

‘Politiek gaat over zeggenschap: van wie is de school, van wie is de samenleving?’

‘Of neem de Tribuneloop, ooit opgezet door Paul Peters en uitgegroeid tot een sportevenement van formaat. Dat had Paul slim aangepakt, hij deed het niet in z’n eentje, maar haalde andere enthousiaste mensen en sportclubs in Oss erbij. Vaak begint het bij de SP – en dat geldt ook voor acties – maar het is niet alleen van onze partij. Wij willen het samen doen met degenen om wie het gaat. Wij redeneren zo: als iets niet lukt, doen we het zelf. Wij pikken het op en bundelen vervolgens de krachten. Dat gaat natuurlijk op gemeentelijk niveau sneller dan in een landelijke context, maar het is en blijft, waar dan ook, wel de stijl van de SP, dat kun je gerust als onze traditie beschouwen. Mensen mobiliseren, actievoeren in de

het Kind kinderen die iets bijzonders hebben gedaan in het zonnetje zetten. Uitgerekend het CDA verzette zich ertegen. Het zou pedagogisch niet verantwoord zijn. Wat een flauwekul. Weet je wat ze zeiden? Je geeft een blindengeleidehond toch ook geen extra bot als hij zijn werk goed doet. Met zo’n merkwaardig argument krijg je alleen de lachers over je heen. Toen ik het voorstelde in de gemeenteraad steunde de meerderheid het niet, dus zijn we het bij de SP in Oss zelf gaan organiseren. Intussen zijn de Kinderlintjes niet meer weg te denken uit Oss.’

Het schoolvoorbeeld van een geslaagde actie van de SP én de Ossenaars is en blijft de speeltuin Elckerlyc waarvoor Mari-Anne

Marijnissen zich met hart en ziel inzetten en die dit jaar het zilveren jubileum viert. Lilian speelde er als kind en gooit nu als 32-jarige oprechte Osse al haar, niet geringe, ervaring in de strijd om het behoud van Den Bongerd. Dat is een school voor voortgezet onderwijs aan kinderen die, vanwege problemen in de breedste zin van het woord, extra hulp en begeleiding nodig hebben. Ze is lid van het actiecomité Den Bongerd moet blijven. 'Den Bongerd gaat mij aan het hart. Het is een kleinschalige school, die veertig jaar geleden is opgericht door meneer Toebast. Hij is helaas overleden. Den Bongerd was zijn levenswerk. En wat dreigt er te gebeuren? Den Bongerd is onderdeel geworden van een grote scholenkoepel en de directie wil de school opheffen. Dat is ronduit desastreus voor de leerlingen. Zij moeten er niet aan denken dat ze naar een veel grotere school moeten. Dit is het gevolg van landelijk beleid. De SP is van mening dat kinderen zo mogelijk regulier onderwijs volgen, maar dat speciaal onderwijs altijd blijft bestaan voor degenen die niet zonder kunnen. Passend onderwijs mag geen knellend onderwijs worden.

Eén van de leerlingen van Den Bongerd, Boyke, bracht zijn gevoelens mooi onder woorden: "Mij naar zo'n grote gewone school sturen, is hetzelfde als een guppy in de oceaan gooien." De kinderen van Den Bongerd gaan op deze manier kopje onder en dat mogen wij niet laten gebeuren. De SP staat niet alleen in die opvatting, wij worden door heel Oss én ook door andere raadsfracties gesteund. Den Bongerd is een begrip in Oss, Den Bongerd is van Oss. De publieke tribune in de raadzaal zat stampvol met sympathisanten, zelfs de VVD kon niet onder de maatschappelijke druk uit en stemde in met de opdracht aan de wethouder om een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden om Den Bongerd open te houden. Helaas weigert die wethouder gewoon bot om te doen wat de gemeenteraad hem heeft opgedragen. Wij zitten dus nog midden in de strijd en zullen absoluut niet loslaten.

Weet je, als ik er langer over nadenk, kom ik tot de conclusie dat het hier gaat over zeggenschap. Van wie is de school? Van de inwoners van Oss. En wie beslist erover? Zo'n gigantische onderwijskoepel. Hetzelfde geldt voor Unox dat door Unilever aan Zwannenberg is verkocht. Wie hebben Unox groot gemaakt? De werknemers uiteraard. En wie moesten vrezen voor verslechterde arbeidsvoorwaarden? Diezelfde werknemers. Zij gingen staken en konden vanzelfsprekend

'In de strijd om Unox kochten we alle rookworsten op en gaven ze aan de Voedselbank, tot er een akkoord lag'

op onze steun rekenen. Ik heb zelf ook de actievoerders opgezocht om ze een hart onder de riem te steken. De schappen in de winkels moesten leeg, zodat de noodzaak om te produceren steeds groter werd. Wij kochten alle rookworsten in de winkels op, om ze vervolgens af te leveren bij de Voedselbank. Uiteindelijk werd er een akkoord bereikt. Actie geslaagd.'

› **Met Organon, nog zo'n belangrijk bedrijf voor de gemeenschap van Oss, is het minder goed afgelopen, om het maar eufemistisch uit te drukken.**

'Ook toen draaide het om zeggenschap. Het personeel had helemaal niks in te brengen, Hans Wijers, die topman was van AkzoNobel, heeft de boel verpatst. Tot drie keer toe kreeg het bedrijf een andere eigenaar. Wie besliste over het lot van de medewerkers? Amerikanen voor wie Organon in Oss niet meer dan een heel klein stipje op de kaart was. Er werd bij Organon nog steeds winst gemaakt, maar dat was niet genoeg voor de aandeelhouders. Ik ben opgegroeid met Organon: mijn ouderlijk huis stond vrijwel in de achtertuin van de fabriek. Oss werd wereldberoemd dankzij de anticonceptiepil. Mijn opa heeft er zijn hele leven gewerkt. In de hoogtijdagen waren duizenden Ossena-

ren werkzaam bij Organon, de trots van Oss. Wij vinden dat werknemers veel meer rechten moeten krijgen bij bedrijfsovernames.

Twee derde van al het vermogen in Nederland is in handen van tien procent. Probeer dat maar eens uit te leggen aan hardwerkende mensen in de zorg of het openbaar vervoer. In onze samenleving draait het om degenen die gewoon hun werk doen. Verpleegkundigen die de hele dag door buffelen en dan lezen dat hun directeur meer verdient dan de minister-president. Het is een tendens die het cynisme onder de bevolking voedt. Ik maak me daar ernstig zorgen over. In 2015 was ik bij de bezetting van het gemeentehuis van Oss door thuiszorgmedewerkers, ze...'

› **Als ik je mag onderbreken: je was destijds raadslid én vakbondsbestuurder bij de FNV die de actie steunde.**

'Inderdaad, je kunt je op verschillende fronten voor hetzelfde doel inzetten. Ik wilde dus zeggen dat die thuiszorgmedewerkers voor hun rechten vochten. Pantein-Vivent was failliet verklaard en bij de nieuwe werkgever zouden ze, als ze al in dienst konden blijven, 25 tot 30 procent minder gaan verdienen. Voor hetzelfde werk. Zoiets

is onbestaanbaar, maar het gebeurt, werknemers zijn een speelbal geworden, zeker als ze geen vast contract hebben. Wist je dat Nederland één van de koplopers is als het gaat om onzekere contracten?

Ik was bij de actie van de buschauffeurs en wat zag ik? Personeel in vaste dienst staakte, collega's zonder enige zekerheid durfden niet mee te doen uit angst voor verlies van werk.

Ik benadruk het nog maar eens: bij wie ligt de zeggenschap? De flexibilisering van de arbeidsmarkt ontnemt een complete generatie het zicht op een toekomst met zekerheden. Ze pakken de jongeren hun toekomst af. Dit gaat niet alleen over zeggenschap, maar evengoed over vrijheid: de vrijheid om iets van je leven te maken, om wat op te bouwen, een huis te kopen. Deze generatie groeit op met wat kennelijk het nieuwe normaal is geworden. Nulurencontracten, wat een idioterie. Nul is niks, helemaal niks! Dit kan zo niet langer doorgaan, er zijn ingrijpende veranderingen nodig en ik denk dat het gaat kantelen, de goede kant op. De grenzen zijn bereikt, wij mogen dit niet langer pikken; de tijdgeest moet worden doorbroken.'

› **Even terug naar de basis, jouw basis: Oss. Als raadslid stond je dicht bij de mensen, ging je de buurten in en deed je mee met acties. In Den Haag sta je verder weg van de praktijk van alle dag en heb je, zeker als fractievoorzitter, minder tijd voor het veldwerk...**

'Het werk als raadslid deed ik naast mijn baan bij de FNV. Het werk in de Tweede Kamer is nu mijn corebusiness geworden, maar ik grijp elke gelegenheid aan om het land in te gaan, met mensen te praten en naar hen te luisteren. Dat doen alle Kamerleden van de SP. Voordat ik Emile Roemer mocht opvolgen, was ik zorgwoordvoerder. Ook toen trad ik buitenparlementair op en ging ik, om maar een voorbeeld te noemen, mee met de ambulance. Met wat je bij zo'n gelegenheid hoort en ziet, sta je toch anders in het debat. Ik laat Oss niet los, ik ga in het weekeinde ook de straat op en krijgt dan extra energie van al die actieve SP'ers.'

Het gesprek zit er op, de fotograaf wil ook de straat op. Om Lilian te fotograferen. We praten al wandelend naar de plek voor de fotoshoot nog even door.

› **Lilian, hoe kan het zo zijn dat de SP in Oss met negen zetels niet in het college zit?**

'Dat heeft ermee te maken dat de huidige coalitiepartijen ons er buiten wilden houden. Wij waren er voor om de bezuinigingen in de zorg zoveel mogelijk te repareren, maar zij wilden er geen cent in steken. Een dag later stond het nieuwe college klaar. Ik heb er alle vertrouwen in dat wij straks weer de grootste worden en het initiatief voor de collegeonderhandelingen naar ons toehalen, zoals dat in veel meer gemeenten zal gebeuren. De SP wil en kan besturen, dat hebben wij de afgelopen jaren toch wel bewezen. Vergeet alleen niet dat hoe linkser je bent, hoe moeilijker het is om compromissen te sluiten. Dat gaat gemakkelijker als je in het veilige midden zit, maar daar heeft de SP niets te zoeken.'

De foto hieronder is gemaakt bij de drie beelden voor de kerk van Onze Lieve Vrouw Onbevleekt Ontvangen, in de volksmond de Grote Kerk, een neogotisch godshuis uit

de jaren zestig van de negentiende eeuw. De drie beelden vormen het symbolische gedenkteken dat pastoor-deken Arnoldus van de Laan in 1894 oprichtte als dank voor de rust die terugkeerde na hevige onlusten en de moord door de Bende van Oss op een wachtmeester van de marechaussee. In het midden staat de triomferende Maria, geflankeerd door twee engelen. Op het plein vindt elk jaar het Vierde Beeld plaats, een culturele manifestatie, opgezet door Paul Peters en omarmd door Oss. Lilian: 'Daar zet de SP zich dus ook voor in, cultuur naar de straat brengen. Voor iedereen bereikbaar. Ook dit doen we niet alleen, maar het is allemaal wel begonnen bij de SP.' •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

Op 21 maart 2018 wordt tijdens de gemeenteraadsverkiezingen ook een referendum gehouden. Je kunt dan stemmen voor of tegen de sleepwet – voluit de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 (Wiv). De SP voert campagne tegen de sleepwet. De belangrijkste argumenten op een rijtje.

> DATA DELEN MET BUITENLANDSE DIENSTEN

De over jou verzamelde gegevens mogen in de sleepwet met buitenlandse regimes gedeeld worden, ook als het onderdrukkende regimes zijn. Die gegevens mogen worden gedeeld zonder dat we in Nederland weten wat er in staat en waar het voor gebruikt wordt.

Sommige regeringen gebruiken privégegevens van activisten, politici en journalisten om hen het zwijgen op te leggen.

~~AFLUIST~~ SLEEP

> HET SLOPEN VAN DE REFERENDUMWET

Bij het Oekraïne-referendum stemde twee derde van de kiezers tegen het associatieverdrag, tot teleurstelling van de regering van VVD en PvdA. Ineens zagen de gevestigde partijen het raadgevend referendum niet meer zitten. Ze zijn alleen blij met mondige burgers zolang die zich niet afzetten tegen het beleid. Onder aanvoering van minister Kajsa Ollongren van D66 – een partij die sinds haar oprichting de mond vol heeft over burgerparticipatie – stemde een kleine meerderheid van de Tweede Kamer onlangs voor afschaffing van het raadgevend referendum. Via een trucje wisten die partijen zelfs te voorkomen dat de kiezer zich daar in een referendum over uit kan spreken. Nog een reden om enthousiast gebruik te maken van je recht om op 21 maart nee te stemmen!

> PRIVACY IS BELANGRIJK

Door de sleepwet krijgen Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten toegang tot al jouw telefoon- en e-mailverkeer, tv-programma's en de websites die je bezoekt, werkelijk alles. Tot voor kort mocht iemand alleen afgeluisterd worden als er duidelijke verdenkingen bestonden met betrekking tot ernstige strafbare feiten. Maar met de sleepwet mag iedereen worden afgeluisterd. Privacy is een mensenrecht, dat jou beschermt tegen de overheid. Veel mensen zeggen dat zij niets te verbergen hebben. Dat kan zo zijn maar lijkt het jou een prettig idee dat inlichtingendiensten toegang hebben tot alles wat jij de afgelopen jaren met anderen hebt gedeeld?

foto Ed Yourdon

> ALLES MAG

Bij de sleepwet mag alle technologie worden afgeluisterd en gehackt door de geheime diensten. Zowel techniek die nu al bestaat als die nog moet worden uitgevonden. Je smartphone kun je niet alleen gebruiken om mee te appen of te bellen, het kan dus ook een permanente camera of microfoon worden. In theorie zou zelfs een pacemaker gehackt kunnen worden. We weten nog niet wat er in de toekomst allemaal wordt uitgevonden. Misschien een chip in je arm om mee te betalen? Ook dat valt automatisch allemaal onder de sleepwet.

> HET BELANG VAN HET SLEEPWETREFERENDUM

Het raadgevend referendum dat twee jaar geleden werd ingevoerd, stelt burgers in staat om de politiek op belangrijke punten terug te fluiten. Daarom was de SP enthousiast toen vijf jonge studenten het initiatief namen om steun te verzamelen voor het houden van een referendum over de sleepwet. De regeringspartijen waren beduidend minder enthousiast over dit initiatief. Zodra bekend werd dat de initiatiefnemers voldoende steun hadden om het referendum doorgang te laten vinden, lieten zij weten zich niets van de kiezers aan te zullen trekken. Een hoge opkomst en een duidelijk nee zullen dat moeilijker maken.

EREN WET NEE

> HET HELPT NIET TEGEN TERRORISME

Voorstanders van de sleepwet wijzen op het belang daarvan voor het bestrijden van het internationaal terrorisme. De meest fanatieke voorstanders zeggen zelfs: 'Wie tegen de sleepwet is, is voor terrorisme.' Dat gaat voorbij aan de kern van het probleem want bij vrijwel elke aanslag horen we dat de daders al bekend waren bij de politie of veiligheidsdienst. Of dat waarschuwingen van burgers voor bepaalde personen niet adequaat door de betreffende instanties zijn opgepakt. Niet alleen progressieve partijen en mensenrechtenorganisaties hebben hun twijfels bij de meerwaarde van het verwerken van een stortvloed van informatie. Ook de Amerikaanse FBI is van mening dat het niet helpt om aanslagen te voorkomen.

> BELANGRIJKE ORGANISATIES ZIJN BEZORGD

Niet de minsten zijn tegen de sleepwet. Als Amnesty International – een gerespecteerde mensenrechtenorganisatie – aan de bel trekt, weet je dat het fout zit. Recent hebben ook instanties als de Raad van State, de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en de Nederlandse Vereniging van Journalisten hun zorgen geuit. Van lobbywaakhond Transparency International Nederland tot de voorvechter van een vrij internet Bits of Freedom; van Milieudefensie tot tv-programma Radar: vele organisaties steunen het referendum tegen de sleepwet omdat zij zich zorgen maken over een overheid die zelfs toegang tot jouw slaapkamer denkt te moeten hebben.

21 MAART: KEERPUNT IN DE ZORG?

SP-afdelingen ontplooiën uiteenlopende initiatieven om zorg voor iedereen te garanderen. De gemeenteraadsverkiezingen kunnen een keerpunt worden in die strijd.

‘VOOR ONS zijn de gemeenteraadsverkiezingen een referendum. Een referendum over afschaffing van de marktwerking in de thuiszorg.’ Dat zegt Mathijs ten Broeke, SP-fractievoorzitter en lijsttrekker in Zutphen. Al jaren bepleit zijn partij de oprichting van een gemeentelijke stichting waarin de thuiszorgers in vaste dienst komen en zekerheid krijgen. Ten Broeke: ‘Dan zijn er geen aanbestedingen meer nodig en krijgen de mensen die werken in de thuiszorg duurzame contracten.’ Die wens komt niet zomaar uit de lucht vallen in Zutphen. Vijf jaar geleden al legde de SP een zwartboek op tafel, waarin de schrijnende gevolgen van de marktwerking

werden beschreven. Ontslagrondes, werken voor minder loon en slechtere zorg; het speelde allemaal in Zutphen. Duizenden handtekeningen werden opgehaald voor verbetering en samen met ontslagen thuiszorgwerkers wist de SP de zaak in beweging te krijgen: in 2015 stelde de meerderheid van de gemeenteraad dat het anders moest. Wat niet betekende dat de weg meteen vrij was om de marktwerking af te schaffen. ‘Verhulende vertragingstactiek’, noemt Mathijs ten Broeke het gedrag van diverse politici, die er om de een of andere reden toch niet aan durfden – of wilden. Begin dit jaar stemde een minimale meerderheid van de raad ‘toch maar’ tegen de afschaffing van de markt-

werking. ‘Daarom maken wij van de raadsverkiezingen een referendum. Op 21 maart kunnen de mensen tegen de marktwerking in de huishoudelijke hulp stemmen, door op de SP te stemmen. We hebben keer op keer gemerkt dat de Zutphense bevolking de marktwerking zat is. Tijdens handtekeningenacties, tijdens het buurten: acht à negen van de tien mensen zijn het met ons eens.’

Ook de SP in Oude IJsselstreek moet nog even wachten tot de marktwerking in de huishoudelijke zorg wordt beëindigd. Het plan voor een gemeentelijke coöperatie waarin zorg- en welzijnsinstellingen

‘Slechtere gezondheid is een collectief probleem’

nota bene al uit 2013, komt naar voren dat tal van cliënten minder hulp of zelfs helemaal geen hulp meer krijgen. En het is precies dat gegeven – mensen die geen zorg meer krijgen – dat ook ten grondslag ligt aan de steeds sterker wordende roep om betere tandzorg voor kinderen. SP-voorzitter Ron Meyer gooide onlangs daarover een steentje in de landelijke vijver. In zijn stad Heerlen bedraagt volgens cijfers van het Erasmus MC het percentage kinderen dat niet naar de tandarts gaat voor gebitscontrole ruim 26 procent; in Kerkrade zelfs 30 procent.

‘Een kindergebit mag geen teken van armoede zijn’, zegt Meyer: ‘Het is geen individueel probleem; slechtere gezondheid is een collectief probleem.’ De SP’er pleit ervoor dat gemeenten, scholen en (jeugd)tandartsen met elkaar in gesprek gaan, zodat kinderen ten minste een keer per jaar naar de tandarts gaan. Hans Boerwinkel, SP-fractievoorzitter in Doetinchem, heeft inmiddels een plan gelanceerd voor een tandartsbus die langs de scholen gaat. ‘In Doetinchem vindt bij een kleine achttien procent van de kinderen geen periodieke controle plaats. Maar dat is maar een gemiddelde; in een van onze sociaal zwakkere wijken gaat een op de drie niet naar de tandarts. Dat betekent dat je aan het gebit van een kind kunt zien of het uit een arme wijk komt of niet. Dat mogen we niet accepteren.’

Maar een tandartsbus doet toch wel een beetje denken aan de oude schooltandarts. Menigeen zal gruwelen bij de gedachte aan die meneer die je uit de klas haalde en vervolgens ogenschijnlijk meedogenloos de boor hanteerde (fjiiieeeeew-fjiiieeeeew). Of dertig, veertig jaar na dato nog misselijk worden, denkend aan dat fluorgebitje waarmee ze je tien minuten lang boven een plastic bekertje lieten zeveren. Hans Boerwinkel neemt die angst weg: ‘De tandartsen van nu

zijn modern en niet te vergelijken met die van toen. Een andere bedenking die ik hoor is: maar tandzorg is toch gratis tot 18 jaar? Dat klopt, maar de praktijk is vaak dat als de ouders niet meer naar de tandarts gaan, hun kinderen ook niet meer gaan. Daarom vind ik de tandartsbus die naar scholen gaat voor periodieke controle een waardevol idee. Vandaaruit kunnen kinderen dan indien nodig naar een reguliere tandarts. De capaciteit is geen probleem.’ Volgens Boerwinkel vormen de financiën evenmin een obstakel. ‘Het geld ligt op de plank bij de zorgverzekeraars. Het is zaak dat de gemeente met de GGD, tandartsen en mondhygiënisten in gesprek gaat. Gezondheid is immers ook een taak van de gemeente.’

In het oosten van Noord-Brabant rijden al jaren zogenaamde ‘dental cars’ rond, die de scholen afgaan. ‘Die koesteren wij’, zegt Henk van Gerven, ex-Kamerlid en voorzitter van de SP-afdeling in Oss. ‘In Oss gaat ongeveer een van de negen kinderen dat niet naar de tandarts, terwijl dat landelijk een op de vijf is.’ Ook Van Gerven ziet dat ouders die niet verzekerd zijn voor tandzorg hun kinderen vaak ook niet stimuleren om de tandarts te bezoeken. ‘Dat is een reden te meer om lokaal te blijven werven voor het Nationaal ZorgFonds (NZF). Want het NZF pleit juist voor een breed pakket, mét tandzorg, fysiotherapie en geestelijke gezondheidszorg. Ik ben ervan overtuigd dat als de ouders verzekerd zijn voor tandzorg, ze hun kinderen ook meenemen.’ Ron Meyer: ‘Tandzorg voor kinderen is belangrijk. Of je de oplossing nou schooltandarts noemt of anders, of je de kinderen nou van school komt ophalen om naar de tandarts te gaan of de dat bus zelf compleet is uitgerust; het gaat erom dat er een oplossing komt voor een groeiend probleem. En dat probleem is, uiteindelijk, het verschil tussen arm en rijk.’ •

tekst Rob Janssen
foto's SP Zutphen

Fractievoorzitter
Mathijs ten Broeke

samenwerken in plaats van concurreren bleek onlangs nog niet haalbaar. ‘Nóg niet,’ benadrukt SP’er Maurits Gemmink, ‘want we geven de moed zeker niet op. We kunnen het mantra van het zogenaamde uitbesteden (waarbij de lokale overheden publieke taken meer en meer overlaten aan marktpartijen -red.) samen met de zorgmedewerkers en de bevolking doorbreken.’

In Heerlen is dat al gelukt. Daar is zo’n zorgcoöperatie opgericht en de marktwerking in de Wmo uitgeschakeld (zie pagina 20 en verder).

Collectief probleem

Uit het genoemde Zutphense zwartboek,

TERNEUZENS VLIEGENDE START

‘Terneuzen, dat is het wonder van de SP!’, kreeg lijsttrekker Jean Paul Casteleijn tijdens het partijcongres uit verschillende hoeken te horen. Pas sinds januari kent de Zeeuws-Vlaamse stad officieel een SP-afdeling. Toch doen ze op 21 maart al mee aan de verkiezingen. Wat is het geheim van Terneuzen?

AL BLAUWBEKKEND MAKEN Kees Sluijter, Anja Aarnoudse en Sonja Mulleman een wandeling door de Witte Wijk in Sas van Gent. Sluijter, afdelingsvoorzitter van de SP Terneuzen, wijst de straten aan die woningcorporatie Woongoed over drie jaar het liefst met de grond gelijk wil maken. Maar liefst 57 rijtjeshuizen staan op de rol om gesloopt te worden. ‘Dat is twee derde van de wijk’, vertelt Sluijter. ‘Terwijl Woongoed hier slechts acht woningen terug wil bouwen.’ Het drietal SP’ers is sinds oktober kind aan huis in de Witte Wijk. ‘Daar woont een 96-jarige vrouw, de oudste bewoner van de wijk’, wijst bestuurslid en webmaster Mulleman. ‘Net als de meeste bewoners wil zij hier helemaal niet weg.’

Even later warmen ze op aan de keukentafel van Fons Eekhoudt – bestuurslid, kandidaat-raadslid en nog geen twee jaar woonachtig in het grensplaatsje Sas van Gent. Daarvoor woonde hij aan de overzijde van de

grens, waar hij jarenlang verbonden was aan de Belgische partij Groen. De buitensporig hoge kosten die Nederlanders kwijt zijn aan hun zorgverzekering gaven voor hem de doorslag om lid te worden van de enige partij met fundamentele kritiek op het zorgstelsel.

De sloopplannen die de Witte Wijk boven het hoofd hangen gaan Eekhoudt merkbaar aan het hart. ‘Woongoed beheert duizenden woningen. Dit soort beslissingen worden even achter een bureau genomen. Maar een ganse gemeenschap uit elkaar trekken is verkeerd.’ Ook Sluijter hekelt de kille benadering van de corporatie. ‘In december 2016 hoorden de bewoners voor het eerst over de sloopplannen. Leuk kerstcadeau... Vervolgens was het jarenlang stil. Doordat deze actie is gestart heeft Woongoed pas geleden eindelijk een nieuwsbrief rondgestuurd. En wat stond daarin? Dat ze betreuren dat bewoners hulp van buitenaf hebben gezocht.’

Twee uur later treft het gezelschap, versterkt door lijsttrekker Casteleijn en andere SP-leden, elkaar in de feestzaal van een drankenhandel opnieuw. Bewoners van de Witte Wijk stromen binnen. Carlo de Groff, voorman van het actiecomité tegen sloop, citeert voor een volle zaal de resultaten van zijn buurtonderzoek. Wat blijkt: een ruime meerderheid wil liever renovatie. Ook SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman is aanwezig om de huurders een hart onder de

riem te steken. ‘Als je samen laat zien dat er een beter plan is voor de Witte Wijk, ga daar als corporatie dan maar eens omheen.’

Pas sinds januari officieel als afdeling bestaan, meedoen aan de verkiezingen én mensen mobiliseren: hoe flikken ze het toch in Terneuzen? Eerder die dag blikken de bestuursleden terug op een bewogen maand. ‘Eigenlijk hoopten we er alleen op afdeling te kunnen worden’, vertelt organisatiesecretaris Anja Aarnoudse. ‘Vervolgens konden we alles in gang zetten voor de verkiezingen. Steunbetuigingen verzamelen, een programma schrijven, een lijst opstellen – en daarnaast nog een beetje leven natuurlijk. Maar we hebben enorm goed samengewerkt.’

De goedlachse Sonja Mulleman, pas sinds december lid, kan dit enkel beamen. ‘De mensen in de afdeling zijn prachtig. Fons ligt mij heel nauw aan het hart, Anja is mijn vriendin en met Kees maak ik constant grappen.’ Hoe ze overal uiteindelijk steun en vertrouwen kregen om deel te nemen aan de verkiezingen? Dat durft geen van hen met zekerheid te stellen. ‘Maar we komen sympathiek over, schijnt’, stelt Eekhoudt droogjes, terwijl de rest geniet van zijn huisgemaakte tomatensoep. ●

tekst Lesley Arp
foto's Maurits Gemmink

GELUK(T)

Selma van der Bijl uit Naarden is de eerste winnaar van de Paul Peters Fotoprijs. Uit ruim 400 inzendingen koos de jury haar serie *Geluk(t): foto's van gezinsherenigingen, gemaakt in de aankomsthal van Schiphol.*

Een week na de feestelijkheden kan ze het nog steeds amper geloven. 'Ik stond daar echt met knikkende knieën.' Vijf jaar geleden besloot Selma van der Bijl (38), tot dan toe werkzaam in het bedrijfsleven, een opleiding aan de Fotoacademie Amsterdam te gaan volgen. *Geluk(t)* is haar afstudeerproject. 'Dat ik win van al die goede fotografen met veel meer ervaring is moeilijk voor te stellen. Ik voel me zeer vereerd, vooral ook omdat ik vierkant achter de doelstelling sta, het stimuleren van sociale fotografie.'

De nieuwe categorie, ingebed in de prestigieuze jaarlijkse fotografiewedstrijd Zilveren Camera, is een initiatief van de SP, die daartoe een speciaal fonds oprichtte. Paul Peters stond, als gedreven en bescheiden organisator, aan de wieg van de partij. Vanaf begin jaren zeventig tot

kort voor zijn overlijden vorig jaar, legde hij alle denkbare gebeurtenissen rond de SP met zijn camera vast. Bij de uitreiking van de eerste Paul Peters Fotoprijs, in Museum Hilversum, waren naast zijn kinderen Rick en Eva ook partijvoorzitter Ron Meyer, senator Anneke Wezel en initiator Hans van Leeuwen aanwezig.

Hello Goodbye 2.0

Van der Bijl begon vorig jaar april met de reportages voor *Geluk(t)*. 'Via Vluchtelingenwerk Nederland kreeg ik namen, data en vluchtnummers.' Het bijzondere project laat zich omschrijven als *Hello Goodbye 2.0*, naar het bekende televisieprogramma dat reizigers filmt in de aankomst- en vertrekhal van Schiphol. 'Er kwam voor deze mensen een einde aan een lange periode van onzekerheid en van grote zorgen over de vaak heel nare situatie

waarin hun dierbaren moesten zien te overleven. Hartverscheurend.'

De meeste vluchtelingen die zij voor haar lens krijgt, komen uit Syrië, Eritrea, Irak en Jemen. Eén familie, in Rotterdam, blijft ze op de voet volgen. Ze is onder de indruk van de weerbaarheid en gastvrijheid. 'Ik fotografeer bij voorkeur persoonlijke en intieme momenten in het leven van mensen en als ik als beginnend fotograaf al van een rode draad mag spreken, houd ik het op verbinding. Dat is wat ik zoek.' De Paul Peters Fotoprijs beschouwt ze als een geweldige aanmoediging. Behalve de eer ontvangt ze 2500 euro en krijgt ze een betaalde opdracht van het Paul Peters Fonds. •

tekst Robin Bruinsma
foto's Selma van der Bijl ©

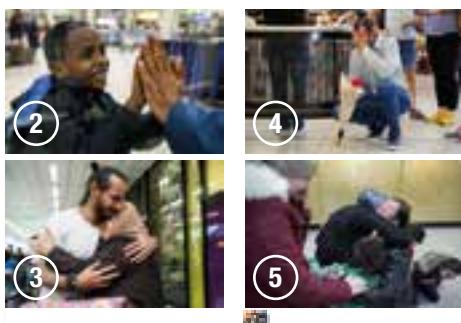
Winnares Selma van der Bijl met presentator Humberto Tan (l) en jurylid Theo Audenaerd (r) tijdens de uitreiking op 3 februari in Hilversum. Foto Bas de Meijer.

FOTO'S UIT DE SERIE 'GELUK(T)' OP PAGINA'S 16 - 19

1 - Radeloos was Nguse Berhane (36) uit Eritrea, toen zijn eerste verzoek tot gezinshereniging werd afgewezen. Hij moest vervolgens acht maanden wachten op het bezwaar. Bijna tweeënhal jaar heeft hij zijn vrouw Semhar (28) en hun zonen Shishay (8) en Abel (6) moeten missen. Zijn dochter Kokob (4) was anderhalf toen hij haar voor het laatst zag.

met zijn jongere broertje Abdullah (15). Hun vader Ahmad (58) en moeder Thanaa (54), zussen Dima (21), Alaa (19) en Neda (11) en broer Mohamad (17) hebben ze bijna twee jaar niet gezien.

2 - 'Wachten is pijn', zei Mebrahtom Sium Hagos (34) uit Eritrea, toen zijn vrouw Ezwti (27), hun zoon Israel (7) en dochter Betlehem (4) niet op de geplande vlucht bleken te zitten. Gelukkig werd het gezin een paar uur later toch nog herenigd. Ze hebben elkaar ruim tweeënhal jaar moeten missen.

4 - Sulaiman Daas (39) uit Syrië wacht op zijn gezin. Hij heeft zijn vrouw Saba en kinderen anderhalf jaar moeten missen, zijn jongste zoontje (1) heeft hij nog nooit gezien. Deze jongen heet Murrad, maar Sulaiman en zijn vrouw noemen hem Wassim. Wassim is de naam van de oudste zoon van dit gezin, hij is in de oorlog vermoord en was pas zestien jaar.

3 - Abdulrazzak Kadri (26) wordt herenigd met zijn moeder. Hij vluchtte in 2015 uit Syrië, samen

5 - Mouataz Nasri (49) is in 2014 gevlucht uit Syrië en kon na drie jaar zijn vrouw Amani, dochters Maya (14), Marah (5) en Farah (3) en zoon Murad (10) weer in zijn armen sluiten.

foto Cees Groen©

foto archief SP Amsterdam

Links Arnout Hoekstra (Vlaardingen).

DE WETHOUDERS-BONUS

WAAKHOND, GEEN SCHOOTHOND

Hoe groot wordt onze fractie op 21 maart? Dat vraagt elke deelnemende SP-afdeling zich af. Maar er is meer te halen. Coalitiedeelname. En als er een goede chemie is tussen afdeling, fractie en wethouder, dan kan dat als vette bonus een groot verschil maken. Hoe? 'Je hóeft niet in de maat van de muziek te lopen.'

EEN GOEDE CHEMIE tussen afdeling, fractie en wethouder; het lijkt een zinnetje uit een glanzende reclamefolder. Maar wie SP-wethouders spreekt, merkt dat er iets achter zit. Dat heeft alles te maken met hoe zij in hun werk staan. In professionele zin, maar ook persoonlijk. 'Het wethouderschap is een nevenfunctie', zei Arnout Hoekstra eens. Daarmee baarde hij opzien. Logisch, want hoeveel lokale politici zien die de functie niet als een einddoel, een bekroning of zelfs beloning? Hoekstra, al zeven jaar wethouder

in Vlaardingen, legt het uit: 'Wethouder of niet, je blijft SP-activist. Je bent eerst SP'er, daarna wethouder.' Hij vervolgt: 'Je ziet wel mensen die raadslid zijn geweest en dan wethouder worden en zich dan ineens heel anders gaan gedragen. Geen tijd meer hebben om in de afdeling actief te zijn. Voor een SP'er is dat een valkuil. In mijn ogen kun je als SP-wethouder niet functioneren als je bijvoorbeeld de afdelingsvergaderingen niet meer bezoekt, congressen maar laat schieten of niet meer meegaat om handte-

keningen op te halen voor de spoedeisende hulp in je gemeente.'

'Weten wat mensen in kwetsbare situaties helpt, daar komt het op aan', zegt Arjan Vliegthart. Hij vormt samen met Laurens Ivens nu vier jaar de SP-bestuurderstandem in Amsterdam. 'Luisteren naar mensen, goed luisteren, en dan hun kennis en ervaring inzetten om dingen te verbeteren. Niet meteen meteen obstakels opwerpen, zo van: de staatssecretaris vindt dit en de bezuinigingen dwingen mij tot dat... Maar gewoon samen met de mensen kijken wat er kan. En vriendelijk zijn, want dan bereik je meer.' Vriendelijk zijn? Is dat niet een beetje een open deur? 'Wás het maar een open deur! Neem het onderwerp werkloosheid, een belangrijk thema in Amsterdam. Als jij als gemeente mensen benadert met als houding 'wij weten wel wat goed voor u is', dan wordt het niks. Als je goed luistert naar wat mensen zeggen, herken je hun persoonlijke

Laurens Ivens (Amsterdam).

Mariska ten Heuw (Hengelo).

foto archief SP Hengelo

en oprechte wensen om aan het werk te gaan. En dan kom je er – in tegenstelling tot wat velen denken – achter dat ze in de regel helemaal geen overdreven voorstellen doen. De bereidheid om dat tot je door te laten dringen, dat bedoel ik met vriendelijkheid. Op die manier kun je verder en zul je zien dat het behalen van resultaten minder tijd kost.' De aanpak van Vliegenthart leverde hem een bijzondere erkenning op van de FNV: de Voet-tussen-de-Deur-prijs voor de strijd tegen ouderenwerkloosheid. De afgelopen twee jaar zijn er meer dan 1700 Amsterdammers van 50 jaar en ouder aan het werk gekomen.

Sinds 2014 werden 23.000 werkzoekenden aan het werk geholpen; 18.000 daarvan kwamen uit de bijstand. In zijn onlangs verschenen boek *Onder Amsterdammers: Vier jaar wethouder in 020* beschrijft Vliegenthart zijn eerste periode als wethouder in de hoofdstad.

Structureel tegen de stroom in

Intensief contact met de basis is noodzakelijk, zegt ook Hennie Hemmes. Hij is sinds 2006 SP-wethouder in het Groningse Pe-

Peter van Zutphen (Heerlen).

foto archief SP Heerlen

kela. Hemmes benadrukt de cruciale rol van de lokale afdeling daarbij. 'Onze afdeling is zeer actief. SP'ers zijn hier altijd op straat en komen bij de mensen thuis. Dat is heel mooi voor mij als wethouder. Want ik ontvang de signalen vroeg, zodat ik op tijd kan schakelen.' Hemmes haalt een succesvolle actie aan tegen de sloop van huurhuizen in Pekela. 'Samen met de buurtbewoners kwam de SP-afdeling in actie en uiteindelijk werd het behoud van de woningen collegebeleid.'

'Als SP roeien we structureel tegen de stroom in', zei Hans van Heijningen in de vorige Tribune. Hoe breng je dat als SP-wethouder in de praktijk? Strikt genomen is een wethouder immers een uitvoerder, met als taak om – binnen zijn of haar portefeuille – een coalitieakkoord uit te voeren. Weliswaar heeft dat akkoord een aanzienlijk SP-gehalte; maar de speelruimte voor een wethouder om het SP-profiel uit te dragen lijkt niettemin klein.

Toch is Peter van Zutphen namens de gemeente het gezicht van 'Heerlen STANDBY!' Dat is een zorgcoöperatie die sinds vorig jaar gerichte zorg en ondersteuning levert aan inwoners van de Limburgse stad. De zorg- en welzijnsinstellingen werken samen in de coöperatie in plaats van elkaar te beconcurreren. Van Zutphen: 'We geven de mensen die in de zorg werken het vertrouwen om te bepalen welke zorg nodig is, in plaats van dat dat in het gemeentehuis bepaald wordt. De eigen bijdrage is geschrapt, de marktwerking is buiten de deur gezet en de schotten tussen de deelnemende zorgorganisaties zijn weggehaald.' Zo sneed het mes voor Van Zutphen aan twee kanten: als verantwoordelijk zorgwethouder gaf hij leiding aan een operatie die naadloos aansluit bij de ideologie van zijn partij. Niet dat dat nieuw is in Heerlen. Van Zutphen is al 12 jaar onafgebroken wethouder in zijn stad, eerst jarenlang met Riet de Wit als SP-collega, nu met Jordy Clemens. Lang stond de Mijnsstad bekend om drugsoverlast in het centrum, om straatprostitutie en achterstandswijken. Maar met De Wit en Van Zutphen aan de knoppen werden de problemen aangepakt en begon de stad op te krabbelen. Van Zutphen: 'Toen we begonnen bungelde Heerlen steevast onderaan als het ging om sociale problematiek. We hebben de stad aan de eigen haren omhoog getrokken.'

Verfrissende draai

In Hengelo is Mariska ten Heuw sinds 2010 wethouder. Haar portefeuille bestaat onder meer uit economische zaken en financiën. Dat zijn onderwerpen die misschien niet direct klinken als een thuiswedstrijd voor

foto Pim Siegers

Hennie Hemmes (Pekela).

een SP'er. Toch wist Ten Heuw wel degelijk een verfrissende draai te geven aan de gebruikelijke visies op gunstige vestigingsklimaten, regionale ontwikkeling en het spreekwoordelijke op de kaart zetten van de gemeente. 'Ik heb er steeds voor gewaakt dat niet alleen de hightech-industrie en de grote industrie in beeld zijn. Ook starters, jonge ondernemers, zzp'ers en het mkb zijn van groot belang voor de economie. Zij hebben vaak begeleiding, coaching en andere vormen van steun nodig en als overheid hebben wij daarvoor middelen beschikbaar gesteld.' Op het gebied van regionale samenwerking met andere gemeenten bleek ook nog een wereld te winnen te zijn. In bestuurdersland is menigeen immers geneigd om primair voor het belang van de eigen gemeente te gaan. Ten Heuw: 'Als het gaat om economie en arbeidsmarkt, moet je je realiseren dat de mobiliteit groot is. Maar wat zie je vaak bij bedrijfsvestigingen of -verplaatsingen? Dat aangrenzende gemeenten ten koste van elkaar dat bedrijf proberen binnen te halen.

Ik zeg: wat kan mij het nou schelen of dat bedrijf zich honderd meter binnen of buiten de gemeentegrens vestigt of verplaatst? Als het voor de inwoners van mijn gemeente maar iets oplevert.'

Lokaal beleid tegen Haagse rechtse wind

Zeker; lef is nodig om tegen de stroom in te roeien. 'Maar', zegt Arjan Vliegthart: 'het is belangrijk dat je laat zien wat je lokaal kunt doen tegen de rechtse wind uit Den Haag. Je hoeft niet in de maat van de muziek mee te lopen.' Zo is Amsterdam onder leiding van Vliegtharts collega Laurens Ivens begonnen met de bouw van flink meer betaalbare huurhuizen. Ook heeft de stad met succes de strijd aangeboden met illegale verhuur via Airbnb, die duizenden woningen aan de woningmarkt onttrekt en de stroom toeristen tot nauwelijks nog te bevatten hoogten doet toenemen. De filosofie van Ivens en Vliegthart is daarbij: waar de achtereenvolgende kabinetten tekortschieten om de belangen van de gewone burger te

Arjan Vliegthart (Amsterdam).

foto archief SP Amsterdam

ONDER AMSTERDAMMERS Een coalitie die niet kon en toch kwam

Onder Amsterdammers, heet het boek waarin Arjan Vliegthart terugblijkt op vier jaar wethouderschap in de hoofdstad. De SP'er geeft daarin een inkijkje in het reilen en zeilen van een SP-wethouder in Amsterdam. Misschien klinkt dat niet meteen heel spannend. Maar dat is *Onder Amsterdammers* wel degelijk.

Het begint bij het begin: de vorming van de in Amsterdam als behoorlijk revolutionair geldende coalitie van SP, VVD en D66. Vliegthart schrijft: "Een coalitie die niet kon en toch kwam – hoe kon het gebeuren dat liberalen en socialen elkaar vonden in het gemeentebestuur van de hoofdstad van het land?" Het antwoord op die vraag is zowel fascinerend als onthullend, bijvoorbeeld als het gaat om de tot nu nauwelijks belichte rol van Emile Roemer in het proces.

Er spelen meer bekende namen een rol in het boek, bijvoorbeeld Ad Melkert, Klaas de Vries en Kajsa Ollongren. Maar de mooiste passages zijn eigenlijk de persoonlijke ontmoetingen van Vliegthart met gewone Amsterdammers. Zoals met een mevrouw in Amsterdam-Noord, die een wekelijkse breicursus verzorgde. "Haar deelnemers hadden vaak geen geld, dus het was fijn dat ze gratis van het buurthuis gebruik kon maken. Maar omdat de deelnemers geen wol hadden, was het wel behelpen. Toen ik haar vroeg hoeveel ze nodig dacht te hebben, zei ze wat beschaamd: 'Met vijftig euro ben ik al echt geholpen. Daarvan koop ik bij de Action wol voor een heel jaar.'" Vliegthart concludeert: "Mensen die op mijn

spreekuur komen, vragen doorgaans niets uitzonderlijks. En vaak vragen ze het ook niet voor zichzelf, maar voor iemand anders." Het lijken primair dit soort ontmoetingen met gewone mensen die Vliegthart als politicus gevormd en gesterkt hebben, wellicht meer nog dan de beschreven samenwerking met hoge politici van uiteenlopend pluimage die hij bewondert, of het scherpe conflict dat hij had met staatssecretaris Klijnsma. Dat spreekt bijvoorbeeld uit deze passage in het boek: "Natuurlijk, ze zullen er vast zijn: mensen die niets liever willen dan met een uitkering op de bank zitten en met rust gelaten worden. Ik ben ze alleen nauwelijks tegengekomen."

Onder Amsterdammers is eigenlijk het verhaal van buurtbewoners en activisten die samen opstaan om hun leefomgeving én leven te verbeteren en het voor elkaar eerlijker te maken. En dat is niet alleen voor Amsterdammers de moeite waard om te lezen. Het is inspirerend voor mensen die wonen in Pekela en Heerlen en alles daartussenin.

Onder Amsterdammers: Vier jaar wethouder in 020. Arjan Vliegthart. Uitg. Van Gennep, Amsterdam

dienen, zetten wij beleid neer om dat wel te doen. Ivens schreef in het Parool: 'Hoog tijd om de roep van de Amsterdammer zwaarder te laten wegen dan de knellende Haagse wetten. Leve de republiek Amsterdam!' Een tikkeltje te veel hoofdstedelijke arrogantie? Mag zijn, maar feitelijk is 'Heerlen STAND BY!' evenzeer een reactie op landelijk beleid, namelijk dat van de marktwerking in de zorg. Juist de marktwerking is in Heerlen buitenspel gezet. En waar de kabinetten-Rutte het onderwerp economie enkel lijken te meten aan de exportcijfers en multinationals, hebben ze in Hengelo in ieder geval oog voor de kleinere spelers. Hennie Hemmes verwoordde het ooit zo: 'Ik weiger als zetbaas van het kabinet op te treden. Pekela heeft niets aan een verlengstuk van VVD-beleid. Dit kabinet verdient een waakhond en geen schoothond.'

We willen door!

Zo'n twintig jaar geleden bestuurde de SP in drie gemeenten mee: in Oss, Uden en

Schijndel. Na de vorige gemeenteraadsverkiezingen leverde de partij 45 wethouders in 40 gemeenten. De groei is al die jaren gestaag geweest, nooit echt explosief. Wel wordt er sinds 2014 bestuurd in twee van de grote vier, te weten Amsterdam en Utrecht. Daarnaast zijn er SP-wethouders in functies in grotere agglomeraties als Eindhoven, Arnhem, Tilburg, Groningen, Breda, Nijmegen, Hengelo, Heerlen, Leiden en Maastricht. Of dat rijtje verder groeit zal op 21 maart blijken. Zowel Peter van Zutphen, Mariska ten Heuw, Arnout Hoekstra, Arjan Vliegthart en Hennie Hemmes zijn in ieder geval beschikbaar voor nog een termijn; voor Van Zutphen zou het zelfs de vijfde keer kunnen zijn dat hij als wethouder geïnstalleerd wordt. Hennie Hemmes staat mogelijk voor zijn vierde periode. 'Daar ben ik nog voor in, zeker. Ik kijk met een goed gevoel terug op twaalf jaar wethouderschap. Wat niet wil zeggen dat in die jaren alles is gelukt en gelopen zoals ik het wenste. De sluiting van het zwembad was heel moeilijk voor mij en

de afdeling. Maar hoe lastig het ook was; we konden het uitleggen.' Ruim vier ton per jaar stak de gemeente in het bad, een flinke post voor een gemeente van amper 12.000 inwoners. Pekela kwam voor de keus te staan: óf fors bezuinigen op zorg, armoedebeleid en buurthuizen, óf het zwembad sluiten. Het werd het laatste. Ze staan er nog steeds achter, maar het doet de Pekelder SP'ers tot op de dag van vandaag pijn. Hemmes weet het, alle SP-wethouders weten het: nog een periode besturen hangt af van het oordeel van de kiezers op 21 maart. Hennie Hemmes: 'Daarnaast speelt ook mee dat ik me nooit zal laten installeren in een sfeer van: nou Hemmes, hier is je portefeuille en ga daar maar zitten. Dat is te weinig. Voor mijzelf en voor de SP.' •

tekst Rob Janssen

1 Meest noordelijke lijsttrekker: Harry Rozema, Appingedam

Onze gemeente staat er natuurlijk om bekend dat we midden in het aardbevingsgebied liggen en daar zitten we politiek dan ook bovenop. We zijn een behoorlijk rood bolwerk. Tijdens de vorige gemeenteraadsverkiezingen haalden we vanuit het niets drie zetels. Op 21 maart zouden wij best kunnen groeien. Er zijn nieuwe, jonge leden bijgekomen. Zoals Rianna Smit, die op plek 4 van onze lijst staat. Zij sloot zich aan bij de SP omdat ze ons altijd in de buurten zag.

2 Meest zuidelijke lijsttrekker: Jack Gerats, Maastricht

Ik ben de eerste SP-wethouder die Maastricht ooit gekend heeft. Het is ons gelukt om het stadsbestuur een socialer gezicht te geven. Zo nam de SP het initiatief voor een vast spreekuur in de wijken. Bewoners kunnen mij dan van alles vragen: over hulp bij het huishouden, woningaanpassingen, maar ook over de leefbaarheid en veiligheid van hun buurt. Sommige mensen noemen ons Maastrichtenaren chauvinistisch. Maar je kunt hier ook een pluspunt van maken. Juist een chauvinistische stad zou ernaar moeten streven de sociaalste van het land te zijn! Daar gaan wij voor deze verkiezingen.

3 Lijsttrekker in de kleinste gemeente waar we meedoen: Heidy Melissen, Doesburg

Doesburg telt zo'n 11.500 inwoners en is dus vrij klein. Maar als raadslid merk ik daar verder weinig van. Ik denk niet dat ik beter contact heb met de mensen dan SP-raadsliden in andere steden. We zijn immers overal een partij die veel de straat op gaat. Zo doet onze afdeling veel vooronderzoek. Onlangs bijvoorbeeld nog naar 95 sociale huurwoningen die platgegooid dreigden te worden. Uiteindelijk waren de bewoners tevreden met de geboden oplossing. Maar mocht het toch misgaan, dan weten ze de SP te vinden!

4 Lijsttrekker in de grootste gemeente: Laurens Ivens, Amsterdam

Vier jaar geleden zat de SP hier nog niet in het college. Toch voelt deze campagne niet heel anders dan de vorige. Zo zien veel Amsterdammers ons nog steeds als oppositiepartij. We hebben immers nog altijd fundamentele kritiek op het systeem. Je hoort vaak: 'Het kabinet heeft enkel oog voor de hoofdstad.' Maar de ijzeren greep van beleggers op onze woningmarkt wordt in Den Haag juist compleet genegeerd. 'Dat is een Amsterdams probleem', zegt het kabinet dan. Er is dus nog een hoop om voor te knokken!

5 Oudste lijsttrekker: Wim Rijnders, Schagen

Ik ben 73 jaar oud. Het vooroordeel over mensen van mijn leeftijd is dat we alles al hebben meegemaakt. En in zekere zin klopt dat. Vaak denk ik: hier hadden we het veertig jaar geleden ook over. Hoewel ik al vijf jaar commissielid ben, zit ik pas sinds drie maanden officieel in de raad. Ik heb het stokje overgenomen van een 22-jarige. Eigenlijk zijn wij de enige partij in Schagen die kritische kanttekeningen plaatst. De rest applaudisseert vooral met het college mee.

6 Jongste lijsttrekker: Moomin-Moslim Ait-Imchi, Wageningen

Als negentienjarige merk ik dat andere jongeren om mij heen Wageningen verlaten, omdat er weinig te beleven valt. Zij willen hun creativiteit kunnen uiten en missen bijvoorbeeld een poppodium. Een veelvoorkomende klacht is dat het in Wageningen alleen draait om studenten. Ik vind het best begrijpelijk dat sommige mensen denken dat de universiteit in Wageningen de dienst uitmaakt. Daarom wil de SP ervoor zorgen dat er genoeg te doen is voor alle jongeren. Ook willen we zorgen voor meer contact tussen jong en oud en de ongelijkheid tussen mensen bestrijden. •

CAMPAGNEAFTRAP

LILIAN MARIJNISSEN STRAALT OP VIER PLAATSEN TEGELIJK

'Er waart een spook door Europa, zo schreef Karl Marx anderhalve eeuw geleden. Nou, daar ben ik dan!', grapt Lilian Marijnissen in haar verschijning als hologram op vier plaatsen tegelijk. De aftrap van de SP-campagne is gevierd op poppodia in Haarlem, Breda, Zwolle en Nijmegen, op 19 februari. Met een projectie spreekt Marijnissen het publiek op alle vier de locaties tegelijk toe; een unicum in Nederland. In Haarlem kondigt het 'spook' de echte Lilian Marijnissen aan. De SP-leider pleit voor investeringen in politieagenten, voor een nee-stem bij het sleepwet-referendum en voor een doorbraak in Nederland: 'En die doorbraak komt er, als we samen overal verschijnen.' Altijd in de buurt – net als Lilians hologram – is het motto van de duizenden SP-vrijwilligers die afgelopen jaar met bijna een miljoen mensen hebben gesproken. En dat niet alleen, ze zijn ook met hen in actie gekomen. Tijdens de campagne hoopt de SP het miljoen vol te maken.

Authentiek links

Naast de hologram-speech zijn de bezoekers van de vier SP-bijeenkomsten getraakteerd

op optredens van hiphopformatie Fakkelteit, zangeressen Lotte Walda en Linda Schöne, de band Schipper en Bemanning, het Courbois Trio en spoken-wordartiest Chris Blok. Ook inspirerende buurtactivisten en lokale lijsttrekkers laten van zich horen. Bekende namen als Prem Radhakishun, journalist en filmmaker Leon Verdonschot en de internationaal vermaarde vakbonds-activist Michael Crosby krijgen het woord. Die laatste vergelijkt Lilian Marijnissen met Bernie Sanders en Jeremy Corbyn; authentieke linkse politici die een eerlijk alternatief bieden voor het failliete kapitalisme.

'21 maart de grote doorbraak'

In de woorden van Marijnissen: 'Laat 21 maart het begin van de grote doorbraak zijn. De doorbraak tegen de pakken-wat-je-pakken-kan-mentaliteit van de managers. De doorbraak tegen de ieder-voor-zich-politiek van de hoge Haagse heren. Samen maken we van Nederland een veilig en rechtvaardig land. Samen maken we Nederland weer voor elkaar.' •

tekst Diederik Olders

foto Wiebe Kiestra

foto Wiebe Kiestra

foto Wiebe Kiestra

foto Ceas Wouda

foto Ceas Wouda

foto Wiebe Kiestra

> JIMMY STRIJDT VOOR GEZONDE WONINGEN

foto: Jeroen van Kooten©

Echt enthousiast lijkt Jimmy Dijk (foto) niet over zijn geuzennaam. Partijgenoten doopten de Groningse SP-fractievoorzitter om tot 'Jimmy Schimmel', vanwege zijn betrokkenheid bij maar liefst zes acties tegen schimmelwoningen. Bijvoorbeeld in de wijk Paddepoel Zuid-Oost, waar

bewoners van bepaalde straten al jaren leven in koude, vochtige en tochtige huizen. 'Sommige kinderen die hier wonen zijn al van jongs af aan verkouden', vertelt Dijk. 'Een bewoner liet ons laatst een volledig beschimmeld kindermatrasje zien.' Ook in de wijk Vinkhuizen wonen kinderen die al hun hele leven lang medicijnen nodig hebben, puur vanwege het huis waarin ze zijn opgegroeid. Dijk: 'Zelfs een huisarts verklaarde dat woningcorporatie De Huismeesters dringend iets moet doen aan deze woningen.'

Achterstallig onderhoud

Volgens Dijk zijn de schimmelklachten, die in vrijwel alle hoeken van de stad spelen,

het gevolg van jarenlang achterstallig onderhoud. 'De corporaties hadden dit kunnen voorkomen en beloven telkens beterschap, maar er gebeurt niets.' Hoewel de Groningers vanwege herindelingen pas in november naar de stembus mogen, heeft Dijk er alle vertrouwen in dat de strijd voor gezonde woningen inzet van de gemeenteraadsverkiezingen wordt. 'Daar zorgen wij als SP wel voor! Bovendien leeft het thema echt in de stad. Ook Groningers die geen last hebben van schimmel zijn enthousiast over onze acties.' Het raadslid hoopt dat zijn partij, samen met actiecomités van strijdbare huurders, het komende jaar een einde kan maken aan de schimmelplaag in Groningen. 'Dan kan die bijnaam ook eindelijk weg.'

> WET TEGEN UITSLUITING VAN ARME KINDEREN DOOR SCHOLEN

Het gebeurt echt: terwijl de andere kinderen van een school gezellig op schoolreisje gaan, moeten er een paar in een apart thuisblijversklasje aan het werk. Omdat hun ouders de ouderbijdrage niet kunnen betalen. Officieel is deze bijdrage vrijwillig, maar regelmatig worden ouders onder druk gezet als ze niet kunnen betalen. Scholen blijven betalingsherinneringen sturen, schakelen incassobureaus

in of sluiten kinderen uit van activiteiten. De SP en GroenLinks zijn het zat. Onderwijs zou ongelijke kansen tussen kinderen moeten verkleinen, maar dit soort uitsluiting vergroot juist ongelijkheid. Daarom werken SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint en zijn GroenLinks-collega Lisa Westerveld samen aan een wetsvoorstel om dit te verbieden. 'Al jaren kaarten we dit aan. Onderzoek na onderzoek toont aan dat

ouders in de problemen komen door deze bijdrage en dat kinderen de dupe zijn', licht Kwint toe. 'Wij zijn er klaar mee. Kinderen uit arme gezinnen hebben het al moeilijk genoeg. Die mogen er op school niet ook nog last van hebben dat hun ouders het net wat minder getroffen hebben. Dus schrijven we zelf een wet.'

> VREUGDESPRONG THUISZORG-ZZP'ERS

De kleine zelfstandigen in de thuiszorg waarover de Tribune vorige maand berichtte ('De arm van de zorgverzekeraar reikt tot in de slaapkamer') hebben op 23 februari van de rechter op alle fronten gelijk gekregen in de zaak tegen Zilveren Kruis. Het opwerpen van hoge drempels voor patiënten om te kiezen voor zorgverleners die geen contract hebben afgesloten met de verzekeraar moet stoppen. Het verweer van Zilveren Kruis dat ongecontracteerde zorg duurder en fraudegevoeliger zou zijn miste elke serieuze onderbouwing en de rechter trapte er dan ook niet in. De uitspraak is een mijlpaal in de strijd tegen onpersoonlijke stopwatchzorg. 'Maar het is nog niet voorbij,' vertelt ziekenverzorgende Joyce de Bruijne een week later, 'want Zilveren Kruis gaat in hoger beroep.' En anders dan voor de thuiszorgers, die de zaak op eigen kracht en uit eigen zak hebben aangespannen, zal geld voor zo'n winstgevende zorgverzekeraar geen belemmering vormen om het heel lang vol te houden.

foto: Stichting ZorgRecht©

Joyce de Bruijne en andere activisten van Stichting Zorgrecht bij het verlaten van de rechtbank op 23 februari: 'We hebben geweldig nieuws!'

> UITBREIDING VLEGVELD UITGESTELD NA FOUTENFESTIVAL

De honderden actievoerders – waaronder veel SP'ers – die afgelopen najaar in opstand zijn gekomen tegen de uitbreiding van luchthaven Lelystad hebben hun eerste grote succes behaald. Minister Van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat) kondigde op 21 februari minimaal een jaar uitstel aan. De uitbreiding stond oorspronkelijk gepland op 1 april 2019. SP-Tweede Kamerlid Cem Laçin typeert de voorbereiding hiervan door het ministerie

als een 'foutenfestival'. Zo bleek een extern ingehuurd expert getrouwd te zijn met iemand uit de 'onafhankelijke' commissie die zijn bevindingen over de uitbreiding zou controleren. Laçin: 'Het lijkt wel alsof de luchtvaartlobby het kabinetsbeleid dicteert, ten koste van gewone mensen. Ongebreidelde groei van de luchtvaart past niet in een dichtbevolkt land als Nederland. Daarom is wat de SP betreft uitstel de eerste stap naar afstel!'

foto Maurits Gemmink

Cem Laçin (r) bij een actie tegen de uitbreiding van vliegveld Lelystad, op 17 november 2017.

foto Cees Wouda

> HARTENBREKER VERMILION

Met een speciale valentijnsmanifestatie in Woerden heeft de SP energiebedrijf Vermilion opgeroepen om af te zien van plannen voor gaswinning in het Groene Hart. Ook Milieudefensie, GroenLinks en de Groninger Bodembeweging waren van de partij. Volgens SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman (foto) is het hoog tijd dat Vermilion zijn hart laat spreken en de boringsplannen afblaast. Voorafgaande aan de manifestatie tekenden honderden mensen uit Woerden, Bodegraven en Gouda valentijnskaarten met deze aan het boorbedrijf gerichte hartenkreet. Helaas besloot Vermilion het hart van deze bewoners te breken door de kaarten niet in ontvangst te nemen.

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

WE KUNNEN HEEL GOED OP DE EUROPESE COMMISSIE BEZUINIGEN

De Eurocommissarissen Juncker en Timmermans roepen in koor dat regeringsleiders niet moeilijk moeten doen over de Europese uitgaven. De begroting is nu € 155 miljard per jaar, dat komt neer op tien eurocent per burger per dag. Die kan dus best wel omhoog om allemaal nieuwe plannen te realiseren, zoals een Europese defensie, een goed werkend Europees systeem voor bewaking van de buitengrenzen, en een effectief energiebeleid. Als regeringsleiders dat niet willen en liever bezuinigen, zo zeggen de Brusselse heren, dan moeten ze het maar zeggen.

Als SP presenteren we al jaren voorstellen voor bezuinigingen, zoals een einde maken aan het rondpompen van geld, stoppen met het belachelijke verhuiscircus tussen Straatsburg en Brussel, opheffen van een aantal Agentschappen die ergens in de Europese

Unie iets doen waar niemand wat van afweet en natuurlijk een flinke bezuiniging op de salarissen van Europese ambtenaren en politici.

Tot zover niets nieuws, maar sinds kort kunnen we hier wat aan toevoegen: laat handhaving van de Europese regels over aan de lidstaten en ga niet als Europese Commissie proberen alles zelf te controleren. Het begon met Dieselgate: er komen nu Europese inspecteurs die auto's zelf gaan controleren. Maar ook alle gemeentelijke, provinciale en nationale regelgeving die invloed kan hebben op het dienstenverkeer, moet, als het aan de Commissie ligt, eerst aan Brusselse ambtenaren worden voorgelegd. Bedrijven kunnen verder verplicht worden de Commissie te voorzien van alle informatie over mogelijke schendingen van het vrij verkeer. De Commissie is er niet duidelijk over hoeveel ambtenaren er extra zullen moeten worden ingehuurd om al die informatie te verwerken, maar bijvoorbeeld een nieuw bestemmingsplan heb je niet in een uurtje uit, dus het zijn er al gauw duizenden.

Nee, heren Juncker en Timmermans, de keuze is niet minder nieuw beleid of anders meer uitgeven, maar een vette of slankere en goedkopere Commissie. Als SP kiezen we graag voor het laatste, want we kunnen de Brusselse bureaucratie missen als kiespijn.

foto Suzanne van de Kerk

LINKSVOOR

‘ARME MENSEN ZIJN VAAK KRACHTIG EN CREATIEF’

Kandidaat-gemeenteraadslid Ramona Cairo (27) uit Rotterdam studeert sociologie en werkt voor een woningbouwcorporatie. ‘Waar je woont en waar je opgroeit heeft invloed op de kansen die je krijgt. Zelf kom ik uit Schiedam, een vergeten hoekje in een achterstandswijk. Jongeren daar hebben al snel een ‘streepje achter’, alleen al door hoe ze praten en zich kleden. Ook etniciteit en of je man of vrouw bent maakt verschil. Ik wil dat denken in hokjes en vooroordelen graag doorbreken.’

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al lid van de SP?**
‘Bijna twee jaar.’

› **Welke raadsportefeuille zou je het liefst willen?**
‘Werk en inkomen; armoede, schuldhulpverlening en bijstand. Arme mensen vormen een kwetsbare groep, maar dat wil niet zeggen dat ze als persoon ook per se kwetsbaar zijn. Veel arme mensen zijn krachtig en creatief: met het weinige wat ze hebben weten ze elke maand te overleven. Maar er vindt een offensief tegen hen plaats. Er wordt gedaan of ze niet rationeel zijn en geen goede keuzes kunnen maken.’

› **Een offensief?**
‘Ja, mensen in de bijstand worden benaderd als luie mensen die niet willen werken. Er wordt mensen schaamte aangepraat. Dat is een vorm van mentale onderdrukking. Het maakt dat mensen niet vol zelfvertrouwen naar voren stappen, bijvoorbeeld bij sollicitaties.’

› **Kan dat anders?**
‘Ja. De overheid wordt nu bestuurd als een bedrijf waarbij winst wordt gedefinieerd als

zo min mogelijk uitgeven en zo min mogelijk mensen in de bijstand hebben. Maar je zou het ook pas winst kunnen noemen als mensen werk vinden waarbij ze zichzelf kunnen ontwikkelen en een echte baan krijgen; geen onzekere baan met een flutcontract en slechte arbeidsvoorwaarden.’

› **Wat is je favoriete plek op deze wereld?**
‘Ik heb niet zoveel gereisd, maar ik droom ervan om ooit een tijdje bij een inheemse gemeenschap in het Amazonegebied te mogen verblijven. Me opladen aan de natuur, ergens bij een mooie waterval.’

› **Waar komt die droom vandaan?**
‘Mijn moeder is Surinaamse en mijn oma is half Indiaanse. Of die Surinaamse roots invloed hebben op hoe ik in het leven sta? Ja, zeker wel. De Surinaamse cultuur is een warme cultuur: iedereen is welkom om aan tafel aan te schuiven. Overal waar ik ga, zoek ik een stukje warmte op. Ik ben iemand die de kat uit de boom kijkt, maar als ik voel dat er ruimte is om samen te werken, te lachen en te delen, dan voel ik me snel thuis.’ ●

SAMEN GAAN WE WINNEN

Zwolle

Amsterdam

Vlaardingen

Utrecht

In campagnetijd is het alle hens aan dek. Iedere SP'er kan bijdragen aan een mooie overwinning. Of je nu veel of weinig tijd hebt, of je nu al actief bent of dat graag wilt worden. Met een energieke campagne maken we onze partij lokaal nog sterker en laten we andere partijen zien dat we met ons activisme hét groeiende alternatief zijn voor de zittende Haagse machthebbers. Vol enthousiasme laten we in heel Nederland zien dat samen sterk het alternatief is voor ieder voor zich.

TROTSE SP'ERS LATEN ZIEN waarom ze bij de actiefste partij van het land horen. Dat doen we altijd, maar in de campagnetijd gooien we er een schepje bovenop. Dan dragen we onze boodschap uit in onze omgeving. Met een **verkiezingsposter voor het raam** of in de tuin, met een mooie **campagnefoto op sociale media** en in **gesprekken** met vrienden, familie, burens en collega's.

Je afdeling zit uiteraard te wachten op alle hulp in de campagne. **Van folderen tot plakken, van het bezoeken van debatten tot een extra paar handen bij de actiekraam.** Als er in jouw woonplaats deze keer geen SP is om op te stemmen dan is er altijd een deelne-

mende afdeling in de buurt. En in heel Nederland kunnen mensen stemmen tegen de sleepwet bij het referendum, dus **hulp bij de sleepwet-nee-campagne** is overal welkom.

Wij zullen de SP niet zijn als we niet nog een paar keer vriend en vijand gaan verrassen met nieuwe campagnemiddelen. **18 maart** is de dag om te omlijnen in je agenda, want dan gaan we weer **iets bijzonders** doen. Later meer hierover.

Wij hebben de mensen, de ideeën en het campagnevuur om 21 maart tot onze dag te maken. Op naar de volgende doorbraak. **Doe mee!** ●

Amsterdam

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

HALBE ZIJLSTRA

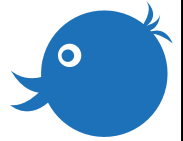
Zijlstra neemt ontslag? Dan ook geen wachtgeld, neen, een bijstandsuitkering. De eerste maand krijgt hij niets, maar moet hij bewijzen die hongeruitkering waard te zijn door een maand lang papier te prikken, verkeersborden schoon te maken, bladeren op te ruimen, wc's schoon te maken en dergelijke. Maar na deze maand zal blijken dat hij te veel vermogen heeft, en dan is het ook nog ontslag door eigen toedoen, dus geen bijstandsuitkering. Karma.
Frans, SP-lid

FOTOGRAFEN SP-CONGRES

De Congresfoto's bij het artikel 'Méer dan voor elkaar' in de vorige Tribune, zijn gemaakt door Maurits Gemmink, Rob Nelissen en Peter de Vos. De foto's van het stemmen voor een nieuw partijbestuur zijn van Ellen Jager, Liesbeth Hogenboom en Patrick Zoomermeijer.

DAT JE 'T WEEET

Menno Oosterhoff @oosterhoff2
Kafka over de top. Declaratie bij zorgverzekeraar. Ik heb geen contract. ADVIES: Stuur patient een rekening. Dan kan hij het doorsturen. Ok. 1 probleem. Hij is overleden.. T'ja....

@PaulusJansenSP
zit in de sprinter naar #boxtel . Mét toilet, dankzij @emileroemer #spnl

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune maart 2018

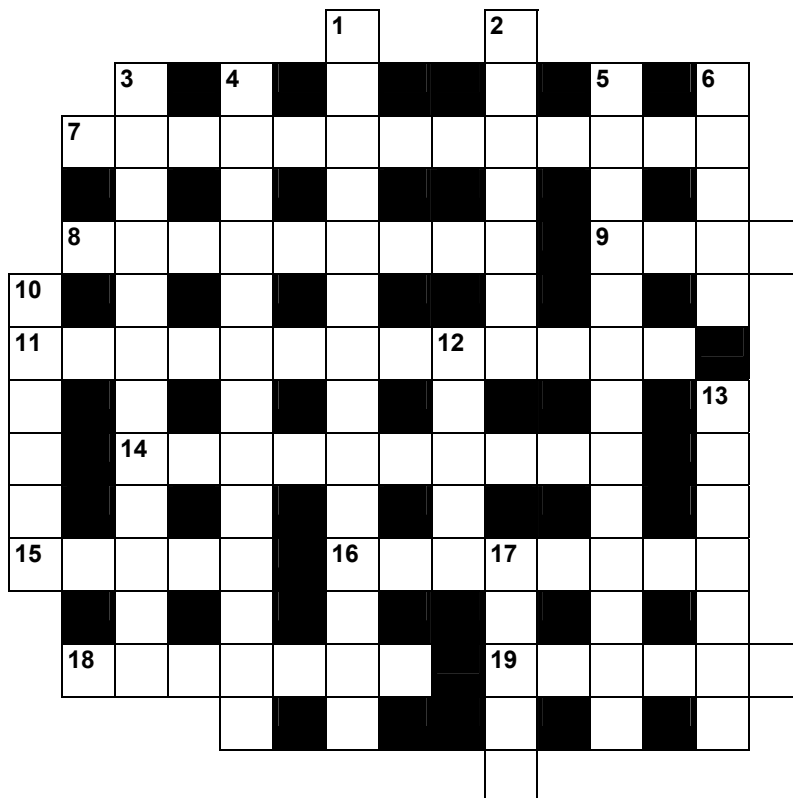
CRYPTOGRAM

Horizontaal

7 Vermomd! Een wolf. (13) 8 Bekent aldus de gelovige schuld? (9) 9 In dat Veluws dorp husselen ze hun koeienstront. (4) 11 Biceps van een bouwvakker. (13) 14 Ploeteren buiten kantooruren. (10) 15 Heeft zijn wasdom naast bloei. (5) 16 Element licht op zonder stralenkrans. (8 en 4,4) 18 Ook de bosmier ontvangt er nog de omroep mee. (7) 19 In de hoofdstad vloeit bier als water. (6)

Verticaal

1 Produceert-ie (o.a.) tekstklonen? (14) 2 Latex heeft wel iets weg van karnejus. (7) 3 Muziekinstrument van een zeekapitein. (12) 4 Ook vliegers en lopers worden er weer schoon mee. (13) 5 In het klooster doen ook de wat ouderen graag iets voor elkaar. (13) 6 Je stang kapot? Da's om bang van te worden? (5) 10 Hond is nogal lomp been kwijtgeraakt. (6 en 3,3) 12 Met bont versierd wapen. (5) 13 't Is een klier van een noot, maar toch nuttig voor de mens. (7) 17 Elliptische letter is van kleur verschoten. (5 en 1,4)

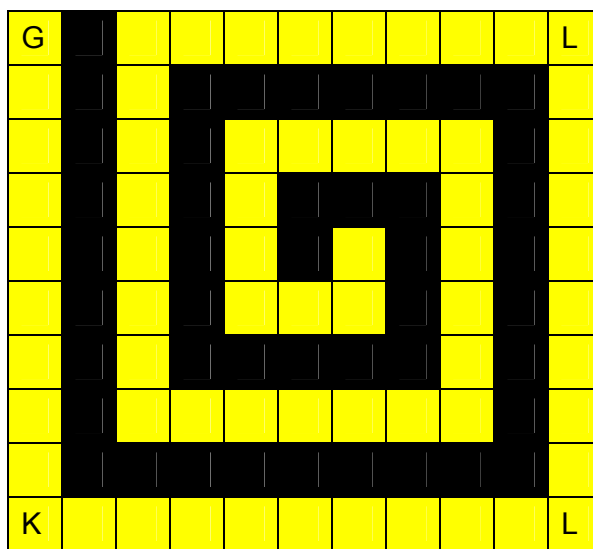
SPIRAALTJE

Anagrammatica! Hoe het werkt: begin linksboven. Vind eerst een 10-letter woord dat samengesteld kan worden uit alle individuele letters van de omschrijving onder '1' en plaats dit in de linkerbalk. Plaats vervolgens een woord van 11 letters op de onderste regel, volgens de omschrijving onder '2'. Volg de spiraal: het derde woord gaat van onder naar boven, dan rechts-naar-links etc. Iedere laatste letter van een woord is de beginletter van het volgende. 4 'hoekletters' zijn al ingevuld.

Misschien dat u een ander woord vindt dan wij als oplossing geven: zolang het een Nederlands woord is en u alle letters uit de omschrijving gebruikt, mag dat natuurlijk. Veel plezier!

Omschrijvingen

- 1 zang akties
- 2 simpele drek
- 3 lot oerknal
- 4 kil pandje
- 5 likdoorn
- 6 net code
- 7 roep au
- 8 salie
- 9 edel
- 10 oud
- 11 mo

OPLOSSINGEN FEBRUARI

Cryptogram

Horizontaal

- 1) Dobber 8) Streepjescode 10) Narrig
- 11) Andermaal 13) Welpenleidster 14) Sire
- 15) Metrum 16) Preekstoel 17) Rekenkundig
- 18) Tekenen.

Verticaal

- 2) Boterbloem 3) Energiebron 4) Bloemetjesjurk
- 5) Spaarlamp 6) Geldmiddelen 7) Gevaarsbord
- 9) Kauw 12) Verslagen.

Zinnebeelding

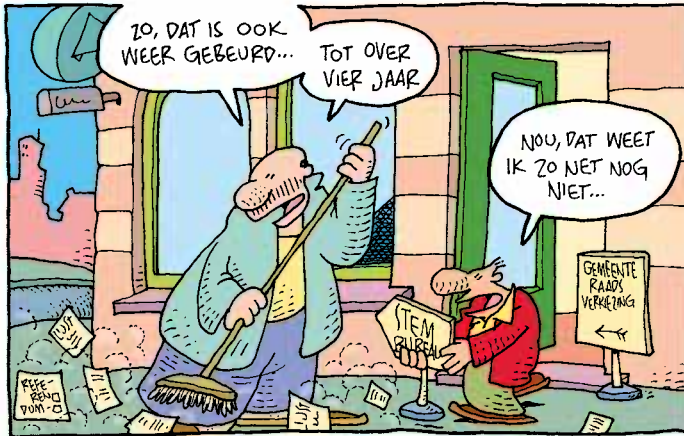
1. Urk (P) 2. Boekel (R) 3. Amstelveen (O) 4. Landgraaf (V) 5. Montfoort (I) 6. Ten Boer (N)
7. Goeree-Overflakkee (C) 8. Vlissingen (I) 9. Tubbergen (A) 10. Voorst (L) 11. Assen (E) 12. Menaldumadeel (N).

Totaaloplossing:
PROVINCIALEN

De winnaar van februari 2018 is Gerda Wolters-Hoff, Leek

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 28 maart 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

ZO, DAT IS OOK WEER GEBEURD...

TOT OVER VIER JAAR

NOU, DAT WEEET IK ZO NIET NOG NIET...

IK LAS IETS... EH... HIER...

...ACTIE GROEP 'GOEDE RAAD IS DUURZAAM' GAAT DE VERKIEZINGSUITSLAG VOOR DE RECHTER AANVECHTEN EN EIST EEN MEER DIVERSE GEMEENTERAAD...

MEER VROUWEN, MENSEN MET EEN NIET WESTERSE ACHTERGROND EN TRANSSENDERS IN DE RAAD?

NEE, MEER RAADSLIEDEN DIE NIET DE FIETS NAAR HET STADHUIS KOMEN... AL DIE AUTO'S VERPESTEN HET KLIMAAT EN DE LUCHTKWALITEIT IN DE BINNENSTAD...

EEN ANDERE ACTIEGROEP, 'DE BURGEMEESTERES EN DE WETHOUDSTERS' EISEN EEN APARTE GEMEENTERAAD VOOR VROUWEN, ZODAT VROUWELIJKE POLITICI IN EEN VEILIGE OMGEVING HUN WERK KUNNEN DOEN

GOED PLAN, ZEG

EN ACTIEGROEP 'KOENTJE FOR PRESIDENT' EIST DAT ALLE STRATEN MET ONMIDDELLIJKE INGAANG JP COENSTRAAT GAAN HETEN...

...ACTIEGROEP 'WETHOUDER JANSSEN' EIST VOOR DE RECHTER DAT WETHOUDER EEN ERFELIJKE TITEL WORDT EN DAT DE UITSTOOT VAN ZIJN HUMMER WORDT OPGESLAGEN ONDER EEN ACHTERSTANDSWIJK...

DE 'FIETSENDE FACTCHECKERS' EISEN VAN DE RIJDENDE RECHTER DAT HIJ VOORTAAN HET OPENBAAR VERVOER NEEFT PLUS EEN VERBOD OP FOSSIELE MENINGEN EN EEN VERPLICHTE TRANSITIE NAAR ZONNIGE PLANNEN EN EEN FRISSE WIND IN DE RAAD... DE 'AUTONOME ACTE VAN VERLATINGHE' EN HET 'MILITANT MANDAAT' EISEN AFSCHAFFING VAN VERKIEZINGEN OMDAT POLITICI NOOIT HUN WOORD HOUDEN EN ACTIEGROEPEN TOCH WEL HUN ZIN KRIJGEN VOOR DE RECHTER... DE ACTIEGROEP 'FUCKOFFMETJEACTIEGROEPEN' EIST EEN VERBOD OP ACTIEGROEPEN... DE...

JAJA

HO MAAR

DE RECHTER HEEFT DE ACTIEGROEPEN GELIJK GEGEVEN: ER KOMEN NIEUWE VERKIEZINGEN

VANDAAG MOGEN WE DEMOCRATISCH NIEUWE RECHTERS KIEZEN...

WEL ZO EERLIJK ALS RECHTERS MET HUN UITSPRAKEN STEEDS VAKER HET BELEID BEPALEN...

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 4 • april 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

FILMER KEN LOACH 'WOEDE KAN HEEL PRODUCTIEF ZIJN'

RAADSVERKIEZINGEN: DE UITSLAGEN, DE ANALYSE, DE COMMENTAREN

REFERENDUM SLEEPWET: 'KABINET MOET NU KLEUR BEKENNEN'

Arend van Dam

foto Peter de Vos

VOOR EEN PRIKKIE NAAR CARRÉ

Heeft u ook zo genoten van de scènes uit de voorstelling van het Pauperparadijs in Theater Voor Elkaar? Kom dan naar *SP in Carré* op zaterdag 7 juli 2018. Dan stroomt Theater Carré in Amsterdam vol voor de volledige voorstelling van het Pauperparadijs. Voor slechts 7 euro 50 geniet u samen met 1500 anderen van theater, muziek en toespraken.

Laat uw gegevens achter op sp.nl/carre en wij geven u een seintje als de kaartverkoop start!

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ROOD ZOMERSCHOOL

Van 21 tot en met 27 juli organiseert ROOD de Zomerschool: een toffe week vol leerzame scholingen. Het thema dit jaar is 'Verover de toekomst'. Het belooft weer een inspirerende week te worden, met interessante sprekers. Zo is onder anderen SP-voorzitter Ron Meyer aanwezig.

Natuurlijk is de Zomerschool niet alleen leerzaam, maar ook heel gezellig. Meld je dus snel aan, door 50 euro over te maken op rekeningnummer NL35RABO0321512812 ten name van ROOD, jongeren in de SP. Vermeld hierbij je naam, lidnummer en 'zomerschool'.

foto archief ROOD

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Diederik van der Loo,
Karen Veldkamp

Foto cover
Joel Ryan / Hollandse Hoogte©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Referendum sleepwet:
'Dubbele winst'

4

Gemeenteraadsverkiezingen

Het totale plaatje

6

Ken Loach

'Waardigheid eisen is revolutionair'

12

Een leven als dakloze

'Spijt van mijn keuzes? Natuurlijk niet'

18

De zaak-Selmayr

Vriendjespolitiek in Brussel

21

16 Carla Claassen – Gemeente knoeit met medische rapport

22 Syrië – Een land in puin

27 Uitgelicht – Twee grote liefdes

28 LinksVoor – Martin de Vries ging 23 jaar 'Op Fietse'

29 Documentaire – Het Schoonmakersparlement

14, 15, 24, 25, 26 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Onze dromen opeisen

Bernie Sanders voert in het meest kapitalistische land ter wereld een bijzondere strijd voor verandering. Samen met mensen dwingt hij concrete verbeteringen af: de ene na de andere staat verhoogt nu bijvoorbeeld het minimumloon. Bernie vertelt het inspirerende verhaal van gewone mensen die hun dromen opeisen.

Dit waren zo'n beetje de eerste woorden die ik schreef nadat ik gekozen was als fractievoorzitter voor het voorwoord van Bernies boek. Ik dacht eraan terug op de verkiezingsavond op 21 maart. De uitslagen kwamen één voor één binnen. We wisten dat het lastig zou worden om de historische uitslag van 2014 te evenaren, maar we hadden er samen toch meer van verwacht.

Werk aan de winkel, dacht ik meteen. We moeten lessen trekken uit de uitslag. Wat ging goed en wat kan beter? In de wijken waar veel SP'ers wonen gaan ook weinig mensen stemmen. Hoe gaan we ervoor zorgen dat deze mensen de volgende keer wel geloven dat een stem op de SP het verschil kan maken?

Toen dacht ik aan Bernie Sanders. Hij stopte niet na de verkiezingen. Nee, die waren een stimulans om door te gaan. Met onderscheidende ideeën en acties. Door in de levens van veel mensen het verschil te maken. Door hen de hoop op een betere toekomst terug te geven.

Ik zag het enthousiasme uit onze campagne weer voor me. De duizenden mensen die zich bij ons aansloten om mee te doen. Al die leden die door weer en wind op pad waren.

Wij gaan dus door. Samen dwingen we concrete verbeteringen af. We laten zien dat er andere en eerlijke politieke keuzes mogelijk zijn. We willen mensen de hoop op een betere toekomst teruggeven.

Zodat ook in Nederland gewone mensen hun dromen op gaan eisen.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

REFERENDUM SLEEPWET

DUBBELE WINST

Tegelijk met de raadsverkiezingen is op 21 maart ook het raadgevend referendum over de sleepwet gehouden. Ronald van Raak trekt een dubbele conclusie uit de uitslag. Eén: Nederland pruimt de sleepwet niet. Twee: het referendum als middel werkt wel degelijk.

HET WAS KANTJE BOORD: 49,5 procent heeft tegen de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv) gestemd en 46,5 voor. Toch maken die drie procent een verschil van bijna 200.000 stemmen, bij een opkomst van ruim 51 procent. SP-Kamerlid

Ronald van Raak is tevreden. 'Het is goed om te zien dat de mensen in groten getale hun stem hebben laten horen. De conclusie is dat de wet aangepast moet worden.' De uitslag doet Van Raak goed. De discussie over een ja of nee tegen de sleepwet ging

niet altijd even makkelijk. Of beter gezegd: het maatschappelijke debat ging vaak niet over waar het referendum in concreto over ging. Zo werden tegenstanders van meer bevoegdheden voor de geheime diensten soms op uiterst bedenkelijke wijze in de positie gerommeld dat ze medeverantwoordelijk zouden zijn voor terroristische aanslagen. Net zoals tijdens het Oekraïne-referendum tegenstanders van het beginnen met binnenhengelen van dat land in de EU bestempeld werden als vriendjes van Poetin. Van Raak stelt het nog eens helder. 'Als het gaat om de vraag of de AIVD gericht

ROOD, jong in de SP, voerde campagne voor de NEE-stem, onder andere met dit kunstwerk van Elroy Gramsbergen en Martijn Tichelaar

dum als middel dus goed werkt.’ De visie die daaruit spreekt, lijkt min of meer: vertrouwen op de mensen als ze weten waar het echt over gaat. Van Raak: ‘Met name jongeren hebben tegen gestemd, omdat zij in de regel goed in de digitale samenleving zijn ingevoerd en weten hoe het zit. Hetzelfde zie je bij deskundigen. Ook zij zijn vaak tegen de sleepwet, omdat zij goed kunnen inschatten wat er met die gegevens allemaal gedaan kan worden.’

‘Nu kleur bekennen’

Feit is dat met de sleepwet informatie over iedereen gedeeld kan worden met buitenlandse geheime diensten en regimes. Welke info dat precies is en welke speurneuzen van welke veiligheidsdiensten uit welk land ermee aan de slag gaan? Weten we niet. Laat staan wat ze ermee gaan doen. Punt twee: in de sleepwet mag alles. Afluisteren, hacken, noem maar op. Argumenten voor zulke acties of concrete verdenkingen zijn niet eens meer nodig. Alles mag, alles en iedereen is de moeite van het bespioneren waard.

Het idee van gegevens verzamelen via een ‘brute force’-methode – dus: een sleepnet uitgooien en alles wat je naast de vis binnenhaalt ook maar mee naar huis nemen – is onderdeel van een wet die het vorige kabinet begin dit jaar al had willen laten ingaan. Echter: invoering van het ‘sleepgedeelte’ werd uitgesteld. Zodoende ging het referendum over een wet die door de Kamer nog gewijzigd kan worden. Als het aan Ronald van Raak ligt, én aan de meerderheid van de kiezers, gaat dat dus ook gebeuren. ‘De uitslag van het referendum is een mooie kans om de wet aan te passen. En wel in die zin dat potentiële terroristen aangepakt en vervolgd moeten kunnen worden, maar zonder het massaal verzamelen van gegevens van alle burgers. Want aan dat laatste heb je namelijk helemaal niets. De Tweede Kamer moet zich nu uitspreken. Kleur bekennen dus. Het debat met de minister-president heb ik daags na het referendum aangevraagd.’ •

tekst Rob Janssen
foto Cees Wouda

COLUMN

Het Schoonmakersparlement

Woensdagavond 21 maart zat ik in het gemeentehuis van Heerlen. Op een tv-scherm zag ik de eerste uitslagen uit Rotterdam en Utrecht. Op een projectiescherm de eerste stembureaus uit Heerlen. In een speciale appgroep de ene na de andere uitslag uit het land. Nooit eerder had ik meer zin om mijn telefoon naar een beeldscherm te smijten. En ik keek niet eens naar voetbal.

We werden in vier plaatsen de grootste partij, wonnen in een tiental andere, maar verloren in de meeste gemeenten. Dat we in mijn eigen stadje voor de vierde keer op rij verreweg de grootste partij werden, hoorde ik wel, maar drong nauwelijks door mijn teleurstelling heen. Een goedbedoelende voorbijganger die ‘Gefeliciteerd, meneer Meyer’ zei, beet ik weinig charmant toe: ‘Waarmee in vredesnaam, flapdrol?’

Drie dagen later bezocht ik de première van de nieuwe film van Leon Verdonschot. In het najaar van 2015 was Verdonschot enige tijd mijn schaduw. Die vriendelijke kale Amsterdamse Limburger volgde me tijdens de strijd om het voorzitterschap van onze partij voor het weekblad Vrij Nederland. Op het toenmalige hoofdkantoor van de FNV toonde ik Verdonschot de prachtige foto van Zilveren Camera-winnaar Joost van den Broek: Het Schoonmakersparlement. Van den Broek wist de indrukwekkende emancipatiestrijd van schoonmakers vast te leggen in één geniale foto. Historisch én tijdloos. Harmonieus én verschillend. Verdonschot was verkocht. Het zaadje van een nieuwe film was geplant.

In de film volgt Verdonschot vier schoonmakers in hun strijd voor respect en waardering. Drie van hen ken ik al zo’n 10 jaar. Ze inspireren me dagelijks een stapje extra te zetten als ik moe ben. Hun optimisme herinnert me aan de vele jaren van vallen en opstaan die voorafgingen aan de legendarische stakingen in 2010, 2012 en 2014.

WIJ GAAN DOOR zingen ze na elke nederlaag en elke overwinning. Niet omdat de uitslag er niet toe doet. In tegendeel: omdat ze weten dat hun Vakbond van Schoonmakers véél meer is dan een cao-fabriek, omdat ze weten dat hun mars verder reikt dan die ene stap. Omdat ze zullen leren, omdat ze zullen trainen en omdat ze sterker zullen worden. Met de borst vooruit en de kin omhoog.

Niet voor het eerst weet ik: wij zijn allemaal schoonmakers.

Ron Meyer
voorzitter SP

tegen terroristen moet kunnen optreden, dan zeg ik ja. Maar wat we niét willen, is dat er onbeperkt gegevens over ons worden verzameld zonder dat we weten wat ermee gebeurt. Daar ging het referendum over en daarover heeft de bevolking zich uitgesproken. Het is trouwens interessant om te zien dat de mensen zich veel meer in de materie verdiept hebben dan toen de wet vorig jaar in de Tweede Kamer behandeld werd. Ondanks dat premier Rutte en ook minister Ollongren het inhoudelijke debat steeds uit de weg gegaan zijn, is het onderwerp toch gaan leven. Dat betekent dat het referen-

BALEN, EN NU ER TEGENAAN

De SP heeft bij de gemeenteraadsverkiezingen niet het resultaat geboekt dat we hoopten. Er werden procentueel minder stemmen gehaald dan vier jaar geleden. Bijna overall, maar zeker in de grote steden. Gelukkig waren er ook nieuwkomers en een aantal stijgers. Volgens algemeen secretaris Lieke Smits is dit geen beste uitslag, maar is ook duidelijk waar de kansen liggen.

WIE NAAR DE LANGETERMIJN-ONTWIKKELING van het aantal SP-raadszetels kijkt – de grafiek op pagina 7 – ziet dat de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen 2018 een dal is in een gestage opbouw van de SP. Na de piek van 2014 volgt nu een dip in 2018. Het goede nieuws is dat de piek van 2014 hoger was dan die van 2006, en dat de dip van 2018 minder diep is dan die van 2010. Op deze manier bekijkt ook algemeen secretaris

Lieke Smits de uitslag: deze is teleurstellend, maar in het licht van de landelijke trends is er genoeg goed nieuws om op voort te bouwen.

› **Werd je verrast door de uitslag?**

‘Ik baal, maar ik ben niet helemaal verrast door het feit dat we gemiddeld genomen verloren hebben. In 2014 hadden we een monsterscore. Dat we daar niet overheen

zijn gegaan verbaast me niks. We stonden toen landelijk beter in de peilingen en dat zie je terug in de uitslag. Het is erg jammer dat we het in de grote steden niet goed hebben gedaan. Tegelijkertijd zie ik dat waar we nieuw waren we overall in de raad kwamen en waar we historisch al sterk stonden hebben we dat vastgehouden – denk dan aan Heerlen en Oss.’

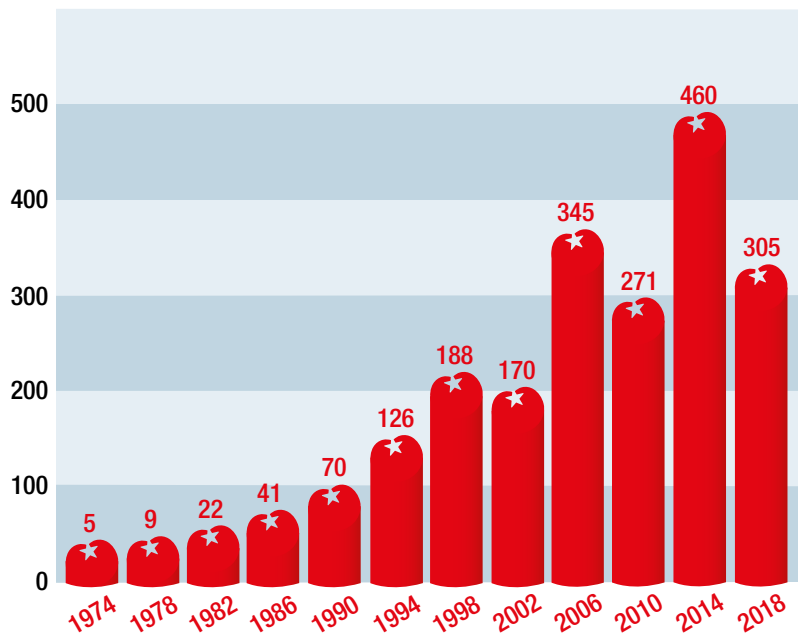
› **Wat valt je op in de uitslag?**

‘Dan moet je op het niveau van stembureaus gaan kijken. Dan wordt er wel wat duidelijk. We zien dat we in de buurten waar we het afgelopen jaar met mensen acties hebben opgezet, voor een leefbare wijk, voor veilige straten en voor betere huizen, vaak veel hoger scoren dan in andere buurten. In mijn eigen stad Rotterdam hebben we jarenlang met de Wielewaal acties gevoerd tegen sloop: in die buurt zijn we de grootste

Gemeente	SP-uitslag 2014	SP-uitslag 2018
	Percentage	Percentage
Almelo	9,8	5,6
Almere	9,4	7,2
Alphen aan den Rijn	8,1	6,1
Amersfoort	11,0	6,8
Amstelveen	9,9	7,0
Amsterdam	11,2	7,5
Apeldoorn	0,0	4,9
Appingedam	18,2	18,8
Arnhem	17,8	8,0
Assen	13,1	8,7
Bergen op Zoom	0,0	4,9
Bernheze	17,0	15,4
Beuningen	0,0	9,0
Borne	12,9	10,4
Boxmeer	24,0	22,1
Boxtel	15,4	14,3
Breda	15,8	8,8
Brunssum	9,0	9,8
Capelle a/d IJssel	9,7	7,1

Gemeente	SP-uitslag 2014	SP-uitslag 2018
	Percentage	Percentage
Castricum	8,6	5,0
Cuijk	18,8	10,4
Culemborg	11,8	5,9
De Bilt	7,8	4,8
Delft	8,5	7,8
Den Bosch	9,0	7,6
Den Haag	5,5	2,7
Doesburg	21,1	16,2
Doetinchem	14,8	11,5
Dordrecht	8,8	6,1
Dronten	8,4	8,7
Duiven	12,7	12,3
Eindhoven	14,4	8,0
Emmen	0,0	5,7
Enkhuizen	23,1	22,9
Enschede	12,1	7,5
Gemert-Bakel	0,0	13,6
Gennep	29,7	21,2
Goes	13,6	6,3

Gemeente	SP-uitslag 2014	SP-uitslag 2018
	Percentage	Percentage
Goirle	17,1	11,2
Gorinchem	13,8	8,0
Gouda	7,3	4,8
Haarlem	10,8	7,0
Heerenveen	0,0	6,3
Heerlen	27,5	24,7
Helmond	16,4	12,8
Hengelo	17,9	13,8
Hilversum	11,4	6,2
Hof van Twente	7,8	7,0
Hoogeveen	12,4	9,0
Horst aan de Maas	25,4	13,9
Hulst	7,4	5,8
Kerkrade	10,0	10,4
Landgraaf	14,7	8,0
Leiden	12,4	7,7
Lelystad	9,2	5,5
Leusden	0,0	11,4
Lingewaard	13,7	14,1

HERINDELINGSVERKIEZINGEN

De tabellen onderaan bevatten niet de uitslagen van herindelingsverkiezingen. Op twee uitzonderingen na; in Oss en Den Bosch zijn eind 2014 al herindelingsverkiezingen geweest. Die twee gemeenten deden weer 'gewoon' mee met deze ronde verkiezingen. De uitslag van de herindelingsverkiezingen is voor deze twee gemeenten als uitslag van 2014 opgenomen in de tabel.

In 2016 en 2017 deed de SP mee met herindelingsverkiezingen. In Meierijstad haalde de SP 9,6% van de stemmen; In Midden-Groningen 13,3% in Súdwest-Fryslân 3,7% en in Zevenaar 6,8%. Deze zijn niet in de tabel opgenomen.

Ook niet in de tabel: afdelingen die vanwege toekomstige herindelingen nu niet mee hebben gedaan aan de verkiezingen, bijvoorbeeld Groningen.

In de grafiek hiernaast zijn wél de zetels van de herindelingsgemeenten meegenomen.

partij geworden. Een ander voorbeeld is de gemeente Leusden. Daar waren we al onder de indruk van de leden daar. Ze zijn daar de afgelopen tijd met enorm veel energie aan de slag geweest. Leusden is niet bepaald een linkse gemeente, maar we hebben daar in één keer 11,3 procent gehaald.'

› Zit het 'm dan alleen in actief zijn? Er zijn nog wel wat afdelingen die ook heel actief zijn.

'Nee, mijn boodschap is absoluut niet dat mensen in afdelingen waar we minder gescoord hebben dus niet actief zijn. Wat ook belangrijk is: goede worteling én onderscheidend zijn. Deze verkiezingen waren volgens veel media de verkiezingen van de lokale partijen. Een derde van de stemmen ging daar naartoe. In Pekela is de SP gegroeid én de grootste gebleven. Waarom? In Pekela is de SP de lokale partij. Dit ondanks dat ook daar de PVV voor het eerst mee-

deed, waar sommigen veel verwachtingen van hadden. En ondanks dat er ook in Pekela andere lokale partijen zijn. Maar wat daar kan, kan overal.'

› Wat vond je een opvallende uitslag?

'Ik vind Amsterdam heel interessant. We hebben daar twee fantastische wethouders gehad, waarvan vriend en vijand zegt dat ze goed werk hebben geleverd. Een van hen, Laurens Ivens, was lijsttrekker en die

Gemeente	SP-uitslag 2014	SP-uitslag 2018
	Percentage	Percentage
Maastricht	12,3	7,5
Meppel	10,4	8,7
Middelburg	10,0	8,7
Moerdijk	10,2	6,4
Nieuwegein	14,8	10,7
Nijmegen	18,9	13,4
Noordoostpolder	10,4	8,1
Nuenen c,a,	12,1	5,8
Oldambt	18,6	13,0
Oss	24,8	26,9
Oude IJsselstreek	14,4	13,5
Pekela	26,5	27,7
Purmerend	0,0	7,1
Raalte	7,3	2,5
Rheden	16,0	13,6
Roermond	0,0	4,0
Roosendaal	13,0	8,5
Rotterdam	10,5	4,9
Schagen	4,3	4,2

Gemeente	SP-uitslag 2014	SP-uitslag 2018
	Percentage	Percentage
Schiedam	10,8	4,9
Schouwen-Duiveland	8,8	9,2
Sittard-Geleen	9,6	6,6
Sluis	8,0	6,5
Smallingerland	13,2	7,1
Stadskanaal	18,3	16,3
Terneuzen	0,0	4,1
Tholen	12,8	7,1
Tilburg	13,2	9,3
Uden	22,8	14,6
Utrecht	9,5	4,1
Veendam	16,6	14,7
Veenendaal	0,0	3,9
Velsen	9,5	6,8
Venlo	11,7	9,7
Venray	14,8	13,2
Vlaardingen	13,8	10,7
Vlissingen	12,8	6,6
Voorschoten	8,1	6,4

Gemeente	SP-uitslag 2014	SP-uitslag 2018
	Percentage	Percentage
Vught	12,0	8,9
Wageningen	8,5	5,0
Weert	14,8	8,6
West Maas en Waal	12,1	9,8
Westervoort	23,7	17,3
Wijk bij Duurstede	22,5	14,3
Woerden	0,0	3,6
Zaanstad	10,6	7,1
Zaltbommel	0,0	5,5
Zeist	6,9	5,0
Zoetermeer	10,1	6,0
Zuidplas	11,3	8,1
Zutphen	16,4	14,5
Zwijndrecht	0,0	4,8
Zwolle	12,0	5,6

De cijfers in deze tabel zijn op details anders dan de cijfers die ANP gebruikt. Wij geven – net als de Kiesraad – de percentages SP-stemmen ten opzichte van het totaal aantal geldige, niet-blanco stemmen. En we ronden 'echt' af naar één cijfer achter de komma, in plaats van het cijfer af te breken.

zette samen met de leden een fantastische campagne neer. Dan is het enorm balen dat je zo teruggaat in zetels, van 6 naar 3. Wat overal geldt, geldt zeker voor de grote steden: je moet naast een lokale ook een landelijke analyse maken. Ook al staan we er landelijk gezien nu beter voor dan een paar maanden geleden, in 2014 stonden we nog beter. We zijn terug aan het komen met Lilian Marijnissen als fractievoorzitter in de Tweede Kamer. Maar dat effect hebben we nog niet zo lang. Lilian heeft het fantastisch gedaan in de campagne – velen hebben haar gezien op tv tegenover CDA-leider Buma, die bijna huilend onder de tafel kroop. Dat geeft veel vertrouwen dat we de stijgende lijn doorzetten.'

› Speelt opkomst nog een rol?

'Voor de SP altijd. Met veel lagere opkomsten dan bij landelijke verkiezingen heeft de SP er last van dat veel van 'onze' mensen niet gaan stemmen. Dat is altijd zo en wij moeten knokken voor iedere stem. SP-stemmers komen opdagen als ze voelen dat hun stem het verschil kan maken. Daar ligt onze uitdaging.'

› Waar ging deze campagne over?

'Als je op straat met mensen spreekt, gaat het over veiligheid, goede huizen en zorg. Die thema's kwamen ook uit allerlei onderzoeken. Maar wie de debatten en verslaggeving volgde, kreeg de indruk dat het belangrijkste thema "wij tegen zij" is. Als wij als SP er niet in slagen de aandacht te vestigen op het gedeelde belang van mensen in betere huisvesting en leefbare wijken dan laten mensen zich meeslepen in dat soort tegenstellingen. In Zutphen is de SP er goed

in geslaagd de zorg tot belangrijk verkiezingsthema te maken. Zij hebben een mooie uitslag en blijven met meer dan 14 procent de tweede partij daar. Een ander voorbeeld: Delft. Daar verliest de SP maar licht en behoudt de drie zetels. In een stad met veel studenten en traditioneel vrij rechtse stemmers is dat goed. Dat komt omdat zij goed aanvoelden wat er in Delft nodig was; met hun eis dat er drieduizend betaalbare woningen bij moeten komen, hebben ze voor veel stemmers het verschil gemaakt.'

› Deze uitslag zal gevolgen hebben voor onze college-deelname.

'Zeker, je kunt niet verwachten dat we erin zullen slagen in net zo veel gemeentes in het bestuur te komen. In gemeentes waar we de grootste zijn geworden – Enkhuizen, Heerlen, Oss en Pekela – nemen we het voortouw. In veel gemeentes zijn we groot en interessant, maar moeten we afwachten hoe het nu verder loopt.'

› Maar met wie gaat de SP dan lokaal samenwerken?

'Wat óns betreft zijn linkse partijen de eerst aangewezen coalitiepartners. Verder vind ik het veel belangrijker dat wij, of we nou in coalities komen of in de oppositie, altijd keihard strijden voor onze waarden. SP'ers willen het verschil maken; als bestuurder, als volksvertegenwoordiger en als activist. Dat was niet anders toen we veertig jaar geleden nog maar 22 raadszetels in heel Nederland hadden, dat veranderde niet toen we enorm wonnen, dat verandert ook niet nu we een keer minder goed scoren. Ik heb er alle vertrouwen in dat we de komende tijd weer het verschil gaan maken.'

NIEUWTJES RONDOM DE VERKIEZINGEN

- In Bernheze was er voor de SP een ongunstig verschil tussen de voorlopige uitslag en de definitieve: een hele zetel, op basis van maar twee stemmen verschil. De andere partijen waren het ermee eens dat een hertelling op zijn plaats was. Helaas bleef het alsnog bij drie zetels voor de SP.
- In Nijmegen at een SP-stemmer de felicitatetaart op die aan GroenLinks-lijsttrekker April Ranshuijsen was gestuurd. Hans Verschoor woont in dezelfde straat als de GroenLinks-lijsttrekker, maar op nummer 14 in plaats van 41. De bezorger hield vol dat de bezorging juist was, ondanks aandringen van Verschoor dat het niet kon kloppen. Toen heeft hij het zich maar laten smaken, samen met zijn thuiszorg- en verpleeghulpen. (Bron: AD)
- In de weken voor de verkiezingen heeft het SP-telefoonteam veel nieuwe leden geworven. Sinds 1 januari kwamen er 755 leden bij.

COMEBACK-KIDS

Het is voor SP-afdelingen pijnlijk om niet mee te doen met verkiezingen als ze dat eerst wel deden. Dat waren ditmaal 17 afdelingen. Maar socialisten geven niet op. De volgende afdelingen kwamen terug na in 2014 afwezig te zijn geweest van de kieslijst. Ze haalden allemaal hetzelfde aantal zetels als in 2010:

Apeldoorn	2 zetels
Bergen op Zoom	1 zetel
Emmen	2 zetels
Purmerend	3 zetels
Roermond	2 zetels
Terneuzen	1 zetel

Sommige comeback-kids hadden wat meer tijd nodig. Heerenveen haalde in 2002 nog 1 zetel maar deed daarna jaren niet mee. De Heerenveense SP'ers kwamen terug met ditmaal 2 zetels. In Woerden weten ze wat geduld is. Na 28 jaar hebben ze hun zetel in de raad weer terug.

NOG ZEVEN

In Rotterdam en Amsterdam werden nog wat extra zetels gehaald. Daar is de stad ingedeeld in gebiedscommissies (Rotterdam) en stadsdeelcommissies (Amsterdam). Daar haalden de stadse SP'ers naast de gemeenteraadszetels nog 3 respectievelijk 4 commissie-zetels.

Lieke Smits (midden) was op de verkiezingsavond in Oss, waar zeker reden tot vrolijkheid was: in de woonplaats van Lilian Marijnissen groeide de SP en werd de grootste partij.

foto Wiebe Kiestra

DE PARTIJ VAN VANDAAG EN MORGEN!

SP-voorzitter Ron Meyer leidde deze campagne landelijk. Er waren een aantal interessante vernieuwingen, maar Meyer wil meer: 'We hebben goed de aandacht getrokken door Lilian met technische foefjes bij iedereen dichterbij te brengen. Het begon met de campagne-aftap, waar Lilian als hologram op vier locaties in Nederland tegelijk sprak. De SP is altijd in de buurt; dit was een symbool daarvoor. Tijdens de campagne liepen in sommige afdelingen SP'ers rond met mini-beamers; kleine, draagbare en draadloze kastjes waarmee je een filmpje op een muur kan projecteren, waar je ook bent. Die werd ingezet om tijdens huiskameravonden Lilian in je kamer te laten spreken, of tijdens het langs de deuren gaan. Aan het einde van de campagne hadden we juist de grootste politieke toespraak ooit in Nederland: we projecteerden Lilian op de enorme kantoren van het grote geld. De campagne was natuurlijk veel meer dan deze 'aandachtstrekkers'. Lokaal werden op allerlei plekken leuke filmpjes en slimme online-strategieën ingezet. De miljoen mensen

die we spraken, de buurtacties: je moet ook wel altijd écht in de buurt zijn. Nu is het tijd voor de volgende stap. Wij willen, qua techniek, internet, sociale media en campagne-ideeën weer voorop lopen. Ik roep mensen die kennis, kunde

en ideeën hebben om zich te melden bij mij: ronmeyer@sp.nl.

We zijn een Campagnelab begonnen. Meld je aan als je een idee hebt waarvan je kunt zeggen: als de SP lef heeft, gaan ze dát doen!'

foto Cees Wouda

UTRECHT: VAN 4 NAAR 2 ZETELS

foto archief SP

Tim Schipper is fractievoorzitter in Utrecht, waar de SP meer dan halveerde – en 3 zetels verloor. Met de goede wethouder Paulus Jansen, die de slooptrend brak en

eindelijk weer betaalbaar bijbouwde, verwacht je dat niet. 'We hielden rekening met misschien een zeteltje verlies, maar deze halvering is uitermate teleurstellend. Paulus is slecht beloond voor alle goede dingen die hij heeft neergezet. Hoe dat dan komt? We moeten er nog goed over nadenken. Zelf denk ik dat het te maken heeft met de 'yuppificering' van de grote steden. In Utrecht zie je dat wij in de woonwijken overal ongeveer evenveel verloren hebben. Veel kiezers zijn overgelopen naar GroenLinks en de Partij voor de Dieren. De oorzaak van ons verlies ligt in mijn ogen daarom ook niet aan de controverses tussen Denk en de PVV. Verder speelt het landelijke mee. Lilian doet het heel goed, maar om de zaak lokaal te doen kantelen waren deze verkiezingen nog wat vroeg.'

PEKELA: VAN 4 NAAR 4 ZETELS

foto archief SP

Pim Siegers is fractievoorzitter van SP Pekela, met 27,7 procent (en 1,2 procent winst) absolute topser van deze verkiezingen. Volgens Siegers is

er een aantal dingen goed gegaan: 'We hebben vrij vroeg onderwerpen gevonden waar mensen warm voor lopen. Het eerste thema was de herindeling – wij waren net als de inwoners tegen en andere partijen voor. De sloop van sociale woningen was de tweede. Op die onderwerpen hebben we actie gevoerd en in de campagnetijd konden we oogsten. Onze campagne heette Wies Mit Pekel; trots op Pekela. Voor Pekelders zijn wij dé lokale partij, en de landelijke trend dat lokale partijen winnen, gold dus nu voor ons. We zijn geworteld en konden doordat de gemeente niet heel groot is onze buurtacties effectief plannen. Dat is een investering van vele jaren. En als je dan een vrolijke, stoere campagne hebt, waarin een tweestrijd met de PVV komt – linksom of rechtsom – zodat linkse stemmers nog meer naar jou toekomen, dan vallen veel dingen op hun plaats.'

GEMERT-BAKEL: VAN 0 NAAR 3 ZETELS

foto archief SP

Jan Hoevenaars is fractievoorzitter van de SP in Gemert-Bakel, waar de SP vanuit het niets op 13,6 procent kwam. Na de felicitaties toch de vraag: waarom nu pas, zo midden in het

SP-bolwerk Oost-Brabant? Hoevenaars: 'Eerder had de SP hier niet de basis en was de afdeling niet dermate georganiseerd om de stap naar de gemeenteraad te zetten. Nu wel. We hebben ons bijzonder goed voorbereid, veel geïnvesteerd in contacten met mensen en van alles op poten gezet om onze standpunten en alternatieven uit te dragen. Zoals politieke cafés over de Wmo, de zorg en niet te vergeten de intensieve veehouderij, echt een prangend thema hier. Gemert-Bakel is van oudsher een CDA-gemeente met een sterk boerenbelang. Wij hebben een goed verhaal over de landbouw en dat is opgepikt. Tegelijkertijd groeit onze groep actieve mensen verder. Kortom: het ziet er goed uit.'

RAALTE: VAN 2 NAAR 0 ZETELS

foto archief SP

In Raalte gebeurde het voor het eerst sinds 2002 dat de SP meedeed en geen zetels pakte. Harry van Kampen was lijsttrekker en weet wel waarom: 'Er waren de nodige

personele strubbelingen in de fractie. Twee keer was er een wissel van het fractievoorzitterschap; niet om politieke maar om persoonlijke redenen. De media zijn daar tijdens de campagne steeds op teruggekomen en dat werkt niet in je voordeel. Iets anders is dat we de afgelopen tijd niet voldoende buiten zijn geweest. En ondanks dat we de verkiezingsuitslag nog grondig gaan evalueren, weten we dit al zeker: we gaan weer veel meer de straat op!'

DE SP IN DE VIER GROOTSTE STEDEN

Amsterdam	7,5 %	3 zetels
Rotterdam	4,9 %	2 zetels
Den Haag	2,7 %	1 zetel
Utrecht	4,1 %	2 zetels
Landelijk:	7,8 %	

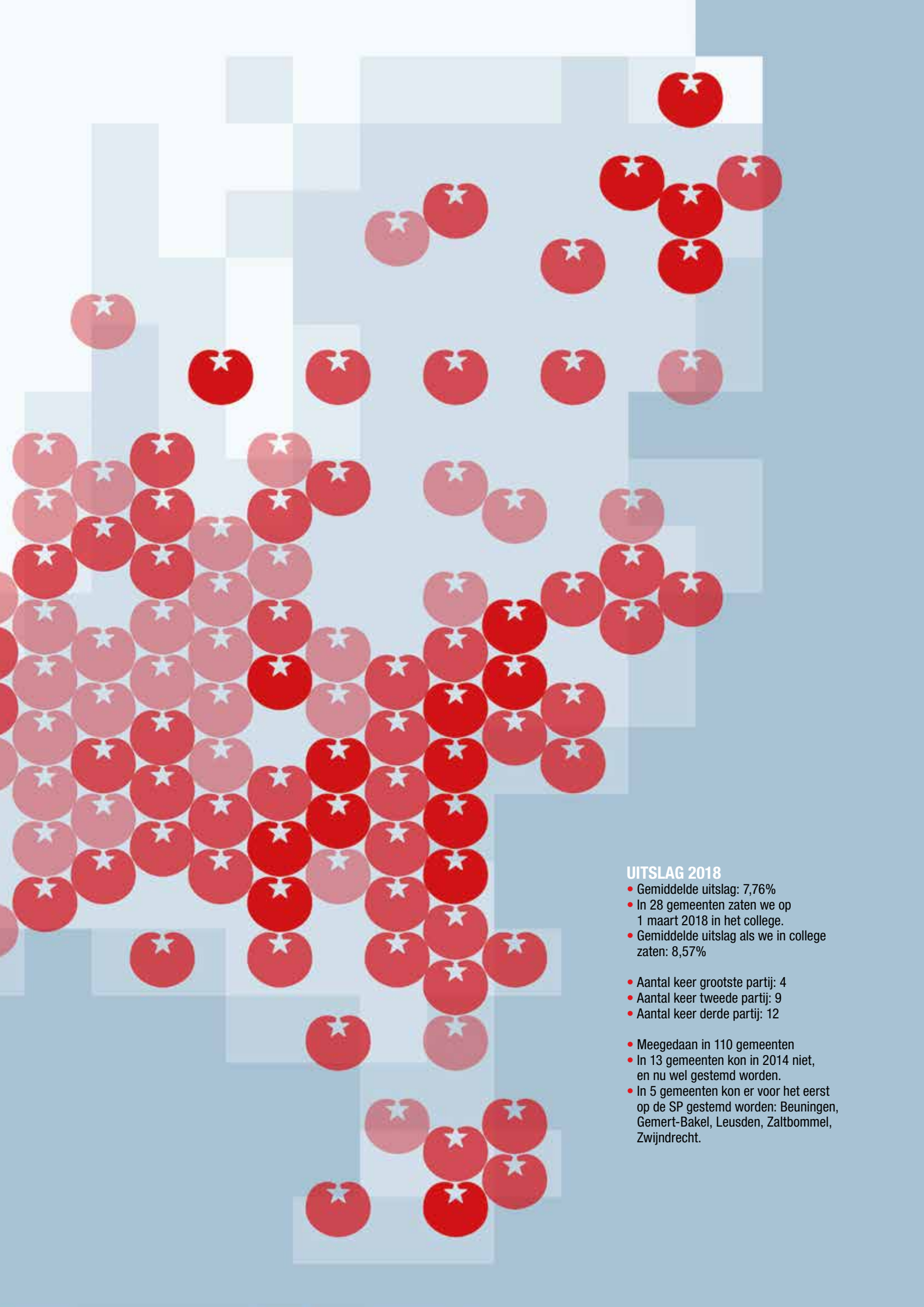
HOOG (14% OF MEER)

MIDDEN

LAAG (7% OF MINDER)

UITSLAG 2018

- Gemiddelde uitslag: 7,76%
- In 28 gemeenten zaten we op 1 maart 2018 in het college.
- Gemiddelde uitslag als we in college zaten: 8,57%

- Aantal keer grootste partij: 4
- Aantal keer tweede partij: 9
- Aantal keer derde partij: 12

- Meegedaan in 110 gemeenten
- In 13 gemeenten kon in 2014 niet, en nu wel gestemd worden.
- In 5 gemeenten kon er voor het eerst op de SP gestemd worden: Beuningen, Gemert-Bakel, Leusden, Zaltbommel, Zwijndrecht.

Ken Loach aan het werk op de set.

FILMREGISSEUR KEN LOACH

‘LINKSE POLITIEK IS DE POLITIEK VAN WAARDIGHEID’

Al tientallen jaren maakt de wereldberoemde filmregisseur Ken Loach toegankelijke films die tegelijk erg maatschappijkritisch zijn. Geen sociaal thema laat hij onberoerd: armoede, zorg, dakloosheid – en altijd staat menselijke waardigheid centraal. Partijvoorzitter Ron Meyer en algemeen secretaris Lieke Smits spraken met hem.

› **Waarom bent u ooit dit soort films gaan maken?**

‘Na de Tweede Wereldoorlog heerste er een sterke gerichtheid op de publieke zaak en het belang van gemeenschapszin. Er werd gedacht in termen van een planeconomie, van spreiding van geld, kennis en macht en we geloofden dat sociale rechtvaardigheid,

goed onderwijs en fatsoenlijke zorg binnen handbereik lagen. Zulke ideeën leefden heel sterk in die jaren, mijn generatie is door die tijd en die waarden gevormd. De regering van 1945 heeft toen de fout gemaakt het kapitalisme in stand te houden. De notie van kapitalisme was zwakker in die jaren; het kapitalisme van nu is veel schadelijker. We hebben meer dan ooit alternatieven nodig.'

› **Denkt u dat jonge filmmakers van nu die waarden ook uitdragen?**

'Films zijn investeringen; je hebt veel geld nodig om ze te maken. Daarom is het voor nieuwe filmmakers moeilijk om te beginnen. De waarden van het neoliberalisme – dat het individu boven de gemeenschap plaatst – zijn moeilijk af te schudden voor mensen die opgroeiden in het Thatcher-tijdperk. Natuurlijk gaan sommige films over mensen die in de hoeken zitten waar de klappen vallen. Het probleem met de Thatcher-generatie is dat dan al snel naar oplossingen wordt gezocht in de koker van liefdadigheid. We zouden geen fondsenwerver moeten zijn; we moeten de schadelijkheid van het systeem aanpakken.'

› **U laat in u films zien hoe het systeem ingrijpt in het leven en de waardigheid van mensen.**

'De structurele oorzaken van dakloosheid en armoede zitten ingebakken in het systeem dat is gebaseerd op de macht van bedrijven en de vrije markt. Maar in Groot-Brittannië heeft de linkervleugel meer macht gekregen in de Labour-partij. Er is nu plaats voor ideeën als een nationale investeringsbank – om, in gebieden met hoge werkloosheid, te investeren in industrieën in publiek eigendom in plaats van in private bedrijven. De winst moet terugstromen naar de samenleving, niet naar aandeelhouders. Het werk moet duurzaam zijn en werknemers moeten werkzekerheid hebben. Dat kan alleen als je het goed plant, en je kunt alleen plannen als je er eigenaar van bent. Op dit moment is winst nog steeds topprioriteit, en dus niet de mensen of de planeet.'

› **In Groot-Brittannië gaat het naar links?**

'Je ziet een verschuiving binnen links. Het aantal mensen met deze ideeën en waarden groeit. Dat leidt tot aanvallen van de rechtervleugel. Het is echt een strijd. We hebben een beweging van onderop nodig, want de grote media zijn niet geïnteresseerd. Veel steun voor radicaal links komt via sociale media.'

Kenneth Loach (Ken) is op 17 juni 1936 geboren in Nuneaton, Midden-Engeland. Zijn moeder was kapster, zijn vader een elektricien die zich opwerkte tot voorman in een fabriek. Vader Loach had eigenlijk advocaat willen worden. Een wens die niet in vervulling ging – omdat hij opgroeide in een gezin waar geen geld was om hem naar een goede school te sturen – en die hij later projecteerde op zijn zoon. Ken ging inderdaad rechten studeren in Oxford, maar speelde in zijn vrije tijd toneel en droomde van een carrière als acteur. Na zijn afstuderen sloot hij zich aan bij een theatergezelschap. Hij ontpopte zich tot regisseur en maakte in de jaren zestig zijn eerste docudrama's voor de BBC. Zijn werk sloeg in als een bom. *Cathy Come Home*, een sociaal-realistisch drama over een jong gezin dat werk en huis verliest, leidde in 1966 tot hevige maatschappelijke debatten en wetswijzigingen ten aanzien van dakloosheid. Het bevatte alle elementen die ook zijn latere werk kenmerken: een aangrijpend verhaal over gewone mensen die in de knel raken, gespeeld door gewone mensen, realistisch en altijd met een vleugje humor. Zijn indrukwekkende oeuvre bestaat uit televisiefilms, documentaires en een zesentwintigtal films en hij sleepte diverse prestigieuze prijzen in de wacht. Tot zijn bekendste films behoren *Raining Stones* (1993), over een werkloze vader die zich in bochten wringt om een mooie communiejurk voor zijn dochter te kunnen kopen, *Carla's Song* (1996), over een Nicaraguaanse vluchteling in Glasgow, *Bread and Roses* (2000), over schoonmakers in Los Angeles die in actie komen voor betere arbeidsvoorwaarden, en *I, Daniel Blake* (2016) over een zieke timmerman die vecht tegen de bureaucratie.

› **In uw films zien we vaak mensen die boos worden. Bij de SP zeggen we: laat je woede hand in hand gaan met het goede dat je doet.**

'Woede laat ons in actie komen. Blinde woede is nooit goed. Maar woede kan heel productief zijn, zolang ze gericht en constructief is. Ik hoop dat woede mensen in actie brengt, samen met anderen, een vakbond, of een partij. Rechts heeft er belang bij dat we verdeeld zijn; wij hebben er belang bij dat we samenwerken – zelfs al is het maar in een voetbalteam. Samenwerken geeft je een identiteit en kracht. Je wordt er vrolijk van. Om samen te komen hebben we wel politiek leiderschap nodig, met een analyse, een programma en de mogelijkheid om te winnen.'

› **In uw film *Bread and Roses* laat u de schoonmakersstrijd in de VS zien, en hoe die strijd om waardigheid draait. Gaat sociale strijd daarover?**

'Waardigheid hangt samen met zekerheid. Zekerheid hangt samen met een fatsoenlijk inkomen. Een huis om in te wonen geeft je waardigheid. Waardigheid is geen vaag concept. Het bestaat niet zonder die samenhang met economische omstandigheden. Daarom is waardigheid opeisen een revolutionaire eis. Rechtse politiek is de politiek van liefdadigheid; linkse politiek is de politiek van waardigheid. Dat is het verschil.'

foto's Cinéart©

Ken Loach (rechts) met hoofdrolspeler Dave Johns uit *I, Daniel Blake*.

> SUCCES SP: FLEX DUURDER DAN VAST

SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent heeft samen met GroenLinks en de PvdA een belangrijk succes geboekt. Een meerderheid van de Tweede Kamer vraagt de regering om in de plannen op te nemen dat flexwerk duurder wordt dan vast werk. Nu is dat nog andersom. Van Kent: 'Slecht gedrag wordt zo beloond, terwijl goedwillende bazen die hun werknemers wél de zekerheid van een vast contract bieden, hier via een te hoge WW-premie de rekening voor betalen.' Via een hogere WW-premie voor onzeker werk wordt de doorgeschoten flexibilisering aangepakt. Van Kent: 'Een hogere WW-premie voor onzeker werk is bovendien rechtvaardig. De instroom van mensen met een onzeker contract in de werkloosheid is namelijk vier maal zo groot als vanuit zekere contracten.'

foto Sandra Beckerman

> ZORG-ZZP'ERS TEGENOVER 2 GOLIATHS

Dat de thuiszorg-zzp'ers over wie we in de afgelopen twee Tribunes berichtten de rechtszaak tegen Zilveren Kruis hebben gewonnen, is in verschillende media betiteld als een overwinning van David tegen Goliath. Al snel werd bekend dat Zilveren Kruis tegen de uitspraak van de rechter in hoger beroep gaat. Eind maart volgde het nieuws dat een andere zorgverzekereus, VGZ, zich hierbij aansluit. In de strijd voor het recht van alle Nederlanders om zelf een zorgverlener te kiezen (het recht op vrije artskeuze) staat Stichting ZorgRecht nu dus tegenover twee Goliaths. 'Spannend', zegt woordvoerder Joyce de Bruijne, die benadrukt alle steun te kunnen gebruiken. 'Wij staan heel sterk, maar we zien bijvoorbeeld nu al dat er extra controles worden uitgevoerd door de zorgverzekeraars. Die trekken alles uit de kast om ongecontracteerde zorgverleners in een slecht daglicht te plaatsen. Zo vallen ze erover als een verpleegkundige thuiszorgers iemands beddengoed in de wasmachine stopt. Dat zou, volgens de zorgverzekeraar, de huishoudelijke zorg moeten doen. Maar kom op, willen ze nou echt dat we iemand die incontinent is in een nat bed laten liggen totdat de huishoudelijke zorg komt? Dat kan wel dagen duren! Het is muggenzifterij, overduidelijk bedoeld om zzp'ers als fraudeurs af te schilderen.'

 facebook.com/stichtingzorgrecht

> 'STOP WERKEN ONDER MINIMUMLOON!'

Een laf plan, zo noemt SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk (foto) het plan van VVD-staatssecretaris Van Ark om arbeidsgehandicapten onder het minimumloon te laten werken. Van Dijk: 'Dit laffe plan zorgt ervoor dat velen onder het minimumloon gaan verdienen. Pensioenopbouw en sociale rechten vervallen bovendien. De SP wil gelijk loon voor gelijk werk en geen tweederangs collega's. Dit absurde plan mag wat mij betreft direct de prullenbak in.' Volgens Van Dijk neemt het risico dat arbeidsgehandicapten in de schulden komen toe: 'Gemeenten, vakbonden, sociaal werkgevers en zeker de mensen zelf moeten niets van het plan hebben. Zij geven de voorkeur aan het systeem van loonkostensubsidie waardoor de mensen volwaardig werknemer blijven.'

foto Maurits Gemmink

Nu krijgen werkgevers subsidie als ze iemand met een handicap in dienst nemen. De regering wil daarmee stoppen en de werkgevers toestemming geven om onder het minimumloon te betalen. Ook de administratieve lasten komen terecht op het bordje van de werknemer. Onaanvaardbaar voor de SP.

> 'OEKRAÏNE IS NOG STEEDS EEN WANKEL LAND'

Van maandag 26 februari tot en met vrijdag 2 maart reisden SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut en Anna Kolotova, algemeen secretaris van de linkse fractie in de Raad van Europa, door Oekraïne. Hoe staat het land ervoor, een klein jaar na het sluiten van het Associatieverdrag met de EU? Dat is immers, ondanks het Nederlands nee in het referendum van april 2016, gewoon van kracht geworden – met een inlegvel van de regering-Rutte (zie ook Tribune januari 2017). Karabulut schrok van de grimmige sfeer: 'Van alle kanten staat het land onder druk. In de week van

ons verblijf laaide het gasconflict met Rusland weer op, maakte de VS bekend anti-tankwapens te verkopen aan Oekraïne en kondigde Poetin de opstelling van nieuwe kernwapens aan. De samenwerking met de EU heeft de bevolking geen rijkdom of politieke vrijheid gebracht. Voor de meeste mensen blijft economische voorspoed uit. Zoals tegenstanders vooraf al vreesden, lijkt Oekraïne een wingewest voor grondstoffen te worden – en een bron van goedkope arbeidskrachten om de lonen in de EU te drukken. Oekraïne is en blijft een wankel land.'

> PETITIE GOED OV

foto's ROOD Vlaardingen

De aanwezige burgemeesters reageerden positief op de petitie en de uitleg door Filiz.

Begin maart heeft ROOD Vlaardingen bijna duizend handtekeningen overhandigd aan burgemeester Aboutaleb van Rotterdam. De petitie roept op om voor beter vervangend vervoer te zorgen tijdens de langdurige verbouwing van de treinverbinding, straks metrolijn, tussen Schiedam en Hoek van Holland – de Hoekse Lijn. Het project duurt veel langer dan gepland en in de tussentijd hebben bewoners te maken met

gebrekkig vervoer. De petitie werd aangeboden tijdens een vergadering van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag (een samenwerkingsverband tussen verschillende gemeentes). Meer bussen en het doortrekken van de waterbus naar Vlaardingen zijn goede opties om de vervoersproblemen op te lossen, aldus Tugay Filiz van ROOD Vlaardingen.

> PATSERGEDRAG EU SCHAADT STAALSECTOR

Amerikaanse importtarieven op staal en aluminium dreigen een handelsoorlog met Europa te ontketenen, met mogelijk rampzalige gevolgen voor Nederlandse werknemers. Hiervoor waarschuwden SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur en SP-Tweede Kamerlid Mahir Alkaya in een gezamenlijk opinieartikel. Duizenden Nederlandse banen dreigen te verdwijnen door Trumps maatregelen om de Amerikaanse staalsector te beschermen. Bijvoorbeeld bij Tata Steel in IJmuiden, dat jaarlijks zo'n 600.000 ton staal naar

Amerika verscheept. De Europese Commissie wil terugslaan met importtarieven op Amerikaanse producten, zoals Harley-Davidson motoren, bourbon whiskey en spijkerbroeken. 'In plaats van zich te laten verleiden tot patsergedrag kan de Europese Commissie beter een oplossing bedenken voor de problemen van bedrijven als Tata Steel', stellen Mineur en Alkaya.

Lees de hele opinie hier: sp.nl/Zwu

foto AnetteWho / flickrCC

Tata Steel, IJmuiden.

> WETSVOORSTEL GELIJKE BELONING

SP, GroenLinks, 50PLUS en PvdA willen dat er een einde komt aan de ongelijke beloning tussen mannen en vrouwen. Vrouwen verdienen jaarlijks honderden euro's minder dan hun mannelijke collega's, voor hetzelfde werk. In andere landen, zoals IJsland en Duitsland, zijn al wetten aangenomen om dit aan te pakken. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'Dat vrouwen voor hetzelfde werk minder betaald krijgen dan mannen, is ronduit beschamend. Honderd jaar na de invoering van het vrouwenkiesrecht wordt het hoog tijd dat we dat rechtzetten. We rekenen op brede steun voor onze wet. Partijen die ons niet steunen, willen blijkbaar terug naar de vorige eeuw.' Het voorstel, met verplichte openheid en boetes bij aanhoudende ongelijkheid, wordt nu besproken met werkgevers, werknemers en belangengroepen; nog voor de zomer zal het als wetsvoorstel worden ingediend.

> GEEN BRUSSELSE STEMPELTJES VOOR JOURNALISTIEK

SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint heeft samen met de VVD het kabinet gevraagd in Brussel aan te dringen op het opheffen van het controversiële nepnieuwsbureau *EU vs Disinfo*. Hiervoor kreeg Kwint steun van een Kamermeerderheid. Kwint: 'Wij willen geen Brusselse bureaucraten die stempeltjes gaan uitdelen aan zogenaamd "goede" journalistiek en "slechte" journalisten berispt. Geen enkele overheid zou daaraan moeten beginnen. Veel beter is het om als overheid te investeren in kritische journalistiek en mediawijsheid. En zelf ver te blijven van het jureren van mensen die juist de macht kritisch zouden moeten volgen in plaats van andersom.'

foto FreelangesCC

NET ALS IN LOURDES

Op 27 maart stond de gemeente Lingewaard in Arnhem voor de rechter. Die gemeente wees een Wmo-aanvraag af, nadat een keuringsarts was gesommeerd om een medisch rapport aan te passen.

DE RECHTSAAK BEGON al meteen met de hamvraag. De rechter vroeg hoe het toch kon, dat de gemeente op 7 september 2017 een Wmo-aanvraag voor een aangepast keukenaanrecht en een andere rolstoel kon afwijzen, terwijl het medisch advies pas van 8 september is. Met andere woorden: hoe kun je nou ergens nee tegen zeggen, als je het argument pas een dag later weet? Carla Claassen uit het Gelderse Bemmelen (gemeente Lingewaard) weet hoe dat kan. Er was met de inhoud geknoeid.

Dat moet een bizarre gewaarwording zijn geweest. Toen Carla Claassen het medische rapport opvroeg op basis waarvan haar aanvraag voor onder meer een aangepast aanrecht was afgewezen, kreeg ze van de gemeente te horen dat het kwijt was. Dat is op zich al tamelijk belachelijk, maar het werd nog veel erger. Want Claassen liet zich niet afschepen en belde met de keuringsinstantie Sciopeng, waar de arts werkte met wie ze had gesproken over genoemde aanvraag. Sciopeng stuurde haar het rapport wel, maar enkele dagen later had Carla Claassen er ineens twee. Want de gemeente had intussen het medische rapport teruggevonden en het haar alsnog opgestuurd. En wat bleek? De twee rapporten waren totaal verschillend. Werde de aanvraag van Claassen in de eerste versie goedgekeurd door de keuringsarts, in de tweede versie – die van

de gemeente – stond een negatief advies. Gegeven door diezelfde arts...

Uit onderzoek van Omroep Gelderland bleek dat een ambtenaar van de gemeente de arts opdroeg om cruciale passages te wijzigen. Zo waren er antwoorden verzonden op vragen die helemaal niet aan Claassen zijn gesteld tijdens de keuring. Kennelijk allemaal met als doel om afwijzing van de aanvraag te kunnen motiveren. En zodoende geld te besparen.

Pijn

Bijna anderhalf jaar geleden deed Carla Claassen, fractievoorzitter van de SP in Lingewaard, haar aanvraag al. Een aangepast aanrecht had ze nodig. En een gewone, handbewogen rolstoel waarmee ze beter in de keuken kan manoeuvreren. 'Ik ben niet zelfredzaam. Thuis kom ik letterlijk bijna geen drempel meer over', vertelt ze. 'Ik lijd aan een complex regionaal pijnsyndroom, vroeger ook wel posttraumatische dystrofie genoemd. De ziekte is progressief, verergert dus met de tijd.' Staan lukt niet, met krukken hooguit nog een klein beetje. Buiten beweegt ze zich voort met een scootmobiel, waarmee ze boodschappen kan doen. Binnen heeft ze de elektrische rolstoel. Maar het gaat allemaal steeds moeizamer; de voorzieningen die ze vraagt heeft ze gewoon nodig. 'Mijn sociale leven is al minimaal. Laatst heb ik de uitvaart van

mijn tante gemist, omdat ik er niet op tijd kon zijn.'

Het doet dan pijn als de woordvoerder van de gemeente tijdens genoemde rechtszaak betoogt dat 'mevrouw Claassen nog steeds kan staan en lopen'. Zelf maakt ze er een grapje over: 'Als je een voorziening nodig hebt in Lingewaard, kun je ineens lopen.'

Het doet pijn als de woordvoerder van de gemeente tegen de rechter zegt dat 'mevrouw Claassen nog steeds kan staan en lopen'

wel. En het hele gebeuren is zo frustrerend en vermoeiend. En nu moet ik nog een week of zes wachten op de uitspraak.' Pijnlijk was ook de eerdere beschuldiging van andere raadsleden, dat ze haar kwestie zou aangrijpen om politiek te bedrijven. 'Het was voor mij ook geen gemakkelijke beslissing om ermee naar buiten te komen zoals ik het gedaan heb. Maar ik doe het op persoonlijke titel. Ik wil iets verbeteren voor alle inwoners van de gemeente.'

Nu kun je je afvragen hoe een keuringsarts erbij komt om zich wijzigingen te laten dicteren in zijn eigen medisch rapport, waarmee hij zijn onafhankelijkheid te grabbel gooit. De zaak kwam voor het medisch tuchtcollege in Zwolle, waar de betreffende arts, die inmiddels ergens anders werkt, toegaf dat hij fout had gehandeld. Maar hij zat op dat moment in zijn inwerkperiode en was nog niet goed bekend met de werkwijze van onder meer de gemeente Lingewaard, zo stelde hij. Laakbaar, onethisch? Denk eens aan een beginnend vrachtwagenchauffeur die een veel te zware vracht in zijn truck geladen krijgt en van zijn baas te horen krijgt: "Maak je niet druk, doen we altijd zo." Gaan rijden is een veiligheidsrisico. Vracht weigeren en niet gaan rijden? Baan kwijt. U zegt het maar.

De arts is onder de wielen gekomen van het systeem, dat behelst dat de gemeente als indicatiesteller én financier feitelijk dubbele petten op heeft als het om de Wmo gaat. De lokale overheid kan zo haar eigen kostenbesparing organiseren.

Bang

De kwestie-Claassen veroorzaakte veel deining in de regio en de krantenkoppen

logen er niet om de laatste maanden. Dat werd nog erger, toen bleek dat het geval van Carla Claassen inderdaad niet op zichzelf staat in Lingewaard. De SP-hulpdienst maakte melding van tientallen klachten van mensen die van het kastje naar de muur worden gestuurd als ze een aanvraag indienen voor een voorziening zoals een traplift, een rolstoel of een gehandicaptenparkeerkaart. En vergeefs wachten. Claassen: 'En dat zijn dan alleen nog de gevallen van degenen die zich bij ons gemeld hebben. Mensen treden niet graag naar buiten met dit soort zaken. Sommigen zijn bang om erover praten, omdat ze vrezen dat hun aanvraag dan helemaal geen kans meer maakt bij de gemeente.'

De groeiende onrust leidde ertoe dat de gemeenteraad een onderzoek gelastte naar de uitvoering van de Wmo in Lingewaard. In februari kwam dat op tafel en de conclusies zijn verbijsterend: er blijken bij de gemeente geen werkinstructies noch -protocollen te zijn voor Wmo-zaken, hetgeen suggereert dat men handelt volgens het commando 'we doen maar wat'. Verder deugt het privacy-beleid van geen kant en de talrijke afwijzingen zijn niet meegenomen in de cijfers die de gemeente aanleverde. Een motie voor verbetering werd aangenomen.

Carla Claassen verwacht dat de rechter zal oordelen dat de gemeente het werk gewoon helemaal moet overdoen. En met 'gewoon' wordt bedoeld: eerlijk, en op basis van een zuiver medisch advies. •

Net als in Lourdes.' Maar ze geeft toe dat ze zich tijdens de zitting heeft moeten inhouden. 'Eén keer kon ik het niet laten en zei ik naar aanleiding van het verweer van de gemeente: "Dat méén je niet!" De mensen om me heen zeiden: "Ssssst!" Terecht, de rechtbank is immers geen raadszaal. Maar ik heb me geregeld moeten verbijten, dat

tekst Rob Janssen
foto Maurits Gemmink

‘HET STEREOTIEPE BEELD VAN DE DAKLOZE KLOPT NIET’

Lijstduwer Rob Hoogstraten (64) kwam weliswaar niet voor de SP in de gemeenteraad van Haarlem, maar hij blijft zich onvoorwaardelijk inzetten voor de belangen van de daklozen in zijn woonplaats. Voor alles hoopt hij het imago van zijn lotgenoten op te poetsen. ‘Dat ik dakloos ben, is het gevolg van mijn eigen keuzes. Spijt? Nee, dit is mijn leven, het hoort erbij, dit is wie ik ben.’

ROB HOOGSTRATEN VELT geen oordeel. ‘Ik neem het de mensen niet kwalijk als ze het verschil tussen een onvrijwillige thuisloze,

zoals ik, en een zwervende drugsverslaafde of alcoholist met een psychiatrische problematiek niet meteen zien en iedereen in

het circuit over één kwam scheren. Het is echter net als in de “normale” samenleving zo dat ook wij ons eigen persoonlijke verhaal met ons meedragen. Daar hoop ik de buitenwacht van te doordringen.’ Dat omwonenden van een opvangcentrum met twee gebruikersruimten, zoals in de Wilhelminastraat, de voortdurende aanwezigheid van daklozen als overlast ervaren, begrijpt Rob. ‘Wij gaan allemaal door dezelfde deur naar binnen en naar buiten. Maar wie ons echt leert kennen, zal zijn eerste indruk ongetwijfeld bijschaven. Dan krijgt de dakloze een naam, een stem

en een gezicht. Je kunt maar zo, van de ene op de andere dag, op straat komen te staan en economisch dakloos worden. Dat kan de beste overkomen.'

Zelf raakte Rob Hoogstraten in juni vorig jaar het dak boven zijn hoofd kwijt. Zijn huisbaas kreeg het aan de stok met de bank en aan het einde van het liedje kon Rob naar zijn appartementje fluiten. Zonder vast adres kon hij geen kant op. Geen bijstand, geen ziektekostenverzekering, geen plek op de ellenlange Haarlemse lijst met woningzoekenden, helemaal niets. Hij was

dankzij de laatste resten van een erfenis in staat het nog even uit te zingen voordat hij ten langen leste werd toegelaten tot de nachtopvang in de Velserpoot.

'Ik kon mijn moeder niet aan haar lot overlaten'

Rob Hoogstraten is een nette 60-plusser ('alleen die scheur in mijn jas'), die met een mooi kostuum aan zo voor een gedistingeerde heer door zou kunnen gaan. Welbespraakt, maatschappelijk betrokken en nuchter ('letterlijk en figuurlijk'). Luistert graag naar blues, komt regelmatig in de

bibliotheek, rookt als hij in de dagbesteding wat heeft bijverdiend een sigaartje en houdt een blog over zijn ervaringen bij op de website van HVO-Querido, de organisatie die de opvang van daklozen en zwervers in Haarlem regelt.

Hoe belandt zo'n man in het daklozencircuit? Rob Hoogstraten groeide op in een 'redelijk normaal' gezin. Zijn vader was werkzaam bij de marine, zijn kleutertijd bracht Rob door in de Verenigde Staten. Na de mulo ging hij naar de middelbare tuinbouwschool. Hij droomde ervan om tuinarchitect te worden, werkte in tuincentra en boomkwekerijen en legde vanaf het begin van de jaren tachtig voor de gemeente alle groenvoorzieningen in Haarlem vast. Totdat zijn leven een drastische wending kreeg toen zijn moeder, die in Berkel-Enschot woonde, ziek werd. Rob besloot huis en haard en vaste baan in Haarlem achter te laten en voor haar te zorgen. Dat zou tot aan haar dood in 2010 twaalf jaar duren.

Rob was bij zijn moeder ingetrokken, reed drie jaar in een taxi en stond intussen al die tijd op de wachtlijst voor een woning in Tilburg. 'Ik was wat ze tegenwoordig mantelzorger noemen. Ik wist dat ik alle zekerheden opgaf om me van die taak te kwijten, maar het was een bewuste keuze. Ik kon het niet over mijn hart verkrijgen om mijn moeder aan haar lot over te laten. Spijt? Natuurlijk niet, een mens maakt nu eenmaal keuzes en ik zit zo in elkaar dat ik daar zonder morren de gevolgen van draag. Ik ben altijd een vrije jongen geweest, die doet wat zijn hart hem ingeeft.'

Na het overlijden van zijn moeder trad Rob op als executeur-testamentair (hij heeft één zus). Hij verbleef anderhalf jaar in een hotel, kreeg een huisje in Tilburg, maar kon er niet aarden en keerde terug naar Haarlem. 'Weer zo'n beslissing waarvan je je achteraf kunt afvragen of ik dat wel had moeten doen. Ik deed het, zo simpel is het.'

'Onderlinge competitie kan nooit de bedoeling zijn van noodopvang'

In Haarlem stond uiteraard geen woning voor hem klaar. Hij nam andermaal zijn intrek in een hotel en kon uiteindelijk via particuliere onderverhuur zijn intrek nemen in een bescheiden optrekje. Rob werd vrijwilliger bij het Rode Kruis en sloot zich als actief lid aan bij de SP. Na het gedoe tussen zijn verhuurder en de bank werd hij adres- en dakloos. 'Ik meldde me via de BCT, de Brede Centrale Toegang, bij de

‘Ik ben niet verslaafd en ik ben niet verward’

nachtopvang in de Velservoort. Ik kreeg na een intake een indicatie voor zes maanden en kwam op een reservelijst te staan. Dan krijg je een bed als een ‘vaste’ bewoner niet komt opdagen. Je moet je elke avond om tien uur melden om te horen of er een bed beschikbaar is. Eten kun je wel vergeten, de keuken is gesloten. Daar stond ik dan met andere daklozen, er was telkens maar plaats voor twee personen. Ik viste achter het net en moest het zelf verder maar uitzoeken. Ze dwongen ons in een onderlinge competitie en dat kan nooit de bedoeling zijn van noodopvang.’

Rob had nog wat geld en kon het een paar weken uitzingen. Gelukkig was het zomer. Hij overnachtte wel eens in een Stayokay, slenterde over de boulevard van Zandvoort, rookte een sigaar en dronk een glas wijn op een terras. Ook al sliep hij niet in de nacht-opvang, hij moest wel aan de dienst handhaving doorgeven waar hij de nacht dan wel zou doorbrengen. En ook ’s morgens in alle vroegte ontkwam hij niet aan controle. ‘Ik voelde me een crimineel. Ze doen dit om telkens opnieuw vast te stellen of je daadwerkelijk dakloos bent. Dat ze iemand pas in de nacht-opvang toelaten na controle snap ik wel. Dat is voor je eigen veiligheid. Iemand met een pilletje op of een mes op zak heb je er liever niet bij.’

Terwijl Rob met smart wachtte op een vast bed in de nacht-opvang (naast de Velservoort zijn er nog twee slaaplocaties, de Wilhelminastraat en Bennebroek, alleen in de Wilhelminastraat is ook dagopvang) kon hij zich vanwege het ontbreken van een post-adres niet inschrijven als woningzoekende en aanmelden voor een bijstandsuitkering. Die vicieuze cirkel werd doorbroken dankzij een motie van de SP, die bepaalde dat mensen die zich aanmelden bij de BCT na indicatie het adres van het meldpunt in de Wilhelminastraat mogen gebruiken. Sindsdien staat Rob geregistreerd als woningzoekende en ontvangt hij een uitkering. Bovendien kreeg hij een vaste slaapplek, voor een halfjaar, in de Velservoort.

‘De zondagen zijn het ergste’

Rob wil niets liever dan een eigen dak boven het hoofd. Hij bekijkt wekelijks op zijn iPad het aanbod van de samenwerkende woningcorporaties, maar wordt daar niet veel wijzer van. ‘Je kunt niet achterhalen hoe groot de kans is dat je voor een huis in aanmerking komt. Ik heb twee keer een bezichtiging gehad, maar zat er niet bij.’ Om nou te zeggen dat Rob Hoogstraten zijn draai als onvrijwillig dakloze heeft gevonden, gaat te ver. Maar langzaam maar zeker krijgt zijn leven wat meer structuur. Van zijn bijstandsuitkering gaat tien procent rechtstreeks naar de BCT, plus nog eens 5,75 euro per nacht voor bed, douche, ontbijt en warme maaltijd. Daarnaast is hij geld kwijt aan een afbetalingsregeling met zijn zorgverzekeraar, de – achterstallige – huur van de loods waarin zijn spulletjes staan opgeslagen en een uitvaartverzekering. Als hij de kans krijgt wat bij te verdienen in de dagbesteding (anderhalve euro per uur) grijpt hij die (‘voor mijn rookwaar’).

Hij deelt in de Velservoort een kamer met iemand met wie hij geen enkel contact heeft. ‘Die ligt twaalf uur in zijn bed, vaak zonder zijn jas uit te doen, en ik heb hem nog nooit zien douchen.’ Zelf gaat hij na het ochtendritueel fris de straat op om... de tijd te doden. Drinkt een bekertje koffie in het ziekenhuis (‘totdat ik word weggestuurd’), loopt af en toe het Frans Hals Museum binnen, werkt aan zijn blog, leest in de bieb, speurt het internet af op zoek naar een woning (dat vooral), gunt zichzelf een broodje als lunch, draait een wasje in de Velservoort, leest zijn emails, luistert naar muziek en... voelt zich op gezette tijden knap eenzaam. ‘De zondagen zijn het

ergste, dan staat alles stil in Haarlem.’ Hij hoeft zich nog maar één keer per week bij handhaving te melden.

‘Daklozen horen ook bij de maatschappij’

De voorzieningen voor daklozen in Haarlem zijn volgens zijn inschatting toereikend, maar hij blijft zich verzetten tegen het stereotiepe beeld van de thuisloze. ‘Dat deugt gewoon niet. Alsof we allemaal junks zijn, kom op. Ik ben niet verslaafd en ik ben niet verward. Ik weet heel goed waarmee ik bezig ben. Ik zit in de cliëntenraad die daklozen informeert en adviseert en helpt met het indienen van een zorgaanvraag, het invullen van het belastingformulier of wat dan ook. Lang niet alle daklozen zijn zielig, ze horen bij de maatschappij en ik vind dat de principes van de SP, menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit, ook moeten gelden in de opvang. Net zoals ik van mening ben dat je ook je lot in eigen handen moet nemen en in staat moet worden gesteld de regie over jouw eigen leven te voeren. Ik doe wat ik kan, wat in mijn vermogen ligt, om anderen van dienst te zijn en ik houd de SP-raadsfractie op de hoogte van alles wat er speelt in de wereld van de Haarlemse daklozen. Over vier jaar raadslid? Dat zou wat zijn, een dakloze in de raad, hoewel... ik hoop tegen die tijd toch echt over een eigen woning te beschikken. Dat is mijn diepst gekoesterde wens. De SP kan altijd op mij rekenen, waar ik ook zit.’ In feite is Rob Hoogstraten een normale woningzoekende en daar zijn er heel veel van, ook in Haarlem. ●

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

‘BIJ DE EUROPESE COMMISSIE IS HET EEN STINKENDE BENDE’

De afgelopen weken was SP-Europarlementariër Dennis de Jong volop in het nieuws rondom de flitsbenoeming van Martin Selmayr tot ambtelijke baas van de Europese Commissie. We spreken hem na afloop van de hoorzitting die het Europees Parlement hierover organiseerde, mede op initiatief van De Jong.

› **Wat is er mis met de benoeming van Selmayr?**

‘De zaak stinkt. Selmayr (foto) werkte tot voor kort als kabinetschef voor Commissievoorzitter Juncker. Dat is, zeg maar, de politieke rechterhand. Op 21 februari werd hij door de Commissarissen eerst benoemd tot plaatsvervangend Secretaris-Generaal. Vervolgens maakte de Nederlandse Secretaris-Generaal, Italianer, bekend met pensioen te gaan en zes minuten later was Selmayr zelf benoemd tot diens opvolger! Een flitsbenoeming dus. Journalisten vonden dit – terecht – allemaal heel raar en gingen op de gebruikelijke persconferentie na afloop van de vergadering van Commissarissen vragen stellen. Ik heb die persconferentie een aantal keer bekeken, want de persvoorlichter van de Commissie ging helemaal uit zijn dak: waar de journalisten zich mee bemoeiden, waarom ze als kleine kinderen door bleven vragen en waarom ze niet begrepen dat dit een hele keurige procedure was geweest? Ook bij mij gingen

alle alarmbellen rinkelen. Hier is sprake van vriendjespolitiek. Via de benoeming van de Duitse christendemocraat Selmayr probeert Juncker zijn politieke erfenis veilig te stellen, want als volgend jaar de termijn van de Commissie Juncker afloopt, worden kabinetschefs vervangen, maar blijft een Secretaris-Generaal meestal zitten.

› **Maar is Selmayr dan geen goede keuze?**

‘In de media wordt Selmayr wel ‘het monster van Brussel’ genoemd. Hij aarzelt niet om journalisten uit te schelden en hij is berucht als politiek dier, die de orders van de Duitse bondskanselier Merkel uitvoert. Met amper management-ervaring zou hij op eigen kracht niet snel benoemd zijn. Het is hier pure vriendjespolitiek.’

› **Wat doet de SP ertegen?**

‘Ik heb ons netwerk van Europarlementariërs die zich inzetten voor integriteit gemobiliseerd en vervolgens een debat aangevraagd. Dat lukte en op 12 maart

moest Eurocommissaris Oettinger, belast met personeelszaken, opdraven voor een plenair debat in Straatsburg. Het was ongelooflijk hoe arrogant hij zich daarin opstelde: ik word tijdens debatten niet snel nijdig, maar toen hij ons uitmaakte voor kleine kinderen, ging ik los. Daarom eiste ik een hoorzitting en een soort motie van wantrouwen. De hoorzitting vond op 27 maart in Brussel plaats met de woordvoerders Begrotingscontrole, de functie die ik voor onze fractie van Verenigd Links vervul, en helaas wederom Oettinger. Zelf had ik liever Juncker gehoord, maar dat vonden de grote fracties niet nodig.’

› **Wat gaat er nu gebeuren?**

‘De volgende stap is het opstellen van een motie. Er ligt een ontwerp op tafel waarin wordt toegegeven dat de hele benoemingsprocedure niet netjes was, maar er wordt niet doorgepakt. Ik ga wijzigingsvoorstellen indienen, want wat mij betreft moet de benoeming worden teruggedraaid. Juncker verklaarde eerder dat als Selmayr zou moeten aftreden, hijzelf ook zou opstappen. Dat lijkt me een mooie gedachte, want het is de zoveelste misstap van deze man. In ieder geval moet het Europees Parlement de vriendjespolitiek en daarmee Juncker scherp veroordelen. Hij mag hier niet mee weggkomen.’

› **Waarom is nu juist de SP hiermee bezig?**

‘Ik krijg veel reacties van mensen die zien dat de SP eigenlijk de enige partij is die consequent opkomt voor integriteit en transparantie. De gevestigde partijen hebben wel een grote mond, maar als het erop aankomt, geven ze vaak niet thuis. Daarom moet ik als een terriër doorbijten: ik ken veel collega's, ook uit die grote fracties, die het ook niet pikken. Die moeten we mobiliseren, desnoods tegen hun eigen fractieleiders in, zodat er voldoende stemmen zijn voor een keiharde motie. ‘Brussel’ hangt van vriendjespolitiek aan elkaar: als we hier een klap kunnen uitdelen, is er eindelijk een lijn in het zand getrokken. De elite kan dan zijn borst nat maken.’ •

tekst Diederik van der Loo
foto Virginia Mayo / Hollandse Hoogte©

Op 18 maart viel Afrin en wapperden Turkse vlaggen in de straten van de Syrische stad.

DE VAL VAN AFRIN

‘Operatie Olijftak’ – een cynischer benaming voor het Turkse ingrijpen in de Noord-Syrische stad Afrin is nauwelijks denkbaar. Honderden levens heeft deze inval geëist, sinds op 20 januari de eerste Turkse bommen vielen. De wereld kijkt voorsnog zwijgend toe. SP-buitenlandwoordvoerder Sadet Karabulut blijft aandringen op een bikkelharde veroordeling van president Erdogans oorlogspolitiek.

SINDS 2012, een jaar na het uitbreken van de Syrische burgeroorlog, maakte Afrin deel uit van de autonome Democratische Federatie van Noord-Syrië, ook wel bekend als Rojava. Volgens de Verenigde Naties wonen in Afrin en de omringende gebieden die onder Koerdische controle staan ruim 300.000 mensen. Ruim een derde daarvan zijn Syriërs die andere gebieden zijn ontvlucht. ‘Afrin behoorde tot de enige stabiele regio in het noorden van Syrië. Er was sprake van zelfbestuur, gevormd door Koerden, christenen, jezidi’s en Arabieren’, legt Karabulut uit.

Op 18 maart viel Afrin en wapperden Turkse vlaggen in de straten van de Syri-

sche stad. De Koerdische strijders, die in de Syrische burgeroorlog de rol van *boots on the ground* vervulden voor bondgenoot de Verenigde Staten, trokken zich terug. Jihadisten, die eerder door Koerdische strijdkrachten uit het gebied zijn verjaagd, werkten actief samen met Turkije om Afrin te veroveren op de Koerden. Karabulut: ‘Het is wrang dat juist deze jihadistische milities nu voet aan de grond krijgen in Noord-Syrië.’

› **Hoe verantwoordt Turkije deze brute inval?**

‘Turkije beroept zich op het recht op zelfverdediging. Maar bewijs hiervoor blijft uit. Het is dus een illegale, agressieve inval, in

strijd met het internationaal recht en met desastreuze gevolgen.’

› **Hoe verhoudt Operatie Olijftak zich tot de binnenlandse spanningen in Turkije?**

‘Turkije stelt de Koerdische militie in Rojava, de YPG, gelijk aan de Turks-Koerdische PKK. Dat is voor het Turkse regime de rechtvaardiging van deze operatie. Maar het komt erop neer dat president Erdogan de inval van Afrin nodig heeft om zijn binnenlandse positie te versterken. Hij heeft zich ontpopt tot een despotisch leider, die iedere vorm van oppositie wil uitschakelen.’

Het referendum over de grondwetswijziging van afgelopen jaar en naderende binnenlandse verkiezingen vormen volgens Karabulut belangrijke aanleidingen voor deze spierballenpolitiek. ‘Erdogan heeft dat referendum echt kielekiele gewonnen. Als het proces eerlijk was verlopen, had hij zeker verloren. Hij heeft dus klappen gekregen. En dan is de inval in Afrin een handige bliksemafleider.’

De extreemrechtse Grijze Wolven, maar ook een deel van de sociaal-democratische

seculiere partij, gaan volgens Karabulut mee in deze patriotistische sentimenten. 'Maar degenen die protesteren tegen deze oorlog, bijvoorbeeld academici die het vredespamflet hebben ondertekend, worden opgepakt. Operatie Olijftak is voor Erdogan een nieuw middel om zijn repressiepolitiek in eigen land voort te zetten.'

Daarbij komt dat Erdogan van meet af aan heeft willen voorkomen dat de Koerden in Syrië, aan de Turkse grens een stabiel bestuur zouden kunnen vormen. Dus valt hij op illegale wijze een ander land binnen.

› Welke impact heeft de val van Afrin op de toch al instabiele regio?

'In de regio is sprake van een permanente oorlog sinds de invallen in Irak en Afghanistan. Wat in Syrië hoopvol begon met de Arabische Lente, is geworden tot een burgeroorlog met honderdduizenden dodelijke slachtoffers en miljoenen vluchtelingen tot gevolg. Het brute optreden van het Assad-regime onderdrukte de Syriërs al danig, maar door de bemoeienis van buitenlandse machten is het conflict enkel groter geworden.'

Karabulut beschouwt terreurbeweging IS als een monster dat mede gebaard is door buitenlandse interventies in de regio. Daarom is het volgens het SP-Kamerlid bijzonder wrang dat de inval in Afrin uitgerekend de Koerdische strijders raakt, die mensenlevens hebben opgeofferd voor de strijd tegen IS. 'Daarmee maakt Turkije zichzelf, maar ook de NAVO, volledig ongeloofwaardig', aldus Karabulut. 'Maar ook internationale leiders zijn ongeloofwaardig wanneer zij

niet optreden tegen deze actie. Hoewel Erdogan hen ook een spiegel voorhoudt. Want de Turken vragen in reactie op kritiek: wat hebben Amerika en Rusland dan in Syrië te zoeken? Eigenlijk zouden alle partijen zich moeten inzetten voor vredesbesprekingen, de diplomatie een kans geven. Volkeren moeten weer zelf kunnen beschikken over hun land, hun toekomst. Dat is de enige manier om de voedingsbodem voor het jihadisme, het doden en de oorlog te stoppen.'

'Hiermee maakt Turkije zichzelf en de NAVO volledig ongeloofwaardig'

› Waarom blijft ook vanuit onze regering de veroordeling uit?

'Enerzijds heeft de relatie tussen Turkije en Nederland een dieptepunt bereikt. Wij hebben bijvoorbeeld momenteel geen ambassadeur in Turkije. Maar anderzijds heeft premier Rutte in 2016 zijn handtekening gezet onder de Turkije-deal – de vuile deal, zoals wij die noemen', stelt Karabulut. Deze afspraak tussen de EU en Turkije legde Erdogan op om te voorkomen dat meer vluchtelingen Europa zouden binnenkomen, in ruil voor miljarden aan Europees geld. Karabulut: 'Van die deal zelf komt momenteel weinig terecht. Zo zal Turkije zeker niet versneld toetreden tot de EU en zitten duizenden vluchtelingen onder erbarmelijke omstandigheden vast in vluchtelingenkampen in Griekenland. Mede door druk van de SP heeft de Neder-

landse regering gepleit voor het opschorten van de miljardensteun aan Turkije. Maar helaas is daar geen overeenstemming over in Europa.' Europese landen willen Turkije niet veroordelen omdat Erdogan dreigt de vluchtelingendeal op te blazen en Turkije een belangrijke NAVO-partner is.

Op 23 maart berichtte NRC over de Turkse inzet van EU-miljoenen met het doel om Syrische vluchtelingen hardhandig buiten de deur te houden. Zo kon Turkije met dank aan Europa 82 Cobra-pantservoertuigen

aanschaffen, waarmee vluchtelingen worden gedetecteerd met het risico om beschoten te worden. Opmerkelijk genoeg stond deze gunst los van de Turkije-deal.

› De SP blijft aandringen op een hard oordeel van onze regering. Hoe groot acht jij de kans dat minister Blok (Buitenlandse Zaken) ruggengraat toont?

'In de Kamer blijf ik de druk opvoeren, en ik merk dat het helpt. De regering was in eerste instantie kritiekloos, maar schuift nu op. Maar uiteindelijk is druk vanuit de bevolking nodig. Vergis je niet: in Duitsland is momenteel ook een hele discussie gaande over Operatie Olijftak. Onze oosterburen leveren – net als Nederland – wapens aan Turkije. Er rijden Duitse tanks door Afrin: hoe leg je zoiets uit?

Maar zolang we in Europa laffe leiders hebben, die niet de belangen van mensen vooropstellen, blijft het doormodderen. Kiezen voor de militaire oplossing, bewapening en permanente oorlog brengt enkel meer terrorisme, doden en vluchtelingen met zich mee. In eerste instantie treft dit de mensen die in oorlog leven en moeten vluchten, maar uiteindelijk zijn wij allemaal de dupe. Als ik kijk naar de gruwelijke beelden van vluchtelingen die in Griekenland in gevangenschap leven, dan denk ik dat we een alternatieve politiek nodig hebben om echte verandering teweeg te brengen. Wij moeten politiek zonder wapens afdwingen.'

 doemee.sp.nl/internationaal

tekst Lesley Arp
foto Saher El Hacci / Hollandse Hoogte©

SP-PLAN: HUIZEN VAN HET RECHT

> 'DE HUISARTS VAN DE JURIDISCHE WERELD'

SP-Kamerlid Michiel van Nispen heeft een plan gepresenteerd om ervoor te zorgen dat de rechtspraak weer voor iedereen toegankelijk wordt. In een rechtsstaat moet je je recht kunnen halen, dat zou vanzelfsprekend moeten zijn. Toch is het de laatste jaren steeds moeilijker geworden om dat daadwerkelijk te kunnen doen.

> Waarom is je recht halen in Nederland voor veel mensen lastig?

'Het zijn ingewikkelde procedures, waar veel mensen al niet eens aan beginnen. Ook vanwege de hoge kosten, je bent zo honderden euro's kwijt aan griffierecht. De grote beveiligde rechtbanken zijn vaak ook niet in de buurt, dat is ook een drempel voor veel mensen om naar de rechter te stappen. Bovendien duurt het lang voor een zaak voorkomt. Problemen sluimeren daardoor lang en escaleren voordat ze bij de rechter komen.'

> Welke oplossing bieden de Huizen van het Recht voor deze problemen?

'Iedereen heeft recht op recht. Of in ieder geval recht op hulp bij een oplossing. Dat

moet in de buurt zijn, laagdrempelig en betaalbaar. Juridische of sociale hulp op een niet al te ingewikkelde manier tegen niet al te hoge kosten. Mensen moeten erop kunnen vertrouwen dat de overheid er voor hen is als ze die nodig hebben. Voor iedere 60.000 inwoners moet een rechter nabij zijn. In de Huizen van het Recht zit een spreekuurrechter, maar ook een mediator, een advocaat, en schuldhulp. Daarnaast is er verbinding met bijvoorbeeld het wijkteam en de sociale dienst van de gemeente. De Huizen van het Recht moeten een Eerste Hulp bij sociaal-juridische vraagstukken worden. Een soort huisarts van de juridische wereld.'

> Dat klinkt goed! Wanneer gaat het er komen?

'Dit is nu nog een opzet voor een plan. Wij willen samen met rechters, advocaten, politieke partijen en organisaties uit het hele land dit plan verder uitwerken. Maar voorbeelden hebben we genoeg. Zoals de samenwerking van het Juridisch Loket met de gemeente in Roermond, de Vrederechter in België en de pilot Spreekuurrechter in

Noord-Nederland die conflicten op begrijpelijke en betaalbare wijze heeft opgelost, waarbij mensen zich ook echt gehoord voelen. We gaan er alles aan doen dit voor elkaar te krijgen, dus iedereen die mee wil denken nodigen we uit hieraan een bijdrage te leveren.'

 [Lees hier het plan Huizen van het Recht: sp.nl/ZwL](https://sp.nl/ZwL)

Wilt u meedenken over het uitwerken van het plan voor de Huizen van het Recht? Mail dan m.vnispen@tweedekamer.nl

INITIATIEWET

> BESCHERM SOCIALE WONINGBOUW

De SP heeft samen met PvdA en Groen-Links een wetsvoorstel gepresenteerd om de sociale woningbouw te beschermen. In het voorstel wordt wettelijk vastgelegd dat het aantal sociale huurwoningen in Nederland ten minste op peil blijft. SP-Kamerlid Sandra Beckerman (foto): 'Het is onverantwoord om de sociale sector nog verder te laten krimpen. Wanneer er een sociaal huurhuis verdwijnt door verkoop of

sloop moet er op zijn minst één voor terugkomen.' De komende jaren dreigen vele tienduizenden sociale huurwoningen gesloopt of verkocht te worden, terwijl het aantal mensen dat in aanmerking komt voor een sociale huurwoning juist toeneemt. De nieuwe wet gaat vastleggen dat als er in een gemeente sociale huurwoningen gesloopt of verkocht worden, er ten minste evenveel sociale huurwoningen

foto Wiebe Kiestra

voor terug moeten komen. Alleen zo blijven er voldoende betaalbare huurwoningen voor mensen met een kleine beurs.

> MODERN LINKS BIJEEN

Afgelopen maand vond in Noorwegen een bijeenkomst van modern links plaats. Deze bijeenkomst van progressieve partijen, links van de sociaal-democraten, is ooit ontstaan op initiatief van de SP, met als doel om ideeën en analyses uit te wisselen en van elkaar te leren. Namens de SP waren voorzitter Ron Meyer en algemeen secretaris Lieke Smits aanwezig. Ook SP'er Tiny Kox was er, als voorzitter van de Verenigd Links-fractie in de parlementaire

assemblee van de Raad van Europa. Met de vertegenwoordigers van een tiental andere linkse partijen werd in Bergen onder andere gesproken over SP-campagnes. Smits: 'Wij kregen veel complimenten voor onze manier van campagnevoeren – vooral het huis aan huis langsgaan vinden veel buitenlandse collega's inspirerend. Wij op onze beurt zijn zeer geïnteresseerd in de kennis van partijen die al ervaring hebben met

regeringsdeelname; onze vrienden uit IJsland, Noorwegen en Griekenland weten daar alles van. Zij weten uit ervaring hoe je in zo'n situatie je partij kunt versterken – of verzwakken. Ook interessant is het gegeven dat sommige Scandinavische zusterpartijen niet met automatische incasso werken. Daardoor moeten ze elk jaar hun leden opnieuw werven. Zij hebben dus weer heel veel handigheid in ledenwerving, waar wij graag van leren.'

foto Diederik Olders

Anne-Marie Mineur tijdens een demonstratie in Brussel tegen handelsverdragen TTIP en CETA.

> HOF MAAKT GEHAKT VAN SPECIALE BEDRIJVEN-ARBITRAGE: ACHMEA HAALT BAKZEIL

Een uitspraak van het Europese Hof van Justitie betekent volgens SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur 'het begin van het einde voor ISDS'. ISDS is het systeem van speciale arbitrage-rechtbanken, waar bedrijven overheden kunnen aanklagen, omdat ze vinden dat het beleid hen geld kost. ISDS is vaak onderdeel van handels- en investeringsverdragen en kreeg veel aandacht rondom de verdragen met de VS (TTIP) en Canada (CETA). De uitspraak van het Europees Hof ging over

de Nederlandse zorgverzekeraar Achmea. Toen Slowakije in 2006 de liberalisering van de zorgverzekeringsmarkt deels terugdraaide, sleepte Achmea het land voor een ISDS-arbitragepanel en kreeg gelijk. Het Europese Hof van Justitie maakte gehakt van dat besluit en stelt met nadruk dat deze uitspraak ook gevolgen heeft voor andere rechtbanken. Mineur: 'De SP heeft altijd gesteld dat ISDS in strijd is met het Europese recht. We voelen ons gesteund door deze uitspraak.'

> REGISTRATIEPLICHT JEUGDZORG: KAMER STEUNT SP

De Tweede Kamer steunt een motie van SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman (foto) voor meer controle op de aanbieders van jeugdzorg. Er komt een registratieplicht voor nieuwe en bestaande aanbieders van jeugdzorg. Kooiman: 'Iedereen kan een mooie website maken met een prachtig zorgaanbod voor jongeren, maar vaak is onduidelijk of zij dat ook kunnen leveren. Met als gevolg dat ouders kunnen vallen voor een mooi verhaal, maar mogelijk met desastreuze gevolgen voor jongeren. Met een dergelijke plicht kan toezicht worden verbeterd en kunnen wantoestanden in de jeugdzorg worden voorkomen. Ik ben erg blij dat minister De Jonge én een meerderheid van de Tweede Kamer het belang hiervan nu ook inzien.'

foto Nymke Vissia

foto Suzanne van de Kerk

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

EINDELIJK ZIJN DE EUROPESE MARKT-FUNDAMENTALISTEN EENS VERSLAGEN

Op 21 maart verwierp het Europees Parlement de voorstellen van de Europese Commissie voor invoering van een elektronische dienstenkaart. Dat lijkt saai, maar dit voorstel zou enorme gevolgen gehad hebben voor bijvoorbeeld de bouw. De Bulgaarse loodgieter zou met de dienstenkaart eigenlijk direct als zzp'er aan de slag kunnen in Nederland. De inspectie zou maar een week de tijd krijgen om te kijken of er problemen van openbare orde zijn, en voor het overige moeten vertrouwen op de eisen die de Bulgaarse autoriteiten stellen aan vakbekwaamheid. Zo kunnen op de werkplek dan ook levensgevaarlijke situaties ontstaan, zeker als ook nog eens blijkt dat de kaart ten onrechte werd afgegeven,

bijvoorbeeld door een corrupte ambtenaar – waar er in Bulgarije nogal wat van zijn.

Gaat het om bedrijfjes die een vestiging willen openen in Nederland, dan kun je wel aanvullende eisen stellen, maar ook dan heb je maar een week de tijd om te beoordelen of je de gegevens op de dienstenkaart vertrouwt. Daarvoor moet je dan overleggen met, in bovenstaand voorbeeld, de Bulgaarse autoriteiten. Kortom, ook Beun de Haas met zijn aannemersbedrijfje had met zo'n kaart vrij eenvoudig in Nederland aan de slag gekund. Nog meer risico's dus. Bonafide Nederlandse loodgieters of aannemers zouden zo hun opdrachten zien verdwijnen richting de beunhazen.

Maar zover is het dus gelukkig niet gekomen: een voorstel dat ik met anderen had ingediend om het hele wetsvoorstel af te wijzen kreeg een meerderheid en daarmee was het van tafel. Het leek erg op het Nee tegen de Grondwet: marktfundamentalisten waren sprakeloos. Het bleef tot het eind toe spannend, maar voor het eerst in de bijna negen jaar die ik inmiddels in het Europees Parlement zit, wogen sociale rechten zwaarder dan de markt. Eén zwaluw maakt nog geen zomer, maar ook de Europese Commissie ziet nu dat er grenzen gesteld moeten worden aan de markt. En dat is alleen maar goed nieuws.

> BURGEMEESTER EMILE ROEMER: 'IK BEN GEEN STILZITTER'

Hij is er: de eerste SP-burgemeester. Voormalig SP-leider Emile Roemer vervangt tijdelijk de burgemeester van Heerlen, die zijn taken neerlegt vanwege ernstige ziekte van zijn zoon. De Tribune feliciteert Roemer met het waarmaken van zijn eigen voorspelling. Roemer: 'Inderdaad, ik heb jaren geleden gezegd dat die SP-burgemeester er nog wel gaat komen. Althans een burgemeester die SP'er is. Ik zit hier niet namens de SP; een burgemeester hoort boven de partijen te staan.' Zijn jarenlange ervaring in de Tweede Kamer maakt hem wel geschikt voor zo'n functie. Roemer heeft al plezier gehad van zijn brede dossierkennis: 'Als er een discussie is over een woningstichting die last heeft van de woningwet, dan is het wel handig dat ik bij de discussies ben geweest toen die wet werd aangenomen, en dus in dit geval terugzie welke problemen wij er toen al in zagen.' Op de stelling dat hij niet lang van zijn rust heeft kunnen genieten, zegt Roemer lachend: 'Ik ben niet bepaald een stilzitter. De aanleiding is niet fijn, maar ik ben trots dat ik in een mooie stad als Heerlen dit werk mag gaan doen.' Dat de SP altijd tegen politieke

Emile Roemer en partner Aimee Roemer.

benoemingen is geweest, beaamt Roemer. 'Zeker toen het een één-tweetje was tussen de Commissaris van de Koning en mensen die in Den Haag aan de touwtjes trekken. Maar tegenwoordig hebben gemeenteraden een veel grotere rol. Uiteindelijk wil de SP dat burgemeesters door de gemeenteraad gekozen worden', besluit hij, nog even vertrouwd het standpunt van de SP verwoordend.

SP-voorzitter en Heerlenaar Ron Meyer is blij met Roemer: 'Ik ben positief verrast door dit nieuws. Onze partij heeft nog niet eerder een burgemeester geleverd en wij zijn enorm trots dat Emile onze eerste burgemeester is. Ik heb er het volste vertrouwen in dat deze rol Emile goed past en wens iedere gemeente een burgemeester van zijn statuus toe.'

> SUCCES VOOR KLEINE WINKELIERS

Het kersverse SP-Tweede Kamerlid Mahir Alkaya (foto) – hij nam de zetel in die vrijkwam door het vertrek van Emile Roemer – is meteen al goed van start gegaan. Ondanks tegenstemmen van de VVD en het FvD kreeg hij veel steun in de Tweede Kamer voor een tweetal voorstellen (moties) die de positie van kleine winkeliers kunnen verbeteren.

Stop boetes op normale openingstijden

Eén motie zorgt ervoor dat vastgoedbedrijven kleine winkeliers niet kunnen dwingen om open te zijn op zondagen. Grote vastgoedbedrijven bezitten soms hele winkelcentra en leggen hun wil op aan winkeliers, bijvoorbeeld over openingstijden. Een fietsenmaker in Groningen moest begin dit jaar een flinke boete van 22.000 euro betalen, omdat hij zich niet aan de ruimere openingstijden van het winkelcentrum kon houden. Belachelijk, volgens Alkaya: 'De machtspositie van dit soort kleine winkeliers bij onderhandelingen over contractvoorwaarden is vaak zwakker dan die van vastgoedeigenaren. Weigering om akkoord te gaan mag wat de SP betreft nooit betekenen dat zij hun pand moeten

verlaten of een flinke boete krijgen. Mijn voorstel zorgt ervoor dat dit wordt opgenomen in de wet.'

Laagsteprijs-keurslijf

Motie twee richt zich op de positie van horeca-ondernemers tegenover websites als thuisbezorgd.nl. Horeca-ondernemers hebben te maken met eenzijdig opgelegde regels die hen contractueel verbieden om

op een eigen website lagere prijzen aan te bieden. Alkaya: 'Zo'n laagsteprijsgarantie is fijn voor thuisbezorgd.nl, maar dwingt ondernemers in een keurslijf waarin zij de alsmaar stijgende tarieven van dit soort websites maar moeten accepteren.' De motie van Alkaya verplicht het kabinet om te onderzoeken wat de gevolgen zijn van dit soort eenzijdige prijsafspraken voor de ondernemers en hun klanten.

PETJE AF

Kort voor het verschijnen van deze Tribune maakte Nine Kooiman bekend te stoppen als Tweede Kamerlid. 'Ik heb twee grote liefdes en voor allebei wil ik me 200 procent inzetten: mijn zoontje Moos, die nu 1 jaar is, en de SP. Ik wil niet inleveren op één van die twee. Ik kan het Kamerlidmaatschap niet langer uitvoeren zoals de partij het verdient. En dat wil ik niet. Het is een supermooie club en ik voel zoveel positieve energie in de afdelingen. Heel erg fijn dat ik daar onderdeel van ben en blijf. Want ik zal me blijven inzetten binnen de SP. Alleen niet meer als Kamerlid. Tegen alle leden zeg ik: heel erg bedankt voor de steun de afgelopen jaren en tot gauw!' Henk van Gerven volgt haar op. Deze foto is uit 2015, toen ze met Prinsjesdag een mini-politiepetje droeg uit solidariteit met agenten die betere arbeidsvoorwaarden wilden. Nine, bedankt voor je inzet!

foto Sander van Oorspronk

LINKSVOOR **NOOIT IN DE FILE**

Muziek liefhebber en vinylverzamelaar Martin de Vries (51) is Emmenaar in hart en nieren. 'Ik ben er geboren en getogen en heb nooit de behoefte gehad om weg te gaan. Het is hier prachtig en je staat vrijwel nooit in de file.' Als hij met zijn onvervalst Drentse tongval begint te vertellen hoe heerlijk je er kunt fietsen, dringt zich onwillekeurig de gedachte aan Daniël Lohues op. Het blijkt geen toeval. 'Hij komt hier ook vandaan! Die bekende hit van zijn band Skik, Op Fietse, gaat over de route die ik 23 jaar lang als postbode heb gefietst.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al SP-lid?**
'Sinds 1998.'

› **Wat is jouw SP-moment?**
'Vorig jaar ging Emile Roemer met onze afdeling mee de huizen langs, voor het Nationaal ZorgFonds. Ik bel aan bij een man en die zegt: "Laat die mannen uit Den Haag zelf maar eens komen, met die dikke koppen van ze. Die doen helemaal niks." Dus ik draai me om en roep: "Emile, kom eens even hier." Nou, je had die man moeten zien. "Potverdomme!", riep hij uit. "Nou stem ik op je, hoor!"'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**
'Ik ben beheerder in een wijkcentrum en huismeester van de 74 appartementen daarboven. Erg leuk werk. Daarvoor ben ik postbode geweest. Ik heb de hele privatisering van de post meegemaakt. Overal werd op bezuinigd, het personeel was de dupe. Maar voor een peperduur nieuw hoofdkantoor was wél geld. Uit boosheid ben ik opgestapt. Daarna heb ik drie jaar met verstandelijk gehandicapten gewerkt. Dat was het allermooiste werk. Een van die jongens komt nog weleens naar het wijkcentrum,

als hij ergens mee zit. "Mag ik even bij jou huilen", vraagt hij dan. Ik ben ook al veertig jaar lid van de voetbalvereniging en daar zijn ook G-elftallen, dus daar kom ik ze ook nog regelmatig tegen.'

› **Veertig jaar? Dan zal je wel veel mensen kennen.**

'Ja joh, ik ken iedereen hier. Door de voetbalclub, het postbodewerk en de SP-activiteiten. Maar ook door het wijkcentrum, met alle bezoekers, clubs en verenigingen die hier komen. En dan ben ik ook nog eens vrijwilliger geweest bij het poppodium. Echt, mijn vrouw wil soms niet eens met mij het dorp in omdat ik zoveel mensen ken. Dan sta ik met iedereen te praten en te kletsen – en zij maar op haar horloge kijken!'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**
'Gewoon Emmen. Maar Hamburg is misschien wel een goede tweede. Ik ga er binnenkort weer naar een concert. Je hebt er een wereld aan platenzaken en een linkse voetbalvereniging die regenboogvlaggen en T-shirts met Vluchtelingen Welkom verkoopt. Daar bloeit je hart van op.' ●

SCHOONMAKERS STRALEN OP HET WITTE DOEK

Trots schrijden ze over de rode loper: de schoonmakers die Verdonschot met zijn film *Het Schoonmakersparlement* een naam, een gezicht en een stem geeft. Eregasten bij de première. Gestoken in prachtige galakleding, met een gele roos in het haar en glimmend van trots, kijken ze naar hun eigen belevenissen op het witte doek. Ze stralen, dit is hun avond.

HET SCHOONMAKERSPARLEMENT is een innemende en inspirerende documentaire van filmmaker Leon Verdonschot over een strijdbare beroepsgroep, die niet langer onzichtbaar wil zijn. De film is in première gegaan op het filmfestival *Movies that Matter* in Den Haag. In een volle zaal kijkt onder anderen Bart van Kent, woordvoerder Sociale Zaken voor de SP in de Tweede Kamer, geboeid toe.

Na de vertoning worden de hoofdrolspelers op het podium gehaald. Daar staan ze dan. Khadija, een geboren leider en charismatische persoonlijkheid, voor de duvel niet bang. Nadine, liefdevolle moeder en gedreven actievoerder. En Tim, al 35 jaar werkzaam in de schoonmaakbranche. Hij leerde toen hij naar ons land kwam eerder Maastrichts dan Nederlands. Solomon, de goedgeleumde filosoof van het gezelschap, ontbreekt. Hij is op familiebezoek in Ghana.

Vooraf heeft Leon Verdonschot uitgelegd dat hij door SP-partijvoorzitter Ron Meyer werd geïnspireerd. Hij volgde Meyer, toen nog vakbondsbestuurder bij de FNV en met heel zijn hart betrokken bij de schoonmakers, voor een reportage. In het kantoor van de bond zag hij een foto van wat het Schoonmakersparlement bleek te zijn. Ron Meyer vertelde hem over de succesvolle acties van de schoonmakers, waaronder de staking in 2010 – de langste sinds de jaren dertig. Verdonschot raakte getriggerd en ging aan de slag.

In de vijftig minuten durende film volgt hij de schoonmakers als ze actievoeren, ver-

gaderen, een nieuw parlement kiezen (dat gebeurt om de twee jaar) én... schoonmaken. Bovendien zoomt hij in op de persoonlijke levens van enkele parlementsleden. Het resultaat is een hartverwarmend portret van het schoonmakersgilde, dat de moed heeft om volhardend te strijden voor betere belo-

‘Als wij de operatiekamers niet schoonmaken, kan de chirurg niet opereren’

ning en arbeidsomstandigheden. En vooral ook voor erkenning van het onmisbare werk dat al die duizenden mannen en vrouwen in deze branche dagelijks verrichten.

De krachtige frontvrouw Khadija verwoordt het treffend. ‘Wij zijn net zo belangrijk als ieder ander op de werkvloer. Ik poets zelf in een ziekenhuis en weet één ding zeker: als wij de operatiekamers niet schoonmaken, kan de chirurg niet opereren.’

Bart van Kent leerde de schoonmakers kennen toen zij uit hun schulp kropen en de straat op gingen om te vechten voor hun rechten. ‘De staking in 2010 maakte diepe indruk op mij. Je zag hen veranderen. Als ik Ron uit die tijd mag citeren: “De muisjes zijn leeuwen geworden.” Ze ontdekten de kracht van het actievoeren, ze kwamen erachter dat je sterk staat als je één blok vormt en samen optrekt. Ik zal nooit de demonstratie op station Utrecht Centraal vergeten. We liepen

Regisseur Leon samen met schoonmakers Nadine en Khadija tijdens de première.

rond met een gigantisch doek, gemaakt van duizenden poetslapjes met steunbetuigingen. En later stonden ze met fakkels op het dak van schoonmaakgigant CSU. Fantastisch vond ik dat.’

De schoonmakers zouden zich uiteindelijk verenigen in een eigen parlement. Ze hebben de afgelopen jaren de nodige successen behaald. Maar, zoals Khadija nog maar eens onderstreept, er valt nog steeds een hoop te verbeteren. ‘Wij hoeven nu niet te staken, maar als het echt nodig mocht zijn, staan we er weer.’ Bart: ‘Je ziet wat actievoeren met mensen doet. Het zelfvertrouwen van de schoonmakers is gegroeid, ze zijn voor altijd veranderd en zullen zich nooit meer weg laten drukken. Ze weten wat ze waard zijn en wat ze kunnen bereiken. Ze hebben hun lot in eigen handen genomen. Deze film zal zeker bijdragen aan meer maatschappelijke waardering voor de schoonmakers. Wij moeten beseffen dat een samenleving stilstaat als de schoonmakers staken. Daar kunnen de Nederlandse Spoorwegen over meepraten. Zonder de inspanningen en het vakmanschap van de schoonmakers raakt de hele boel ontwricht.’ •

tekst Robin Bruinsma
foto FNV Schoonmakersparlement®

 Het Schoonmakersparlement wordt op 16 april door BNNVARA uitgezonden op NPO2

TWEEDELING

Halbe Zijlstra moest terecht aftreden vanwege een leugen, maar hoe zit dat dan met onze minister van algemene zaken, Mark Rutte, die constant roept hoe goed de economie en de koopkracht zich ontwikkelen onder zijn kabinetten. Dit zal zo zijn voor hoge inkomens en mensen die nu geen dividendbelasting meer hoeven betalen, maar ik weet uit ervaring dat er 2 groepen en waarschijnlijk meer zijn, vooral met lagere inkomens, die er sterk op achteruitgaan. A. Mensen jonger dan 67 jaar, die vaak noodgedwongen, om niet in de bijstand te komen, een conversie van hun pensioen hebben gedaan. Tussen 2013 en 2018 zijn deze pensioenen met 5 procent gedaald, tel hierbij de inflatie op en het moge duidelijk zijn hoeveel hun koopkracht daalt. Volgens de pensioenfondsen is hierin de komende jaren ook geen verbetering te verwachten. B. Grensarbeiders, die bijvoorbeeld in Duitsland werken of via de Krankenkasse een ziekteverzekering krijgen en daarover in Duitsland de premies volksverzekering betalen. In Duitsland is de betaling van het Krankengeld belastingvrij (wezenlijk lager dan in Nederland). Maar om een voor mij duistere reden wordt hierover in Nederland wel belasting geheven, en flink ook. Het moge duidelijk zijn waar een VVD-beleid naartoe voert, een steeds verdere tweedeling tussen de lage en de hoge inkomens.

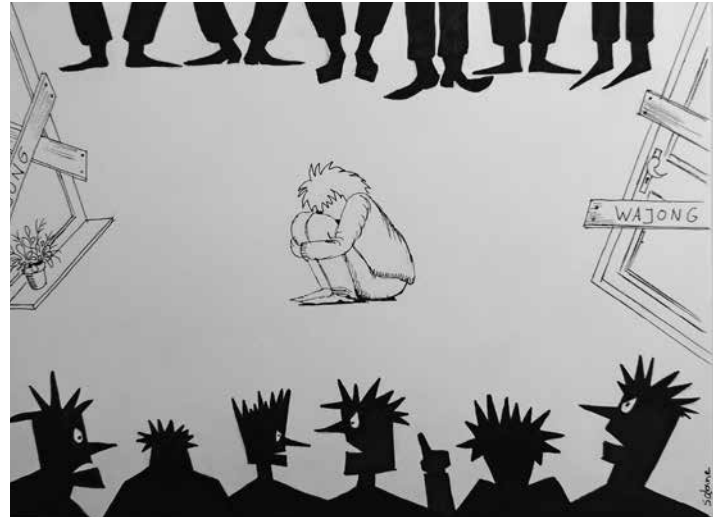
Gerrit Vermeer, Hoogezand

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar

Redactie Tribune • Snouckaertlaan 70 • 3811 MB Amersfoort

DE NIEUWE WAJONG

Ingezonden door S. Neuteboom

SORRY PETER!

Anders dan vermeld stond in het colofon, is de foto van Lillian Marijnissen die vorige maand de voorpagina van de Tribune sierde gemaakt door Peter de Vos.

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

Tribune april 2018

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 5 • mei 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

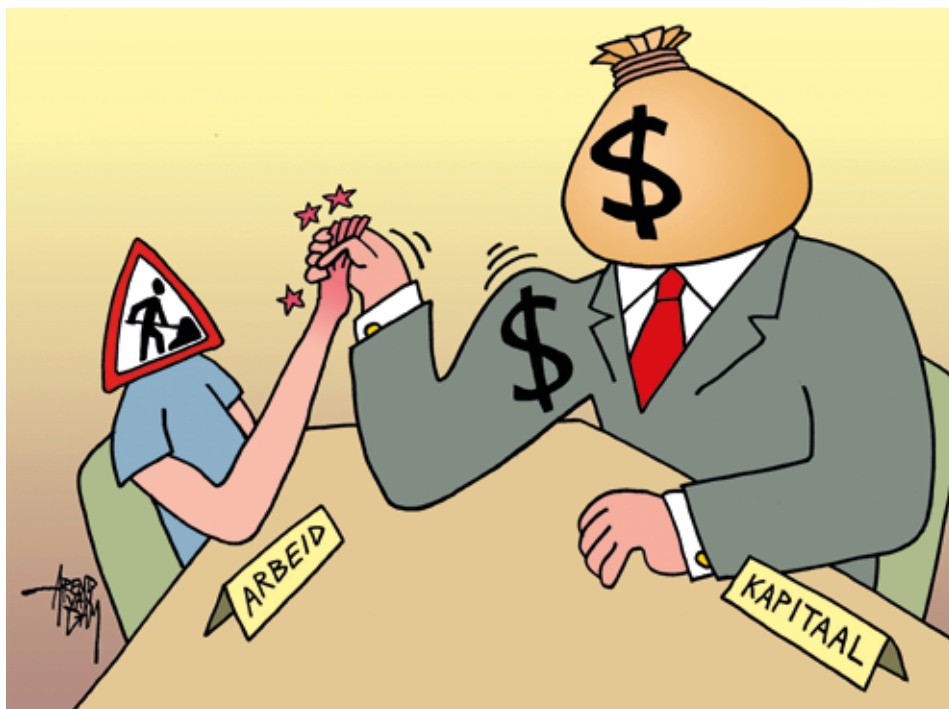

SANDRA BECKERMAN:
KLASSENSTRIJD IN PLAATS VAN ECO-ELITES

MEMO'S DIVIDENDBELASTING: KAPITALISME IN HET KWADRAAT

SP IN CARRÉ: KOM OOK

Arend van Dam

BOEKEN IN SP-WEBSHOP

In de SP-webshop vindt u behalve SP-kleding, actiemateriaal en interessante rapporten ook een mooie verzameling boeken. Sommige door de SP uitgegeven, altijd interessant. Heeft u het nieuwe boek van Arjan Vliegthart al gelezen? Zoekt u de biografie van Emile Roemers politieke leven? Het boek van Bernie Sanders? *Waarheen met de NAVO* of *Het rijke Rooie Leven*: voor schappelijke prijzen leest u zich een slag in de rondte – maar dan wel linksom.

 shop.sp.nl/shop/particulier/boeken

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

Studenten op het mbo zijn bovenop hun lesgeld vaak nog honderden euro's extra kwijt aan schoolkosten. Soms kost een mbo-opleiding zelfs tot ver boven de duizend euro extra! ROOD komt hiertegen in actie. Het is onacceptabel dat een tweedeling ontstaat, doordat kinderen van ouders met minder inkomen een andere school moeten

kiezen. ROOD heeft een duidelijke eis: **alles wat je aan schoolspullen nodig hebt voor een diploma, moet vallen onder je lesgeld.** Ben of ken jij iemand die veel extra geld moet betalen voor schoolboeken, materialen of 'vrijwillige' excursies? Laat het ons dan weten via rood.sp.nl/schoolkosten – dan nemen wij contact met je op.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Anjo de Haan, Anouk
Pross, Karen Veldkamp, Cees Wouda

Foto cover
Anjo de Haan©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

De memo-affaire

Alles ondergeschikt aan het grootkapitaal

4

Sociale werkvoorziening

'Dit is een aanval op de beschaving'

6

Raadsverkiezingen

Hoe boekten deze afdelingen succes?

12

De eco-elite

'Het duurzaamheidsbeleid moet op de schop'

18

Tolken trekken aan de bel

'Integriteit en politieke onafhankelijkheid zijn in gevaar'

24

17 Uitgelicht: Akkoord statiegeld in de (plastic) soep

26 Koude Oorlog 2.0: 'Risico op wereldramp neemt toe'

27 ING: Aandeelhoudersprotest tegen jaarsalaris van drie miljoen

28 LinksVoor: Rachida El Ayadi is voetbalsteward

29 Mahir krijgt vieze nasmaak van Heineken

20, 21, 22, 23 Nieuws **30** Prikbord

31 Puzzel **32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

De parel in de kroon

Nadat Nederland in 1948 de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens ondertekende, werd in 1950 de voorloper van de sociale werkplaats geopend. Mensen die in de oorlog gehandicapt waren geraakt hadden immers ook recht op werk. De sociale werkplaatsen die daarna werden opgebouwd werden 'de parel in de kroon van de verzorgingsstaat' genoemd.

Dat was niet voor niets. Werk is belangrijk in het leven van mensen. Het geeft voldoening, ritme, sociale contacten en de kans om je in te zetten voor de samenleving. Dat geldt voor iedereen. Ook voor mensen met een beperking. De sociale werkplaatsen gaven hen de kans om binnen hun mogelijkheden voor een eerlijk loon aan het werk te gaan.

Sinds de jaren negentig is de parel steeds meer van haar glans verloren. Het rauwe kapitalisme kreeg ruimer baan: maximale winsten van bedrijven werden de heilige graal. Ook mensen met een beperking ontsprongen de dans niet: zij moesten steeds meer gaan concurreren en op de sociale werkplaatsen werd meer en meer bezuinigd. Met als dieptepunt de bezuiniging van PvdA-staatssecretaris Jetta Klijnsma: 1,2 miljard euro en de werkplaatsen gingen op slot.

Nu wil staatssecretaris Van Ark het karwei afmaken. De VVD gaat steeds verder in de race naar beneden en opent nu ook de aanval op het minimumloon. Mensen met een arbeidsbeperking mogen wat haar betreft straks onder het minimumloon betaald worden en hebben geen recht meer op pensioen.

Als dit plan doorgaat leveren we weer wat van onze solidariteit in. Dit accepteren we dus niet. Wij gaan voorop in de strijd om de solidariteit weer op te bouwen. De parel in de kroon weer laten glanzen is een mooi begin.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

DIVIDENDBELASTING

ALLES TE GRABBEL GEGOOID VOOR HET GROOTKAPITAAL

Met de memo's over de afschaffing van de dividend-belasting heeft het kabinet zich van zijn slechtste kant laten zien. Maar achter het kolderieke gehannes over wie er op welk moment wat geweten heeft en wie zich welke notities wel of niet kon herinneren, gaat een verbijsterend staaltje aandeelhouderseconomie en geldschuiverij schuil.

'DIT LIJKT WEL een spelletje politiek Cluedo', zei Lilian Marijnissen tijdens het Kamerdebat op 25 april. Daarbij refereerde ze aan het bekende bordspel waarbij de spelers een misdrijf moeten oplossen: 'Wie? De minister-president. Met welk wapen? De

memo's. Op welke plek? De bestuurskamers van Unilever en Shell.' Al snel stelde Marijnissen de hamvraag: 'Waarom heeft de minister-president zijn geloofwaardigheid ondergeschikt gemaakt aan de belangen van het grootkapitaal?'

Het debat ging over de inmiddels beruchte memo's over de dividendbelasting. De deuk in de geloofwaardigheid van premier Rutte is één; maar waarvóór liet hij die deuk erin slaan? Met andere woorden: wat behelst die afschaffing van de dividendbelasting dan precies? Wel, die belasting wordt geheven op de winst op aandelen. In fiscale termen is het een zogeheten voorheffing: bedrijven die hun hoofdvestiging in Nederland hebben, houden de dividendbelasting in op de winst die ze uitkeren aan de aandeelhouders. Laatstgenoemden kunnen het 'verlies' vervolgens van de belasting aftrekken. Een buitenlandse aandeelhouder – bijvoorbeeld een Amerikaan die dus niet in ons

Voor Vrijheid is Moed nodig

land belastingplichtig is – verrekent met de Amerikaanse fiscus. Nu bedraagt het Nederlandse tarief 15 procent. In de VS is dat 30 procent. Door internationale belastingverdragen die moeten voorkomen dat er dubbele belastingheffing plaatsvindt, betaalt de Amerikaan hier in Nederland wel de dividendbelasting. Namelijk doordat hij in Nederland die 15 procent betaalt en in de VS het overige deel, zijnde 30 minus 15 = 15 procent. Als Nederland de dividendbelasting afschaft, dan kan de Amerikaanse fiscus over de volle mep 30 procent belasting heffen. Gunstig natuurlijk voor Washington. Maar Nederland mist dan die inkomsten.

Maar er is ook nog iets anders. Er zijn landen waar helemaal geen inkomstenbelasting wordt geheven. Zoals het Verenigd Koninkrijk en enkele van de bekende belastingparadijzen zoals de Kaaimeilanen. Voor beleggers uit die landen zou de afschaffing van de dividendbelasting puur een cadeautje uit Nederland zijn. Want nu betaalt de Britse belegger nog genoemde 15 procent over de opbrengst van Nederlandse aandelen en nul procent over aandelen in Britse bedrijven. Als het Nederlandse tarief ook naar nul zou gaan, dan wordt Nederland voor de Brit aantrekkelijker om te beleggen. Volgens analisten zijn zulke aspecten ook te zien tegen de achtergrond van de Brexit en de mogelijke afwegingen van Britse bedrijven om zich in Nederland te gaan vestigen.

Imago

Op dit moment levert de dividendbelasting onze schatkist 1,4 miljard euro op. Per jaar. Daartegenover zou volgens premier Rutte staan, dat Nederland aantrekkelijker zou worden voor buitenlandse bedrijven. Is dat zo? Uit de beruchte memo's blijkt dat ambtenaren van het ministerie van Financiën het kabinet erop wezen, dat afschaffing van de dividendbelasting nauwelijks invloed zal hebben op het vestigingsklimaat in ons land. Verder benoemden de ambtenaren het risico voor 'het imago van Nederland'. Als klap op de vuurpijl vertelde Graeme Pitkethly, financieel topman van Unilever, vorige maand in De Telegraaf, dat de moge-

lijke afschaffing van de dividendbelasting 'geen grote rol' had gespeeld bij de beslissing van het bedrijf om het hoofdkantoor in Nederland te houden. Dit terwijl vanuit regeringskringen steeds was beweerd dat uitgerekend Unilever zou gaan kiezen voor het buitenland, wanneer de dividendbelasting ongemoeid zou worden gelaten... Sowieso kun je je afvragen of er geen betere maatregelen te bedenken zijn voor het bevorderen van de werkgelegenheid en het aantrekkelijker maken van Nederland voor bedrijven. Maatregelen die heel wat minder kosten dan 1,4 miljard euro. Volgens Lilian Marijnissen leidt het kabinetsplan enkel tot hogere lasten voor de burgers in Nederland, het spekken van buitenlandse

'Waarom heeft de minister-president zijn geloofwaardigheid ondergeschikt gemaakt aan de belangen van het grootkapitaal?'

beleggers en het verstevigen van Nederland als doorsluisland voor internationale fiscale constructies. 'Je kunt met 1,4 miljard euro ook de zorg verbeteren of de huren verlagen. Kortom: 90 procent – de gewone mensen dus – betaalt en de rijke 10 procent profiteert.'

Geen enkele politieke partij had de afschaffing van de dividendbelasting in het verkiezingspartij staan. Toch willen de coalitiepartijen, met de VVD voorop, ervoor gaan. Dat mag. Maar waarom moest alles dan zo stiekem? Misschien wel vanwege de vraag die er onlosmakelijk aan verbonden is. En die is: waarop gaat bezuinigd worden om die 1,4 miljard op te vangen? •

tekst Rob Janssen
foto Peter Hilz / Hollandse Hoogte©

Op de plek van ons partijkantoor De Moed, stond tijdens de Tweede Wereldoorlog het woon- en pakhuis van de familie Van 't Eind. Van daaruit bestierde vader Gerrit een levensmiddelenzaak. Tijdens de oorlog vonden hiervandaan belangrijke verzetsactiviteiten plaats. Vader Gerrit en zoon Rinus hielpen niet alleen gevangenen van Kamp Amersfoort illegaal aan eten, ook hielden ze contact met de geallieerden.

Op 18 april 1945 – zo'n drie weken voor de bevrijding – werden ze opgepakt door de nazi's. Ze waren verraden. In een villa even verderop werden ze gemarteld. Toch gaven ze niets prijs van wat ze wisten over hun vrienden in het verzet. Op 23 april 1945 werden ze vermoord.

Ik ken hun verhaal nu ruim een jaar. Elke keer weer als ik aan Gerrit en Rinus denk, realiseer ik me hoe reusachtig hun moed en hun liefde moet zijn geweest. Samen in gevangenschap, vreselijk gemarteld, vijf dagen lang, en toch niets prijsgeven aan verzetsgeheimen. Hoe hard de beul ook sloeg of schopte. Hoe vernederend, beangstigend of uitzichtloos de situatie ook was.

Op 23 april jongstleden werd een gedenkplaat geplaatst voor ons partijkantoor De Moed in Amersfoort. In overleg met de familie Van 't Eind maken we het verhaal van de verzetshelden Gerrit en Rinus op een waardige wijze zichtbaar.

'Elke keer dat een oorlog in het nieuws is, zoals Vietnam, Bosnië, Irak en nu weer Syrië, besef ik dat ook daar weer mensen voor 100 jaar zullen lijden onder de gevolgen van het geweld', sprak Bas van 't Eind, kleinzoon van Gerrit en neef van Rinus, tijdens de onthulling van de gedenkplaat.

Wanneer u De Moed bezoekt, ga dan ook even langs bij Gerrit en Rinus.

Vrijheid is niet vanzelfsprekend. Voor Vrijheid is Moed nodig.

Ron Meyer
voorzitter SP

**‘OM OP EIGEN BENEN TE STAAN,
MOETEN MIJN KINDEREN
OP HUN TENEN LOPEN’**

Het kabinet wil mensen met een arbeidsbeperking voortaan onder het minimumloon gaan betalen en ook nog eens hun pensioen afpakken. Onaanvaardbaar! Dat vindt ook Annette Stekelenburg, moeder van drie kinderen met een arbeidsbeperking: 'Met dit plan verliezen ze elk perspectief op zelfstandigheid.'

EVEN VOORSTELLEN: de familie Stekelenburg in Meppel. Annette (53) is de mater familias. Zij was actief als opbouwwerker en had daarna een succesvol adviesbureau voor non-profitorganisaties. Totdat in 2009 bij haar middelste zoon Merlijn de progressieve en erfelijke spierziekte myotone dystrofie werd ontdekt. Bij dochter Mirthe sloeg het bewuste gen ook toe. Tot overmaat van ramp kreeg de gendragers, Annettes man Lenard, het evenzeer voor zijn kiezen. 'Deze ziekte kan zich op verschillende leeftijden openbaren.' Daar kwam nog eens bij dat zoon Jasper een aan autisme verwante stoornis blijkt te hebben (mogelijk veroorzaakt door hetzelfde gen, -red.)

Op dit keerpunt in haar leven zag Annette zich genooddaakt het roer drastisch om te gooien. Ze gaf haar werkzaamheden op en werd mantelzorger voor haar man en kinderen. Pas nadat ze haar pensioen had 'opgegeten', vroeg ze een persoonsgebonden budget (pgb) aan. 'Ik leverde uiteindelijk zestig procent van mijn inkomen in. Daar doe ik niet moeilijk over, ik tel mijn zegeningen. Als ik om me heen kijk, kan het allemaal nog veel beroerder.'

Overigens had Annette aanvankelijk te maken met vier verschillende pgb's en als gevolg daarvan vier contracten en 'een hoop bureaucratisch geneuzel'. Ten langens leste rolde er één gezinsbudget (op modaal niveau) uit.

Twee dagen in de week wordt Annette ontlast door een zorgverlener die het gezin Stekelenburg door en door kent en in alles haar perfecte vervanger is. 'Dankzij haar ondersteuning kan ik buiten spelen', zegt Annette, doelend op haar werkzaamheden buitenshuis, waarover verderop meer. Vader Lenard (57) was eerst ict'er en maakte doelbewust de overstap naar het onderwijs om ict-, reken- en wiskundelessen te verzorgen. Dat deed hij zonder officiële bevoegdheid op verschillende scholen, met veel plezier en inzet voor leerlingen op het vmb. Toen Lenard zich ziek moest melden, werd eerst aan een burn-out gedacht. Myotone dystrofie kan namelijk behalve de spieren ook de organen en vooral de hersenen aantasten. Het gevoel voor overzicht en structuur verminderde bij Lenard in een drastisch tempo. De spierziekte trok haar sporen en Lenard werd voor honderd

procent afgekeurd. Lenard is de stille kracht op de achtergrond, die op tijd zijn rust moet pakken.

De kinderen Stekelenburg

Aan Jasper (23) zie je niets van zijn beperking. Schijn bedriegt. Hij heeft een aan autisme verwante stoornis. Hij is een jongeman met het intellect om een hbo-opleiding te volgen, maar zou dat in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier moeten doen. 'En dat gaat helaas niet in Nederland', verzucht moeder Annette: 'Het is ronduit frustrerend dat iemand als Jasper buiten de boot valt. In Nederland kom je niet verder zonder diploma's en helaas zit een reguliere studie er voor hem niet in. Het is pure verkwisting van talent. Jasper zou gebaat zijn bij een meester-gezelconstructie, iemand die hem bij de hand neemt en een vak leert.' Jasper werkt nu als kok. Liever zou hij een maatschappelijke functie vervullen. Bijvoorbeeld in het jongerenwerk, bij een gemeente of corporatie of in een asielzoekerscentrum. Over de beleidsvoornemens van het kabinet zegt hij kort en krachtig: 'Belachelijk.'

Merlijn (20) is al even stellig als zijn broer: 'Waardeloos.' Merlijn denkt er serieus over na om actie te voeren in het speciaal onderwijs. Bij hem heeft de spierziekte het hardst toegeslagen. Hij praat moeilijk en kan alleen sondevoeding tot zich nemen. Hij verplaatst zich via een taxi of op de elektrische fiets. Aan zijn gezonde verstand mankeert niets, wel is sociale omgang voor hem lastig. Merlijn droomt ervan om docent geschiedenis te worden, de realiteit gebiedt evenwel anders. Op dit moment loopt hij stage op zijn voormalige basisschool, waar hij onder meer schaaklessen geeft. Over hem maakt Annette zich de meeste zorgen. Merlijn is fysiek beperkt en heeft een normaal iq, maar hij is autistisch en daardoor kan hij zich sociaal niet handhaven. 'Voor iemand als hij zijn in ons land geen voorzieningen. Ik verwacht niet dat hij volledig zelfstandig zal kunnen wonen.' Wat dan? 'Ja, wat dan?'

WERKEN ONDER HET MINIMUMLOON? DACHT HET NIET!

Het minimumloon is er niet voor niets: het is de bodem, minder kun je niet verdienen. Maar de regering wil mensen met een arbeidsbeperking onder het minimumloon laten werken. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'Dit laffe plan zorgt ervoor dat velen onder het minimumloon gaan verdienen. Pensioenopbouw en sociale rechten vervallen. De SP wil eerlijke lonen en geen tweederangs collega's. Dit absurde plan mag wat mij betreft direct de prullenbak in.'

Met het kille plan van de regering krijgen werkgevers geen subsidie meer als ze iemand met een arbeidsbeperking in dienst

nemen. In plaats daarvan krijgen zij toestemming om hen onder het minimumloon te betalen. 'Hierdoor neemt het risico toe dat de werknemers met schulden te maken krijgen. Gemeenten, vakbonden, sociaal werkgevers en zeker de mensen zelf moeten niets van het plan hebben. Zij willen het systeem van loonkostensubsidie behouden waardoor de mensen volwaardig werknemer blijven.'

Help mee en steun de actie tegen de kabinetsplannen: doemee.sp.nl/eerlijkloon

De SP strijdt al heel lang tegen de afbraak van de sociale werkplaatsen.
Op de foto een demonstratie in 2011 met als thema Wij willen werk geen armoede!

foto Bas Stoffelsen

‘Arbeidsgehandicapten mogen geen derderangs burgers worden’

Ik weet het niet.’ De gemeente dacht met haar mee: bouw een mantelzorghuisje in de achtertuin. Annette: ‘Dat doe ik niet. Ook iemand als Merlijn moet op eigen benen kunnen staan, al zal dat in zijn geval niet zonder begeleiding kunnen. Geef hem de kans en de mogelijkheden om zijn vleugels uit te slaan, zodat hij niet volledig afhankelijk van mij blijft. Hij moet de regie over zijn eigen leven kunnen voeren, ik ben slechts de regieassistent.’

Bij Mirthe (17) ontwikkelt de spierziekte zich minder agressief. Ze is leerling-kok en staat in de keuken van een restaurant. Ze wilde mbo 3 doen: leren en werken. Maar dat zou te ingewikkeld worden, want werkgevers zitten niet te springen om iemand met haar handicap. Gevraagd naar de voorgenomen maatregelen stelt ze: ‘Door deze plannen voel ik me minderwaardig.’ Moeder Annette waakt er voor om haar bij

het UWV aan te melden als arbeidsbeperkt. ‘Als je eenmaal in die regeling zit, kom je er niet meer uit en dat wens ik geen van mijn kinderen toe. Zodra er een label op je wordt geplakt, krijg je automatisch minder kansen. Om op eigen benen te kunnen staan, moet Mirthe op haar tenen lopen. Bij haar gaat alles net even wat trager en ze is sneller moe. Mirthe wil hoe dan ook aan het werk, ze schuift het weg. Haar situatie is pijnlijk. Ze pakt alles goed op, doet haar school met twee vingers in de neus, loopt stage en is zeer gemotiveerd. Ze houdt pas op met werken als haar taken erop zitten, eerder stopt ze niet, hoeveel tijd ze er ook voor nodig heeft. Misschien dat ze met zes uur werk per dag een minimumloon bij elkaar kan sprokkelen. Ik zou haar als werkgever graag in mijn team willen hebben, ook al is het uitgerekend in de horeca, waar ze per definitie lange dagen maken.’

Minister Annette Stekelenburg?

Zie daar de familie Stekelenburg, die tijdens een dagje uit of op vakantie één rolstoel mee kan nemen waarvan pa, Merlijn en Mirthe dan om beurten gebruik maken. Dat haar kinderen voortaan als derderangs burgers door het leven moeten gaan, is voor moeder Annette onverteerbaar. ‘Het kan en mag niet zo zijn dat mensen met een arbeidsbeperking afhankelijk zijn van uitkeringen, dat ze niet eens het minimumloon kunnen verdienen, dat ze geen pensioen opbouwen, kortom, dat ze bij voorbaat van elk perspectief worden beroofd.’

Annette Stekelenburg is niet alleen de moeder die thuis alle ballen in de lucht houdt, ze wordt als ervaringsdeskundige ook regelmatig uitgenodigd voor lezingen en adviserende gesprekken door ministeries, instellingen en organisaties. Bovendien heeft ze een sterk netwerk opgebouwd als... minister. Ze ontmoet ‘collega-bewindslieden’, tot en

met premier Mark Rutte aan toe. Annette was zelfs aanwezig op de nieuwjaarsreceptie van koning Willem-Alexander en koningin Máxima, daartoe uitgenodigd door het ministerie van VWS.

Minister? Ja, ze vormt samen met staatssecretaris Cora Postema het Ministerie van Leven, een lastig te omschrijven instituut. ‘Denktank’ of ‘beweging’ komt nog het dichtst in de buurt van wat de twee vrouwen voor ogen staat. ‘Wij opereren op het snijvlak van de ministeries en zoeken voortdurend naar de samenhang in het beleid van overheidsinstanties. Zeg maar gerust dat we daar op hameren. Op onze website denken opinie- en beleidsmakers met ons mee. De maatschappij is door alle specialismen en bureaucratie voor veel mensen te ingewikkeld geworden. Zij moeten hun weg maar weten te vinden, naar al die verschillende loketten. Ze moeten zich schikken in een amper te ontwarren systeem, waarin alles in stukjes is opgedeeld terwijl juist alles met elkaar samenhangt. Als je dan door een handicap afwijkt van de standaard, loop je tegen een muur van wetten, regels en voorschriften aan. Waardoor het leven nog ingewikkelder wordt. Het moet radicaal anders. De overheid behoort het zo te faciliteren dat de mensen het beste uit zichzelf halen, om zo optimaal mogelijk te kunnen functioneren. Dus neem niet het systeem als uitgangspunt, maar de mens die zich naar vermogen kan ontplooiën. Schep ruimte om elkaars kwaliteiten te zien en te benutten. En ja, ook een handicap kun je als een kwaliteit beschouwen.’

‘Als ik naar mijn eigen kinderen kijk, zie ik drie unieke en talentvolle mensen die alles behalve kansloos behoren te zijn. Ze hebben alleen de pech dat ze erfelijk belast zijn. Hoe leg ik hen uit dat ze daarop worden afgerekend? Gemotiveerder dan mijn dochter zul je ze niet snel vinden. Het gemak waarmee nu dus mensen met een arbeidsbeperking onder druk worden gezet, aan de kant worden geschoven, is stuitend en voor mij volstrekt onbegrijpelijk. Een samenleving behoort een beschaving te zijn waarin niemand opzij wordt gezet. Een mens is een economische factor geworden. Wat lever je op? Als je niet of onvoldoende rendabel bent, verlies je aan waarde en word je in het keurslijf van de bureaucratie geduwd. Als jouw inkomen wordt aangevuld met een uitkering, zit je voor altijd vast in het uitkeringstraject.’

Verkeerde begrippen schrappen

Als het aan Annette Stekelenburg ligt,

TON HEERSCHOP: ‘GEMEENTE KAN DE GEVOLGEN VAN DIT BELEID GEWOONWEG NIET BETALEN’

In de plannen van het kabinet kunnen mensen met een arbeidsbeperking hun inkomen door de gemeenten laten aanvullen tot het minimumloon. Nog afgezien van de beperkingen die daaraan kleven voor de mensen zelf is dat nogal een adering voor de gemeenten. Bijvoorbeeld voor Venlo, waar de sociale werkvoorziening wordt gesloten.

Sjmiechterig

‘Sjmiechterig’ is een woord dat in Noord-Limburg gebruikt wordt en dat zoiets als stiekem en gemeen betekent. De Venlose SP-voorman Ton Heerschop noemt de langzame ontmanteling van de sociale werkvoorziening WAA (Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid) in zijn gemeente sjmiechterig. ‘Het beleid van afbouw is de afgelopen jaren ingezet en stukje bij beetje uitgevoerd. In de

praktijk betekent dat, dat mensen met een arbeidsbeperking gedetacheerd worden op uiteenlopende plekken. Daar is vaak nauwelijks begeleiding, niet zelden moet er nutteloos werk worden verricht en soms is het er zelfs onveilig. We hebben de afgelopen jaren de nodige actie gevoerd tegen de misstanden, maar de gemeente Venlo heeft haar centrale rol tot nu toe laten zitten.’

Op 1 juli is de ontmanteling compleet en stopt WAA ermee. Wat dan? Heerschop: ‘Wij hopen met de nieuwe coalitie in Venlo (beoogd met SP, EenLokaal, PvdA en GroenLinks –red.) verantwoordelijkheid te kunnen gaan nemen voor onze mensen met een arbeidsbeperking. Wellicht met hulp van de sociale werkvoorziening in gemeenten in de buurt.’

‘We moeten deze plannen tegenhouden’

Maar als de gemeente de inkomens van mensen met een arbeidsbeperking moet aanvullen tot het minimumloon, zoals het kabinet wil, dan kan dat er flink in gaan hakken. Venlo werd nota bene het afgelopen jaar tot twee keer toe geconfronteerd met een miljoenen tekort in de zorg – als gevolg van de decentralisatie van de zorg. ‘Klopt’, bevestigt Heerschop. ‘Zo’n compensatie tot het minimumloon zullen we als gemeente gewoonweg niet kunnen betalen. We kunnen niet alles repareren wat de landelijke politiek over de gemeenten uitstort. Daarom is het ook zo belangrijk dat het landelijke verzet blijft groeien, zodat we de kabinetsplannen kunnen tegenhouden.’

Tal van SP-afdelingen hebben zich inmiddels ook bij het verzet aangesloten en hun gemeentebesturen opgeroepen een stevig signaal richting Den Haag af te geven.

‘Mijn kinderen zijn unieke en talentvolle mensen, die alles behalve kansloos behoren te zijn’

‘Door deze plannen voelt de 17-jarige Mirthe zich minderwaardig’

wordt het woord ‘uitkering’ vervangen door ‘loon’. ‘Maak van een Wajong-uitkering een Wajong-loon, dat kost geen euro meer, maar versterkt wel het gevoel van eigenwaarde. Je ontvangt een salaris voor wat je doet, dus je hoort er helemaal bij. Kijk naar wat iemand kan, naar welke bijdrage hij of zij kan leveren en stel daar een fatsoenlijke beloning tegenover. Het is tenslotte gewoon werk. En als we dan toch bezig zijn met het schrappen van verkeerde begrippen: weg met het woord dagbesteding. Dat klinkt zo denigrerend. Het is geen bezigheidstherapie, het is werk. Zelfs in de term vrijwilligerswerk zit het woord ‘werk’. Nogmaals, het is niet duurder als je dat doet en van verdringing op de arbeidsmarkt is geen sprake.’

In het ‘regeerakkoord’ van het Ministerie van Leven, opgesteld op verzoek van minister-president Rutte, staat onder meer dat de gewenste inclusieve maatschappij pas in beeld komt als mensen met een handicap in de gelegenheid worden gesteld om hun kwaliteiten in te zetten. Van dagbesteding (liever: dagopvang), is alleen sprake in het geval van zeer ernstige verstandelijke beperkingen of als iemand de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.

Annette: ‘Daar hoort dan wel inclusief onderwijs bij. Wij stellen voor om kinderen te laten keuren om hun arbeidsvermogen vast te stellen en op basis daarvan de snelheid van de opleiding te bepalen. Als je voor vijftig procent bent goedgekeurd, kun je de opleiding in dubbele tijd doen. Of je dan per definitie binnen die opleiding alle vakken moet volgen, moet individueel worden bepaald. Moet bijvoorbeeld een zwaar dyslectische leerling Engels leren?’ Heeft Rutte gereageerd? ‘Hij stuurde een foto als bewijs dat onze stukken op de formatietafel lagen en waren besproken. Helaas hebben we er in zijn regeerakkoord weinig van teruggevonden.’

Ervaringsdeskundigheid

De twee dagen in de week die Annette Stekelenburg haar gezin kan overlaten aan de zorg van haar ingehuurde rechterhand is ze behalve minister van Leven ook toezichthouder van twee woningbouwcorporaties en een zorgorganisatie. ‘Ik doe het uit volle overtuiging en het brengt me op plekken waarvan ik nooit had durven dromen dat ik er zou komen. Ik zal me zo lang het gaat inzetten voor de zwakkeren in de samenleving, maar geheel vrijblijvend is het niet. Ik

Dochter Mirthe wil dolgraag aan het werk.

ben een professionele vrijwilliger en vind dat we ervaringsdeskundigheid veel breder zouden moeten inzetten. Als ik op pad ben, kan ik niet thuis zijn – en onze vaste thuiszorgverlener moet wel worden betaald. Er zijn organisaties die denken dat het allemaal gratis en voor niets kan. Ik word ook weleens afgewezen als ik een vergoeding vraag. Ik kreeg ooit eens voor 500 euro aan cadeaubonnen. Het gaat niet om grote bedragen, maar alle beetjes helpen. Zo kan ik toch nog iets van een nieuw pensioen opbouwen en zo kunnen wij met enige regelmaat op vakantie. Simpel en niet duur; het huisje van vrienden in Zwitserland, een Waddeneiland. Vakantie is belangrijk voor ons gezin. Er speelt een hele hoop, er komt van alles op ons af, niets gaat vanzelf, dus af en toe even lekker met ons allen eruit maakt de hoofden weer leeg.’

De toekomst voor haar zoons en dochter is ongewis. ‘Mag ik nog kwijt dat er naar mijn smaak in Den Haag onevenredig veel over de ouderenzorg wordt gedebatteerd? Vanaf de geboorte tot aan de dood, het hele beleid is daarop afgestemd. Vanzelfsprekend doe ik niets af aan het belang van goede zorg voor ouderen, maar het mag naar mijn mening wat meer gaan over mensen die levensbreed en levenslange zorg behoeven. Het is echt nodig om daar in de regelingen duidelijk onderscheid tussen te maken.’

‘Iemand met een beperking of chronische ziekte of een Wajong-uitkering, wat ik dus een Wajong-loon zou willen noemen, heeft vanaf het begin te maken met extra kosten. Zo iemand moet een belangrijk deel van het eigen inkomen steken in hoge eigen

Annette Stekelenburg met haar zoon Jasper.

bijdragen in de zorg. Het moet voor die mensen, de gehandicapten, de chronisch zieken, mogelijk worden gemaakt om te sparen. Om vooruit te gaan, om hun leven vorm te geven. Iedereen wordt oud, maar als je met een ziekte of beperking bent geboren, is het lastig om je staande te houden en gelijkwaardig te voelen. Werken moet lonen, zegt het kabinet. Daar mag je vervolgens niet een groep van uitzonderen, dat heet discriminatie. Gelukkig heeft het College voor de Rechten van de Mens dat klip en klaar veroordeeld.'

'En nu ik toch bezig ben: iedereen moet kunnen wonen, in welke vorm dan ook, met of zonder begeleiding of intensievere zorg. Mensen die niet bij een duidelijke doelgroep horen, kunnen nergens terecht. Wij willen experimenteren met inclusieve woonvormen voor iedereen met een sociale woonwens of zorgvraag; en dan maken we geen verschil tussen ouderen, licht en zwaarder gehandicapten, bijstandsmoeders, psychiatrisch patiënten, ga maar door. Ik zie het al voor me: ze wonen bij elkaar en vormen een gemeenschap met zorg voor elkaar en professionele zorg op maat voor alle bewoners, die daarnaast veelal binnen die woonconstructie werken. Ieder mens, ik benadruk het nog maar eens, heeft eigen kwaliteiten en daarmee kunnen ze elkaar helpen en bijstaan. Eenzaamheid bestaat dan niet meer.'

Een droombeeld? 'In Duitsland kennen ze deze opzet al jaren. Deze zogenaamde meer-generatie- en inclusieve woonvorm functioneert er naar ieders tevredenheid.'

Het interview zit erop, Annette is begrijpelijk-kerwijs toe aan een adempauze. Wat duidelijk is geworden tijdens het gesprek, aan de eettafel in de ruime en gezellige vrijstaande woning aan de oostrand van Meppel: zij houdt de boel in haar gecompliceerde gezin draaiende. Echtgenoot, zoons en dochter, ze zijn allemaal in meer of mindere mate op haar aangewezen. Daar komen dan haar sociaal-maatschappelijke activiteiten buiten de deur nog bij. Hoe houdt ze dat vol? 'Het is met alle ziekte in huis een verdrietige situatie, maar niets doen en lijdzaam toezien is geen optie. Dan zou ik me bij de wrange situatie neerleggen. Als ik onze ervaringen niet inzet voor de samenleving, zou de ziekte ook nog eens voor niets zijn geweest. Ik blijf erin geloven en ervoor strijden. Het is mijn zingeving.'

tekst Robin Bruinsma en Rob Janssen
foto's Maurits Gemmink + archief familie
Stekelenburg

JASPER VAN DIJK: 'EEN STAPSGEWIJZE AANVAL OP DE BESCHAVING'

SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk, woordvoerder Sociale Zaken: 'Elk land kent gehandicapten die niet in staat zijn om zonder hulp het minimumloon te verdienen. In 1969 kwam de WSW tot stand, de Wet Sociale Werkvoorziening. In de jaren van voorspoed en wederopbouw maakte Nederland een mooie wet voor mensen die niet in een gewoon bedrijf aan het werk konden. Het was een kwestie van beschaving. Vanaf de jaren negentig is de wet stap voor stap uitgekleeft. Beetje bij beetje werden de eisen strenger en vonden er bezuinigingen plaats. In 2015 gaf toenmalig PvdA-staatssecretaris van Sociale Zaken Jetta Klijnsma de doodssteek door de sociale werkplaatsen op slot te gooien. Gevolg: de meerderheid van de mensen met een arbeidsbeperking zit thuis.'

Vele addertjes onder het gras

En nu wil het kabinet de volgende stap zetten door arbeidsgehandicapten onder het minimumloon te betalen; een regelrechte aanval op de beschaving. Dan wordt er gezegd: "Maar de gemeente kan het loon toch aanvullen tot het minimumloon?" Dat gebeurt alleen als je geen partner of vermogen hebt. Bovendien verlies je

je pensioenopbouw en WW-rechten. De administratieve rompslomp wordt volledig bij mensen met een arbeidsbeperking gelegd, elke maand opnieuw. Als jij tijdelijk geen werk hebt, ligt er door bijvoorbeeld onterechte toeslagen ook nog eens het risico van schulden op de loer. Je komt voor altijd in een uitkeringssituatie, omdat je geen volwaardig werk meer doet. Tot slot wordt je als arbeidsgehandicapte feitelijk afgerekend op stukloon, omdat je wordt afgerekend op je productiviteit. Zo van: 50 procent productie, 50 procent aanvullen. Nogal respectloos, als je het mij vraagt. Stukloon, dat is toch iets uit een ver verleden? Daarmee is het een aanval op de beschaving.'

Woedend

'Deze bezuiniging moet 500 miljoen opleveren, Klijnsma bezuinigde al 2 miljard. Tegelijkertijd speelt de regering 1,4 miljard euro vrij voor buitenlandse aandeelhouders (door het schrappen van de dividendbelasting, -red.). Dan hoef ik je niet uit te leggen dat wij woedend zijn. En we staan niet alleen. Vakbonden, gemeenten en tal van belangenorganisaties komen in protest. Er is volstrekt geen draagvlak voor dit plan.'

'Het systeem deelt alles op in stukjes, met aparte loketten, terwijl juist alles samenhangt'

LOKALE SUCCESFORMULES

Geen beste uitslag, dat was de conclusie na de gemeenteraadsverkiezingen. In een aantal afdelingen bleven we echter overeind of groeide de SP zelfs. Waarom eigenlijk? Is dat een kwestie van statistiek, of is daar wat bijzonders aan de hand? De Tribune ging langs bij vier afdelingen die, elk op hun eigen manier, een goede uitslag neerzetten.

ENKHUIZEN

Denkers met veel contacten Diversiteit aan speerpunten Goed sociaal beleid

AL DRIE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN op rij is de SP in Enkhuizen de grootste. Zelfs in 2010, toen de SP – net als bij de afgelopen verkiezingen – in veel andere gemeenten door een dal ging. Volgens afdelingsvoorzitter Wim Hoogervorst komt dit mede doordat de West-Friese stad een links bolwerk is. ‘Enkhuizen is omringd door plattelandsgemeenten en heeft in tegenstelling tot die plaatsen veel sociale woningbouw. Mensen uit de buurgemeenten die gaan scheiden, komen al gauw hier terecht’, vult fractievoorzitter Margreet Keesman – tevens de echtgenote van Hoogervorst – hem aan.

Toen de SP-afdeling zich in 2010 verzette tegen de invoering van betaald parkeren heeft dit geen windeieren gelegd. Sterker nog: de partij kreeg er een zetel bij en haalde het hoogste percentage stemmen. In de formatie werd de SP echter door andere partijen buiten spel gezet. Het gevolg: de grootste partij van Enkhuizen moest drie jaar lang in de oppositiebanken doorbrengen. Maar vervolgens besloot het college – inmiddels een minderheidscoalitie – ruim een half miljoen te bezuinigen op het zogeheten sociaal domein, bijvoorbeeld op het schoolzwemmen en het verenigingsleven. Met steun van ChristenUnie-SGP en GroenLinks, die toen de rol van gedoogpartijen vervulden, wist de SP een tegenbegroting door de raad te loodsen. ‘Vervolgens zegden de coalitiepartijen het vertrouwen in hun eigen wethouders op, om te voorkomen dat zij ónze begroting zouden moeten uitvoeren. Die fracties zeiden: gaan jullie het maar zelf doen. Nou, dat hebben we gedaan’, blikt Keesman terug.

‘Bij onze thematische werkgroepen zijn niet-leden ook welkom’

Hiermee trad de SP voor het eerst toe tot het Enkhuizer stadsbestuur. Omdat de SP daar in staat was om het verschil te maken, bijvoorbeeld door midden in de bezuinigingsgolf van Rutte II geen cent te beknibben op de thuiszorg, wist de partij anderhalf jaar later (2014) weer een zetel winst te boeken en de grootste te

worden. Hoogervorst: ‘Bovendien had het voorgaande college een aantal projecten in gang gezet die financieel gigantisch uit de klauwen dreigden te lopen. Bijvoorbeeld de verbouwing van de Drommedaris, de historische stadspoort die nu dienst doet als cultureel centrum.’ Op aandringen van de SP is op dit renovatieproject ruim een miljoen bespaard.

Opmerkelijk is de diversiteit aan onderwerpen waar de Enkhuizer SP zich de afgelopen jaren voor heeft hardgemaakt: van het tegengaan van de leegloop van de winkelstraat tot het behoud van een regionale buslijn. ‘Dat verklaart in belangrijke mate ons succes’, luidt de analyse van Hoogervorst. De aanwezigheid van een hechte groep denkers in de afdeling, met veel contacten in de stad, is volgens de afdelingsvoorzitter een andere belangrijke succesfactor. ‘In veel opzichten zijn we net

als andere afdelingen: we staan op straat, we buurten en draaien een hulpdienst. Maar we hebben ook een maandelijks politiek café en thematische werkgroepen waar niet-leden ook welkom zijn. Bijvoorbeeld over het onderwijs en peuterwerk.’ Keesman: ‘Bovendien ging voormalig SP-wethouder Marcel Olierook altijd met ons mee de straat op. Je merkte dat mensen daar heel verbaasd over waren.’

‘Wij hebben de politieke verhoudingen flink door elkaar gehusseld’

Een jaar geleden stapte de SP uit het college in Enkhuizen. Olierook kreeg een motie van wantrouwen aan zijn broek die voortkwam uit de nasleep van een negatieve accountantsverklaring – iets waar de SP-wethouder nota bene niet eens politiek verantwoordelijk voor was. ‘Sindsdien gaat het hollend achteruit’, stelt Keesman. ‘Laatst sprak ik bijvoorbeeld een man met een gehandicapte dochter. Zij kan alleen op een speciale stoel met luchtkussen zitten, maar die was kapot. Dus die vader vraagt een nieuwe aan bij de gemeente. Reageert een ambtenaar: “Dan blaas je hem maar wat vaker op.”’ Het is dan ook weinig verrassend dat veel mensen in Enkhuizen de SP weer aan het roer willen op het sociaal domein. Keesman zal bij de formatie echter niets zomaar cadeau krijgen van de andere partijen. ‘Wij hebben de politieke spelregels en verhoudingen in Enkhuizen flink door elkaar gehusseld. Niet iedereen neemt dit ons in dank af.’

Margreet Keesman en Wim Hoogervorst

LEUSDEN

Hecht team Doelgerichte acties Grote bek

HET GEHEIM VAN LEUSDEN? De in 2014 opgerichte afdeling vormt een hecht team, met een gretige fractieleider in de spits en een voorzitter die voorop gaat tijdens acties in de straten en buurten van de 30.000 zielen tellende gemeente aan de oostkant van de provincie Utrecht. Het bruist en spettert bij de SP in Leusden.

‘Iedereen gaat er vol voor en is bereid verantwoordelijkheid te nemen. Vrijblijvendheid past niet binnen onze tactiek, je moet bereid zijn persoonlijke offers te brengen. Daarnaast is het gewoon een leuke, open en enthousiaste club met positief ingestelde mensen’, zegt Joop Welter, die er vanaf het prille begin bij is en leiding geeft aan de afdeling met 2 zetels winst achter haar naam bij de gemeenteraadsverkiezingen. Van nul naar twee, ze hebben ervoor geknokt en de niet aflatende inspanningen werden beloond door de kiezers.

Voor lijstaanvoerder en nu voorzitter van de SP-fractie Annet Belt is, ondanks een haperende gezondheid, geen moeite te veel. Ze was het inspirerende boegbeeld van de campagne. ‘Ik heb een grote bek en Joop is een onvervalste activist.’ Annet gaat voor niemand opzij en beheerst de schijnbeweging tot in de perfectie. ‘De SP heeft volkomen ten onrechte de reputatie overal

tegen te zijn. Ik mag onze criticasters graag op het verkeerde been zetten en draai een ‘tegen’ om in een ‘voor’. Dan vraag ik of ze net zoals wij ook voor voldoende buslijnen in onze gemeente zijn, of ze ons willen steunen in een rechtvaardig armoedebeleid en of ze met ons van mening zijn dat betaalbaar wonen voor iedereen bereikbaar moet zijn.’

‘Actieve en activistische SP’ers zijn cruciaal’

Openbaar vervoer, de thuiszorg, sociale woningbouw en genoeg huizen in het middensegment, schoolzwemmen, goede voorzieningen in de wijken, het waren de gebruikelijke SP-thema’s waarmee de afdeling Leusden de inwoners wist te overtuigen, waarbij de nadruk de afgelopen jaren heel sterk op doelgerichte acties lag. Er werden 2300 handtekeningen voor herinvoering van het schoolzwemmen opgehaald, het schrappen van een belangrijke buslijn leverde maar liefst 2600 steunbetuigingen op. Joop Welter: ‘Bij het analyseren van de stembusuitslag viel het ons meteen op dat de SP beter scoorde in wijken waar actie werd gevoerd dan op plekken waar we minder in beeld waren. In het centrum was de SP met 19,7 procent zelfs de grootste partij. De successen komen natuurlijk niet uit de lucht vallen, we zijn al sinds 2013 actief en heel zichtbaar.

In het begin deden wij het nog voor de anderen, nu doen we het steeds vaker samen.’ Joop en Annet beseffen maar al te goed hoe belangrijk een sterke achterban is. ‘Actieve en activistische SP’ers zijn cruciaal. Wij brengen de straat terug in de gemeenteraad en willen de komende jaren onze beweging verbreden en verdiepen. Geen fractie zonder actie. De campagne voor 2022 is al begonnen en wij hebben de ambitie om door te groeien naar vier zetels.’

In het welvarende Leusden ontbreekt de problematiek van een grote stad, maar er heerst wel degelijk verborgen armoede. Annet: ‘Ook bij ons in Leusden moet het weer gaan over de menselijke maat en niet over het verdienmodel, ook in onze gemeente knokt de SP voor bestaansrecht voor iedereen.’ Joop: ‘Het mooiste compliment dat wij kregen, was dat de SP een partij met een hart is. Dat sterkt ons in het streven naar meer gemeenschapszin, naar meer zorg voor en solidariteit met elkaar.’

‘In het gezicht gespuwd door iemand die marxist naar haar riep’

De SP krijgt nu de kans om de bestuurscultuur in Leusden van binnenuit te veranderen. ‘Leusden was een ingekakt dorp met altijd weer een brede coalitie. Geloof het of niet, maar besluiten werden met *waves* begroet. Dat heeft ons enorm geprikkeld en gestimuleerd. Hoe achteloos de complete gemeenteraad die 2300 handtekeningen voor het schoolzwemmen voor kennisgeving aannam en zonder enige vorm van discussie naast zich neerlegde, was werkelijk stuitend. Wij zullen er alles aan doen om de arrogantie van de macht te doorbreken om zo het vertrouwen in de politiek te herstellen.’

Aanvankelijk moest het brave en volgzame Leusden wennen aan de hardnekkig actievoerende SP’ers (Annet werd eens in het gezicht gespuwd door iemand die “marxist” tegen haar riep), maar inmiddels is de weerstand tegen het activisme doorbroken en raken steeds meer inwoners ervan overtuigd dat de SP het verschil kan maken, dat de SP echt naar hen luistert en oor en oog heeft voor hun problemen. Joop Welter wil wel nog even kwijt dat hij blij is met de uitstekende contacten met de Statenfractie. ‘Volgend jaar zijn de verkiezingen voor Provinciale Staten en reken maar dat de terugkeer van buslijn 78, die zo’n beetje de helft van het openbaar vervoer in Leusden besloeg, een actiepunt in de campagne zal worden.’

Joop Welter en Annet Belt

PEKELA

Actief in kleine, rode gemeente Aansluiting op gemeenschappen Tweestrijd met PVV

IN DE GRONINGSE GEBOORTESTAD van Fré Meis, de CPN- en vakbondsleider, werd je als je in een van de grote kartonfabrieken kwam werken meteen gevraagd of je wel lid was van de vakbond. Dit overkwam ook Henk Hensen, voorzitter van de SP-afdeling Pekela. Hensen, intussen al lang niet meer werkzaam in de intussen ook bijna verdwenen karton-industrie, woont vlak bij het beeld van Meis in Oude Pekela. Bij het gemeentehuis, ook vlakbij, staat nog een links monument: een herdenkingssteen voor de mensen van het communistische verzet. Tot een paar jaar terug werden alleen de niet-communisten herdacht. De SP wist deze historische onrechtvaardigheid te beëindigen. De steun van bewoners voor dit plan is volgens Hensen tekenend voor de eerste verklaring van het electorale succes van de SP daar: het is een linkse regio. De Communistische Partij is er altijd groot geweest en de organisatiegraad (het percentage vakbondsleden) was bijna 100 procent. In zo'n omgeving valt het geluid van de Socialistische Partij goed.

'De SP is er'

Anneke Groot, dichter, fotograaf en componist, woont in een van de kleine huisjes op de Lindelaan in Pekela. Toen meer dan een jaar geleden het nieuws van woningbouwcorporatie Acantus kwam dat de huisjes gesloopt zouden worden, was haar reactie 'eerst geschrokken, toen boos, en daarna wilde ik wat doen'. De bewoners zijn – even afgezien van het slechte onderhoud – tevreden met de kleine maar handig ingedeelde huisjes. Met twee andere bewoners zocht ze de krant op, en toen de SP langskwam om te buurten, kwam er schot in de zaak. Met bewoners werd er een actie opgezet. Zo werden op de markt handtekeningen tegen de sloop verzameld, met de slogan *Acantus, gaat u ons kussen of slopen?* Een gesprek van Acantus met de SP en bewoners zorgde voor een voorlopige overwinning: uitstel van sloop met drie jaar. Groot werd lid van de SP en prijkte zelfs op de kandidatenlijst bij de verkiezingen. 'Hier in de buurt hangen veel SP-pos-

Fré Meis en Henk Hensen

ters, nu nog steeds. De mensen zeggen hier, maar ook overal in de gemeente: de SP is er. Als je ze belt komen ze, of je komt ze in de buurt tegen. Ze horen erbij.'

Volgens voorzitter Hensen is er veel en uitgebreid gebuurt in de Pekelder wijken – met maar 5500 adressen en een relatief grote groep actieve SP'ers krijg je een groot percentage mensen te spreken. Maar in de laatste opmerking van Groot ziet hij ook een succesfactor: 'Ja, SP'ers zitten hier midden in de gemeenschappen. Het verenigingsleven is belangrijk in gemeenten als Pekela. Wethouder Hennie Hemmes zit bij de voetbalvereniging, ikzelf in de kerkgemeenschap. Mensen komen zo SP'ers tegen in een andere omgeving. Dat maakt je herkenbaar, aanspreekbaar en deel van de samenleving.'

'Die SP'ers zijn geen praatjesmakers'

Wethouder Hennie Hemmes – wie met de wethouder wil spreken meldt zich bij de receptie en mag als hij er is meteen naar boven – is geboren en getogen Pekelder. Hij analyseert kort en krachtig: 'Eén: we heb-

ben een fantastische afdeling die het hele jaar op straat is. Twee: in het college hebben we herkenbaar en goed werk geleverd. Die twee samen zorgen ervoor dat de mensen in Pekela zeggen: die SP'ers zijn geen praatjesmakers. Het maakt ook dat wij dé lokale partij zijn. Daarom kon fractievoorzitter Pim Siegers tijdens de campagne ook zeggen: het is óf de PVV, of wij.' Een jaar geleden scoorde de PVV nog erg goed in Pekela tijdens de Tweede Kamerverkiezingen. Hemmes: 'Ik weet zeker dat GroenLinks- en PvdA-stemmers om die reden nu toch SP hebben gestemd. Wij zijn het échte, lokale en betrouwbare alternatief.' De campagne verliep dus goed, volgens Hemmes: 'Helemaal toen in de week voor de verkiezingen de Action – een heel populaire winkel hier – aankondigde weer naar het centrum te komen. Dat straalde heel positief af op mij. Soms moet je ook een beetje geluk hebben.'

Suzan Tuit en Annemiek Kamphuis

OUDE IJSSELSTREEK

Dé partij van de zorg OV-succes van Statenfractie goed geclaimd

'LAAT JE NIET GEK MAKEN en vaar je eigen koers.' Zo formuleert Annemiek Kamphuis, voorzitter van SP Oude IJsselstreek, het motto van haar afdeling. Het past wel een beetje bij de Achterhoek, redelijk ver weg van de stedelijke hectiek en rustig gelegen aan de Duitse grens. En politiek gezien werkt het ook: tijdens de raadsverkiezingen in maart behield de partij hier haar drie zetels en bleef het stemmenpercentage met ruim dertien procent constant. Laat je niet gek maken, dat zei Annemiek ook tegen Suzan Tuit, toen laatstgenoemde als kersverse lijsttrekker de campagne in ging. Suzan blikt terug: 'Ik was nieuw, politiek onervaren en de enige vrouw als lijsttrekker. Iemand zei dat dat juist heel goed was. Toen dacht ik: misschien gaat het wel werken.'

In de gemeente Oude IJsselstreek was en bleef Lokaal Belang veruit de grootste

partij en dat bastion blijkt in electorale zin moeilijk aan te vallen. Dat moge blijken uit een opmerking die Suzan tijdens de campagne van iemand te horen kreeg: 'Inhoudelijk ben ik het met jullie eens, maar ja, mijn zwager zit bij Lokaal Belang, dus stem ik daar maar op.' Suzan: 'Er is hier een meneer die op de lokale omroep altijd het weerbericht voorleest. Hij zit ook bij Lokaal Belang en was in z'n eentje goed voor drie zetels.'

Verdubbeling spoor 'overwinning voor de regio'

En wat zet de SP daar tegenover? 'Wij zijn de partij van de zorg', zegt Suzan. En die reputatie is voor een wezenlijk deel te danken aan Annemiek, die zich jaren geleden

ontpopte als de drijvende kracht achter het succesvolle verzet tegen het massa-ontslag van thuiszorgmedewerkers in de regio. Ze werd er zelfs mee genomineerd voor de Rooie Reus. Momenteel voert ze een soortgelijke strijd voor de alfa-hulpen. 'Daarnaast richten we ons ook op armoedebestrijding', vertelt Suzan. 'Hier zijn best veel mensen die onder het minimum uitkomen, eenzaam zijn, bijstand ontvangen. Daarom willen we echt dat er een zogenaamd kindpakket komt, zodat kinderen van gezinnen met een kleine beurs kunnen gaan sporten bijvoorbeeld. Ook is de Achterhoek hard geraakt door de landelijke bezuinigingen op het speciaal onderwijs. Het tandartsbezoek van kinderen is ook een punt van zorg hier. Op zulke punten zijn we voortdurend actief.'

Is de gemeente Oude IJsselstreek een krimpregio? Suzan: 'Eigenlijk heb ik een hekel aan dat woord. Want als iedereen dat maar blijft zeggen, komen er geen voorzieningen.' Toch is er een lichtpuntje voor de regio, want vorig jaar besloot de provincie Gelderland op initiatief van SP-Statelid Maurits Gemmink, zelf inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek, dat het spoor tussen Arnhem en Winterswijk deels verdubbeld gaat worden. Suzan Tuit en Annemiek Kamphuis verwachten dat een verbeterde treinverbinding met Arnhem en Nijmegen ertoe zal leiden dat minder jongeren uit de regio gaan verhuizen naar die steden. Annemiek: 'Dit was echt een overwinning voor de regio en we hebben het ook goed geclaimd. Je merkt dat het de mensen echt interesseert.'

'Er zijn hier zeker ook socialisten'

Zo opereert dus deze SP-afdeling op het platteland in een gemeente met zo'n 40.000 inwoners, een kleine twintig kerken, dorpen en buurtschappen, die in totaliteit toch een behoorlijke oppervlakte beslaat. En waarin – zoals in grote delen van Nederland – een lokale partij groot is en afgelopen maart nog verder groeide. Maar, zo zeggen Suzan en Annemiek: Lokaal Belang mag dan een traditionele aanhang hebben en het CDA een vaste groep stemmers; er zijn hier zeker ook socialisten. Het SP-tweetal wil maar zeggen: die laatste vormen onze vaste achterban. Die groep vasthouden, uitbreiden en versterken is de missie van de SP'ers in de Oude IJsselstreek. En ze weten hoe dat moet. •

tekst Lesley Arp, Robin Bruinsma,
Rob Janssen, Diederik Olders
foto's Maurits Gemmink

PLASTICPLANEET

Plasticvrij winkelen: het kan sinds eind februari in onze hoofdstad. Een mijlpaal in de strijd tegen de plasticsoep, aldus initiatiefnemer A Plastic Planet. Grootvervuilers zullen echter weinig onder de indruk zijn. Want luttele weken later liet D66-staatssecretaris Stientje van Veldhoven de kans om een ambitieus plasticakkoord te sluiten in de soep lopen. De invoeringsdatum van statiegeld op kleine plastic flessen stelde zij uit, om de verpakkingindustrie eerst het voordeel van de twijfel te geven. Bovendien blijven blikjes, die twee keer zoveel in ons milieu rondslingeren, in de aanpak buiten schot. En zo laat een échte aanpak van zwerfafval nog op zich wachten.

foto Ingrid de Groot / HollandseHoogte©

PLASTIC
FREE VEGGIES

EEN VOLLEDIG
COMPOSTEERBARE
VERPAKKING VOOR
EN GESNEDEN GROEN

EKOPLAZA + A PLASTIC PLANET

‘STRIJD VOOR DUURZAAMHEID IS OOK KLASSENSTRIJD’

De Groningse gaskraan die in 2030 dichtgaat, de aangekondigde sluiting van de kerncentrales in Tihange en Doel, de lancering van de Klimaatzaak van Milieu-defensie: het voorjaar begon mooi voor strijders tegen vervuilende en onveilige energie. Maar Sandra Beckerman wil niet te vroeg juichen: ‘We hebben niet alleen veilige energie nodig, maar ook een andere machtsverdeling.’

OP 29 MAART kondigde staatssecretaris Eric Wiebes aan dat de Groningse gaskraan in 2030 volledig dichtgaat. Een dag later sloten Belgische regeringspartijen een akkoord over de sluiting van de kerncentrales in Tihange en Doel in 2025. Zijn deze mijlpalen een voorbode voor een groenere toekomst, waarvan iedereen straks kan meeprofiteren? Juist over de manier waarop de verduurzaming in Nederland nu verloopt heeft Beckerman veel kritische noten te kraken. Volgens het SP-Tweede Kamerlid leiden duurzame overheidsmaatregelen momenteel namelijk juist tot meer ongelijkheid.

Radicale duurzaamheid versus eco-elites

‘Er ontstaat een eco-elite, terwijl de gewone

mensen betalen’, waarschuwt Beckerman. De uitstoot van Shell is vorig jaar is gestegen, terwijl een miljoen mensen in Nederland hun energierekening niet kunnen betalen. Dat legt het falen van de huidige duurzaamheidsstrategie bloot. Hierdoor krijgen sommige mensen volgens Beckerman juist een afkeer van milieubewuste maatregelen. ‘Er is zes miljard in elektrisch rijden gepompt, maar dit kabinet geeft slechts 200 miljoen uit aan het verduurzamen van huurwoningen. Dit toont aan dat de strijd voor duurzaamheid ook een klassenstrijd is.’

Het enige echte alternatief is volgens Beckerman radicale duurzaamheid. Maar wat moeten we ons hierbij voorstellen? Het Kamerlid haalt onder andere inspiratie uit

de arbeidersmilieubeweging in Engeland. ‘Kijk naar het project *Switched On London*. Deze beweging wil dat de energievoorziening van Londen weer publiek geregeld wordt, en wordt gerund door gewone moeders die voorlichting geven op consultatiebureaus. Want daar treffen zij vrouwen die hun energierekening niet meer kunnen betalen. Echt een beweging van onderop dus.’

Ook in Nederland is een beweging voor radicale verduurzaming volgens Beckerman keihard nodig, een die niet alleen ten goede komt aan de happy few en keihard de aanval opent op de grote vervuilers. ‘Als Shell op dezelfde toer doorgaat, dan helpt het niet om als individu korter te douchen of vegetarisch te eten.’

Nog geen jubelverhaal

Het bloeiende monument bij Uithuizen, dat gepoot is als eerbetoon aan strijdbare Groningers, had gezien het recente gasbesluit op geen geschikter moment uit de grond kunnen komen. Op 21 april is het bloemenveld in het bijzijn van enthousiaste Groningers onthuld. Dit Bloeifeest was niet louter een overwinningfeest, maar ook een moment om met diverse organisaties – van Groninger Bodembeweging tot FNV – een blik op de toekomst van Groningen te werpen.

Beckerman benadrukt namelijk dat het nieuwe gasbesluit nog niet wil zeggen dat het gevecht tegen gaswinning eindigt in een jubelverhaal. 'Groningers hebben deze mijlpaal natuurlijk keihard bevochten. Bijvoorbeeld door het eerdere gasbesluit met succes aan te vechten bij de Raad van State, en vlak na een grote beving in januari een fakkeltocht te organiseren. Maar voor dit jaar staat de teller al op 35 aardbevingen, bovendien neemt het aantal zwaardere bevingen toe.' Als het Tweede Kamerlid het gasbesluit van Wiebes zou mogen herschrijven, dan gaat de gaskraan een stuk sneller dicht. 'Bovendien is binnen de nieuwe Gaswet niet duidelijk wie de verantwoordelijkheid draagt. De NAM (Nederlandse Aardolie Maatschappij, -red.), Shell en Exxon doen allerlei pogingen om hier onderuit te komen. Ondertussen brengen mensen nog steeds hun kinderen naar bed in hetzelfde onveilige huis.'

Het gevecht van de Groningers gaat bovendien niet alleen om de veiligheid van mensen, benadrukt Beckerman, maar ook om het veiligstellen van de toekomst van de provincie. 'Ik heb altijd gezegd: we moeten als SP niet een onsje meer vragen, maar de weegschaal opeisen.' Bewoners van de wijk Opwierde in Appingedam laten volgens haar zien hoe dit moet. Zij voeren niet alleen actie tegen gaswinning, maar hebben ook een eigen energiecoöperatie opgericht: De Eendracht. 'Energie moet weer van ons zijn. We vechten niet alleen tegen de gaswinning, maar ook voor een andere machtsverdeling.'

Verslaafd gemaakt aan gas

Ondanks de opgeheven vinger richting de bevolking om duurzamer te leven, lukt het de overheid zelf nog steeds niet om af te kicken van fossiele energie. 'Nederland

heeft een staatsbedrijf, EBN, dat groter is dan het ministerie van Economische Zaken. Dit bedrijf speurt in opdracht van de staat nog steeds naar olie en gas. Maar waarom hebben we geen staatsbedrijf dat aan de slag gaat om zoveel mogelijk huurwoningen te verduurzamen?', vraagt Beckerman zich af. Het IMF schatte in dat Nederland in totaal 8 miljard heeft geïnvesteerd in fossiele energie. 'Hadden we dat bedrag geïnvesteerd in duurzame toepassingen, dan waren we al zoveel verder geweest.'

Opmerkelijk genoeg laten de gebeurtenissen na de vondst van de Groningse aardgasbel in 1959 zien hoe snel een energietransitie mogelijk is. 'Wij denken dat de NAM toen op de bank stond te juichen, maar dat is niet zo. Want er was geen markt voor gas', vertelt Beckerman. Een topman van Exxon bedacht hierop een plan: door alle huishoudens razendsnel aan te sluiten zou er vanzelf een markt ontstaan. 'Ter ondersteuning tuigde de overheid hele campagnes op die mensen aanspoorden om een lekker warm bad te nemen en hun oude gastoestel in te wisselen. Hierdoor zijn we allemaal verslaafd geraakt aan gas.'

Klimaatzaak

Ondertussen gaat de strijd voor schone en veilige energie door. Zo voeren de SP-Statenfracties in Gelderland, Overijssel, Drenthe en Groningen – samen met de Duitse zusterpartij Die Linke – actie voor een snellere sluiting van de kerncentrale Emsland, onderdeel van energieleverancier RWE. Deze centrale, op zo'n 20 kilometer

afstand van Coevorden, kampt net als de centrales in Tihange en Doel geregeld met storingen. SP'ers uit het risicogebied zullen op 9 juni afreizen naar het Duitse Lingen, waar de onveilige installatie staat, voor een manifestatie en protestmars.

Ook op de grote vervuilers wordt de druk voortdurend opgevoerd. Op 4 april kondigde Milieudefensie aan Shell voor de rechter te slepen als het bedrijf zich niet houdt aan het klimaatakkoord van Parijs. De belangenorganisatie wil dat de multinational zijn investeringen in olie en gas afbouwt en de uitstoot naar nul terugbrengt in 2050. Beckerman vindt het geweldig dat Milieudefensie met deze Klimaatzaak het systeem bevecht. Zij heeft inmiddels spreektijd aangevraagd voor de Shell-aandeelhoudersvergadering op 22 mei. Gelijktijdig vormen activisten een menselijke ketting om het Circustheater in Scheveningen, waar de aandeelhouders bijeenkomen (aanvang 13.00 uur). Beckerman: 'Shell probeert zichzelf te *greenwashen*, maar het feit is dat de uitstoot van het bedrijf is gestegen. Shell stoot meer uit dan heel Nederland. Daarom moet het systeem nodig op de schop.' Maar zo'n groene revolutie kan volgens haar alleen hand in hand gaan met een sociale revolutie. 'Kijk naar de Limburgse mijnstreek: daar mochten ze jarenlang ons land warm stoken, en vervolgens de rekening betalen. Stijgende armoede, mijnwerkers die ernstig ziek werden... De Groningers mag niet hetzelfde lot te wachten staan.' •

tekst Lesley Arp • foto's Anjo de Haan©

> GRAAIERS OP DE HIELEN

Malafide verhuurders en bestuurders die zichzelf verrijken: de SP zit ze voortdurend op de hielen. Dat blijkt maar weer uit twee voorstellen die Kamerleden Sandra Beckerman en Peter Kwint afgelopen maand met succes door het parlement loodsten.

Huisjesmelkers

Zo kan voortaan op initiatief van de SP geld worden afgepakt dat huisjesmelkers hebben verdiend met illegale onder- en kamerverhuur. Beckerman noemt het een belangrijke stap in de strijd tegen huisjesmelkers dat zij straks gepakt kunnen worden waar het zeer doet: in hun portemonnee. Ze wijst daarbij op de verkiezing Huisjesmelker van het Jaar die al elf jaar wordt georganiseerd door ROOD, jong in de SP. 'De verhalen die wij horen zijn schrijnend: huurders die het slachtoffer zijn van intimidatie, erbarmelijk slecht onderhouden huizen en kamers tegen veel te hoge huren. Malafide verhuurders profite-

Peter Kwint en Sandra Beckerman

ren op schandalige wijze van de woningnood. Daar mogen ze niet mee weggkomen.'

Onderwijsbestuurders

Kwint zorgde er op zijn beurt voor dat bestuurders in het onderwijs straks onder dezelfde loonafspraken vallen als de leraren en klassenassistenten die zij besturen. Volgens het Kamerlid komt het nu nog voor dat de directeur van een school loonsverhoging krijgt, terwijl de

Foto's Wiebe Kiestra

leraar of klassenassistent op een houtje moet bijten. Dankzij zijn aangenomen voorstel valt iedereen die in het onderwijs werkt straks onder dezelfde cao. Maar hiermee is de strijd tegen zelfverrijking aan de top nog verre van gestreden voor de SP-Kamerleden. 'We gaan door tot ook bankdirecteuren en bestuurders van zorginstellingen onder dezelfde afspraken vallen als de mensen aan wie ze leiding geven', aldus Kwint.

> GELDERLAND VOERT SP-PLAN TEGEN LAAGGELETTERDHEID UIT

Naar aanleiding van een motie van de SP heeft het Gelderse provinciebestuur begin april een plan voor de aanpak van laaggeletterdheid vastgesteld. Peter de Vos, voorzitter van de Gelderse Statenfractie, stelt vast dat laaggeletterdheid in heel Nederland nog steeds een groot probleem is: 'In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen moeite met lezen en schrijven. Voor hen is het bijvoorbeeld moeilijk om te werken met een computer of om een

treinkaartje via een automaat te kopen. Het levert ook problemen op als ze een sollicitatiebrief willen schrijven of onderteltels willen lezen op tv.'

Tweedeling

De Gelderse SP pleitte al langer voor meer investeringen in bibliotheken en het bestrijden van laaggeletterdheid. In 2016 gingen de Gelderse Staten akkoord met het SP-voorstel, met als resultaat het plan

van aanpak dat onlangs door de provincie is gepresenteerd. SP-Statenlid Peter de Vos: 'Het is goed dat de provincie samen met andere organisaties hiermee aan de slag gaat. Laaggeletterdheid vergroot de tweedeling in de samenleving. Daarom hebben we ons ook met hand en tand verzet tegen bezuinigingen op bibliotheken. Dit plan laat juist zien hoe belangrijk bibliotheken zijn bij de aanpak van laaggeletterdheid.'

> EUROPESE COMMISSIE BLIJFT BIJ CONTROVERSIËLE FLITSBENOEMING SELMAYR

Martin Selmayr (foto), voorheen stafmedewerker van Commissievoorzitter Juncker, promoveerde op 21 februari binnen een paar minuten tot secretaris-generaal van de Europese Commissie. Met deze 'flitsbenoeming' plaatste Juncker een van zijn vertrouwelingen op een zeer belangrijke functie, die van hoogste ambtenaar binnen de EU. De benoeming sloeg in als een bom, omdat er scherpe regels gelden voor promoties binnen de EU, en die regels werden met voeten getreden. Woensdag 18 april reageerde het Europees Parlement fel, door met ruime meerderheid een motie aan te nemen waarin de benoeming werd veroordeeld als 'een coup-achtige actie waarmee de grenzen van de wet zijn

Foto: Saeima / flickrCC

opgerekt en mogelijks zelfs overschreden'. In de motie vraagt het Europees Parlement aan de Commissie om de aanstelling van Selmayr te heroverwegen. Helaas weigerde het EP om z'n tanden te laten zien: er werden geen consequenties aan de motie verbonden. SP-Europarlementariër Dennis de Jong betreurt die lakse houding: 'Het is jammer dat het Parlement het belangrijkste wapen, het uitstellen van de goedkeuring van de begrotingsverantwoording van de Commissie, uit handen gaf. Ten onrechte, blijkt nu. Want de Commissie-Juncker volhardt in haar arrogante houding: Selmayr blijft gewoon aan. Juncker moet nu maar eens ophouden met spreken over "Europese democratie".'

VOOR VRIJHEID IS MOED NODIG

Op deze plek stond tijdens de Tweede Wereldoorlog een levensmiddelenmagazijn annex woonhuis van Gerrit van 't Eind. Hij hielp van daaruit gevangenen in Kamp Amersfoort aan eten. Zijn zoon Rinus was in Utrecht actief in het studentenverzet, van waaruit hij zich bezig hield met inlichtingenwerk. Hij speelde deze informatie via een illegale telefooncentrale door aan de Amerikaanse en Britse bevrijders. Op 18 april 1945 – drie weken voor de bevrijding – werden vader Gerrit en zoon Rinus door de nazi's opgepakt. In een villa aan de Laan 1914 werden zij zwaar mishandeld en vijf dagen later doodgeschoten. Hun gezinsleden zijn hierdoor voor het leven getekend. Deze helden inspireren ons. Zij betaalden de hoogste prijs voor onze vrijheid. Gerrit en Rinus leven voort in onze herinnering. Vrijheid is niet vanzelfsprekend; voor Vrijheid is Moed nodig.

> 'HELDENMOED VAN DE GEWONE MAN EN VROUW'

Op 23 april onthulden nabestaanden samen met de SP een gedenkplaat bij partijkantoor De Moed in Amersfoort. De plaquette gedenkt Gerrit van 't Eind en zijn zoon Rinus. Zij werden vlak voor het einde van de Tweede Wereldoorlog op 23 april 1945 geëxecuteerd door de Duitsers, vanwege hun rol in het verzet. Ze verzamelden voedsel voor gevangenen in Kamp Amersfoort en speelden informatie door aan de geallieerden. Het pand waarin ze woonden stond op de plek waar nu het SP-partijkantoor staat. SP-voorzitter Ron Meyer sprak namens de SP. Bas van 't Eind, kleinzoon van Gerrit, hield een ontroerende toespraak over de gevolgen van oorlog voor mensen, voor families: 'Elke keer dat ik een oorlog in het nieuws kon volgen, zoals Vietnam, Bosnië, Irak en nu weer Syrië, besepte ik dat ook daar weer mensen voor honderd jaar zullen lijden onder de gevolgen van geweld.' Hij

herdacht ook de anderen voor wie vorig jaar herdenkingssteentjes in de omgeving zijn gelegd: 'Allemaal verhalen zoals van ons, allemaal getekende families.' Bas van 't Eind zag in de voor alle aanwezigen indrukwekkende bijeenkomst ook reden voor troost en optimisme: 'We vinden het bijzonder dat jullie als Socialistische Partij deze plaquette hebben voorbereid. De zorgvuldigheid heeft ons geraakt. Dat we

hier eensgezind staan, terwijl we allemaal andere politieke keuzen maken, is dat niet dé illustratie dat we iets hebben bereikt waar zij zo voor vochten? Want vanuit allerlei verschillende inspiratiebronnen streven we allen naar één ding: vrijheid en gerechtigheid. En wij weten allemaal, hoezeer daar heldenmoed voor nodig is. Van de gewone man en vrouw, zoals u en ik, zoals Gerrit en Rinus.'

De familie van 't Eind onthulde de gedenkplaat – Bas van 't Eind, zijn zus Alet en haar man Raijmond Witten, broer Gerrit Jan en zijn vrouw Christina de Baan en Nel van 't Eind-Vonk, moeder van Bas en zelf ook strijdster in het verzet destijds.

> 'STOP UITZETTEN NAAR LEVENSGEVAARLIJK AFGHANISTAN'

In Rotterdam heeft kersvers SP-gemeenteraadslid Taylan Cicek (foto) voorgesteld om tijdelijk te stoppen met het terugsturen van Afghanen vanaf Rotterdams grondgebied. De situatie in het land is volgens organisaties als de VN, Unicef en Defense for Children momenteel te onveilig. Steden als Leeuwarden, Zeist en Maastricht besloten al eerder geen uitgeprocedeerde asielzoekers naar Afghanistan terug te sturen. De gemeenteraad steunde het SP-voorstel om de burgemeester naar Den Haag te sturen om dit te bespreken. De minister komt binnenkort met een nieuw ambtsbericht –

foto: Liesbeth Hoogenboom©

dat betekent een nieuwe officiële inschatting van de veiligheid in Afghanistan. Asielbeleid is landelijk, maar Cicek wil voorkomen dat er vóór het ambtsbericht mensen vanuit het Rotterdamse uitzetcentrum naar Afghanistan worden uitgezet: 'Je wil toch niet het risico lopen dat er mensen op dit moment vanaf Rotterdam Airport worden teruggestuurd naar een land dat levensgevaarlijk is? Bovendien, als mensen uit angst voor uitzetting de illegaliteit in duiken, schiet daar ook niemand wat mee op.'

> DE SP IN CARRÉ

Op 7 juli kunnen SP'ers voor weinig geld naar de prachtige voorstelling *Het Pauperparadijs*, speciaal aangepast aan het beroemde theater Carré in Amsterdam.

In maart 2017, na de Tweede Kamerverkiezingen, startte de SP de buurtencampagne om mensen in honderden buurten bij elkaar te brengen in de strijd voor een betere woon- en leefomgeving. We gingen met 1 miljoen mensen in gesprek over de staat van het land, voerden acties in buurten en spraken met 100 maatschappelijk leiders over gemeenschapszin. Door mensen bij elkaar te brengen kun je verandering afdwingen. Niet alleen in de buurt, maar ook op het werk, in de politiek, en in de samenleving. Voor jezelf en voor elkaar.

De SP is niet alleen zichtbaar op straat, maar ook in de theaters. Vorig jaar kregen we het Chassé theater in Breda bomvol met het Theater Voor Elkaar. Omdat dat zo'n succes was, organiseren we ook dit jaar een groots theaterspektakel. Ditmaal in Theater Carré, waar de voorstelling *Het Pauperparadijs* voor ons wordt opgevoerd. Met 1500 anderen genieten we van theater, muziek en toespraken. Voor een toegangsprijs van maar € 7,50 kunt ook u daarbij zijn!

foto Maurits Gemmink

Wanneer: Zaterdag 7 juli 2018. De voorstelling begint om 14:45 uur
Waar: Koninklijk Theater Carré (Amstel 115-125, 1018 EM Amsterdam)

U kunt hier kaartjes bestellen. Op is op! sp.nl/incarre
 Neem voor vragen contact op met Ellis Müller op altijdindebuurt@sp.nl

> ONDERZOEK NAAR INSPRAAK VAN STUDENTEN EN DOCENTEN

De SP doet samen met de studentenorganisaties LSVb en ISO onderzoek naar opleidingscommissies op universiteiten en hogescholen. SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar: 'Het is heel belangrijk dat studenten en docenten kunnen meebeslissen over hun eigen opleiding. Sinds vorig jaar hebben opleidingscommissies wettelijk meer te zeggen. Dat is een goede zaak, maar de vraag is of zij wel de middelen hebben die nodig zijn om te functioneren. Ik krijg signalen dat dit lang niet altijd het geval is.' Futselaar wil de resultaten van het onderzoek gebruiken om de medezeggenschap te verbeteren: 'Bestuur van universiteiten en hogescholen is te belangrijk om alleen aan bestuurders over te laten.'

Bent u lid van een opleidingscommissie, als docent of student, vul dan hier de enquête in: sp.nl/Zwa

foto Maurits Gemmink

> SP STEUNT BREDASE THUISZORGWERKERS

Thuiszorgaanbieder Tzorg, onder andere actief in Breda, heeft sinds kort een nieuw online registratiesysteem voor gewerkte uren. Van thuiszorgmedewerkers wordt verwacht dat zij tijdens het weekend hun uren bijhouden in dit systeem en dus administratieve taken verrichten in hun vrije tijd. 'Doen zij dit niet, dan stelt Tzorg dat zij die medewerkers niet uitbetalen', aldus SP-burgerraadslid Inge Verdaasdonk: 'Medewerkers vertellen ons daarnaast dat lang niet elke thuiszorgmedewerker overweg kan met dit nieuwe systeem. En ook dat de techniek met enige regelmaat hapert, waardoor zij hun uren niet eens kunnen bevestigen. Uit de werkwijze van Tzorg spreekt geen respect voor het moeilijke en belangrijke werk dat thuiszorgmedewerkers doen!' De SP heeft hierover raadvragen gesteld en eist dat de gemeente Tzorg aanspreekt op deze asociale handelwijze.

> EERSTE SP-COALITIES BEKEND

Tijdens het schrijven van deze Tribune zit de SP in zo'n twintig gemeenten aan tafel bij coalitie-onderhandelingen. Na de verkiezingen van 2014 waren dat er meer, maar gezien het verlies van de SP in de meeste plaatsen komt dit niet als een verrassing. In Heerlen, waar de SP op 21 maart als grootste partij uit de bus kwam, is op 24 april de coalitie bekendgemaakt. Ervaren bestuurders Peter van Zutphen en Jordy Clemens zullen de SP vertegenwoordigen in

een nieuw college, onder meer met ambitieuze plannen voor de ontwikkeling van het Heerlense stadscentrum. Ook in Enkhuizen, waar de SP de grootste werd, zijn de onderhandelingen in volle gang en ook in Zutphen zit de SP aan tafel om te knokken voor goede zorg. In Pekela zijn de onderhandelingen met potentiële coalitiepartners PvdA en Samen voor Pekela in volle gang. Kortom: wordt vervolgd!

> TIP: CHECK JE HUURVERHOOGING!

Huurverhogingen bij sociale huurwoningen voldoen vaak niet aan de wettelijke eisen. De Woonbond heeft een handige website waar u kunt checken of een huurverhoging klopt. Op de website gaat u stap voor stap na of u met succes bezwaar kunt maken tegen een huurverhoging. Is dat zo, dan levert de website een bezwaarschrift op maat. Checken dus!

 [Kijk op checkhuurverhoging.nl](http://checkhuurverhoging.nl)

foto PixabayCC

> AMERSFOORTSE HUURDERS WILLEN GEZONDE WONINGEN

Al jaren wonen de huurders in de Amersfoortse wijk Kruiskamp in ongezonde, slecht onderhouden schimmelhuizen. Vorig jaar kwamen ze in actie om gezonde woningen én duidelijkheid over de toekomst van hun buurt te eisen. Woningvereniging De Alliantie heeft onlangs laten weten de buurt te willen slopen. Maar dit heeft de onzekerheid voor de huurders alleen maar vergroot. Wat gaat er gebeuren met de huurprijs? Welke woningen worden teruggebouwd? Kunnen alle huurders terugkeren? De bewoners laten het er niet bij zitten. Zij eisen het recht op om terug te keren in hun wijk, geen afname van het aantal betaalbare woningen én snel een einde aan de ongezonde staat van hun schimmelwoningen. De Amersfoortse SP steunt de acties van de bewoners om hun eisen ingewilligd te krijgen.

> KAMER STEM T IN MET SP-VOORSTEL VOOR 'PATSERAAKPAK'

17 april nam de Tweede Kamer een voorstel aan van SP-Kamerlid Michiel van Nispen om jonge draaieurcriminelen onder financieel toezicht te plaatsen. Van Nispen: 'Jongvolwassenen zijn helaas oververtegenwoordigd in de criminaliteitscijfers. Dure spullen, geld en dus status zijn

voor hen belangrijke redenen om de criminaliteit in te gaan. Denk aan dure horloges of auto's. Daarom wil ik dat de herkomst van hun bezittingen na een veroordeling goed wordt gecontroleerd en dat deze worden afgepakt als ze op illegale wijze zijn verkregen.' Door het besluit van

de Kamer mag de rechter, als deze dit nodig acht, het financieel toezicht op veroordeelde jongeren verplicht stellen. Ook het afpakken van crimineel verkregen geld en spullen hoort daarbij. Is dit volgens de huidige wetgeving niet mogelijk, dan zal de regering de wet moeten aanpassen.

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

BRUSSEL IS DOL OP NEPNIEUWS

Begin dit jaar ontdekten Nederlandse journalisten dat een dienst van de EU tegen vanuit Rusland afkomstig nepnieuws slechts bestaat uit een handjevol ambtenaren en verder gebruik maakt van vrijwilligers. Dat leidt tot bizarre uitkomsten: zo zouden NPO Radio 1 en de sites van GeenStijl en The Post Online zich schuldig maken aan nepnieuws. Onze Tweede Kamerfractie kwam ertegen in opstand en de Kamer riep vervolgens per motie minister Ollongren op zich hard te maken voor opheffing van de dienst.

De minister had daar geen zin in, ook al gaf zij toe dat het oorspronkelijke doel van de dienst, bestrijding van Russisch nep-

nieuws gericht op landen als Oekraïne en Moldavië, wel erg uit het zicht was verdwenen. In plaats daarvan kon iedere journalist die zich Eurokritisch opstelde een vermelding op de site van de dienst verwachten. Ze zou er in ieder geval mee aan de gang gaan.

Tijdens de plenaire sessie van het Europees Parlement probeerde ik in april de minister een handje te helpen. Bij de begrotingsverantwoording stelde ik voor de dienst alsnog af te schaffen, of in ieder geval te stoppen met de activiteiten gericht op media binnen de EU. Helaas was de meerderheid tegen.

Ondertussen vindt het EP het wel nodig het voorlichtingsbudget van 25 miljoen euro op te toppen met nog eens 8 miljoen met het oog op de Europese verkiezingen volgend jaar. Die voorlichting staat bekend om de eenzijdigheid. Daarom lijkt het me goed, als de fact-checkers van de EU dan toch blijven bestaan, als ze ook alle propaganda uit Brussel eens kritisch bekijken. Dat de euro goed is voor iedereen bijvoorbeeld, dat soort nepnieuws? Lijkt me een leuke actie: dan komt de Voorlichtingsdienst van het EP vast bovenaan op de site EUvsdisinfo.eu te staan.

TOLKEN BERADEN ZICH OP ACTIE

DAAR IS GEEN WOORD CHINEES BIJ

Het lijkt een open deur: de overheid mag in principe alleen hooggekwalificeerde tolken en vertalers inhuren. Toch is dat uitgangspunt pas sinds 2009 wettelijk verankerd. Maar nu dreigt de regering deze beroepsbescherming alweer af te breken. Twee Amerikaanse multinationals wrijven zich in de handen.

NOG GEEN TIEN JAAR GELEDEN kon de vlag uit voor professionele tolken en vertalers die in opdracht van de overheid werken. Jarenlang hadden zij gestreden tegen beunhazerij. Met de aanname van de Wet beëdigde tolken en vertalers, in 2009, werd de waarde van hun vaardigheden en vakkenis eindelijk erkend. Er kwam een speciaal register. Daarin kunnen alleen professionals worden ingeschreven die aan strikte kwaliteitseisen voldoen en voor de rechtbank een eed of gelofte hebben afgelegd omtrent zaken als integriteit en geheimhouding. Een mijlpaal, maar helaas wil het kabinet de klok terugzetten en de toelatingseisen voor het register verruimen. 'De verwachting is dat de nieuwe systematiek in de loop van 2019 uitgerold kan worden', antwoordde CDA-minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid in april op Kamervragen van het verontruste SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen en Maarten Groothuizen van D66.

Mustapha Loukili (47) is voorzitter van beroepsvereniging annex vakbond Nubveto, voluit de Nederlandse Unie van Beëdigde Vertalers en Tolken in het publieke domein: 'Oftewel degenen die voor de overheid werken. Bijvoorbeeld bij rechtszaken, of voor de IND, het COA, de politie of de Kinderbescherming. Het is een prachtig beroep, dat een bijdrage levert aan een veilige samenleving. Kwaliteit is belangrijk, want een foute vertaling kan rampzalige gevolgen hebben; bijvoorbeeld een onterechte vrijspraak of juist een onterechte gevangenisstraf.'

› **Werk je zelf ook voor de overheid?**

'Ja, ik werk al 25 jaar als gerechtstolk en juridisch vertaler, voornamelijk voor Justitie.

Daarnaast geef ik leiding aan een kleinschalige coöperatie zonder winstoogmerk, die bemiddelt tussen tolken en vertalers en de overheid.'

› **Hoe kwam je tot je beroepskeuze?**

'Ik ben op jonge leeftijd naar Nederland gekomen, ik kom uit het Rifgebied en ben hier opgegroeid met Arabisch, Berbers en Nederlands. Kinderen van migranten treden vaak op als tolk, bijvoorbeeld als hun ouders naar de dokter moeten. Dat gold ook voor mij. Sommige kinderen vinden dat heel zwaar, maar ik voelde me juist altijd trots: ik had een belangrijke taak te vervullen. Ik kreeg ook vaak complimenten. Een advocaat die mijn vaders belangen behartigde in civielrechtelijke zaken toen ik een jaar of twaalf, dertien was, heeft me erg gestimuleerd. Hij kwam zelf uit Portugal en vond dat ik het opvallend goed deed: neutraal, met de juiste tolkhouding, nauwkeurig en zonder zelf zaken in te vullen. Dat inspireerde mij om dit vak in te willen. Toch ben ik eerst een technische opleiding gaan doen, dat wilde mijn vader. Hij dacht: als we weer teruggaan naar Marokko, heb je er meer aan als je met je handen kunt werken. Maar uiteindelijk heb ik alsnog de opleiding tot gerechtstolk gevolgd.'

› **In april hebben Nubveto en FNV Zelfstandigen samen een actiebijeenkomst georganiseerd. Wat is er loos?**

'Het kabinet heeft plannen om het register, waar we met steun van onder andere de SP zo hard voor gevochten hebben, open te stellen voor mensen die niet aan de huidige kwaliteitseisen voldoen. Sinds 2016 vallen tolk- en vertaaldiensten onder de Europese richtlijn die bepaalt dat overheidsopdrach-

ten openbaar aanbesteed moeten worden. Die opdrachten worden sindsdien steeds meer samengevoegd. Ze worden zo groot gemaakt, dat ze feitelijk alleen nog aanbesteed kunnen worden aan grote marktpartijen met een heel grote capaciteit. Dat leidt ertoe dat tolken en vertalers steeds moeilijker rechtstreeks voor het Rijk aan de slag kunnen. Ze raken meer en meer aangewezen op twee grote bemiddelaars: het Tolk- en Vertaalcentrum Nederland TVCN, dat deel uitmaakt van de Amerikaanse uitzendmultinational Manpower en LiveWords, dat in handen is van een Amerikaanse investeringsmaatschappij. Dit zijn bedrijven die puur op winst gericht zijn, dus die kiezen voor de goedkoopste krachten, in plaats van voor de beste. Dat zien we in de praktijk. Minstens de helft van het geld dat de overheid uitgeeft aan tolk- en vertaalwerk verdwijnt in de zakken van de bemiddelaars en de kwaliteit is enorm achteruitgegaan. Terwijl het gaat om een nuts-onderdeel van de samenleving, het wordt betaald uit belastinggeld en vanuit gemeenschapszin. Markt maakt meer kapot dan je lief is.'

› **En in plaats van de kwaliteit te verhogen, wil de regering het register openstellen?**

'Ja, terwijl dat echt nergens voor nodig is. De huidige wet schrijft heel duidelijk voor waaraan een tolk-vertaler moet voldoen om door de overheid te kunnen worden ingehuurd, zoals een diploma op minimaal hbo-niveau. Daarnaast maakt de wet uitzonderingen mogelijk: als er bijvoorbeeld geen registertolk voorhanden is en er is haast bij, dan zijn er al uitwijkmogelijkheden. Nood breekt wet. Maar de bemiddelaars zullen altijd proberen de grenzen op te rekken.'

› **Kun je een praktijkvoorbeeld geven van een slechte tolk?**

'Nog niet zo lang geleden werd een mevrouw van de uitwijklijst opgeroepen als tolk bij de rechtbank in Amsterdam. Ik stond buiten even met haar te praten en het viel meteen op dat ze gebrekkig Nederlands sprak. Op een gegeven moment had ze het over een 'raadsheer' en ik zei: "Dat

Gerechttolk Mustapha Loukili bij het
Gerechtshof in Den Haag.

gebracht. Als er niet met registertolken en -vertalers wordt gewerkt, is de kans groter dat informatie wordt doorgespeeld aan onderdrukkende regimes, zoals Eritreers en in het verleden Somaliërs hebben ondervonden. En zo moet je er ook niet aan denken dat tolken politie-informatie delen met criminelen, of AIVD-gegevens met terroristen. Dat moet je als samenleving toch niet willen?’

› **Hoe groot is de actiebereidheid?**

‘Groot. De beroepsgroep heeft zich jarenlang niet verzet, omdat actie voeren nou eenmaal lastig is voor zzp'ers. Maar de verontwaardiging stijgt. Registertolken en

‘Markt maakt meer kapot dan je lief is’

-vertalers investeren jaar in jaar uit in opleidingen en nascholingen om hun kwaliteit op peil te houden. Dat kan toch niet zomaar voor niets geweest zijn?

Het is nog wel de vraag hoe eventuele acties er uit gaan zien. Een zzp'er kan niet staken. Wat dan wel? Overheidsopdrachten weigeren? Het vergt nog juridisch uitzoekwerk of dat kan, vanwege de mededingingsregels. Wij willen de proef wel op de som nemen. Mogelijk laten we het op een proefproces aankomen, om af te dwingen dat we wel degelijk mogen oproepen tot collectieve opdrachtweigeren. We zitten immers in een bijzonder benarde positie. We zijn zzp'ers, maar we hebben maar één opdrachtgever: de overheid. Wij kunnen geen kant op! We hebben geen andere mogelijkheden.’ •

tekst Daniël de Jongh
foto Anouk Pross

kan niet bij deze rechtbank.” Raadsheer is een heel specifieke term. “Bedoelt u niet ‘raadsman?’” Waarop zij vroeg: “Wat is het verschil?” “Ehm, de een is rechter, de ander advocaat.”

Je maakt ook mee dat mensen niet alles vertalen, een requisitoir niet kunnen

vertalen, of verschillende soorten straffen niet kennen. Dat is heel ernstig en schaadt de betrouwbaarheid van de overheid en de rechtsstaat.

Een groot risico als de kwaliteitseisen omlaag gaan, is ook dat de integriteit en politieke onafhankelijkheid in gevaar worden

KOUDE OORLOG 2.0

De opstelling van minister Blok richting Rusland in de Skripalzaak is een symptoom van een omvangrijker probleem: de opgelaaide Koude Oorlog 2.0. Terwijl er geen bewijs is geleverd voor de aannahme van Groot-Brittannië dat Rusland achter de vergiftiging van de dubbelspion en zijn dochter zit, gelooft Nederland premie May op haar blauwe ogen. Op basis van geheime informatie is gekozen voor escalatie.

INMIDDELS LIGT de Britse minister van Buitenlandse Zaken Boris Johnson alweer onder vuur. Daags na het besluit om Russische diplomaten uit te zetten verklaarde hij dat Britse onderzoekers hadden vastgesteld dat het zenuwgas novitsjok uit Rusland afkomstig was. Dat bleek niet te kloppen. Door deze en andere ontwikkelingen maakt menig analist inmiddels een vergelijking met de Irakoorlog in 2003, toen op basis van leugens een oorlog is ontketend, een oorlog die ons IS opleverde.

Het was verstandig geweest het onderzoek van de OPCW af te wachten, alvorens te veroordelen en maatregelen te nemen. Dit onverantwoordelijke handelen roept de vraag op waar de kennelijke angst voor de Russen en opleving van de nieuwe Koude Oorlog vandaan komen.

Het zou naïef zijn te doen alsof er geen dreiging van Rusland uitgaat en het allemaal koek en ei is. Het militaire optreden van het Russische leger in Oekraïne en Syrië is fout en wordt terecht veroordeeld. Ook laten de mensenrechtensituatie en politieke vrijheid in het land zeer te wensen over. De ontwikkelingen rondom de presidentsverkiezing vorige maand illustreren dat eens te meer. Dreigingen moeten echter niet groter gemaakt worden dan ze zijn. Cyberdreiging vanuit Rusland is reëel. Maar de Russische inmenging in de laatste Amerikaanse verkiezingen op gelijke voet stellen met de aanslagen van 11 september 2001 in New York of zelfs de Japanse aanval op Pearl Harbor in 1941 raakt kant noch wal. Een dergelijke vergelijking is te meer bizar omdat de VS, zo blijkt uit historisch onderzoek, in tientallen gevallen heeft geprobeerd de uitkomst van verkiezingen te beïnvloeden, nota bene ook in Rusland. Die beïnvloeding bleef lang niet altijd beperkt tot internettrollen of een historisch equivalent daarvan.

Rein Bijkerk en Christ Klep, auteurs van het onlangs verschenen boek *De oorlog van nu*,

Sadet Karabulut:
‘Het is cruciaal dat de NAVO pas op de plaats maakt’

foto Sander van Oorspronk

erkennen dat Poetin het spel sluw speelt, maar stellen dat Rusland een middelgrote mogendheid is met een economie van het formaat Italië. Zij waarschuwen ervoor het land niet op te waarden tot wat het niet is: een existentiële bedreiging.

Verder is het van belang de historische wortels van het opgelaaide conflict met Rusland niet uit het oog te verliezen. Wie teruggaat naar het einde van de Koude Oorlog, ziet dat toen fouten zijn gemaakt waar nu de wrange vruchten van worden geplukt.

De hereniging van Duitsland, in 1990, is cruciaal. Uit recent vrijgekomen archiefmateriaal in de VS blijkt andermaal dat westerse politici president Gorbatsjov van de Sovjet-Unie keer op keer beloofden dat de NAVO niet verder naar het oosten zou uitbreiden na de Duitse eenwording. Die belofte werd gebroken toen in 1999 onder meer Polen en Hongarije toetraden tot het bondgenootschap. Later volgden meer dan tien andere landen die eerder in de invloedssfeer van de Sovjet-Unie lagen of er zelfs deel van uitmaakten, zoals de Baltische

staten. Tijdens een NAVO-top in 2008 werd bovendien gesteld dat Georgië en Oekraïne in de toekomst lid zouden worden.

Voormalig secretaris-generaal van de NAVO De Hoop Scheffer uitte hier onlangs stevige kritiek op. De snelheid van de uitbreiding van het bondgenootschap en de belofte van toekomstig lidmaatschap aan Georgië en Oekraïne hebben bijgedragen aan de agressieve opstelling van Rusland, is zijn stelling.

Om tot de-escalatie te komen is het cruciaal dat de NAVO pas op de plaats maakt. De beloften aan Georgië en Oekraïne moeten van tafel. Verdere uitbreiding naar het oosten kan niet aan de orde zijn. Ook moet een begin gemaakt worden met het demilitariseren van het grensgebied tussen de NAVO en Rusland. Zolang hier meer en meer wapens en militairen worden geplaatst, aan beide kanten, neemt het risico op een wereldramp toe. Dat kunnen we ons niet permitteren. ●

tekst Sadet Karabulut

Deze opinie verscheen eerder in het Parool

still archief SP

Flyerende SP'ers bij de ingang aandeelhoudersvergadering, Lilian Marijnissen spreekt de aandeelhouders toe, Erik van Muiswinkel klaagt over te veel geld.

MARIJNISSEN OP ING-VERGADERING

'BRENG BELONING TOPMAN ONDER CAO'

SP-LEIDER LILIAN MARIJNISSEN bezocht op 23 april de aandeelhoudersvergadering van ING, maar niet voordat ze op het plein een alternatieve aandeelhoudersvergadering had gehouden. Daar sprak zij ING-schoonmaakster en schoonmakersparlementvoorzitter Khadija Tahiri-Hyati, die uitlegde dat zij 120 jaar moet werken om het eerder voorgestelde jaarsalaris van ING-topman Ralph Hamers van 3 miljoen euro bij elkaar te poetsen. De loonsverhoging van 50 procent ging niet door vanwege de ophef, maar dat betekent niet dat het beloningsplan van tafel is. De raad van commissarissen verdedigt dat beleid nog steeds. Cabaretier Erik van Muiswinkel steunt de actie en klaagde bij de alternatieve vergadering, verkleed als ING-baas 'Ludo', dat hij te veel verdient: 'Ik

ben twintig jaar geleden begonnen in het geldwezen. Ik kom recht van Nijenrode, toen verdiende ik meteen een jaarsalaris wat ik met mijn vrouw en mijn minnares niet kon opmaken. Ik had het bijna op met kerst, en toen kreeg ik een bonus. Toen kon ik weer opnieuw beginnen.'

3 miljoen nog niet van tafel

Terwijl SP'ers de toestromende aandeelhouders met flyers informeerden over de ernst van de zaak, ging ook Marijnissen naar binnen. Zij mag binnen spreken, omdat de SP vier aandelen ING heeft gekocht. Zij hield de aandeelhouders en de ING-top voor dat mensen niet alleen een hekel hebben aan de topsalarissen, maar aan het hele systeem. Zij riep de aandeelhouders op om af te zien

van de enorme loonsverhoging voor de ING-bestuurder en te komen tot een eerlijk beloningsbeleid: namelijk iedereen in de organisatie onder dezelfde cao. 'Dat is goed voor ING en dat is goed voor ons land.' Haar oproep werd in de zaal met enig applaus ontvangen; de SP staat niet alleen in deze eis. Ook pensioenuitvoerder PGGM, die miljarden pensioengeld belegt, stelde vragen bij het beloningsplan van ING. •

tekst Diederik Olders
foto's Cees Wouda

 [Bekijk hier een filmpje van de actie sp.nl/ZwR](https://sp.nl/ZwR)

LINKSVOOR

MAMA NEC

‘Hallo buurvrouw! Kom je voor de koriander? Pak het zelf maar even, want ik zit midden in een gesprek met de SP.’ Rachida El Ayadi (51) uit Nijmegen verontschuldigt zich lachend. ‘Zo gaat het hier. Ik ben altijd bezig. Er zit ook nog een buurvrouw in de tuin. Die ga ik straks helpen met een telefoontje naar de gemeente. Ik help graag mensen, dat zit in me. Mijn moeder was ook zo. Altijd helpen, altijd delen, terwijl ze zelf amper te eten had.’

› **Hoelang ben je al lid van de SP?**

‘Vier jaar. Ik zag op tv wat de SP allemaal doet en dacht: dit is mijn partij, sociaal en tussen de mensen. Ik kom uit Marokko, daar was ik ook politiek actief.’

› **Wanneer ben je naar Nederland gekomen?**

‘In 1991, als au pair. Ik kwam hier alleen, zonder familie. Dat was best moeilijk, ik ben wel eenzaam geweest. Maar ik heb mijn draai gevonden. Ik ben moeder van twee puberdochters. Toen zij naar de basisschool gingen, ben ik op school gaan helpen. Daar leefde ik van op. Sindsdien ben ik actief gebleven. Ik heb als vrijwilliger bij een welzijnsorganisatie vrouwen van verschillende nationaliteiten geholpen met praktische zaken, zoals formulieren en telefoongesprekken. Ook heb ik activiteiten begeleid in een bejaardenhuis. Ik houd niet van thuiszitten en heb graag mensen om me heen.’

› **Wat is jouw SP-moment?**

‘Op een dag belde er een groepje SP’ers aan om over mijn woning te praten. Veel huizen hier in de buurt zijn koud en vochtig. Ik vertelde dat ik ook SP-lid was,

maar niet actief. Ik wist niet of ze wel op mij zaten te wachten. “Natuurlijk wel”, zeiden ze: “Kom gewoon meedoen!” Ik voelde me echt welkom.’

› **Sindsdien is het nóg drukker in jouw huis.**

‘Ja, we komen hier met een groep vrouwen bij elkaar om acties en gesprekken met de woningbouwcorporatie voor te bereiden. De SP heeft de bewoners wakker geschud. Actie helpt echt. We krijgen nu dubbel glas. En nieuwe schuurtjes, want in de oude zat asbest. Als bewoners in hun eentje klagen over schimmel en tocht, dan denkt een woningbouwcorporatie al snel dat het wel mee zal vallen. Of dat het hun eigen schuld is. Maar als ze samen een vuist maken, neemt de corporatie ze serieus.’

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

‘Ik ben voetbalsteward bij NEC: een soort beveiliging rondom de wedstrijden. Ik houd van de drukte en de herrie in het stadion en ben nu ook echt fan van NEC geworden. Bij elke thuiswedstrijd en heel veel uitwedstrijden zit ik op de tribune. Sommige supporters noemen mij Mama NEC. Zó leuk!’ ●

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

MAHIR LEEST

WIE Mahir Alkaya, SP-Tweede Kamerlid

LEEST *Bier voor Afrika, het best bewaarde geheim van Heineken. Olivier van Beemen, uitg. Prometheus.*

› Een boek over bier gelezen?

Had je niks beters te doen?

‘Het is niet zomaar een boek – het is het resultaat van jarenlang onderzoekswerk van onderzoeksjournalist Olivier van Beemen. Al sinds 2011 sprak hij met vele betrokkenen – vierhonderd gesprekken in twaalf landen – in Afrika over de rol van multinational Heineken daar. Het continent is een groeiemarkt en Heineken zit daar al een eeuw.’

› Wat voor beeld komt er over Heineken naar voren uit dit boek?

‘Hoe weinig moraal deze multinational toont als het niet afgedwongen wordt. Van Beemen sprak met medewerkers, oud-medewerkers, leveranciers en politici. In veel Afrikaanse landen zijn de overheid en andere instituties niet zo sterk als wij gewend zijn. Er is dus weinig tegenmacht. Een voorbeeld daarvan is dat Heineken een ‘abonnement’ bij kranten had, waardoor die alleen maar positief nieuws over Heineken schreven. Alles is te koop voor geld en een kratje bier voor de deur van de redactie.’

› In Nederland is ook nepnieuws.

‘Als het daar nou bij zou blijven. Kleine cafeetjes dwingen ze om alleen Heineken te verkopen; er zijn gevechten tussen knokploegen als een café-eigenaar overweegt om een ander merk te voeren. Wat veel in het nieuws is geweest, is de inzet van promotie-meisjes. Die komen langs in de bars, komen bij mannen aan tafel, geven complimentjes en vertellen over de betere prestaties in bed die je zou krijgen door veel bier te drinken..

MAATSCHAPPELIJK ONVERANTWOORD ONDERNEMEN

Het is weliswaar geen officieel beleid, maar veel promotiemeisjes combineren dit werk met prostitutie – het werk betaalt niet goed genoeg om ervan rond te komen. Zij hebben te maken met seksuele intimidatie en aanranding. Het is terecht dat Heineken er nu op aangesproken wordt dat het bedrijf vrouwen in deze situatie brengt.’

› Je hebt Kamervragen gesteld over Heineken. Waarom?

‘De lokale werknemers van Heineken worden slecht behandeld, maar aan de top worden mensen beschermd. Een directeur was betrokken bij corruptie; hij en zijn vrouw ontvingen smeergeld van een lokaal gasbedrijf zodat dat gas mocht leveren aan de fabriek. De vrouw van de Heineken-directeur vroeg steeds meer geld en het gasbedrijf ging naar de politiek. Heineken schikte voor 2 miljoen en de directeur werd zonder straf weggepromoveerd naar Singapore. In Rwanda bleef de Heinekenfabriek tijdens de genocide draaien, steunde zo met belastinginkomsten het regime en bleef de militie met bier bevoorraden. Ik heb in de Kamer gevraagd: is dit maatschappelijk verantwoord ondernemen? Heineken krijgt steun van de overheid, in de vorm van handelsmissies en zelfs ontwikkelingsgeld. Moet de overheid dit amoreel gedrag wel steunen?’

› In 2016 was er – na Van Beemens vorige boek over Heineken – ook al ophef. Waarom verandert er niks?

‘De vraag is: hoe verander je het gedrag van een bedrijf dat alleen maar op winst voor aandeelhouders gericht is? Het minste is die subsidies stoppen; daar zal Heineken niet van wakker liggen. Ze zijn wel bang voor reputatieschade. In het boek wordt een medewerker geciteerd die zegt: ‘We zijn banger voor demonstranten in het Westen dan voor commotie in Afrika.’ Maatschappelijk verantwoord ondernemen is te vrijblijvend. In de VN is een werkgroep bezig met

bindende afspraken, het opzetten van een Hof waar multinationals ter verantwoording kunnen worden geroepen. Ik zat in Den Haag een bijeenkomst voor met de Ecuadoraanse voorzitter van die werkgroep. Alleen de SP, GroenLinks en de PvdA waren aanwezig. Zo zie je dat het accepteren van amoreel gedrag door bedrijven langs politieke lijnen loopt.’

› Wie moet dit lezen?

‘Iedereen die een beeld wil krijgen van waar bedrijven toe in staat zijn als ze geen tegenmacht hebben van instituties en medewerkers. Van vakbonden en overheden bijvoorbeeld. Dit is geen Heineken-probleem en het beperkt zich ook niet tot Afrika. Het is een probleem van te weinig tegenmacht van werknemers en overheden tegen de overmacht van grote bedrijven.’ ●

tekst Diederik Olders

foto Maurits Gemink

WMO-AANVRAAG

In de nieuwste Tribune staat een artikel over een afgewezen Wmo-aanvraag in de gemeente Lingewaard. Ik heb iets soortgelijks mee-gemaakt. Naar aanleiding van een Wmo-aanvraag voor een bijdrage in de kosten van een traplift, ingediend, mei 2016, bij de gemeente Gouda. Er komen twee administratieve ambtenaren ongeveer een half uur bij mij op bezoek. Het gaat om een traplift, zowel voor mij zelf als voor mijn vrouw omdat wij in een zogenaamde drive-in-woning wonen en last krijgen van onze benen. Wij wonen dan ongeveer twaalf jaar in dit huis en hadden bij het betrekken van de woning geen klachten aan heupen/knieën. Een paar weken later wordt de aanvraag afgewezen. Een van de redenen was: "dat u had moeten weten dat bij het ouder worden u last van uw benen/knieën kon krijgen. U had deze woning toen niet moeten kopen." Dus ook als je nog bijvoorbeeld 25 jaar bent, moet je alvast maar een flat of bungalow kopen voor het geval dat...

Daarnaast hanteerden de twee dames een lijst met allerlei vragen over gezondheid, wat we nog wel/niet kunnen, enz.

De antwoorden op die lijst krijgen we later te zien, bijvoorbeeld:

- We hebben twee wc's. op de begane grond en op de bovenste (slaap-)verdieping. De dames situeren één wc op de woonverdieping.

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar **Redactie Tribune**
Snouckaertlaan 70 • 3811 MB Amersfoort

- Dat we allebei een bril dragen zien ze wel, maar dat ik bovendien twee gehoorapparaatjes draag, zien ze niet en ze geven aan dat ik geen gehoorbeperking heb (niet beperkt).
- De dames liepen vóór mij de trap op, maar hadden gezien dat ik "in een redelijk tempo"(!) hen op die trap volgde.

Op de lijst staat een onderdeel: "stoornisniveau/beperkingen", die alleen een medisch onderzoek had kunnen bevestigen of verwerpen. Daarnaast zijn er twee onderwerpen: Cognitief functioneren en Psychosociaal functioneren, resp. voor geheugen/aandacht en stemming/gedrag. Beide zijn: niet beperkt. (Nu is dat wel zo, maar dat kunnen 2 leken niet in een half uur beoordelen.)

Via mijn rechtsbijstandverzekering heb ik een advocate gekregen die uiteindelijk ervoor gezorgd heeft dat de aanvraag wél werd geaccepteerd en dat ik een tegemoetkoming in de kosten kreeg (dit werd gerangschikt onder Wmo-verhuiskostenvergoeding omdat dit niet kon via een andere kostenpost). Maar... als klap op de vuurpijl krijg ik na ongeveer een jaar via het CAK te horen dat ik dat bedrag (ca. € 3.300,-) in gedeelten moet terugbetalen. Ook mijn advocate was ten zeerste verwonderd want er is nergens sprake geweest van een "voorschot" of van een "lening".

Nu ben ik niet zo vermogend maar de kosten van de traplift had ik, van wat spaargeld, al betaald. De toekenning van die € 3.300,- heeft dus alleen maar veel moeite gekost en niets opgelost. Het gekke daarbij is dat ik het bedrag kwijtgescholden krijg, wanneer ik uit Gouda vertrek. Wanneer ik een "schuld" heb, dan zal ik die moeten voldoen. Of ik nu, tijdens die terugbetaling, in Maastricht of Groningen ben gaan wonen.

Jean-Pierre Bylard, Gouda

Tribune mei 2018

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

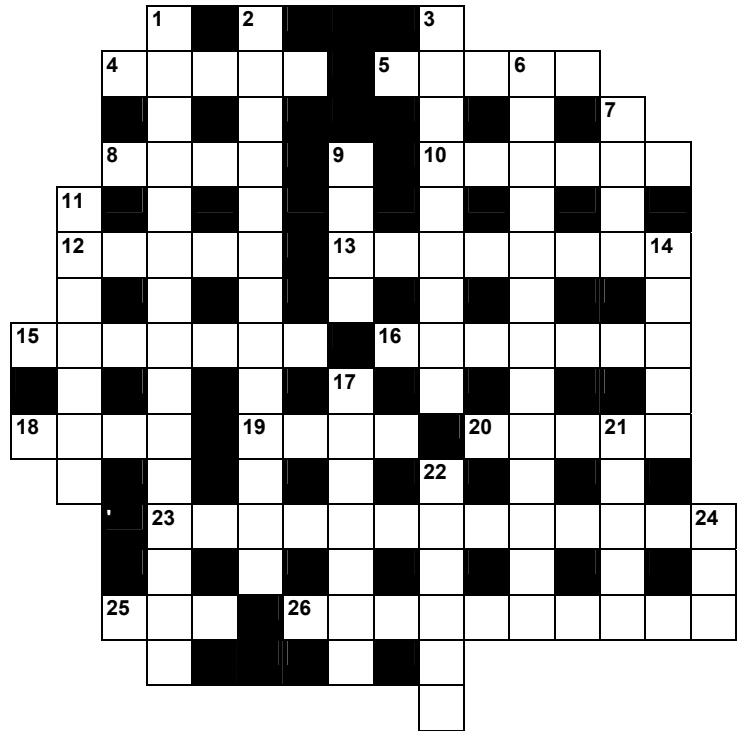
€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen at aan ROOD.

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4 Wil wel meer betalen. Maar er is geen geld meer voor. (5)
 5 Oud-Griekse riviermonding. (5)
 8 Wederzijdse chemie vereist een sprankje vuur. (4)
 10 Speelkaarten hebben last van oprispingen. (6)
 12 Een uitstekend gebouwde ruimte. (5)
 13 Culturele vrijhaven met ruw karakter. (8)
 15 Is er weer niet bij (met z'n hoofd)? (7)
 16 Fatale variant op het schouderklopje. (7)
 18 Jong insect moet nog aan z'n imago werken. (4)
 19 Zit aardig in de put ... in de put. (4)
 20 Wegvloeiend hout. (5)
 23 Straatarm? Vast ook geen geld van de SP? (4,5,4)
 25 Stier met bewijs van titel. (3)
 26 Start van alle agenda's. (10)

Verticaal

- 1 Sneeuwwitje heeft de maten 90-60-90. (15)
 2 Sigaretten, sigaren, en een aardig brandje. (13)
 3 Grammatica leidt tot kromme taal. (9)
 6 Het ideaal van een nog niet gemaakt kunstwerk. (13)
 7 Knettergekke ingang. (4)
 9 Die jongen was na de komst van de euro niets meer waard. (4)
 11 Na deze wasbeurt is dit niet echt schoner, wel kleuriger. (7)
 14 De tijden dat het duidelijk begint te worden. (5)

- 17 Verklaring geeft het recht om privéjet te huren. (7)
 21 Ga toch weg! Je bent niet meer op de hoogte. (5 en 2,3)
 22 Bijproduct. Behalve voor de koningin. (6)
 24 Omgedraaid blijkt de vloerbedekking toch wat flets. (3)

NUMMERPLAATJE

De puzzel bevat een aantal 'cellen' in een tabel, en een aantal omschrijvingen die naar getallen (ook jaartallen, tel. nummers etc.) verwijzen. Slechts een deel van alle vakjes is nodig om de puzzel op te lossen: maak de cellen van de correcte getallen zwart, en uiteindelijk zal een symbool verschijnen. Dit symbool vormt de oplossing.

Omschrijvingen zijn veelal opzettelijk beperkt, en het zwartmaken van de verkeerde cellen zal het nóg lastiger maken. Veel plezier!

Deze keer zijn de meeste getallen verbonden aan de Verenigde Naties (en afdelingen daarbinnen).

Omschrijvingen

Van Byron via Waterloo naar Churchill. /
 'Atomen voor Vrede' werden IAEA. /
 Officiële talen, sinds 1973 met ook het Arabisch. /
 Ik Verklaar Millenium! /
 Bye-bye Taiwan. /
 En het aantal oorspronkelijke deelnemers is: ... /
 En zonder plafond was het 27%. /

Bravo: de 193ste! /
 Afgericht! Of was het opgericht? /
 Opgeheven, het vingertje van de Volkenbond? /
 United Nations Plaza. /
 Hervormingsgezind (maar niet echt). /
 Politiek van assimilatie – in een nieuw jasje. /
 Resoluties post-1976. /

0303	S004	8/14	3-3	73%	002-002	020-002
.2417 5354	22,73	667	1997	1994	(-3+ -2)	5
575/ 15	01110 101	717	760	06006 0006	1357 11	.38 spec
8TB	7 of 9	51	1815	6	1953/ 1957	(091) 4445
17 ^a	TcMN	1,31	?/##/n	T-R00	1,22 %	0007
12-2- '57	99.9	0.001	8-9- 2000	#44	12k\$	8*88
-01- 02-03	- ^A AG CT	P-19	199b	00.6	2048 Mbit	5'-3'
K7	22%	18-4- 1946	14-7- 2011	1945	25/ 2758	1.1.3. 4 _{sub} 8
+4%	37& 13	104+ %	23,24 9,425	0>>0	<1.00 0	5 of 2

OPLOSSINGEN APRIL

Cryptogram

Horizontaal 7) Matrozenpakje 8) Geluidsbarrière 10) Te gek 11) Kraakbeen
 12) Nachtbraker 13) Egelvis 15) Gebruikersgemak 18) Scharrelruimte.

Verticaal 1) Jaknikker 2) Struikrover 3) Rondedans 4) Een bok schieten 5)
 Sportauto 6) Leerwerkplaats 7) Meetgegevens 9) Onfris 14) Genie 16) Ier
 17) Sar.

Citatenraadsel: In Geuren en Kleuren

De winnaar van april 2018 is M.Nijkamp uit Enter

**Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 30 mei 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune;
 Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden?
 Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.**

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 6 • juni 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

ACTEUR DRAGAN BAKEMA
OP 7 JULI MET SP IN CARRÉ
'GROOTS EN MEESLEPEND'

MEDICIJN TE DUUR? DAN MAKEN WE HET ZELF!

EDUARD NAZARSKI: 'ER IS VOOR AMNESTY HEEL VEEL TE DOEN, HELAAS'

PAUPERPARADIJS
7 JULI IN CARRÉ
VOOR MAAR 7,50
SP.NL/SPINCARRÉ

Arend van Dam

STEL JE KANDIDAAT

Volgend jaar zijn er verkiezingen voor zowel de Provinciale Staten als het Europees Parlement. De deadlines om je aan te melden voor de SP-kandidatenlijsten zijn 5 juli en 15 augustus. Op pagina's 13 en 15 van deze Tribune vind je meer informatie.

foto Sebastiaan ter Burg

foto J. W. Luijt

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

KOM NAAR DE ROOD-ZOMERSCHOOL

Van 21 tot en met 27 juli organiseert ROOD de Zomerschool, een week vol inspirerende en leerzame scholingen. Het thema dit jaar is Verover de Toekomst. We horen vaak dat jongeren de toekomst zijn, maar hoe moet die toekomst eruitzien? En hoe kunnen wij er samen voor zorgen dat deze gewenste toekomst werkelijkheid wordt?

We kunnen alvast een spreker verklappen: schrijver Gustaaf Peek. Het gaat hard met de aanmeldingen, dus wacht niet te lang! Meld je aan door 50 euro over te maken op rekeningnummer NL35RABO0321512812, ten name van ROOD jongeren in de SP. Vermeld hierbij je naam, je lidnummer en 'zomerschool'.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Anouk Pross,
Karen Veldkamp

Foto cover
Corné Sparidaens / HH©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Eerste Gouden Roeispaan uitgereikt

4

De Heerlense Mijneberg

Gaan erfgoed en milieu het winnen?

8

Eduard Nazarski

‘Voor sommigen zijn mensenrechten niet de oplossing, maar het probleem’

16

Het Pauperparadijs in Carré

‘Groots en meeslepend’

22

Ruud Kuin

‘De strijd moet gaan over het opeisen van een fors groter deel van de koek’

24

6 Wachtgeld voor politici: ‘Dubbele moraal’

11 Uitgelicht: Op straat

20 SP-Zorgdag: ‘Soms voel ik me net een verkapte boekhouder’

27 Limburg: ‘We laten ons niet verdelen’

28 Linksvoor: Tugay Filiz hoeft geen dure lease-bak

29 Lezen: ‘Grip’ van Ron Meyer

12, 13, 14, 15 Nieuws 30 Prikbord 31 Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Speeltuyn Elckerlyc: monument van samenwerking

Als het vakantie was en mooi weer, was het voor Marjolein vaste prik: samen met haar ouders naar speeltuin Elckerlyc in Oss. Geld om elk jaar op vakantie te gaan was er niet, maar in de speeltuin kon Marjolein zich ook heerlijk vermaken. De speeltuin was groot genoeg om elke dag weer iets anders te doen.

Deze maand viert Elckerlyc het 25-jarig jubileum. Elckerlyc betekent ‘iedereen’. De Osse speeltuin is dan ook van iedereen en voor iedereen. Toen ik als achtjarig meisje meeding met mijn moeder, die aan de wieg stond van de speeltuin, had ik natuurlijk geen idee hoe groots het werk was waar ze mee bezig was. Ik was me niet bewust van al die SP’ers die dag in dag uit langs de deuren waren gegaan om het geld op te halen. Van de timmerman die in zijn vrije tijd de toestellen in elkaar timmerde. Of van de vele ouders die de speeltuin tot een succes maakten, niet alleen voor hun eigen kinderen maar voor alle kinderen van Oss.

Nu besef ik wél wat voor grootse prestatie al die vrijwilligers hebben geleverd. Toen de gemeente weigerde werk te maken van een fatsoenlijke speelplek voor kinderen gingen ze niet makkend aan de kant staan, maar staken ze de handen uit de mouwen. Ze bouwden de speeltuin zelf.

Elckerlyc hoort inmiddels bij Oss. Tienduizenden Ossenaars speelden er. Honderden vrijwilligers hielden de speeltuin draaiende. Als Elckerlyc opgeknapt moet worden zet de gemeenschap de schouders eronder. De speeltuin is voor mij een monument. Een monument dat laat zien waar we toe in staat zijn als we samenwerken. Hoe we samen de levens van heel veel mensen een beetje beter kunnen maken. Niet voor even, maar nu al voor 25 jaar.

Samen bouwen we nog meer monumenten. Om te laten zien dat het anders kan. Om de wereld een beetje mooier te maken. Bijvoorbeeld voor Marjolein, die nu met haar eigen kinderen naar de speeltuin gaat.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

Vlnr Jan Schellens, Lilian Marijnissen en René Bernards.

EERSTE GOUDEN ROEISPAAN UITGEREIKT

Lilian Marijnissen heeft op 25 mei de eerste Gouden Roeispaan uitgereikt, een eerbetoon voor mensen die tegen de stroom inroeien om de samenleving beter te maken. Onderzoeker René Bernards en oncoloog Jan Schellens ontdekten een nieuwe manier om een vorm van kanker te bestrijden. Ze besloten niet te 'cashen', maar te proberen hun vondst zelf verder te ontwikkelen. Opdat er uiteindelijk een betaalbaar geneesmiddel komt in een wereld van doorgaans schreeuwend dure kankermedicijnen.

'WIJ BEGONNEN ons af te vragen hoe lang wij als onderzoekers moeten blijven accepteren dat kankermedicijnen 100.000 euro per patiënt per jaar kosten', vertelt prof. dr. René Bernards, kankeronderzoeker in het

Nederlands Kanker Instituut Antoni van Leeuwenhoek in Amsterdam. Normaal gaat het zo: academische onderzoekers ontdekken en ontwikkelen in hun laboratoria nieuwe medicijnen en verkopen die aan

een farmaceutisch bedrijf dat denkt daar flink geld mee te kunnen gaan verdienen. Vervolgens investeert het bedrijf flink in onderzoek en registratie van het nieuwe geneesmiddel, zaken waarvoor de academische wereld doorgaans het geld niet heeft. Het nieuwe medicijn komt dan in bezit van het farmaceutische bedrijf, dat er op de markt elke prijs voor kan gaan vragen die het wil. Wetenschappelijk onderzoek dat met gemeenschapsgeld wordt betaald en de farmaceutische industrie die met de winst aan de haal gaat; oncoloog en klinisch farmacoloog prof. Jan Schellens vindt dat er iets niet klopt: 'Als je als belastingbetaler al hebt betaald voor wetenschappelijk onderzoek, dan zou je niet nog een keer moeten hoeven betalen als je ziek bent.'

Grip

Wie wat wil leren over de staat van het land doet er goed aan veel te luisteren. Daarom besloten we in één jaar tijd met maar liefst 1 miljoen Nederlanders contact te hebben. Over de staat van de buurt. Elke dag, elke week, elke maand, ergens in een buurt, ergens in het land. Huis aan huis, op straat, telefonisch, in theaters, kantines, buurt-huizen, huiskamers en op heel veel andere plekken en manieren.

Aan honderd wetenschappers, schrijvers, denkers en andere voorlopers stelde ik dezelfde vragen over de staat van ons land. Geert Mak, Roxane van Iperen, Ahmed Aboutaleb, Mirjam de Rijke, Bas Heijne, Leon Verdonshot, Khadija Tahiri, Remy van Heugten, Sinan Can, Paul Verhaeghe, Ken Loach en vele anderen. Na een tocht dwars door het land spoken twee begrippen door mijn hoofd: grip en begrip. Als mensen minder grip hebben op hun wijk, werk en wereld leidt dat tot minder begrip voor elkaar. En als we minder begrip voor elkaar hebben, werken we minder goed samen om grip te krijgen. We laten ons vaker leiden door onderlinge verschillen of we trekken ons terug achter onze eigen rolluiken. Of, zoals David van Reybrouck zei: 'Wie mee aan het stuur mag zitten, heeft meer oog voor andere weggebruikers. Wie het allemaal maar een beetje passief moet ondergaan, als een soort passagier, kruipt in zijn schulp.'

Ik schreef een boek over al die gesprekken en ideeën. Met de titel *Grip: In gesprek over de staat van ons land*. Over waarom solidariteit géén liefdadigheid is, maar een evolutionaire noodzaak. Over de reusachtige behoefte aan vuurtorenverhalen, niet alles overlaten aan de golven van de markt, maar koers en visie bepalen. Want zoals Humberto Tan het kernachtig zei: 'Als je niet weet naar welke haven je vaart, dan is elke wind ongunstig.' En opvallend genoeg: scherpe kapitalismekritiek. 'Het kapitaal verwoest onze samenleving. Daarom moet de politiek versterkt worden.' Aldus voormalig D66-vicepremier Jan Terlouw. Ik vond geen kant-en-klare oplossingen. *Grip* is dan ook géén wonderpoeder, maar een verkenning. Een aanzet tot verdere discussie. Want *wie grip wil, zal moeten begrijpen*.

Je kunt Grip hier bestellen: shop.sp.nl

Laat me weten wat je ervan vindt: ronmeyer@sp.nl

Ron Meyer
voorzitter SP

'De kosten bedragen dan zo'n 1500 euro per jaar per patiënt: 70 keer minder dan bij Merck'

Lilian Marijnissen stelt dan de hamvraag: 'Er wordt zoveel publiek geld gestoken in onderzoek terwijl de farma-industrie de winst maakt: hoe moeten we dat doorbreken?' Bernards en Schellens vertellen hoe bij hen een lichtje ging branden toen zij in hun laboratorium ontdekten dat een medicijn tegen lymfklierkanker ook effectief kan zijn tegen een vorm van huidkanker. Dat medicijn heet Vorinostat, is eigendom van de Amerikaanse farma-reus Merck en kost een ton per patiënt per jaar. Schellens: 'We zagen ruimte om iets nieuws te maken. Want op de werkzame stof in Vorinostat zat namelijk geen patent meer en Merck heeft het alleen als middel tegen lymfklierkanker geregistreerd, ontdekten we. We zouden het dus zelf kunnen maken als medicijn tegen een vorm van huidkanker.' Bernards: 'Daar hebben wij patent op gevraagd en ook gekregen.' Zelf vinden ze dat niet zo bijzonder: 'We doen feitelijk niets anders dan wat farmabedrijven altijd doen.' Wat wel bijzonder is, is dat Schellens en Bernards hun ontdekking niet aan de industrie willen verkopen om er flink aan te verdienen, maar de ontwikkeling in eigen beheer willen houden. Samen met de ziekenhuis-apotheker van het Antoni van Leeuwenhoek becijferden ze dat de kosten dan zo'n 1500 euro per jaar per patiënt bedragen – 70 keer minder dan bij Merck – wanneer ook de productie in eigen beheer zou plaatsvinden. Plus dat het klinische onderzoek, zeg maar het patiëntenonderzoek, in eigen huis vele malen goedkoper kan dan bij een farmaceutisch bedrijf. 'Komt omdat wij een kleinere, gerichte studie kunnen doen die niet op de markt is gericht. Een kleinere groep mensen betekent kleinere kosten', aldus Jan Schellens.

Baanbrekend

Om de nieuwe toepassing verder te ontwikkelen en patiëntenonderzoek te kunnen doen, heeft Bernards ter financiering een eigen non-profit farmabedrijf opgericht met de naam Qameleon Therapeutics. Daarvoor zijn ze op zoek naar maatschappelijk verantwoorde investeerders die niet primair voor dikke winst gaan.

'Baanbrekend en inspirerend', noemt Lilian Marijnissen het initiatief van Schellens en Bernards en overhandigt hen in hun laboratorium de eerste Gouden Roeispaan: 'Een eerbetoon aan de mensen die tegen de stroom in roeien.' Ook zegt ze toe zich in de Tweede Kamer sterk te maken voor een fonds dat de ontwikkeling financiert van nieuwe medicijnen zoals de vondst van Schellens en Bernards. 'Zo'n fonds zou enorm helpen', reageert Schellens. Kijk, wij zijn gewend om onze eigen broek op te houden. Van basisfinanciering voor ons werk is namelijk geen sprake. We hopen dat onze ontdekking er uiteindelijk toe leidt dat patiënten langer leven én dat publiek geld eerlijker besteed wordt. We zijn nu ongeveer de helft van onze tijd kwijt aan bureaucratie en zorgen dat we voldoende geld hebben.' De formule daarbij is niet zo ingewikkeld: om geneesmiddelen betaalbaar te krijgen is ontwikkeling in eigen, academisch beheer noodzakelijk. 'Bij een eerder medicijn dat we ontdekten, zagen we dat het onbetaalbaar werd op het moment dat het bij de patiënt kwam. Dat kan natuurlijk niet, we doen het juist voor de patiënt', vertellen Bernards en Schellens. Maar, zo vraagt Lilian Marijnissen: 'Hoe lukt het jullie om niet cynisch te worden in deze wereld?' De heren schudden het hoofd: 'Nee, dit is geen reden om cynisch te worden, maar juist een aansporing om actie te ondernemen.' SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven: 'Het initiatief van Antoni van Leeuwenhoek toont de noodzaak aan van een nationaal fonds voor geneesmiddelenonderzoek. Het is een goede manier om het monopolie van de farmaceuten te doorbreken.'

Lilian Marijnissen gaat de Gouden Roeispaan een aantal keren per jaar uitreiken 'aan mensen die tegen de stroom in met moed en doorzettingsvermogen onze samenleving beter maken'. Kent u mensen die volgens u ook een gouden roeispaan verdienen?

Laat het weten op: roeispaan@sp.nl •

tekst Rob Janssen • foto's Maurits Gemmink

‘ZOLANG DE WACHTGELDREGELING BESTAAT, STAAN POLITICI IN HUN HEMD’

Onvermoeibaar neemt SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak al tien jaar de wachtgeldregeling voor afzwaaiende politici onder vuur. Met een nieuw wetsvoorstel wil hij definitief een einde maken aan de speciale privileges. Van Raak: ‘Laat andere partijen maar kleur bekennen.’

MET HET NIEUWE WETSVOORSTEL wil Van Raak de wachtgeldregeling afschaffen en gewoon de werkloosheidsuitkering (WW) laten gelden voor politici. Het Kamerlid presenteerde zijn plan op 1 mei bij EenVandaag. Datzelfde actualiteitenprogramma onthulde eerder dat de afgelopen vijf jaar bijna 20 miljoen is uitgekeerd aan gewezen Kamerleden, ministers en staatssecretarissen. Gemiddeld ging het om ruim 93.000 euro per persoon.

› Het komt niet dagelijks voor dat de SP pleit voor de verslechtering van een sociale regeling!

‘Dit wetsvoorstel heeft niet tot doel om het voor politici minder te maken, de SP wil er juist voor zorgen dat het beter wordt voor alle Nederlanders. Het valt namelijk niet uit te leggen dat we jaar na jaar de WW verlagen, maar dat politici een veel ruimere regeling hebben. Ik hoor veel politici zeggen: de WW is niet genoeg voor ons. Maar dan is de WW ook niet genoeg voor alle andere Nederlanders. Het gaat mij vooral om deze dubbele moraal. Ik zie dat veel politici heel gemakkelijk de WW, de ziektewet of de arbeidsongeschiktheidsuitkering verslechteren, maar voor zichzelf riante regelingen in stand houden.’

SP'ERS EN WACHTGELD

SP-volksvertegenwoordigers en bestuurders dragen hun politieke vergoeding af aan de partij. De SP wil niet dat wachtgeld in de partijkas vloeit. Daarom worden overschotten aan wachtgeld aan het eind van het jaar door de partij teruggestort aan respectievelijk de gemeente, provincie en de uitkerende instantie. De afgelopen zeven jaar heeft de SP meer dan een half miljoen aan overtollig wachtgeld teruggestort.

› Loop je met de afschaffing van het wachtgeld niet het risico dat politici nog tijdens hun termijn gaan snuffelen naar lucratieve baantjes?

‘Omdat voor politici geen opzegtermijn geldt als zij moeten opstappen, hoeven zij wat de SP betreft de eerste drie maanden nog niet te solliciteren. Net als onder de wachtgeldregeling. Die tijd kunnen ze benutten om zich voor te bereiden op een nieuwe toekomst. Bovendien zijn veel politici nu ook al voortdurend bezig met hun carrière. Vroeger was politicus zijn een roeping: dat deed je bijna je hele leven. Tegenwoordig zie je bij veel partijen dat politici het Kamerlidmaatschap vooral als een opstap in hun carrière gebruiken. Dat merk je aan het feit dat de gemiddelde zittingsduur van Kamerleden al jaren daalt. Dan hoef je ook geen bijzondere bescherming te krijgen...’

Ook beweren voorstanders van het wachtgeld vaak dat politici zo'n bijzonder beroep hebben, omdat ze zo makkelijk ontslagen kunnen worden. Maar dat geldt tegenwoordig voor veel meer mensen die een flexbaan hebben. Dus daar zijn politici steeds minder uniek in. Bovendien hebben ze vaak een hoog inkomen, een goede opleiding en een goed netwerk.’

› Dus ex-Kamerleden komen niet moeilijk aan het werk?

‘SP-Kamerleden verdienen door onze afdrachtregeling een normaal inkomen. Maar andere parlementariërs krijgen bijna achtduizend euro bruto per maand! Het is niet altijd makkelijk om een nieuwe baan te vinden waarmee je zoveel geld verdient. Mensen in de WW die een nieuwe baan vinden die slechter betaalt dan de vorige, krijgen doorgaans geen aanvulling op hun salaris. Ex-politici met wachtgeld krijgen dat wel.’

› In 2009 deed jij al een voorstel om de wachtgeldregeling te versoberen. Dat werd je niet in dank afgenomen door andere Kamerleden.

‘Vanuit de bevolking is er veel kritiek op de wachtgeldregeling. Mede op initiatief van de SP zijn de afgelopen jaren al allerlei versoeringen doorgevoerd.

Het wachtgeld lijkt wel een van de laatste taboes in de politiek. Daar hoor je eigenlijk niet over te praten. Dat wordt onfatsoenlijk en populistisch gevonden. Maar dit gaat niet om populisme, maar om rechtvaardigheid. Als je een ondermensen zo breed gedeeld gevoel van onrechtvaardigheid afdoet als populisme, ben je geen democraat.

Bovendien hoor ik in de wandelgangen dat Kamerleden de kritiek heel goed snappen. Zij kunnen de regeling op feestjes ook niet uitleggen.

Maar zolang politici betere regels maken voor zichzelf, zal het ongenoegen over de wachtgeldregeling blijven bestaan. Want iedere keer dat politici dat moeten uitleggen, staan zij in hun hemd. Mijn wetsvoorstel maakt daar een einde aan.’

› Hoe groot acht jij de kans dat een meerderheid van de Kamerleden nu wel wil bezuinigen op zichzelf?

‘Met mijn wetsvoorstel wil ik allereerst de discussie losmaken; zowel binnen als buiten de Kamer. Tot nu toe is alleen de SP een voorstander van de afschaffing van het wachtgeld. Maar wat doet de Kamer als de bevolking een heel andere mening heeft? Laat andere partijen maar kleur bekennen.’ •

tekst Lesley Arp
foto Maurits Gemmink

‘Dit gaat niet om populisme, maar om rechtvaardigheid’

POLITICI STRAKS OOK NAAR UWV?

Ex-politici met een wachtgeldregeling hoeven de eerste negen maanden nog niet iedere baan te accepteren. Zo mogen zij eerst gericht op zoek naar werk dat ongeveer evenveel betaalt als hun eerdere politieke ambt. Ook hoeven zij niet naar het UWV als na drie maanden de sollicitatieplicht intreedt. Voor ex-politici zijn namelijk speciale re-integratiebureaus in het leven geroepen. Bijvoorbeeld het bureau Loopbaan na Politiek, opgericht door oud-CDA-Kamerlid Rendert Algra.

Volgens Algra vindt ongeveer zestig procent van zijn cliënten, waaronder oud-Kamerleden, binnen een half jaar een nieuwe functie. Na een jaar is negentig procent weer aan het werk. Wel benadrukt Algra dat het vinden van een baan niet altijd betekent dat de wachtgeldregeling volledig wordt stopgezet. Zo kunnen veel jonge ex-Kamerleden volgens hem moeilijk een baan vinden die evenveel betaalt als het Kamerlidmaatschap. In deze gevallen voorziet de wachtgeldregeling in een aanvulling op het inkomen, evenals bij ex-politici met een parttime baan.

Wordt het wetsvoorstel van Van Raak aangenomen, dan moeten ook afgezwaaide politici voortaan bij het UWV aankloppen.

WACHTGELD EN WW

De wachtgeldregeling die voor aftredende ministers, staatssecretarissen, Kamerleden en wethouders geldt duurt langer en is rianter dan de WW. Enkele feiten.

- De maximale looptijd van de WW bedraagt per 2019 twee jaar. De wachtgeldregeling kent een maximum van drie jaar en twee maanden.
- Om in aanmerking te komen voor een maand WW, moet een werknemer een jaar hebben gewerkt.

- Politici die een jaar een functie hebben vervuld mogen een jaar lang wachtgeld innen.
- Ex-Kamerleden die een nieuwe baan vinden maar minder gaan verdienen dan voorheen, komen in aanmerking voor een aanvulling tot aan het niveau van het wachtgeld.
- Onder de wachtgeldregeling kunnen politici vijf jaar eerder met pensioen.

Als het wetsvoorstel van de SP wordt aangenomen, gaan afgezwaaide Kamerleden er 50 procent op achteruit ten opzichte van de huidige wachtgeldregeling. Ex-ministers gaan er 67 procent op achteruit. De wachtgeldregeling is de afgelopen jaren al versoerd, met name door voorstellen van de SP. Zo is er een sollicitatieplicht ingevoerd en is de duur van de regeling afgenomen. Voor 2010 hadden politici nog recht op maximaal zes jaar wachtgeld.

DE AANHOUDER WINT

MIJNSTEENBERG WORDT MONUMENT

Het kan niet anders of in Heerlen is parlementaire geschiedenis geschreven. Om zowel cultureel erfgoed als het milieu te redden, besloot de gemeenteraad onlangs om de mijnsteenbergrand van de Oranje-Nassau IV in Heksenberg aan te wijzen als monument. Zo hoopt Heerlen een drempel op te werpen tegen het Belgische zandwinningsbedrijf Sibelco.

HET REDDEN VAN DE MIJNSTEENBERG vergt een lange adem. Actievoerders voeren al vijftien jaar strijd. Die begon in 2003 op ludieke wijze, met het aanbieden van 2400 handtekeningen aan het gemeentebestuur. Die handtekeningen zaten in de rugzakken van parachutisten, die landden aan de voet van de veertig meter hoge mijnsteenbergrand.

Eerbetoon

De Mijnsteenbergrand bevindt zich in het zicht van de Koumenbergrand. Die bult is tussen 1917 en 1973 'gebouwd' met puin uit de particuliere steenkoolmijn Oranje-Nassau III in Heerlerheide. Na sluiting van de mijnen in de Oostelijke Mijnstreek werden vijf van de in totaal acht mijnsteenbergranden afgegraven en volledig ontmanteld. De Koumenbergrand mocht, afgevlakt, blijven staan en kreeg een bestemming als wandelgebied.

Als je boven op de Koumenbergrand staat in Heerlerheide, zie je in het zuidoosten de contouren van SnowWorld: een skihelling op de flanken van de restanten van de Wilhelminaberg, opgeworpen met het afval uit de gelijknamige mijn. In het midden van het panorama is in de verte

een beboste verhoging zichtbaar. En daar draait het allemaal om, in een vijftien jaar durend steekspel tussen Sibelco Benelux BV, een Belgisch internationaal opererend familiebedrijf, en omwonenden, verenigd in de stichtingen Behoud Mijnsteenbergrand en Behoud Brunsummerheide en de belangengroep BuurSibelco.

Otto Zerdoner, actievoerder en dossiervretter van het eerste uur, woont in de schaduw van de mijnsteenbergrand, de enige in de oorspronkelijke vorm en een van de weinige tastbare bewijzen van het mijnverleden. 'Elke steen op die berg is door de koempels uit de grond gehaald. Alleen al als erbetoon aan de duizenden mijnwerkers die op honderden meters diepte hun leven waagden om steenkool naar boven te halen, moet deze berg behouden blijven.' Zelf verloor hij beide grootvaders aan de mijnen, vanwege stoflongen. Zijn schoonvader verongelukte in de Oranje-Nassau I. Met niet aflatende inzet strijdt Otto Zerdoner tegen de dreigende afgraving van de mijnsteenbergrand van de Oranje-Nassau IV door Sibelco. In het schaakspel met deze onderneming deed de gemeente Heerlen,

daartoe aangespoord door de opvallend deskundige belangengroeperingen, onlangs een meesterzet door de Oranje-Nassauberg het predikaat 'monument' te verlenen. Buurgemeente Landgraaf verklaarde zich onmiddellijk solidair en daarmee leek Sibelco schaakmat te zijn gezet. Van een monument moet je immers afblijven. Sibelco koos ogenschijnlijk, in samenspraak met Gedeputeerde Staten van Limburg, eieren voor zijn geld door te verklaren dat de mijnsteenbergrand met rust zal worden gelaten als de concessie voor het winnen van zilverzand tot 2032 wordt verlengd.

'Daar trappen wij natuurlijk niet in', zegt Hansje Ausems, de gedreven en strijdvaardige milieu-activist. 'Sibelco geeft iets terug wat ze nooit heeft gehad. Wij houden vast aan de afspraken. De al verlengde vergunning loopt in 2020 af. Op dat moment behoort de zandwinning te stoppen en moet Sibelco beginnen met de herinrichting van het groevegebied, waarvan een deel bestemd is voor recreatie. Zo ontstaat bovendien de door ons zo gewenste groene verbinding met de aangrenzende Brunsummerheide, een beschermd natuurgebied, en komt er eindelijk een einde aan de overlast.'

Schrik om het hart

Begin twintigste eeuw werd er in de buurt al hoogwaardig zand uit het mioceen gewonnen. De huidige omstrede groeve ontstond op de plek van de Oranje-Nassau IV, aan de rand van de veelbesproken mijnsteenbergrand. Aanvankelijk liet het bedrijf Sigrano de graafmachines draaien, later nam Sibelco de activiteiten over. Er werden

'Dit is een schoolvoorbeeld van hoe je als politieke partij het actievoeren en besturen van een gemeente met elkaar kunt combineren'

Yolanda Claessens, Hansje Ausems en Otto Zerdoner voor de zandafgraving, met op de achtergrond de contouren van de mijnsteenbergr.

kraters in het landschap geslagen waarvan enkele zich vulden met grondwater. Het verzet onder de bevolking begon na een bezoek van de directeur van Sigrano in 2003. Hij ontvouwde zijn toekomstplannen met daarin prominent de sanering van de mijnsteenbergr. Daaronder zitten kostbare lagen zilverzand. De schrik sloeg de omwonenden om het hart. Bij het afgraven van de berg zouden namelijk gevaarlijke stoffen vrijkomen (asbest, arseen, kobalt, koper, nikkel en zink) en bovendien zou de natuur hopeloos worden ontwricht als ze in de berg gingen wroeten.

Vanaf dat moment kwamen de actievoerders en Sigrano en daarna Sibelco lijnrecht tegenover elkaar te staan, waarbij de Limburgse Gedeputeerde Staten in tegenstelling tot Heerlen en Landgraaf ondubbelzinnig en consequent de zijde van het Belgische concern koos. Sibelco speelde juridische spelletjes, liet zelf een, gekleurd, onderzoek naar de gevolgen voor het milieu verrichten, paste de vertragingstactiek toe, probeerde zijn opponenten zand in de ogen te strooien, legde doorgedeede afspraken naast zich neer en goochelde met intentieverklaringen en plannen van transformatie. De omgeving werd opgezadeld

met een Sibelco-syndroom, maar liet zich niet uit het veld slaan en voerde strijd tot de Raad van State aan toe.

Kartel van asbestproducenten

Geoloog Dries Ausems, echtgenoot van Hansje, wijst met nadruk op de bedenkelijke reputatie van het moederbedrijf SRC Sibelco NV, dat via Eurogrit in het najaar van 2017 met asbest vervuild straalgrit verkocht aan 140 bedrijven. Vakbond FNV maakt zich sindsdien ernstig zorgen over de gezondheid van duizenden werknemers. Dries Ausems: 'Sibelco speelde via Eternit een belangrijke rol in een kartel van asbestproducenten en kon, door onderzoek te ondermijnen, tientallen jaren achtereen ingrijpen door de overheid voorkomen. Op precies dezelfde manier probeert Sibelco nu de asbestrisico's rond de mijnsteenbergr onder het tapijt te vegen, terwijl een bodem waarin puin is gestort per definitie asbestverdacht is. Uit de Oranje-Nassau IV werd 45 jaar lang wekelijks drie ton mijnafval gestort. Hoewel Sibelco dat via een eigen Milieu Effect Rapportage probeerde te weerleggen, toonden monsters uit de mijnsteenbergr aan dat er wel degelijk asbest zit. In tegenstelling tot cement lossen asbest-

vezels niet op in een zuur milieu. Als ze in de berg gaan rommelen, komen de vezels onherroepelijk vrij.'

De actievoerders begrijpen niet waarom de provincie Limburg Sibelco zo lang de hand boven het hoofd houdt. Zij zeggen: 'Het economisch belang van Sibelco is voor de regio van nul en generlei waarde. De graafwerkzaamheden in de groeves leveren geen werkgelegenheid op en elke euro winst gaat naar België. Het argument van Gedeputeerde Staten dat het zilverzand zo zeldzaam is dat het van maatschappelijk belang is om de vergunning te verlengen, slaat nergens op. In een zone van Antwerpen tot voorbij Polen ligt een keten van dit tien miljoen jaar geleden afgezet zand en op veel plekken vindt winning in dagbouw van dit miocene zilverzand plaats.'

Dit argument onderstreept nog maar eens de deskundigheid onder de 'bergbeschermers', die zich niet met loze kreten en emoties al vijftien jaar vastbijten in de door alle procedures bijna ondoorgrondelijk geworden materie, maar met onweerlegbare bewijzen proberen de mijnsteenbergr en het milieu van de ondergang te redden.

Het kraterlandschap van de zandafgraving.

Het dreigement van Gedeputeerde Staten om desnoods met een provinciaal inpasingsplan het door Heerlen en Landgraaf afgewezen plan van transformatie af te dwingen en het verzet te omzeilen, is aangestuurd door Sibelco en 'dient geen enkel provinciaal belang'.

Saillant detail: de provincie heeft groene grond nodig voor de wettelijk verplichte stikstofcompensatie voor de fel omstreden en peperdure aanleg van de Buitenring rond Parkstad (Heerlen, Brunssum en Kerkrade) en laat nu net Sibelco over een aantal van die plukken gebied beschikken. Dan lijkt een uitruilsценario toch alleszins denkbaar.

Vergroening van het kraterlandschap

De SP in Heerlen trekt samen op met de actievoerders. Met name raadslid Yolanda Claessens, dochter van een mijnwerker en bewoonster van Palemig, de voormalige mijnwerkerskolonie die uitkijkt op de groeve van Sibelco, blijft voortdurend in overleg met de buurtbewoners. 'Wij hebben vaak met elkaar aan tafel gezeten om de strategie op elkaar af te stemmen. Dit is een schoolvoorbeeld van hoe je als politieke partij het actievoeren en besturen van een gemeente met elkaar kunt combineren.' Hansje Ausems: 'De SP is voor ons een breekijzer, dankzij de SP konden wij succes-

vol lobbyen in Heerlen en Landgraaf. De SP neemt ons serieus en steunt ons waar mogelijk in onze buitenparlementaire acties.'

Overigens ondernam de toenmalige SP-wethouder Riet de Wit al in 2003 pogingen om de mijnsteenbergrug tot monument te verklaren. Vijftien jaar later is het dan eindelijk zo ver. Otto Zerdoner wil als de berg veilig is gesteld er een monumentale invulling aan geven door de ingestorte leermijngang deels te restaureren en door op de top een informatief platform in te richten. Wat hem betreft wordt de mijnsteenbergrug van de Oranje-Nassau IV straks een dependance van het in het schachtgebouw van de Oranje-Nassau I ondergebrachte Nederlands Mijnmuseum, een paar kilometer westwaarts. 'Wij moeten de geschiedenis van de mijnbouw in onze streek blijven vertellen. Nagenoeg alle tastbare herinneringen zijn van de kaart geveegd, de paar overblijfselen die er nog zijn, moeten we koesteren. Als Sibelco nog tot 2032 mag blijven graven, zal de mijnsteenbergrug langzaam maar zeker instorten. Dat mogen we niet laten gebeuren.'

De hoop is nu gevestigd op Provinciale Staten, die op 15 juni vergaderen. Dan zal een poging worden ondernomen om Gedeputeerde Staten aan tafel te krijgen met Heerlen en Landgraaf om te praten over

een plan waarmee recht wordt gedaan aan een in november vorig jaar met een meer dan overtuigende meerderheid aangenomen motie (slechts vier van de 35 stemmen tegen). Een dag later nam de gemeenteraad van Landgraaf unaniem hetzelfde standpunt in: de mijnsteenbergrug moet ongeschonden blijven, de ontgronding door Sibelco moet uiterlijk in 2025 eindigen en het groevegebied moet zo snel mogelijk in fasen worden heringericht en opengesteld. De actievoerders zouden liever in 2020 stoppen met graven, maar kunnen leven met dit compromis als geen dag langer wordt gewacht met vergroening van het kraterlandschap. Dat had tenslotte al in 2000 moeten gebeuren. In plaats van zich te houden aan de afspraken, breidde Sibelco na de millenniumwisseling in sneltreinvaart de groeve uit tot 110 hectaren.

Ter verduidelijking van de plaatselijke situatie nog dit: de mijnsteenbergrug meet dertig hectaren in omvang, dertig hectaren begroeid mijnpuin met daaronder zilverzand. De berg wakker schudden, zal uitdraaien op een nachtmerrie en daar zit niemand op te wachten. •

tekst Robin Bruinsma
foto's Bas Quaedvlieg

PENSIOENDEAL DEELS OP STRAAT

De uitgelekte 'pensioendeal' tussen vakbonden en werkgevers lijkt hoop voor oudere werknemers en zzp'ers te geven. SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent: 'Een vertraging in het verhogen van de pensioenleeftijd zou een begin kunnen zijn van het verlagen van de pensioenleeftijd naar 65. Elke stap die daartoe leidt juichen we toe. Evenals dat zzp'ers ook pensioen gaan opbouwen.' Maar Van Kent ziet vooral donkere wolken: 'Het pensioen wordt onzekerder. Ook zou deze deal betekenen dat de manier waarop werknemers pensioen opbouwen wordt aangepast. Dit kan tientallen miljarden euro's gaan kosten. De rekening daarvan zou bij de werknemers en de gepensioneerden neergelegd worden, want werkgevers worden ontzien in de deal.'

foto Cor Salverius / ANPfoto ©

Foto's SP Hoogeveen

> HOOGEVEEN MAAKT HERRIE VOOR ZIEKENHUIS

Honderden Hoogeveeners zijn op 19 mei meegelopen in een lawaaidemonstratie tegen de sluiting van de kraamafdeling van het Ziekenhuis Bethesda. Zorginstelling Treant wil zowel in Hoogeveen als in Stadskanaal de afdelingen verloskunde sluiten en verplaatsen naar Emmen. Volgens verloskundigen brengt het plan onverantwoorde risico's met zich mee voor moeder en kind. Vertegenwoordigers van alle politieke partijen liepen mee in de herrieoptocht, een initiatief van de SP Hoogeveen. De mars eindigde voor het Ziekenhuis Bethesda, waar om 1 minuut voor twaalf symbolisch het lawaai verstomde.

Volgens Treant is de sluiting van de kraamafdelingen nodig wegens een tekort aan kinderartsen. Maar dit heeft Treant volgens SP-raadslid Jutta van den Oord vooral aan zichzelf te danken: 'In onmogelijke ziekenhuizen is het gebrek aan

kinderartsen toch echt een minder groot probleem. Treant is het resultaat van een mislukte fusie van drie ziekenhuizen en een reeks van conflicten binnen de nieuw gevormde raden van bestuur en toezicht. Dit heeft ertoe geleid dat het vertrouwen in de bestuurlijke capaciteiten tot het nulpunt is gedaald.' Volgens Van den Oord is het daarom hoog tijd dat Treant schoon schip maakt aan de top.

> LINGEWAARD MOET HUISWERK OVERDOEN

Net als in Lourdes, kopte de Tribune in april over de kwestie-Carla Claassen uit Bommel. De gemeente Lingewaard had een keuringsarts gesommeerd om een medisch rapport aan te passen, waarna haar Wmo-aanvraag (voor onder meer keukenaanpassingen) werd afgewezen. Claassen stapte naar de rechter en die heeft nu haar beroep gegrond verklaard. Volgens de rechtbank Gelderland heeft de gemeente onvoldoende onderzocht of Claassen zonder hulp van haar gezin in staat is om bijvoorbeeld iets te eten te maken, haar handen te wassen of een glas water te pakken. Kortom: de gemeente moet haar huiswerk over doen.

Maar dan het geknoei met het medisch advies. Daarover oordeelde de rechter dat het 'geen ongeoorloofde gang van zaken' is als een gemeente een keuringsarts verzoekt zaken toe te voegen aan het advies. Maar dan had Carla Claassen wel in de gelegenheid moeten worden gesteld om op dat aangepaste advies te reageren. Dat is niet gebeurd en dat is onzorgvuldig. Directe consequenties verbond de rechter echter niet aan die onzorgvuldigheid. Niettemin – en dat is de winst – zullen tal van gemeenten de rechterlijke uitspraak in hun achterhoofd houden als het om de Wmo gaat.

> GGZ-CLIËNTEN NEMEN REGIE

Begin 2017 trok een groep ervaringsdeskundigen in de geestelijke gezondheidszorg (ggz) aan de bel bij de SP Raalte. Want Raalte miste volgens hen een geschikt ontmoetingscentrum waar ggz-cliënten zichzelf kunnen ontplooiën. Met hulp van de SP brachten zij hun wensen in kaart, die toenmalig SP-raadslid Harry van Kampen vervolgens meegaf aan het stadsbestuur. De inspanningen werpen nu hun vruchten af: het Zelfregiecentrum Raalte is begin deze maand geopend. Ervaringsdeskundigen organiseren er onder meer workshops, creatieve activiteiten en lotgenotenbijeenkomsten. SP-organisatiesecretaris Lenka Shraddha Pitmanova: 'Respect voor alle moedige ggz-cliënten en ex-cliënten die zijn opgestaan en hun ongenoegen in succes hebben weten te vertalen. We hoeven in Raalte niet te spreken over een kwetsbare groep ggz-cliënten, het is een krachtige groep.'

> DAT VRAAGT OM EEN GEBAKJE

Na jarenlange bewonersacties en inzet van de SP is de gemeente Amsterdam eindelijk begonnen met de bouw van een geluidswal aan de Adelaarsweg. Bewoners ten noorden van de Johan van Hasseltweg in Amsterdam-Noord hebben al jaren last van voorbijrazend verkeer op een nabijgelegen op- en afrit. Een geluidswal die hen afschermd van deze herrie werd twaalf jaar geleden wegens werkzaamheden verwijderd, maar is na jaren actievoeren binnenkort weer terug van weggeweest. Om de bewoners te feliciteren met hun overwinning deelde de SP vorige maand tompoucen uit (foto).

foto SP Amsterdam

> KANDIDAATSTELLING VERKIEZINGEN PROVINCIALE STATEN 2019

Op 20 maart 2019 vinden de verkiezingen plaats voor de Provinciale Staten. De zittingsduur voor de Provinciale Staten is vier jaar. SP-leden die zichzelf herkennen in het onderstaande profiel, kunnen zich kandideren.

De kandidaat

- is een strijdbaar SP-lid;
- onderschrijft de afdrachtregeling en (indien van toepassing) heeft zich eerder als SP-volksvertegenwoordiger volledig aan de afdrachtregeling gehouden;
- onderschrijft de standpunten van de SP en kan deze zowel mondeling als schriftelijk goed verwoorden;
- is actief in de partij en loopt voorop bij het versterken van de SP in de eigen afdeling en regio;
- is bereid tot deelname aan acties en activiteiten van de partij en is betrokken bij landelijke en lokale campagnes om mensen te organiseren voor vooruitgang;

- kan met creativiteit en lef inhoudelijke stukken vertalen naar concrete standpunten en acties;
- heeft politiek en strategisch inzicht en kan daardoor prioriteiten stellen;
- weet hoe het is om in een team én zelfstandig te functioneren;
- heeft het enthousiasme, de energie en de tijd om minimaal de komende vier jaar onze partij te vertegenwoordigen.

De inschrijving sluit per 5 juli aanstaande. Op de regioconferentie van 17 november of 1 december presenteert de kandidatencommissie uit iedere provincie een onderbouwde voordracht voor de provinciale kandidatenlijst.

Herken je jezelf in dit profiel en wil je je kandideren? Stuur dan een e-mail of brief met jouw motivatie en cv naar de contactpersoon van de kandidatencommissie in jouw provincie. De contactgegevens vind je op SPnet.

> COALITIES: DE TELLER STAAT OP 16

De SP gaat in tot nu toe 16 gemeenten meebesturen. Dat is het voorlopige resultaat van de coalitieonderhandelingen in de gemeenten waar de partij meedeed aan de raadsverkiezingen. Dat aantal is flink lager dan vier jaar geleden, toen de verkiezingsuitslag veel gunstiger was. Niettemin gaat de SP ditmaal voor het eerst in onder meer Venlo meebesturen.

Dat geldt ook voor Zutphen, waar op initiatief van de SP uitsluitend nog met werknemerscoöperaties gewerkt gaat worden in de huishoudelijke zorg. Exit marktwerking dus. Verder blijft de SP Amsterdam ook aan de knoppen zitten: in de hoofdstad werd een coalitie gevormd met GroenLinks, D66 en PvdA.

> SLEURHUT AANGEBODEN!

foto SP Tholen

Met deze unieke caravan krijgt iedere SP-activiteit een extra zomers tintje. Na jaren trouwe dienst in Tholen, besloot de afdeling de sleurhut in te ruilen voor een partytent. De reden: te weinig leden met een trekhaak. Trekt jouw afdeling het wel

om deze caravan op sleeptouw te nemen? Neem dan contact op met Ronald Broeren van de SP Tholen: rbroeren@zeelandnet.nl / 06 1871 4745. De caravan wordt aangeboden tegen ieder aannemelijk bod.

> INVESTEER IN BEWEGINGSONDERWIJS

SP-Kamerlid Michiel van Nispen dient een initiatiefwet in voor meer en beter bewegingsonderwijs: 'Het is een maatschappelijk probleem dat te veel kinderen te zwaar zijn en te weinig bewegen. Als we jongeren op jonge leeftijd enthousiast krijgen voor sporten dan is de kans ook groter dat ze die op latere leeftijd blijven beoefenen. Jong geleerd is immers oud gedaan.' In het voorstel wordt drie uur gymles van een vakleerkracht de norm in het basisonderwijs. De initiatiefwet kan op steun rekenen van organisaties als de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding en NOC*NSF (Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie). Van Nispen: 'Door fors te investeren in het onderwijs en vakleerkrachten zorgen we voor werkdrukverlaging voor leraren en keren we de trend dat kinderen steeds minder bewegen en motorisch minder vaardig worden.'

foto Ricardía Grothey©

Sport: Michiel van Nispen gaat aan kop.

> STOP LOZING VAN CHEMISCH AFVAL IN DE NOORDZEE

Grote zeeschepen die even de zee opvaren om hun chemische troep te lozen in het milieu en vervolgens doodleuk terugvaren naar hun standplaats in de haven. Het is de goedkoopste methode om het scheepsruim schoon te maken en het gebeurt op grote schaal. In Duitsland worden rederijen wél gestraft voor het lozen van giftige stoffen. SP-Tweede Kamerlid Cem Laçın wil dat het kabinet haast maakt met het aanpakken van de lozing van giftige stoffen door zeetankers: 'Tegelijkertijd zal het kabinet ook meer moeten investeren in de inspectiediensten. Door steeds te bezuinigen op de inspectiediensten is een effectieve aanpak van deze milieucriminaliteit onmogelijk gemaakt.'

> FYSIOTHERAPEUTEN KOMEN IN BEWEGING

Duizenden fysiotherapeuten zijn de macht van de zorgverzekeraars beu. Dat blijkt uit een petitie die op 30 mei is aangeboden aan zorgwoordvoerders van de Tweede Kamer. Ook willen de fysiotherapeuten loon naar werken en minder onnodige

administratie. Volgens de Actiegroep Fysiotherapie bepalen zorgverzekeraars steeds vaker welke behandeling de patiënt krijgt, en hoe lang deze mag duren. Gehuld in T-shirts met leuzen als 'Minder regels = Meer tijd voor patiënten' togen honderden

fysiotherapeuten op 30 mei naar het Lange Voorhout in Den Haag. Aanwezige Kamerleden werden tijdens de opgewekte manifestatie getrakteerd op een gezonde warming-upsessie.

Partijleider Marijnissen beloofde zij aan zij te staan met de fysiotherapeuten. 'Niet alleen om ervoor te zorgen dat het nu voor jullie beter wordt, maar ook om het systeem aan te pakken. Want anders staan jullie hier misschien volgend jaar weer.' Haar steunbetuiging werd met applaus ontvangen. Na afloop van de manifestatie ging een groot deel van de actievoerders naar de Tweede Kamer, waar SP-woordvoerder zorg Maarten Hijink in een debat over de administratieve regeldruk speciale aandacht vroeg voor de situatie van de fysiotherapeuten. Volgens het Kamerlid is die tekenend voor de problemen die breder in de zorg spelen. Hijink: 'De fysiotherapeuten weten zelf heel goed hoe zij voor hun patiënten moeten zorgen. Daarom zegt de SP: breek de macht van de zorgverzekeraar, en zorg dat professionals gewoon hun werk kunnen doen.'

Foto's Anouk Pross

> KANDIDAATSTELLING EUROPEES PARLEMENT

Op 23 mei 2019 vinden de verkiezingen voor het Europees Parlement plaats. De SP is daarin sinds 1999 vertegenwoordigd. De SP-delegatie in het Europees Parlement telt momenteel twee leden. De delegatie maakt deel uit van de fractie GUE/NGL (Europees Unitair Links / Noords Groen Links).

De partijraad van de SP heeft een kandidatencommissie aangesteld om een kandidatenlijst voor te bereiden. SP-leden die in

aanmerking willen komen voor een plaats op de lijst, kunnen zich aanmelden bij de kandidatencommissie. Dat kan tot 15 augustus 2018.

Informatie over het profiel van kandidaten en de procedure is te vinden op sp.nl/ep2019

Wil jij je kandidaat stellen?

Geef dan kort aan waarom je een plaats op de lijst ambieert en welke kwaliteiten jou

daarvoor geschikt zouden maken. Stuur een beknopt cv mee.

Aanmelden kan per e-mail of per brief, via de volgende adressen.

- epkandidatencommissie@sp.nl
- SP-kandidatencommissie Europees Parlement
T.a.v. Paul Ulenbelt
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

> BODEM THUISZORG BEREIKT, REDDING IN ZICHT?

De Nijmeegse SP heeft bij de gemeente aan de bel getrokken over de netelige situatie waarin zorgaanbieder V érian terecht is gekomen. V érian vroeg onlangs uitstel van betaling aan; faillissement dreigt. Wat er dan gebeurt met de banen van de thuiszorgmedewerkers en de zorg voor hun cliënten, is onduidelijk. De SP wil dat het college in de Waalstad verantwoordelijkheid neemt en zich inspant voor 'een kostendekkend en reëel tarief voor thuiszorg'. SP-raadslid Petra Molenaar: 'Mocht V érian failliet gaan, dan worden wat de SP betreft zorg aan cliënten en goede arbeidsvoorwaarden voor medewerkers beiden gegarandeerd.'

De Nijmeegse zorgen zijn niet ongegrond. In 2015 voerde de Apeldoornse SP samen met V érian-medewerkers en de FNV actie tegen een voorgenomen massa-ontslag. Het lukte de gemeente, die overigens door de actievoerders ervan werd beticht te weinig geld voor de thuiszorg te willen betalen, destijds niet om samen met V érian het onheil af te wenden: 537 medewerkers werden ontslagen. De Apeldoornse SP-fractievoorzitter Sunita Biharie weet het nog goed. 'Een aantal van de ontslagen mensen werd toen wel ergens anders ondergebracht. Maar het punt bij een faillissement is dat er geen garantie van salarisbehoud is bij een nieuwe werkgever. Bovendien klappen koppels uit elkaar:

foto: Bijlana Markovic

V érian-werknemers bieden de Nijmeegse wethouder een brood op een plank aan, omdat zij zelf ook brood op de plank willen.

cliënten die bijvoorbeeld vijftien jaar lang dezelfde hulp thuis hebben gehad, raken dat stukje vertrouwdheid kwijt.' Tekenend was een artikel van Omroep Gelderland, waarin FNV'er Wim van der Hoorn niet uitsloot dat er bewust was gekozen voor uitstel van betaling en een eventueel faillissement: 'Voor een zorgaanbieder die de tak wil overnemen is het veel interessanter om opnieuw te beginnen. Zonder de last van werknemers met bijvoorbeeld veel dienstjaren.' Sunita Biharie wijt de problemen aan de

marktwerking. 'Hier in Apeldoorn is de zorgcoöperatie Helpgewoon actief. Het is een werknemerscoöperatie zonder dure directeur of managementlagen. Helpgewoon lukt het wel om met hetzelfde geld rond te komen.' Het aantal zorgcoöperaties in ons land groeit, veelal met steun van SP'ers. 'Het kan een prima manier zijn om de marktwerking buitenspel te zetten. Marktwerking werkt in de hand dat personeel en cliënten de dupe blijven, terwijl de managers blijven zitten. Daar moeten we van af.'

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

WIJ VAN WC-EEND...

De voorzitter van het Europees Parlement, de ijdele Italiaan en Berlusconi-fan Tajani, was door het dolle heen. De laatste cijfers van de Europese opiniepeiling Eurobarometer laten zien dat de EU nog nooit zo populair was. Voor Nederland gold bijvoorbeeld dat maar liefst 79 procent van de ondervraagden vond dat hun stem gehoord werd in de EU. Daarmee scoorde Nederland het op twee na hoogst. Alleen Denemarken en Zweden gingen ons voor.

De enige kanttekening die Eurobarometer maakte, was dat de 65-plussers (volgens de opiniepeilers 'duidelijk' de gepensioneerden, waarmee ze kennelijk de SP-actie 65 blijft 65 ondersteunen) en de mensen die het minder hebben achterbleven.

De Eurobarometer wordt betaald door de Europese Commissie, die er ook de regie over voert. Typisch een geval van 'Wij makers van WC-Eend adviseren WC-Eend'. Tajani was een uitzondering, maar over het algemeen werden de cijfers dan ook met een korreltje zout genomen.

En terecht, want zoals een van de media uit de Brusselse bubble schreef: hoe verklaren de cijfers dat in steeds meer landen de kiezers eurosceptische regeringen aan de macht brengen? Italië is er het recentste voorbeeld van, maar Hongarije, Polen, Tsjechië en Oostenrijk gingen de Italianen voor.

De scheiding tussen bubble en werkelijkheid wordt met de dag groter: mensen in Zuid-Europa hebben genoeg van de verpaupering die de euro hen oplegt en mensen in Oost-Europa keren zich tegen migranten. Maar ondertussen dansen de Junckers en Tajani's hun vreugdedansje en hopen ze op mooie Europese verkiezingen volgend jaar. Ze zullen van een koude kermis thuishomen: als de uitslagen bekend worden, zou er voor het eerst wel eens een Eurosceptische meerderheid kunnen zijn in het Europees Parlement. Laten we er als SP dan voor zorgen dat die rood gekleurd wordt, want het zwarte alternatief van extreem-rechts is wel goed in afbreken maar lost voor gewone mensen niets op.

‘WIJ BASHEN IEDEREEN DIE ZICH NIET AAN MENSENRECHTEN HOUDT’

Dit jaar bestaat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens 70 jaar. Amnesty Nederland strijdt dit jaar alweer 50 jaar voor naleving van de mensenrechten, in de wereld en tegenwoordig ook in Nederland. De Tribune sprak met Eduard Nazarski, directeur van Amnesty International: ‘Mensenrechten verbinden mensen.’

› **2018 is een feestelijk jaar voor mensenrechten en Amnesty International Nederland. Is er ook reden tot feest als je kijkt naar de naleving van mensenrechten?**

‘Dat is niet gemakkelijk te zeggen. Er zijn wel wat harde cijfers, zoals over de doodstraf. Sinds Amnesty is begonnen met de campagne tegen de doodstraf, meer dan vijftig jaar geleden, passen steeds minder landen de doodstraf toe. Vorig jaar werd de doodstraf in 23 landen uitgevoerd; toen we begonnen waren het er 130. Dat is een enorme ontwikkeling, die je niet direct ziet als je er middenin zit. Tegelijk is het aan elke generatie om zich zorgen te maken om wat er nu gebeurt. De hoop en het optimisme na de val van de Muur, het idee dat de geschiedenis nu wel klaar was, is door die geschiedenis gelogenstraft.’

› **Amnesty is een vereniging met leden. Een kwart miljoen maar liefst.**

‘Ja, 253.000 nu, we zijn weer heel langzaam aan het stijgen in ledenaantal. Een voorzichtig paadje omhoog – al mag het in wielrentermen geen col van de vierde categorie heten.’

› **Is het een probleem dat het einde van de Tweede Wereldoorlog, het krachtige ‘dit nooit meer’, lang geleden is? Zie je dat terug in een vergrijzend ledenbestand?** ‘Natuurlijk is voor veel jonge mensen 1948 lang geleden – wat hun betreft kun je het

dan net zo goed over Napoleon hebben.

Je ziet dat jongeren die met Amnesty en mensenrechten in aanraking komen, niet meer meteen zeggen: schrijf me maar in en ik blijf tot na mijn pensioen lid. Maar ik zie wél heel veel jongeren die erg betrokken zijn bij de strijd tegen onrecht. Afgelopen zaterdag was hier een groep jonge mensen die Wikipedia-pagina’s schreven over vrouwelijke mensenrechtenverdedigers. Amnesty heeft veel studentengroepen, in het mbo doen we van alles; de jongeren doen het op een andere manier dan mijn ouders of mijn generatie.’

› **Doen er veel mensen mee met de brieven schrijf-acties, waarbij brieven worden geschreven aan politieke gevangenen over de hele wereld?**

‘Zeker rondom 10 december, de verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het is bijzonder om te zien met hoeveel aandacht daar mensen brieven en kaarten zitten te schrijven. Aan gevangenen, om ze een hart onder de riem te steken, maar ook oproepen aan machthebbers.’

› **Is dit effectief?**

‘Ik heb gevangenen gesproken die die brieven hebben ontvangen. Zonder uitzondering zeggen zij: toen we hoorden dat Amnesty actie voor ons ging voeren, toen ik een kaart kreeg, voelde ik me gesteund. Het

is zo belangrijk dat je je realiseert dat je niet alleen bent. Dan houd je het langer vol. Wat je ook ziet is dat de behandeling van gevangenen verbetert als men weet dat er op ze gelet wordt. Ons werk is effectiever als je er een aantal dingen bij doet. Het werkt beter als ook onze minister van Buitenlandse Zaken in Egypte zegt: die fotograaf had je niet op moeten sluiten en moet je zeker niet tot de doodstraf gaan veroordelen. Die moet je gewoon vrijlaten. De combinatie van publieke druk met politieke signalen binnenskamers en buitenskamers, dat is het beste. Dat versterkt elkaar.’

› **Hoe komt het dat mensenrechten zo serieus genomen worden? Waarom voelen zelfs onderdrukkende regimes zich aangesproken als het om mensenrechten gaat?**

‘Omdat het appèl dat er uitgaat van de toepassing van mensenrechten enorm sterk is. Ieder mens heeft een gevoel van wat rechtvaardig en onrechtvaardig is. Al die dictaturen en regimes die onderdrukken, de mensen die dat doen, die hebben dat gevoel in zichzelf moeten onderdrukken. Solidariteit dreigt een ouderwets woord te worden, maar je inleven in wat een ander moet ondergaan en dan denken: ik kan wegstijgen of ik kan zorgen dat er verbetering komt voor die mensen. Wat doen voor menselijke waardigheid. Die menselijke waardigheid kun jij misschien iets anders invullen dan ik, maar over een flink deel zijn we het eens. Niemand wordt graag met een loden pijp op zijn knieën geslagen als je het ergens niet over eens bent. En tot slot: dat hele systeem van de universele verklaring zit slim in elkaar. Je hebt niet alleen

rechten maar ook plichten. Je rechten zijn ook niet altijd absoluut. Je hebt absoluut recht om niet gemarteld te worden, maar vrijheid van meningsuiting en recht op gezondheidszorg is nooit helemaal absoluut.’

› **Hoe belangrijk is het voor jullie geloofwaardigheid om je niet te veel te verbinden met een politieke partij? Wilde je wel door ons geïnterviewd worden?**
‘Natuurlijk. Ik spreek overal waar ze me

willen horen. En trouwens ook wel eens waar ze me niet willen horen. Ik spreek zo veel mogelijk met alle politici. Vroeger richtte Amnesty Nederland zich vooral op buitenlandse mensenrechtenschendingen. Maar dat is nu anders. We mengen ons nu ook in de Nederlandse situatie en dan kom je wel eens in politieke discussies terecht. En natuurlijk: het onderwerp demonstratieverbod is ingewikkeld, vluchtelingenproblematiek is ingewikkeld, etnisch

‘Als we ingewikkelde discussies zouden ontlopen, zouden we geen knip voor de neus waard zijn’

profiëren is ingewikkeld, maar als we dat zouden ontlopen, zouden we ook geen knip voor de neus waard zijn. Wij redeneren niet vanuit partijpolitieke discussies, maar vanuit de inhoud van mensenrechten.'

› **Hoe voorkom je dat je meegaat met de politieke mode?**

'Als ledenorganisatie komt het maatschappelijk debat ook bij ons aan de orde. Maar dat is goed. Er zijn ook groepen in de samenleving die tegen ons zeggen: waarom zijn jullie er niet voor ons?'

› **Bijvoorbeeld?**

'Een aantal jaar geleden werd ons de vraag gesteld: waar zijn jullie als het om discriminatie gaat? Wij hebben toen serieus aansluiting moeten vinden met mensen die met bijvoorbeeld etnisch profileren te maken hebben. En dat speelt al heel lang. Vanuit mensenrechtenstandpunt is het niet moeilijk: discrimineren mag niet. Als je staande wordt gehouden alleen maar om hoe je eruitziet, dan moet de politie zich daarvan bewust zijn. Dat is voor het functioneren van de politie ook van belang. De politie is je beste vriend – maar dat gevoel hebben mensen niet als zij er om de haverklap uitgepikt worden en de boodschap krijgen dat ze er niet bij horen. We hebben hierover jarenlang met de politie gesproken. Zij vonden dat we overdreven, dat het incidenten waren. Amnesty zei: het gebeurt structureel, dus je moet er iets aan doen. Langzaam zie je dat het bewustzijn verandert. Mensenrechtenwerk is vaak een kwestie van de lange adem.'

› **Vluchtelingen zijn een thema in uw leven. U heeft eerder gewerkt bij Vluchtelingenwerk en de Europese Raad voor Vluchtelingen. Hoe gaat het met hun mensenrechten?**

'Dit is een heel lastig onderwerp. Dertig jaar geleden zagen we dat er veel meer mensen naar Nederland kwamen; de vraag was of we dat wel aankunnen. Toen is besloten om strenger en sneller te beslissen. De Muur is misschien gevallen, maar je ziet zeker sinds 2015 weer dat er veel muren en hekken zijn bijgekomen. Met als gevolg dat er minder vluchtelingen komen. Met het idee dat mensen buiten Europa zouden moeten blijven. Als dat zou betekenen dat mensen dan ook veilig zijn, perspectief hebben en een bestaan kunnen opbouwen, dan zou je dat zo kunnen doen. Maar dat gebeurt allemaal niet. Er is veel aandacht en geld gegaan

naar het weghouden van vluchtelingen en te weinig voor de situatie van de vluchtelingen. Niemand kan het er toch mee eens zijn dat we die mensen terugsturen naar gevangenissen, met uitbuiting, slavernij en marteling.'

› **Toch is dat het gevolg van het beleid in Europese landen.**

'Het is ook een probleem van hoe de besluiten genomen worden. Namelijk op nationaal en Europees niveau. Dat is niet op het niveau waar de problemen spelen – waarom de mensen vluchten – en waar de oplossing zit: in de wijken hier. Het beleid wordt gemaakt op een niveau dat weinig te zeggen heeft over de oorzaken van het probleem en ook niet over de oplossingen. Door de voortdurende aandacht voor incidenten – ook niet gebeurde incidenten; ik weet nog hoe een tijdlang velen zeker wisten dat Marianne Vaatstra vermoord zou zijn door iemand uit het azc – zie je dat politici dan maar zeggen: we moeten die mensen aan de buitenkant van onze grenzen houden. Maar dat lost voor de mensen niets op.'

› **Een ander gevoelig onderwerp: Amnesty heeft het doodschieten van Palestijnse demonstranten en journalisten in Gaza scherp veroordeeld. Elke discussie hierover is erg beladen. Hoe gaan jullie hiermee om?**

'We kijken naar wat er gebeurt, we kijken of dat volgens ons in lijn of in strijd is met mensenrechten. Als het in strijd is, dan laten we van ons horen. Wie die mensenrechtenschendingen ook heeft gepleegd. Maar we zijn gewend dat we dan vragen en klachten krijgen. Maar we gaan wel gewoon door. En zorgen dat je geen fouten maakt. Dus in dit geval: niet ontkennen dat sommige demonstranten geweld gebruikten. Stenen gooien bijvoorbeeld. Maar dat schieten met scherp niet proportioneel

is. In 1990 zijn in Cuba in VN-verband afspraken gemaakt over geoorloofd geweld door politie en binnenlandse strijdkrachten. Dat is de basis. En dan krijg je te horen dat Amnesty Israël aan het *bashen* is. Kijk, in feite bashen we iedereen die zich niet aan mensenrechten houdt. Dat mensen dat lastig vinden dat zie ik wel, maar dat is wel waar we voor zijn.'

› **Jullie worden door veel media geraadpleegd als betrouwbare bron. Hoe komt dat?**

'We besteden er veel aandacht aan. Dat stamt al uit het begin van Amnesty. Dan hadden we een actie op het Oostblok, een op het Westen en een op het Zuiden. Maar het was ook belangrijk om alles goed te documenteren. We hebben teams die van 160 landen in de wereld op de hoogte zijn; die dus als er iets nieuws gebeurt redelijk snel kunnen inschatten hoe serieus dat is; die snel goede bronnen in het land kunnen raadplegen. En we hebben een onderzoekssystematiek. Eerst de feiten, vervolgens de feiten verbinden met internationaal recht, dan vragen we de autoriteiten om te reageren en pas dan hebben we een mening. We hebben door de jaren heen ook heel weinig dingen echt fout gedaan. We zijn er heel beducht op. Daardoor zijn we wel wat langzamer dan anderen.'

› **Jullie hebben actie gevoerd bij de aandeelhoudersvergadering van Shell. Waarom?**

'Ik heb twee of drie keer gesproken op de aandeelhoudersvergadering van Shell. Ik ben in Nigeria geweest en heb met eigen ogen en eigen neus ervaren hoe erg die olievervuiling in die delta is. Als je de autodeur opendoet lijkt het alsof je op een tankstation staat waar ze diesel hebben gelekt. Als je wat zand bij de rivieroever pakt en je knijpt erin, dan loopt er olie uit. Wij zeggen: Shell

LOKAAL IN DE PEN

De SP Eindhoven klimt twee keer per jaar in de pen om aandacht te vragen voor mensen die vastzitten wegens hun politieke overtuiging. Vorig jaar hoorde een Eindhoveners SP-lid dat een kennis uit zijn geboorteland Iran, Ramin Hossein Panahi, na een oneerlijk proces ter dood is veroordeeld. Op het moment van schrijven dreigt zijn vonnis elk moment te worden voltrokken. Amnesty International heeft Iran met klem gevraagd om de straf niet uit te voeren. Eindhovense SP-leden namen deel aan een schrijffactie van Amnesty en trokken op 24 april naar Den Haag om te protesteren tegen deze mensenrechtenschending. Afdelingsvoorzitter Caro Goudriaan: 'Wij vinden het goed om als SP'ers af en toe stil te staan bij de democratische vrijheden die wij hier hebben. Het zou mooi zijn als andere afdelingen dit ook doen, zodat we een schrijf-estafette kunnen houden.'

‘Zonder voedingsbodem voor mensenrechten is een handtekening niet veel waard’

moet verantwoordelijkheid nemen voor wat ze daar gedaan hebben.’

› Hoe verhoudt zich dat tot mensenrechten?

‘Ons gaat het minder om de vraag of Shell naar duurzaam moet. Wat je ziet is dat mensen die zich er als politicus of als activist tegen verzetten, vermoord worden, bedreigd of gevangengezet. Daar zie je het verband tussen sociaal-economische rechten en politieke rechten. Hoe lastiger je wordt, hoe moeilijker je het krijgt.’

› Amnesty spreekt dus niet alleen overheden, maar ook bedrijven aan.

‘Bedrijven kunnen heel veel doen voor mensenrechten. We hebben samen met onder andere Oxfam en PAX de Eerlijke Bankwijzer gemaakt. Als je aangeeft wat de ondergrenzen zijn en bedrijven daarop aanspreekt, kun je veel invloed hebben op het naleven van mensenrechten. Bedrijven zijn invloedrijk. Dus die spreken we aan.’

› Amnesty komt in actie als er mensenrechten geschonden worden. Wat kun je doen om die te voorkomen?

‘Het is van belang dat veel mensen in aanraking komen met het idee van mensenrechten. We hebben vijftien jaar lang de overheid aangesproken op het nakomen van internationale afspraken dat mensenrechten op scholen aan de orde moeten komen; het ziet er nu naar uit dat dat gaat gebeuren. In de tijd dat dat nog niet zo was, hebben wij ons eigen scholingsprogramma flink uitgebreid. Afgelopen jaar hebben we zo 120.000 leerlingen bereikt. Dat is de voedingsbodem, zodat mensen zelf hun rechten opeisen. Dat zie je in Hongarije: onder de Europese afspraken over mensenrechten hebben ze gemakkelijk hun handtekening gezet om bij de EU te komen. Maar als puntje bij paaltje komt, bijvoorbeeld in de behandeling van Roma en vluchtelingen en de vrijheid van meningsuiting, gaat het nu niet goed. Zonder voedingsbodem voor mensenrechten is een handtekening

niet veel waard. Voor sommige politici zijn mensenrechten niet een deel van de oplossing maar een deel van het probleem. Toepassing van mensenrechten leidt tot meer vluchtelingen in Hongarije, zo denken zij. Wij proberen mensen, ook in Hongarije, duidelijk te maken: mensenrechten zijn de standaard.’

› Wat kunnen mensen in Nederland doen?

‘Ze kunnen meedoen aan onze acties, of zelf acties bedenken en vragen of wij meedoen. Ze kunnen helpen met schrijfacties. En als we een demonstratie hebben, kom dan niet meteen met allemaal rooie jekkie aan; dat maakt het voor ons ingewikkeld. We willen niet partijpolitieke acties voeren, maar vanuit de mensenrechten. Er is – helaas – heel veel te doen.’ •

tekst Diederik Olders
foto's Maurits Gemmink

SP-ZORGDAG

DE ECHE EXPERTS AAN HET

Van ziekenhuis tot gehandicaptenzorg, van jeugdzorg tot verpleeghuis: uit vrijwel alle hoeken waren zorgverleners van de partij op de SP-zorgdag op 28 mei. Op een locatie waar veel over de zorg wordt gepraat – het Binnenhof – zijn voor een dag de echte experts aan het woord.

HET PRACHTIGE TERRASWEER doet niets af aan de belangstelling voor de zorgdag. Een honderdtal zorgverleners brengt de zonnige maandag binnen door, om workshops bij te wonen en een rondleiding te krijgen op de plek die zo bepalend is voor hun dagelijkse werkzaamheden.

Psychiater en Nationaal Zorgfonds-activist Cobie Groenendijk leidt een discussie over plezier op de werkvloer. 'Sinds pak 'm beet 2011 merkte ik dat ik steeds meer werd gehinderd in mijn vakmanschap. Ik moest sindsdien vooral de hoge heren dienen: de verzekeraars en politici', vertelt zij. Verschillende aanwezigen beamen dat ook hun vak de afgelopen jaren ingrijpend is veranderd. Een ambulante begeleidster haalt het voorbeeld aan van collega's die door extreme werkdruk een posttraumatische stressstoornis hebben ontwikkeld. 'Mensen worden bang voor hun beroep', klinkt het uit een andere hoek.

Wantrouwen jegens de professional

Een van de oorzaken van het afgenomen werkplezier blijkt de grote afstand tussen het management en de werkvloer. 'Het plaatje dat onze patiënten voorgeschoteld krijgen, is dat wij een-op-eenzorg kunnen leveren. Maar in de praktijk hebben we veel te weinig mensen', brengen twee jonge ziekenhuismedewerkers in. Een wijkverpleegkundige haakt aan: 'Soms voel ik mij net een verkapte boekhouder. Toch wil ik de tijd blijven nemen voor mijn cliënten. Maar van hogerhand krijg ik dan de vraag of ik wel doelmatig mijn werk doe.'

Niet alleen de managers, maar ook de machtige zorgverzekeraars dragen bij aan dit wantrouwen jegens de professional. Hun bemoeienis, ingegeven door besparingsdrift, heeft wonderlijk genoeg soms juist een averechts effect. Wijkverpleegkundige Christa Vonk: 'Laatst moest ik een pak incontinentiemateriaal bestellen. Ik werd van de apotheek doorverwezen naar de groothandel. Die stuurde mij weer door naar een verpleegkundige. Vervolgens was ik twee uur verder. En bedenk dan dat een verpleegkundige gemiddeld zeventig euro per uur kost!'

Cliëntenstop

Een extreme uitwas van de invloed van de verzekeraars, die tijdens de zorgdag meermaals ter sprake komt, is de cliëntenstop. Verschillende aanwezigen moeten maanden achtereen klanten van bepaalde zorgverzekeraars afwijzen, omdat het jaarbudget van de verzekeraar op is. Ook hierover kan Vonk meepraten. 'Een zorgverzekeraar vergoedt om financiële redenen nu slechts 15 uur zorg per maand. Hiermee kunnen wij mensen met dementie en complexe problematiek simpelweg niet helpen. Met het gevolg dat mantelzorgers steeds meer op hun bordje krijgen. Eigenlijk kan ik als zorgverlener niet meer de kwaliteit bieden die ik zou willen'.

Een groepje ondernemingsraadleden van een Alkmaarse ouderenzorginstelling is samen naar Den Haag afgereisd. 'Onze directeur had ons getipt over deze dag', vertelt Isabella Martens. Ook zij hekelt de invloed

van de zorgverzekeraars. 'Bijvoeding wordt bijvoorbeeld minder makkelijk vergoed. Daarvoor moeten ouderen nu eerst langs de diëtist: onnodige bureaucratie.'

'Patiënten zijn geen auto's!'

Tijdens een workshop verzorgd door Armand Girbes, hoofd intensive care bij het VU medisch centrum, staat de toegang tot de zorg centraal. Deze wordt volgens Girbes steeds meer beïnvloed door de denkbeelden van de zorgconoom. 'Die denkt niet in patiënten, maar cliënten. En niet in behandeltrajecten, maar zorgstraten.'

De ervaringen van intensive-careverpleegkundige Fija Wesselius sluiten naadloos aan bij het betoog van Girbes. 'Ik merk steeds vaker dat coachingsbureaus mogen oordelen over zorginhoudelijke vragen. Maar die mensen hebben nooit aan het bed gestaan. Zo moeten we nu volgens de 'lean-methode' gaan werken, ooit bedacht bij Toyota. Maar patiënten zijn geen auto's! En de zorgverleners moeten allerlei zaken beoordelen met smileys. Terwijl we allemaal volwassen mensen zijn.'

De mannelijke bezoekers van de zorgdag zijn op een paar handen te tellen. Thuiszorgmedewerker Atte Houtsma uit Purmerend is een van hen. Al 43 jaar levert de

'Soms voel ik mij net een verkapte boekhouder'

WOORD

bijna-gepensioneerde zorg aan huis, aan cliënten die veelal de negentig zijn gepasseerd. 'Sommige dingen zijn de afgelopen jaren ten goede veranderd. Zo heb ik nu zelf de controle over mijn urenregistratie. Maar het personeelstekort is toegenomen. Niveau 2-medewerkers, zoals ik, willen de zorginstellingen eigenlijk niet meer hebben. Hierdoor gaat er meer werk naar de mantelzorgers, die overbelast raken.'

'Enthousiast'

Een dag als deze laat volgens SP-zorgwoordvoerder Maarten Hijink perfect de dwarsverbanden zien die door de hele zorgsector lopen. 'Veel problemen hebben een gemeenschappelijke veroorzaker: de zorgverzekeraars. Of je nu in de geestelijke gezondheidszorg, in de wijkverpleging of in de fysiotherapie werkt: vaak heb je te maken met een verzekeraar die op de stoel van de behandelaar gaat zitten. Het is mooi om te zien hoe enthousiast mensen worden van deze zorgdag, omdat ze merken dat iedereen eigenlijk hetzelfde meemaakt.' ●

tekst Lesley Arp
foto's Maurits Gemmink

Zorgverleners in de Tweede Kamer met Cobie Groenendijk (linksboven) en SP-Kamerlid Maarten Hijink (rechtsonder).

‘BLIJF VRAGEN STELLEN BIJ ALLES WAT NIET OKÉ IS’

Nog even en dan gaat het los: SP in Carré. Vijftienhonderd vrienden van de SP bezoeken op 7 juli de volledige voorstelling van theaterspektakel *Het Pauperparadijs*. Acteur en theatermaker Dragan Bakema is een van de sterren. Hij speelt generaal Johannes van den Bosch. ‘In Carré is alles groots en meeslepend.’

› **Wauw, Dragan. Het Pauperparadijs in Carré. Hoe gaaf is dat, spelen in Carré?** ‘Ik heb nog nooit in Carré gestaan – en dit zal wel blasé klinken, maar de plek waar ik speel beïnvloedt niet mijn inzet. Ik ben mijn eigen grootste criticus en doe overal altijd even hard mijn best. Of ik nu in Carré sta of de in cultuurkantine van Oosterwolde, waar ik mijn eerste optredens deed. Ik mis blijkbaar het artiesten-gen dat zegt: als performer moet ik ooit eens in Carré hebben gestaan. Ik moet er wel aan toevoegen dat Carré voor het publiek wel degelijk een andere belevenis is dan een bezoek aan een doorsnee theaterzaal. Carré is een uitzonderlijk theater, waarbinnen alles groots en meeslepend is. Het theater kent een legendarische historie.’

› **In Veenhuizen speelden jullie op historische grond, op een van de plekken waar de Maatschappij van Weldadigheid daadwerkelijk actief is geweest. Hoe anders is *Het Pauperparadijs in Carré*?** ‘Carré bleek een logische vervolgstap op het verworven succes in Veenhuizen. We hebben het stuk twee jaar uitverkocht in Veenhuizen gespeeld. Daar hebben we het gemaakt, daar werd het dankzij grote belangstelling een succes. We speelden het stuk in Veenhuizen op ‘schuldige grond’. De publiekstribune stond in Veenhuizen pal op het tweede gesticht, waar de visie van generaal Johannes van den Bosch in de negentiende eeuw werd gerealiseerd. Het tweede gesticht was een ‘onvrije bedelaarskolonie’, waar landlopers terechtkonden voor bed,

Links: Dragan Bakema als Johannes van den Bosch.
Boven: scène uit het Pauperparadijs.

bad en brood. Toch is Het Pauperparadijs net zo goed een Amsterdams verhaal. Veel Amsterdamse paupers besloten uit bittere armoede de overtocht naar Drenthe te maken. Ze staken de Zuiderzee over, wat dagen duurde. In Drenthe zou men aan een nieuw leven te beginnen. Een leven zonder honger.'

› **Op 7 juli gaat de SP naar Carré. Je speelt dan voor 1.500 SP'ers. Wat vind je ervan dat de SP met Het Pauperparadijs in Carré staat?**

'Wij vinden het geweldig dat de SP besluit met zo veel man aanwezig te zijn op 7 juli. We versterken elkaar in ons gevecht voor maatschappelijke gelijkheid. Grote maatschappelijke verschuivingen komen altijd van onderop. We spelen het stuk omdat er vandaag nog steeds vraagtekens bestaan over de kloof tussen arm en rijk. Velen van ons willen, net zoals generaal Van den Bosch, de armoede in Nederland uitroeien. Maar hoe? Wat doen we er nu concreet aan? Hebben we armoede een onterecht label gegeven? Leven we niet ten onrechte met de uitspraak eigen schuld, dikke bult?'

› **Hoe verklaar je het succes van het Pauperparadijs?**

'Het succes danken we allereerst aan het gelijknamige boek van Suzanna Jansen, dat al een groot succes was voordat wij met het toneelstuk kwamen. Sterker nog, Suzanna heeft het toneelstuk van a tot z ontwikkeld zien worden en heeft de afgelopen twee jaar bijna alle voorstellingen bijgewoond. Na afloop praat ik regelmatig met Suzanna over de voorstelling, zij houdt me scherp. Daarnaast bewijst regisseur Tom de Ket al decennia dat hij in staat is om stukken te regisseren die het venster weten te richten op het Nederland van vandaag. En dat is wat de laatste vijftien jaar het meest bezocht wordt door het grote publiek: het grote publiek wil urgente, hedendaagse, nationale, maatschappelijk geëngageerde verhalen die op grootse wijze een zaklamp weten te zetten op onderbelichte maatschappelijke zaken. Gelukkig maar. Want als we daadwerkelijk gaan geloven dat banken te groot zijn om te falen, als wij echt gaan geloven dat er geen verschil zit tussen foute en goede winsten, als wij gaan geloven dat de selfie belangrijker is dan het familieportret... dan delven

we met ons allen het onderspit. We mogen niet inslapen. Laten we vragen blijven stellen bij alles wat overduidelijk niet oké is. Laten we vooral blijven luisteren naar diegenen die daadwerkelijk het werk in de praktijk uitvoeren. Niet naar de verkooppraatjes van partijen die bijvoorbeeld zorgpakketten samenstellen, opmaken en geniaal weten te verkopen. Alles staat en valt met ons, het volk.'

› **Wat kunnen we in onze tijd leren van het verhaal van generaal Johannes van den Bosch?**

'Dat we het onderspit delven als we niet blijven strijden. Er is geen multinational geweest die zei: zo, nou hebben we wel genoeg verdiend. Armen worden armer en rijken worden rijker en dat leidt tot verschrikkelijke toestanden. We moeten, net als generaal Van den Bosch door middel van herstructurering, een nieuwe sociaaleconomische orde tot stand brengen. Denk in de basis: wat gun je je kinderen? Dat is altijd mijn graadmeter. Wat gunnen we onze kinderen. Handel daarnaar.' •

tekst Ron Meyer
foto's Reyer Boxem

**BIJ HET TER PERSE GAAN VAN DEZE
TRIBUNE ZIJN AL 1000 KAARTEN VERKOCHT.
NOG GEEN KAART? BESTEL SNEL!**

SP.NL/INCARRÉ

‘VERDOMD, IK HEB EEN GOED VE

Ruud Kuin is het nieuwe hoofd van het wetenschappelijk bureau van de SP. Het leven van de voormalig FNV-bestuurder staat al meer dan dertig jaar in het teken van sociale strijd. Hij maakte mee hoe de grootste vakbond van het land de rol van ‘sociale ANWB’ losliet en een offensievere koers ging varen: ‘De bonden zijn te belangrijk om aan gematigden en managers over te laten.’

DE NAAM RUUD KUIN is al decennia een begrip binnen de FNV, maar vandaag de dag staat zijn vakbondswerk op een iets lager pitje. Na ruim vier jaar als vicevoorzitter en boegbeeld van de vakbond, is hij tegenwoordig bestuurslid bij FNV Veiligheid. Bovendien is Kuin sinds kort geregeld in Amersfoort te vinden, waar hij het wetenschappelijk bureau van de SP aanstuurt. Reden te meer voor een uitgebreide kennismaking op een

toepasselijke locatie: het monumentale vakbondsgebouw De Burcht in Amsterdam.

› **Dat je sympathiseert met de SP was al een tijdje bekend. Maar hoe ben je als oud-CPN’er eigenlijk bij de SP terechtgekomen?**

‘In 1989 ging de CPN (Communistische Partij van Nederland, –red.) op in Groen-Links. Ik als CPN-lid dus ook. Ik haakte af

toen toenmalig partijleider Femke Halsema haar liberale koers wist door te drukken. Vervolgens ben ik enkele jaren partijloos geweest, totdat ik mij rond 2010 aansloot bij de SP.’

› **Je hebt een lange staat van dienst binnen de FNV, ook als bestuurder. Welk stempel heb jij met anderen op de bond gedrukt?**

‘Het activeren van de werkvloer is voor mij altijd belangrijk geweest. Toen ik in 2010 aantrad als bestuurslid bij publieke-sectorbond Abvakabo, schrok ik van wat ik daar aantrof. De FNV en Abvakabo waren hard op weg om een strak geleide serviceclub te worden. Een soort sociale ANWB. Er zijn zelfs mensen van de ANWB ingehuurd om de kunstjes die ze daar hebben uitgevoerd bij de FNV nog eens over te doen!’

‘Is het wel nodig? Die vraag stellen we veel te weinig’

› Als bestuurslid spande jij je met gelijkgestemden in om het tij binnen de Abvakabo te keren.

‘Ja, want alleen als leden actief en betrokken zijn kunnen we grote invloed uitoefenen. Campagnevoeren en het betrekken van leden staan nu weer hoog in het vakbondsvaandel. Dat we in acht jaar tijd een grote afdeling voor *organising* hebben neergezet, met structurele financiering, is daar het levende bewijs van.’

Mede vanuit die drang om leden actief te maken organiseerde Kuin in het verleden enkele bijeenkomsten voor SP-leden in de vakbond. Want juist linkse vakbondsleden haken volgens hem nu te vaak af. ‘Linkse leden hebben – terecht – veel kritiek op de FNV. Dat leidt tot opzegging van het lidmaatschap, of niets doen. Maar de vakbond is er voor iedereen. We hebben die club echt nodig om Nederland sociaal te maken. Daarom kunnen we het niet aan gematigde krachten en managers overlaten.’

› Onderhandelen, belangen behartigen, actie voeren: het dagelijkse reilen en zeilen binnen de bonden is jou welbekend. Maar in hoeverre hebben de bonden eigenlijk grip op de grotere ontwikkelingen op de arbeidsmarkt – denk aan de flexibilisering en de vermarkting van publieke taken?

‘Tot pak ’m beet 2010 was de heersende opvatting binnen de tweede bond van Nederland, Abvakabo FNV: de politiek beslist en daar hebben we mee te dealen. Ik vind dat een hele verkeerde gedachte. Al kan druk zijn met de waan van de dag ook voortkomen uit de beste bedoelingen. Het oppakken van problemen zoals ze op ons bordje komen, dat zit in ons FNV-bloed. Als bij ons een reorganisatie of een collectief ontslag wordt gemeld, gaan we onmiddellijk aan de slag met de gevolgen voor de medewerkers, door een sociaal plan af te sluiten met allerlei voorzieningen voor boventallige medewerkers. Maar is die reorganisatie wel nodig? Wordt het bedrijf of de instelling er beter of gezonder van? Nee, die vraag stellen we veel te weinig.’

En die strijd tegen de oorzaken van de problematiek gaan we veel te weinig aan. Dan raak je in een vicieuze cirkel, je blijft te vaak in de waan van de dag dweilen met de kraan open. Het is ook moeilijker om een eenheid te smeden dan.’

De huidige staat van de welzijnssector laat volgens Kuin zien waar die manier van werken toe kan leiden. ‘Het opbouwwerk in buurten is in de jaren zeventig ontstaan, gesubsidieerd door de overheid. Rond 2007 sloot de Abvakabo in de welzijnssector in een jaar tijd tweehonderd keer een sociaal plan af. Bijna elke werkdag één! Abvakabo-bestuurders bespraken toen vooral hoe ze dat werk efficiënter konden aanpakken. Maar de discussie had moeten zijn: wat is hier nu eigenlijk aan de hand? Toen de rook verdwenen was, was de sector afgebroken. Nu heb je in oude buurten hooguit een buurthuis met één coördinator, en een opa die op de speeltuin past.’

› Heeft de vakbond lering getrokken uit die tragedie?

‘Ja, maar wel moeizaam en met vallen en opstaan. Ik moet ineens denken aan een voorval uit mijn Abvakabo-tijd. Ik weet nog dat ik in 2011 op een zaterdagavond werd gebeld door een oud-CPN’er. Hij vertelde dat zeshonderd thuiszorgmedewerkers een keuze voorgelegd hadden gekregen: of twintig procent minder loon, of ontslag. “Weet je wat jouw vakbond hen heeft geadviseerd?”, vroeg die man mij vervolgens: “Dat ze maar het callcenter moeten bellen.”

Direct na dat ontluisterende telefoontje beet Kuin zich vast in de kwestie. ‘We zetten acties op poten; uiteindelijk kwam het zelfs tot een staking. Redelijk uniek in de zorg. Maar zelfs al hadden we nu nog gestaakt, dan was de werkgever geen centimeter opgeschoven. Want die had het geld niet. Het was namelijk de gemeente die de geldkraan voor de thuiszorg had dichtgedraaid. Met vallen en opstaan leerden we dat we toch de oorzaken moesten aanpakken.’

Maar binnen een sociale ANWB zijn kaderleden niet van belang. In zo’n organisatie verrichten actieve leden vooral tijdelijke klussen. Vanuit de gedachte: *what’s in it for me?* Daarna gaan ze weer iets anders doen, om hun cv op te bouwen.’

Veelzeggend noemt Kuin de leus waarmee de FNV in de jaren negentig campagne voerde: ‘Uw zaakwaarnemer’. ‘Hiermee werd het beeld geschetst dat er een zaakwaarnemer naast je gaat zitten om te zorgen dat jij er een goed contract uitsleept. Net als in de voetballerij. De FNV was toen heel erg gericht op de individuele belangenbehartiging. Al voordat ik in het bestuur kwam, rond 2007-2008, was de tegenbeweging in gang gezet.’

‘Vakbondswerk moet een eenheid smeden’

werkgeversorganisaties daar zetelen. Een krachtig signaal van de FNV?

‘In de werving is voor mijn gevoel de urgentie te weinig overgebracht. In de zin van: in Den Haag zit een slecht kabinet met slechte plannen, en werkgeversorganisaties die samenspannen tegen de werknemers.’ Ook viel het Kuin op dat de aanwezige betogers, eenmaal op het Malieveld aangekomen, werden opgedeeld in sectoren. ‘Mensen werden letterlijk in hokjes gestopt. Het is typerend voor de staat van de vakbeweging. Het zijn allemaal aparte clubjes. Alsof die mensen niets gemeenschappelijk hebben. Terwijl vakbondswerk juist een eenheid moet smeden.’

› In 2017 waren er 32 stakingen in ons land. Dit aantal is sinds 1989 niet meer zo hoog geweest. Is dit een teken dat werknemers meer macht opeisen?

‘Veertig procent van de werknemers in ons land heeft een onzeker contract. Een groot deel van hen heeft hier niet zelf voor gekozen. De arbeidsinkomensquote (het deel van het nationaal inkomen dat ten goede komt aan werknemers en zelfstandigen, – red.) was in de jaren zeventig rond de 90 procent, maar daalt nu naar 70 procent. Dus steeds minder van wat wij met z’n allen verdienen gaat naar de werknemers. Ook de ongelijkheid neemt toe. Dat soort ontwikkelingen geven de machtsverhoudingen weer. Dus het aantal stakingen zegt mij niet zo veel. Beslissender is waar we strijd over voeren. Die strijd moet gaan om het aanpakken van de oorzaken van onder andere de flexibilisering en die strijd moet gaan om het opeisen van een fors groter deel van de koek.’

› Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) stelde begin dit jaar dat de Nederlandse bonden meer werk moeten maken van de loonontwikkeling. Iets vergelijkbaars zei Klaas Knot van De Nederlandsche Bank. Hoe kijk jij hier tegenaan?

‘De gemiddelde loonstijging in 2017 lag onder de 2 procent. Terwijl zelfs een deel van rechts Nederland nu vindt dat de bonden hogere loonstijgingen moeten binnenhalen. Want dat is goed voor de koopkracht en de economie. Maar zelfs al klotst het geld tegen de plinten, dan zullen werkgevers nog niet uit zichzelf meer dan 2 procent loonsverhoging geven. Want er is een race naar beneden gaande op de

arbeidskosten. Ze moeten mee met de rest. Dus alleen een gecoördineerde aanpak kan hier verandering in brengen.’

Maar Kuin is ook voorzichtig optimistisch. ‘Vorige maand is er in de ouderenzorg – een sector met vierhonderdduizend mensen, de grootste cao van Nederland – een nieuw akkoord gesloten. Het is de eerste cao waarin we 4 procent loonstijging binnenhalen. Dat was niet gelukt zonder organisering en zonder de oorzaken aan te pakken; waardoor je ook beter de eenheid kunt smeden.

Ook de werkgevers kunnen daar uiteindelijk baat bij hebben. Kijk bijvoorbeeld naar de thuiszorgaanbieders. Die moesten met steeds krappere budgetten aanbestedingen binnenhalen bij gemeenten. Om dit voor elkaar te krijgen, werd de thuiszorg steeds meer uitgedaagd tot schoonmaakfunctie. Het signaleren van problemen bij ouderen, heel belangrijk, werd uit de functie geschrapt. Met die truc, die volledig voldeed aan de regels, konden thuiszorgaanbieders de lonen verlagen.’

› Het was dus aan de bonden om een slimme tegenzet te bedenken.

‘Dat werd de invoering van een bodem in het loongebouw, hoger dan het wettelijk minimumloon. Wat resulteerde in een gelijk speelveld voor werkgevers, die niet langer hoefden te concurreren op arbeidskosten. Hiermee ontstond het klimaat voor een fatsoenlijke loonsverhoging.’

› Je geeft meermaals aan dat het belangrijk is om eerst de oorzaken te analyseren voordat je op een probleem duikt. Is dat ook de link met jouw nieuwe functie bij het wetenschappelijk bureau: de wortels van problemen onderzoeken?

‘Allereerst vind ik het een belangrijke taak voor het wetenschappelijk bureau om te zorgen dat de SP alles weet van haar speerpunten, meer dan wie dan ook. Bijvoorbeeld als het gaat om de flexibilisering en de inkomensongelijkheid. Verder hoop ik vooral verdieping aan onze leden mee te kunnen geven: onderbouwing, argumenten, visie. Zodat ze gesterkt worden in de strijd die zij elke dag voeren. Waardoor zij denken: verdomme, ik heb een goed verhaal, nu durf ik ook aan te bellen.’ •

tekst Lesley Arp
foto's Maurits Gemmink

› Kan juist de werknemer niet vaak haar-fijn uitleggen wat die oorzaken zijn?

‘Precies! Terwijl de FNV als instituut te vaak denkt in de termen van de cao-tafel. Bij alles wat niet via die ene cao kan worden opgelost, houdt het denken te vaak op. Maar als je als vakbond de oorzaken van problemen wilt aanpakken, moet je steeds vaker op andere speelvelden actief zijn. Met organisering-campagnes, zoals in de zorg, de schoonmaak en Schiphol zijn we telkens uit op het aanpakken van die oorzaken. Dat is ook wat de werknemers willen! De oorzaak van de problemen in de schoonmaaksector lag bij de opdrachtgevers, die de bedrijven in een race naar beneden tegen elkaar uitspeelden. De oorzaak achter de reorganisatie in het welzijnswerk en de afbraak in de thuiszorg lag onder andere in de bezuinigingen van de overheid. De oorzaak van de race naar beneden op Schiphol ligt in de marktwerking en het ontbreken van één sector-cao. Het is dan ook weinig verrassend dat in de zorg en in de schoonmaakbranche, sectoren waar werknemers op de werkvloer zijn georganiseerd, de problemen nu wel bij de bron worden aangepakt. Dat is organisering. De thuiszorgmedewerkers wisten al vanaf dag één dat we op meerdere speelvelden moesten strijden: bij de werkgever, bij de gemeente, maar ook bij de overheid.’

› Zevenduizend mensen kwamen vorige maand bijeen voor de landelijke 1 mei-manifestatie op de Dag van de Arbeid. Die verhuisde dit jaar van Amsterdam naar Den Haag, omdat het kabinet en de

LIMBURG

‘WIJ LATEN ONS NIET VERDELEN’

‘We slagen er in tal van Limburgse gemeenten in om deel te nemen aan een coalitie’

In Limburg stapten vijf van de acht Statenleden op en ook een van de twee gedeputeerden hield het voor gezien. Daarna splitsten drie van de vier SP-gemeenteraadsleden in Venray zich af.

De Limburgse SP stelde deze, inmiddels breed ondersteunde, verklaring op.

‘DE AFGELOPEN TIJD is onze provincie veel in het nieuws geweest. En niet op een manier die ons trots maakt. Het begon met het vertrek van vijf Statenleden en een van onze twee gedeputeerden. Afgelopen weekend kwam daar het bericht bij dat drie gemeenteraadsleden uit Venray onze partij verlaten. Wij vinden het bizar dat voormalige leden van onze partij in het Limburgse wel de weg naar de krant weten te vinden, maar weigeren om de discussie met partijgenoten te voeren. En dat is precies wat hier is gebeurd. Er is in onze partij ruimte voor ieders zorgen en ideeën, maar dan moeten we deze wel met elkaar bespreken. Zodat we kunnen leren van zaken die niet goed gaan en we gezamenlijk onze partij kunnen versterken. Net als bij andere partijen leven er tal van ideeën binnen de SP en het gaat ook weleens mis bij ons. Daarom organiseren wij als democratische partij bijeenkomsten om met elkaar in gesprek te gaan. In januari vond het partijcongres plaats. Een belangrijke plek om te spreken over de koers van de partij. Van alle opstappers hoorden we toen niets over een andere koers of de noodzaak daartoe. De volgende kans was tijdens de regioconferentie in Limburg. Ook daar geen kritiek op de koers. Er was wel kritiek op het werk van de gedeputeerde en de uitleg van de Statenfractie. Bijzonder daarna is het opstappen van de Venrayse leden. Op 28 april was een raadslid zelfs nog gekozen door de leden van de afdeling als afdelingsvoorzitter. Dit gebeurde twee maanden na de raadsverkiezingen. In die twee maanden is onze koers niet veranderd en zijn onze idealen niet gewijzigd.

De media smullen er vanzelfsprekend van. Wat we journalisten kwalijk nemen zijn de foutieve beelden die van onze partij worden neergezet, dat sensatie de overhand krijgt boven een realistisch beeld. Zo zou er een tegenstelling zijn tussen besturen en acti-

visme, maar zoals we allen weten gaan deze twee hand in hand voor SP'ers. Waar we het verschil vanuit het bestuur kunnen maken, doen we dat. Maar dat kunnen we alleen als we contact houden met mensen in onze buurten. Hoe kunnen we anders het geluid van mensen naar gemeenteraden, Provinciale Staten of parlement brengen? Het is juist aan ons om de problemen en zorgen die mensen ervaren te benoemen en aan te pakken.

Ten tijde van het gedoe in onze provincie is er ook nog voldoende reden om trots te zijn. We slagen er in tal van Limburgse gemeenten in om deel te nemen aan een coalitie. Onder andere in Weert, Venlo, Heerlen en Gennep. En ook in de oppositie maken wij het verschil.

Natuurlijk mag er kritiek zijn. Graag zelfs, daar worden we als SP juist sterker en beter van. Maar laten we ons wel aan onze eigen afspraken houden. De afspraak dat we intern die kritiek delen en bespreken. Daar hebben we vele overlegmomenten en andere gelegenheden voor. Bevraag, vooral als er zaken onduidelijk zijn of gedoe is ergens, elkaar, afdelingsvoorzitters, regiovertegenwoordigers en scholingsteam. Bevraag desnoods het landelijk partijbestuur. Maar weglopen, duiken, zwijgen en dan opstappen om vervolgens het hoogste woord te hebben in de media, dat is niet hoe wij met elkaar als SP'ers omgaan.

Wij laten ons niet verdelen, wij knokken door voor het belang van de mensen in onze wijken.’

De verklaring werd opgesteld door SP-leden in Venlo en wordt ondersteund door de afdelingen Sittard-Geleen, Heerlen, Venlo, Kerkrade, Landgraaf, Weert, Roermond, Venray en Horst aan de Maas. •

LINKSVOOR

EEN TENTJE OPENDE DEUREN

Tugay Filiz (23) is contactpersoon en mede-oprichter van ROOD Vlaardingen, een groep die aan de weg timmert met spraakmakende acties. Zoals het opzetten van een tentje in de hal van een woningbouwvereniging om de woningnood onder Vlaardingse jongeren aan te kaarten. 'Er had zich een jongen bij ons gemeld die telkens tijdelijke huurcontracten had en nu dakloos dreigde te worden. Niemand wilde ons daarover te woord staan, totdat ze dat tentje zagen.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al lid?**

'Een jaar ongeveer. Ik wilde niet alleen maar zeuren over hoe rot alles is, maar ook zelf een steentje bijdragen en dingen verbeteren.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik studeer bedrijfsinformatica aan de Hogeschool Rotterdam. Tenminste, zo noem ik het maar. Officieel heeft het een heel lange naam die kennelijk heel interessant en internationaal moet klinken, maar die niemand begrijpt.'

› **Nou word ik natuurlijk nieuwsgierig.**

'Business IT and Management, aan de Career Academy van de Hogeschool Rotterdam. Haha, deftig hè? Het is een heel brede opleiding. Je krijgt bijvoorbeeld ook les in bedrijfskunde. Daar heb ik al heel wat discussies gevoerd met docenten, want je leert dan bijvoorbeeld hoe je kunt bezuinigen ten koste van anderen, puur om winst te maken. Veel van mijn medestudenten willen ook het liefst consultant worden, met een dikke lease-auto en dat soort ongein.'

› **Wil jij dat niet dan?**

'Nee, ik heb niks met auto's. Ik red me prima met de fiets en het ov.'

› **Wat was jouw SP-moment?**

'De overwinning die we geboekt hebben rond de Hoekse Lijn. Dat is een spoorlijn die wordt omgebouwd tot metrolijn, waarbij voortdurend vertragingen optreden. Wij hebben actie gevoerd voor goed vervangend vervoer. Op een dag stuurde onze SP-wethouder Arnout Hoekstra, die heel betrokken is bij de afdeling hier, een mailtje door van een collega-wethouder: het vervangende bustraject ging verbeteren. Ik zat op school, maar ik was zo blij dat ik van de lessen die dag weinig meer heb meegekregen.'

› **Heb je hobby's?**

'Ja, ik ga graag naar festivals. Het liefst naar het Belgische Graspop, vanwege de metalmuziek en de ongedwongen sfeer.' ●

WIE GRIP WIL, ZAL MOETEN GRIJPEN

VVD'er Dijkhof wil de bijstand verlagen. VVD'er Rutte verrijkt de steenrijke buitenlandse aandeelhouders van multinationals. De woede is terecht, de verbazing niet, zegt SP-voorzitter Ron Meyer na een tour door het land. Begin juni verscheen GRIP. Hij sprak een jaar lang met 100 wetenschappers, schrijvers, denkers en leiders over de staat van ons land. Hier een voorproefje:

'Pragmatisch. Logisch. Redelijk. En vooral niet ideologisch. Menig sociaaldemocraat was er trots op. Ideologie was immers belast met het rode gevaar en dat schip was definitief gezonken. Liberaal Mark Rutte gaat er prat op evenmin aan vergezichten te doen. Met één cruciaal verschil. Dat hoeft ook niet. Zijn verhaal van een terugtrekkende overheid, van flexibilisering van de arbeid, van ieder-voor-zich en de markt voor ons allen is immers geen vergezicht. Het is hier en nu, en al vele jaren dominant. Hij hoeft zijn ideologie niet te zaaien of te planten. Hij hoeft haar slechts te onderhouden en te beschermen. En dus maakt Rutte elke roep om een alternatieve visie verdacht door een eenvoudige truc: visie is niet 'slechts' een vergezicht, maar een volledige blauwdruk: 'Als visie een blauwdruk voor de toekomst betekent, dan verzet alles wat liberaal is in mij zich daartegen.' Het mag daarom niet verbazen dat Rutte de buitenlandse aandeelhouders van Philips, Unilever, AkzoNobel en Shell elk jaar 1,4 miljard euro aan gemeenschapsgeld cadeau geeft.'

In de Spanning, het blad van het wetenschappelijk bureau van de SP dat u tegelijk met deze Tribune ontvangt, geeft Meyer een inleiding op het boek.

Grip is verkrijgbaar in de boekhandel en te bestellen via shop.sp.nl

ECO-ELITES

In de strekking van het interview met Sandra Beckerman (Tribune mei) kan ik me wel vinden. Wat mij echter stoort is de term eco-elites. Het artikel maakt niet duidelijk wie dat precies zijn en het laat het misverstand open dat wie zich voor de ecologie inzet tot de elite behoort. Heel veel mensen zetten zich in voor natuur, biodiversiteit en dierenwelzijn in hun eigen omgeving, en om die als een elite te framen is volgens mij geen goede zaak. Het bewustzijn in de samenleving groeit dat we iets moeten doen om negatieve trends te keren en ook al is het klein, het is toch waardevol. Grote klappen kun je misschien maken bij Shell maar geef niet af op de ecologen en mensen die in hun eigen omgeving iets proberen bij te dragen, ook al is het klein.

Philippe Boucher

Zelfs de NOS kopte onlangs: armste Nederlanders draaien op voor klimaatbeleid. Precies dat benadrukken we als SP. Dat is geen kritiek op mensen die duurzaam leven; dat is kritiek op beleid dat enkel gericht is op het individu en niet op een collectieve aanpak. Wij moeten gaan voor een klimaatbeleid dat de echte vervuilers aanpakt én zorgt dat ook mensen met een kleinere beurs duurzamer kunnen leven.

—redactie Tribune

GENTECH

Goed om bij de Tribune de Spanning te ontvangen over diverse problemen in de landbouw. Maar ik blijf zeer sceptisch over genetische modificatie. Wat boeren in India vooral nekte was dat ze niet hun eigen zaad konden overhouden voor het volgende jaar omdat de genetisch gemanipuleerde zaden hybride zaden zijn; ze moesten ieder jaar nieuw zaad kopen. En die gouden rijst, zou die betaalbaar zijn voor mensen die niet eens geld hebben om groente te kopen? Daarnaast vraag ik me af of wel gekeken is naar de financiers van de onderzoeken naar genetisch gemodificeerde voeding. In onafhankelijke onderzoeken komen zeer kwalijke gevolgen tevoorschijn. Maar het grootste probleem is natuurlijk weer: de belofte dat gentech-gewassen de wereld kunnen voeden is een loze belofte zolang er armen bestaan die die voeding niet kunnen betalen.

Mariët Frigge, Spijkenisse

Tribune juni 2018

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____

roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v

adres + huisnr : _____

postcode : _____ woonplaats: _____

land : _____ geboortedatum: _____

email : _____

telefoon : _____ mobiel: _____

IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
 * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)

plaats en datum : _____

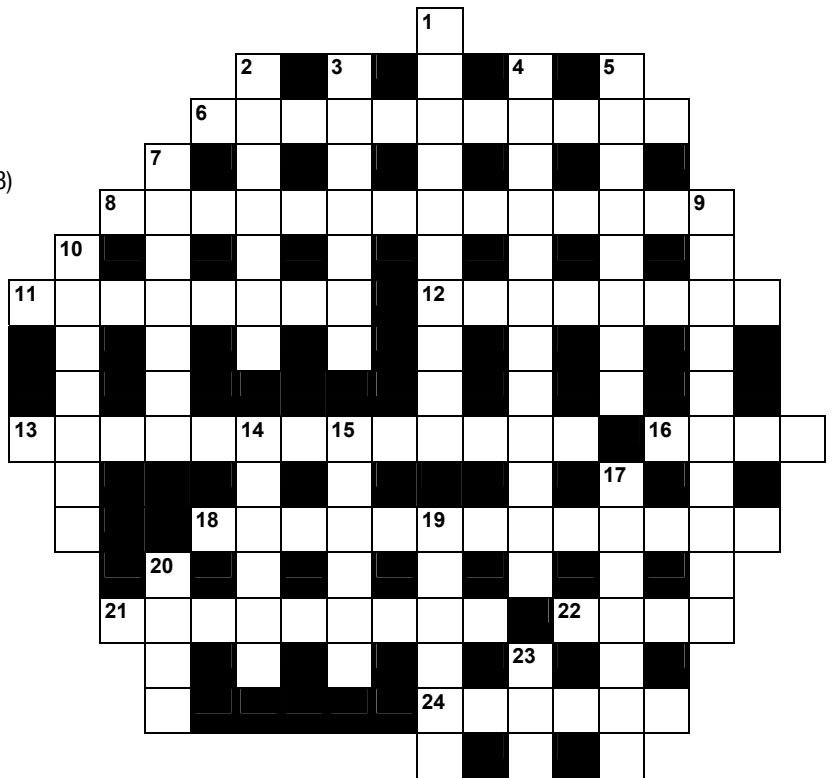
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 6 Wordt hiermee 'Akker-)Boer Zoekt Vrouw' opgenomen? (11)
- 8 Misplaatst rijgedrag. (4,10)
- 11 Zustergemeente van Steenwijk? (8)
- 12 Kenau zwemt in gevaarlijke inham. (8)
- 13 Overeenkomst tussen cowboy en varen. (13)
- 14 Favoriete plek van nieuwe plant. (4)
- 18 Zo speelt Willem-Alexander een agressief spelletje schaak. (13)
- 21 't Is een zootje, bij de wiethandelaren. (9)
- 22 Het merendeel van 144. (4)
- 24 Bergruimte voor vergane schepen. (6)

Verticaal

- 1 Gewis eerlijk! (Maar dat lijkt alleen maar zo...). (10)
- 2 De functie van een bezoekend acteur. (7)
- 3 Op zachte toon is de put drooggelegd. (7)
- 4 Verraderlijke vloerbedekking. (12)
- 5 Rustplaats voor overledenen. (8)
- 7 Houdt voor u de auto open. (7)
- 9 Zo-even was het niet hier, en niet nu. (10 en 4,6)
- 10 Wat een gedoe, zo'n dierenpenning. (7)
- 14 Eetbaar stukje muziek. (6)
- 15 Steekt z'n neus in het boeket. (6)
- 17 Word je geopereerd? Dan geen rijbewijs. (7)
- 19 Aldus geknipt ben je beschermd. (6)
- 20 Hangplek voor criminelen. (4)
- 23 Sprookjesfiguur is echt carnavalsnummer. (3)

IMAGINAIRE WOORDENLIJST

Opdracht: de bedoeling is een zo spitsvondig, interessant of verrassend mogelijke betekenis te vinden voor de 20 – goeddeels onbestaande - woorden onder 'Opgaven'. De meest originele inzendingen worden door de redactie als prijswinnaar bestempeld.

Voorbeeld: Buitenees – Verdwaalde Hagenaar.

Opgaven

- 1 OntDenking
- 2 Cineoot
- 3 Relaxeermiddel
- 4 Anglosaxisties
- 5 Dysinfanterie
- 6 Gedachtenslecht
- 7 Kiespeuk
- 8 Neerlandertaaler
- 9 Wegverordnert
- 10 O-denker
- 11 Opflansen
- 12 Appcidentje
- 13 Doorheendenker
- 14 Rap-Hop
- 15 Weledelbelachelijkbaren
- 16 Aardbevingsgasten
- 17 Rutteprutsen
- 18 Opburgeren
- 19 Schipholisme
- 20 Zaphoofd

OPLOSSINGEN MEI

Cryptogram

Horizontaal

- 4 Opbod 5 Delta 8 Vonk 10 Boeren 12 Erker 13 Ruigoord 15 Afwezig
- 16 Nekslag 18 Larf 19 Echo 20 Ebben 23 Geen rooie duit
- 25 Bul 26 Begindatum.

Verticaal

- 1 Sprookjesfiguur 2 Rookartikelen 3 Verbuigen 6 Toekomstbeeld 7 Deur
- 9 Mark 11 Verfbad 14 Dagen 17 Charter 21 Eruit 22 Honing 24 Tam.

Nummerplaatje:

± (Plusminus teken)

De winnaar van mei 2018 is Erik Nieuwenhuis uit Helmond.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 27 juni 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 7 • juli / augustus 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

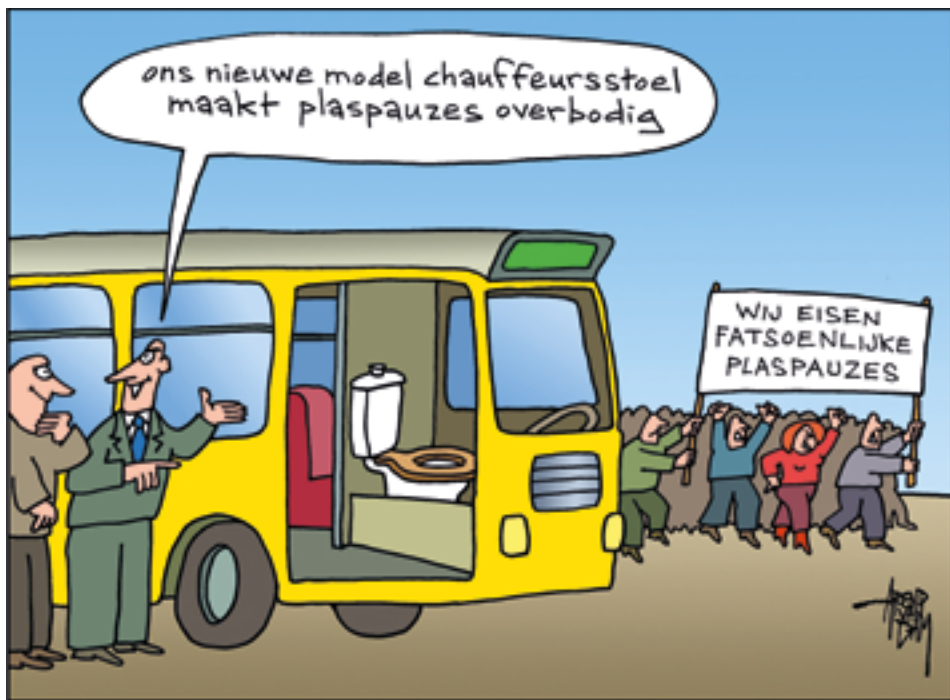

KEYGOED HUURDERPROTEST

25 JAAR ELCKERLYC: BUITEN SPELEN GEEN SPELLETJE

VEILIG NAAR DE ZON: MAG HET WAT COSTA?

Arend van Dam

KANDIDAATSTELLING VERKIEZINGEN EUROPEES PARLEMENT 2019

Tot half augustus is het nog mogelijk om je aan te melden als kandidaat voor de verkiezingen van het Europees Parlement van 23 mei 2019. Lijkt het je wat? Kijk dan op sp.nl/ep2019 voor meer informatie over het profiel van de kandidaten en de procedure. Je kunt je motivatie en cv voor 15 augustus 2018 sturen aan Paul Ulenbelt, SP-kandidatencommissie Europees Parlement, Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of per e-mail naar epkandidatencommissie@sp.nl

foto: Xphere

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

NIEUWE STUDIE, NIEUWE START!

Elk jaar beginnen duizenden jongeren aan een studie, vaak in een nieuwe woonplaats. Voor die studie begint, kennen veel plaatsen een introductieperiode. Daarin maken aanstaande studenten kennis met het dorp of de stad en alles wat daar te doen is. Een perfecte gelegenheid om ze kennis te laten maken met ROOD en de SP! Naast de steden met een ROOD-groep roepen we ook andere afdelingen op om uit te zoeken wat er tijdens de introductieperiode in jullie stad te beleven is. Neem contact op met rood@sp.nl als jouw afdeling ook wat wil doen, dan kunnen wij helpen met materiaal en menskracht.

foto: ROOD

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Rick Bolle, Robin Bruinsma, Martijn van
Griendt, Anouk Pross, Ruud Rogier,
Karen Veldkamp

Foto cover
Arlette Hitz©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Sociaal tribunaal

'Het minimumloon is de ondergrens'

4

Zomertips: 12 provinciale parels

Van gestresst tot gewest

6

Touringcarchauffeurs

Binnenkort tweederangs werknemers?

12

Ontmoetingen

Succesvolle samenwerking met SP-wethouders

24

Topinkomens en bonussen

De liberale fabel ontrafeld

32

15 Huurdersactie Amsterdam: Keyhard en constructief

16 Elckerlyc: Het avontuur van een Osse speeltuin

30 SoeP Express: SP-ambassadeurs gezocht

41 Uitgelicht: Boer wat zeg je?

42 Permanente Oorlog: Niet in mijn naam!

44 LinksVoor: Shirley Krikke rockt de geschiedenis

21, 22, 23, 38, 99, 40 Nieuws 45 Prikbord

46, Zomerpuzzel 48 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Een onthullend dividend-debacle

Dat de afschaffing van de dividendbelasting een heel slecht plan is, hoef ik u niet te vertellen. Die 1,6 miljard die het kabinet jaarlijks cadeau wil doen aan de multinationals kunnen we zoveel beter investeren in onze samenleving.

Maar de dreigende afschaffing heeft ons ook iets gebracht: een beerput wordt geopend. Want hoe kan het dat geen enkele partij de afschaffing in het verkiezingsprogramma had staan maar er nu toch een meerderheid in de Tweede Kamer is?

Het antwoord vinden we in de onderhandelingsstukken voor het regeerakkoord. Niet de instemming van de volksvertegenwoordiging was het belangrijkste voor Rutte, maar de toestemming van de multinationals. Voordat het regeerakkoord gepresenteerd werd, moest eerst met het grote geld overlegd worden.

Rutte probeerde deze onderhandelingsstukken angstvallig onder de pet te houden. De stukken waren er niet, totdat Trouw het nieuws bracht dat ze er wel waren. Weer bleek de leugen voor deze premier pas een probleem als hij uitkomt. In de stukken viel het 'wetenschappelijk' onderzoek te lezen waar de afschaffing op gebaseerd is. Dat onderzoek van de Erasmus Universiteit bleek betaald door Shell. Onder druk van het grote geld wordt onafhankelijk onderzoek dus WC-Eendonderzoek.

Deze maand kwam het nieuws dat Shell, via een stinkende deal met de belastingdienst, sinds 2005 7,5 miljard dividendbelasting heeft ontweken. Terwijl iedereen op zijn achterste benen staat omdat de dividendbelasting wordt afgeschaft, bleek deze in het geheim voor Shell al deels afgeschaft.

Zo ontvouwt zich een onthullend dividendde-
bacle. Zelden werd zo duidelijk wie eigenlijk de
baas is in ons land. Niet vaak werd zo zichtbaar
hoe de democratie, de onafhankelijke weten-
schap, de waarheid en de rechtvaardigheid
onder druk staan om de belangen van het grote
geld te dienen. Laten we
samen zorgen dat die af-
schaffing van de dividend-
belasting van tafel gaat.
Dan heeft dit onthullende
dividendde-
bacle ons allen
toch nog iets opgeleverd.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

29 AUGUSTUS IN AMSTERDAM

SOCIAAL TRIBUNAAL TEGEN WERKEN ONDER MINIMUMLOON

Een dagvaarding aan het adres van een VVD-staatssecretaris, tijdens een heus sociaal tribunaal in Amsterdam. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk wil er geen twijfel over laten bestaan: 'Werken onder het minimumloon is onacceptabel!'

OP WOENSDAG 29 AUGUSTUS organiseert de SP in brouwerij De Prael in Amsterdam een sociaal tribunaal: een openbare aanklacht tegen het belachelijke plan van het kabinet om het mogelijk te maken om arbeidsgehandicapten minder dan het minimumloon te betalen. In de verhullende taal van rechts: *loondispensatie*. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk nodigt iedereen uit om aanwezig te

zijn: 'Het wordt een mooie middag, waarbij we mensen aan het woord laten die met deze plannen te maken krijgen. Er zal amusement zijn, maar vooral een heel belangrijke politieke boodschap.'

'Aanval op de beschaving'

Die belangrijke boodschap: het minimumloon is een ondergrens. Het is een kwestie

van beschaving dat we arbeidsgehandicapten niet door die bodem laten zakken. Van Dijk ziet heel weinig draagvlak voor de plannen van het kabinet: 'De VVD van staatssecretaris Tamara van Ark is voor. Maar in de coalitie stribbelen CDA en ChristenUnie tegen. Op hun beider congressen hebben de leden zich tegen deze plannen uitgesproken. Ik dien dan ook in de Tweede Kamer een motie in, die hetzelfde zegt als de aangenomen voorstellen van die congressen. Eens kijken of de partijtop van die partijen luistert naar de leden.'

Iets dergelijks ziet Van Dijk bij de werkgevers: 'Werkgeversorganisatie VNO/NCW is

Klimaat-rechtvaardigheid

“De kleine Socialistische Partij houdt al sinds haar oprichting in 1972 het milieu scherp in de gaten”, schreef NRC Handelsblad op 4 augustus 1989 op de voorpagina. “Leidraad voor de milieuvieractivisten is dat vooral het bedrijfsleven moet worden aangesproken op de milieuvervuiling.” Onze partij kent een indrukwekkende staat van dienst op het vlak van milieufacties voor een gezond leefmilieu en tegen vervuilende bedrijven als Zegwaard, Dow Benelux en Eternit. Wereldberoemd zijn acties als *Geen belasting op ontlasting* waarbij mensen weigerden milieubelasting te betalen zolang de milieuvervuiling van grote bedrijven niet werd aangepakt.

Klimaatrechtvaardigheid, zo doopten Sandra Beckerman en Lilian Marijnissen recent onze politieke inzet voor klimaat en milieu. Ze sloegen de spijker op z'n kop. Te vaak kregen mensen te horen dat ‘een beter milieu bij jezelf begint’: korter douchen en een dikke trui aan. Een GroenLinks-wethouder riep zelfs op om te plassen tijdens het douchen. Dat verleide Trouw tot de kop: ‘Onder de douche plassen om de wereld te redden.’

Diverse rapporten zeggen iets anders. Honderd bedrijven zijn verantwoordelijk voor 71 procent van de wereldwijde uitstoot van broeikasgasen sinds 1988, zo stelt het in 2017 verschenen Carbon Disclosure Report. Een van de meest vervuilende bedrijven is Shell.

Een onderzoek van CE Delft in opdracht van Milieudefensie laat zien hoe ongelijk de lasten tussen bedrijven en huishoudens zijn verdeeld. Bedrijven richten voor 3,3 miljard euro aan klimaatschade aan en betalen 1,5 miljard, terwijl huishoudens voor 2,6 miljard euro aan klimaatschade aanrichten en 5,4 miljard betalen. Opvallend: van het geld dat naar huishoudens gaat, komt 80 procent terecht bij de rijkste Nederlanders.

Wie de wereld wil redden, plast niet in de douche maar strijdt tegen onrechtvaardigheid: tegen politiek die de allergrootste vervuilers pampert en de mensen pakt. Of, zoals onze oude strijdmakkers al in die NRC van 1989 zeiden: “Er is een tegenstelling tussen het belang van de producent op korte termijn en dat van de maatschappij op langere termijn. Winst versus het milieu.”

Een beter milieu begint bij rechtvaardigheid.

Ron Meyer
voorzitter SP

‘Wij mogen niet door deze ondergrens zakken’

werkplaatsen door PvdA-staatssecretaris Jetta Klijnsma is een ramp gebleken. Sindsdien zit 80 procent van de arbeidsgehandicapten thuis. Mensen die dolgraag aan het werk willen. De theorie was dat zij wel terecht zouden kunnen bij gewone bedrijven. Nu dat in de praktijk zo niet werkt, krijgen de werkgevers een cadeautje. Spotgoedkope werknemers, die zelf opdraaien voor de administratieve rompslomp.’ In de plannen kunnen arbeidsgehandicapten hun minderdan-minimumloon aanvullen met een loonaanvulling van de overheid. Maar zij moeten dat allemaal zelf regelen. Van Dijk: ‘Bij deze groep mensen, die immers al moeite heeft mee te draaien in de *rat race* is dat een heel slecht idee. Zeker als je ziet hoe de overheid tegenwoordig omgaat met mensen die foutjes maken bij zulke aanvragen. Dan staan meteen de schuldeisers aan de deur.’ Als je een partner hebt, krijg je helemaal geen aanvulling en beland je dus keihard onder het minimumloon.

‘Wij gaan dit winnen’

Van Dijk waarschuwt dat het geen technische kwestie is: ‘Het is niet een probleem van de uitvoering. Met deze voorstellen wordt werken onder het minimumloon mogelijk – een lang gekoesterde wens van rechtse partijen en grote bedrijven. Dat is wat rechts wil: een minimaal stelsel met armenhulp in plaats van sociale zekerheid. Vergeet niet dat VVD-fractievoorzitter Dijkhoff ook de bijstand wel wil verlagen. Wij mogen niet door deze ondergrens zakken.’

Van Dijk roept iedereen op deze acties te steunen: ‘Wij gaan dit winnen. Het draagvlak is minimaal, en het verzet is enorm. In het najaar komt het wetsvoorstel. Als het nodig is gaan we met alle mensen die hiermee te maken krijgen naar het ministerie. Dit moet en gaat van tafel!’ •

tekst Diederik Olders
foto Maurits Gemmink

 [Op doemee.sp.nl/eerlijkloon](https://doemee.sp.nl/eerlijkloon) staat een filmpje van Jasper van Dijk en Lilian Marijnissen en kunt u zich aanmelden voor het sociaal tribunaal op 29 augustus.

vóór betalen onder het minimumloon, maar veel werkgevers zien dat helemaal niet zitten. Het creëert toch een soort tweederangs werknemers. Ook gemeentes zijn tegen, evenals talloze organisaties; van vakbonden en gehandicaptenorganisaties tot sociaal werkgevers. De coalitie tegen deze aanval op de beschaving is al groot en groeit nog. Een delegatie ervan gaat op ons tribunaal de staatssecretaris dagvaarden.’ Ook de actiegroep *Wij staan op!* strijdt mee. Bekend van onder meer woordvoerster Amber Bindels, die in de media ijzersterke optredens geeft. De organisatie haalde al bijna 90.000 handtekeningen op (foto) – op wijstaanop.nl kunt u ook nog tekenen.

Cadeautje voor werkgevers

Een arbeidsgehandicapte is iemand die uit zichzelf geen minimumloon kan verdienen. Dat is de definitie, en volgens Van Dijk hebben arbeidsgehandicapten klap na klap moeten verwerken: ‘Sinds Lubbers in de jaren tachtig wordt er al flink bezuinigd. Maar vooral het op slot zetten van de sociale

Friesland

FENNA FEENSTRA

Een uur na een bevolgen gesprek over de zegeningen van Friesland meldt Fenna Feenstra zich nog even, bijna beschaamd. 'Niet te geloven. Ik heb het Domela Nieuwenhuis Museum in Heerenveen over het hoofd gezien, terwijl ik dat natuurlijk als eerste had moeten noemen.' Het is haar vergeven. Friesland heeft zoveel te bieden dat je al snel iets vergeet. Fenna staat als de Tribune contact met haar opneemt bij de haven van Harlingen. De veerboot naar Terschelling kan elk moment vertrekken. 'Ik weet het, ik weet het: de overtocht met de auto is behoorlijk prijzig. Maar met de fiets valt het mee. Je kunt overal in Friesland fietsen, alleen op de Wadden heb je dat typische eilandgevoel. Tentje mee, kleine camping zoeken en je gaat een heerlijke vakantie tegemoet.' Natuurlijk ontkomt Fenna niet aan Leeuwarden, dit jaar de Culturele Hoofdstad van Europa. Naast blockbusters als de grote expositie van de hoogtepunten uit het ou-

vre van de in Leeuwarden geboren Maurits Cornelis Escher zijn er op de meest onverwachte plekken in Friesland gratis activiteiten, waarbij taal een belangrijke rol speelt. Gastvrij wijst Fenna nog op de levendige tafereelen in een volksbuurtje in haar woonplaats Sneek: 'Iedereen is op straat te vinden en gezelligheid kent geen tijd.' Wie er altijd van heeft gedroomd de Elfstedentocht te rijden, kan een gemotoriseerde toer langs de elf Friese steden maken. In elke stad staat een speciaal ontworpen fontein, onderdeel van het project 11Fountains. Dan Ferdinand Domela Nieuwenhuis (1846-1919), de 'apostel van het socialisme'. De man die als eerste socialist dankzij, vooral, de steun uit de zuidoosthoek van Friesland in de Tweede Kamer kwam. Wie meer, zo niet alles over hem wil weten, kan voor zes euro (inclusief koffie of thee) in het museum alles vinden. De veenarbeiders noemden hem ús ferlosser (vertaling overbodig). Zelf gaat Fenna in haar vakantie fietsen, mogelijk in Duitsland, ze denkt er nog over na.

SP'ERS WIJZEN DE WEG VOOR VAKANTIE IN TWAALF PROVINCIES

PROVINCIALE PARELS

Volgend jaar maart zijn er weer Provinciale Statenverkiezingen. De SP doet volop en strijdbaar mee. Voor wie de provincies deze zomer beter wil leren kennen: twaalf laagdrempelige tips voor vakantiegangers in eigen land. Geen VVV-praatjes, maar de lofzang van twaalf provinciale SP-fractievoorzitters met, daar zijn het SP'ers voor, af en toe toch een politiek tintje.

tekst Robin Bruinsma

Drenthe

foto Wikimediacommons / Bayke de Vries©

WIM MOINAT

Aan turfstekers, dat door veenbazen uitgebuite 'rode volkje', wordt terecht veel aandacht besteed in het Veenpark in Barger-Compascuum. Wim Moinat: 'Je kunt hier

echt een hele dag aangenaam doorbrengen. Dit openluchtmuseum is de afgelopen tijd behoorlijk uitgebreid en aantrekkelijker geworden. Er werd zelfs een compleet kanaal gegraven. Bezoekers kunnen met een oude boot meevaren.'

Naast het Aole Compas, een plaggenhut-tendorp, is er nog veel meer te zien en te beleven in het in een natuurlijk hoogveen-gebied ingerichte Veenpark. Wie dieper in de geschiedenis van Drenthe wil duiken, gaat veertig kilometer verder noordwaarts naar Borger. Daar staat het Hunebedcentrum, niet ver van het grootste hunebed van Nederland.

Wim: 'Drenthe staat misschien niet zo bekend om de musea, maar wat dacht je van het Gevangenis-museum in Veenhuizen? Leuk voor jong en oud. Daar speelde de afgelopen twee jaar Het Pauperparadijs. Bij veel SP-leden inmiddels wel bekend, vermoed

ik. Het is van daaruit niet ver naar Dwingeloo, niet alleen een mooi brinkdorp, maar ook bekend van het Planetron, dat in een natuurgebied staat en gratis toegankelijk is.' De weg naar het Drents Museum in Assen ('doorgestoten naar de landelijke top') weten kunstliefhebbers wel te vinden, evenals de route naar Wildlands: het nieuwe dierenpark van Emmen dat in niets op het oude vertrouwde lijkt. 'Pittig geprijsd', waarschuwt Wim. Hij reikt meteen een alternatief aan, zij het zonder dieren: het laagdrempelige attractiepark Drouwenerzand met vakantiehuizen naast de deur. 'Wil je onze prachtige provincie echt leren kennen, stap dan op de fiets. Fietsvriendelijker vind je het nergens en er zijn tussen de 200 en 250 campings.' Zelf gaat Wim op rondreis door Noorwegen: 'Daar hebben we flink voor gespaard.'

Noord-Brabant

MAARTEN EVERLING

Het was liefde op het eerste gezicht tussen Maarten Everling en De Maashorst: het Brabantse oergebied tussen Oss en Uden met grote grazers, steile stuifduinen, archeologische opgravingen uit de prehistorie, bossen en een keur aan streekproducten onderweg. 'Als ik de stilte zoek, ga ik ernaartoe. Je kunt er ongestoord fietsen en wandelen. Met het openbaar vervoer kom je er lastig. Als je toch in de buurt bent, zou ik zeggen: huur een fiets in Oss, dan zit je midden in de historie van de SP.'

Oss, de stad van rookworst, tapijt en margarine, kent een rijk industrieel verleden en een aantal gebouwen herinnert daar nog aan. Wat Brabants stedenschoon betreft, schuift Maarten Breda, Den Bosch en Bergen op Zoom naar voren, al zijn kleine stadjes als Heusden en Grave ook alleszins de moeite waard.

'Niet ver van Heusden vind je de restanten van het Land van Ooit, veel mensen zullen dit kindertemepark kennen. In 2007 ging

foto Wikimediacommons / By Rasbak

het failliet en nu is het terrein ingericht als wandelgebied waar je fijn kunt picknicken. Alleen het Roze Kasteel hebben ze laten staan, de rest is gesloopt.'

Kamperen doe je wat Maarten betreft bij de boer en dat kan bijvoorbeeld volop in de Peel. Ook in het Nationaal Park De Biesbosch mag je op sommige eilandjes de tent opzetten. 'Je kunt er roeien en kanoën in de kreken.'

Cultuursnuivers kunnen de eerste twee weken van augustus terecht op het theaterfestival Boulevard, in Den Bosch. Of elke dag, het hele jaar door, in Nuenen, waar je in de voetsporen van Vincent van Gogh treedt. Zelf blijft Maarten samen met zijn zwangere vrouw in Nederland om een paar rustdagen door te brengen in een Drents hotel.

Limburg

foto kasteel Hoensbroek©

YOLANDA CLAESSENS

Dat de Limburgse heuvels in trek zijn bij toerfietzers is genoegzaam bekend. Honderdduizenden recreanten staan er in alle seizoenen op de pedalen. Er zijn Limburgers die dat enorme peloton liever zien slinken dan groeien. Dat hoeft Yolanda Claessens dus niet te promoten, net zomin als ze het nodig vindt om te onderstrepen dat ook de wandelaars er hun eldorado vinden. Maastricht behoeft evenmin een ambassadeur.

Nee, Yolanda houdt een pleidooi voor Heerlen, de centrumgemeente van de voormalige Mijnstreek. Heerlen is uit een diep dal gekropen, met als pregnant voorbeeld het nieuwe Maankwartier, een stedenbouwkundig ontwerp van een... beeldend kunstenaar. 'Het Maankwartier is nog niet helemaal af, maar nu al zeer bezienswaardig en als je dan toch in Heerlen bent, kun je naar het Mijnmuseum, de Romeinse thermen of Schunck*, in het Glaspaleis. Zelf ben ik onder de indruk van de Murals, muurschilderingen en graffiti van hoog niveau. Als je in de geschiedenis wilt duiken moet je in Kasteel Hoensbroek zijn, met een spannende speurtocht voor kinderen en in de zomermaanden middeleeuwse spelen.'

Ook het midden en noorden van het langgerekte Limburg hebben het nodige te bieden, benadrukt Yolanda. Het nationaal park De Meinweg, het oogstrelende witte stadje Thorn, de Maasplassen bij Roermond, het Limburgs Museum in Venlo, de kasteeltuinen van Arcen, overall is Limburg een dierbaar oord voor iedereen die in de vakantie de dagelijkse beslommingen achter zich wil laten.

Yolanda zelf vindt het geen enkel probleem dat ze 'vanwege de dieren' aan huis is gebonden.

Flevoland

INE DE WAAL

Buitenlandse vakantiegangers vinden de complete provincie razend interessant, alleen al omdat het land onder zeeniveau ligt. Ine de Waal is daar inmiddels wel aan gewend geraakt. Zij voelt zich als een vis in het water in de jongste polder van Nederland. 'De term "voor elk wat wils" gaat hier op als nergens anders. Je leert veel van de historie van de Zuiderzee op de voormalige eilanden Urk (woonplaats van kottervis-

sers) en Schokland (museum). Je kunt op de Bataviawerf bij Lelystad zien hoe ze in de zeventiende eeuw schepen bouwden en overall voel je de geest van de pioniers van Flevoland.'

Voor kinderen is Flevoland een walhalla. Ine somt op: 'In en rond stadsboerderij De Kemphaan in Almere zijn talloze activiteiten, van hulpboswachter spelen tot aapjes kijken in de opvang van stichting AAP. Er loopt een kabouterpad, zoals trouwens

ook in Zeewolde, er is een klimbos en papa en mama kunnen elke zaterdag naar de boerenmarkt.'

Nog meer voor jong en oud: in het Natuurpark Lelystad grazen elanden, wisenten en przewalskipaarden en elke middag worden de otters gevoerd. 'Prettige bijkomstigheid: het kost in Flevoland allemaal niet veel geld en de schitterend gelegen kampeerterreinen zijn voor praktisch elke beurs betaalbaar.' Het persoonlijke pareltje van Ine flonkert niet ver van Marknesse, waar een lavendelroute is uitgezet.

Wie naar het strand wil om er te wandelen of kamperen hoeft de hond niet thuis te laten, integendeel: op het Erkemedstrand aan het Nuldernauw bij Zeewolde krijgen de trouwe viervoeters voorrang. Ze komen er zelfs voor uit Duitsland en België. Voor Ine zelf komt het er na een lange spaarzame periode eindelijk van: een reis naar Cuba. 'Nog even iets van de oude sfeer proeven voordat het te laat is.'

Groningen

JAN HEIN MASTENBROEK

Op ramptoeristen zit het geteisterde Groningen niet te wachten. 'Verder is iedereen meer dan welkom bij ons. En niemand zal teleurgesteld worden, er gaat zoals ze zeggen inderdaad niets boven Groningen. Wij mogen dan de reputatie van nuchtere mensen genieten, intussen is Groningen wel het mooiste stukje van ons land.'

Jan Hein wijst zijn eigen favoriet aan: het Lauwersmeergebied. 'In Zoutkamp is de enige garnalenafslag binnen de landsgrenzen, en camping De Rousant is zonder meer een aanrader van jewelste. De omgeving is om je vingers bij af te likken.'

Ook de Punt van Reide, een schiereilandje tussen de Eems en de Dollard, kan op de voorkeur van Jan Hein rekenen. 'In Pieterburen kun je naar de zeehondenopvang en daar moet je een kaartje voor kopen, op de Punt van Reide zie je vooral 's zomers de zeehonden in hun natuurlijke habitat

foto Commons.wikimedia/Ben Pirard©

en dan wemelt het er ook nog eens van de wadvogels. Ik kom er echt heel graag.'

Aan stedenschoon ontbreekt het niet in Groningen, met uiteraard de hoofdstad, maar ook Appingedam (met de hangende keukens) en het vestingstadje Bourtonange mogen er zijn. 'Mag ik nog even het Museum Klooster in Ter Apel noemen? Iedereen kent Ter Apel van de asielzoekersopvang, ik wil nu eens de schijnwerpers richten op dit prachtige complex.' Zelf trekt Jan Hein naar Ierland, waar de familie een huisje bezit.

WILLIAM VAN DEN HEUVEL

Giethoorn laat William van den Heuvel aan de Chinezen. 'Ik kies veel liever voor het Memory Museum in Nijverdal, over het ontstaan, het verloop en het einde van de Tweede Wereldoorlog. Hier ervaar je de luxe van de vrijheid waarin wij leven.'

Ronduit verrassend, dat weet hij zeker, is het Buurtspoor museum met de locaties Haaksbergen en Boekelo plus de halte Zoutkwartier. 'Jongens en mannen die jongens zijn gebleven, komen er volop aan hun trekken en het absolute hoogtepunt van een leuk dagje uit is vanzelfsprekend een ritje met de stoomtrein.'

Niet zo leerzaam, maar daarom niet minder enerverend is het lowbudget-pretpark De Waarbeek in Hengelo, compleet met achtbaan. 'Alle tweedehands toestellen zijn tot in de puntjes opgeknapt. Voor een niet te duur kaartje krijg je ook nog wat te drinken, een snack, ijs en fruit. Dit is het alternatief voor de onbetaalbare Efteling.'

Nou bestaan er ook mensen die liever niet over de kop gaan en de rust en stilte zoeken. William: 'Ook daarvoor moet je in Overijssel zijn. Heide, stuwwallen, moeras en bossen, het is er allemaal. De diversiteit mag er zijn, zeker als je bedenkt dat wij ook nog het uitgestrekte laagveenmoeras

Overijssel

De Weerribben-De Wieden, de bakermat van de turfwinning, en het riviertje het Zwarte Water hebben. En in geen enkele andere provincie vind je drie Hanzesteden. Kampen, Zwolle en Deventer zijn ideaal voor een stadswandeling.'

Wie liever stevig klimt tijdens het wandelen, kan op de Sallandse Heuvelrug met het hoogste punt van Overijssel alle kanten op.

Zelf verkeert William graag in hogere sferen. Hij gaat met de rugzak om op stap in de bergen.

foto van Dries van Swart©

LIES VAN AELST

'Neem me niet kwalijk dat ik reclame maak voor Gorinchem, mijn eigen stad. Er valt ook zoveel te beleven. Ga in elk geval met de veerboot over de Merwede naar Slot Loevestein en kijk daar je ogen uit. Kinderen

mogen zich verkleeden als prinses of ridder. Daarna neem je het voetveer naar het beeldschone Woudrichem om uiteindelijk de dag af te ronden met een ijsje.'

Nee, Lies werkt niet bij de VVV. Ze is gewoon vol van haar eigen omgeving – en terecht. Als je haar het eerste weekend van juli zoekt, moet je naar het Hippiefestival in 'Gorcum'. Dat geeft de stad die dagen de naam Woodstock aan de Merwede. Het

Zuid-Holland

draait allemaal om vrede, vrijheid en creativiteit en de muziek voert je decennia terug. 'Je hoeft nergens een ticket voor te kopen, neem alleen een kleedje mee en doe als je dat wilt bloemen in je haar.' Niet eens zo ver van Gorinchem staan de wereldberoemde molens van Kinderdijk. 'Zuid-Holland is in één woord fantastisch. Kastelen en forten, het Groene Hart en voordat ik het vergeet: Dordrecht, een van de allermooiste steden van Nederland, met een fotogenieke binnenstad en het fenomenale Dordts Museum.' Zelf, dat laat zich raden, zal stedenmens Lies een stad in het buitenland bezoeken. Ze weet nog niet welke stad het wordt, maar wel dat één stedentrip volstaat voor de hele zomervakantie.

ANDREA POPPE

Waarin is de kleinste provincie de grootste? Andrea Poppe: 'De natuur, in combinatie met charmante plaatsen en gemakkelijk bereikbare trekpleisters. In het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug kun je eindeloos fietsen, wandelen en mountainbiken. Span je je liever niet zo in dan kun je zwemmen in het Henschotermeer, al moet je daar sinds kort drie euro voor betalen. Wij hebben ons in de Provinciale Staten tevergeefs verzet tegen entreeheffing. Gelukkig is parkeren wat goedkoper geworden. Deze plas ligt ideaal, met rondom enkele nette campings.' Aan cultuurhistorie evenmin een gebrek in Utrecht. Andrea: 'Sla beslist de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie niet over. Die staan op de erfgoedlijst van de Unesco. Kinderen komen er ook volop aan hun trekken en het is absoluut niet duur, geloof mij op mijn woord. Je kunt ze niet allemaal zien, ik zou kiezen voor Fort bij Vechten met het Waterliniemuseum.'

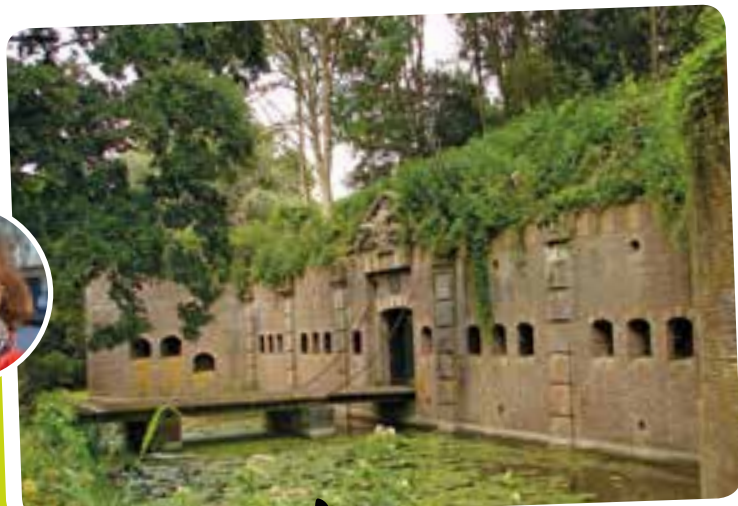

foto Tuxyso / Wikimedia Commons

Utrecht

Populair is kanoën op de Kromme Rijn, met onderweg een pannenkoek op landgoed Amelisweerd. 'En als je op het droge wilt blijven, kun je naar het Nationaal Militair Museum op de voormalige vliegbasis Soesterberg. De landingsbanen zijn teruggegeven aan de natuur. Je mag er fietsen en wandelen. Er leven vossen en dassen, de leeuwerik doet het er goed en je vindt er aparte vegetatie. Het voordeel van Utrecht zijn de korte afstanden en, weliswaar nog veel te weinig, goed openbaar

vervoer. Zoals lijn 9 in de weekends van de stad Utrecht naar Kasteel Haarzuilen. Het wemelt trouwens in Utrecht van de kastelen. Openbaar zijn die in Amerongen en Doorn.'

Zelf piekert Andrea er niet over haar huis in IJsselstein ('met een grappig klein poppenmuseum') te verlaten. 'Ik heb een tip voor alle thuisblijvers: horloge af en wekker en telefoontje uit en 's morgens bepalen wat je die dag gaat doen en al doe je helemaal niets, dat is ook prima.'

foto Tuxyso / Wikimedia Commons

Zeeland

GER VAN UNEN

Ze legt meteen haar troef op tafel: zee en strand. 'Blij dat je hier bent', zingt Paskal Jakobsen van Bløf, de Zeeuwse 'poproem', samen met de Vlaamse Geike Arnaert in de hit Zoutelande. 'Ha, Zoutelande, het is drie keer niks, maar de kust mag er zijn.'

Die Zeeuwse kust, waar vakantiegangers zo graag naar

terugkeren, werd met hoogbouw bedreigd. Ger: 'Wij willen hier geen toestanden zoals in België met al die vreselijke flats. Onze Statenfractie heeft er een lijvig rapport over geschreven en 90 procent van alle bewoners en toeristen is het met ons eens.' Het onheil kon vooralsnog worden voorkomen, al ontkomt Cadzand, als zogenaamde hotspot, er niet meer aan. 'Voor de rest moeten ze onze kust met rust laten.'

Zeeland is uiteraard veel meer dan Zoutelande. Ger noemt Veere en Middelburg als toeristische trekpleisters van formaat, breekt een lans voor het natuurhistorisch museum Terra Maris (op 750 meter van... het strand) in Oostkapelle en het natuurreservaat Het Verdronken Land van Saefinghe. Maar ze wil toch vooral van de gelegenheid gebruik maken om haar eigen Zeeuws-Vlaanderen in het zonnetje te zetten. 'Ik krijg nooit genoeg van de grote leegte en de Belgische sfeer in het enige deel van Zeeland dat geen eiland is. Houd je van lekker eten en een goed glas bier, dan moet je bij ons zijn.'

Zelf viert ze vakantie thuis: 'Wat ik hier heb, vind ik nergens anders.'

Gelderland

MATTHIAS VAN HUNNIK

'Wij zeggen weleens in de fractie dat er niet één Gelderland, maar vier Gelderlanden zijn. De Veluwe, het Rivierenland, de Achterhoek en het Rijk van Nijmegen. Ik heb vorig jaar zelf nog in de Achterhoek gekampeerd en heus niet alleen omdat ik daar vandaan kom.' Matthias van Hunnik is SP-raadslid in Nijmegen en medewerker van de Gelderse statenfractie. Omdat fractievoorzitter Peter de Vos niet in de gelegenheid is een ode te brengen aan Gelderland, doet Matthias dat. 'Het fietspadennet op de Veluwe en ook in andere regio's kent zijn gelijke niet. Daar heeft de provincie flink in geïnvesteerd. Of je nu een dag of een week in Gelderland fietst, er zijn ruim voldoende faciliteiten, aardige adresjes, aantrekkelijke campings en gevarieerde horeca.'

Van de Gelderse topattracties mogen wat hem betreft het Openluchtmuseum en Burgers' Zoo in Arnhem niet onvermeld blijven. 'De SP heeft op beide locaties ledendagen georganiseerd en dat bleken gouden keuzes.'

Noem je Arnhem dan mag 'aartsrivaal' Nijmegen niet in het rijtje ontbreken. Matthias: 'Nijmegen, de oudste stad van het land, is de perfecte uitvalsbasis – met het rivierenlandschap, de heuvels rond Groesbeek, de Betuwe en de Maas binnen handbereik. In Nijmegen zelf hoef je je ook niet te vervelen. Bezoek bijvoorbeeld de grote speeltuin De Leemkuil, het MuZIEum waar je in de huid van visueel gehandicapten en blinden kunt kruipen, het gloednieuwe natuurhistorisch museum De Bastei en het unieke Rivierpark, een kunstmatig eiland in de Waal dat is aangelegd na de verlegging van de dijk. Je

foto Doolhof Ruurlo©

kunt er verrukkelijk recreëren. En dan vind je op een steenworp afstand nog de Heilig Land Stichting en het Afrika Museum.'

Genoeg over Nijmegen, Matthias. Hoe zit het met de rest van Gelderland? 'De Doolhof in Ruurlo is geknipt voor kinderen. Ik kan uren doorgaan. Harderwijk, Elburg, Zaltbommel, Buren, dat zijn stuk voor stuk aanraders.' Matthias zal zelf weer gaan kamperen, hij weet alleen nog niet waar. 'Het kan zomaar opnieuw Gelderland worden.'

REMINE ALBERTS

Remine Alberts zweert bij de Museumjaarkaart. 'Zes tientjes is voor menigeen veel geld, maar als je het je toch kunt veroorloven, aarzel dan niet. Je kunt er een jaar lang meer dan vierhonderd musea mee bezoeken. Na drie, vier keer heb je het geld er al uit.'

Het Rijksmuseum kent iedereen, Remine is zelf ondersteboven van Het Schip: een museum annex wooncomplex in de stijl van de Amsterdamse School. 'Oh oh oh, wat is dat schitterend. Ik begin altijd te kwijlen als ik er rondloop.'

Het Schip werd begin twintigste eeuw ontworpen door architect Michel de Klerk, een van de frontlieden van de nieuwe architectuurstroming die reageerde op de verzakelijkte samenleving en romantiek koppelde aan maatschappelijke idealen en de mens, weer, centraal stelde. De Dageraad is een dependance van Het Schip, ook van de hand van De Klerk, die samenwerkte met Piet Kramer. Dit arbeiderspaleis staat in een uitermate interessante buurt, met onder meer een nagebouwde negentiende-eeuwse krotwoning van voor de Woningwet. Remine: 'Daar rondwandelen is een groot genoegen én buitengewoon leerzaam.'

Remine adviseert om in Noord-Holland buiten de gangbare paden als de Zaanse Schans, de kaasmarkt in Alkmaar en de Dijk in Volendam te treden, ook als het gaat om de stranden. 'Zandvoort? Nee! Ga eens naar Callantsoog of Hargen aan Zee. Weet je waar het ook aangenaam is? Aan de Sloterplas of in het Amsterdamse Bos, met een geitenboerderij en manege. Klein en compact met alles erop en eraan en zeer geschikt om uit te waaien is Texel. Om nog even terug te komen op de Museumjaarkaart: ga beslist naar het Zuiderzee Museum in Enkhuizen. Je vaart er vanaf de parkeerplaats met de boot naar toe.'

Zelf hoeft Remine nooit op vakantie. 'Ik wil niet vermaakt worden maar mezelf vermaken en dat zit 'm vaak in de kleine dingen. Ik verveel me thuis geen seconde.'

Noord-Holland

foto Wikimedia Commons

TOURINGCARCHAUFFEURS SLAAN ALARM

OP DE REM

Deze zomer gaan weer talloze vakantiegangers met de bus naar fijne bestemmingen. Maar de touringcarchauffeurs hebben minder fijne vooruitzichten boven het hoofd hangen. Net als in het goederenvervoer wil Europa de sluisen openzetten voor chauffeurs uit Oost-Europese landen en ook nog eens de werktijden verruimen. Maar er is hoop.

HET ZIJN SOMS verbijsterende dingen die Mark van Tussenbroek meemaakte. Zoals die keer dat een straalbezopen passagier plotseling bovenop zijn stuur viel – tijdens het rijden welteverstaan. Of die Nederlandse veerrijder die hem ergens in Spanje met een achttien meter lange combinatie vol biggetjes met 130 kilometer per uur voorbij stooft en hem

DENNIS DE JONG: 'DIT LATEN WE NIET OVER ONZE KANT GAAN'

'Het verhaal van Mark van Tussenbroek laat zien dat touringcarchauffeurs het zwaar hebben en dat er niets gedaan wordt om hun arbeidsvoorwaarden te verbeteren', zegt SP-Europarlementariër Dennis de Jong. 'Ik ontmoette Mark tijdens een demonstratie van chauffeurs in Straatsburg en het is hoog tijd dat we als SP onze aandacht ook op hen richten, want de markt is keihard.

Bij het Mobiliteitspakket voor het wegvervoer is de herziening van rij- en rusttijden van zowel vrachtwagen- als touringcarchauffeurs nog maar één voorstel. Daarnaast stelt de Europese Commissie voor om chauffeurs uit te sluiten van gelijk loon op dezelfde plaats en wil zij de cabotage verder liberaliseren (cabotage gaat over binnenlandse ritten in aansluiting op een internationale rit, -red.). De Nederlandse chauffeurs gaan er in geen enkel voorstel op vooruit. Als Europese fractie laten we dit natuurlijk niet over onze kant gaan. We hebben ervoor gezorgd dat de slechte voorstellen uit de Vervoerscommissie van het Europees Par-

lement opnieuw plenair in stemming worden gebracht. Samen met onze gelijkgezinde linkse collega's dienen we wijzigingen in die gelijk loon in het internationale wegvervoer moeten garanderen. En de liberalisering van cabotage, waardoor ook het binnenlandse wegvervoer steeds meer concurrentie zou krijgen, moet van tafel.

Daarnaast steunen we natuurlijk voorstellen die de oneerlijke concurrentie vanuit lage-lonenlanden aan banden leggen. Het is belangrijk dat vrachtwagens na een week weer terugkeren naar het land van hoofdvestiging. Dat moet een einde maken aan de vele Oost-Europese wagens die je bijvoorbeeld net over de grens bij Hazeldonk kunt zien staan, wachtend op weer een ritje. Chauffeurs moeten naar huis kunnen zonder last te krijgen met hun werkgever. En overnachting in de wagen op een onbewaakte parkeerplaats moet verboden worden. Chauffeurs hebben wat ons betreft recht op beveiligde parkeerplaatsen met nette voorzieningen voor eten, slapen en hygiëne.'

nieuwe Europese *Mobility Package* nadert besluitvorming. Dit zogenaamde Mobiliteitspakket behelst kort gezegd de nieuwe Europese transportwetgeving en zet volgens critici de (Nederlandse) vervoerssector en vooral de chauffeurs nog verder onder druk dan al het geval was. Bedrijven uit andere – lees: Oost-Europese – EU-lidstaten mogen hier onbeperkt komen rijden en hoeven hun chauffeurs niet volgens de Nederlandse cao te betalen. Het gevolg laat zich raden: oneerlijke concurrentie, uitbuiting van de een, uitsluiting van de ander. Daarbovenop komt een verruiming van de maximale werktijden. Voor de touringcarchauffeurs hakt het er extra hard in, zegt Van Tussenbroek: 'Onverantwoord voor de chauffeur, voor de passagiers en de medeweggebruikers.'

Hoe dat zit?

In 2009 maakte de Europese Commissie een uitzondering op de hoofdregel in het wegvervoer dat chauffeurs zes dagen op rij mogen werken: in tegenstelling tot truckers mochten touringcarchauffeurs vanaf dat moment op de internationale ritten twaalf dagen achtereenvolgend (!) werken. In de praktijk betekende dat, dat er 72 uur in een week gewerkt mocht gaan worden – met 11 uur rust per dag, die twee keer per week verkort mag worden tot negen. En nog is het blijkbaar niet genoeg. Alsof het voor de chauffeur al-

lemaal nog niet zwaar genoeg is, wil Brussel dat dat nu ook voor het toch al loodzware binnenlandse passagiersvervoer gaat gelden. Van Tussenbroek legt uit wat erachter zit. 'In de touringcar-branche is een schrijnend tekort ontstaan aan goede touringcarchauffeurs, en in de transportsector aan vrachtwagenchauffeurs. De werkgevers proberen dit op te lossen door de wetgeving te veranderen en chauffeurs meer dagen en meer uren te laten werken. Dat is onverantwoord; de gemiddelde leeftijd van touringcarchauffeurs is 57 jaar.'

Psychiater

Voor veel mensen zal rond de touringcarchauffeur een aura hangen van een vriendelijke en galante meneer of mevrouw die altijd netjes gekleed is en aan wie je alles kunt vragen. En die kalm en beheerst die grote luchtgeveerde kolos bestuurt. 'Dat beeld klopt wel', zegt Mark van Tussenbroek. 'De Nederlandse fulltime chauffeur is in de regel goed opgeleid, heeft veel ervaring en steekt wat dat betreft met kop en schouders boven de buitenlandse chauffeur uit.' Wat je allemaal moet kunnen, daar kan Van Tussenbroek uit ervaring het nodige over vertellen. 'Neem zo'n meerdaagse verzorgde reis. Je moet rijden, je bent reisleader, monteur, vraagbaak en zelfs psychiater. Serieus, je wil niet weten hoeveel mensen met psychische problemen hun verhaal bij je kwijt willen,

later op een parkeerplaats vol trots uit de doeken deed hoe hij de tachograaf manipuleerde. En dan die passagiers die in hem een soort psychiater zagen en onderweg hun hele geestelijke belevingswereld beschreven – en van hem nog advies verwachtten ook. Vijftienvier jaar lang zit Mark van Tussenbroek (47) al op de bus. Alles deed en reed hij; van pendelen naar de Spaanse Costa's tot disco- en festivalritten, van 'meerdaags verzorgd' en schoolvervoer tot Europese rondreizen met Amerikanen en Chinezen. Nu rijdt hij niet meer zo veel als vroeger, druk als hij is met zijn werk als internationaal kaderlid bij FNV Toer en or-voorzitter bij busvervoerder Connexxion Tours. Niettemin maakt hij momenteel overuren, want in zijn beroepsgroep is het alarmfase één: het

want je bent een vreemde voor ze en dat praat een stuk makkelijker. Verder moet je alles regelen – tot aan een extra kussen op de hotelkamer – je doet stadswandelingen, je vertelt over de cultuur en de geschiedenis van de plek waar je bent. Dus je doet eigenlijk twee banen, maar je wordt er maar voor eentje betaald en nog slecht ook. Maar goed, dat is dan het touroperator-werk, het buitenlandwerk zeg maar. Pendelen naar bijvoorbeeld Spanje is vooral jagen. Vaak is het binnenlandwerk juist het zwaarst; iets waar heel makkelijk overheen wordt gestapt. Want in het binnenland rij je vaak de hele dag door en heb je een aaneenschakeling van ritjes die zo strak mogelijk gepland worden, want hoe meer ritten je achter elkaar kunt plannen, des te meer wordt er door het bedrijf verdiend.'

Maar krijgt de touringcarchauffeur ook de waardering die hij verdient? Nee, zegt Mark van Tussenbroek onomwonden. 'Vaak merk ik bij de passagier een houding van: jij bent maar chauffeur. Scholen denken ook vaak

dat je een soort slaafje bent dat maar moet rijden als het hen uitkomt. Waarbij ik moet zeggen dat het bij die verzorgde meerdaagse reizen reuze meevalt, omdat die mensen bewust voor een vakantie met de bus kiezen en dan hebben ze ook respect voor de chauffeur. Maar over het algemeen: nee, er is weinig waardering.' Dat geldt ook voor de salariering. 'Onze hoogste loonschaal, na 15 jaar dienst te bereiken, is 2650 euro bruto. Echt geen vetpot. En als je echt heel veel uren werkt, weekenden en nachten draait, mag je blij zijn als je 2100 tot 2200 euro netto mee naar huis brengt. Dat betekent dan wel dat je meer dan 200 uur per maand draait. Kortom: heel veel verantwoordelijkheid dragen, maar daar geen beloning voor krijgen.'

Hard

Die verantwoordelijkheid is nog een punt op zich. Niet veel mensen weten dat de grootste dubbeldeks touringcars tegenwoordig bijna honderd zitplaatsen hebben;

dat is al meer dan de helft van de capaciteit van een Boeing 737, het meestvoorkomende verkeersvliegtuig ter wereld. En gaat het mis, dan gaat het ook goed mis. De vreselijke beelden van gecrashte touringcars op de Europese wegen zijn bekend; de bijbehorende speculaties ook. Reed de chauffeur te hard? Was hij oververmoeid? Mark van Tussenbroek: 'Het is een gegeven dat als je mensen langer laat werken in dezelfde situatie, dat dan de kans op ongelukken groter wordt. Elke professional snapt dat de wijzigingen van het Europese Mobility Package mensenlevens kunnen gaan kosten. En als vakbond moeten wij het publiek bewust gaan maken. Dat er levens gevaar gaan lopen. Wij gaan dan ook de publiciteit in met de slogan: "Is uw kind nog wel veilig in de bus?" Dan gaan de ogen open bij de ouders, die zich zullen afvragen: wat is hier aan de hand? Het is hard, ik weet het. Maar het móet nu maar een keer heel hard gaan. Kijk, het Europese Mobiliteitspakket is ontstaan vanuit de Oost-Europese lidstaten, want die willen dat de westerse markt vrijgegeven wordt voor hun chauffeurs. De IRU, de internationale werkgeversorganisatie, heeft daar trouwens heel goed aan meegewerkt.'

Dat leek aanvankelijk van een leien dakje te gaan. Tot vorige maand. Want in juni trapte het Europees Parlement op de rem. De Europese Commissie had graag groen licht gekregen om de hele zwik al op de rails te zetten, maar het Europarlement stuurde het pakket terug naar de tekentafel – juist vanwege de oneerlijke concurrentie en de veiligheid. Van Tussenbroek: 'Daar zijn we heel tevreden over, zeker. En we hebben veel steun van vakbonden uit andere West-Europese landen; we voeren samen actie. Maar we zijn er zeker nog niet. Nu is het zaak dat we doorpakken, nog steviger gaan lobbyen in Brussel en nog intensiever het publiek opzoeken. Zodat deze plannen definitief in de prullenbak verdwijnen en Brussel ons niet degradeert tot tweederangs werknemers.' Van Tussenbroek besluit met een rake kwinkslag. 'Op het gebied van handhaving streeft Brussel naar dertig procent controle in Europa, met andere woorden: bijna een derde van al het wegtransport moet gecontroleerd worden. Goede zaak, vind ik, want hoe groter de pakkans, hoe minder overtredingen er zullen plaatsvinden. Maar als datzelfde Europa de werktijden en de regels voor plaatsing van buitenlandse chauffeurs steeds verder versoepelt, dan kún je bijna geen overtreding meer maken. Want alles mag al.'

tekst Rob Janssen

foto's Maurits Gemmink

BEWONERS PAKKEN PODIUM

De Amsterdamse verhuurder De Key maakt een zootje van de opknopbeurt van huurhuizen in De Baarsjes, een buurt in Amsterdam-West. Op 18 juni beklommen boze bewoners het podium op het Columbusplein in Amsterdam. Zij deelden hun wanhoop en toonden hun wil om te vechten.

VLAK BIJ HET COLUMBUSPLEIN, waar boze bewoners straks een manifestatie houden, loopt Jo-Ann Kartono. Ze wijst trots naar de actieposter op haar raam en wil graag vertellen waarom: 'Ze zijn al een jaar bezig, terwijl het acht dagen zou duren. Afspraken werden steeds verschoven. Er werd met dingen op de trap gesmeten. Ze werken met giftige

stoffen en gassen, waardoor mijn dochter van acht een hele dag misselijk is geweest. De klusmannen zijn onbeschoft tegen de burens, zelfs dreigend. Als ik er wat van zeg, stellen ze zich intimiderend op; ik heb zelfs de politie een keer moeten bellen. De nieuwe ramen gaan niet goed open. Er was een vlam in mijn huis omdat ze iets van acht

stopcontacten bij elkaar hadden geplaatst. Deuren die maar half geschilderd zijn. Ik vind het top dat we in actie zijn gekomen.'

Een van de meest zichtbare actievoerders is Rayen Wondel. Hij loopt met een megafoon door de straten, om de mensen op te roepen naar het plein te komen. Rayen: 'Ik ben zelf geen bewoner, maar mijn vriendin en kinderen wonen hier. Ik maak me voor mijn kinderen zorgen om de stoffen die vrijkomen, zoals asbest, om de schimmel. En ook voor de kinderen van de buurvrouw en voor iedereen in de buurt.' Rayen is bij meer dan tachtig woningen langs geweest: 'Wat ik zie is verdriet en pijn, niet gehoord worden. Dat

is het ergste wat je mensen kan aandoen. Dat je wordt afgekap. Er zijn veel mensen die de juiste wegen niet weten, de juiste tekst niet weten. De corporatie denkt dan: ik zeg wat dure woorden en dan ben ik zo van ze af. Maar wij zijn gewoon mensen en we moeten ook zo behandeld worden. Je kan niet alleen vechten, dus nu doen we het samen.'

Ratten en keelinfecties

Nadat eind jaren tachtig de woningen van woningcorporatie De Key in de buurt voor het laatst waren gerenoveerd, begon de ouderdom van de woningen de bewoners parten te spelen. Schimmel, vocht, ratten, duiven: in de loop van de jaren was het met het onderhoud slecht gesteld. Een tijdlang werd er over sloop of renovatie gesproken; toen kwam de crisis en gingen de plannen in de ijskast. In 2014 kwam het nieuws dat er opgeknapt zou worden – en dus niet gesloopt zoals veel bewoners vreesden. Maar opknappen is geen renoveren, dus dat was dan weer teleurstellend. Diana van den Brandt is een van de actievere bewoners van het blok: 'Maar mensen waren wel blij dat er eindelijk centrale verwarming zou komen, en betere beluchting. Ik was ook blij. Wat ook voor mij nog niet duidelijk was, was wat voor impact het zou hebben.'

Sally-Jane van Eck zit met Diana aan tafel. Sally: 'Ik woon hier al dertien jaar. Hier verderop staat een bankje op straat van een van de burens. Daar zitten regelmatig mensen uit de buurt; zo ken ik Diana ook.' Sally wist wel van tevoren dat het niet goed zou gaan: 'Bij mij is het namelijk wat eerder begonnen, in

2015. In de ondervloeren zat zoveel schimmel en vocht, dat een vriendin bij de trap door de vloer zakte. De ratten hadden zich in de gangkast door de vloer heen gevretten. Daarvoor was ik vaak ziek en had veel last van keelinfecties. Mijn dochter was ook vaak ziek. Het was altijd muf in huis. De GGD kwam vanwege die ratten, gooide gif onder de vloer, en liet ons vervolgens achter in de stank van ontbindende rattenlijken onder de vloer. Ik was er letterlijk ziek van. Uiteindelijk hebben ze de vloer eruit gehaald. Bij die verbouwing zag ik dat afspraken niet werden nagekomen, dat de afwerking slecht was en de communicatie nog slechter.' Toen De Key kwam met de plannen, zag zij het niet zitten: 'Er was toen overleg in het buurthuis met de bewonerscommissie. Ik heb toen mensen gewaarschuwd: weet waar je voor tekent. Maar mensen waren ook blij dat er iets ging gebeuren. Ik hoopte dat de 70 procent niet werd gehaald.' Met dit soort plannen moet namelijk 70 procent van de bewoners instemmen. Die instemming kwam er.

'De vlam sloeg in de pan'

Diana: 'Er zou worden opgeknapt terwijl we in het huis bleven wonen. Achteraf gezien was dat echt onmogelijk. Ik heb alsnog op stel en sprong tijdelijk een andere woning gekregen. Dat was op 19 februari. Het zou acht dagen duren. Volgens De Key is het nu klaar. En inderdaad: de centrale verwarming is top, de luchtafvoer is prima. Alleen de afwerking... Er zit bijvoorbeeld een gat in de keukenvloer. We hebben hier ratten; dat gat moet dicht. Pas toen ik op mijn strepen ging staan en zei dat ik de tijdelijke woning

niet zou verlaten als ze het niet repareerden, maakten ze het gat dicht. Of tenminste, zo leek het. Totdat ik ging schoonmaken en met mijn hand door de vloer heen zakte. Het gat was niet gedicht, maar er was iets in gedouwd en daarna hebben ze het zeil eroverheen getrokken.'

De bewoners zijn vooral boos over de belabberde communicatie met De Key. Diana: 'Voor het spreekuur moest ik steeds vrij nemen. Elke keer zeiden ze: ik maak een aantekening. Maar er gebeurde niks. Ik heb de bewonerscommissie erbij gehaald. Ze zouden het bespreken. Ze lieten nooit meer wat van zich horen. Ik kwam bij het spreekuur een buurtbewoonster tegen die hetzelfde had. En zij was al vijf maanden bezig! Toen hebben we nummers uitgewisseld en zijn met meer mensen gaan praten.' Sally: 'Het ging meer rondzingen in de buurt. De SP deed een rondje in de buurt en organiseerde een bijeenkomst. Ik heb zelf flyers gemaakt om er voor de volgende bijeenkomst meer mensen bij te krijgen. Er waren bij die tweede bijeenkomst zestig mensen. Dat is veel als je bedenkt dat het gaat om 360 woningen, waarvan er 40 leegstaan.' Bij die bijeenkomst vielen harde woorden: 'De vlam sloeg in de pan. Een van mijn burens spaarde de vertegenwoordiger van de bewonerscommissie niet, toen die zei dat er heel goede dingen gebeuren. De mensen van de bewonerscommissie doen vast hun best, maar de meeste bewoners hebben hen nog nooit gezien. Er is geen draagvlak, geen communicatie over de besluiten. Daarom is de actiegroep Keyhard ontstaan; we gaan bij iedereen langs.'

Draagvlak

De actiegroep, met een kerngroep van een man of tien, formuleerde eisen aan De Key en haalde handtekeningen op in de buurt. Maar liefst 250 mensen (van de 320 bewoonde adressen) ondertekenden. Draagvlak is er. De manifestatie op het Columbusplein wordt gebruikt om nog een keer alle bewoners hun zegje te laten doen. Aan de mensen wordt de groep onderhandelaars voorgesteld, die later met De Key om tafel gaan zitten. Zij krijgen alle steun van de boze bewoners. Een voor een komen de bewoners het podium op. Elk verhaal lijkt op het vorige: slecht onderhouden huizen, onleefbare situaties tijdens de verbouwing, belabberde afwerking, gevaarlijke situaties en zeer slechte communicatie.

Rinus Goes uit Amsterdam-Noord verzorgt de muziek. Op de Nederpopklassieker 'Je loog tegen mij' van Drukwerk maakte een

Vlnr: Diana van den Brandt, Sally-Jane van Eck en Erik Flentge.

partijgenoot een speciale tekst. Rinus brengt het met verve – hij heeft zelfs zijn SP-muts op, als ode aan de originele leadzanger-met-het-rode-mutsje Harry Slinger.

*Je loog tegen mij alsof ik een kind was
'k Geloof dat je dacht dat ik helemaal
blind was
De Key dacht je dat je me aankan
Zeg schat, je bent heel wat van plan dan.*

Rinus draagt graag zijn muzikale steentje bij: 'Als Amsterdamse SP'er weet ik hoe lang dit al speelt. In een tijd waarin mensen zeggen dat je niemand meer kan mobiliseren – hier gebeurt het. Als je denkt dat de tijd er nu niet naar is, bedenk dan dat je zélf de tijd bent.'

'Deze strijd wordt op straat gewonnen'
SP-voorzitter Ron Meyer is er ook. Hij droeg bij aan het succes van de actie, omdat hij in 2016 aan het eind van een SP-regioconferentie in de buurt zei: 'En nu de buurten in.' Zo'n zestig SP'ers belden overal aan en zo kwam het probleem nog beter in beeld. Meyer: 'Ik ben onder de indruk. Het gebeurt niet vaak dat mensen zo spontaan het podium op gaan. Ze vragen heel normale dingen. Een veilig huis, geen scheuren in de muren, geen schimmel, geen ratten, een menselijke behandeling. Die schimmel zit niet alleen in de huizen, maar zeker ook in het systeem.'

SP-gemeenteraadslid Erik Flentge is vanaf het begin bij de actie betrokken: 'Deze strijd wordt op straat gewonnen. Ik kan op de achtergrond meewerken, door vragen te stellen in de gemeenteraad en door instanties in te schakelen. De gemeente gaat er niet direct over, maar ik vind wel dat we mede namens de Amsterdammers er wel wat over te zeggen hebben. SP-wethouder Wonen Laurens Ivens is het daarmee eens: 'Als ik bij De Key langs ga, zeggen ze: jij bent mijn baas niet. Als de huurder én de wethouder iets zeggen, dan komen er mogelijkheden. De SP wil natuurlijk dat de gemeente, of nog liever de huurders, wél de baas zijn over de corporaties. Maar dat is nu niet zo. Dus ik word heel enthousiast van deze actie.'

Sally wil op het laatst nog wat kwijt over de SP: 'Ik had geen geloof in de politiek. Nu ik met SP'ers heb samengewerkt, heb ik gezien dat het echte mensen zijn. Mensen die zonder poespas, zonder verborgen agenda voor hun waarden van solidariteit en gelijkwaardigheid gaan. Ze hebben geluisterd. Ze gaven ons alle ruimte om de regie te voeren. Ze waren altijd bereikbaar. Ze hadden praktisch en emotioneel advies. Mijn geloof in de politiek is hersteld. Ik ben vorige week lid geworden van de SP.'

Van de straat

Een paar weken later zien Sally en de andere onderhandelaars, na twee gesprekken, beweging bij De Key. Hans van Heijningen, voormalig algemeen secretaris van de SP, woont in De Baarsjes en is direct betrokken bij de bewonersgroep Keyhard, die de actie aanvoert. Hans: 'Het is ongelooflijk hoe deze bewoners zich opstellen tegenover de gediplomeerde onderhandelaars van De Key. Hard tegen hard, ook constructief en heel slim. Wat nu al veranderd is, is dat De Key toegeeft dat het foute boel is en dat de schadevergoeding van 250 euro te weinig is. Ze gooien de projectorganisatie om en gaan aannemers aanspreken op hun gedrag. Het project wordt stopgezet, zodat 72 woningen met serieuze tekortkomingen eerst kunnen worden opgeknapt.' Hans krijgt energie van de actievoerders: 'Ik ben zo trots op hoe zelfbewust en assertief de vertegenwoordigers van de bewoners opereren. "Wat u zegt, laat aan duidelijkheid niets te wensen over", zei de verantwoordelijke van De Key tijdens een gesprek tegen Diana. 'Dat komt omdat ik van de straat ben en daar ben ik nog trots op ook', antwoordde zij. Prachtig om te zien wat er gebeurt als mensen een streep in het zand trekken, met elkaar knokken en resultaat boeken.' •

tekst Diederik Olders
foto's Arlette Hitz

HET ELCKERLYC-AVONTUUR

Op 3 juni vierde speeltuin Elckerlyc in Oss het 25-jarig jubileum met een avontuurlijk kinderfestival. Dankzij de SP, vrijwilligers en de gemeente én dankzij bijdragen van duizenden inwoners en bedrijven is Elckerlyc uitgegroeid tot een unieke speeltuin die bekend is in heel Nederland.

ZELFS DE OUDERS moeten drie keer kijken: hoe zit dat precies met die giraffen? Twee exemplaren van een meter of vier hoog wandelen kalm over het terrein, van een afstand levensecht. Maar zit er één persoon in of twee? Of drie: een voor de achterpoten, een voor de voorpoten en daarbovenop nog eentje voor de bediening van het hoofd en die lange nek? De kinderen malen er niet om en strekken verrukt hun handen uit naar de hoofden van de giraffen als die in hun buurt komen.

De giraffen zijn maar een van de vele blik-

vangers en attracties vandaag in speeltuin Elckerlyc in Oss. Wat bijvoorbeeld te denken van de Ganzenfanfare, bestaande uit tien ganzen die wonderlijk synchroon op de maat van de tamboer over het park marcheren. Er is Circus SamBal, waarin de kinderen zelf de artiesten zijn. Er is een workshop boomklimmen, een levend bankstel en de Suikerspin-heks is er ook. En natuurlijk kun je ook gewoon spelen op en met de talloze speeltoestellen rondom het kasteel; een houten burcht waarin volwassenen constant hun hoofd stoten en nog moeten uitkijken

dat ze niet hun nek breken. Net goed. Moeten ze er maar niet in gaan: dit is het domein van de kinderen.

Elckerlyc-voorzitter Wim van Dorst is een gelukkig man. Vanaf het eerste begin is hij erbij. En nu, 25 jaar later, kijkt hij uit over het feestelijke terrein. 'Dit kinderfestival is een cadeau aan de mensen in Oss en omgeving. En dan bedoel ik de kinderen en hun ouders, opa's en oma's, leerlingen op schoolreis, noem maar op. Onze bezoekers zijn degenen die speeltuin Elckerlyc tot zo'n

groot succes hebben gemaakt.' Elckerlyc, dat is een middeleeuws woord en het betekent 'iedereen'. 'En dat is precies wat we wilden: een speeltuin voor iedereen', zegt Wim van Dorst. 'De speeltuin moest laagdrempelig en toegankelijk zijn. Het entreegeld (2 euro per persoon, kinderen onder de drie jaar gratis, -red.) is tien jaar lang niet verhoogd. En de speeltuin voldoet aan alle veiligheidseisen en is ook geschikt voor kinderen met een handicap.'

Het begon allemaal in 1991, toen het Ossenaars begon op te vallen dat ze in de speeltuin in het nabijgelegen Nuland zo veel stadgenoten tegen kwamen. 'Dat had alles te maken met het feit dat er in Oss eigenlijk helemaal geen fatsoenlijke speelplekken waren', vertelt Mari-Anne Marijnissen. 'We hielden een grote enquête en er bleek groot draagvlak voor een speeltuin in Oss. Maar het gemeentebestuur wilde er niet aan. Er was nog geen speelnota, dat was het antwoord. Wij hebben toen gezegd: dan doen we het zelf.' Hoe ze aan het geld kwamen? Tegenwoordig zal het wel 'crowdfunding' of zoiets genoemd worden, maar Marijnissen-

Vlnr: Wim van Dorst, Lilian Marijnissen en Mari-Anne Marijnissen.

In beeld: De Elckerlyc-historie.

‘Ik ben hier min of meer groot geworden’

sen noemt het ‘gewoon langs de deuren gaan’. ‘Sommige mensen gaven een tientje, andere 25 gulden: best veel in die tijd. Ook bedrijven en allerlei andere organisaties sponsorden ons initiatief. Zo wisten we in korte tijd 40.000 gulden bijeen te krijgen.’ Ondertussen was ook het gemeentebestuur overtuigd geraakt van het initiatief en werd voor de beoogde speeltuin een terrein in de wijk Ruwaard toegewezen. Vrijwilligers gingen vervolgens aan de slag om de speeltuin te bouwen en te financieren; en compleet met de speeltoestellen, gecreëerd door ontwerper Ger de Wilde, kon Elckerlyc in mei 1993 geopend worden. En nu, in 2018, ziet de speeltuin eruit als een mini-pretpark. ‘Klopt’, zegt Ad Schoenmakers, een van de bouwers van de speeltuin. Ook hij is er sinds het begin bij. ‘Aanvankelijk was het idee om een kleine buurtspeeltuin te maken. Maar door de acties haalden we veel meer geld op dan we hadden verwacht.’ Die ‘we’, dat

is een groep van zo’n honderd vrijwilligers die de speeltuin onderhoudt, beheert en activiteiten en feestjes organiseert. ‘We stimuleren elkaar en het mooie is dat er nooit een leegloop van die groep vrijwilligers is geweest.’ Ondertussen staat de tijd ook niet stil. ‘Na 25 jaar komt er een nieuwe generatie kinderen en denken we ook na over nieuwe elementen in de speeltuin’, aldus Schoenmakers. In ieder geval staat er voor volgend seizoen een uitbreiding op de rol, onder meer met een stromend beekje waarin de kinderen kunnen spelen. Twee keer per jaar vindt er een evenement plaats in en rondom de speeltuin, die tevens regelmatig de plek is voor schoolreisjes en tal van andere activiteiten. Jaarlijks komen er meer dan 35.000 bezoekers naar Elckerlyc.

Bij de ingang van de speeltuin hangt een groot bord waarop de geschiedenis van Elckerlyc wordt beschreven door middel van foto’s en krantenartikelen. Veel Osse SP’ers zijn daarop te herkennen, zoals Jules Iding en Paul Peters. Maar ook Lilian Marijnissen, als klein meisje nog. Uiteraard is ze er vandaag ook. ‘Ik ben hier min of meer groot geworden. Ik ging vaak met mijn moeder mee hierheen. Ik vind de speeltuin een prachtig voorbeeld van hoe je als SP het verschil kunt maken voor gewone mensen. Door niet bij de pakken neer te zitten als aanvankelijk iets niet lukt, maar door te zegen: dan doen we het zelf. Niet wachten tot de overheid in beweging komt, maar samen met mensen van allerlei komaf en achtergrond tot iets komen. Dát is het verhaal van Elckerlyc.’

Een klein meisje beleeft duidelijk een avontuur als ze bij Circus SamBal het fietsen op een mini-vélocipède – zo’n rijwiel met een enorm voorwiel en een klein achterwiel – onder de knie lijkt te krijgen. Een leeftijd-

genoot heeft duidelijk nog nooit een suiker-spin gehad en kijkt nogal wantrouwig naar de roze wolk op een stokje – voor haar ook een avontuur dus. En zo hebben kinderen én ouders een spannende en feestelijke dag, daar in Oss.

Oh ja, en hoe zit het nou met die giraffen? Een heimelijke achtervolging levert uitsluitend op als ze uit zicht verdwijnen voor een pauze. De twee giraffen worden ‘bediend’ door elk één persoon die op stelten staat en met de armen op een soort krukken steunt, zodat de giraf mobiel is. De lange nek wordt bewogen door het bovenlichaam van de bediener. Ongetwijfeld spannend om te doen, maar zeker ook om naar te kijken. ●

tekst Rob Janssen
foto’s Rik Bollen, Rob Janssen, Ruud Rogier

SPELEN DOE JE BUITEN

Behalve het kinderfestival in de speeltuin stonden er nog drie elementen op het feestprogramma: een bedankavond voor de vrijwilligers, de uitgave van een speciaal jubileumboekje en, voorafgaand aan het feest in de speeltuin zelf, op 3 juni een symposium over het belang van buiten spelen voor de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen. Sprekers waren de pedagoog Micha de Winter, ontwerper Openbare Ruimte Gaby Getrouw, afdelingshoofd van Jantje Beton Pauline van der Loo en SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen. Hij stelde: ‘Drie procent van alle buitenruimte zou geschikt moeten zijn als speelruimte. Op verschillende plekken bevechten we dit lokaal. Of je bouwt de speeltuin ‘gewoon’ zelf. Zoals de SP’ers in Oss.’

Ter ere van het 25-jarig jubileum van Elckerlyc is een boekje uitgegeven.

> GOED NIEUWS VOOR TREINREIZIGERS

Niet meer aan je lot overgelaten worden bij vertraging: dankzij SP-Europarlementslid Dennis de Jong is een doorbraak voor treinreizigers in zicht. Hij deed wetsvoorstellen die door de Interne Marktcommissie van het Europees Parlement met overweldigende meerderheid zijn aangenomen. Dat is goed nieuws voor alle passagiers. De Jong: 'Als deze wetgeving erdoor komt, moet de maatschappij waar je je kaartjes voor de gehele reis hebt gekocht, zorgen dat je zonder gedoe alsnog op je plaats van bestemming komt.'

Direct hulp

In de voorstellen is extra aandacht voor mensen met beperkte mobiliteit. De Jong: 'Volgens het VN-verdrag dat de rechten van mensen met een beperking regelt, moet iedereen op vrijwel dezelfde wijze

gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Daarvoor zijn vaak voorzieningen nodig en in mijn voorstellen moet assistentie direct beschikbaar zijn. De Europese Commissie dacht dat mensen met een beperking wel 48 uur van tevoren om assistentie zouden kunnen vragen. Dat is natuurlijk belachelijk en zet deze mensen gelijk op achterstand. In mijn voorstellen geldt het principe *turn-up and go* – aankomen en weg.'

Geld terug bij vertraging

De compensatie bij vertraging wordt ook passagiervriendelijker: 50 procent van de ticketprijs bij een vertraging tussen 45 en 90 minuten, 75 procent tussen anderhalf en twee uur, en 100 procent bij een vertraging van meer dan twee uur. De Jong: 'Daarnaast wordt de informatievoorziening

verbeterd en komen er veel meer plaatsen voor mensen die hun fiets meenemen.' Zowel de Europese consumentenorganisatie BEUC als de actiegroep voor mensen met een beperking EDF hebben enthousiast gereageerd. De voorstellen gaan nu naar de Vervoerscommissie van het Parlement en daarna kunnen de onderhandelingen met de Raad van Ministers beginnen. Een lange weg dus nog, maar dankzij de SP wel op het goede spoor.

foto: Can Pac Swire / flickrcc

> GEEN BEZUINIGING OP DE HUURTOESLAG!

Een aanval op huurders, noemt SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman de kabinetsplannen om te bezuinigen op de huurtoeslag: 'Na jaren van forse huurverhogingen, extra belastingen op sociale huren en lange wachtlijsten, hebben de coalitiepartijen afgesproken te gaan bezuinigen op de huurtoeslag. Dat is onacceptabel.' Huurders die afhankelijk zijn van huurtoeslag moeten een groter deel van de huur

zelf gaan betalen. Het Nibud heeft berekend dat de koopkracht van huurders achterblijft bij de koopkracht van huiseigenaren, ook al worden de laagste inkomens ontzien. Beckerman: 'Ongeveer 1,3 miljoen mensen worden benadeeld. De tweedeling tussen huurders en huiseigenaren moet juist worden verkleind en niet vergroot, zoals dit kabinet doet.' De SP heeft samen met de PvdA een

voorstel ingediend om de bezuiniging op de huurtoeslag te stoppen. Op de Rijksbegroting levert de bezuiniging relatief weinig op, maar huurders voelen het zwaar in hun portemonnee. 'Het is oneerlijk dat het kabinet miljarden aan belastingvoordeel geeft aan multinationals, maar de eigen huurders in de kou zet.'

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

RUZIE MET SOPHIE

Op 13 juni sprak Rutte het Europees Parlement toe. Daarna waren de fractievoorzitters aan de beurt. Namens onze groep (Verenigd Links) sprak ik Rutte aan op zijn obsessie voor marktwerking. Daarbij noemde ik als voorbeeld de pensioenen. Voor ons zijn pensioenvoorzieningen een kwestie van solidariteit. Met elkaar hebben we een systeem opgebouwd waarbij iedereen recht heeft op AOW en daarnaast vaak een aanvullend pensioen waar werkgevers en werknemers samen aan meebetalen. Voor markt-fundamentalisten zijn pensioenen daarentegen een gouden markt. Ze redeneren als volgt: de bevolking vergrijsst en collectieve pensioenen worden onbetaalbaar. Daarom is het veel beter als iedereen zich individueel verzekert.

De Europese Commissie gebruikte dezelfde argumenten voor haar wetsvoorstel voor een 'Europees pensioenproduct'. Een aantal journalisten (verenigd in *Investigate Europe*) onderzocht hoe dat toch kwam. Een Amerikaanse superinvesteerder met de naam BlackRock bleek de deur platgelopen te hebben bij de Eurocommissarissen. Het beheerde vermogen van BlackRock is nu al 6300 miljard dollar maar de Europese pensioenmarkt kon er ook nog wel bij. Onze pensioenen in handen van een Amerikaanse superinvesteerder. Bah.

Na afloop bleek D66-Europarlementariër Sophie In 't Veld boos. Zij is namelijk rapporteur op dit onderwerp en had de belangen van de collectieve pensioenen veiliggesteld. Dat ik dat niet zag?! Zelf was ik ook bij het rapport betrokken, waar het gaat om de consumentenrechten. En die zijn goed geregeld, dus daar kon ik voor stemmen. Maar het einddoel deugt niet: een speeltje voor multinationals als BlackRock die zullen blijven zeggen dat collectieve pensioenen onbetaalbaar zijn. En dat terwijl iedereen weet dat individuele pensioenen minder rendement voor de burgers opbrengen en dus duurder zijn. Alleen betalen de werkgevers hier niet aan mee. Sophie mag boos zijn, maar haar pensioenproduct dient de belangen van de 10% – met BlackRock en de werkgevers voorop. De 90% wordt er alleen maar slechter van.

> SIMULTAAN-PROTEST TEGEN LUCHTVAART- OVERLAST

In zes plaatsen tegelijk protesteerden op 23 juni duizenden mensen, onder wie veel SP'ers, tegen de ongebreidelde groei van de luchtvaart. Uit de regio's rondom Schiphol, Rotterdam The Hague Airport, Lelystad Airport, Maastricht Aachen Airport, Eindhoven Airport en Groningen Airport Eelde klonk een heldere oproep aan de politiek: investeer in alternatieven, stop de oneerlijke concurrentiepositie van de luchtvaart tegenover de trein en de bus

De protestactie was een initiatief van Greenpeace en het Landelijk Bewonersbelang Luchtvaart (LBBL), een samenwerkingsverband van bewonersverenigingen uit de regio's rondom genoemde vliegvelden. SP-Tweede Kamerlid Cem Laçin, die de actievoerders in Rotterdam toesprak, lichtte de actiedag toe op Facebook: "Steeds meer mensen hebben overlast van het vliegverkeer. Geluidsoverlast maar ook uitstoot van ultrafijnstof kan grote gevolgen hebben voor de gezondheid. Terwijl enerzijds maatregelen worden getroffen om klimaatverandering tegen te gaan, krijgt de luchtvaart vrij baan om te groeien met meer CO₂-uitstoot als gevolg. Ook wordt de zwaar vervuilende luchtvaart uitgezonderd van het Klimaatakkoord van Parijs!"

foto Peter de Vos

foto's Liesbeth Hoogenboom

Protest in Lelystad (linksboven) en Rotterdam (rechtsboven en onder).

Laçin vervolgt: 'Door de groei op Schiphol staan ook de arbeidsvoorwaarden onder druk. Door maatschappijen als RyanAir, Wizz Air en Emirates is de race naar beneden ingezet en zijn werknemers hier ook overgeleverd aan flexcontracten met steeds slechtere voorwaarden. Kortom, we moeten inzetten op eerlijke

prijzen voor het vliegen Daarnaast investeren in goede, internationale treinverbindingen die kunnen concurreren met de luchtvaart. Samen strijden we voor een samenleving waarin mens, milieu, klimaat en arbeid centraal staan, niet de hebzucht van de luchtvaartlobby en multinationals."

> STUDENTENSTRIJD LAAIT OP

Zo'n vijfhonderd studenten, docenten en medewerkers van de Universiteit van Amsterdam (UvA) kwamen op 8 juni in actie tegen onderwijsbezuinigingen. Zo wil de universiteit ruim een miljoen bezuinigen op de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen en flink snoeien in het personeel van de afdeling Geesteswetenschappen. Studenten en universiteitsmedewerkers uitten hun onvrede met een Mars voor Onderwijs. Ook Amsterdams SP-fractievoorzitter Erik Flentge, SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar en leden van ROOD, jong in de SP, liepen mee. Na afloop van de mars zetten de studenten een ludiek tentenkamp op met muziek, discussie en sprekers. Het kamp werd diezelfde dag ontruimd door de politie, maar de acties gingen de volgende dag gewoon door. Ook in Utrecht, Nijmegen en Groningen worden studentenacties voorbereid.

foto Sandra Beckerman

> WIE BETAALT, BEPAALT DE WETENSCHAP?

Onderzoek van Follow the Money (ftm.nl) en Changerism (changerism.com) laat zien dat Shell betaalde voor het onderzoek dat aan de basis lag van het afschaffen van de dividendbelasting – waar bedrijven als Shell zelf de vruchten van plukken. De geheimzinnigheid over wie het onderzoek betaalde en twijfels van hoogleraren over de onafhankelijkheid en gebruikte methodes van het onderzoek, toont aan hoe ernstig de onafhankelijkheid van wetenschap onder druk staat. Op universiteiten, ook die in Rotterdam, blijken bedrijven invloed te kunnen uitoefenen op de leerstof en zelfs colleges te kunnen opkopen. ROOD-lid Burak Yildiz: 'Wij vragen daarom de universiteit de banden met Shell te

foto Arno van Veen©

heroverwegen en de onafhankelijkheid van de wetenschap te herstellen.'

> BOB RUERS NIEUWE GEDEPUTEERDE LIMBURG

Bob Ruers is op 15 juni geïnstalleerd als nieuwe gedeputeerde, oftewel provinciaal bestuurder, in Limburg. Hij volgt daarmee Daan Prevoop op, die eerder na forse kritiek vanuit Limburgse afdelingen zijn functie neerlegde. Ruers (71) was eerder gemeenteraadslid in Utrecht en lid van de Eerste Kamer namens de SP. Daarnaast nam hij in de jaren negentig het initiatief voor het Comité Asbestslachtoffers en stond hij als advocaat talloze mensen bij die kanker kregen als gevolg van blootstelling aan asbest. Enkele jaren geleden verhuisde Ruers van Utrecht terug naar zijn Limburgse geboortestreek. Zijn plek in de senaat wordt waargenomen door Geert Reuten, die tussen 2007 en 2015 ook al Eerste Kamerlid was.

foto Mynke Vissia

> CHEQUE VOOR DE BURGEMEESTER

foto SP Tilburg

De Tilburgse SP-fractievoorzitter Helma Oostelbos heeft burgemeester Weterings een cheque overhandigd van 3.286 euro. Heeft die dat nodig dan? Of is de gemeente Tilburg zo arm? Allebei niet. Het is het bedrag dat de SP overhield van het

Burgemeester Weterings neemt de cheque in ontvangst uit handen van fractievoorzitter Helma Oostelbos.

fractiebudget van 2017. Oostelbos: 'Wat we niet gebruikt hebben, storten we terug aan de gemeente. Het gaat immers om gemeenschapsgeld.' Eerder stelde de Tilburgse SP voor om de financiële reserve die politieke partijen mogen hebben te verlagen van 50 naar 30 procent. Vonden de andere partijen niks. De SP houdt de lagere grens voor zichzelf wel aan. Voor zover bekend leverde dat ditmaal geen protest op bij de andere partijen...

BIJeenKOMST 15 SEPTEMBER

> ONS VERHAAL VOOR DE TOEKOMST

Op 15 september 2008 ging de financiële gigant Lehman Brothers failliet. Dat was het begin van de financiële crisis waar we volgens de kranten en rechtse politieke partijen nu helemaal uit zijn. Maar geldt dat ook voor de mensen die met keiharde bezuinigingen de rekening betaalden voor het wangedrag van de financiële wereld? Zijn er eigenlijk wel echt maatregelen genomen om een nieuwe crisis te voorkomen? Op 15 september 2018, de zaterdag vóór Prinsjesdag, organiseert Lilian Marijnissen een grote bijeenkomst waar zij haar verhaal en voorstellen voor de toekomst presenteert. Zet het alvast in je agenda. Als je op de hoogte gehouden wilt worden, meld je dan aan via onderstaande link:

sp.nl/15september

> RUIMTE VOOR WOONWAGENS

De Leidse SP zet zich in voor het behoud van de woonwagencultuur in de stad en wil dat er voldoende standplaatsen voor woonwagens blijven. Volgens fractievoorzitter Antoine Theeuwen (foto) is de sociale cohesie onder mensen die op het Trekvaartplein in woonwagens leven bijzonder groot en heeft dat ook positieve invloed op de directe omgeving. Vandaar dat de SP ook een buurthuis in de directe omgeving bepleit. 'In het verleden heeft een buurthuis hier een belangrijke rol gespeeld, niet alleen in het leven van de bewoners maar ook voor alle mensen om het Trekvaartplein heen.'

foto SP Leiden

‘ALS JE BELEID MAAKT, MOET JE OOK DE GEVOLGEN ONDER OGEN ZIEN’

Emile Roemer wordt als interim-burgemeester in Heerlen op handen gedragen, lezen we in de krant. Ook andere SP-bestuurders blijken geliefd. Inwoners van Breda bedankten Patrick van Lunteren bij zijn afscheid zelfs met een verrassingsfeestje. Drie voorbeelden waarbij SP-wethouders het verschil maakten.

SPETTEREND SUCCES VOOR DUKENBURG

Kunnen bewoners zelf een binnenzwembad draaien? Die vraag kreeg SP-wethouder Renske Helmer-Englebert toen een zwembad in het Nijmeegse Dukenburg voorgoed dreigde te sluiten. Helmer: ‘Politiek gezien was dit project een mogelijke bananenschil. Maar als ik tevreden bezoekers en medewerkers spreek, dan ben ik heel trots op wat we samen hebben bereikt.’

Terwijl Renske Helmer samen met Hans Heinink en Georg Dietrich van Stichting Zwembad Dukenburg in de zwembadkantine terugblijkt op een succesvolle samenwerking, komt in het bad een groepsles Aquafit voor senioren op gang. Bij de receptie worden badgasten onthaald door vrijwilligers Joyce en Daisy. ‘Zwembad Dukenburg is een gezellig community-bad’, vertelt Daisy: ‘We zijn net een familie.’

Al van jongs af aan voelt Helmer, die inmiddels aan haar tweede termijn is begonnen in het Nijmeegse stadsbestuur, zich thuis in de buurt van zwemwater. ‘In mijn tienerjaren was het zwembad voor mij de ideale ontmoetingsplek. Wij hadden een buitenzwembad in ons dorp, en samen met een

groepje jongeren ruimde ik daar op en deed ik klusjes. Ook hadden we een duikplankstuntteam: de Stuntels. Daarmee heb ik een hoop gekke dingen uitgehaald.’

Bewoners doen het zelf

Het Nijmeegse stadsdeel Dukenburg is ruim vijftig jaar geleden gebouwd. ‘Het stadsdeel is gebouwd zodat mensen met een wat lager of middeninkomen toch bij de stad en in het groen konden wonen’, vertelt Helmer. Volgens de SP-wethouder heeft een deel van Dukenburg extra aandacht nodig. ‘Het is zeker geen achterstandsgebied, maar bepaalde wijken raken wat sleets. Daar moet extra energie in worden gestoken. Maar gelukkig kent Dukenburg heel betrokken bewoners, die graag willen zorgen voor hun omgeving.’

Hoewel Dukenburg in het verleden dertigduizend inwoners telde, wonen er volgens de voorzitter van Stichting Zwembad Dukenburg Hans Heinink nu nog maar een kleine zeventienduizend. ‘De huishoudens zijn kleiner geworden’, verklaart Helmer. Hierdoor nam de hoeveelheid voorzieningen in het stadsdeel gaandeweg af. Zo werd een paar jaar geleden ook Zwembad Dukenburg met sluiting bedreigd.

Helmer: ‘In 2012 werd besloten dat er bezuinigd moest worden op Zwembad Dukenburg, waardoor sluiting dreigde. Bewoners haalden zeventienduizend handtekeningen op om het bad te behouden. Laat ons het dan zelf beheren, was hun boodschap. Toen ik

twee jaar later wethouder van onder andere sport en vastgoed werd, moest er een keuze gemaakt worden. Of de toenmalige exploitant verder laten gaan met een korting van twee ton, of de bewoners een kans geven om voor datzelfde bedrag het zwembad te draaien.’

‘Dit moet gewoon kunnen’

Het vrijwilligersinitiatief Stichting Zwembad Dukenburg is geboren uit een samenwerking tussen zwemvereniging Aqua-Novio, buurtvereniging de Zevensprong en gay zwemvereniging Spetters. Georg Dietrich, bedrijfsleider van Zwembad Dukenburg, was er van meet af aan bij. ‘Zo’n anderhalf jaar later zijn we begonnen met het vormen van een stichting. Daarna zijn we bestuursleden gaan zoeken en kwam Hans erbij’, vertelt Dietrich. Heinink: ‘Mensen in Dukenburg willen graag zwemmen. Maar voor veel ouderen en gezinnen met een kleine beurs zou het een te hoge drempel zijn om hiervoor naar een ander deel van de stad te moeten. Baden elders in de stad zijn vanaf hier slecht te bereiken per openbaar vervoer: je bent al gauw een uur onderweg. Het is natuurlijk erg zonde en gevaarlijk als bijvoorbeeld kinderen om die reden afzien van zwemles.’

Hoewel Zwembad Dukenburg eigendom is van de gemeente, werd het bad destijds beheerd door een externe partij. ‘De toenmalige exploitant wilde niet bezuinigen en stond ook niet open voor zelfbeheer. We

konden als gemeente die partij echter niet zomaar aan de kant zetten. Bovendien was de grote vraag: kunnen bewoners wel zelf een binnenbad exploiteren?', blik Helmer terug. 'Nederland kende slechts één voorbeeld van een binnenbad in zelfbeheer, in Lichtenvoorde. Ik ging daar kijken en dacht: dit is Zwembad Dukenburg! Toen wist ik: dit moet gewoon kunnen.'

Geen ontslagen maar extra banen

Uiteindelijk trok de toenmalige exploitant zich terug. Helmer: 'Maar de stap naar zelfbeheer had nog wel wat voeten in de aarde. Het zwembadpersoneel werd onrustig, want wat ging er met hen gebeuren? Het beeld doemde op dat iedereen zou worden ontslagen.' Op 30 maart 2016 trok een FNV-protestmars door de stad om aandacht te vragen voor de toekomst van het zwembadpersoneel. 'Voor een SP-wethouder was het een ongemakkelijke situatie. Maar ik kan met trots zeggen dat er nu ruim twee keer zoveel mensen werkzaam zijn in het zwembad als toentertijd.'

Een knelpunt was destijds dat de cao voor zwembadpersoneel bepaalde dat de nieuwe werkgever niet met het personeel om tafel mocht voordat de overname rond was. Hei-

nink: 'Na de sleuteloverdracht hebben wij de medewerkers duidelijk gemaakt dat zij gewoon hun baan zouden behouden. Bovendien kunnen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hier nu vrijwilligerswerk doen en een opleiding volgen, en uiteindelijk in dienst komen. En sinds kort kunnen onze medewerkers hier ook een basisopleiding zwembadtechniek volgen.'

Veel emotie

Inmiddels is het zwembad zo succesvol, dat de stichting er volgens Heinink bij wijze van spreken een bad naast zou kunnen leggen.

Dietrich: 'Hoewel we moesten bezuinigen, hebben we de prijzen verlaagd en de openingstijden verruimd. Het eerste jaar dat het zwembad onder zelfbeheer ging draaien nam het aantal bezoekers toe met ongeveer veertienduizend.' Volgens Heinink probeert het zwembad bovendien zoveel mogelijk in te spelen op de verschillende behoeften van bewoners. 'Zo organiseren we zwemlessen voor kinderen met een rugzakje die geen groepsles kunnen volgen. Hiervoor vragen wij dezelfde prijs, terwijl er meer personeel moet worden ingezet.'

Het eerste jaar kreeg de stichting volgens Heinink veel steun vanuit de gemeente. Zo

was de afdeling Vastgoed nauw betrokken bij de noodzakelijke verbouwing van het zwembad. Helmer: 'Daar was ons ook veel aan gelegen, want politiek gezien was dit project een echte uitdaging. Het moest slagen. Naar de stichting toe ben ik altijd heel duidelijk geweest dat Zwembad Dukenburg een laagdrempelig bad voor de bewoners moest blijven. En dat heeft gelukkig heel goed uitgekapt.' Dietrich: 'Zowel wij als de gemeente zijn het gesprek met open vizier aangegaan. We hadden geen dubbele agenda's. Dat maakte de samenwerking prettig.'

Helmer: 'Toen ik in de zomer van 2016 officieel de sleutel van het zwembad kwam overdragen aan de Stichting Zwembad Dukenburg, was er veel emotie onder het personeel. Een dame ging met mij in discussie. Ik beloofde over een jaar met haar koffie te gaan drinken: of het nou goed of slecht ging met het zwembad. Een paar weken later trof ik haar tijdens de intocht van de Nijmeegse Vierdaagse. Met een open lach herinnerde ze mij aan de afspraak. In januari dronken we de koffie. Een mooi moment omdat het toch helemaal goed was gekomen.'

>>

Renske Helmer met links Hans Heinink en rechts Georg Dietrich.

‘WIE ENERGIE EN VERTROUWEN GEEFT, KRIJGT DAT OOK TERUG’

Buurtvrijwilligers Natasja Donkers en Marlous Fieret organiseerden in het diepste geheim een surpriseparty voor afzwaaiend SP-wethouder Patrick van Lunteren. Of ‘de fietsende wethouder met de wapperende manen’, zoals hij de afgelopen jaren in Breda bekend is komen te staan. Van Lunteren: ‘Wie energie en vertrouwen geeft, krijgt dat ook weer terug.’

Twee weken na het verrassingsfeestje trefden Patrick van Lunteren, Marlous Fieret en Natasja Donkers elkaar in de Sleutel: een ontmoetingscentrum in een voormalige school. Aan een prikbord in de hal hangt een foto van Van Lunteren en Donkers, beiden met opgestoken duim. Natasja Donkers licht toe: ‘Op die dag werd bekend dat dit gebouw mogelijk vrij zou komen voor de mensen uit de buurt.’ Terwijl het drietal terugblijkt op een geslaagde surpriseparty zijn werklieden druk in de weer op het dak van het schoolgebouw. Een complete verrassing was het feest, dat meer dan honderd bezoekers trok, overigens niet. Patrick van Lunteren: ‘Een van de genodigden stuurde mij een mailtje met de titel ‘surpriseparty’. Ik dacht: hé leuk, voor wie? Maar waar, wanneer en hoe bleef wel een verrassing.’ Het overgrote deel van de feestgangers heeft Van Lunteren leren kennen vanuit zijn wethoudersportefeuille wijkaanpak. Donkers: ‘Voor Patrick was het een feest, maar voor ons als vrijwilligers was het ook een hele mooie netwerkbijeenkomst.’

Huiskamer voor de wijk

Enkele maanden eerder troffen Patrick van Lunteren en Natasja Donkers elkaar op een ander feestje: de opening van de Sleutel. Het was het sluitstuk van een jarenlange zoektocht naar een geschikte locatie voor een ontmoetingsplek in de wijk de Haagse Beemden, met Donkers als drijvende kracht. ‘Vroeger waren ik en andere wijkvrijwilligers vooral buiten actief. We moedigden kinderen aan om minder achter de computer te zitten en vaker buiten te spelen. Maar ik merkte gaandeweg dat er in de wijk behoefte was aan een gezamenlijke binnenruimte,

waar je elkaar kunt ontmoeten. Voorheen hadden we buurthuis de Loper, maar die moest sluiten’, blikt Donkers terug. Van Lunteren vult haar aan: ‘Toen ik als wethouder begon was de Loper al een aflopende zaak. Het pand was verrot en er zat asbest in.’

Een voormalige kinderopvang kon, met hulp van Van Lunteren, voor een half jaar als onderkomen dienen voor de buurtvrijwilligers. Maar ook die locatie was rijp voor de sloopkogel. Een vrijgekomen – maar eigenlijk te krappe – ruimte in basisschool Olympia werd aangewezen als het volgende tussenstation. Donkers: ‘Maar de school ging steeds minder ruimte in beslag nemen. Op een dag hoorde ik van een ambtenaar dat het gebouw leeg zou komen te staan.’ Ze klom meteen in de pen om het schoolgebouw aan te vragen als permanente ontmoetingsplek voor de buurt. Twee maanden later volgde het verlossende woord. Inmiddels draait het centrum op volle toeren. ‘We geven twee ochtenden in de week taalles, waar heel veel animo voor is. Ook organiseren we koffie-ochtenden, naailes en activiteiten voor kleine en grotere kinderen uit de wijk. We koken ook veel samen, want de Haagse Beemden is een wijk met veel nationaliteiten.’

Frappant is dat de Sleutel officieel geen buurthuis mag heten. Want dat woord ligt politiek gevoelig in Breda, aangezien in de periode 2011-2014 verschillende buurthuizen hun deuren moesten sluiten. Van Lunteren: ‘Voordat ik aantrad als wethouder was de politieke lijn: het gaat om de activiteiten en niet om de stenen. Als mensen bijvoorbeeld willen bingoën, dan zoeken ze maar plek in een bejaardentehuis, dacht men. Maar buurten hebben een laagdrempelige huiskamer nodig. Om initiatieven als de Sleutel te steunen, moest ik een trendbreuk in het beleid forceren. Dat heeft mij ook wel wat kruim gekost als wethouder.’

Buur voor Buur

Marlous Fieret is eveneens een betrokken buurtvrijwilliger, maar naar eigen zeggen in een ‘totaal andere wijk.’ Fieret: ‘Zandberg West staat bekend als een van de betere wijken, waar de huizenprijzen door het plafond schieten. Maar in elke wijk wonen wel mensen die hulp nodig hebben. Daarom ben ik met buurtbewoners in gesprek gegaan om

hen aan elkaar te matchen. Zo ontstond het initiatief Buur voor Buur.

Toen Fieret haar initiatief voorlegde aan ambtenaren, stuitte zij echter op onbegrip. Want in een rijke wijk als Zandberg is toch niets aan de hand, veronderstelden zij. ‘Patrick moedigde me gelukkig aan om me

niet uit het veld te laten slaan. Ik ging op onderzoek uit en stuitte op bijzondere hulpvragen.' Ze haalt een recent voorbeeld aan: 'Laatst ging ik op bezoek bij een chronisch zieke mevrouw uit mijn wijk, die nauwelijks meer kan lopen. Hierdoor kan zij haar tuintje niet meer onderhouden. We stuurden vervolgens vier brede mannen op haar af,

en binnen een uur was de tuin opgeknapt. En nu is zij onze contactpersoon voor haar stukje van de wijk.'

Het buurtinitiatief van Fieret bleek uiteindelijk een eyeopener voor ambtenaren. 'Sommigen wisten niet eens dat er ook in mijn wijk mensen wonen die onder de ar-

moedegrens leven', vertelt zij. Van Lunteren: 'Er waren amper activiteiten in Zandberg, maar omdat het een rijkere wijk is dreigden ambtenaren het initiatief van Marlous dood te slaan.'

Wat is volgens supervrijwilligers Donkers en Fieret het recept om buurtbewoners bij elkaar te brengen en houden? Vertrouwen, aandacht en volharding zijn woorden die tijdens het gesprek geregeld vallen. Fieret: 'Mijn vriend klaagt weleens dat ik zo vaak buiten de deur ben. Dan zeg ik: jij bent nu een duurzaam huis aan het bouwen, maar ik wil een duurzame maatschappij. Daar doe ik het voor, voor onze kinderen.'

Eilandjes verbinden

Vertrouwen en aandacht zijn volgens het duo ook eigenschappen die de werkwijze van Patrick als wethouder typeerden. Patrick: 'Ik ben door de stad gaan fietsen om iedereen in Breda die goed bezig is een hart onder de riem te steken. En door wijkplatforms op te richten wilde ik bewoners het vertrouwen geven om zelf te beslissen over het budget voor hun wijk. Zodat zij niet eerst langs een ambtenaar hoeven om bijvoorbeeld een buurtbarbecue te organiseren of een wipkip aan te schaffen.' Volgens Donkers groeit het wijkplatform van de Haagse Beemden inmiddels uit tot een plek waar niet alleen geld wordt verdeeld maar ook kennis, kunde en menskracht wordt uitgewisseld. 'Losse eilandjes worden met elkaar verbonden.'

Hoewel Van Lunteren nu wethouder af is, wil hij de wijkplatforms op de voet blijven volgen. 'De menselijke maat, de buurt als de basis: dat zijn belangrijke uitgangspunten voor de SP. Ik ben dan geen wethouder meer, maar als afdelingsbestuurslid van de SP Breda blijf ik gewoon fietsen. De nieuwe wethouders hebben bovendien gezien waar deze manier van werken toe geleid heeft. Niet iedereen krijgt zomaar een surprise-party. Wie energie en vertrouwen geeft, krijgt dat ook terug. En mensen als Natasja en Marlous, die ervaren hetzelfde in hun wijken. Dankzij hen komt hier nu een hoop energie los.'

>>

Vlnr: Natasja Donkers, Patrick van Lunteren en Marlous Fieret.

CULTUUROMSLAG MET DE HULPDIENST

De Amsterdamse SP regelde in het coalitieakkoord van 2014 miljoenen extra voor armoedebestrijding. Maar lang niet alle Amsterdammers die recht hadden op extra ondersteuning maakten hier ook gebruik van, ontdekte toenmalig SP-wethouder Arjan Vliegthart een jaar later. De SP-Hulpdienst bleek een onmisbare partner in de strijd tegen armoede.

Hoewel Arjan Vliegthart onderweg naar hulpdienstvrijwilliger Ineke Fritschij eventjes verdwaalde, is haar woning in Amsterdam Zuidoost verre van onbekend terrein voor hem. De jonge Vliegthart woonde van 1985 tot 1992 slechts twee huizen verderop. 'Ineke was mijn buurvrouw. Met haar zoon heb ik jarenlang Monopoly gespeeld en gevoetbald.' Op de keukentafel van Fritschij ligt de roman Wees Onzichtbaar, van Murat Isik. Vliegthart: 'Een geweldig boek over de Bijlmer in de tijd van mijn jeugd. De sfeer is zo herkenbaar.'

'Maar ik ben hier niet alleen omdat Ineke een onderdeel van mijn privégeschiedenis is', benadrukt Vliegthart. Ook in het professionele leven van de SP'er die pas enkele weken wethouder af is ('Ik zit nog in de afkickfase') zijn Fritschij en haar collega's van de hulpdienst van grote waarde geweest. Vliegthart: 'Toen ik vier jaar geleden begon als wethouder hadden we veel extra geld voor armoedebestrijding geregeld. Het budget was met 25 procent toegenomen, er kwam 20 miljoen extra per jaar bij. Maar vervolgens bleek dat we slechts 60 procent van de mensen die recht hebben op deze armoedeverzoeken wisten te bereiken.' Een jaar later lag acht miljoen van het jaarlijkse budget voor armoedebestrijding nog op de plank. De SP-wethouder koos voor een onorthodoxe aanpak om het bereik van de armoedeverzoeken te vergroten. 'De SP Amsterdam had al lange tijd een actieve hulpdienst, onder leiding van Carlien Boelhouwer. We kwamen op het idee om een tour te maken langs de wijken waar naar ons idee veel mensen wonen die recht hebben op armoedeverzoeken.'

Pak je kans

Met deze 'Pak je kans'-tour trok de hulp-

dienst kriskras door de stad: van Amsterdam Zuidoost naar Nieuw-West, van de Pijp naar Betondorp. Zo'n vijftig SP-vrijwilligers waren betrokken bij de operatie. 'Ik weet nog dat het 'Pak je kans'-spreekuur in Holendrecht hartstikke veel mensen trok', blikt Fritschij terug. 'Er waren zelfs discussies over wie er als eerste aan de beurt was.' De 'Pak je kans'-tour heeft er volgens Vliegthart mede voor gezorgd dat het bereik van de Amsterdamse armoedeverzoeken inmiddels boven de 80 procent uitkomt. Volgens de voormalig SP-wethouder heeft de tour bovendien aangetoond dat het uitmaakt wie er in het stadsbestuur zit. Ook resulteerden de signalen die tijdens de tour zijn opgehaald in een initiatiefvoorstel van toenmalig SP-gemeenteraadslid Peter Kwint. Hierin stelde de SP-fractie onder andere voor om aanvraagformulieren voor armoede-

devoorzieningen te vereenvoudigen en kinderen uit minimagezinnen vanaf groep 5 in aanmerking te laten komen voor een laptop. Het SP-initiatief leidde volgens Vliegthart tot grote commotie en verontwaardiging in de Amsterdamse gemeenteraad. 'Men vond het not done dat ik als wethouder in SP-jas op pad ging met de Hulpdienst. Ook deden andere partijen er een beetje schamper over dat de SP op basis van een paar bijeenkomsten zou weten hoe het beter moet. Daar was Peter terecht boos over, want we hadden meer dan duizend mensen gesproken. Maar toen de commotie was weggezakt, kwam men erachter dat ons plan zo slecht nog niet was.'

Solide en betrouwbare hulp

Hoewel Fritschij zelf geen SP-lid is ('Ik ben verbonden aan geen enkele politieke partij'),

Arjan Vliegthart en Ineke Fritschij.

foto Martijn van de Griendt©

doet dit niets af aan het enthousiasme waarmee zij zich inzet voor de Amsterdamse SP-Hulpdienst. 'Ik ben gepensioneerd, en vind het boeiend om mij in allerlei soorten problemen te verdiepen. Het geeft heel veel voldoening om mensen enigszins opgelucht de deur uit te zien gaan.' Sommige hulpvragen kunnen volgens Fritschij wel maanden in beslag nemen. 'Neem bijvoorbeeld een gezin dat ik nu help. Vanwege een ontslagvergoeding steeg het inkomen van deze familie in één jaar flink. Het gevolg was dat over dat jaar de ontvangen toeslagen dienden te worden terugbetaald. Ik heb deze mensen geholpen met het aanvragen van een betalingsregeling. "Zonder jouw hulp waren we finaal in de ellende terechtgekomen", kreeg ik te horen.' Volgens Vliegenthart heeft de Amsterdamse Hulpdienst niet voor niets ook onder gemeenteambtenaren

de reputatie van een solide, betrouwbare en competente instelling.

Naast problemen met de belastingdienst, liggen volgens Fritschij ook communicatieproblemen aan de wortel van veel hulpvragen. 'Wij krijgen vaak mensen over de vloer die een brief hebben ontvangen die zij niet begrijpen. Bijvoorbeeld omdat ze geen of slecht Nederlands spreken. Dit gold ook voor een man met twee schoonmaakbaantjes, die onlangs bij ons aanklopte. Hij begreep niet dat hij aangifte moest doen omdat hij toch in loondienst was, en reageerde dus niet op de verzoeken van de belastingdienst. Naast de aanslag legde de belastingdienst hem ook nog een boete op vanwege dit verzuim. Hij moest aangifte doen omdat beide werkgevers rekening hadden gehouden met de loonheffingskorting. Dat kan maar eenmalig. Door beide inkomsten bij elkaar op te tellen kwam hij bovendien in een hogere schijf. Dus hij moest niet alleen een hoger belastingtarief, maar ook de onterechte heffingskorting aan de belastingdienst voldoen.'

Snap de brief

'Het probleem is dat deze mensen te snel worden gebrandmerkt als fraudeur', reageert Vliegenthart. 'Dus ook als mensen een fout maken, gaat de overheid al gauw uit van opzet. Het heersende mensbeeld is dat degenen aan de onderkant van de samenleving, die moeite hebben om overeind te blijven, in potentie grotere fraudeurs zijn dan bankiers die voor miljoenen de boel oplichten. Met hen hebben de gezagsdragers wel piëteit.' Daarnaast benadrukt Vliegenthart dat niet alleen anderstaligen worstelen met de Nederlandse bureaucratie. Hij wijst er op dat een op de zeven Amsterdammers een licht verstandelijke beperking heeft. 'Om hen tegemoet te komen heb ik het project 'Snap de brief' in het leven geroepen. Hierbij kunnen mensen de hulp van een student van de Hogeschool van Amsterdam inschakelen als zij een brief niet begrijpen. Zo leren wij als gemeente ook hoe wij onze communicatie kunnen verbeteren.'

Zelf nadenken

Maar het is niet alleen de communicatiestijl, maar vooral ook de inhoud die telt, benadrukt Vliegenthart. 'Veel mensen wantrouwen de overheid. Dus iets beter uitleggen is niet per definitie de oplossing. Zo gebruikte het loket van Sociale Zaken toen ik aantrad

een uitnodigingsbrief voor bijstandsgerechtigden, die eindigde met: "Als u niet komt, dan heeft dit gevolgen voor uw uitkering." Deze brief begint nu met de zin: "Hoe gaat het met u?". Dat is een geweldig verschil. Op een gegeven moment belde een advocaat van een bijstandsgerechtigde met de vraag of dit serieus een brief van de gemeente Amsterdam was. Want zo'n brief had hij nog nooit gelezen. En wat bleek bovendien: mensen reageren sneller als je hen een vriendelijke brief stuurt.'

Deze cultuuromslag is ook bij de hulpdienst niet onopgemerkt gebleven. Fritschij: 'Ik ga geregeld mee naar de gemeente, en merk dan vaak dat mensen die een bijstandsuitkering moeten aanvragen met angst en beven naar het loket gaan. Ik herinner me nog goed een man met opgroeiende kinderen en een ernstig zieke vrouw. Na zijn onvrijwillig ontslag had hij recht op twee jaar WW. Bij beëindiging van de WW-uitkering was hij gedwongen een bijstandsuitkering aan te vragen. Ondanks twee jaar intensief solliciteren had hij nog geen nieuwe baan gevonden. De gemeenteambtenaar had veel oog voor zijn huiselijke situatie, en stelde hem voor om eerst voor zijn gezin te zorgen. Het zoeken naar werk kwam nu even op de tweede plaats. Klasse!'

Vliegenthart: 'Het was als wethouder mijn eer te na om regels te bedenken die op papier goed zijn, maar onvriendelijk worden uitgevoerd. Ik heb daarom zo veel mogelijk geprobeerd niet alleen op hoofdlijnen te besturen, maar ook oog te houden voor individuele gevallen. Want als je beleid maakt, moet je ook de gevolgen onder ogen zien. De Hulpdienst hield mij hierin scherp. Maar ook heb ik van meet af aan geïnvesteerd in mijn relatie met de ambtenaren. Ik merkte dat zij vaak verstrikt raakten in al die regels waar zij mee te maken hadden. Ik spoorde hen daarom aan om eerst zelf na te denken, en daarna pas naar de regels te kijken. Bij mijn afscheid heb ik nog benadrukt dat ook ambtenaren beter functioneren, wanneer je hen de ruimte geeft. En in die manier van werken is Amsterdam toch vrij uniek.' •

tekst Lesley Arp

SOEP EXPRESS

WIE WORDEN DE NIEUWE HENK?

DE SOEP EXPRESS IS EEN KAR die gebruikt kan worden als soep-uitdeelpunt. Maar dat is een wel erg saaie omschrijving. Want de kar is een heus kunstwerk van de internationaal vermaarde kunstenaar Joep van Lieshout. En de soep – halal, kosjer, vegetarisch, veganistisch, zonder toegevoegde suiker en vooral heel lekker – is ontwikkeld samen met wijlen culinair toprecensent Johannes van Dam.

Het was januari, 15 graden onder nul. Ik had er niet aan gedacht dat water dan bevroert. Alle jerrycans met water – nodig om de soep aan te maken en de afwas te doen – waren ijsblokken geworden. Gelukkig hadden ze een bad in het hotel. Jerrycans erin, de hele nacht steeds het hete water ververst. Ik was kei-kapot, maar 's morgens was alles eindelijk ontdooid en weer klaar voor gebruik!

Bevroren jerrycans

SP'er Henk van der Wal was jarenlang het gezicht van het SoeP Express-team – meestal samen met zijn vrouw Teuni, Willem van den Broek of Peter van Dop. Hij is nog volop actief, maar het wordt wel tijd opvolgers te zoeken. Je maakt heel wat mee, weet Van der Wal te vertellen: 'In 2013 gingen we op campagne voor Die Linke in Nedersaksen.

Tactische en technische tips

In Parijs leerde Henk dat een soepkar met de letters SP voor Fransen heel logisch was: 'Het publiek dacht dat de letters SP stonden voor *Soupe Populaire*, de naam voor de gaarkeukens in Parijs en andere steden waar heel vroeger armlastigen een prak konden komen halen.' De SoeP Express was in Parijs omdat daar een tentoonstelling was, waar werk van SP-vormgever Thonik werd ge-

> KOM TEAM SOEP EXPRESS VERSTERKEN!

De SP zoekt vrijwilligers met enthousiasme, tijd en gevoel voor evenementenorganisatie. Vind je het leuk om bij acties, partijbijeenkomsten en demonstraties uit te rukken met de SoeP Express? Je wordt – samen met anderen – ambassadeur van de partij, met een compleet ingerichte bus met een prachtig rijdend kunstobject. Mensen worden blij van je enthousiasme, de SoeP Express en de soep.

Heb je belangstelling én een BE-rijbewijs, neem dan vóór 1 augustus contact op met Harre van der Nat van het SP-evenemententeam: hvdnat@sp.nl of bel 06-483 817 15. We nodigen je dan snel uit voor een bijeenkomst in Amersfoort, waar we je meer uitleg kunnen geven.

Henk en Teuni met de SoeP Express in Parijs.

toond. Veel verhalen uit het buitenland; niks uit Nederland? 'Nee, bij ons gaat alles altijd van een leien dakje', grapt Van der Wal. Daar kan hij zelf ook veel aan bijdragen: 'Je komt op veel plaatsen, ook waar je nog nooit van gehoord had. Je ontmoet en spreekt veel en vaak enthousiaste actievoerders en je kunt ze voorzien van tactische en technische tips voor het welslagen van een straatactie. Je bespreekt immers voor zo'n bezoek altijd met de aanvragers hoe we het gaan aanpakken.' Op de vraag om één eigenschap te noemen die toekomstige SoeP Expressers echt moeten hebben, komt Van der Wal er met twee: 'Goed ambassadeurschap voor de partij, gecombineerd met stalen zenuwen.' Niks leien dakje dus... •

tekst Diederik Olders

foto's Henk van der Wal, SP archief

SoeP, naar recept van Johannes van Dam en gemaakt in De Kleinste Soepfabriek.

Rondrijden met een heus kunstwerk

Kleumen in Nedersaksen.

VAN GEGRAAI GAAN WE ALLEMAAL KOPJE ONDER

Topbeloningen en bonussen werken niet, toont onderzoek keer op keer aan. Ze stimuleren het beperkte belang van het individu, niet het grotere belang van allen. Ze breken motivatie af en zorgen zeker niet voor betere prestaties. Zou jij de bal nog afspelen als je betaald werd per doelpunt?

GEEN PARTIJ STELT OVERDREVEN TOPBELONINGEN, gegraai en de bonuscultuur zo consequent aan de kaak als de SP. Zo nam Lilian Marijnissen in april nog het woord op de aandeelhoudersvergadering van ING, waar zij de top opriep om af te zien van een enorme loonsverhoging. Ook stelde zij voor om de beloning voor de hoogste bestuurders onder de cao te brengen. Rechtse partijen roepen dan altijd graag dat zoiets voortkomt uit afgunst: SP'ers zijn gewoon jaloers dat zij niet zo rijk zijn.

Maar het probleem dat de SP heeft met graaien aan de top heeft natuurlijk niets met afgunst te maken. Het is in eerste instantie ideologisch. De macht verschuift steeds meer naar het kapitaal; de mensen die het

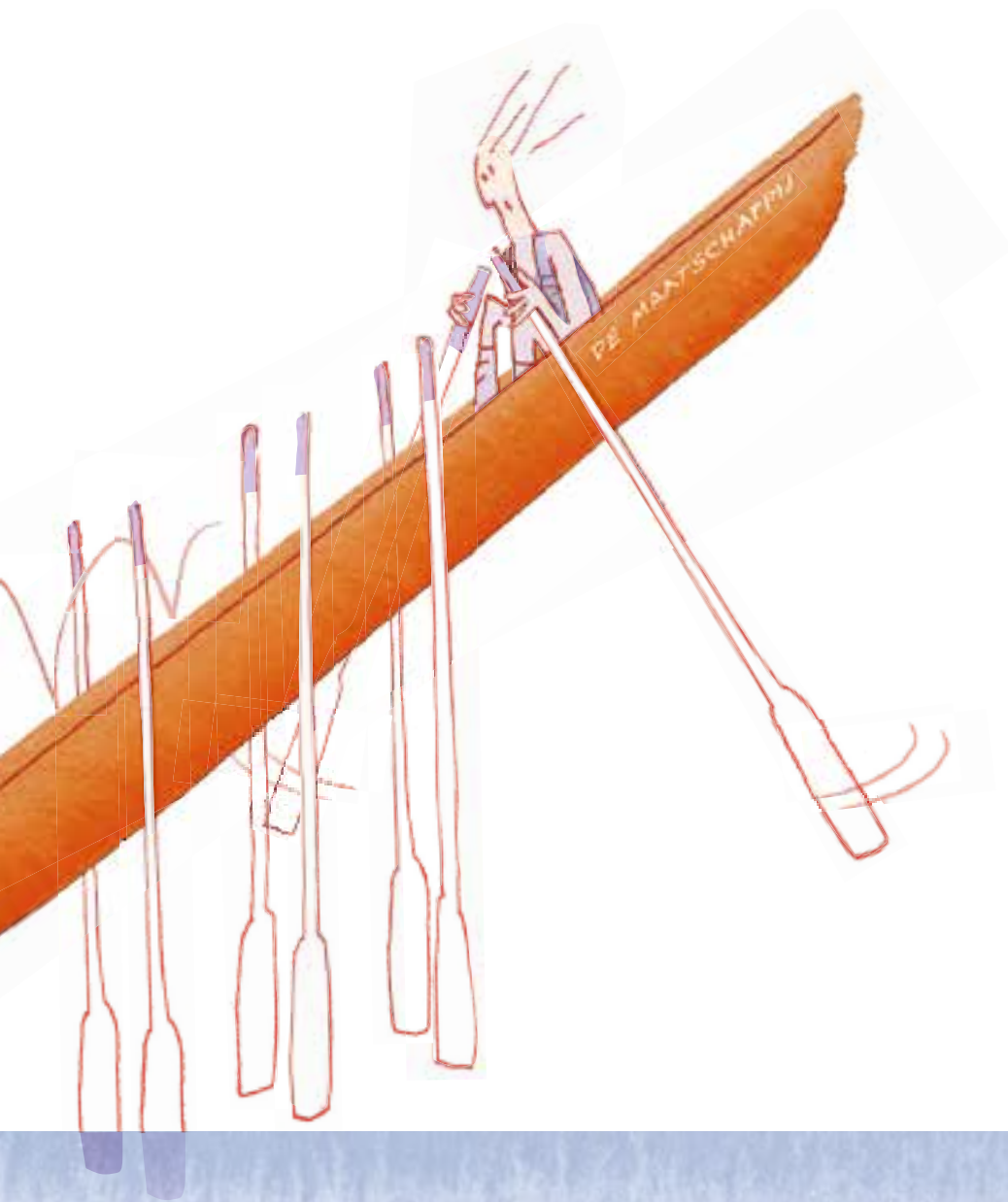
werk doen, mogen de restjes verdelen. Dat is een wereldwijd, maar zeker ook een Nederlands probleem. Na de VS is Nederland het land met de grootste vermogensongelijkheid van alle zogenaamd 'ontwikkelde' landen. Wat veel mensen vergeten is dat ongelijkheid en graaien aan de top niet alleen onrechtvaardig is, maar simpelweg slecht voor iedereen. Voor de ontvanger, voor anderen die geen topbeloningen en bonussen ontvangen én voor de samenleving als geheel. Een kleine tour langs het onderzoek over dit onderwerp.

TOPBELONINGEN EN BONUSSEN: DE ONTVANGER

Werken topbeloningen en bonussen? Om het idee erachter te begrijpen, hoef je niet gestudeerd te hebben. Kinderen opvoeden of een teamsport spelen, zoals voetbal, maakt de essentie al duidelijk.

Voetballers

Stel, je speelt voetbal en je trainer gaat elk doelpunt belonen met een bonus voor degene die scoort. Goed idee, denk je misschien, komt er eindelijk wat vaart in dat elftal. Maar nu sta jij vrij voor het doel. Je medespeler heeft de bal – en schiet. Naast. Kon ook niet anders, vanuit die hoek. Maar andersom: zou je zelf de bal nog afspelen als je betaald werd per doelpunt?

Flauw hoor, zal je misschien zeggen. Natuurlijk lokt een speler op doelpunten beoordelen egoïstisch gedrag uit. Maar hoe zijn individuele spelers dan wel te beoordelen? Bedenk maar eens iets. Assists? Passes die aankomen? Schoten vanuit het strafschopgebied die tussen de palen gemikt zijn? Bij elk criterium ontstaat steeds hetzelfde probleem: je lokt spelers uit om bepaald gedrag te vertonen, ongeacht of dat op dat moment het beste voor het spel is.

Bonussen werken niet in het voetbal, zeggen experts dan ook. Het is namelijk praktisch onmogelijk om meetbare, individuele richtlijnen op te stellen die per definitie bijdragen aan het uiteindelijke doel: als team de wedstrijd winnen. In het voetbal wordt

niet door voorgeprogrammeerd gedrag maar door de context bepaald wat je moet doen. Een consultant die spelers helpt bij het onderhandelen over contracten, zegt hierover in een artikel over individuele bonussen voor voetballers op De Correspondent: 'Het is nagenoeg onmogelijk, denk ik, om bonussen toe te kennen op basis van wedstrijdstatistieken – schoten op doel, tackles, etc. – omdat ze bijna altijd suboptimaal gedrag bevorderen.' Suboptimaal betekent: optimaal presterend op een subdoel, maar niet optimaal presterend op het totaaldoel.

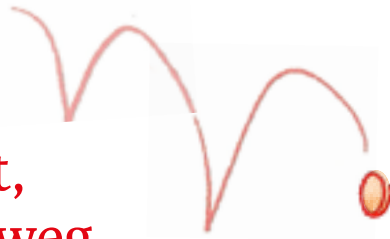
Kinderen en CEO's

Ooit gaf beloningsexpert Xavier Baeten zijn kinderen een beloningskaart. Voor elk klusje dat ze in en rond het huis deden, kregen ze

een punt. Als ze tien punten hadden, mochten ze iets kleins uitzoeken in de speelgoedwinkel. Het werkte ongelooflijk goed, vertelt Baeten: 'Tot ik iets vroeg wat geen punten opleverde. Dan weigerden ze gewoon om het te doen.'

Baeten promoveerde aan de Universiteit Gent op de link tussen deugdelijk bestuur en topsalarissen. Dit voorjaar werd hij geïnterviewd door het Financieele Dagblad, naar aanleiding van de discussie over bonussen en topbeloningen in Nederland. Ondanks het genoemde protest van onder anderen SP-leider Marijnissen en anderen in het land en op aandeelhoudersvergaderingen had de top van ING en Shell zichzelf net een flinke loonsverhoging willen geven.

In een samenleving die zo werkt, valt het onderlinge vertrouwen weg

CEO's zijn niet anders dan kinderen, zegt Baeten. Geef ze een beloning voor bepaalde taken die ze normaal gesproken toch wel zouden doen of moeten doen, en ze gaan zich voortaan zo gedragen dat ze het maximale aantal beloningen binnenhalen. Na een tijdje doen ze niets meer als er geen beloning tegenover staat.

Puzzelaars en ouders

Baeten zegt hiermee eigenlijk niets nieuws. Al tientallen jaren kennen we experimenten die exact deze relatie vinden tussen intrinsieke motivatie en beloning. Al in 1971 onderzocht een wetenschapper wat er gebeurt als je mensen die in hun vrije tijd graag kruiswoordpuzzels maken, daarvoor gaat betalen. Wat bleek? Ze gingen niet méér, maar juist minder puzzels maken. Mensen begonnen hun hobby te zien als werk, waardoor de associatie met plezier en ontspanning hun afgenomen werd.

Een beloning is de beste manier om de intrinsieke motivatie weg te nemen, blijkt uit veel meer experimenten rond motivatie en betaling, vooral als die beloning tijdelijk is. Intrinsieke motivatie is het tegenovergestelde van extrinsieke motivatie; die laatste betekent alleen iets willen doen vanwege de beloning die ervoor geldt. Ga iemand betalen, en de betaling wordt belangrijker dan het plezier. Als de betaling stopt, is ook het plezier in de activiteit weg.

Andersom bestaat het verband ook. In een experiment zette een crèche een kleine boete op ouders die hun kind te laat ophaalden. Het gevolg was dat meer ouders te laat kwamen. De boodschap was namelijk dat je te laat komen kunt afkopen. De intrinsieke motivatie om op tijd te komen viel daarmee weg.

Bestuurders en accountants

'Helaas is de mens niet in staat op een positieve manier gestuurd te worden door financiële prikkels', vat Manuel Lokin de huidige status quo effectief samen. Lokin promoveerde dit voorjaar op een onderzoek naar de beloning van topbestuurders bij

beursgenoteerde vennootschappen. 'Ze werken te goed,' zegt Lokin in het Financieel Dagblad, 'waardoor bestuurders hun opdracht vernauwen tot het op korte termijn halen van individuele doelen, ook als dat ten koste gaat van het grotere belang van het welzijn van de onderneming op de lange termijn.'

Prestatiebeloning maakt haar belofte niet waar, concludeert Lokin. Commissarissen moeten afstappen van het financieel motiveren van bestuurders: 'Dat werkt toch niet.'

Herman van Brenk promoveerde vorig jaar december aan Nijenrode op beloningsprikkel voor accountants. Uit zijn onderzoek blijkt dat bonusstructuren de controlekwaliteit belemmeren. Een financiële prikkel is bij de vaak intrinsiek gemotiveerde accountants niet nodig, zegt Van Brenk, en blijkt zelfs contraproductief te werken. 'Probeer juist deze (intrinsieke, -red.) motivatie centraal te stellen en minder te focussen op beloning in geld. Dat past ook heel mooi bij de functie die accountants in de maatschappij vervullen.'

TOPBELONINGEN EN BONUSSEN: DE NIET-ONTVANGER

Onderzoek na onderzoek laat dus zien dat financiële prikkels slecht zijn voor de kwaliteit en de productiviteit van het werk. Bij al het gepraai hoort ook dat er mensen zijn die de bonussen en topsalarissen niét krijgen. Wat doet dit met hen?

Rechtvaardige apen

De Nederlandse primatoloog Frans de Waal vond een deel van het antwoord bij de apen. In een experiment zette hij twee apen gescheiden van elkaar, maar wel in elkaars zicht. Hij liet de apen vervolgens steentjes aan de onderzoeker geven, in ruil voor stukjes komkommer. Apen kunnen dit eindeloos blijven herhalen. Maar vervolgens geeft de onderzoeker aan één aap een druif in ruil voor een steentje. De aap is blij, want apen vinden druiven veel lekkerder dan komkommer. Ook de tweede aap reageert opgetogen: er wordt nu blijkbaar in druiven

betaald. Maar hij blijft gewoon komkommer krijgen. Dat bevalt hem niet. Hij probeert het één keer, twee keer, drie keer, steeds feller, maar hij blijft komkommer krijgen, terwijl hij ziet dat de eerste aap druiven blijft krijgen. De aap ontsteekt in woede en smijt de steen weg: bekijk het maar, ik stop ermee. In 2011 ging een filmpje van dit experiment de wereld over als verklaring voor Occupy Wall Street.

Bekijk de rechtvaardige apen hier: sp.nl/apen

Sociale wezens

Op de alternatieve aandeelhoudersvergadering van ING, buiten bij Muziekgebouw aan het IJ, spreekt ING-schoonmaakster en voorzitter van het schoonmakersparlement Khadija Tahiri-Hyati: 'Voor die drie miljoen per jaar van Ralph Hamers moet ik honderd-twintig jaar poetsen.'

In de hele westerse wereld blijven sinds de jaren tachtig de lonen van het grootste deel van de werkende bevolking steeds verder achter bij de bedrijfswinsten, de bonussen en de topsalarissen voor bestuurders. Om de metafoor door te zetten: de financiële sector en de bestuurders krijgen druif na druif, terwijl de mensen die het werk op de vloer doen komkommer blijven krijgen. De koopkracht van de minst verdienende 40 procent Nederlanders is de afgelopen veertig jaar gedaald. De helft van de 1,2 miljoen Nederlanders in armoede behoort tot een gezin waar werk het hoofdkomen vormt. Is het werk van de bestuursvoorzitter van ING echt 130 keer moeilijker of belangrijker dan dat van degene die zijn lunch bereidt of zijn bureau schoonmaakt? Ongelijkheid breekt het gevoel voor rechtvaardigheid.

Mensen zijn sociale wezens, zegt onderzoeker Richard Wilkinson. We zijn van oorsprong groepsdieren, voor ons overleven

zijn we afhankelijk van elkaar. We kijken voortdurend naar elkaar om onze plek in de groep te bepalen. Niet onze absolute welvaart, maar onze relatieve positie geeft ons zekerheid. Klinkt dat gek? Vraag je dan af of je liever rijker dan gemiddeld in een arme samenleving bent, of armer dan gemiddeld in een rijke samenleving. Mensen kiezen voor het eerste, zelfs al zijn ze dan feitelijk armer. Het gaat een mens niet om absoluut inkomen, maar om relatief inkomen. Om sociale status.

Sociale vergelijking

Daarom is de vraag wat Ralph Hamers kan doen met drie miljoen, wat hij niet ook al kan doen met twee miljoen, dus niet zo relevant. Het gaat erom ten opzichte van wie hij zijn sociale status bepaalt. Beloningsexpert Baeten vertelt over een ceo die bij een andere ceo was uitgenodigd in een chique villawijk en daarna zuchtte dat hij die mensen nooit zelf kon uitnodigen, 'want ze zullen lachen om ons huis.' Baeten: 'Vóór dat bezoek was hij perfect gelukkig met zijn salaris, daarna moest hij absoluut meer verdienen.'

Bestuurders verdedigen salarisverhogingen en bonussen met het argument dat bestuurders anders weglopen naar de concurrent. Maar het idee van een 'Europese markt voor topmanagers' bestaat helemaal niet, concludeert Manuel Lokin in zijn promotie. Wat we eerder zien, is een gevolg van sociale vergelijking van managers onderling. Fons Naus, onderzoeker aan de Universiteit Tilburg, schrijft dat de topsalarissen pas echt uit de bocht vlogen toen bestuurders van elkaar konden zien wat ze verdienden. Onderling vergelijken werd makkelijker, en dus de roep om méér geld, waardoor de anderen ook weer meer wilden. Naus, in NRC Handelsblad: 'De onderlinge rangorde wordt uitgedrukt in beloning in plaats van menselijke waarden als solidariteit, intrinsieke motivatie en oprechte betrokkenheid bij de onderneming en de mensen die er werken.'

Graaien aan de top, overleven op de werkvloer

Het wrange is dat de bestuurders die hun eigen beloning graag laten bepalen door meetbare targets en doelstellingen, steeds vaker betaald krijgen om diezelfde strategie over de werkvloer uit te rollen. Chargerend schreef de Tribune over de effecten hiervan in de huishoudelijke zorg al eens: "Meneer, u heeft 19 seconden om te poepen." Het zijn individuele beoordelingsdoelen, maar dan omgekeerd. Wie alles wil opdelen in concrete, meetbare doelen, verliest het zicht

op het grotere doel waarvoor iemand aan het werk is.

Op de werkvloer laten tal van voorbeelden zien hoe prikkels om meetbare doelstellingen te halen juist de kwaliteit van dienstverlening ondermijnen. In een callcenter is het wegwerken van de enorme achterstanden e-mails belangrijker dan het aandragen van oplossingen om nieuwe e-mails van dezelfde klanten te voorkomen.

Lees verder over het callcenter: sp.nl/callcenter

Magazijnwerk vraagt doelstellingen van medewerkers die alleen haalbaar zijn door 's ochtends het snelste karretje te pakken en collega's af te snijden.

De misstanden in het magazijn: sp.nl/misstanden

Zo gaat het halen van persoonlijke doelen ten koste van de prestatie van het team als geheel: iets wat verdacht veel lijkt op de bonussen uit het voetbal, waarvan we aan het begin van het artikel al schreven dat ze niet werken.

Dezelfde constante druk op meten en productie draaien sloop de intrinsieke motivatie uit de publieke sector weg, blijkt uit een vorig jaar verschenen rapport van het Wetenschappelijk Bureau van de SP. Van leraar tot huisarts, van politieagent tot jeugdhulpverlener: de hele publieke sector loopt aan tegen het wantrouwen dat spreekt uit de voortdurende rapportages die ze aan het management moeten leveren. Het moet gaan om mensen, wordt in het onderzoek geconcludeerd, in plaats van om productie, procedures en prikkels. "Werknemers in de publieke sector hebben een sterke intrinsieke motivatie. Ze hebben ervoor gekozen om iets voor andere mensen te betekenen. Voor de arbeidsmotivatie is het funest als je er dan toch financiële prikkels op loslaat."

Het hele rapport *De publieke sector aan het woord*: sp.nl/sector

TOPBELONINGEN EN BONUSSEN: DE SAMENLEVING

De calculerende burger

Waarom blijven we geloven in het nut van bonussen en topbeloningen terwijl onderzoek al decennialang aantoonde dat die niet werken? Een belangrijke verklaring ligt in het mensbeeld waaruit ze voortkomen, en dat inherent is aan het neoliberalisme. Daarbinnen is de mens een calculerend, op winstmaximalisatie gericht wezen. Het impliceert dat markten volledig transparant zijn en mensen over alle informatie daarbinnen beschikken (allebei niet waar), en dat een mens altijd rationele keuzes maakt – zich bijvoorbeeld nooit laat beïnvloeden door anderen of door emoties. Ook niet waar. Toch is dit het mensbeeld van waaruit onze samenleving al decennialang wordt aangestuurd. 'Het is mode geworden om mensen aan te sturen met zogenaamde prikkels', zegt journalist Marc Chavannes in het boek Grip, van Ron Meyer. 'Dat geeft blijk van een diep cynisch mens- en wereldbeeld.'

Meer over Grip, en hoe u het boek kunt bestellen: sp.nl/grip Voor wie het boek niet kan of wil bestellen ligt er een uitleenexemplaar klaar in de bibliotheek van de lokale SP-afdeling.

Dit mensbeeld geeft een aantal aannames. Bijvoorbeeld dat mensen van nature lui en berekenend zijn, en alleen in beweging komen als ze er zelf wat te winnen bij hebben. Dat mensen alleen in hun eigen belang geïnteresseerd zijn, en zich dus niet belangeloos inspannen voor een ander. En dat mensen iets zullen pakken wanneer ze kunnen, zonder gevoel voor rechtvaardigheid of oog voor een groter geheel. De jacht op mensen in de bijstand komt voort uit dit mensbeeld: deze mensen zijn lui en berekenend, en hebben 'prikkels' nodig om in beweging te komen. Hetzelfde geldt voor de logica achter het eigen risico. Gratis toegang tot de zorg geeft misbruik, en de calculerende mens zal geremd moeten worden in het gebruik daarvan. Ook geldt het voor de gedachte achter boetes op schulden en betalingsachterstanden: de calculerende burger zal niet willen betalen, en moet dus met behulp van een 'financiële prikkel' de juiste kant op geduwd worden – nog een aanmaning dus. Iedereen die zelf in zo'n strafregime zit weet: jullie hebben er werkelijk niets van begrepen.

Dat is een totaal ander beeld dan alle sociale en psychologische experimenten waaruit blijkt dat mensen groepsdieren zijn, die zelfs helpen onrecht dat een ander wordt aangedaan te bestrijden, vanuit een overtuiging dat de sociale verhoudingen belangrijker zijn dan het eigen gewin.

Meer hierover in de eerder genoemde voordracht van bioloog Frans de Waal: sp.nl/dewaal

Vraag mensen naar de meest waardevolle ervaringen in hun leven en ze noemen zelden iets wat je met geld kunt kopen. Bijna altijd gaat het om uitingen van verbondenheid, liefde en de ervaring van waarde te zijn voor anderen. Gedrevenheid, nieuwsgierigheid, verantwoordelijkheidsgevoel, zorg voor een ander, de wens om bij te dragen aan de samenleving – al deze diep menselijke eigen-

schappen komen niet voor in het mensbeeld van de calculerende burger.

Afnemend vertrouwen

Stel, je wil een laptop kopen, of een verzekering, en je hebt geen idee welke. Zou je de laptop of verzekering liever kopen bij iemand die betaald wordt om jou goed te helpen, of bij iemand die betaald krijgt om jou een zo duur mogelijk product te verkopen?

De vraag lijkt vrij absurd, maar het is hoe een samenleving gaat werken die op bonussen gericht is. Steeds meer verkopers krijgen een prestatiebonus – dus een extra beloning per abonnement dat ze verkopen, of per klantenkaart waartoe ze je weten te verleiden. Die mensen werken voor zichzelf, zou je zeggen, niet om jou te helpen. In een samenleving die zo werkt, valt het onderlinge vertrouwen weg.

Toch is dit precies de manier waarop we de financiële sector hebben georganiseerd. Juist

CEO's zijn niet anders dan kinderen

in een sector die geen gewone sterveling begrijpt is het belang van goede voorlichting essentieel. Maar precies hier is het beeld van de rationele, op winst gerichte mens het meest genormaliseerd. Bonussen op het verkopen van hypotheek en dure kredieten gelden dus vaak als financiële prikkels voor de medewerkers, los van de vraag of ze de mensen die ze afsluiten of de samenleving hiermee een dienst bewijzen. Duidelijk niet, bleek toen het hele systeem in 2008 in elkaar stortte. De financiële sector had zoveel schulden verkocht dat de kopers ervan ze nooit meer konden afbetalen en dit krediet ineens waardeloos werd. De hele sector was

zo druk geweest met winstmaximalisatie, dat niemand zich kon afvragen wat nou het eigenlijke doel was van de financiële sector, namelijk de samenleving economisch ondersteunen. De veroorzakers van de crisis gingen ervandoor met hun bonussen, terwijl de samenleving miljarden moest bezuinigen.

En hier klopt iets niet aan het marktmechanisme, zegt beloningsexpert Baeten. Als je vindt dat een ceo meer mag verdienen omdat die meer verantwoordelijkheid draagt, moet je ook consequent zijn als die beslissingen slecht uitpakken. Maar terwijl die consequentie niet werd getrokken, vraagt ING-voorman Hamers nu nota bene salarisverhoging. Van dat geld kan hij beter een standbeeld bouwen voor de Nederlandse belastingbetaler die zijn bank gered heeft, grapte financieel geograaf Ewald Engelen onlangs.

Hoe dan wel belonen?

Is een bonus dan altijd fout? Nee, zeggen experts. In het voetbal kunnen ze bijvoorbeeld

werken als een bonuspot voor het hele team, waaruit iedereen een deel krijgt op basis van het aantal spelminuten. Om minuten te maken moet je van nut zijn voor het team; en dus gewoon goed spelen. Trek de parallel door naar de werkvloer en je komt op het volgende uit: de meest motiverende bonus is die, welke verdeeld wordt onder iedereen die aan het resultaat heeft bijgedragen. Dus aan het hele team, niet alleen de baas. Dit beloningssysteem kent u misschien wel: eerlijk loon!

Wat ook werkt: de onverwachte bonus. Gewoon een extraatje als iemand goed gewerkt of gepresteerd heeft. Achteraf, zonder vastgelegde doelen vooraf – en niet systematisch. Daar spreekt namelijk waardering uit. En waardering, dat motiveert pas echt. Waardering tonen zónder een financiële bonus werkt namelijk ook.

Heel de mens

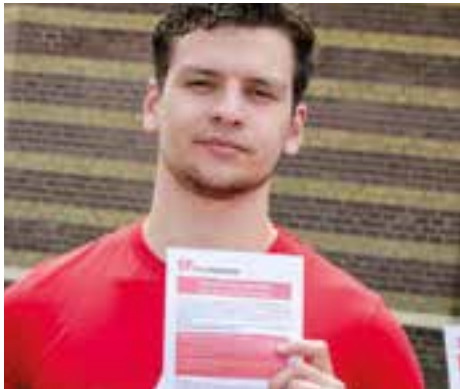
Jarenlang onderzoek naar de effecten van beloningsbeleid op mensen en de maat-

schappij wijst steeds dezelfde kant op: beloon mensen goed voor hun werk, zonder gerichte financiële prikkels en met niet te grote verschillen onderling. Het is opvallend hoe vaak onderzoekers van beloningsbeleid in hun conclusies of tijdens interviews verbazing uitspreken: *in tegenstelling tot wat we allemaal denken, blijken financiële prikkels niet en zelfs averechts te werken!* Hun verbazing toont vooral hoe diep de neoliberale waarden in de hoofden van mensen zitten; hoe diepgaand gehersenspoeld economen en andere onderzoekers zijn met het cynische, beperkte mensbeeld dat mensen alleen gemotiveerd worden door centen.

Bij de SP hebben we geen cynisch mensbeeld: wij geloven in heel de mens. In onze strijd om de macht terug te pakken van het kapitaal hebben we de mensen én de wetenschap aan onze kant. •

tekst Remco Bouma en Diederik Olders
illustraties Nenad Mecava

Vlnr: acties in Purmerend, Hoogeveen en Pekela.

> GROEIEND VERZET TEGEN KAALSLAG ZIEKENHUIZEN

In Hoogeveen maakten ze in mei al lawaai voor behoud van de verloskunde in ziekenhuis Bethesda (zie Tribune juni). Ook elders groeit het verzet tegen de kaalslag in de regionale ziekenhuizen. Zo stonden de mensen in Pekela rijndik voor de SP-actiekraam om steun te betuigen in de strijd voor het behoud van kindergeneeskunde en verloskunde in het Refaja-ziekenhuis in het nabijgelegen Stadskanaal. In Purmerend van hetzelfde laken een pak: om verloskunde in Purmerend te behouden

verzamelden SP'ers uit de regio talloze handtekeningen en online-steunbetuigingen in.

SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven: 'Het is niet voor niets dat zoveel mensen in verzet komen tegen deze sluitingen in kleine regionale ziekenhuizen. Deze ziekenhuizen dragen bij aan de leefbaarheid van de regio. Niet alleen geven ze cruciale zorg dichtbij, maar ze zorgen ook voor werkgelegenheid.' Hij pleit voor een

landelijke stop op het sluiten van cruciale afdelingen in deze ziekenhuizen. 'Het is belangrijk dat deze ziekenhuizen er zijn, dat mensen niet eerst ver hoeven te reizen als er spoedeisende hulp nodig is of als vrouwen moeten bevallen in het ziekenhuis. Een beschikbaarheidstoeslag voor deze ziekenhuizen is dringend gewenst zodat de zorg dichtbij beschikbaar blijft. Ook moeten er meer specialisten worden opgeleid om de regionale tekorten op te vangen.'

> BEDELVERBOD BREDA HARDVOCHTIG

In Breda is het voortaan verboden te bedelen. Symboolpolitiek, waartegen de SP zich uit alle macht heeft verzet. Op de dag van de stemming in de gemeenteraad was er een actie van dak- en thuislozen. Zij deelden chocoladegeld uit. 'Hardvochtig', noemt SP-raadslid Inge Verdaasdonk het beleid van het VVD-college. Zij vindt organisaties als de Bredaasche Straatraad, het Annahuis, Meer met Minder en Armoede in Breda en ook GroenLinks aan haar zijde. Voorafgaand aan het debat zei Verdaasdonk: 'Dat de VVD ontkent dat armoede bestaat en niets opheeft met dak- en thuislozen weten we. Ik reken

echter op de steun van de andere coalitiepartijen. Ik kan me niet voorstellen dat, bijvoorbeeld, de PvdA echt voorstander is van zoiets hardvochtigs als een bedelverbod!' Helaas, ook de PvdA liet zich van haar hardvochtige kant zien. Verdaasdonk: 'Wij zijn ook geen voorstander van bedelen. Ik wil dat we ons inzetten om bedelen overbodig te maken. Het bedelverbod is symboolpolitiek. Het lost de armoede niet op, maar maakt die alleen maar minder zichtbaar.' En wat onzichtbaar is, verdwijnt uit de prioriteitenlijstjes. Maar niet als het aan Verdaasdonk en de Bredase SP ligt.

> GEEF ZWERFJONGEREN EEN KANS

Zorg voor voldoende opvangplekken, verbeter de overgang vanaf 18 jaar, verhoog de bijstand voor jongeren en bouw meer betaalbare woningen. Dat zijn de aanbevelingen die SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink onlangs meegaf aan staatssecretaris Blokhuis van VWS. Uit SP-onderzoek naar opvanglocaties voor zwerfjongeren blijkt dat er onder meer sprake is van lange wachtlijsten, te weinig woningen om naar door te stromen en gebrekkige nazorg. Hijink: 'Op dit moment zijn zo'n 12.400 jongeren tussen de 18 en 30 jaar in Nederland dakloos en het aantal neemt toe. Het gaat om jongeren die te maken hebben met meervoudige problemen, waaronder schulden, verslaving of problemen thuis. Het is onacceptabel als we de situatie voor deze jongeren niet kunnen verbeteren. Het kabinet kan daarbij niet alleen naar de gemeenten kijken. Veel problemen waar jongeren mee te maken krijgen – zoals het ontstaan van schulden en het gebrek aan woonruimte – komen juist door het kabinetsbeleid van de afgelopen jaren.'

> STOP HET AFSCHAFFEN VAN DE DIVIDENDBELASTING TEKEN DE PETITIE

Dit kabinet wil 1,6 miljard euro weggeven aan buitenlandse aandeelhouders. Elk jaar opnieuw. En waarom? Enkel en alleen omdat multinationals zoals Shell het willen. Die 1,6 miljard kunnen we ook investeren in onze samenleving. In de zorg, het onderwijs of lagere huren. Het is tijd om te kiezen voor mensen in plaats van multinationals. Om te kiezen voor de 90 procent in plaats van de rijkste 10 procent.

Teken ervoor: stopafschaffendividendbelasting.nl

 Bekijk het filmpje waarin Lilian Marijnissen vertelt waarom zij heeft getekend: sp.nl/ZwV

> CHROOM-6

Zo gaat het helaas vaak: er wordt gewaarschuwd voor het gebruik van gevaarlijk spul, de risico's worden ontkend – of eigenlijk nog erger: onderkend – en vervolgens gebeurt er niets. Neem de giftige verf Chroom-6, die gebruikt wordt bij defensiematerieel. Mensen die er jarenlang mee werkten trokken aan de bel met gezondheidsklachten, sommigen doodziek. Was Chroom-6 de oorzaak? Bevatte de verf kankerverwekkende stoffen? Al in 2014 kaartte SP-Kamerlid Jasper van Dijk de zaak aan bij toenmalig Defensie-minister Hennis. Onderzoek werd ingesteld, maar het gebruik van de verf werd niet verboden.

Fouten

Nu, bijna vier jaar later, gaat Defensie door het stof en geeft huidig minister Visser van Defensie toe dat er 'fouten' zijn gemaakt. Eén van die 'fouten', zoals genoemd in

onderzoek van het RIVM: Defensie wist al decennialang van de risico's van Chroom-6 op onder meer het krijgen van kanker, maar verzuimde om haar personeel in te lichten.

'Stap voorwaarts'

Er komt nu een schadevergoeding voor de slachtoffers van het werken met Chroom-6. De vergoeding kan oplopen tot zo'n 40.000 euro. Hoewel SP-Kamerlid Sadet Karabulut vragen heeft over die regeling, spreekt ze van 'een stap voorwaarts' en koestert ze de hoop dat vanaf nu dit soort kwesties anders verlopen. 'De schadevergoeding moet ruimhartig zijn. De zaken moeten snel worden afgehandeld en niet bureaucratisch worden geremd. Er moet bovendien een onafhankelijk meldpunt komen voor nieuwe problemen en de veiligheid op andere plaatsen waar nog wel met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt moet snel in orde worden gemaakt.'

> DIT KLOPT ALS EEN BUS

Na jarenlang volhouden, actievoeren en de media opzoeken heeft SP'er Jeroen Muntjeverf het voor elkaar. Eindelijk wil de gemeente Hollands Kroon bushaltes toegankelijk maken voor gehandicapten. Hoewel de provincie daar allang subsidies voor beschikbaar stelde, deed de gemeente er niets mee. De gemeente heeft nu een subsidie aangevraagd waarmee, als die wordt toegekend, de haltes vóór 2021 toegankelijk gemaakt kunnen worden. Muntjeverf is tevreden, maar: 'Het werkt niet als de provincie buslijnen blijft afschaffen. Ik wil ook weten of het opheffen van buslijnen niet in strijd is met het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap.'

foto: Herman Woltersom©

foto: Marnix Bruggeman©

Jeroen Muntjeverf aan het woord bij de Provinciale Staten Noord-Holland.

foto archief Sandra Beckerman

> GEEN GEFRACK IN WAALWIJK

Het Canadese bedrijf Vermilion wil de omstreden techniek 'fracking' toepassen om gas te winnen uit het gasveld onder het Brabantse Waalwijk. Hierbij wordt een mengsel van water en chemicaliën onder hoge druk in de bodem gespoten. Minister van Energie Eric Wiebes (VVD) gaf in mei aan vooralsnog geen bezwaar te hebben tegen het plan. Reden voor de SP om op 16 juni met bewoners van de wijken Bloemenoord en Laageinde in gesprek te

gaan over de voorgenomen uitbreiding van de gaswinning. In Waalwijk wordt namelijk al sinds de jaren negentig naar gas geboord door Vermilion. De SP'ers, waaronder Brabantse Statenleden en Tweede Kamerlid Sandra Beckerman, hielpen bezorgde bewoners met het opstellen van een standaard-bezwaarschrift tegen het voornemen om te gaan fracken. In een slordige twee uurtjes zijn er honderden bezwaarschriften opgehaald.

> ATOMKRAFT? NEIN DANKE!

Een demonstratie voor de sluiting van kerncentrale Emsland in het Duitse Lingen trok op 9 juni steun van over de grens, waaronder van tientallen SP-ers. Ook SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar was bij het protest. De Nederlandse steun was niet alleen een kwestie van solidariteit met de oosterburen. *Kernkraftwerk* Emsland ligt immers op dertig kilometer van de Nederlandse grens, is verouderd en kampt geregeld met storingen. Honderdveertig incidenten werden er het afgelopen jaar gemeld. Hiermee vormt de kerncentrale niet alleen een risico voor Duitsland, maar ook voor de Nederlandse provincies Overijssel, Drenthe, Groningen en Gelderland. De Nederlandse regering verstrekke onlangs jodiumpillen aan Nederlanders die tot 100 kilometer van de centrale wonen.

De SP voert al langer actie voor sluiting van de centrale en de nabijgelegen splijtstofelementenfabriek. De Duitse regering wil de kerncentrale op zijn vroegst in 2022 sluiten en de naburige fabriek voor onbepaalde tijd open houden. William van

den Heuvel, fractievoorzitter van de SP Overijssel: 'In Lingen wordt voortdurend nieuw kernafval geproduceerd, waaronder opgebrande hoogradioactieve splijtstofstaven. Een veilige oplossing voor dit afval is nog steeds ver te zoeken. Bovendien brengen de internationale uraniumtransporten van en naar de fabriek omwonenden langs de routes in gevaar.'

De Drentse SP regelde busvervoer vanuit Emmen en Coevorden om zo veel mogelijk mensen in de gelegenheid te stellen om aan te haken bij het protest. Steeds meer organisaties sluiten zich aan bij de acties tegen de kerncentrale. Vincent Mulder, raadslid voor de SP in Hengelo: 'De huidige problemen met de centrales langs onze grenzen, zoals Tihange en Doel in België maar ook deze centrale in Duitsland, laten zien dat deze energiebron grote risico's oplevert. We moeten echt de zoektocht naar duurzame alternatieven voortzetten. Die alternatieven zijn er, maar daar hoort kernenergie niet bij.'

> ROTTERDAMSE SP'ER VESTIGT RECORD VOOR VLUCHTELINGENLOOP

In het holst van de nacht van 16 op 17 juni liepen duizenden mensen een 40 kilometer lange sponsorloop voor noodhulp aan vluchtelingen, de Nacht van de Vluchteling. Ineke Palm, die jarenlang voorzitter was van de SP Rotterdam, vestigde dit jaar het inzamelingsrecord door ruim 7000 euro op te halen. Palm: 'Dit is alweer de zevende keer dat ik meeloop, en niet de eerste keer dat ik als deelnemer het meeste sponsorgeld heb opgehaald. De mooiste donatie kwam van mijn kleinzoon, met de boodschap: "Goed zo oma!" Misschien nemen zij het stokje over een aantal jaren wel van mij over.'

Palm liep de wandeltocht, die jaarlijks wordt georganiseerd door Stichting Vluchteling, namens het team *Rotterdam verwelkomt vluchtelingen*. In dit team waren ook deelnemers met een eigen vluchtverleden. Palm: 'Het platform Rotterdam verwelkomt vluchtelingen is bijna drie jaar geleden opgericht, als gezamenlijk initiatief van verschillende maatschappelijke, religieuze en culturele organisaties. Er was toen een hoop te doen over vluchtelingen. Er waren veel discussies over Fort Europa en het aangespoelde Syrische jongetje Aylan Kurdi. En in Rotterdam was er ophef over de komst van een asielzoekerscentrum. Met ons platform wilden we laten zien dat veel Rotterdammers positief staan tegenover vluchtelingen en een menswaardige opvang voor hen willen.'

Bij het eindpunt van de loop, in Den Haag, is Palm ontvangen met een erehaag. Naast de Rotterdamse liepen ook andere SP'ers mee in de Nacht van de Vluchteling. Zo haalde het team SP Amsterdam ruim 4000 euro op. Palm: 'De gedachte achter deze loop past bij de SP. De SP is immers bij uitstek de partij die internationale solidariteit nastreeft en het opneemt voor de kwetsbaren.'

foto SP Rotterdam

BOER WAT ZEG JE...

Naar aanleiding van het fipronil-schandaal zijn vorig jaar miljoenen eieren uit de winkelschappen gehaald, honderduizenden kippen vermoord en kwamen vele boeren in de problemen. Onlangs concludeerde de commissie-Sorgdrager dat de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) te weinig aandacht had voor de voedselveiligheid. Schokkend? Ja. Verrassend? Nee. Op de NVWA is de afgelopen jaren flink bezuinigd. SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar: 'Er moet meer geïnvesteerd worden in goede controle door de NVWA en bedrijven moeten niet meer hun eigen controle kunnen organiseren. Opdat economische belangen niet langer boven onze voedselveiligheid gaan.'

foto Marcel van den Bergh / Hollandse Hoogte©

Lam Duc Hien / Hollandse Hoogte ©

Burgers proberen te ontkomen aan het geweld in Mosul, Irak.

SADET KARABULUT

‘HET IS BIZAR: DE WAR ON TERROR VOEDT ZICHZELF’

Nog even en er zullen militairen in Afghanistan gaan vechten die nog niet eens geboren waren toen in 2001 de zogenaamde Oorlog tegen het Terrorisme begon. ‘Dat moet toch te denken geven’, waarschuwt Sadet Karabulut. ‘Deze Permanente Oorlog is mislukt en moet beëindigd worden.’

SINDS 2001 IS het Westen, onder leiding van de VS, verwickeld in een oorlog waarvan het einde, ook na zeventien jaar vechten, nog altijd niet in zicht is. Gestelde doelen zijn niet bereikt: niet in Afghanistan, niet in Irak en niet in andere landen. Toch duurt, met Nederlandse steun, het zinloze geweld voort. Het kabinet heeft zelfs besloten om zestig militairen extra naar Afghanistan te sturen en de missie daar, waar al honderd Nederlandse troepen actief zijn, met maar liefst drie jaar te verlengen.

Deze zinloosheid, eindeloosheid, maar ook het contraproductieve karakter van de Oorlog tegen het Terrorisme was voor SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut en haar

medewerker Jip van Dort aanleiding om een analyse te publiceren van wat met recht een Permanente Oorlog genoemd kan worden. Karabulut: ‘Het duurt niet lang meer voordat er militairen in Afghanistan zullen vechten die nog niet geboren waren op 11 september 2001, toen de aanslagen op het World Trade Center in New York werden gepleegd. Dat zou je aan het denken moeten zetten.’

› Wat is de belangrijkste boodschap in het pamflet?

‘Toen de zogenaamde Oorlog tegen het Terrorisme van start ging, beloofde president George W. Bush dat de wereld er veiliger van zou worden. Voor eens en altijd zou er afgerekend worden met het terrorisme.

Vastgesteld moet worden dat daar helemaal niets van terechtgekomen is. We kregen niet met minder, maar met veel meer terrorisme en dreiging te maken. Vooral in landen als Afghanistan en Irak, maar ook hier, in Europa. De gruwelijke aanslagen in Parijs, Manchester, Brussel en elders getuigen daarvan.

Maar dat is niet het enige probleem. De War on Terror leidde ook, direct of indirect, tot vele honderdduizenden doden en miljoenen vluchtelingen. Verschillende rapporten concluderen dat er sinds de illegale, door Nederland gesteunde Amerikaans-Britse invasie in 2003 alleen al in Irak zo’n miljoen mensen zijn omgekomen door het geweld. Wie beelden heeft gezien van de, mede door westerse bommen, op IS ‘heroverde’ steden Raqqa in Syrië en Mosul in Irak, die totaal in puin liggen, begrijpt dat deze oorlog vooral heel veel verliezers kent.’

› Waarom noem je het de zogenaamde Oorlog tegen het Terrorisme?

‘Omdat met recht getwijfeld kan worden aan

‘Beelden van Raqqa en Mosul na de herovering tonen dat deze oorlog vooral verliezers kent’

de motieven van sommigen. Als je zeventien jaar oorlog voert tegen terrorisme en er is niet minder, maar juist heel veel meer terrorisme, dan roept dat vragen op. Het is veelzeggend dat inlichtingendiensten al jaren waarschuwen dat oorlog in Afghanistan en Irak, maar ook drone-aanvallen juist leiden tot meer aversie tegen het Westen waardoor jihadistische groepen makkelijker nieuwe rekruten kunnen werven. Het is bizar, maar de War on Terror voedt zichzelf. Bovendien is evident dat het Irak van Saddam Hoessein, ondanks ontelbare Amerikaanse leugens daarover, niets met het terrorisme van Al Qaida te maken had. Toch werd het land aangevallen. Dat ging natuurlijk om olie.’

› Wat moet er dan wel gebeuren?

‘De keuze voor het militaire instrument voor de aanpak van complexe problemen als terrorisme en dictatuur in verre landen, werkt niet. Vaak draagt het juist bij aan grotere problemen. De vraag wat dan wel, is niet gemakkelijk te beantwoorden. Maar buiten kijf staat dat een herwaardering van diplomatie en respect voor internationaal recht cruciaal zijn.

Als de wapeninspecteurs in Irak, dat over massavernietigingswapens zou beschikken, in de maanden vóór de oorlog in 2003 meer tijd zouden hebben gekregen om vast te stellen dat die wapens er helemaal niet waren, was het wellicht nooit tot een oorlog gekomen. Dan was IS ook niet ontstaan, want dat is een regelrecht gevolg op de chaos die volgde en zouden miljoenen mensen niet zijn gedood en op de vlucht geslagen. Wat terroristische dreiging tegen het Westen betreft, ligt de oplossing in voldoende geld voor binnenlandse veiligheid, zoals de veiligheidsdienst. Maar ook voor politie en

sociale programma's voor gemeenten, zoals effectieve de-radicaliseringsprogramma's. Het aan banden leggen van financiering uit Golflanden zoals Saudi-Arabië voor gebedshuizen in Nederland kan daar ook aan bijdragen. En natuurlijk moeten we de enorme ongelijkheid en alle vormen van discriminatie bestrijden. Terrorisme in Europa is vooral een binnenlands probleem.’

› Waarom moet iedereen deze analyse vooral lezen?

‘Het idee achter dit pamflet is echt om meer de diepte in te gaan – iets waar in de Haagse waan van de dag helaas niet altijd tijd en ruimte voor is. Het is erg informatief en gaat in het laatste hoofdstuk uitgebreider in op alternatieven voor Permanente Oorlog. Ik hoop zeer dat deze publicatie discussie losmaakt en dat het kabinet en parlement voortaan niet meer blind achter de VS aanlopen de volgende oorlog in.’

› Wat kunnen mensen zelf doen?

‘De publicatie van dit pamflet is de aftrap van een campagne: *Permanente Oorlog? Niet in mijn naam!* Daarin trekken we samen op met ROOD. Die campagne bestaat uit lezingen, maar ook acties, onder andere tegen het sturen van extra militairen naar Afghanistan. Natuurlijk gaan we ook overall in het land het gesprek hierover aan, dus bij SP-afdelingen die een discussieavond willen organiseren komen we graag langs. We gaan ons op alle mogelijke manieren inzetten voor alternatieve vredespolitiek. Van oorlog, een nieuwe Koude Oorlog en nog meer kernwapens wordt geen mens op de wereld beter.’ •

tekst Jip van Dort

PERMANENTE OORLOG: NIET IN MIJN NAAM

De War on Terror begon met de invasie van Afghanistan in 2001. Daarna volgde Irak, in 2003. Daarnaast zijn er allerlei geheime oorlogen gestart in Pakistan, Jemen en Somalië – veelal met drones: niet bemenste vliegtuigen. Na eerdere terugtrekking van militairen uit Irak, is daar na de opkomst van Islamitische Staat (IS) de oorlog in 2014 hervat. Iets later datzelfde jaar breidde deze strijd zich uit naar buurland Syrië.

In 2011 voerde de NAVO oorlog in Libië, wat leidde tot de val van het Khadaffi-regime. Die interventie werd niet gepresenteerd als strijd tegen terrorisme, maar doordat het land in totale chaos en wetteloosheid werd achtergelaten kregen jihadistische groepen als Al Qaida en IS er voet aan de grond. Sindsdien worden met regelmaat ook in dit land drone-aanvallen uitgevoerd.

Op 15 juni jl. presenteerde Sadet Karabulut de analyse *Permanente Oorlog: Waarom de Oorlog tegen het Terrorisme beëindigd moet worden*, die zij samen met fractiemedewerker Jip van Dort heeft geschreven. In een goed gevuld Pakhuis de Zwijger in Amsterdam vond een paneldiscussie plaats met de Belgische vredesactivist Ludo de Brabander, auteur van onder meer *Oorlog zonder Grenzen* en Sinan Can, onderzoeksjournalist en maker van de documentaireserie *In het spoor van IS* (foto links).

Wil je het pamflet lezen of op de hoogte gehouden worden van de acties van SP Internationaal, zowel binnen als buiten het parlement, ga dan naar doemee.sp.nl/internationaal

LINKSVOOR

STOERE GESCHIEDENIS-CHICK

Shirley Krikke (20) uit Vriezenveen is actief voor ROOD Zwolle. Ze wordt weleens een 'rockchick' genoemd; als zangeres van de band The Rathlers schrikt ze er niet voor terug om rockbands als Metallica en RATM te coveren. Maar ze heeft nog meer in haar mars. 'Ik ben echt een geschiedenismens. Zo geef ik al sinds mijn elfde rondleidingen in een museum over Vriezenveen. Weinig mensen kennen de boeiende geschiedenis van deze streek, maar ik dreun het zo op.'

› **Hoelang ben je al lid?**

'Zo'n anderhalf jaar. Wij hadden vroeger thuis weinig te makken en ik heb gezien hoeveel stress dat mijn ouders gaf. Nu probeer ik via ROOD de wereld wat eerlijker te maken.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik studeer Archeologie aan de hbo in Deventer. Een fantastisch gave studie, waar je ontzettend veel praktijkervaring opdoet. Ik zit in het eerste jaar en heb net zes weken stage gelopen bij opgravingen in de buurt van Deventer.'

› **Wat groef je dan zoal op?**

'We zochten naar sporen, zoals verkleuringen in het zand en kleine stukjes vuursteen die erop duiden dat er misschien een nederzetting is geweest. Zo draag je als archeoloog bij aan het reconstrueren en bewaren van ons cultureel erfgoed.'

› **In onze Kamerfractie zit ook een enthousiaste archeoloog.**

'Ja, Sandra Beckerman! Zij is heel goed, ook als politicus. Sandra is echt mijn held. Samen met Sadet. Zo fantastisch hoe zij kan uitleggen waar internationale terreur vandaan komt en wat wij er in het Westen tegen moeten doen.'

› **Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?**

'Muziek. Als arme student kan ik het me haast niet veroorloven, maar als het maar even kan ga ik naar festivals en ik koop ook graag lp's. Mijn liefde voor muziek heb ik met de paplepel ingegoten gekregen. Mijn vader is Metallica-fan en van hem kreeg ik al heel jong platen.'

› **Jullie hebben een goede band?**

'Jazeker, hoewel we beter niet samen over politiek kunnen praten. Als ik ooit mijn motorrijbewijs haal, dan gaan we samen op kroegtoer door Schotland. Mijn vader houdt van bier en ik van whisky, vandaar.' ●

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

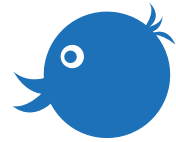
BIJSTANDSVORSTEL VVD

Volgens de VVD moeten mensen die aangewezen zijn op de bijstand, het recht op deze bijstand zelf verdienen. Zo wordt het vangnet van onze samenleving, de laatste zekerheid op een enigszins menswaardig bestaan, een gunst. Een gunst waarvan je maar moet afwachten of jou die verleend wordt. Als je in kwetsbare omstandigheden een beroep doet op de bijstand om te overleven dan wacht je als het aan de VVD ligt dus de willekeur. Voor mij was dit een nieuw dieptepunt na het al even onvoorstelbare dieptepunt van het afschaffen van het minimumloon voor mensen met een arbeidsbeperking. Het VVD-voorstel over de bijstand doet mij denken aan de denkbeelden van machthebbers uit de negentiende eeuw, een eeuw waarin

grote groepen mensen zonder bezit en zonder rechten meedogenloos gedisciplineerd werden om zo maximaal mogelijk uitgebuit te worden. Een eeuw van ondergeschiktheid en van rechteloosheid van grote groepen mensen, een eeuw van enorme ongelijkheid. Vrijheid was er slechts voor enkelen. Achter de mooie woorden over "de kansen voor mensen in de bijstand om iets terug te doen" gaat een scherp ideologisch verhaal schuil wat in de kern neerkomt op "blaming the victim" en wat net als in het vorige liberale tijdperk van meer dan honderd jaar geleden weerloze en kwetsbare mensen wederom disciplineert en rechteloos maakt.

Boris Stil, Gouda

DAT JE 'T WEEET

@nataschasmeets op 15 juni:

Menz, wat ben je mooi als je mee betaalt aan de gouden trap van t #menzis kantoor. Leidt deze trap naar gouden bergen die ze patiënten beloven voor eerlijke zorg?

Of naar de afgrond waar ze fysiotherapie Nederland duwen met schandalige eisen en idiote tarieven? @AFysiotherapie

DOORLOPENDE MACHTING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr.)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune juli / augustus 2018

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

ZOMERPUZZEL 2018

Met dit jaar als thema 'Persoonlijk en politiek streven' is de zomerpuzzel van de Tribune opgedeeld in 13 categorieën, telkens bestaand uit 2 vragen. De vragen onder a. en b. hebben elk hun eigen 'brede' thema. De beide vragen (a. en b.) *binnen* elke categorie geven eenzelfde letter als oplossing. In totaal zijn er dus 26 vragen, voor een totaal van 13 oplossingsletters.

Het antwoord is een woord bestaand uit deze 13 letters. Van iedere categorie dient u de bijpassende letter over te brengen naar het gelijkgenummerde hokje in de tabel genaamd 'Oplossing'. Bij iedere vraag staat verder tussen teksthaakjes aangegeven op welke plaats in het antwoord de letter voorkomt. Eventuele leestekens tellen mee als afzonderlijke letters; spaties niet. Een 'IJ' is 1 letter.

Voorbeeld: de gezochte letter in '10e van 12' (letters) bij het fictieve antwoord 'Karel de Grote' is een 'o'. De fotosetjes: a. is altijd de afbeelding links; b. is rechts. U kunt uw oplossing (alleen het woord van 13 letters uit het schema) opsturen naar de redactie van de Tribune.

Goede vakantie en veel puzzelplezier!

CATEGORIE 1

- Om te beginnen, cryptisch: Zit er voldoende scherpste in het besluit van de VN-veiligheidsraad? [3e van 9]
- Lang leve de 12-jarige Treves. Hoera! Ze worden wel steeds vreemder, die kindernamen. Zou het geïmporteerd zijn, uit Spanje of zo? [3e van 7]

CATEGORIE 2

- Amerikaans psycholoog, leraar en bemiddelaar, ontwierp een manier voor geweldloze communicatie. [10e van 17]
- Of het nu de muziek van John Martyn is, of het boek van Wendell L. Willkie: de boodschap is inspirerend. [5e van 8]

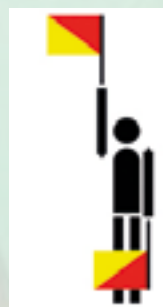

CATEGORIE 3

- Frankrijk en Engeland regelden hiermee in 1904 de bestendiging van hun goede relaties. En, om elkaar niet langer dwars te zitten, een groot deel van hun beider koloniale invloed in de wereld. [11e van 15]
- Te kalm? [6e van 11]

CATEGORIE 4

- Politicooloog en antroposoof ontwikkelde de 'escalatieladder': een model dat toont hoe een conflict zich kan ontwikkelen. Ook gebruikt bij conflictbeheersing en –bemiddeling. [2e van 14]
- Wist de ontwerper dat zijn symbool gebruikt zou gaan worden door niet alleen de (Britse) anti-kernwapen beweging maar ook, naast enige horden hippies, de Pacifistisch Socialistische Partij? [3e van 12]

CATEGORIE 5

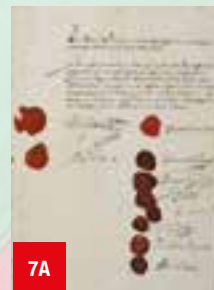
- Officieel heet het: *General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina*. De onderhandelingen vonden plaats op een luchtmachtbasis bij een Amerikaanse stad. Welke stad? [1e van 6]
- Gebouwen; fanfareorkesten; molens; schepen; waterschappen én de voorganger van een huidige voetbalclub uit Nijmegen. [4e van 9]

CATEGORIE 6

- Ook de Paus en zijn kornuiten willen nog wel eens een deeltje sluiten met individuele staten en hun leiders – zoals Habsburg, Mussolini, of het Derde Rijk over hun onderlinge verhoudingen. Hoe noemt men zo'n overeenkomst? [5e van 10]
- Todd Rundgren; X-men; Texel; Björk & Sir Thomas More versus George Orwell; Babes in Toyland; Megadeth; Aldous Huxley en The Hunger Games. [3e van 6 of 5e van 8]

CATEGORIE 7

- Spanje en de Republiek der Verenigde Provinciën legden na tachtig jaar toch maar de bijltjes er bij neer. Waar werd het verdrag getekend? [6e van 7] b. En zo kan iedereen (ver)tellen waar het actueel betreuenswaardig fout gaat met de intermenselijke verhoudingen, in onze wereld. [12e van 16]

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 8 • september 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

TIJD VOOR
★ RECHTVAARDIGHEID ★

15 SEPTEMBER ★ ROTTERDAM

CONFERENTIE KLIMAATRECHTVAARDIGHEID 6 OKTOBER 2018

DE LICHTFABRIEK IN HAARLEM
MINCKELERSWEG 2
AANVANG 11.00 TOT 16.00 UUR - INLOOP 10.30 UUR

SP

sp.nl

DICHT DE KLIMAATKLOOF

Wie betaalt de rekening van het huidige klimaatbeleid? Een onderzoeks-journalist van Follow The Money onthulde onlangs dat huishoudens 25 keer meer energiebelasting betalen dan grootverbruikers. Hoog tijd om deze klimaatkloof te dichten, vindt SP-Kamerlid Sandra Beckerman. Daarom organiseert de SP een conferentie over klimaatrechtvaardigheid, met onder anderen wetenschapper Shivant Jhagroe, Bart Wesselink van Milieudefensie, en Klaas Ebels en Kees Willemen (twee strijders tegen gaswinning die een eigen energiecoöperatie zijn gestart). Wees erbij op 6 oktober.

Houd sp.nl in de gaten voor meer informatie.

★ **ROOD**
jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ZOekt en gij zult vinden, organiseer en je zult winnen!

In elke afdeling wonen jongeren die verandering willen in hun woonplaats, op school of werk. We moeten ze alleen nog vinden, zodat ze zich kunnen organiseren en actief worden. Op zondag 21 oktober komt aan bod hoe je dit als afdeling kunt doen, op de jaarlijkse 'Kleur je Afdeling ROOD'-scholing. Alle afdelingen worden hier de komende tijd nog voor benaderd. Kun je niet wachten, heb je al vragen of wil je nu al aan de slag? Neem dan via rood@sp.nl contact met ons op.

foto archief ROOD

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Peter Sas,
Karen Veldkamp

Foto cover
Govert de Roos

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Wim Steenhagen
Bas van der Schot

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Waarom actievoerende agenten gelijk hebben

4

Lilian Marijnissen

'Zien we elkaar als kostenpost of als mens?'

6

Huis van het recht

Een vuist tegen klassenjustitie

14

De zorg draait door

Zorgverzekeraars gooien de beuk erin

21

Boekingssites

Hoe hotels worden afgeknepen... en de gasten misleid

24

10 Hittegolf: De SP hield het hoofd koel

12 Het Pauperparadijs: Genieten van totaaltheater

26 Minimumloon: De een is het waard, de ander niet?

28 LinksVoor: Dirk van Duijn bezorgde Tribunes... tot zijn 92^e!

29 Polen: Alleen bedrijven profiteren van arbeidsmigratie

17, 18, 19, 20 Nieuws **30** Prikbord

31 Puzzel **32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

Aan de slag voor rechtvaardigheid!

De zomervakantie ligt weer achter ons. Het was de zomervakantie waarin Mark Rutte hard op zoek was naar extra geld. Natuurlijk niet om het eigen risico af te schaffen. Ook niet om het onzalige plan om mensen met een arbeidsbeperking onder het minimumloon te laten werken van tafel te krijgen. Voor de agenten die in actie zijn voor extra collega's had hij ook geen oog.

Nee, Mark Rutte was op zoek naar extra geld voor de afschaffing van de dividendbelasting. Deze zomer werd bekend dat dit cadeau aan Shell en co niet 1,4, niet 1,6 maar 2 miljard dreigt te gaan kosten. Voor de premier is ook dit enorme bedrag geen probleem. Als de multinationals bij Rutte aankloppen groeien de bomen tot in de hemel. Als de samenleving om investeringen vraagt zijn de zakken van dit kabinet leeg.

Echt een verrassing was dit natuurlijk niet. De VVD gelooft namelijk heilig in de dictaten van de markt. Gaat het met de snelle winsten goed, dan gaat het goed met de samenleving, geloven zij. De bankencrisis, die precies tien jaar geleden uitbrak, liet het tegendeel zien: de bankiers hadden gegokt, de samenleving verloren.

Dit kabinet gaat dus door op diezelfde heilloze weg. Daarom komen wij op 15 september bij elkaar, precies tien jaar na het failliet van Lehman Brothers. Om te laten zien dat het anders kan. Dat we een land kunnen zijn waar we niet werken voor de snelle winsten van multinationals maar voor de hele samenleving. Waar de politiek niet alleen oog heeft voor het grote geld maar voor alle Nederlanders.

Wij gaan aan de slag voor een rechtvaardig land. Ik reken op uw steun en hoop u 15 september in Rotterdam te zien!

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

Bij politie-acties in Eindhoven moesten automobilisten door een 'fuik' om hen te waarschuwen voor de politie-loze zone die ze tegemoetreden.

'AGENTEN ZIJN HET HELEMAAL ZAT'

Het gaat om het aanhoudende personeelstekort en om de toenemende werkdruk. Maar ook om het gebrek aan waardering, zowel van de kant van de politietop als van de minister. Ondertussen wordt ons land er niet veiliger op: agenten zijn het helemaal zat.

ZE LEGDEN EEN CORDON OM DE BINNENSTAD van Eindhoven, vlak voor een voetbalwedstrijd van PSV. Elders bekeurden ze verkeersovertreeders niet en schreven ze minder boetes uit. Ook gingen ze niet meer mee met deurwaarders tijdens huisbezoeken. Een kleine greep uit de acties die politiemensen eind vorige maand voerden. Het is duidelijk: het is menens bij de politie. Maar zijn zulke acties nog wel proportioneel? 'Jazeker', zegt SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak. 'Kijk, alle Nederlanders zijn voor

hun veiligheid afhankelijk van de politie. Voert die actie, dan is het zaak om naar de agenten te luisteren waaróm ze dat doen. En heb je hun verhaal gehoord, dan begrijp je dat het niet terecht is om met de vinger naar de agenten te wijzen, want zij hebben de ellende niet veroorzaakt. Agenten doen dit echt niet voor hun lol.' Met 'de ellende' bedoelt Van Raak de manier waarop politiemensen hun werk moeten doen. En daarbovenop de houding van de regering, die bij monde van minister

Grapperhaus liet weten dat agenten, als voorwaarde voor een bescheiden loonsverhoging, 'flexibeler' moeten gaan werken. Dat was de spreekwoordelijke druppel. 'Jarenlang hebben agenten gaten in de roosters gevuld, waren ze weinig thuis. En dat betaalden ze met hun vrije tijd en velen zelfs met hun gezondheid. Hun loyaliteit is zeer zwaar op de proef gesteld. En tegen die mensen zegt de minister: jullie zijn niet flexibel genoeg. Kom op zeg!' Als mensen dag en nacht klaarstaan voor de samenleving en inzetbaar zijn voor veiligheid en welzijn van de mensen, zou je verwachten dat de baas ook pal staat voor zijn personeel. Niet dus. Korpschef Akerboom liet weten dat hij desnoods zonder de politiebonden een cao-voorstel wilde doen. Waarmee hij duidelijk positie koos: pal voor de minister en lijnrecht tegenover

‘Agenten doen dit echt niet voor hun lol’

misschien nog wel het ergste: niks waardering. Wat hij wel kreeg? Een paar VVV-bonnen. ‘Het doet politiemensen veel pijn dat er in hun organisatie zo met twee maten wordt gemeten’, zegt Van Raak, die een scherpe kloof ziet tussen de politiemensen aan de top en de agenten op straat. ‘De politietop bestaat voor een belangrijk deel uit mensen die geen echt politiehart hebben en die te weinig binding hebben met wat er op straat gebeurt. Kijk, ruim vijf jaar geleden werd de Nationale Politie ingevoerd. De achterliggende gedachte daarvan was onder meer, dat de politietop beter zou gaan luisteren naar de mensen op de werkvloer. Nu zien we dat er niks is veranderd, dat er van een cultuurverandering aan de top geen sprake is. Tegelijkertijd zien we bij de agenten dat het gebrek aan capaciteit steeds nijpender wordt: politiebureaus in de buurt worden gesloten en agenten moeten onverantwoord veel overuren maken. De druk op de agenten is steeds groter geworden. De doelstelling dat de politie haar werk beter zou kunnen doen en ons land veiliger zou worden, is totaal niet gehaald. Volkomen begrijpelijk en terecht dat de agenten boos zijn en in actie komen.’

Van Raak slijpt inmiddels de messen voor de evaluatie van de Nationale Politie, die later dit jaar in de Tweede Kamer plaatsvindt. ‘Een van de oorzaken van de misstanden is, dat men bij de invoering van de Nationale Politie niet heeft berekend wat het betekent dat er de komende jaren tienduizenden politiemensen met pensioen zullen gaan. Dan kun je wel een paar duizend nieuwe mensen opleiden, maar al met al zul je straks met de situatie zitten dat nóg meer op de schouders van de huidige agenten terecht zal komen. Die dan misschien tot hun zevenenzestigste of zeventigste door moeten werken. Stel je voor: kun je op je oude dag nog achter jeugdbendes gaan aanrennen. Tel daarbij op dat er fors bezuinigd is op de politieacademie en de werving van nieuwe agenten en je weet dat het de hoogste tijd is om in te grijpen.’ •

tekst Rob Janssen
foto Bram Saeys / Hollandse Hoogte ©

 Lees ook het SP-rapport ‘De gebroken beloften van de Nationale Politie: De agent aan het woord’ op sp.nl/politierapport

‘zijn’ agenten. Een brisante situatie, want iedereen weet hoe sterk de politiebonden zijn. Voor het draagvlak onder politiemensen zou het volgens Van Raak goed zijn dat de korpschef voortaan door politiemedewerkers gekozen wordt in plaats van door de minister.

Kloof

Want er is echt wat mis met dat draagvlak. Wie herinnert zich niet de ophef rondom de voormalige Amsterdamse politiechef Welten, die na zijn vertrek door het korps doodleuk als politieadviseur in dienst werd genomen voor een jaarsalaris van 255.000 euro? Na jaren gesteggel werd dat ‘dienstverband’ gelukkig beëindigd. Maar Welten kreeg wel 15.000 euro aan vertrekpremie, plus dat hij tot aan zijn pensioen ook voor veel geld de politie mag blijven ‘adviseren’. Ronald van Raak kent veel agenten en een van hen is Leo Stolk. Hij werkte bijna vijftig jaar als politieman. Enkele dagen voor zijn jubileum werd hij met pensioen gestuurd. Niks jubileum, niks extra maandsalaris. En,

COLUMN

Ideo-Logisch

‘Wer Visionen hat, sollte zum Arzt gehen’, zei de sociaaldemocratische Duitse bondskanselier Helmut Schmidt tijdens de verkiezingscampagne in 1980.

‘Wie visie wil, moet naar de oogarts’, zei Mark Rutte. Hij gaat er prat op evenmin aan vergezichten te doen. En dat hoeft hij ook niet. Zijn geloof in een terugtrekkende overheid, flexibilisering van de arbeid, ieder voor zich en de markt voor ons allen, is immers geen vergezicht. Het is hier en nu, en al vele jaren dominant. Hij hoeft zijn ideologie niet te zaaien of te planten. Hij hoeft haar slechts te onderhouden.

En dus maakt Rutte elke roep om een alternatieve visie verdacht, door een eenvoudige truc: visie is volgens Rutte niet ‘slechts’ een vergezicht, maar een volledige blauwdruk: ‘Als visie een blauwdruk voor de toekomst betekent, dan verzet alles wat liberaal is in mij zich daartegen.’

Maar euh... Hoe zit dat dan in de praktijk?

Men neme de afschaffing van de dividendbelasting: stond in geen enkel verkiezingsprogramma, wordt gesteund door slechts 16 procent van de Nederlanders en levert economisch niks op. Dat klinkt niet als redelijk of pragmatisch.

Wie buitenlandse aandeelhouders van Philips, Unilever, AkzoNobel en Shell elk jaar een fiscale cadeaubon van zo’n 2 miljard per jaar geeft, volgt ironisch genoeg een neoliberale blauwdruk van het radicale kapitalisme: *lagere belastingen voor Kapitaal, langer doorwerken in meer onzekerheid voor Arbeid. Landen zijn de grip op multinationals kwijt. Verzetten heeft geen zin, laat staan hun macht te breken. Wie ze wil paaien, gaat opzitten en geeft pootjes. De filiaalchef die de mensen in zijn toko meer laat betalen om zijn bazen nog meer winst te laten maken.*

Logisch? Nee. Ideo-logisch! Het is een ideologie verkopen als logica. Het is Thatchers *There is no Alternative*, terwijl er altijd alternatieven zijn.

Ron Meyer
voorzitter SP

Lilian Marijnissen op Lowlands.

foto Rianne Noordegraaf

LILIAN MARIJNISSEN:

‘TIJD VOOR RECHTVAARDIGHEID’

Tien jaar na het begin van de crisis is het tijd voor rechtvaardigheid. Met die boodschap gaat SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen het politieke jaar in. Op vijftien september trapt ze in Rotterdam een brede beweging af die mensen hoop, zeggenschap en eindelijk weer eens vooruitgang biedt.

› **Je sprak in augustus op Lowlands. Hoe was dat?**

‘Dat was heel bijzonder, een muziekfestival waar je over politiek komt spreken. Op de zaterdagochtend, dus je vraagt je af hoe vol die tent zal zijn. Maar het was bomvol. Leuk dat zo veel, vooral jonge, mensen toch zo vroeg opstaan voor een politiek verhaal. De organisatie wilde ook mijn persoonlijke verhaal: wat raakt je? Ik heb verteld over de Rotterdamse metrolijn B. Een tijdje terug stapte ik daar in, halte Delfshaven. Er stapte ook een meisje met een roze jas in, jaar of vijf oud. Bij de halte acht minuten verderop, Kralingen, stapte ze uit. Ik realiseerde me: de gemiddelde levensverwachting van mensen in Delfshaven, veel lage inkomens, is vier jaar korter dan die van de mensen in Kralingen, met hogere inkomens, acht minuten verderop... We denken allemaal dat we het goed voor elkaar hebben in Nederland, en dat is op heel veel gebieden natuurlijk ook zo, maar dit vind ik echt niet rechtvaardig.’

› **Waarom raakt je dat?**

‘Ik kan heel slecht tegen onrecht. En natuurlijk, er zullen weinig mensen zijn die vóór onrecht zijn. Maar toch. Ik heb vroeger toen ik jong was al veel onrecht gezien. Ik weet

nog – ik was een jaar of twaalf – dat de bel ging en er een meneer voor de deur stond bij ons thuis. Hij had zijn fiets geparkeerd tegen het tuinhokje. Hij vroeg naar mijn vader, die er niet was. Dus toen vertelde hij zijn verhaal aan mij. Het ging erover dat hij zijn baan dreigde te verliezen, en daardoor ook zijn huis. Maar hij was hiervoor uit Drenthe komen fietsen. Naar Oss. Dat maakte toen zo veel indruk op mij. Sowieso al dat een onbekende volwassen man je zo’n verdrietig verhaal staat te vertellen. Maar dat iemand tweehonderd kilometer komt fietsen om mijn vader te spreken, die hij natuurlijk helemaal niet persoonlijk kent! Dat toont aan de ene kant in wat voor rotsituatie deze meneer zat, maar toch ook: de hoop die hij had. De hoop dat de SP voor verandering kan zorgen.’

› **Was dat een vormend moment?**

‘Dit is maar één voorbeeldje; de telefoon ging bij ons de hele dag. E-mail kenden we toen nog niet en wij stonden gewoon in het telefoonboek. Mensen die in de schulden kwamen omdat ze ziek waren, kinderen die uitgezet dreigden te worden naar een onveilig land terwijl ze hier al weet ik hoe lang woonden. De rode draad is dat al die mensen geen gouden bergen vroegen. Ze

vroegen een fatsoenlijk bestaan. Ik vind het toch altijd weer indrukwekkend, nu ook nog. Mensen hebben de hoop dat wij, de SP, dingen samen met hen kunnen veranderen. Dat is waar politiek over moet gaan. Dat je de hoop hebt dat het morgen beter is dan vandaag.’

› **Op 15 september ga je in Rotterdam spreken bij een grote manifestatie. Gaat dat ook over hoop en perspectief?**

‘Zeker. Op 15 september is het tien jaar geleden dat Lehman Brothers in de Verenigde Staten failliet ging. Dat faillissement leidde ertoe dat de financiële crisis ook naar Nederland oversloeg. Nu zijn we tien jaar verder en dat is een mooi moment om de balans op te maken. Hoe staan we ervoor?’

Het is ook de zaterdag vóór Prinsjesdag. In Den Haag wordt volop gejubeld dat de crisis voorbij is, dat het fantastisch gaat. Voor de aandeelhouders is dat waar. En voor een klein deel van de mensen ook. Maar als je in het land de mensen spreekt, hoor je wat anders. Mensen moeten nog steeds na hun vijftenzestigste doorwerken en denken: hoe ga ik dit volhouden? Thuiszorgers moeten nog steeds werken voor een te laag salaris.

Huren stijgen nog steeds; veel mensen kunnen hun huur niet betalen. Ik merk dan ook dat dat gejubel in Den Haag mensen heel boos maakt. Terecht. ’

› **Maar het is toch fijn dat de economie weer groeit?**

‘Natuurlijk. Ik vind dat wij niet zuur hoeven doen over dat het beter gaat met de economie. Alleen: niet iedereen profiteert daarvan en daardoor nemen de verschillen toe. En dat is het grote probleem. Deze zomer werd bekend dat het afschaffen van de dividendbelasting, het cadeautje voor buitenlandse aandeelhouders, niet 1,4 maar mogelijk zelfs 2 miljard euro per jaar gaat kosten. Op dezelfde dag wordt bekendgemaakt dat de mensen die al het minste hebben, er ook het minste op vooruitgaan. Hoe kan het nou dat in veertig jaar mensen er in netto besteedbaar inkomen niet op vooruit zijn gegaan? Terwijl de winsten van bedrijven zijn toegenomen en ze steeds minder belasting zijn gaan betalen? Hoe dit kan? Een al jarenlang dominante VVD-agenda. Die zijn er vooral voor de rijkste en machtigste tien procent.’

› **Gaat het alleen om de verdeling van het geld?**

‘Dat is het juist: ik wil het ook hebben over wat dit voor de samenleving heeft betekend. Dat de SP aan de kant van bijvoorbeeld de zorgmedewerkers, leraren en schoonmakers staat, weten mensen wel. Dat blijven we ook. Maar een laag dieper: wat doet zo een crisis met de staat van onze samenleving?’

› **Oké, wat doet de crisis met de staat van onze samenleving?**

‘Zekerheden zijn weggefallen, mensen zijn daardoor noodgedwongen meer op zichzelf aangewezen en verliezen daardoor het vertrouwen in een betere toekomst. Neem nou de sociale werkbedrijven. Die moesten eerst geprivatiseerd worden, vermarkt, en toen moesten ze op slot. De mensen die daar werkten, zouden in gewone bedrijven aan de slag moeten. Maar nu is het plan dat mensen met een arbeidsbeperking zelfs voor minder dan het minimumloon moeten werken, anders zou je niet aantrekkelijk zijn voor die bedrijven. Vergelijk dat eens met het speciaal onderwijs: hier in Oss heb ik

actiegevoerd voor behoud van een goede speciale school. Over kinderen die wat extra hulp en ondersteuning nodig hebben, wordt als volgt geredeneerd: “Het is beter voor de kinderen dat ze naar een reguliere school gaan; zoals het voor de arbeidsgehandicapten beter is als ze in de reguliere bedrijven werken.” Dus, je raadt het: speciale scholen dicht. Het is beter voor je als je zo lang mogelijk zelfstandig thuis woont, dus: verzorgingshuizen dicht. Voor sommigen klopt dat, maar voor een heel groot deel ook niet. Het is een tekentafelwerkelijkheid.’

› **Wat heeft de crisis daarmee te maken?**

‘Onder het mom van de crisis zijn de verzorgingshuizen, de speciale scholen, de sociale werkbedrijven allemaal gesloten. Het is verkocht met een verhaal dat het voor iedereen beter zou zijn. Maar als je even gaat praten met een docent van het speciaal onderwijs, dan legt die je in een paar minuten uit dat een kind behoefte heeft aan stabiliteit, aan een vast gezicht voor de klas. Niet elk uur een ander, zoals meestal op de middelbare school. Dat trekken die kinderen

niet. Hetzelfde voor verzorgingshuizen; ga met familie en verzorgers praten. Dan hoor je: allemaal leuk en wel, maar oma zit wel eenzaam thuis, want op de thuiszorg is ook flink bezuinigd. Sociale werkbedrijven idem dito: mensen zitten nu thuis terwijl ze graag willen werken. Dat heeft de crisis met de samenleving gedaan: dat wat van ons allemaal is, de publieke zaak, is verwaarloosd.'

› **Dat geldt niet alleen voor mensen die extra zorg nodig hebben.**

'Dat zie je aan de doorgeslagen flexibilisering. Een hele generatie jonge mensen – iedereen die na mij komt zo'n beetje, ik ben 33 – groeit op met het nieuwe normaal van permanente onzekerheid. De helft van de jongeren heeft een onzeker contract. Wat doet het met je, als je je collega's als concurrent moet zien, als je aan het begin van de maand niet weet of je aan het eind van de maand genoeg hebt? Het aantal burn-outs onder jongeren is superhoog. Dat is allemaal niet in CPB-modellen uit te drukken. Maar het is wel belangrijk. Mensen willen in een samenleving wonen waar we oog voor hebben voor elkaar. Mensen willen dat; ook als ze niet zelf zorg nodig hebben, arbeidsgehandicapt zijn of een onzeker contract hebben.'

› **Alles onder het mom van vrijheid.**

'Ja, maar dit gaat ook over vrijheid. De VVD mag vrijheid dan in haar naam hebben gezet, maar dat is óns thema. Echte vrijheid begint met sociaal-economische zekerheid. Vrijheid is keuzes kunnen maken in je leven omdat je een bepaalde mate van zekerheid van bestaan hebt. En omdat je zeggenschap over je leven hebt. Als mensen zien dat bij degenen die hen vertegenwoordigen de moraal weg is – als ze zien dat die vooral goed voor zichzelf en voor de rijkste 10 procent zorgen – dan verliezen mensen het vertrouwen in het politieke systeem.

Mensen hebben nu het gevoel dat de overheid helemaal niet aan hun kant staat. Dat uit zich in steeds lagere opkomstcijfers tijdens verkiezingen. In Rotterdam gaat in de armste wijken minder dan een kwart van de mensen stemmen – in de rijkste wijken gaat meer dan driekwart. Met als gevolg dat de politiek steeds meer alleen de mensen vertegenwoordigt die het toch al goed hebben. Dat mogen we niet accepteren.'

› **Want?**

'Mensen raken zo de hoop op verandering kwijt. Dat komt de VVD goed uit. Het past in de ieder-voor-zich-gedachte. Toenemende individualisering, commercialisering, flexibilisering: allemaal uitwassen van die gedachte. De financiële crisis is gebruikt om in een nog hoger tempo VVD-ideeën door te drukken. Daardoor is een soort gelatenheid ontstaan, acceptatie. De gedachte dat er geen alternatief is. Er werd vóór de crisis al veel bezuinigd. Toen kwam de crisis en dat was een reden om nog harder te bezuinigen. En nu de crisis voorbij is gaan we... bezuinigen. Altijd bezuinigen dus. Op de samenleving dan, niet op de multinationals en de aandeelhouders natuurlijk. Het compliment dat je aan de VVD moet maken is dat ze erin slagen om steeds met andere bondgenoten die plannen erdoor te drukken. Jetta Klijnsma van de PvdA stond aan de wieg van het sluiten van de sociale werkplaatsen. GroenLinks heeft ingestemd met het sluiten van de verzorgingshuizen. Jesse Klaver heeft daar nu gelukkig zijn excuses voor aangeboden – maar ondertussen is het wel gebeurd. De VVD vond het prima.'

› **Wat is er nodig om dat te doorbreken?**

'Dat we samenkomen en verandering afdwingen. We zullen het niet cadeau krijgen. De VVD-ideeën zijn al jaren dominant. In mijn politiek bewuste leven is er nauwelijks substantiële verbetering geweest

in sociale zekerheid. Ik kan geen echte uitbreiding noemen van onze verzorgingsstaat. Onze generatie heeft geprotesteerd tegen het schuldenstelsel, tegen de onzekere contracten, tegen ontslagen in de zorg. Tegen de achteruitgang dus! We hebben nooit méér geëist, nooit fundamentele vooruitgang bevochten in plaats van de zoveelste verslechtering proberen tegen te houden. Maar wereldwijd zie je wel dat bijvoorbeeld jongeren zitten te wachten op een écht alternatief. De tijd is daar rijp voor. Als we dat gaan organiseren, zal de gevestigde orde ons keihard aanvallen en bestrijden. Het zij zo. We gaan het toch doen.'

› **Wordt dat je oproep op 15 september?**

'Ja. Het is tijd voor rechtvaardigheid. De SP is er klaar voor. Wij weten mensen te organiseren – denk aan onze strijd voor fatsoenlijke huurwoningen of goede zorg. Wij weten wat er nodig is om mensen bij elkaar te brengen en verbeteringen af te dwingen. Overal in het land trekt de SP op met mensen die zich organiseren, en met succes. Dat is inspirerend; we moeten die verhalen vertellen. Ik wil dat mensen zien en voelen dat er perspectief is, dat een rechtvaardige wereld mogelijk is. Ik hoop zo veel mogelijk SP-leden op 15 september in Rotterdam te zien, want het wordt een geweldige middag!' •

tekst Diederik Olders

KOM OOK EN MIS HET NIET!

MANIFESTATIE TIJD VOOR RECHTVAARDIGHEID

Waar? Wilhelminakade Rotterdam

Wanneer? 15 september

Ontvangst vanaf 13.00 uur, het programma start om 13.30 uur

Meld je hier aan: [SP.NL/15SEPTEMBER](https://sp.nl/15september)

PAUPERPARADIJS IN CULTUURPALEIS

In een afgeladen Carré hebben 1500 SP'ers met volle teugen genoten van een speciale matinee van Het Pauperparadijs, op zaterdag 7 juli. 'Alleen met daadkracht en moed kun je iets veranderen.'

TERWIJL UIT ALLE HOEKEN van het land SP'ers onderweg zijn naar de Amstel om de speciale uitvoering van Het Pauperparadijs bij te wonen, krijgt Lilian Marijnissen regieaanwijzingen om haar positie op het podium te bepalen. Na ruim een halfjaar voorzitterschap van de SP-Tweede Kamerfractie mag ze in het koninklijk theater Carré in Amsterdam optreden. Zij zal de uitverkochte zaal toespreken voordat de krachtige voorstelling over de deportatie in 1826 van honderden straatarme kinderen uit de Jordaan naar een gesticht in het Drentse Veenhuizen begint.

Als de toeschouwers hun stoelen zoeken, gniffelen velen nog na van een hilarische happening buiten: de World Naked Bike Ride. Een peloton poedelnaakte fietsers passeert Carré tijdens een tocht door Amsterdam. Het betreft het jaarlijkse protest tegen het alsmaar uitdijende verkeer in de steden. Zoals iedereen weet is de achterban van de SP bepaald niet vies van actievoeren, dus de blote mannen en vrouwen kunnen op de nodige sympathie rekenen.

Gestoken in luchtige kleding luistert het publiek naar de warme welkomstwoorden van partijvoorzitter Ron Meyer. Hij spreekt over een nieuw hoogtepunt in het toch al zo rijke bestaan van de partij. Maar liefst 1500 partijgenoten wonen deze speciale matinee bij. 'En dit is nog maar het begin. Op 15 september zal opnieuw historie worden geschreven door de SP. Dan is het precies tien jaar geleden dat de crisis begon. Zorg dat jullie ook daar bij zijn. Het is de hoogste tijd voor rechtvaardigheid. Maar nu eerst... Lilian Marijnissen.'

En daar staat ze. Zelfverzekerd en trots. Haar betoog in, zoals Lilian het zelf zegt, 'dit paleis voor cultuur' is een voorproefje van de Rede voor de Rechtvaardigheid op die o zo belangrijke zaterdag in september. 'Wij staan op een keerpunt. Het gaat om keuzes, de keuze tussen de multinationals en de mensen, de keuze tussen het rauwe kapitalisme en het algemeen belang. Samen strijden we voor verandering, want wij bepalen de toekomst.'

Geen actie zonder tomaten

De toon voor de happening in Carré is gezet. En al meteen na het begin van Het Pauperparadijs blijkt hoeveel parallellen er zijn tussen de gebeurtenissen bijna twee eeuwen geleden en die in het huidige tijdsgewricht. Actuele thema's vliegen in razende vaart voorbij. Van voedselbanken tot uitsluiting, van verplichte tegenprestaties voor een uitkering tot de gapende kloof tussen arm en rijk. Van de impact van liefdadigheid en goede bedoelingen tot vooroordelen over mensen die het zonder steun en solidariteit niet redden. Van het hardnekkige stigma dat aan de paupers van toen kleefde tot de schaamte onder degenen die tegenwoordig afhankelijk zijn van de sociale voorzie-

ningen. De waarschuwing voor het dreigende verlies van de menselijke waardigheid klinkt overal door in het meeslepende en verdrietige verhaal over protagonist Teunis, zijn zus Aagje, zijn broertje Japie en zijn geliefde Cato.

Het Pauperparadijs, gebaseerd op het gelijknamige boek van Suzanna Jansen, legt een verborgen geschiedenis bloot, een geschiedenis waarvan wij zouden moeten leren. 'Maar daar heb je wel een visie en ideeën voor nodig; en daar ontbreekt het aan in de huidige politiek. Langs de kant blijven staan en niets doen is geen optie. Alleen met daadkracht en moed kun je iets veranderen', onderstreept Tom de Ket,

regisseur en schrijver. Het Pauperparadijs speelde eerst heel succesvol twee zomers in Veenhuizen, op de plek waar destijds alles gebeurde. Nu is het voor vijf weken 'naar binnen' verhuisd. Naar Carré in Amsterdam, de stad van de gedeporteerde wezen, van de armoedzaaiers die geen kant op konden en – tevergeefs – hoopten in Drenthe hun geluk te vinden. Daar liepen ze destijds, langs de Amstel en over de Magere Brug op weg naar de haven, waar de schepen lagen die hen over de Zuiderzee naar Veenhuizen zouden vervoeren.

Als het doek valt, volgt een staande ovatie van het enthousiaste publiek. Dat publiek heeft geboeid genoten van fraai totaal-

theater, heeft unisono een wrange versie van 'Bij ons in de Jordaan' meegezongen, hartelijk gelachen om de grapjes ('geen actie zonder tomaten') en spontaan geapplaudisseerd omdat de dappere Teunis en Cato zich niet wensen neer te leggen bij hun noodlot. Wie je er na afloop ook over aanspreekt, iedereen gebruikt termen als 'prachtig', 'geweldig' en 'indrukwekkend'. Het bewijs dat geëngageerde kunst en cultuur een belangrijke rol spelen in ons leven, zoals Lilian Marijnissen vooraf had vastgesteld, is ondubbelzinnig geleverd. ●

tekst Robin Bruinsma
foto's Peter de Vos

De **SP Stadskanaal** organiseerde een aabare actie om de afdelingen kraamzorg en kindergeneeskunde van het Refaja-ziekenhuis te behouden. Mensen die het ziekenhuis een warm hart toedragen werden aangespoord om knuffels in te zamelen, onder het motto 'Knuffel het Refaja'. Een vrachtwagen vol beesten leverde dit op.

foto Burgercollectief Dreumelen

HITTEPLAN SP: GEWOON DOORGAAN

Terwijl half Nederland puffend op het strand, aan het zwembad of op de camping lag, wisten veel SP-vrijwilligers het hoofd koel te houden. Zo waren er in alle hoeken van het land wel SP-huurdersacties gaande, die ook in de vakantieperiode bleven doordraaien. Immers, niets werkt zo verfrissend als een actie die goed op stoom komt. En als de hitte echt ondraaglijk is, dan kun je altijd nog - naar Amsterdams voorbeeld - in badpak de barricades op.

tekst Lesley Arp • foto's van betreffende SP-afdelingen

Meer dan vierhonderd huurders uit de wijk 't Brukske sprak de **SP Venray** het afgelopen jaar. De helft van hen bleek last te hebben van vocht- en schimmelklachten. De SP en de Actiegroep voor een Gezonde Wijk overhandigden in augustus het rapport 'Brukske, Schimmelwijk' aan corporatie Wonen Limburg.

Toen in **Amsterdam** het elitehotel SoHo House ondanks verzet van omwonenden toch open ging, wilden buurtbewoners ook kunnen baden in luxe. Gehuld in badkleding eisten zij met SP-gemeenteraadslid Tiers Bakker ruimte voor buurtfuncties in het gebouw... én toegang tot het zwembad op het dak.

In de Tweebosbuurt in **Rotterdam** wil woningcorporatie Vestia bijna zeshonderd woningen slopen. Veel bewoners zijn bang dat zij straks niet meer naar hun wijk terug kunnen keren, zo bleek tijdens een bewonersbijeenkomst georganiseerd door de SP. Ter plekke is er een actiecomité opgetuigd.

Begin dit jaar spoelde er
 ◀ opeens veel rotzooi aan
 langs de oevers van zand-
 winproject 'Over de Maas'.
 Het bleek vervuilde slib uit
 het buitenland. Ongeveer
 honderd omwonenden
 bezochten een bijeen-
 komst van de **SP West
 Maas en Waal** over de
 slibstort, die als startschot
 diende voor verdere acties.

Op tal van plekken in
Groningen kwam de SP het ▶
 afgelopen jaar in actie met
 huurders. Tweehonderd van
 hen troffen elkaar op het
 Huurdersfestival, met onder
 andere graffitiworkshops,
 een barbecue en muziek van
 Zanger Richard. Ook werd
 de Groninger Huurdersbond
 gelanceerd, waar meteen
 veel animo voor bleek.

Meer dan 400.000
 euro liep de gemeente ▶
Alphen mis, door
 winkelpanden te
 bouwen die ruim een
 jaar later nog steeds
 leeg staan. Dat terwijl
 de woningnood onder
 jongeren er groot is.
 De SP beplakte de
 etalages met de vraag:
 "Waarom woont
 hier niemand?"

Door verzakkingen verschijnen er zinkgaten
 in de **Vlaardingse** Vogelbuurt Noord: gevaar- ▶
 lijk voor bijvoorbeeld kinderen en mensen
 die slecht ter been zijn. Gesteund door de SP
 eisen bewoners maatregelen van woning-
 corporatie Samenwerking. Die dacht van het
 probleem af te zijn door enkele zandzakken
 voor de woningen te dumpen.

Na de plaatsing van nieuwe meters op de
 verwarmingen werden bewoners van de
 Poptahof in **Delft** geconfronteerd met toren- ▶
 hoge stookkosten. Ze kwamen met de SP in
 actie en behaalden in juli hun eerste succes,
 toen corporatie Woonbron beloofde de stook-
 kosten opnieuw te berekenen.

Tijdens het buurten
 leerde de **SP Leusden** ▶
 dat vrijwel alle bewoners
 van de Kuperssingel
 balen van het plan om
 twee bruggetjes in hun
 straat te verwijderen.
 De SP roept hen op naar
 het stadhuis te gaan, als
 de raad definitief beslist
 over het lot van de
 bruggen.

SP-PLAN HUIS VAN HET RECHT

DE RECHTER BINNEN HANDBEREIK

Mogen alleen mensen met een dikke portemonnee hun recht halen? Daar lijkt het de laatste jaren steeds meer op. De SP heeft een plan om de rechter weer toegankelijker te maken. In de buurt en betaalbaar voor iedereen.

HET RECHT MOET voor iedereen toegankelijk zijn: dat bepleit de SP al sinds jaar en dag. Volgens onze grondwet moet iedereen zich kunnen laten vertegenwoordigen in de rechtszaal; als je de advocaat niet kunt betalen wordt die deels vergoed. Dat heet rechtshulp, gefinancierde of gesubsidieerde rechtsbijstand of een toevoeging. 'Maar zeker de afgelopen tien jaar is de rechtshulp in Nederland afgebroken', vertelt SP-Tweede Kamerlid Michiel Van Nispen. Zo is door verschillende kabinetten bezuinigd op de gesubsidieerde rechtsbijstand. Met als gevolg dat het voor mensen die minder te besteden hebben moeilijker is geworden om hun recht te halen. Het bezuinigingspakket van 50 miljoen van voormalig staatssecretaris Nebahat Albayrak (PvdA) in 2008, namens het kabinet-Balkenende IV, was de eerste mokerslag. De inkomensgrenzen voor rechtsbijstand werden vervolgens steeds strenger en ook de eigen bijdrage steeg fors.

Bewust bezuinigd om armen zwaarder te straffen

Wanneer Van Nispen gevraagd wordt wat de ideologie is achter deze voortdurende bezuinigingen, moet hij meteen denken aan een geruchtmakend interview met voormalig staatssecretaris van justitie Fred Teeven (VVD) in de Groene Amsterdammer van mei 2017. Hieruit bleek dat Teeven bewust bezuinigde op de rechtsbijstand met als doel om het strafrecht strenger te maken – voor mensen die niet een dure advocaat kunnen betalen. Teeven in dat interview over de bezuinigingen: 'Het is een andere manier om hetzelfde effect te bereiken. Als je aan een advocaat niet al te veel tijd geeft om aan een verdachte te besteden, dan wordt het ook niet zo veel, die verdediging.' De uitspraken leidden tot veel commotie in de juridische wereld, waardoor Teeven zich twee maanden later besloot terug te trekken voor een benoeming bij de Raad van State. 'Ongetwijfeld is de afbraak van de rechtshulp ook ingege-

ven door bezuinigingsdrift', stelt van Nispen. 'Maar dan kiest men uitgerekend voor een bezuiniging die zorgt voor meer ongelijkheid! Daar zie je de ware aard van de VVD.'

In juni dit jaar was de maat vol voor de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN). De sociaal advocaten gingen over tot een boycot van gesprekken met het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit uit onvrede met het nijpende vergoedingstekort. 'De stelling dat advocaten meer dan genoeg verdienen geldt misschien voor de grote kantoren en bekende namen, maar zeker niet voor de bevlogen idealisten. In de sociale advocatuur zien we juist dat kantoren failliet gaan en er geen jonge aanwas meer is. Waar kunnen mensen die zelf geen advocaat kunnen betalen straks nog naartoe?', vraagt Van Nispen zich af.

Slepende conflicten: vaak met de overheid

De Bredase jurist Michiel van Nispen nam in 2014 het stokje als SP-justitiewoordvoerder over bij het vertrek van Kamerlid Jan de Wit. Hij was tot dat moment medewerker van De Wit en ziet het als zijn roeping om de strijd die zijn voormalige werkgever en leermeester jarenlang tegen de afbraak van het recht voerde zo goed mogelijk voort te zetten. 'Maar daarnaast wil ik een beter perspectief bieden voor mensen met sociaal-juridische problemen. Ook als het gaat om heel eenvoudige zaken, waar slechts een paar tientjes mee gemoeid zijn', licht Van Nispen toe. 'Een conflict met de buurman bijvoorbeeld, over een overhangende boom. Dat klinkt misschien banaal, maar dat soort sluimerende conflicten kan flink dooretteren, met het gevolg dat mensen soms letterlijk ziek worden.'

Van Nispen benadrukt dat vaak de overheid een rol speelt in slepende conflicten. 'Denk aan mensen die moeten knokken voor een

uitkering of verblijfsvergunning. Zestig procent van het budget voor de gesubsidieerde rechtsbijstand gaat naar zaken tegen de overheid. Dus juist de overheid maakt mensen vaak het leven zuur, en zou vaker het initiatief moeten nemen om problemen op een andere manier op te lossen.'

Huisartsenpost, maar dan juridisch

Vanuit die analyse werd het SP-voorstel voor Huizen van het Recht geboren. Het begrip 'Huis van het Recht' is een geesteskind van

Ton Lennaerts. Lennaerts is voortrekker van een proef met de Spreekuurrechtter van de rechtbank Noord-Nederland, en kwam in die hoedanigheid vorig jaar uitgebreid aan het woord in de Tribune. 'Ik denk er al jaren over en blijf het betogen', zei Lennaerts destijds. 'Het zou ideaal zijn als er een Huis van het Recht komt waar iedereen gemakkelijk naar binnen stapt en dat bij voorkeur in de buurt van mensen. In dat Huis brengen we niet alleen rechters onder, maar ook experts op allerlei terreinen. (...) Vergelijk het met een

huisartsenpost, waar eerstelijns zorg wordt geleverd.'

Van Nispen: 'Lennaerts is een van de eersten die mij geïnspireerd heeft om dit initiatief te starten. Maar ook gesprekken met de vrederechter in België, het Juridisch Loket in Roermond en vele andere deskundigen lagen aan de basis van het voorstel voor Huizen van het Recht.' Het voorstel gaat ervan uit dat voor iedere 60.000 inwoners een rechter in de buurt moet zijn. België kent

TIEN JAAR BEZUINIGINGEN OP DE RECHTSHULP

- 2007** Het kabinet-Balkenende IV besluit structureel 50 miljoen te bezuinigen op de rechtsbijstand. Door de plannen van staatssecretaris Nebahat Albayrak (PvdA) kunnen voortaan alleen de allerarmsten nog rekenen op gefinancierde rechtsbijstand, waarschuwt de SP.
- 2011** De eigen bijdrage voor mensen die een beroep doen op de rechtsbijstand wordt verhoogd.
- 2013** Het kabinet-Rutte II komt met een nieuwe bezuinigingsronde van 85 miljoen op de rechtshulp. Staatssecretaris Fred Teeven (VVD) verhoogt de griffierechten en – opnieuw – de eigen bijdrage voor rechtzoekenden.
- 2017** De bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand worden niet teruggedraaid, laat het nieuwe kabinet-Rutte III weten. De commissie-Van der Meer spreekt van 'ernstig achterstallig onderhoud in het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand'.

Mensen die recht hebben op een tegemoetkoming in advocaatkosten betalen een eigen bijdrage. Een alleenstaande met een jaarinkomen tot € 18.400 betaalde in 2006 een eigen bijdrage van € 90, maar is vandaag de dag € 196 kwijt. Ook voor mensen met een jaarinkomen tot € 36.800 euro is de eigen bijdrage de afgelopen tien jaar fors verhoogd.

al een dergelijk fijnmazig systeem: verspreid over het land zijn er 187 vestigingen van de vrederechter, waar men tijdens kantooruren vrij kan binnenlopen met een vraag of verzoek. Opmerkelijk is dat Nederland in de periode 1811-1838 ook vrederechters kende. Die waren destijds in het leven geroepen om de rechtspraak in de buurt te brengen en de overbelasting van de rechtbanken te beperken. Om bezuinigingsredenen werd de vrederechter in 1838 vervangen door de kantonrechter. Sinds 2002 zijn ook de kantonrechtbanken verdwenen.

Van Nispen: 'We hadden ook als SP kunnen zeggen dat de kantonrechter terug moet komen. Maar als we het recht toch dichterbij de mensen willen brengen, waarom dan niet in een bibliotheek of buurthuis in plaats van een kantongerecht?'

Spreekuurrechtter: mensen voelen zich echt gehoord

Vanuit de gedachte dat het recht laagdrempelig moet zijn is in oktober 2016 het expe-

riment met de Spreekurrechter in Noord-Nederland gestart. Een zitting kost er slechts 39 euro 50 en kan soms al enkele weken na de aanvraag plaatsvinden. Van de 55 zaken die de Spreekurrechter in anderhalf jaar tijd mondeling in behandeling nam, leidde ongeveer 80 procent tot een schikking. Een ander groot voordeel is volgens Van Nispen dat bezoekers van de Spreekurrechter zich doorgaans na afloop van de zitting echt gehoord voelen. 'Als je een ervaren rechter hebt die de juiste vragen stelt en de-escalierend optreedt, iemand als Ton Lennaerts, dan kunnen mensen er vaak toch samen uitkomen. Zo krijgen beide partijen in een conflict bij de Spreekurrechter uitgebreid de kans om hun verhaal te doen.'

'Niet alleen rechters'

Ook het Juridisch Loket in Roermond diende als inspiratiebron voor de Huizen van het Recht. Van Nispen: 'Het Juridisch Loket is een eerste aanspreekpunt voor mensen met een juridisch probleem. Er zijn dertig vestigingen in het hele land. Dat is eigenlijk veel te weinig. Bovendien is er bezuinigd op de inlooppreekuren en moet je betalen voor telefonisch advies.' Daarnaast blijven bezoekers die niet aan het loket geholpen kunnen worden soms lang doormodderen, waardoor hun situatie enkel verergert. Het Juridisch Loket in Roermond besloot daarom begin dit jaar intensiever samen te werken met andere hulpverleningsinstanties, zoals de gemeente, zorgteams en schuldhulpverlening. 'Daarom zeggen wij: in de Huizen van het Recht moeten niet alleen rechters zitten. Denk ook aan mediators, sociaal raadslieden, schuldhulpverleners, maatschappelijk werkers', somt Van Nispen op. 'Rechters zien

bijvoorbeeld vaak mensen aankomen met tassen vol dichte enveloppen met rekeningen. Die moeten zij makkelijker kunnen doorverwijzen.'

De-escalatie en vroeg ingrijpen

Terug naar Den Haag. Hoewel Rutte III geen extra geld vrij wilde maken voor de gesubsidieerde rechtsbijstand, staat het regeerak-

5 OKTOBER: SYMPOSIUM OVER TOEGANG TOT HET RECHT

Afgelopen voorjaar presenteerde Van Nispen het SP-plan voor Huizen van het Recht. Hierbij daagde hij advocaten, rechters, partijen en organisaties uit om samen met de SP het voorstel verder uit te werken. 'Veel organisaties, zoals van de Raad voor de Rechtspraak, de Nederlandse Orde van Advocaten, het Juridisch Loket en het Landelijk Overleg Sociaal Raadslieden, gaven aan dat de SP met dit plan op het goede spoor zit.' Door de ervaringen van experts als de spreekurrechter, de vrederechter en initiatiefnemers van lokale experimenten te bundelen, maar ook door burgemeesters te enthousiasmeren om er gewoon mee aan de slag te gaan, hoopt Van Nispen het voorstel voor Huizen van het Recht naar een hoger plan te tillen. Daarom organiseert de SP-Kamerfractie op 5 oktober een symposium over de toegang tot het recht, waar onder anderen spreekurrechter Ton Lennaerts en de Belgische vrederechter Lode Vrancken hun visie zullen delen. Bent u werkzaam in het juridische en/of sociale domein en wilt u meepraten over de toegang tot het recht? Meld u dan aan voor het symposium via spnet.nl/symposiumrecht

koord wel positief tegenover een proef met buurtrechters en schuldenrechters. Volgens Van Nispen is dit mede te danken aan de druk vanuit de SP, samen met de Christen-Unie, om met laagdrempelige rechtspraak in de buurt te komen. Maar moet de politiek wel bepalen hoe de rechterlijke macht te werk gaat? Het is immers een onafhankelijke staatsmacht. Het SP-Kamerlid benadrukt dat de rechterlijke macht juist zelf de wens heeft om maatschappelijk effectief en betekenisvol te zijn. 'Vanuit die gedachte zijn verschillende lokale experimenten gestart, met telkens een iets andere insteek', vertelt Van Nispen. 'In Tilburg hebben ze een speciale rechter in het leven geroepen voor mensen met hardnekkige schulden, de schuldenrechter. In Den Bosch hebben ze *community courts*, een fenomeen dat is komen overwaaien uit New York. Zaken die hier besproken worden hebben veelal van doen met overlast in buurten en zitten dicht tegen het strafrecht aan. Partijen als buurtwerk en reclassering worden vroegtijdig ingeschakeld, zodat conflicten niet in het strafrecht terechtkomen. De gemene deler van deze initiatieven is dat ze uitgaan van de-escalatie en vroeg ingrijpen, net als ons voorstel voor Huizen van het Recht. Maar het Huis van het Recht is een veel veelzijdiger concept, dat nog nergens wordt uitgetoet.'

Geen smoes om te bezuinigen

Sander Dekker, minister voor Rechtsbescherming in het kabinet-Rutte III, reageerde positief op het voorstel voor Huizen van het Recht. Toch is zijn insteek een andere dan die van de SP, merkt Van Nispen op. 'Dekker hoopt met vernieuwingen zaken weg te houden bij de rechter. Natuurlijk is naar de rechter gaan niet altijd de beste oplossing. Maar voor ons moet een verbetering van het rechtssysteem hand in hand gaan met meer budget voor de sociale advocatuur.' In het najaar zal Dekker uitgebreider ingaan op het SP-voorstel, maar ook toelichten hoe hij om wil gaan met het nijpende tekort aan geld voor de rechtsbijstand. 'Ik ga er heel alert op zijn dat de Huizen van het Recht niet misbruikt worden om verder te bezuinigen op de sociaal advocaten', waarschuwt Van Nispen. 'Maar dat weerhoudt de SP er niet van om aan te geven hoe ons rechtssysteem beter kan. Ons plan is ambitieus, maar eigenlijk moet ik de eerste nog tegenkomen die de Huizen van het Recht echt niet ziet zitten. Dus waarom zou het dan niet gewoon kunnen?' •

tekst Lesley Arp

foto's Maurits Gemmink

> EINDELIJK: ABSURD HOGE SCHOOLKOSTEN MBO'ERS VAN DE BAAN

Heel wat jaren vochten ROOD en de SP tegen de absurd hoge schoolkosten voor mbo'ers. Nu kan het succes gevierd worden: de school mag leerlingen niet meer verplichten om gereedschap en andere spullen die nodig zijn voor de opleiding te kopen (laptops en software uitgezonderd). Het was van de gekke: voor een kappersopleiding 1600(!) euro bijbetalen om zelf scharen en tondeuses te kopen. Voor een kok in spe bedroegen 'materiaalkosten' eveneens 1600 euro en voor de opleiding bloembinden moest een leerling wekelijks 35 euro neertellen voor verse bloemen, onthulde de Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs (JOB) jaren geleden al. SP-Tweede Kamerlid Peter

Kwint: 'En wat dacht je van messensets voor de verpleegkundigen-opleiding? Betaal je je scheel aan. Maar vanaf nu is de verplichting tot aanschaf van die spullen verleden tijd en moet de mbo'er de spullen ook kunnen lenen van de school. Kortom: de opleiding moet de scharen, tondeuses, messen, uniformen et cetera beschikbaar stellen. Het ging hier niet om een of ander klein probleempje; dit raakt de toegankelijkheid van het onderwijs. Daarom hebben we als SP de druk opgevoerd, onder meer met het Meldpunt Schoolkosten van ROOD. Uiteindelijk ging de minister van Onderwijs overstag. Dit is een grote overwinning voor mbo'ers met een minder dikke portemonnee.'

foto archief ROOD

> SCHIMMELALARM: IN GEZWAM KUN JE NIET WONEN

Van Venray tot Groningen, van Rotterdam tot Den Haag: in het hele land strijdt de SP tegen ongezonde schimmels in huurwoningen. Vooral in sociale huurwoningen zijn schimmels een steeds groter probleem. In 2007 kwamen ze in 9 procent van de huizen voor, sindsdien is het percentage opgelopen naar 43. Reden voor SP-woordvoerder wonen Sandra Beckerman om het meldpunt SchimmelAlarm te lanceren. Huurders die last hebben van schimmel of ander achterstallig onderhoud kunnen hier alarm slaan.

foto Sandra Beckerman

Beckerman: 'De gezondheid van minstens een half miljoen Nederlanders in schimmelwoningen staat op het spel. Ik heb veel mensen gesproken die letterlijk ziek worden van hun eigen huis. Kleine kinderen die al heel jong medicijnen en astma-puffertjes moeten gebruiken. Bewoners van

schimmelwoningen worden vaker ziek, leven korter en doen dit in minder goede gezondheid. Dat is onbestaanbaar.'

Volgens het SP-Kamerlid is de verhuurderheffing – de door de regering opgelegde belasting voor eigenaren van huurwoning

gen – een van de redenen dat schimmels in huurhuizen blijven woekeren. Mede door deze belasting geven verhuurders namelijk te weinig geld uit aan onderhoud. Beckerman wil daarom dat een deel van de opbrengst van de heffing gebruikt wordt om verhuurders te dwingen schimmelwoningen aan te pakken. Ook pleit ze voor een centraal meldpunt voor huurders, een recht van de huurder om te eisen dat een woning wordt opgeknapt en een boete voor verhuurders die deze regels aan hun laars lappen.

Heeft u ook schimmel in uw huis of ander achterstallig onderhoud? Maak dan een melding op sp.nl/schimmelalarm. Van de meldingen maakt de SP een zwartboek dat gebruikt wordt om de regering en nalatige verhuurders aan te pakken.

> TOEKOMSTVEROVERAARS OP ROOD ZOMERSCHOOL

In juli waren zeventig ROOD-jongeren een week bezig met de toekomst. Met als thema 'Verover de toekomst' lieten zij zich inspireren door onder anderen filosoof Gustaaf Peek, documentairemaker Leon Verdonschot, SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut, wetenschapper Shivant Jhagroe en activiste Fiona Dove. Tegenmacht, grootkapitaal, radicale duurzaamheid, vakbondsmacht, permanente oorlog; de grote onderwerpen werden niet geschuwd. De ROOD-jongeren hebben er behalve een leerzame ook een gezellige week van gemaakt. Op naar de toekomst!

foto Floor Mertens

> DIT MAG U NIET ZIEN

Streng bewakers vroegen bezoekers van het Antwerpse Rubenshuis deze zomer of zij een account hebben op social media. Zo ja, dan werden zij genadeloos weggestuurd

bij de bekende barokke naakten en Rubensengeltjes. Het Vlaams Agentschap voor Toerisme protesteerde zo tegen het beleid van bedrijven als Facebook om alle

afbeeldingen van blote billen en borsten automatisch te verwijderen: een vorm van censuur die zelfs beroemde meesterwerken treft.

foto flemishmastersCC

> PAUL PETERS TRIBUNELOOP

Al meer dan dertig jaar organiseert de SP in Oss het hardloopevenement de Tribune-loop, genoemd naar, jawel, het blad dat u nu leest. Dit jaar werd de hardloopwedstrijd óók vernoemd naar de grondlegger en jarenlange organisator, de vorig jaar overleden Paul Peters. Bij aanvang nam vriend en mede-SP'er Hans van Leeuwen het woord (foto). Ook aanwezig waren Pauls zoon Rick en dochter Eva, zij gaf het startschot. Start en finish waren zoals elk jaar bij het SP-pand op de Linkensweg in Oss.

foto SP Oss

> RONDRIJDEN MET EEN KUNSTWERK

De SP zoekt vrijwilligers met enthousiasme, tijd en gevoel voor evenementenorganisatie. Vind je het leuk om bij acties, partijbijeenkomsten en demonstraties uit te rukken met de SoeP Express? Je wordt – samen met anderen – ambassadeur van de partij, met een compleet ingerichte bus met een prachtig rijdend kunstobject. Mensen worden blij van je enthousiasme, de SoeP Express en de soep. Heb je belangstelling én een BE-rijbewijs, neem dan vóór 1 augustus contact op met Harre van der Nat van het SP-evenemententeam: hvdnat@sp.nl of bel 06 4838 1715. We nodigen je dan snel uit voor een bijeenkomst in Amersfoort, waar we je meer uitleg kunnen geven.

foto's archief SP

afbeelding SP Apeldoorn

Grote ophef deze zomer over de uitspraken van VVD-minister Blok, die beweerde dat mensen uit verschillende culturen niet vreedzaam samenleven. De SP Apeldoorn reageerde met een heldere boodschap. In een opiniestuk op Joop.nl schreef gemeen-

teraadslid Sunita Biharie: 'Stop met ons tegen elkaar uit te spelen als u zelf het probleem bent.'

sp.nl/Zwv

> PALMOLIESCHANDAAL

De vraag naar palmolie als grondstof voor voedingsmiddelen, verzorgingsproducten en biodiesel groeit. Om de productie uit te breiden, schuiven grote internationale bedrijven ernstige intimidatie en illegale boskap niet. Toch blijven ABN Amro, ING en Rabobank erin investeren. Omdat de gemeentelijke rekeningen van Amsterdam bij ING lopen, vinden gemeenteraadsleden dat het stadsbestuur deze bank op de misstanden moet aanspreken. 'We willen niet dat Amsterdam indirect bijdraagt aan mensenrechtenschendingen', licht SP-raadslid Tiers Bakker toe. 'Als ING blijft weigeren haar verantwoordelijkheid te nemen, moeten we overwegen om van bank te veranderen.'

Twée recente rapporten over misstanden in de palmoliesector zijn te lezen bij Milieudefensie: sp.nl/Zwt

> GRIP EN KIJK

foto's archief SP

Al enkele maanden toeren SP-voorzitter Ron Meyer en zijn voorganger Jan Marijnissen langs SP-afdelingen, elk met hun eigen bijdrage aan de verdieping binnen de partij. Meyer biedt Grip; zijn boek waarin hij verslag doet van zijn gesprekken met maatschappelijk leiders. De door veel geïnterviewden gedeelde analyse dat de mensen en de maatschappij in tijden van toenemende onzekerheid

meer grip nodig hebben is de basis voor interessante avonden, waar ook veel niet-SP'ers op af komen. Of misschien beter: nóg-niet-SP'ers. Voormalig partijvoorzitter Jan Marijnissen toont op zijn avonden zijn korte film over zijn bezoek aan de VS. Daar was hij in de jaren negentig ook al. Vorig jaar was hij er weer en hij sprak daar met mensen over hoe de VS er een kwart eeuw later voorstaat (zie

ook de Tribune van december 2017 voor een verslag van die reis). Marijnissen biedt inzicht en uitzicht, achtergrond en discussie. Deze avonden zijn meer voor SP-leden. Het is voor afdelingen nog steeds mogelijk om een bijeenkomst met Meyer of Marijnissen te organiseren. Als u zo iets wel wilt in uw buurt, neem dan contact op met uw SP-afdeling.

> ACTIE TOMAAT

De aanhoudende zomerhitte leidde tot een opmerkelijke advertentie op Marktplaats: 6 miljoen snacktomaatjes, gratis af te halen. Er was niets mis mee, alleen zagen ze er door de vele zon ietwat rimpelig uit. De advertentie werd massaal gedeeld op social media. Prompt ontstond er een ware

run op de overheerlijke smaakmakertjes en binnen no time waren ze op. Maar, zoals SP'er Eva de Bakker tweette: 'Leuke actie. Maar hierachter gaan hardwerkende telers schuil, die deze tomaatjes niet kunnen verkopen aan de grootgrutters omdat zij alleen "perfecte" tomaatjes willen.'

foto flickrCC

> 'DIT WORDT GEVAARLIJK. LÉTTERLIJK'

De SP in Gennep is in verzet gekomen tegen de sluiting van de ambulance-post door de zorgverzekeraars. En de socialisten staan ditmaal niet alleen met hun kritiek op de marktwerking in de zorg; alle politieke partijen plus de burgemeester van de Noord-Limburgse gemeente doen nu mee.

'U neemt niet alleen ons verre van serieus, maar ook uw klanten en dus onze burgers', schrijft de Gennepse politiek in een brandbrief aan de zorgverzekeraars, waaronder VGZ en CZ. Deze maakten midden in de zomer bekend de ambulancepost binnen een paar weken te gaan sluiten. En dat terwijl de aanrijtijd-norm van 15 minuten in de oude situatie vaak al niet gehaald werd.

'Dit kan mensenlevens gaan kosten', zegt SP-raadslid Hans Frentz. 'Hier vliegt de marktwerking in de zorg compleet uit de bocht. Alle andere partijen zien dat nu gelukkig ook.'

Zo stelde de Gennepse VVD: 'VGZ en CZ nemen risico's met onze veiligheid.' De PvdA heeft een oproep gedaan: 'Zeg je zorgverzekering bij VGZ en CZ op.' En

foto Daniel Farrell / flickrCC

burgemeester Peter de Koning benadrukte 'geen begrip voor hoe de zorgverzekeraars hierin handelen' te hebben en riep de inwoners van de gemeente op te gaan turven hoe lang het in de nieuwe situatie duurt voor de ziekenwagen ter plekke is. Zodat met feiten en cijfers aangetoond kan worden dat de ambulancepost in Gennep moet blijven.

Hans Frentz: 'Eerder werd bekend dat het politiebureau in Gennep ook al wordt gesloten. Er wordt geen rekening gehouden met de specifieke ligging van de gemeente tussen de Duitse grens en de Maas, waardoor de aanrijmogelijkheden voor hulpdiensten maar beperkt zijn. In onze kleine grensgemeente dreigt zich een gevaarlijke kaalslag te voltrekken. Létterlijk gevaarlijk.'

Als de zorgverzekeraars hun besluit niet herzien, zal de Gennepse SP doorgaan met acties.

> EU WIL DAT MULTINATIONALS KUNNEN MEEKIJKEN OP JE BANKREKENING

Als het aan de EU ligt worden banken binnenkort verplicht om toegang te geven aan multinationals die een kijkje willen nemen in je bankrekening. Bedrijven zoals Google en Facebook zijn daar natuurlijk heel blij mee. Zij weten nu al wat je op internet zoekt, wie je vrienden zijn en welke

evenementen je bezoekt. Straks weten zij dus ook welke spullen je koopt, bij welke winkels, en wanneer je salaris wordt gestort. We moeten niet raar opkijken als Facebook ons straks advertenties toont die precies aansluiten bij ons koopgedrag en de hoeveelheid geld op onze rekening! De

Europese richtlijn die dit mogelijk moet maken heet *Payment Service Directive 2*, oftewel PSD2. De SP stelt aanvullende maatregelen voor om mensen te beschermen. Het debat hierover in de Tweede Kamer zal direct na het reces plaatsvinden.

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

ROELIE POST

Met veel tamtam presenteerde Frans Timmermans zijn voorstel voor de bescherming van klokkenluiders. Ik mag daar voor de begrotingscontrolecommissie van het Europees Parlement een advies over schrijven. Onmiddellijk viel me op dat de voorstellen van Timmermans wel gelden voor de lidstaten, maar niet voor de Europese instellingen zelf. Alsof daar alles al goed is geregeld.

Niet dus. Al 18 jaar probeert de Nederlandse Roelie Post misstanden bij internationale adoptie van kinderen aan het licht te brengen. Daar zouden ook mensen binnen de Europese Commissie bij

betrokken zijn, of op zijn minst zouden ze ervan afweten en er niets aan willen doen. Terwijl het gaat om projecten die met Europees geld zijn gefinancierd.

Je zou denken dat de Commissie zo'n moedige ambtenaar zou belonen, maar in plaats daarvan kwam ze terecht in een eindeloze bureaucratie, waarbij ze voortdurend werd tegengewerkt. Per 1 augustus volgde ontslag. Ik heb uitgebreid met Roelie gesproken en hoewel ik niet uitsluit dat – naar de letter – de Commissie de regels heeft gevolgd, vind ik het onverteerbaar dat een klokkenluider in Nederland ondergedoken zit en naast het ontslag ook nog eens een forse rekening gepresenteerd kreeg over de tijd dat ze 'zonder geldige reden' niet had gewerkt.

In mijn advies wijzig ik het voorstel van Timmermans, zodat het juist ook op de Europese instellingen betrekking heeft. En daarnaast probeer ik, vooral achter de schermen, de Commissie zover te krijgen dat er voor Roelie een humane oplossing gevonden wordt. Want de bescherming van klokkenluiders vraagt niet alleen om goede regels, maar juist ook om respect voor de menselijke waardigheid. En daar schort het in de Europese bureaucratie nogal eens aan.

STOP MENZIS!

OMDAT EEN PATIËNT GEEN AUTO MAAR EEN MENS IS

Zorgverzekeraar Menzis gaat behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg betalen op basis van resultaat. Hoe dat resultaat objectief vast te stellen is, weet niemand. Wel is duidelijk dat het een kostenbesparing voor de zorgverzekeraar zal opleveren. Ook andere verzekeraars gooiden afgelopen zomer de beuk erin. Ze tonen de urgentie van een Nationaal ZorgFonds andermaal aan.

HET WAS IN HET NAJAAR van 2011, toen de Tweede Kamer een verstrekkend besluit nam. Het parlement nam namelijk een motie aan, waarin de regering werd opgeroepen om 'in overleg met alle partijen te komen tot een breed gedeelde en breed gedragen visie met als uitkomst de introductie van uitkomstfinanciering uiterlijk in 2020'.

Met 'uitkomstfinanciering' wordt natuurlijk prestatiebekostiging bedoeld, of nog eenvoudiger: vergoeding op basis van resultaat. Dat zou volgens een grote meerderheid van de Kamer nodig zijn, omdat – aldus de motie – 'kwaliteit van zorg en doelmatigheid hand in hand gaan en dit alleen mogelijk is als de daadwerkelijke medische resultaten van

zorg bekostigd worden'. En dat kan alleen 'wanneer er inzicht is in de kwaliteit van de medische resultaten', aldus de Kamermeerderheid. Bijna alle partijen stemden voor de motie die prestatiebekostiging in de zorg tot norm verhief. Behalve de SP en de Partij voor de Dieren.

‘Schaf de zorgverzekeraars af en zet één Nationaal ZorgFonds op zonder onnodige bureaucratie en geldverslindende concurrentie’

Het lijkt zo logisch: alleen datgene vergoeden wat het gewenste resultaat oplevert. Immers, als de remmen van je auto niet goed meer werken, ga je natuurlijk niet de ruitwissers vervangen. Maar, zo stelde de SP destijds, zo werkt het in de zorg niet. Want wat is het exacte resultaat van medisch handelen of juist van niet handelen? Wie beoordeelt dat en hoe gebeurt dat dan? Volgens de partij lag met uitkomstfinanciering bovendien het creëren van ‘een bureaucratistisch monster’ in het verschiet.

Ruitenwissers

En nu Menzis de behandeling van depressies en angsten alleen nog wil gaan vergoeden op basis van het resultaat in plaats van de duur van de behandeling, lijkt het monster nog groter en gevaarlijker te worden. In de geestelijke gezondheidszorg is een exact resultaat na behandeling immers nóg moeilijker vast te stellen. Menzis meent de resultaten niettemin te kunnen objectiveren, en wel door het laten invullen van vragenlijsten door patiënten. Maar volgens SP-Kamerlid Maarten Hijink is het ‘godsonmogelijk’ om het exacte resultaat na een medische behan-

deling vast te stellen. ‘Kijk, op zichzelf heb ik er niets tegen dat er met behulp van vragenlijsten vergelijkingen worden gemaakt en dat zorgverleners vervolgens samenwerken en van elkaar kunnen leren. Maar op basis daarvan het precieze resultaat van een behandeling vaststellen en daar dan de vergoeding van af laten hangen, dat gaat gewoon niet. Resultaatgericht vergoeden is een typische uitwas van het marktdenken in de zorg. Die manier van denken ziet mensen als auto’s: als er wat mankeert vervang je de remblokken, leg je er een set nieuwe banden op of monteer je een nieuwe thermostaat. En hup, rijden maar weer. Maar een mens is geen auto.’ En dan is er nog de perverse prikkel die het systeem met zich meebrengt. Want als je betaling afhankelijk maakt van het resultaat van de behandeling, dan wordt het financieel interessant om de makkelijkste patiënten te behandelen en de zware gevallen links te laten liggen. Hijink: ‘Het systeem van Menzis leidt ertoe dat niet de beste zorg de norm wordt, maar de goedkoopste. Mensen die zware zorg nodig hebben lopen het risico nergens meer aangenomen te worden.’ Een absurde, irreële

situatie? Geenszins, want het zit ingesloten in het systeem dat nou eenmaal op poten is gezet om de kosten te drukken omdat de zorg te duur zou zijn. Onder zulk gesternte zijn situaties alleen in menselijke zin absurd. In puur financiële zin zal degene die over de centen gaat zich niet afvragen of een zwaar depressieve patiënt misschien niet veel vrolijker wordt als hij begint te vermoeden dat hij te duur wordt en dat daardoor zijn behandeling weleens zou kunnen stoppen... Maarten Hijink: ‘Absurd is, dat patiënten een bepaalde behandeling niet krijgen omdat die niet rendabel is. Of dat bijvoorbeeld een fysiotherapeut geen vergoeding meer krijgt van de zorgverzekeraar, omdat hij of zij boven diens behandelindex valt (zijn of haar prestaties ten opzichte van het landelijk gemiddelde –red.). Dat komt omdat het vertrouwen weg is. Het vertrouwen namelijk, dat een zorgverlener z’n werk goed doet. Men gaat ervan uit dat de zorgverzekeraar het allemaal beter kan inschatten.’ En dat is in feite ook absurd, want die zou eigenlijk alleen over de financiën moeten gaan.

Anderhalf jaar geleden kwamen zo'n 10.000 mensen naar Den Haag om hun steun voor het Nationaal ZorgFonds kracht bij te zetten.

Frustrerend

Het is misschien wat al te makkelijk om op in het oog springende ontwikkelingen in de zorg het etiket 'absurd' te plakken. Maar wat rest je eigenlijk nog, als zorgverzekeraars met van alles bezig lijken te zijn behalve met het verzekeren van zorg? Wat moet je ervan denken, als zorgverzekeraars – waaronder Menzis – afgelopen zomer 20 miljoen euro bij ZiekenhuisGroep Twente (ZGT) claimen, omdat het ziekenhuis meer declaraties had ingediend – lees: meer zorg had verleend – dan vooraf was geraamd? En dan de vraag: wat vindt het kabinet daar eigenlijk allemaal van? Maarten Hijink trekt de minister regelmatig aan de jas, maar krijgt in de regel afhoudende antwoorden. Zoals over genoemd ziekenhuis in Twente. 'Het is de verantwoordelijkheid van het ziekenhuisbestuur', liet zorgminister Bruins weten toen Hijink hem onlangs om een stellingname vroeg. De SP'er vervolgde: 'Komt het voortbestaan van het ziekenhuis en/of het leveren van zorg in gevaar?' Antwoord van de minister: 'Een herstelplan moet erin resulteren dat in 2020 weer sprake is van een financieel stabiel ziekenhuis.' En eerder dit jaar trok Hijink aan de bel over Menzis die het resultaat van bepaalde hartoperaties (bypasses en dotteren) leidend ging laten zijn voor de hoogte van de vergoeding – weer die prestatiebe-

kostiging dus. Daar bleek de minister vooral positief over te zijn. Over de rol van Menzis geen onvertogen woord. 'De regering lijkt het allemaal wel best te vinden en wijst voor oplossingen naar de marktpartijen. Extra frustrerend is het, dat de regering daarbij altijd kan refereren aan die genoemde Kamermotie uit 2011', zegt Maarten Hijink. En wat vindt Menzis zelf eigenlijk? Het bedrijf spreekt op zijn website noch over uitkomstfinanciering, noch over prestatiebekostiging, maar over 'waardegerichte zorginkoop'. En die is volgens de zorgverzekeraar 'de sleutel voor toekomstbestendige en betere zorg voor verzekerden'. Met andere woorden: u wordt er beter van. Eenzelfde redenering pasten zorgverzekeraars, onder wie VGZ en CZ, in Gennep toe. In deze Noord-Limburgse gemeente kondigden zij afgelopen zomer ineens aan binnen een paar weken de ambulancepost te gaan sluiten. Dit tot woede van de inwoners en de voltallige politiek. In reactie daarop schreven de verzekeraars een brief, waarin staat dat de sluiting bedoeld is 'om de prestaties van ambulancezorg in de héle regio te verbeteren'. Het betrof namelijk een 'regionale verantwoordelijkheid, geen lokale verantwoordelijkheid'. Daar heb je wat aan als je getroffen wordt door een hartaanval. Ben je dan tevreden en gerustgesteld als je te horen krijgt: 'Meneer, de ambulance komt wat later want het is een regionale verantwoordelijkheid'? De zoveelste absurditeit: de ziekenwagen komt later, maar u wordt er beter van.

Nationaal ZorgFonds

De macht van de zorgverzekeraars reikt dus steeds verder en neemt steeds grotere risico's met de veiligheid en gezondheid van mensen. Natuurlijk: goede zorg is duur. Ook Maarten Hijink onderkent dat. 'Ook wij als SP bepleiten goede controle op de zorguitgaven. Maar dan moet je het vertrouwen teruggeven aan de zorgprofessionals, zodat de onnodige bureaucratie verdwijnt. En ervoor zorgen dat zorgverleners onderling kunnen samenwerken. Schaf de zorgverzekeraars af en zet   n Nationaal ZorgFonds op, zonder onnodige bureaucratie en geldverslindende concurrentie.'

De campagne voor het Nationaal ZorgFonds wordt binnenkort geïntensiveerd, weet Hijink. Tegen de achtergrond van de jongste ontwikkelingen is dat niet heel vreemd.

In zijn jaarverslag over 2017 maakt Menzis bekend vorig jaar een positief resultaat van 45 miljoen euro behaald te hebben. Dat kwam tot stand door 'meevallende zorgkosten en hogere bijdragen uit het vereveningssysteem'. Dat laatste slaat op de compensatie die zorgverzekeraars krijgen voor verzekerden van wie verwacht wordt dat zij meer dan gemiddeld gebruik maken van medische zorg. •

tekst Rob Janssen

Illustratie Bas van der Schot • foto Rob Nelisse

HOTEL-MONOPOLIE

De zomer zit er weer op. Veel mensen regelden hun vakanties op boekingsites als Trivago, Booking.com of Expedia. Achter de wereld van zonnige bestemmingen en nog zonnigere kortingen gaat echter een keihard systeem schuil van een handvol concerns. SP-Europarlementariër Dennis de Jong zet zich in voor een eerlijker speelveld voor ondernemers én reizigers.

DENNIS DE JONG VOND HET ERGENS wel een grappig voorval. Onlangs kwam een mevrouw van de beroemde Hilton-hotelketen bij hem langs. Of hij haar niet kon helpen, haar bedrijf kon niet meer tegen de boekingswebsites op. Grappig is het in die zin, dat het gerenommeerde Hilton met zulk een sjieke uitstraling hulp komt vragen bij een SP'er. Minder grappig is de reden van de noodkreet van de Hilton-mevrouw: de machteloosheid van haar bedrijf tegenover de boekingsites. De Jong: 'De internetplatforms dicteren de regels en zelfs grote hotelketens kunnen niet echt om ze heen.' Ze hebben namen als Booking.com, Expedia, Trivago. Een van de grootste, Booking.com, begon ooit als een Nederlandse website waar je kleinere, zelfstandige hotels kon vinden, vertelt Dennis de Jong. 'Maar het werd opgekocht door een Amerikaanse firma, die wereldwijd ging opereren. Het werd een enorme markt. Tegenwoordig zijn alle boekingsites in handen van slechts drie Amerikaanse concerns.' Is dat erg? 'Ja, want zij bepalen de voorwaarden waaronder de hotels opereren. En niet zelden misleiden ze de consumenten.'

In de praktijk werkt het zo: om voor potentiële klanten zo hoog en zo zichtbaar mogelijk op de ranglijsten van de internetplatforms te komen, betalen hotels en andere accommodaties flinke commissies (meestal tussen 15 en 20 procent van de kamerprijs) aan boekingswebsites. Die verbieden de hotels vervolgens in de regel om kamers goedkoper op de eigen hotel-website of elders op internet aan te bieden dan de prijs op de boekingsite. Een hotelier kan dus nauwelijks nog aan de knoppen van zijn eigen zaak draaien. Hij zit in een wurggreep, want afzien van de boekingsite betekent veel minder klanten. Immers: klanten zoeken en boeken hotelovernachtingen tegenwoordig hoofdzakelijk via internet. Daartoe aangemoedigd door bijvoorbeeld de tv-reclame van Trivago waarin je binnen

no-time de meest spectaculaire kortingen om de oren vliegen. Het ideale hotel voor de beste prijs! Van 110 naar 77 euro! Geen 150 maar 96 euro! Hoe kan dat dan allemaal, wetende dat de hotels zelf niet onder de prijs van de boekingsite mogen gaan zitten? 'Moet je mij niet vragen', zegt Dennis de Jong droogjes. 'Ik kan je alleen een tip geven: staar je niet blind op die zogenaamde kortingen. Dat is vaak allemaal flauwekul. Kijk naar de netto-prijs. Dat is wat je uiteindelijk betaalt.'

tijken de kleinere bedrijven afknijpen; dat is wat Dennis de Jong in toenemende mate zorgen baart. En dan gaat het zeker niet alleen om de hotel- en reisbranche. Boerenbedrijven die door de supermarktketens geduceerd worden, toeleveranciers die door grote bedrijven worden gedwongen om met veel te lange betalingstermijnen akkoord te gaan, franchisenemers die door het moederbedrijf worden afgeknepen; volgens De Jong 'regent het voorbeelden van wanpraktijken van

'Wanpraktijken van grote bedrijven tegenover het midden- en kleinbedrijf'

Kermis

Zo begint de hele sector, hotels én gasten, te lijken op een compleet dolgedraaide kermis. Een fonkelende kermis, bevolkt met mensen die denken heel wat euro's te gaan besparen door in attracties te stappen waarvan de eigenaar waarschijnlijk met pijn in z'n hart hoge prijzen moet vragen en het desondanks financieel niet meer redt. En achter de coulissen zit een handvol megaconcerns de winst te tellen. Want megaconcerns zijn het, de bedrijven achter de boekingsites, hotelzoekmachines, vergelijkingsportalen of hoe ze ook heten. Ter indicatie: Trivago werd een aantal jaren geleden ingelijfd door het Amerikaanse Expedia, dat ook al Cheaptickets en Hotels.com overnam. En Booking.com is al sinds 2005 in handen van Priceline, eveneens een reisgigant uit de VS.

De schaalvergroting, de enorme macht van een handvol concerns die met hun prak-

grote bedrijven tegenover het midden- en kleinbedrijf. In de interne marktcommissie van het Europees Parlement hebben we de laatste tijd ontzettend veel tijd besteed aan de vraag hoe we kunnen ingrijpen in de markt om uitbuiting van kleine bedrijven te voorkomen. Een van de dingen waar we aan werken is het inperken van de contractvrijheid, bijvoorbeeld als het gaat om die internetplatforms.' Dankzij die contractvrijheid kunnen de boekingsconcerns hotels via allerlei clausules verbieden om eigen prijzen te hanteren.

De SP-Tweede Kamerfractie kaartte die misstand eerder al bij minister Kamp van Economische Zaken aan. Maar die zag niets in een beperking van die contractvrijheid. Hoteliers bepalen volgens de minister immers zelf of ze een vermelding op de boekingsites willen of niet. Ziedaar de neoliberale mantra's van keuzevrijheid en zelfregulering. Keuze is er, ja. Alleen de

vrijheid niet. En de regulering is eenzijdig, top-down.

Motorfietsen

Maar volgens Dennis de Jong houdt het niet op bij beperken of verbieden van wurgclausules. 'De vraag die ik echt op de agenda van het Europees Parlement probeer te krijgen is: hoe komt het dat het allemaal zo uit de hand gelopen is? Hoe kan het dat in zoveel sectoren de schaal zo enorm vergroot is, dat zich oligopolies van een handvol concerns hebben kunnen vormen die onderhand meer macht hebben dan individuele regeringen? We moeten ons afvragen wanneer een bedrijf te groot, *too big to fail* wordt.' Daarmee legt De Jong een link naar de financiële crisis die tien jaar geleden losbarstte. Banken die men betitelde als *too big to fail*, te groot om om te vallen, waren zo groot en zo vervlochten met alles en iedereen, dat ze niet failliet móchten gaan omdat anders de hele wereldeconomie in elkaar zou storten. Ze moesten veelal met overheidsgeld gered worden. De Jong

vervolgt: 'Het échte probleem zit 'm in het Europese mededingingsrecht. Dat komt erop neer dat de Europese Commissie oligopolies – dus: heel weinig aanbieders op bepaalde markten – op zich geen probleem vindt, zolang ze maar geen misbruik maken van hun dominante posities. Dat dat wél gebeurt, kunnen we overal zien en merken. En vergis je niet: de mega-concerns lukt het ook nog om landen tegen elkaar uit te spelen. Als de wetgeving in het ene land ze niet zint, hoppen ze gewoon naar een ander land. Kortom: het is de hoogste tijd dat we een minimum aantal aanbieders op een specifieke markt eisen. En als dat niet kan, is er geen sprake meer van een markt en moeten we de activiteiten terugclaimen als publieke diensten. De vele ontmoetingen die ik heb gehad met ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf die hard werken voor hun zaak en afgeknepen, uitgebuit worden door eenzijdig opgelegde contracten vormen voor mij een extra stimulans om een vuist te maken. Om te beginnen tegen dat mededingingsrecht.'

Nog even terug naar de boekingswebsites op het internet. Dennis de Jong: 'Het is je vast al opgevallen dat zo'n beetje het hele internet-gebeuren in handen is van een paar grote bedrijven in de Verenigde Staten. Van Facebook en Google wist je het al. Maar ook de internet-platforms in de reisbranche zijn dus in Amerikaanse handen. Dit terwijl het voor iedereen toegankelijk maken van het internet ooit een initiatief was van idealisten die wilden dat gewone mensen er ook iets aan hadden.' De Jong wil maar zeggen: anno 2018 is het gekaapt door het grootkapitaal.

In reactie op de importheffingen die Donald Trump oplegde, reageerde Europa stoer met heffingen op Amerikaanse Harley Davidson-motorfietsen, spijkerbroeken en whiskey. Triviaal? U zegt het maar. Maar de internetreuzen uit de VS laat Brussel vooralsnog ongemoeid. •

tekst Rob Janssen
illustratie Nenad Mecava,
Mohamed Hassan / Pixabay

Volle bak in De Prael.

BREED VERZET TEGEN OPHEFFEN MINIMUMLOON

‘IK DRAAG MEER BIJ DAN WAT IK PRODUCEER’

Het is stampvol in het café van brouwerij De Prael in Amsterdam – toch niet bepaald een klein zaaltje. Honderden mensen zijn op woensdagmiddag overal vandaan gekomen om op te komen voor iets wat eigenlijk heel logisch zou moeten zijn: het minimumloon.

STEFANIE WALRAVEN EN CORNÉ HEUTMEKERS (foto) zijn een stel en hebben allebei een arbeidsbeperking. Walraven studeert nog; eerst voor onderwijsassistent en nu toegepaste psychologie. Zij hoopt dat ze straks nog aan een volwaardige baan kan komen die haar voldoening geeft en waar ze als gelijkwaardige werknemer wordt behandeld. Want: ‘Dit is gewoon discriminerend voor mensen

met een beperking. Op deze manier krijgen wij steeds minder.’ Haar partner Heutmekers maakt zich ernstige zorgen over de toekomst. Hij werkt in het magazijn van een deurenfabriek, bouwt pensioen op en krijgt vakantiegeld: ‘Als ik dat kwijtraak, weet ik niet of we nog wel op vakantie kunnen. Is dat te veel gevraagd? Ik werk ook hard.’ Hij ergert zich aan de leugens van Rutte, die hardwerkende Nederlanders ooit 1000 euro beloofde: ‘En dan dit. Deze plannen moeten echt van tafel.’

Bezuiniging van 500 miljoen

Voor wie het nog niet weet: het kabinet wil het mogelijk maken dat mensen met een arbeidsbeperking minder dan het minimumloon krijgen. Zo zouden ze interessanter worden voor werkgevers – die het daar helemaal niet mee eens zijn, maar meer daarover later. De arbeidsgehandicapte kan dan bij de gemeente een ‘loondispensatie’

aanvragen om het loon aan te vullen. Maar dit geldt als een uitkering. Dus als je wat gespaard hebt, of je hebt een partner met eigen inkomsten, dan is het nog maar de vraag of je echt op het minimumloon uitkomt. En alsof dat nog niet erg genoeg is: er wordt ook geen pensioen meer opgebouwd, vakantiegeld vervalt. En de arbeidsgehandicapte moet het zelf allemaal regelen. Hoewel het kabinet dit beleid probeert te verkopen met de boodschap dat het voor iedereen beter is, staat er onderaan de streep een bezuiniging van 500 miljoen euro per jaar. Inderdaad: terwijl politici juichen over de economie en buitenlandse aandeelhouders cadeautjes krijgen van Rutte (afschaffing dividendbelasting), kan er volgens het kabinet bij de arbeidsgehandicapten wel een half miljard vanaf.

‘Samen optreden’

Terug naar Amsterdam, waar voormalig SP-wethouder Arjan Vliegthart een keur aan sprekers de revue laat passeren. Vakbonden FNV (‘Participeren is volwáárdig meedoen!’) en CNV zijn vertegenwoordigd (‘Wij geven als vakbond geen stemadvies, maar denk er bij de Provinciale Statenverkiezingen nog maar eens goed over na!’). Advocaat Marc Hüsen legt uit hoe het ontduiken van het wettelijk minimumloon zich verhoudt tot allerlei verdragen en mensenrechten. Hoewel de SP deze aftrap heeft georganiseerd, sluiten andere partijen zich er graag bij aan.

Lodewijk Asscher van de PvdA is er ook: ‘Het minimumloon geldt voor ons allemaal; het is niet aan de werkgever om te bepalen wat iemand waard is. We moeten hier samen optreden.’ Huib van Olden is CDA-wethouder in Den Bosch en hij haalt Martin Luther King aan, die stelde dat rechtvaardige wetten zijn gebaseerd op morele wetten. Van Olden ziet dat veel collega-wethouders het met hem eens zijn: ‘Het verzet wordt zo massief, dat dit niet doorgaat’, voorspelt hij. GroenLinks-voorzitter Jeroen Postma sluit zich daar van harte bij aan: ‘Je hebt recht op respect en waardering.’

‘Onwettig en onfatsoenlijk’

Pieter Derks (onder andere bekend van De Nieuws BV op radio 1) maakt in een grappig filmpje duidelijk waarom het zo oneerlijk is. De redenering is ‘je krijgt geen pensioen-opbouw omdat je onder het minimumloon werkt’. Dat noemt Derks twee keer genaaid worden met het woordje ‘omdat’ ertussen. Net als: ‘Ik heb je tv gejat omdat ik je ruit heb ingeslagen.’ Hij vindt juist dat je als arbeidsgehandicapte dubbel betaald zou moeten krijgen, vanwege alle hobbels die je al moet

Vlnr: Amber Bindels van Wij Staan Op, Arjan Vliegthart, Lilian Marijnissen en Jasper van Dijk.

‘Hoe haal je het in je hoofd om tegen een groep mensen te zeggen: jullie zijn dat minimumloon niet waard’

nemen om aan het werk te kunnen.

Ook het bekende gezicht van Maarten van Rossem verschijnt op het scherm. Van Rossem noemt het plan onwettig en onfatsoenlijk. Zeker na het sluiten van de sociale werkplaatsen, waartoe het vorige kabinet (‘ik moet zeggen waarin ook de partij zat waar ik op gestemd had’) helaas heeft besloten. Tienduizenden mensen zouden terecht kunnen bij gewone bedrijven – maar dat gebeurde dus amper en nu worden de werkgevers gepaaid.

Bisschop De Korte, ook uit Den Bosch, geeft in een videoboodschap zijn steun aan de strijd van de SP op dit punt. Het is wat hem betreft een kwestie van menselijke waardigheid. Steun ook op het podium van Jan-Jaap de Haan van Cedris (vereniging van sociale werkgevers). Hij stelt dat loondispensatie niet gaat werken: ‘We hebben al ervaring met dit systeem, namelijk voor Wajongers. Onze ervaring? Het werkt gewoon niet. Haal dit plan van tafel.’ Werkgevers willen het dus helemaal niet. David Jansen uit Amsterdam is zelf ook sociaal werkgever en hij ziet dat er iets helemaal misgaat: ‘Elke werkgever die ik spreek en aan wie ik kort uitleg wat er gaat gebeuren, zegt: wat is dit voor waanzin?’ Jansen wil als werkgever mensen gewoon een volledig loon kunnen geven.

‘Je schaft een deel van onze onafhankelijkheid af’

Gelukkig kwamen behalve bestuurders en BN’ers ook actievoerders zelf aan het woord. Zij waren het immers die, onder andere met hun comité Wij Staan Op, een succesvolle petitie startten, op tv uitlegden wat er mis is met het plan van het kabinet en zo veel steun voor het verzet verwierven. Amber Bindels – eerlijk is eerlijk, zij is intussen ook een BN’er geworden – verwoordt het goed: ‘Het gaat er steeds meer om wat mensen kosten en wat ze produceren. Maar ik draag meer bij dan wat ik produceer.’ Op de vraag van Vliegthart of ze het druk heeft gehad sinds de start van de acties, antwoordt Bindels: ‘Sinds de petitie is gestart heb ik erg weinig geslapen. Het scheelt nog dat ik verder veel zit.’ Ook als de actie een succes is, zal ze weinig slapen: ‘Want dan is het eerst nog feest!’

Noortje van Lith, net als Bindels activiste van het eerste uur, legt uit dat het om een gevoel van eigenwaarde gaat: ‘Het minimumloon bestaat dit jaar vijftig jaar. En het dan voor ons juist nu afschaffen?! Daarmee schaf je een deel van onze onafhankelijkheid af.’ Van Lith, zeer actief op Twitter, ziet dat veel organisaties zich aansluiten bij het verzet: ‘Een heel groot deel van de maat-

schappij is ertegen. Als het minimumloon afgeschaft wordt, is dit gewoon geen democratie meer.’

SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk is blij met de grote opkomst en de uitgesproken steun: ‘Vandaag blijkt: dit plan heeft geen steun in de samenleving. Ik roep VVD-staatssecretaris Van Ark op dit kille plan in de prullenbak te gooien en open te staan voor alternatieven. De SP heeft een veel beter plan, waarbij we arbeidsgehandicapten als volwaardig werknemers behandelen en het minimumloon overreind laten.’

SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen sluit de middag af en is trots dat de aftrap van het verzet zo breed gedragen is: ‘Bij wet is vastgelegd dat het minimumloon de bodem is. Er wordt in Den Haag volop gejubeld over de economie. Hoe haal je het dan in je hoofd om tegen een groep mensen te zeggen: jullie zijn dat minimumloon niet waard. Het is tijd voor rechtvaardigheid; dit plan is oneerlijk en onacceptabel. Iedereen die zich bij deze brede groep mensen, organisaties en partijen wil aansluiten, is welkom. We gaan dit winnen.’ •

tekst Diederik Olders
foto's Rob Nelisse

LINKSVOOR

ZEEBONK

Al jaren fietst Dirk van Duijn uit Noordwijk aan Zee elke maand 13 kilometer naar Leiden om Tribunes op te halen. Die brengt hij vervolgens te voet rond in Noordwijk en Noordwijkerhout, zo'n 6 kilometer verderop. Maar nu vindt hij het welletjes: onlangs heeft hij de afdeling laten weten dat het tijd wordt voor een nieuwe Tribunebezoeker. Dirk van Duijn wordt deze maand 92 jaar. Hij heeft vier kinderen en negen kleinkinderen. 'Zeg maar Dirk, ik voel me helemaal geen meneer.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang bent u al lid van de SP?**

'Sinds 2011. De afdeling keek wel even verbaasd op dat ik me ook meteen aanmeldde als Tribunebezoeker.'

› **Hoe bevalt het leven in Noordwijk?**

'Prima, ik krijg nooit genoeg van de zee. Vroeger heb ik gevaren. Alle rangen heb ik doorlopen, van matroos tot kapitein. Nu maak ik nog dagelijks een flinke wandeling langs de kust.'

› **Wat was uw favoriete bestemming als zeeman?**

'Het Caraïbisch gebied. Daar heb ik als jonge matroos drie jaar op een tanker gevaren. Prachtig, die eilanden. Ik heb er nog een geliefde gehad. In Le Havre ook trouwens, nog een favoriete bestemming. Zij heeft me de liefde voor Frankrijk bijgebracht. Ik volg nog altijd conversatiecursussen Frans, voor de gezelligheid.'

› **Had u in ieder stadje een ander schatje?**

'Haha, zo was het inderdaad wel een beetje.'

Totdat ik mijn vrouw ontmoette, toen was dat gauw over. Ik ben toen ook overgestapt van de grote vaart naar de kustvaart, zodat zij mee kon.'

› **Was het liefde op het eerst gezicht?**

'Ja. Tijdens mijn verlof ging ik naar de Zeevaartschool in Amsterdam en we ontmoetten elkaar in de bus. Een poosje later lag er een briefje in mijn brievenbus: ze wilde graag een avondje met me uitgaan. We zijn altijd samen gebleven. De laatste drie jaar van haar leven was ze opgenomen in een zorgcentrum. Ze had alzheimer, maar ze was nooit lastig en ze heeft me tot het laatst herkend.'

› **Heeft u hobby's?**

'Ik ben gek op talen en ik mag graag filosoferen over wiskundige vraagstukken. En ik sport: kogelstoten en discuswerpen. Samen met mijn zoon Bas. Het sportieve zit in de familie.' ●

SP'ERS NEMEN NOGMAALS POOLSHOOGTE

BEDRIJVEN DE LUSTEN, MENSEN DE LASTEN

Tien jaar arbeidsmigratie vanuit en naar Polen. Dat laat sporen na in de Poolse samenleving. Jasper van Dijk: 'Dit is rauw kapitalisme, de maatschappij mag de klappen opvangen.'

SP-TWEEDE KAMERLEDEN JASPER VAN DIJK en Bart van Kent bezochten eind augustus Polen. Tien jaar geleden was Van Kent, nog als medewerker van toenmalig Kamerlid Paul Ulenbelt, ook al in het land. De Nederlandse grenzen waren toen net opengestaan voor Poolse werknemers. Van Kent: 'Je kon toen nergens kijken of je zag reclame van Nederlandse uitzendbureaus om toch vooral in Nederland te gaan werken. *Praca w Holandii!* Tien jaar later zijn de uitzendbureaus niet meer weg te denken en zijn de gevolgen van massale arbeidsmigratie nog zichtbaarder geworden.

Van Dijk vertelt over hun bezoek aan – heel toepasselijk – een tomatenkwekerij: 'In de Nederlandse kassen werken veel Polen, maar in de Poolse kassen werken juist veel Oekraïners.' Wat de Polen voor Nederland zijn, zijn de Oekraïners voor Polen. Van Dijk: 'De arbeidsmigratie wordt gebruikt door werkgevers om de lonen te drukken. Een overschot aan werknemers in Nederland verzwakt de onderhandelingspositie van werknemers. En drukt zo de lonen. Hetzelfde gebeurt in Polen: daar worden de ongeveer anderhalf miljoen Oekraïners gebruikt om de lonen ook daar te drukken.'

Gebrek aan werknemers

Een deel van de Poolse arbeidsmigranten heeft zich inmiddels definitief in Nederland gevestigd. Ruim een derde is pendelmigratie. Van Kent wijst op de gevolgen voor de Poolse samenleving: 'Die mensen zijn een

paar maanden in Nederland, gaan weer terug naar Polen enzovoort. Hun kinderen worden bij grootouders achtergelaten of, als de oudste een jaar of twaalf is, alleen achtergelaten. Dat zagen we tien jaar geleden al ontstaan en dat is niet minder geworden. In Oekraïne gebeurt nu natuurlijk hetzelfde.' Ook economisch heeft Polen last van de migratie; de economische groei wordt geremd door het gebrek aan werknemers, die immers in landen als Nederland wel vier keer zo veel kunnen verdienen. Van Kent: 'Zo vertelde een restauranthouder dat ze de boel moet sluiten omdat ze geen mensen kan vinden.'

Loondumping

De uitzendbureaus profiteren. Van Dijk: 'We spraken met mensen van OTTO Workforce en die zijn al bezig uit te breiden naar Moldavië en zelfs Vietnam – waar het voormalig communistische Polen een historische band mee heeft. Dit is rauw kapitalisme, iedereen werkt een paar landen verderop, de bedrijven en uitzendbureaus pakken de

winsten en de maatschappij mag de klappen opvangen.' Van Dijk heeft een plan gemaakt tegen deze loondumping, in lijn met wat de SP al langer voorstelt. In het kort: 'Werkvergunningen, eisen stellen zodat arbeidsmigranten niet goedkoper zijn dan Nederlandse werknemers en uitzendbureaus die de regels overtreden aanpakken.'

Solidariteit met de portemonnee van aandeelhouders?

Van Kent wil nog wat kwijt: 'Al jaren roepen de voorstanders van vrije arbeidsmigratie dat tegenstanders nationalist zijn, die alleen aan zichzelf denken en niet solidair zijn met Polen. Het is dus precies andersom. Ongeremde arbeidsmigratie spekt de kassen van de Nederlandse bedrijven, terwijl de Poolse en Oekraïense samenleving – en straks de Moldavische enzovoort – in de problemen komt. Niet de grens over kijken naar de gevolgen van migratie in landen waar mensen vertrekken: dat is nationalistisch!' De solidariteit waartoe deze vrijemarkt-gelovigen oproepen, blijkt vooral solidariteit met de portemonnee van de aandeelhouders. ●

tekst Diederik Olders
foto's Hans Boerwinkel

1. Op bezoek in de Poolse tomatenkas.
2. McDonald's werft personeel in Polen in de Oekraïense taal.
3. Op bezoek bij de beroemde vakbond Solidarność.
4. In gesprek met restauranthouder die moet stoppen wegens tekort aan werknemers.

Groningen

er is een werkgroep
 die moet zoeken naar waarheid
 hoewel die bijna iedereen al kent
 geeft twijfelaars weer hoop
 had niet mogen gebeuren
 zegt voorzitter van werkgroep
 een vuistdik verslag in zijn beide handen
 van acht honderd pagina's

met die wijze uitspraak
 kan de bestuurder weer verder

Klaas de Graaff

DOORLOPENDE MACHTING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

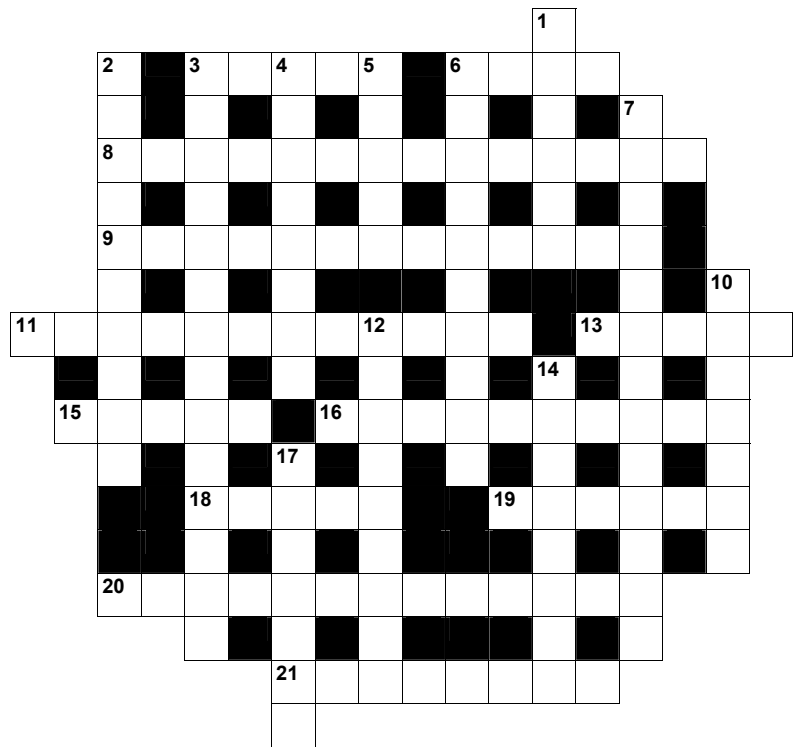
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3 Zo naakt zijn lachende tanden. (5)
- 6 Verwarde vrucht denkt dat-ie (bv.) chocola is. (4)
- 8 Kopstuk in politieonderzoek. (14)
- 9 De uitvoerder bouwt alleen de begane grond, en kelders. (13)
- 11 Overlegorgaan voor offshore-tandartsen. (12)
- 13 Daarmee gaat de kerk te water. (5)
- 15 Duurzaam gekleurd? Rijden maar! (5)
- 16 Gehandicapte vogel eindigt op bord. (6,4)
- 18 Kronkelige Nederlandse rivier is buigzaam. (5)
- 19 Vaatdoekcrisis. (6)
- 20 Middenstanders krijgen kroost maar niet de deur uit. (13)
- 21 Bestemming: laatste leesteken in een boek. (8)

Verticaal

- 1 Vertoont hiermee de spin zich op internet? (6)
- 2 Goed onderhouden gemeente in Drenthe. (10 en 6,4)
- 3 Bakker heeft weer inkomen. (5,2,2,5)
- 4 Logies? Op de zolder. (8)
- 5 Zet niet alleen de puntjes op de i. (5)
- 6 Hommage aan (oorzaak van) argumenten. (10 en 5,5)
- 7 Amusementsoord waar tortelduifjes zich prettig voelen. (13)
- 10 Ten teken dat de vogeltjes gecontroleerd zijn. (7)

- 12 Wordt vooral aanbeden op het witte doek. (9)
- 14 Is in kleine kring vastgesteld. (8)
- 17 Slechts weinigen willen zo tennissen. (7)

BEELDSPRAAK

In beeldspraak zitten elementen van o.a. rebus en crypto die tezamen de oplossing geven: een citaat van een bekend politicus. Destilleer met behulp van de Hints (die niet op volgorde staan!) de juiste woorden uit de tabel met plaatjes. Hiervoor gebruikt u de aanwijzingen die tussen haakjes staan. Meerdere aanwijzingen worden gescheiden door ' ; '. Voorbeeld: als de afbeelding (van een) 'huis' is, en achter de hint staat: (h=b) dan is het woord 'buis'. Soms worden verschillende afbeeldingen achter elkaar gebruikt om één woord te vinden. U ziet dan tussen teksthaakjes bijvoorbeeld: [2van2] - hetgeen betekent dat er nog één woord vóór komt. De meeste hints hebben met politiek te maken. De oplossing, (citaat én geciteerde) kunt u naar de redactie sturen. Veel puzzelplezier.

Hints:

- Samen met 'het zij zo' is deze tijdelijke woning een nuttig toetsmoment. (in+ ; t=s)
- Bij Kamergotchi (app van Zondag met Lubach) kwamen alle Lijsttrekkers uit een ... (-e ; +k)
- Primus inter pares, werk -je in een schaakstuk? (-or) [2van2]
- Ze bestaan o.a. voor 'geboorte' en 'beleg' maar hebben niets met beschuit te maken. (e=i ; a=l ; ll=f) [1van3]
- Bij de TU Delft weten ze wel hoe ze de boel aan kant krijgen, met het 'verbeteringsinstrument gemeentelijk reinigingsmanagement'. (g=rd)
- Bij een begrotingoverschot van 2 miljoen had men in gemeente '.... Dal' 53 plannen om het weg te werken. (woorden samenvoegen ; b=v ; g=v)

- 'Een lege maag .. geen goede politiek adviseur' (Einstein). [3van3]
- De eerste hield het niet lang vol in de Tweede Kamer. Dus maar iets met 'een voet van perenhout en een mast van gepareld roestvrij staal'. (-vl ; O)
- Maar goed dat je er meer dan een hebt, anders zou je er niet door kunnen gaan? (g+ ; k=e) [1van2]
- 'De bekendste politieke as is de links-rechtsas'. Hmm. Zitten ze dan toch op één ...? (l=m)
- Je vindt van alles op jouw website van de Overheid, maar geen zilver of kolen. ...-ie heeft-ie niet, de premier. (c+ ; v=r) [2van3]
- Zou een naamsverandering 'Marine Le' ook werkelijk van koers doen veranderen? (-p)
- 'Privacy First' roept het kabinet op tot het stoppen met het delen van persoonsgegevens met de'. (r=u ; +en)
- Een politicus kan alleen een ... zijn. Anders is zij een politica. (m=v)
- '€\$ we can!'. (-y)

OPLOSSING GROTE SP-ZOMERPUZZEL 2018

Vredesakkoord

De winnaar van de zomerpuzzel 2018 is Tammo J. Hak uit Woldendorp. Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 26 september 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl. Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 9 • oktober 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

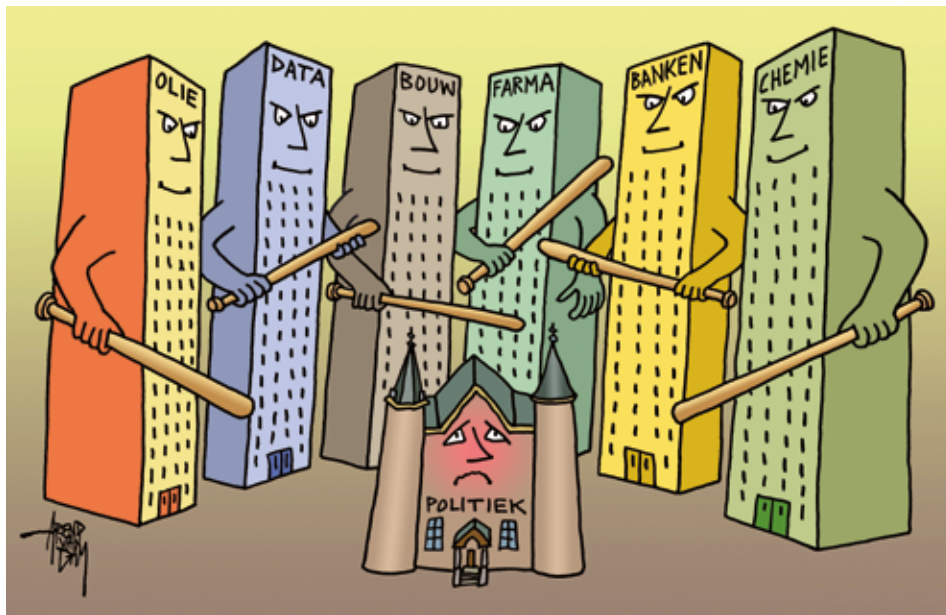

TIJD VOOR RECHTVAARDIGHEID

BURGEMEESTER ROEMER

LINKS PLAN: MENSEN BOVEN MULTINATIONALS

Arend van Dam

BESLIS MEE

De SP is een democratische partij. Leden bepalen wat er in de verkiezingsprogramma's komt. Maar dan moeten ze zich er wel mee bemoeien! De komende tijd zijn er ledenvergaderingen en regioconferenties over de programma's voor Provinciale Staten en het Europees Parlement. Informeer bij je lokale afdeling wanneer jij je ermee kunt bemoeien.

foto: Rob Voss

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

KLEUR JE AFDELING ROOD

In elke afdeling wonen jongeren die verandering willen in hun woonplaats, op school of werk. We moeten ze alleen nog vinden, zodat ze zich kunnen organiseren en actief worden. Op zondag 21 oktober komt aan bod hoe je dit als afdeling kunt doen, op de jaarlijkse 'Kleur je Afdeling ROOD'-scholing. Alle afdelingen worden hier de komende tijd nog voor benaderd. Kun je niet wachten, heb je al vragen of wil je nu al aan de slag? Neem dan via rood@sp.nl contact met ons op.

foto: archief ROOD

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Wiebe Kiestra,
Peter Sas, Karen Veldkamp,
Cees Wouda

Foto cover
Rianne Noordegraaf

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam,
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Linkse partijen presenteren alternatieve keuzes

4

De aftrap

Tijd voor Rechtvaardigheid

6

Cem Laçın

'Mijn focus ligt bij de mensen die ik een stem wil geven'

17

Burgemeester Roemer

Selfies, straatcoaches en schijnwerpers

20

Kweekschool

Hoe de EU het hoger onderwijs beïnvloedt

24

10 Oogstmaand september: Overal haalden SP'ers successen binnen

26 Gered gereedschap: Een tweede leven in Afrika

28 LinksVoor: Marja Remesar kan zweven op de golven

14,15,16, 29 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Wensen

Koen is hoofdagent in Tilburg. Eigenlijk is hij vrij, maar hij is toch maar aan het werk gegaan. Zonder hem rijdt er nóg een politieauto minder in de stad. Er komt een melding van huiselijk geweld. Ter plaatse blijkt de verdachte mogelijk in de buurt te zijn en er is een kans dat hij een vuurwapen heeft. Koen is alleen. Het duurt tien minuten voordat er collega's zijn om hem te helpen. Later blijkt het slachtoffer waar hij in zijn eentje naast heeft gestaan zelf ook verdachte te zijn: ze heeft iemand neergestoken. Koen is nu tien jaar agent. In die jaren heeft hij het aantal collega's af zien nemen. Het aantal zaken dat op de plank blijft liggen, zag hij toenemen. Hij legt zich er niet bij neer. Ik heb hem gevraagd welke verandering hij zou wensen. Meer collega's, was zijn heldere antwoord.

De afgelopen tien jaar is er bijna zestig miljard bezuinigd op de publieke sector. Niet alleen agenten als Koen merken elke dag de gevolgen. Leraren, verpleegkundigen, buschauffeurs, thuiszorgmedewerkers: allemaal hebben ze te maken met een te laag loon en een te hoge werkdruk. De publieke sector staat in de fik, zeggen zij terecht. Tijdens de Algemene Beschouwingen vroeg ik Mark Rutte wat hij tegen Koen en al die andere helden van de publieke sector te zeggen heeft. 'Ik kan niet al uw wensen honoreren', was zijn antwoord.

Had hij dat maar tegen Shell, Unilever en de buitenlandse aandeelhouders gezegd. Want als zij aankloppen, groeien de bomen tot in de hemel. Als zij bellen, is voor Mark Rutte alles mogelijk.

Gelukkig komen de helden van de publieke sector in actie. Zij slaan de handen ineen en eisen dat er geen miljarden naar de buitenlandse aandeelhouders gaan, maar naar de samenleving. Zij willen dat het kabinet niet kiest voor de snelle winsten van enkelen, maar voor het algemeen belang.

Zullen we hen samen steunen? Omdat Koen en al die anderen die dag in dag uit voor onze samenleving klaarstaan, verdienen dat hun terechte wensen wél worden gehonoreerd.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

MENSEN BOVEN MULTINATIONALS, OOK IN 2019

Samen met GroenLinks en de PvdA heeft de SP een pakket op tafel gelegd met alternatieve keuzes voor de Rijksbegroting. Juist nu Rutte III op het punt staat om cruciale zaken in gang te zetten, bijvoorbeeld over de dividendbelasting, laten de drie partijen zien dat het anders moet. En dat het ook kan.

VAN EEN 'TEGENBEGROTING' spreekt SP-Kamerlid Renske Leijten liever niet. 'Het gaat om gezamenlijke, alternatieve keuzes voor de plannen die dit kabinet voor 2019 in petto heeft. We benoemen de grootste tegenstellingen tussen enerzijds de drie partijen en anderzijds het kabinet en presenteren gezamenlijke alternatieven',

zegt ze. Anders dan vorig jaar, toen GroenLinks, PvdA en SP een alternatief voor het regeerakkoord van de toen nieuwe regering presenteerden, richt links zich nu specifiek op de speerpunten van Rutte III voor het komend jaar. En dat heeft een reden. Leijten: 'Het gaat over de begroting van 2019, maar dat is wel een belangrijk jaar waarin het kabinet cruciale dingen ten uitvoer gaat brengen. Bijvoorbeeld de afschaffing van de dividendbelasting en twee schijven voor de belastingen, twee zaken waarvan multinationals en de hoogste inkomens profiteren.' Met andere woorden: als het kabinet daarvan af zou zien, ontstaat er ruimte voor tal van investeringen in de samenleving waar iederéén in Nederland van profiteert. *Mensen boven multinationals, óók in 2019*, zoals het stuk heet, bevat concrete voorstellen waarover de SP, de PvdA en GroenLinks het gezamenlijk eens zijn. Daarnaast richt het stuk zich op de begroting voor 2019; de concrete kabinetsplannen voor komend jaar dus. Het is dus geen volledig nieuw regeerakkoord op alle mogelijke onderwerpen van de Rijksoverheid en de begroting.

‘Het kabinet hóéft niet te zwichten voor de chantage van Shell en Unilever, dat is een keuze’

Leijten: ‘Rutte III wil komend jaar bijvoorbeeld ook 1,2 miljard extra aan Defensie uitgeven. Dat betreft vooral het aanschaffen van wapens en materieel. Dat hoeft wat ons betreft ook niet, maar dit staat in het regeerakkoord.’

Waar de drie partijen het over eens zijn, is dat er twee miljard zou moeten gaan naar meer loon en minder werkdruk voor onder meer politieagenten, zorgmedewerkers en leraren. Ook in een halvering van het eigen risico in de zorgverzekering is voorzien, als opmaat naar volledige afschaffing in de toekomst. Verder bepleit *Mensen boven multinationals*, óók in 2019 de mogelijkheid voor mensen in zware beroepen om eerder met pensioen te gaan, alsmede investeringen in lokale armoedebestrijding, de oprichting van een investeringsfonds voor de bouw van meer betaalbare en duurzame woningen en een verlaging van de energienota van gezinnen. De drie partijen zien ook af van de btw-verhoging voor dagelijkse boodschappen.

Dit alles is mogelijk door – zoals gezegd – de dividendbelasting ongemoeid te laten, de winstbelasting voor multinationals niet te verlagen maar te verhogen, het hoogste belastingtarief niet te verlagen en het laagste tarief niet te verhogen, plus miljonairs en banken eerlijker te belasten. Bovendien willen de drie partijen klimaatrechtvaardigheid. Daarom verlagen ze de energierekening van gezinnen en leggen ze de rekening neer bij de vervuilers: de bedrijven.

Kijken we naar wat in financiële zin onder de streep staat, dan zien we dat in het alternatieve pakket van links de Rijksuitgaven en -inkomsten in balans zijn. Afzien van genoemde btw-verhoging betekent weliswaar drie miljard euro minder Rijksinkomsten; het niet laten doorgaan van de verlaging van de winstbelasting levert al weer ruim twee miljard op en verhoging van de bankenbelasting een miljard. Kosten salarisverhoging en werkdrukvermindering in de publieke sector zo’n twee miljard, het eerlijker belasten van grote vervuilers brengt weer ongeveer eenzelfde bedrag op.

Renske Leijten: ‘Het gaat erom dat je andere keuzes kunt maken. Kijk je bijvoorbeeld naar de dividendbelasting, dan hoéft je dus niet te zwichten voor de chantage van Shell en Unilever. Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen zullen we onze voorstellen inbrengen en er zal ongetwijfeld nog heel wat over gedebatteerd en gesteggeld gaan worden.’ •

tekst Rob Janssen
illustratie Arend van Dam

MAIL VAN RON

SP-voorzitter Ron Meyer mailt een open brief aan ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw

Slechter dan je ouders?!

Hoi Lisa,

Ik kon mijn ogen niet geloven toen ik het las. Voor het eerst sinds de Tweede Wereldoorlog dreigen dertigers het slechter te krijgen dan hun ouders. En dat in een van de rijkste landen ter wereld. De vooruitzichten voor de jongere generaties zijn al niet beter. De belangrijkste oorzaken? Twee derde van de jongeren heeft een onzeker contract. Mede daardoor blijven ook de lonen achter. Bij een bedrijf als AH moet een vakkenvuller maar liefst 500 jaar werken voor een jaarsalaris van de baas. Bovendien hebben veel jongeren tienduizenden euro's studieschuld. Met dank aan D66, VVD, PvdA en GroenLinks; zij schaften de 'stufi' af. En tot overmaat van ramp kunnen jongeren amper nog een huis betalen. Geen toeval. Maar bizarre politieke keuzes.

Woede, ik proef woede bij veel jongeren. Met een nog veel groter ROOD kunnen we de woede van veel jongeren omzetten in moed om de wereld te veranderen. Wist je dat als je op je achttiende politiek geïnspireerd raakt, de kans groot is dat die richting op je zestigste nog steeds leidend is? De New York Times publiceerde onderzoek waaruit blijkt dat die kans groter is bij iemand die op z'n achttiende wordt geïnspireerd dan wanneer dat pas gebeurt op z'n veertigste. In mijn woorden gezegd: ROOD is cruciaal voor een rechtvaardiger land. Nu én straks.

Dus, Lisa, zullen we de hele partij inschakelen om ROOD de grootste jongerenclub van ons land te maken? Wat denk je? Zullen we al die SP'ers vragen hun buurjongen, dochter, neef of nicht in te schrijven bij ROOD? De eerste vijftig SP'ers die dat doen, nodigen we samen met die vijftig nieuwe ROOD-leden uit voor een ontmoeting met Lilian.

Groet, Ron Meyer

PS: Ik heb alvast wat geknutseld: www.MaakROODsupergroot.nl

Re: Slechter dan ...

Hoi Ron,

Het is inderdaad bijna niet te geloven; de onzekerheid waar jongeren van nu in opgroeien. Ik zie de gevolgen van die onzekerheid dagelijks om me heen. Daarnaast proef ik ook dezelfde woede bij jongeren als die jij benoemt. En dat geeft hoop. Want ondanks dat deze hele schuldengeneratie opgroeit met het idee dat je zélf wat van je leven moet maken, zijn er nog genoeg jongeren bereid om op te staan en samen hun wereld te veranderen.

Daarom grijp ik je aanbod en uitdaging - om samen met al onze partijgenoten ROOD de grootste jongerenclub van het land te maken - met beide handen aan. En het moet kunnen toch? Want elke SP'er heeft wel een kind, buurmeisje, buurjongen, neef of nicht tussen de 14 en 28. Als we er met zijn allen de schouders onder zetten, is er een wereld te winnen.

Groetjes, Lisa

LILIAN MARIJNISSEN

‘HET BEGIN VAN EEN NIEUWE TIJD’

Tijdens een indrukwekkende manifestatie in Rotterdam, sprak SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen meer dan duizend mensen toe. ‘Als we samen opstaan, kunnen we winnen.’

IN DE NAZOMERZON van 15 september toonde Lilian Marijnissen, met op de achtergrond een weids uitzicht over de Rotterdamse haven, haar eigen uitzicht op de toekomst. Marijnissen sprak aan het einde van een middag waarin bekende en onbekende Nederlanders, op en naast het podium, zich Vriend voor Rechtvaardigheid verklaarden.

Marijnissen pleit voor een land ‘waarin de moraliteit en de rechtvaardigheid het winnen van de snelle winsten. Voor dat land wil ik vechten. Maar bovenal richt ik

mij tot u. Tot al die mensen die hard werken en er het beste van willen maken. Tot al die mensen die geen gouden bergen vragen, maar wel een goede toekomst verlangen voor hun kinderen. Tot al die mensen die elke dag voelen dat ons land zo veel beter kan.’

De oproep van de SP-leider: ‘Het is tijd om de woede om te zetten in moed, om er iets

aan te doen. Het is tijd om samen op te staan. Want als we samen opstaan, dan kunnen we winnen. Het is tijd voor verandering. Het is het begin van een nieuwe tijd. Het is tijd voor rechtvaardigheid!’

foto's Maurits Gemmink (MG)
en Wiebe Kiestra (WK)

WAT IS RECHTVAARDIGHEID?

Gijs Houtbeckers uit Groningen: 'Dat niet de plek waar je geboren bent, uitmaakt waar je terecht komt. Anders gezegd: rechtvaardigheid is dat iedereen de kans krijgt zijn of haar mogelijkheden te benutten.'

WAT IS RECHTVAARDIGHEID?

Silke Kemp uit Huizen: 'In het kort: dat het eerlijk aan toe gaat. Als we zorgen dat er zorg is voor mensen die het nodig hebben; als je werkt, dat je dan van dat werk ook rond kan komen – dat is voor mij rechtvaardigheid.'

WAT IS RECHTVAARDIGHEID?

Anna Beffers uit Amsterdam: 'Het begint met eerlijk delen. Een belastingstelsel waar de rijkste 10 procent zijn eerlijke deel gaat betalen bijvoorbeeld. Maar uiteindelijk kan alleen een heel ander systeem rechtvaardigheid brengen.'

WAT IS RECHTVAARDIGHEID?

Peter den Haan uit Rotterdam: 'Voor mij is rechtvaardigheid dat degenen die de welvaart produceren, de eerste zeggenschap hebben over hoe de rijkdom verdeeld wordt. Daarom ben ik ook socialist.'

VROEGE VRIENDEN

Lilian Marijnissen roept mensen op om zich aan te sluiten bij Vrienden voor Rechtvaardigheid. Samen staan we op voor een rechtvaardige samenleving. We bevechten cynisme en kiezen voor hoop. Want een samenleving waarin miljarden weggegeven worden aan buitenlandse aandeelhouders en multinationals, terwijl onze zorgverleners, agenten, buschauffeurs en leraren moeten vechten voor een beetje waardering, is niet rechtvaardig. Als we samen opstaan voor een rechtvaardig land, dan is er meer mogelijk dan je denkt.

WIL JE DE HELE REDE VAN LILIAN TERUGKIJKEN? GA NAAR: [SP.NL/REDE](https://sp.nl/rede)

NOORTJE VAN LITH

strijdt voor eerlijk loon voor arbeidsgehandicapten: 'Het werken onder het minimumloon voor arbeidsgehandicapten is van de baan. Zonder jullie steun was het niet gelukt. We zijn er nog niet. Laten we de schouders eronder zetten en strijden voor een rechtvaardig Nederland!'

EVERT HASSINK

van Milieudefensie: 'Klimaatverandering is niet rechtvaardig. Daarom moeten we nu echt eerlijk gaan verduurzamen. *Climate Justice Now!*' ('klimaatrechtvaardigheid nu!' –red.)

JAN STRUIJS

van de Nederlandse Politiebond: 'Meneer Rutte, hier volgt een politiebericht: u bent medeverantwoordelijk voor de grootste bankroef aller tijden. Ik heb 17 miljoen getuigen.'

TIJDVOORRECHTVAAR

OOK VRIEND VAN RECHTVAARDIGHEID WORDEN?

Al meer dan duizend mensen zijn Vriend van Rechtvaardigheid geworden. Zij ontvingen een welkomspakket. Over een paar maanden is er een Vriendendag waar Vrienden Lilian Marijnissen kunnen ontmoeten. Wees erbij, sluit je aan!

De bekende Nederlandse punk/rockband St. Tropez, met frontman Lars Kroon, zorgde voor knallende muziek. De band voelde zich – ook inhoudelijk – prima thuis bij Tijd voor Rechtvaardigheid.

COBIE GROENENDIJK van het Nationaal ZorgFonds: 'Deze regering dient de mammon – de god van het geld. Zij is verantwoordelijk voor een cultuur waarin je wordt beboet als je ziek wordt. Een cultuur waarin zorgverleners worden opgejaagd. Het Nationaal ZorgFonds, met 300.000 ondersteuners, strijdt ook voor rechtvaardigheid.'

KHADIJA TAHIRI, president van het Schoonmakersparlement: 'Ik hoor steeds: ons land is rijker geworden, er zijn steeds grotere winsten. Maar ik moet wekenlang staken om doorbetaald te krijgen als ik ziek ben. Lillian en de SP; bedankt voor jullie moed!'

'Rutte moet naar huis', aldus financieel geograaf **Ewald Engelen** in een opzwevend betoog: 'Het is tijd voor ouderwetse klassenstrijd. Met hooivorken naar het Malieveld; gooi de boel in hemelsnaam plat!'

Tv- en radiopersoonlijkheid **Prem Radhakishun** kondigt Lillian aan: 'Ik ben geen SP'er, maar ik ben blij dat er mensen zijn die de hele dag mijn land beter maken. Als je slim bent, luister dan naar waarschijnlijk de eerste vrouwelijke minister-president van Nederland: Lillian Marijnissen!'

Cabaretier **Javier Guzman** zorgde voor een komisch intermezzo. Na het voorlezen van de bankierseed, die begint met 'Ik beloof dat ik mijn functie integer en zorgvuldig zal uitoefenen' en eindigt met: 'mij zal inspannen om het vertrouwen in de financiële sector te behouden en te bevorderen', merkt Guzman droog op: 'Lachen toch?'

DIGHEID.NL

SEPTEMBERMAAND

Het politieke jaar is nog maar nauwelijks begonnen, of SP'ers hebben alweer de eerste resultaten geboekt. Landelijk en lokaal; liefst samen met de mensen om wie het gaat. Want dat maakt een succes tot een dubbel succes. 'Je kunt er toch niks aan veranderen?' Echt wel!

foto Floor Mertens

TREK BANKEN NIET VOOR BIJ FAILLISSEMENT

BANKEN DIE GELD HEBBEN geleend aan een bedrijf, krijgen voorrang boven andere schuldeisers als dat bedrijf failliet gaat. SP-Tweede Kamerleden Renske Leijten en Michiel van Nispen riepen de minister van Rechtsbescherming op om een einde te maken aan die dominante rol van banken. Van Nispen: 'Uit onderzoek blijkt dat banken maar liefst 90 procent van hun geld terugkrijgen als een bedrijf failliet gaat. Dit betekent dat er vrijwel niets overblijft voor bijvoorbeeld gedupeerde werknemers, leveranciers en consumenten.' De minister heeft beloofd te onderzoeken of de curator (degene die het faillissement begeleidt) genoeg mogelijkheden heeft om het evenwicht tussen banken en anderen te bewaken.

HUISVESTING VOOR STUDENTEN

URENLANG HIELDEN HONDERD internationale studenten samen met ROOD, jong in de SP, een *sleep-in* op de trappen van het Academiegebouw in Groningen. Door de schrijnende kamernood moeten tientallen buitenlandse studenten in tenten slapen. De studenten hadden vier eisen aan het college van bestuur van de universiteit. Onder andere: spreek je uit tegen het financieringssysteem van universiteiten dat maakt dat zij moeten groeien om met elkaar te concurreren. Maar ook: gratis alternatieve huisvesting voor de studenten die in noodd tenten moeten bivakkeren. Rond middernacht gaven de bestuurders toe. Een letterlijke *sleep-in* was daarom niet nodig; de studenten waren nog wakker op dat tijdstip.

OOGSTMAAND

foto Wiebe Kiestra

GEWELDIGE OVERWINNING NIET WERKEN ONDER MINIMUMLOON

'EEN GEWELDIGE EN TERECHTE overwinning! Ik ben zo blij. En heel trots op Noortje, Amber, de mensen van Wij Staan Op en al die anderen die ik afgelopen periode mocht ontmoeten in de strijd voor een eerlijk loon', riep Lilian Marijnissen uit. Al maanden ging zij samen met SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk, actievoerders en organisaties vol in de aanval tegen het belachelijke plan van de regering om mensen met een arbeidsbeperking onder het minimumloon te betalen ('loondispensatie'). Eind

augustus was er in Amsterdam nog een indrukwekkende SP-bijeenkomst waar de tegenstanders elkaar vonden. Een verslag daarvan stond in de vorige Tribune. Marijnissen vatte het gevoel van die middag goed samen: 'Wij gaan dit winnen!' En zo geschiedde. Het kabinet trok al een week later haar asociale plan in. Allemaal dankzij het uitstekende optreden van actievoerders als Noortje van Lith en Amber Bindels in de media, de handtekeningactie van Wij Staan Op, en de steun van SP'ers, op

straat, in gemeenteraden en in de Tweede Kamer. Gewonnen, en nu verder. Een paar dagen later bezocht Wij Staan Op de Tweede Kamer met een petitie voor het weer openen van de sociale werkplaatsen. Zij vonden steun bij Lilian Marijnissen. In een unieke samenwerking met Hans de Boer, voorzitter van werkgeverskoepel VNO/NCW, deed zij eenzelfde voorstel: 'Het organiseren van werk voor mensen met een beperking is simpelweg een kwestie van beschaving.'

EERSTE OVERWINNING VEILIGE STRAAT

DE BEWONERS RONDOM de Muylenborchdreef in de Utrechtse wijk Overvecht hielden een buurt- en actiefeest om te protesteren tegen het hardrijden in de buurt. Ze willen niet tussen de racebanen wonen. Al jarenlang trekken ze bij de gemeente aan de bel over het hardrijden in de buurt, maar zij vonden geen enkel gehoor. Bewoonster Rietje Borm: 'Er wordt te hard gereden, sommigen rijden door het plantsoen om de weg af te snijden. En dan zijn ook nog de verkeersdrempels weggehaald. Kinderen kunnen niet veilig bij het speeltuintje komen.' Dat beaamt Kimberley Rietveld, die op de Muylenborchdreef woont met haar kinderen van vier en vijf jaar: 'Ik durf ze bijna niet buiten te laten spelen. Ze fietsen op de stoep en ik blijf er

steeds bij, maar dan nog houd ik mijn hart vast. Ik wil graag dat ze vriendjes in de buurt krijgen. Maar dan moeten ze straks wel veilig kunnen rondlopen in de buurt.' De acties startten begin dit jaar, nadat de SP langs was geweest. Borm: 'We hebben enquêtes gehouden en mensen zijn bij elkaar gekomen.' De bewoners hebben drie eisen. Ze willen dat er een zebrapad wordt aangelegd naar de speeltuin, dat het buurtje bij de speeltuin een woonerf wordt en dat er flitspalen komen op de nabijgelegen Neckardreef.

Rietveld ziet mogelijkheden: 'Het asfalt in deze wijk is vijftig jaar oud, de stoepen staan scheef. Ga dat opknappen, dan kun je er meteen een woonerf van maken. Als dat

er komt, blijf ik in de buurt. Zo niet, dan verhuis ik. Voor de kinderen.' Intussen is de wethouder komen kijken. Borm: 'Zij heeft toegezegd dat er een oplossing komt. Dat is een groot succes. We zijn nu zichtbaar. We hebben een actiecomité dat alles heel kritisch volgt.' Volgens beide bewoners hebben de acties de buurt dichter bij elkaar gebracht.

SP-raadslid Ruurt Wiegant: 'Het stadsbestuur wil wel 19 miljoen euro uitgeven om de verderop gelegen Kardinaal de Jongweg om te bouwen van een vierbaansweg naar een tweebaansweg, maar vergeet de Overvechters. Die willen veilige wegen voor hun kinderen.'

AMERSFOORTSE RACEBAAN VAN DE BAAN

IN HET SOESTERKWARTIER in Amersfoort was er de afgelopen maanden van alles aan de hand. Met steun van de SP verzamelden bewoners handtekeningen, hielden ze posteracties en beschilderden ze de straat. De reden: de onveiligheid op de Noordewierweg. Daar wordt veel te hard geleden. Beter gezegd: daar werd te hard gereden, want de acties hebben resultaat gehad. Een deel van de racebaan

is nu dertigkilometerzone en daar staan snelheidsmeters (die niet beboeten, maar de automobilist waarschuwen). Bij plannen voor de toekomst zullen de bewoners worden betrokken. Er is voor de toekomst ook wat te wensen; een deel van de Noordewierweg is namelijk nog steeds racebaan. De SP en de bewoners houden in de gaten of de inspraak ook echt tot verbetering leidt.

EINDELIJK STEUN VOOR RENOVATIE

IN DELFT STRIJDT DE SP samen met de huurders van de historische witte huizen in het Heilige Land al anderhalf jaar voor renovatie. SP-fractievoorzitter Lieke van Rossum: 'Werkelijk niemand in Delft wil deze prachtige huisjes met rijke historie gesloopt zien. Niemand, behalve de verhuurder die een financieel belang heeft om duurdere woningen te bouwen. Maar tot nu toe bleef de gemeente beweren: wij gaan daar niet over.' De bewoners en de SP lieten het er niet bij zitten. Na acties, waaronder de onthulling van een gezellig buurtbankje ('De buurt opknappen levert meer op dan slopen!') en een ansichtkaartenactie zagen steeds meer politieke partijen de waarde van de huizen in. En nu krijgen de bewoners eindelijk steun van de gemeente. De wethouder gaat met zowel de bewoners als verhuurder Woonbron om de tafel om een oplossing voor de buurt te vinden.

KERMIS NIET ZOMAAR WEG

ONRUST IN ZUTPHEN: de geliefde jaarlijkse kermis mocht volgens de burgemeester wel verdwijnen uit de binnenstad. De SP kwam samen met kermisexploitanten in actie en haalde handtekeningen op. In de gemeenteraad wist de SP samen met andere partijen de steun voor de kermis om te zetten in een unaniem raadsbesluit. De kermis mag alleen verplaatst worden in overleg met alle betrokkenen, zoals kermisexploitanten, horeca en inwoners. SP-raadslid Ellis Müller: 'Dit is een overwinning voor alle Zutphense kermisliefhebbers.'

HARDERE AANPAK HUISJESMELKERS

NA JARENLANGE STRIJD van de SP en ROOD gaat Groningen eindelijk over tot een hardere aanpak van huisjesmelkers. Met een nieuw vergunningstelsel worden misstanden op de kamerverhuurmarkt strenger aangepakt. De Groningse SP-fractie kwam in 2016 al met zo'n voorstel. Wat de SP betreft is alleen het aanpakken van misstanden overigens niet genoeg. Zo zijn studentenkamers in Groningen steeds meer in handen gekomen van enkele commerciële vastgoedbezitters. SP-fractievoorzitter Jimmy Dijk: 'We moeten bestrijden dat de samenleving en huurders betalen en deze vastgoedjongens bepalen.' Daarom pleit hij voor een stop op nieuwe commerciële kamerverhuurpanden, het vaker sluiten van panden bij misstanden en een veel grotere rol voor de corporaties bij de bouw van jongerenhuisvesting.

RUTTE OP DE REM

EEN 'RUPSJE-NOOIT-GENOEG', zo noemde de SP het Europees Openbaar Ministerie (EOM) al eerder. Dit nieuwe Europese agentschap, waar de SP nooit een voorstander van is geweest, treedt pas vanaf 2020 in werking. Toch wordt nu al gesproken over nóg meer taken voor het EOM, zoals terrorismebestrijding. Met een aangenomen SP-motie kreeg premier Rutte een duidelijke opdracht mee van de Tweede Kamer: hij moet zich bij zijn Europese collega's verzetten tegen de uitbreiding van het EOM. SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten: 'Als de inlichtingendienst een onderzoek doet naar burgers dan moet dat heel zorgvuldig gebeuren. Daarvoor zijn de juiste democratische waarborgen nodig. Die bestaan niet op Europees niveau.'

WIJKBEWONERS REDDEN SPEELSCHIP

HET SPEELSCHIP in de Zwolse wijk de Wipstrik was al twintig jaar geliefd bij buurtkinderen, maar nodig aan vervanging toe. De wijkvereniging organiseerde bingo-avonden, loterijen en collectes, maar was er daarmee nog niet. Met de SP haalden wijkbewoners ruim 400 handtekeningen op voor een subsidie van de provincie. De media-aandacht zorgde ervoor dat, ondanks een 'nee' van de provincie, de gemeente alsnog bijsprong. Het nieuwe schip kwam precies op tijd voor het tachtigjarig jubileum van de wijkvereniging.

foto: Sandra Beckerman

> STUDENTEN STAAN OP

Studenten zijn geen melkkoe! Met die boodschap zijn honderden jongeren half september in Amsterdam de straat opgegaan. ROOD, jong in de SP, organiseerde de demonstratie samen met andere jongerenorganisaties. D66-minister Van Engelshoven verhoogt de rente voor studieleningen, zodat studenten tot wel 5000 euro méér moeten betalen. ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw sprak de jongeren toe: 'We zullen niet stoppen tot

het onderwijs weer een motor van maatschappelijke vooruitgang is. En daarvoor wil ik jullie nu al oproepen voor het volgende protest. **Schrijf het alvast in je agenda: zaterdag 24 november wordt de Dag van Groot Verzet.**' De oproep geldt niet alleen studenten, maar ook docenten, ouders en iedereen die toegankelijk onderwijs belangrijk vindt.

sp.nl/Z13

> MARKTWERKING POST MISLUKT

Van onze spoorwegen tot onze energievoorziening, van onze zorg tot onze volkshuisvesting: de afgelopen dertig jaar zijn veel overheidsdiensten verkocht. De markt zou alles goedkoper en beter maken. Vergeet het maar. De post is een prangend voorbeeld. Er lopen nu verschillende postbodes door dezelfde straat, met steeds legere postzakken en steeds lagere lonen. Dat deze concurrentie voor de postbedrijven niet vol te houden is, wordt nu ook erkend door het kabinet. Dat gaf onlangs toestemming voor de fusie van de twee grootste postbedrijven: PostNL en Sandd. Helaas pakt het kabinet niet door: staatssecretaris Keijzer wil de macht van de aandeelhouders bij de postbedrijven intact laten. Maar als er in feite geen sprake meer is van een markt of ondernemersrisico, waarom moeten wij dan toestaan dat er miljoenen worden uitgekeerd aan aandeelhouders, terwijl de postbezorgers worden afgescheept met een schijntje?

Fragment van het Tribune-artikel uit 1975.

foto: archief SP

> HISTORISCHE REVANCHE VOOR HUB COBBEN

In 1975 werd hij geïnterviewd in de Tribune: Hub Cobben. Deze legendarische Limburgse vakbondsleider organiseerde toen de Mars op Den Haag, waarmee mijnwerkers een fatsoenlijk pensioen opeisten. Hij zei toen in de Tribune: 'Nu komen de mensen in beweging en zullen we bewijzen dat we niet van die goedmoedige sullen zijn.' Een jaar later overleed Cobben, als gevolg van een verkeersongeluk. In 2018 is nu voor het eerst de Hub Cobben-prijs voor sociale strijd uitgereikt: een initiatief van SP-voorzitter Ron Meyer en geschiedenisleraar Martin

van der Weerden uit Kerkrade. De eerste winnaar is Jan van de Ven uit Venray. Hij is bekend van PO in Actie, dat de docenten in het basisonderwijs in beweging kreeg voor betere salarissen en minder werkdruk. De prijs is in Heerlen uitgereikt door Emile Roemer. Meyer noemt dit een historische revanche: 'Ooit werd Cobben in dat stadhuis verguisd door de gevestigde politieke orde. Nu is daar een naar hem genoemde prijs uitgereikt, door de eerste SP-burgemeester, en is er in dat gebouw ook nog een tentoonstelling over zijn acties geopend.'

> BOEKHANDEL ALS INSPIRATIEBRON

SP-Europarlementslid Dennis de Jong zet hoog in op de herziening van het Europese ondernemingsrecht. Daarbij gaat het hem met name over de zeggenschap van werknemers in bedrijven, met name in geval van overnames en andere belangrijke investeringsbeslissingen. Lichtend voorbeeld vindt De Jong de redding van de Rotterdamse boekhandel Donner, een begrip in de havenstad en eigenlijk in heel Nederland. Het kwam bijna vijf jaar geleden voor boekliefhebbers aan als een mokerslag dat Donner het loodje zou gaan leggen. Nota bene als gevolg van het faillissement van Boekhandelsketen Polare, waarvan Donner deel uitmaakte. Maar de werknemers van de Rotterdamse boekhandel legden zich er niet bij neer en namen het heft in eigen hand. Met behulp van onder meer crowdfunding en met échte kennis van zaken konden zij een doorstart maken, hebben zij de boekhandel gereed en zijn ze grotendeels zelf de baas over hun zaak geworden. De Jong: 'Desnoods stuur ik mijn collega's op werkbezoek in Rotterdam.'

> 'KWEK DIE PADDENSTOELEN MAAR IN JE EIGEN KANTOOR!'

Gewapend met een zwartboek over schimmelklachten in hun woningen én een kweekset voor oesterzwammen togen bewoners van de wijk De Kruiskamp in Den Bosch onlangs naar woningcorporatie Zayaz: 'Jullie moeten maar in je eigen kantoor paddenstoelen gaan kweken, in plaats van bij de huurders thuis.' Bewoonster Khadija Lamghari (foto midden) bood het zwartboek aan: 'Ik vond het wel spannend. Maar het is nodig. In mijn huis valt het mee, maar veel mensen in de buurt hebben er last van. In een huis zitten de muren voor de helft onder de zwarte schimmel.' In het zwartboek klagen maar liefst 107 mensen over schimmel in hun huizen. De helft meldt hierdoor gezondheidsklachten te hebben en dertig personen moeten hiervoor medicijnen gebruiken. De SP Den Bosch steunt de bewoners. Fractievoorzitter Bram van Boven: 'Zij betalen hun huur, maar hebben verder niets te zeggen. Ze willen in een gezond huis wonen, dat lijkt mij niet meer dan normaal.' Lamghari: 'Onze eis is dat er geen huurverhoging komt voordat de problemen

foto SP Den Bosch

opgelost zijn. Verder moet er een goede renovatie komen en – ook belangrijk – bewoners moeten meer zeggenschap krijgen. Want Zayaz scheepste mensen met klachten af en nam de situatie niet serieus.'

Maar dat is nu wel veranderd volgens Lamghari: 'We worden nu wel serieus genomen. Dankzij de bewoners en de steun van de SP. Het is heel goed dat jullie voor de mensen klaarstaan.'

> LIEVER EEN SCHIMMEL IN DE STAL DAN IN DE HAL

Luchten en schoonmaken. Dat advies kreeg de Zaanse Shelley van Kerkwijk van woningcorporatie Parteon, toen zij zich bijna een jaar geleden beklaagde over de schimmel in haar hal. Het schimmelprobleem in huize Van Kerkwijk was zo hardnekkig dat haar beide kinderen astmatische klachten ontwikkelden. Toch nam zij het advies ter harte en poetste en luchtte zij erop los. Maar de schimmel kwam al gauw terug.

Het gevecht van de Zaanse moeder tegen schimmel was voor de SP Zaanstreek de aanleiding voor een grootschalig onderzoek naar vocht en schimmel in sociale huurwoningen. Onder het motto 'Liever een schimmel in de stal dan in de hal' konden bewoners hun schimmelklachten digitaal bij de SP melden. De afdeling ging ook langs de deuren in buurten waar veel klachten vandaan kwamen. Tijdens deze huisbezoeken bleek dat verschillende huurders met vochtvreter en zelfs handdoeken moesten werken om hun huis droog te houden, zelfs als de ramen voortdurend openstonden. Een wanhopige bewoonster plakte vlinders op haar muur, om de schimmel te verbloemen.

foto SP Zaanstreek

De SP heeft de problemen gebundeld in een zwartboek, dat op 19 september is overhandigd aan de directeur van corporatie Parteon. Afdelingsvoorzitter Willem Croese sprak hem toe: 'Schimmel tast het woongenot aan, maar ook de gezondheid van huurders. Hoofdpijn, braken, benauwdheid: het mag toch niet zo zijn dat huurders ziek worden?' De Zaanse SP roept de corporatie op de vele klachten van

bewoners serieus te nemen en hier ook naar te handelen.

Ook landelijk werkt de SP aan een zwartboek over schimmelklachten. Meld uw klachten bij het Meldpunt SchimmelAlarm.

 sp.nl/schimmelalarm

> KLAAR MET HORRORZOMERS ALTERNATIEF ACTIEPLAN TEGEN STALBRANDEN

De bio-industrie propt enorme aantallen dieren in stallen, vaak zonder toereikende veiligheidsmaatregelen zoals een brandmelder of bliksemafleider. Alleen al in Nederland sterven elk jaar honderdduizenden dieren een afschuwelijke dood door stalbranden. Dieptepunt: de 20.000 varkens die vorig jaar omkwamen bij een stalbrand in Erichem. De boer lapt al jaren de regels aan zijn laars. Het kabinet deinst

terug voor serieuze maatregelen, zoals strengere veiligheidsnormen voor bestaande stallen. SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar heeft daarom een alternatief actieplan opgesteld, met échte maatregelen om de veiligheid fors te verbeteren: 'Ik heb genoeg van die horrorzomers!'

Lees het alternatieve actieplan hier: sp.nl/ZIJ

foto Flickr.com/cc

> JAAG ZEEUWSE CAMPINGGASTEN NIET WEG

Stacaravan-toeristen die jaarlijks trouw naar Zeeland trekken, worden steeds vaker van hun vaste stekkie verjaagd. Recreatieparken met luxe vakantie-huisjes kopen namelijk steeds meer grond op. De SP in de Provinciale Staten van Zeeland maakt zich zorgen over deze oprukkende verstening van de mooiste plekjes langs de Delta-wateren. Zo'n zestig campinggasten en SP'ers demonstreerden eind september in Middelburg. Sylvia Tuinder, van de afdeling Middelburg én Zeeuws Statenlid: 'Sommige van de stacaravanhouders gaan al van jongs af aan naar dezelfde camping. Het zijn in feite sociale gemeenschappen die dreigen te worden ontworcht.'

foto SP Zeeland

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

CORVEE

Toen de nieuwe NOS-correspondent Sander van Hoorn me in Straatsburg vroeg naar de Nederlandse vertaling voor de jaarlijkse *State of the Union* van Commissievoorzitter Juncker, antwoordde ik 'corvee'. Het blijft namelijk een wanvertoning: de topambtenaar Juncker die de Amerikaanse president imiteert met zijn jaarlijkse betoog. Meestal is het slaapverwekkend, maar toch moeten we de wankelende en mompelende Juncker niet onderschatten: het is een sluwe vos die vaak zijn zin krijgt.

Zijn mandaat loopt volgend jaar af en dus was dit zijn laatste *State of the Union*. En ook al lezen we in de media vaak anders, hij is erin geslaagd op heel veel terreinen macht naar 'Brussel' toe te harken. Het misverstand is vaak dat iedereen zich stort op nieuwe plannen

voor nog meer machtsoverdracht van de lidstaten naar de EU. Zo zijn er plannen voor een Europees aangestuurde grenswacht, voor centraal aangestuurde terrorismebestrijding en voor nog meer macht van de Commissie op sociaaleconomisch gebied.

Maar als we terugblikken op de afgelopen vier jaar, dan is er ook sprake van een 'stille' machtsovername. Bijvoorbeeld bij de defensiesamenwerking, waar de basis is gelegd voor wat ooit een Europees leger wordt. Maar ook bij de handhaving van Europese regels gaat de Commissie zelf de scepter zwaaien, terwijl dit altijd een nationale bevoegdheid was. Na Dieselgate kan de Commissie zelf inspecties bij bedrijven gaan doen. Via het mededingingsbeleid bepaalt tegenwoordig de Commissie welke belastingregels wel en niet mogen. En via het economisch bestuur verbindt de Commissie straks voorwaarden aan subsidies die direct gelinkt zijn aan haar 'landenaanbevelingen'. En die gaan over van alles: van de hypotheekrenteaftrek tot onze pensioenen.

Natuurlijk, Juncker is nooit tevreden, maar feit blijft dat ondanks alle protesten tegen 'Brussel' de Commissie actief is geworden op terreinen waar we tot voor kort nog helemaal zelf over gingen. Als SP'ers moeten we ons dan ook niet beperken tot de discussie over nog meer macht voor 'Brussel', maar moeten we de sluwe vos ontmaskeren met zijn stille machtsovername.

CEM LAÇIN

**‘MENSEN BEWUST
MAKEN EN MEEKRIJGEN,
DAAR GAAT HET OM’**

Anderhalf jaar zit hij nu namens de SP in de Tweede Kamer en op het gebied van milieu, verkeer en infrastructuur doet hij regelmatig van zich spreken. Maar Rotterdammer Cem Laçin (32) haalt zijn inspiratie vooral van buiten het parlement: ‘Ik wil de mensen laten zien dat we dingen kunnen veranderen, als we samen ergens voor gaan.’

‘**CEM, DOE JE BEST**, werk hard en de kansen zullen komen. Dat zeiden mijn ouders altijd tegen me. Zij kwamen als gastarbeiders vanuit Turkije naar Nederland en hebben vanaf dag één in de zwaardere beroepen gewerkt. In de Rotterdamse Van Nelle-fabriek, in de schoonmaak, noem maar op. Ik heb hun raad ter harte genomen. Ik doorliep de basisschool in Spangen en op het Erasmiaans Gymnasium deed ik gymnasium-alfa. Met Latijn, ja. Daarna studeerde ik rechten aan de Erasmus Universiteit en bedrijfskunde op het hbo, en daarna werkte ik zes jaar bij de vakbond FNV. En nu zit ik al anderhalf jaar in de Tweede Kamer. Maar ik weet niet of dezelfde kansen die ik heb gehad er ook voor mijn kinderen zullen komen. Omdat ons land verandert. Het idee van ‘doe je best en de deuren gaan voor je open’ is er niet meer. Want je ziet dat studenten steeds moeilijker wordt, onder andere door dat schuldenstelsel dat onze jongeren met enorme schulden opzadelt. Er zijn nog steeds enorme verschillen tussen zwarte en witte wijken en scholen, er zijn flexcontracten die steeds meer de overhand krijgen. De vanzelfsprekendheid die er was toen ik jonger was, zie ik verdwijnen. En ik weet niet of mijn kinderen voor dichte deuren komen te staan – ook omdat ze een exotische achternaam hebben. Dat was voor mij een van de redenen om de Tweede Kamer in te gaan. Om te laten zien: wij zijn allemaal Nederlanders en ik wil het opnemen voor al

die mensen die voor dichte deuren komen te staan.'

'Mijn motivatie voor het Kamerwerk komt toch vooral van buiten het parlement, van de mensen die wij spreken, die ons bellen, mailen en aangeven dat er iets heel erg mis is in hun leven en leefomgeving, in ons land. Voorbeeld. Ik ben deur aan deur gegaan in Dordrecht en Sliedrecht. In die regio loost het bedrijf DuPont/Chemours al veertig jaar de giftige stoffen PFOA en GenX en dat houdt de mensen daar dagelijks bezig, want dat kankerverwekkende spul heeft directe invloed op hun gezondheid, drinkwater en milieu. Ik zie hun wanhoop, hoor hun noodkreet: politiek, doe hier iets aan. Als ik het dan in de Kamer aanklaar en het wordt door anderen gebagatelliseerd – zo van: 'Ja, het komt allemaal wel' en 'er staat later dit jaar al een debat daarover op de agenda'... Ja, dan krijg je mij kwaad. Omdat ik weet wat de mensen om wie het gaat doormaken; ik ken hun twijfels en hun onzekerheid. Op het moment dat er dan zoiets fundamenteels in de samenleving wordt afgedaan met puur procesmatige antwoorden, dan... Nou ja, ik ga geen dingen door mijn werkkamer smijten of zo, maar ik word wel heel erg boos. Dan ga ik door. Elke mogelijkheid om de zaak opnieuw aan te zwengelen en aan te kaarten ga ik dan grijpen. Ook al word ik binnenskamers tegengewerkt, pech; op dat vlak ligt mijn focus helemaal niet. Mijn focus ligt bij de mensen die ik een stem wil geven. Met hen wil ik dingen voor elkaar krijgen, en dat is waarom ik de Kamer als middel zie en niet als doel. In die zin doet het mij heel erg goed dat het maatschappelijke debat over de luchtvaart echt begint te kantelen. Samen met heel veel mensen die actie voeren, samen met SP-afdelingen en provincies en ook door ons optreden in de Kamer, hebben we bereikt dat de mensen ergens een grens zijn gaan trekken. Zowel qua klimaat en milieu als qua overlast voor omwonenden. En niet te vergeten de

arbeidsvoorwaarden van luchtvaartpersoneel. Dat zijn allemaal onderwerpen waar wij het afgelopen anderhalf jaar veel verandering teweeg hebben gebracht. Ik bedoel, het gold decennialang als een gegeven dat de luchtvaart moest groeien. Die discussie is nog lang niet afgelopen, maar de groep die zich verzet tegen de ongebreidelde groei van de luchtvaart en Schiphol wordt steeds groter. En dat geeft mij een heel goed gevoel. Hetzelfde geldt voor het feit dat het plan om arbeidsgehandicapten onder het minimumloon te gaan betalen nu van tafel is. Prachtig! Wij hebben daar als SP natuurlijk hard voor gevochten. Maar de groep mensen die actie is gaan voeren, *Wij Staan Op!*; daar krijg ik heel veel energie en motivatie van. En toen Noortje van Lith (die landelijk in het nieuws kwam met haar brieven aan premier Rutte over genoemd plan aangaande arbeidsgehandicapten – red.) sprak in Rotterdam tijdens de aftrap van onze beweging Tijd voor Rechtvaardigheid, toen kreeg ik daar echt kippenvel van.'

Cem Laçin houdt van Rotterdam. Hij noemt de havenstad liefdevol 'mijn houvast', met de wijk Spangen in 't bijzonder. Nog steeds is hij hartstochtelijk fan van Sparta en met zijn zoontje gaat hij regelmatig naar de wedstrijden in Het Kasteel, het beroemde stadion van de club. Ook snackbar Florida, waar hij vroeger vaak kwam, kan nog steeds rekenen op zijn bezoek; de eigenaar is nog dezelfde als destijds. 'Hier kom ik thuis', zegt hij. Klinkt als: dit is mijn natuurlijke biotoop. Maar in Den Haag gaat bij hem alles snel, zo lijkt het. Zijn dialoog is snel, ondersteund door gedecideerde handgebaren. Zijn tred door de wandelgangen van de Kamer is eveneens rap; koffie halen, hup, trap op, hup, hoek om, hup, werkkamer, welkom, ga zitten. Maar zodra de deur dichtvalt, is er rust en tijd voor een goed gesprek. En voor goede koffie. 'Koffie is belangrijk', glimlacht hij. In zijn werkkamer hangen prominent twee grote groepsfoto's. Eentje van de jonge-

renbeweging Young & United en eentje van de bekende actievoerende schoonmakers. Hij kan de meeste namen noemen.

'Deze mensen zijn mijn inspiratie. Zij laten nog steeds zien hoe je collectief verandering kunt afdwingen. En ik denk dat wij als partij een middel zijn om deze mensen die opstaan te stimuleren en te ondersteunen. Tijdens mijn werk bij de vakbond kwam ik veel mensen tegen die zich niet bewust waren van de machtsverhoudingen en hun rol in het geheel. Heel veel van die schoonmakers hebben een migratieachtergrond, werken hier keihard maar beseften vaak niet wat ze konden veranderen. Al snel zeiden ze: "Ja, maar ik ben bang voor mijn baan. Als ik zou laten horen wat ik eigenlijk zou

**'Rotterdam is mijn houvast,
daar kom ik thuis'**

‘Ik word heel boos als de politiek giflozingen bagatelliseert’

snap wel waarom jij die vraag stelt. Goed, ten eerste: ik ben een bewuste vlieger. Korte afstanden vlieg ik niet. Die vakantievlucht besloeg drieduizend kilometer; dat doe je niet zo makkelijk per trein. Dus ja, ik heb gevlogen. Maar ik probeer het te beperken tot een eenmalige vliegvakantie per jaar. Maar nog belangrijker: als SP zijn wij ook niet tegen de luchtvaart. Wij zijn tegen de ongebreidelde groei van de luchtvaart. De prijsvechters als Ryanair die ons land massaal binnenhaalt zorgen er uiteindelijk voor dat er enorm geconcurrereerd wordt op arbeidsvoorwaarden, met verdringing en uitbuiting als gevolg. Dáár zijn wij als SP op tegen. Verder moet je ook breder kijken naar het onderwerp vervoer. Ons doel is niet de luchtvaart duurder te maken, maar het creëren van een eerlijk speelveld. Zodat de trein als internationaal vervoermiddel kan concurreren en er een balans komt tussen trein en vliegtuig. Ik zei al: de luchtvaart heeft een enorme impact op klimaat, milieu, leefomgeving en ook de arbeidsvoorwaarden. Geef mensen meer opties. Zij denken: ik wil naar Londen en ik kan met de Eurostar. Vanuit Rotterdam ben je met die Eurostar binnen drie uur in hartje Londen. Als de prijsverhouding tussen trein en vliegtuig beter wordt, waarom zou je dan nog vliegen naar Londen? Ik bedoel, er gaan zestig vluchten per dag vanuit Nederland naar Londen. Zéstig! Dat kan toch wel wat minder, denk ik. En ik ben niet de enige die dat denkt. Afgelopen juni verscheen een onderzoek van ingenieursbureau Royal Haskoning DHV, waarin een aantal Europese steden onder de loep genomen is waar veel op gevlogen wordt vanuit ons land. Denk aan Londen, Berlijn, Frankfurt, Barcelona et cetera. Wat blijkt? Als er geïnvesteerd wordt in internationale treinverbindingen, dan kan een derde van de vluchten op Schiphol geschrapt worden! Kijk, ik pleit dan niet meteen voor het schrappen van al die vluchten. Maar laten we streven naar de balans, de redelijkheid en de rechtvaardigheid. Tijd voor rechtvaardigheid, jazeker. En

jij hebt al aan mij gemerkt, dat de weg naar die rechtvaardigheid heel belangrijk is voor mij. Mensen in beweging krijgen is wat ik wil: mensen bewust maken van het grote, brede verhaal en laten zien dat als we samen ergens voor gaan, dat we dingen dan kunnen veranderen.’

‘Ik ben me ervan bewust dat niet alle mensen direct de tijd en de energie hebben om na te denken over dat grote en brede verhaal. Laatst sprak ik in de metro een Iraanse man, we raakten toevallig in gesprek. Hij zei: “In Nederland gaat de tijd zo snel.” Ik zeg: “Wat bedoel je?” Hij zegt: “Nou, ik sta ’s ochtends op, ben de hele dag aan het rennen, kom ’s avonds om zeven, acht uur thuis en heb geen fut meer om nog iets anders te doen.” Kijk, en dat is volgens mij precies datgene wat het systeem met ons doet: lopen, rennen, keihard je best doen voor je baas en uiteindelijk aan het eind van de maand niet of nauwelijks kunnen rondkomen. Dát is onze systeemkritiek. Dat is ook wat ik hoor van mensen die ik spreek. De lonen zijn decennialang nauwelijks gestegen, de koopkracht evenmin, er wordt steeds meer geëist door werkgevers. Kortom: steeds meer werkende mensen die in de problemen komen. En tegelijkertijd zie je dat de Shells, Unilevers en Philipsen van deze wereld cadeautjes krijgen, door bijvoorbeeld het afschaffen van de dividendbelasting, maar de mensen dragen al jarenlang de lasten en betalen de rekening. Dat moet kantelen en daar gaat Tijd voor Rechtvaardigheid over. Het grotere, overkoepelende verhaal dat uiteindelijk gaat over machtsverhoudingen. En als we allemaal in actie komen, onze politiemensen, onze schoonmakers, onze zorgmedewerkers, onze buschauffeurs, onze basisschoolleeraren, noem maar op, dan ben ik ervan overtuigd dat wij gaan winnen.’ •

willen, dan kan ik ontslagen worden.” Nou, gaandeweg zijn die mensen uitgegroeid tot de voorlopers van de acties en stakingen. Mijn trots is dat ik daar een bijdrage aan heb kunnen leveren. Net zoals bij Young & United, dat een wijziging van de wet op het minimum-jeugdloon voor elkaar heeft gekregen. Vijfenvestig jaar nadat het minimumjeugdloon is ingevoerd. En wij hebben ervoor gezorgd dat de wet is veranderd. Ja, dan ga ik goed slapen. Omdat ons dat gelukt is, maar zeker ook omdat wij die jongeren zover hebben gekregen dat ze zijn gaan meedoen en het voor elkaar hebben gekregen.’

‘Ja, ik ben afgelopen zomer met het vliegtuig op vakantie geweest. Naar Turkije. Maar ik

tekst Rob Janssen
foto's Maurits Gemmink

BURGEMEESTER EMILE ROEMER

PIONIER IN HEERLEN

Na zijn afscheid als SP-fractievoorzitter in de Kamer is Emile Roemer niet bepaald achter de geraniums gekropen. In maart kreeg hij het aanbod om waarnemend eerste burger van Heerlen te worden. Sindsdien overbruggt hij dagelijks de afstand van 110 kilometer tussen Sambeek en Heerlen. 'Een politieke partij is blijvend in beweging en moet zich durven verbreden.'

HET IS EVEN WENNEN. De man die acht jaar het gezicht was van de SP, de bevolgen en betrokken partijleider, door vriend en vijand beschouwd als de betrouwbaarste politicus van het land, laat geen gelegenheid onbenut om Heerlen op te stoten in de vaart der volkeren. Emile Roemer is de eerste SP-burgemeester in het 46-jarig bestaan van de partij. Met een glimlach van oor tot oor wijst hij op een Europese primeur die zijn stad in de schoot is gevallen: een grote expositie met werk van de Amerikaanse

‘In Heerlen is veel ten goede veranderd’

voorbeeld van een succesvolle aanpak door de gemeente en alle betrokken instanties, klom Heerlen uit een diep dal.’

› **Je stelt terecht vast dat het imago van Heerlen spectaculair is verbeterd. Het wil alleen nog niet echt doordringen tot de rest van het land.**

‘Dat merk ik ook in eigen kring. Mijn vrouw en dochters gaan wel eens mee als er weer eens activiteiten zijn in het weekend en zij kijken dan vol verbazing om zich heen. Dat Heerlen dit allemaal te bieden heeft, wisten zij ook niet. Daarom blijf ik erop hameren dat in Heerlen veel ten goede is veranderd. Daar helpt mijn bekende kop natuurlijk wel bij. Ik ben een uithangbord, de ambassadeur van Heerlen. Als ik word gevraagd voor een reportage in de krant of op tv werk ik daar uit volle overtuiging en met plezier aan mee.’

Emile Roemer vervangt sinds medio maart Ralf Krewinkel als burgemeester van Heerlen. Krewinkel trok zich terug om te zorgen voor zijn zieke zoon. De inwoners van Heerlen sloten Roemer meteen in hun hart. De waarnemend burgemeester op zijn beurt voelt zich vanaf de eerste dag Heerlenaar onder de Heerlenaren. Het ambt past hem als een Italiaans maatkostuum. ‘Ik ben, dat durf ik wel te stellen, een bestuurder, ik zet mij graag in voor de publieke sector.’

kunstenaar Jean-Michel Basquiat (1960-1988) en tijdgenoten. Vanaf februari te zien in Schunck*, het multidisciplinaire culturele centrum dat is gevestigd in het monumentale Glaspaleis, eertijds als warenhuis én architectonisch hoogstandje het symbool van het welvarende Heerlen.

‘Heerlen is net als bijvoorbeeld Rotterdam-Zuid volop in beweging, er valt hier elke week wel iets te beleven. In augustus kwam de wereldtop naar het International Breakdance Event. Ik noem Cultura Nova,

ParkCity Live, Limburgs Mooiste, zo kan ik nog wel even doorgaan. Daar is nu Bovengronds bij gekomen, een manifestatie over de periode na de sluiting van de mijnen. Het zou te ver voeren om alles op te sommen, maar neem van mij aan dat wij in Heerlen bepaald niet stilzitten. Er wordt hard gewerkt aan een nieuwe uitstraling na alle ellende met drugsverslaafden, prostitutie en criminaliteit. Vroeger kwam Heerlen altijd met veel gedoe in het nieuws. Maar na de Operatie Hartslag van 2001, een prachtig

› **De SP was nooit in de markt voor burgemeestersposten. Met jouw benoeming is de kogel door de kerk. Een kentering?**

‘Laten we eerst maar eens ervaren hoe dit bevalt. Ik ben de eerste, je mag mij gerust als een *pilot* beschouwen. Onze partij is altijd groot voorstander geweest van de gekozen burgemeester, maar intussen hebben wij intern wel regelmatig discussies gevoerd over hoe om te gaan met vacatures en onze eventuele aspiraties. Tijdens mijn partijleiderschap is de SP meer wethouders gaan leveren, tot en met drie van de vijf grootste

gemeenten aan toe. Dat leidde tot succesverhalen en soms ook tot mislukkingen. Daar moet je niet voor weglopen, daar leer je van. Een partij is voortdurend in ontwikkeling en moet zich durven verbreden als er reële mogelijkheden zijn. Ik denk niet alleen aan gemeentebestuurders, maar ook aan publieke organen. Zoals de Sociaal Economische Raad, de Raad van State of het College van de Algemene Rekenkamer, waarvan tot mijn genoegen partijgenoot Ewout Irrgang lid is. Alleen in de praktijk doe je ervaring op. Waakzaamheid blijft altijd geboden. Je moet de boel zeer goed op orde hebben, scherp blijven en precies weten wanneer de tijd en omstandigheden er rijp voor zijn. Dat geldt zeker ook voor deelname aan colleges. Intussen blijven wij als politieke partij in de spiegel kijken. In mijn geval moeten we ondervinden of het Heerlen, de SP en mij bevalt. Ik zie mezelf in dit verband zoals ik al zei als een pionier – en ik kan je verzekeren dat ik het tot nu toe naar mijn zin heb. Ik ben een mazzelaar, in de 38 jaar dat ik werk, heb ik altijd van mijn hobby mijn beroep kunnen maken: in het onderwijs, in de politiek en nu in het bestuur. Het is meer dan werk alleen. Ik realiseer me terdege dat ik tot een select groepje mensen behoor dat dat kan zeggen.'

› **Heerlen is een SP-bolwerk met al jaren de grootste fractie in de gemeenteraad en twee wethouders in het college. Een burgemeester behoort buiten de politiek te staan...**

'Het kost me geen enkele moeite om boven de partijen te staan, ik dien als burgemeester

de belangen van de gemeente. Het helpt uiteraard wel dat er een coalitieakkoord ligt waar ik vrolijk van word. Ik kan me voorstellen dat er gemeenten zijn waar ik me minder thuis zou voelen.'

In december vorig jaar werd hij als voorzitter van de Tweede Kamerfractie opgevolgd door Lilian Marijnissen. Half januari zat hij thuis. 'Ik had al snel door dat ik niet maandenlang moest ontstressen. Drie keer per dag het gras maaien is niks voor mij, het begon al snel weer te kriebelen. Ik had een werkelijk schitterend afscheid achter de rug, een afscheid dat ik iedereen gun. Ik ben er zeer dankbaar voor hoe alles is verlopen. Ik voelde er, merkte ik, niets voor om daar al te lang bij stil te staan. Ik wilde door, iets doen, iets betekenen voor de samenleving. De zorg, het onderwijs, een woningcorporatie, misschien onder voorwaarden zelfs het bedrijfsleven, ik moest en zou mezelf weer op gang trekken. Gelukkig beschik ik over een groot netwerk, dus ik ben me gaan oriënteren, gesprekken voeren, ook met een headhuntersbureau. Ik kan je vertellen dat het in tegenstelling tot wat menigeen denkt moeilijk is voor politici om aan werk te komen, dat je er veel moeite voor moet doen en daar is helemaal niets mis mee. Dat moeten talloze andere mensen net zo goed.'

Emile Roemer was op de koffie bij gouverneur Theo Bovens van Limburg: 'Emile, ik zoek een waarnemend burgemeester voor Heerlen. Voel jij daar wat voor?' 'Ik knipperde even met mijn ogen, dacht niet lang na en zei: ja. Hoe verdrietig de aanleiding ook is, een gemeente kan niet

lang zonder burgemeester. Dus ben ik er ingestapt. Het is een eer en een genoegen om dit te mogen doen.'

Emile Roemer zou Emile Roemer niet zijn als hij niet à la minute de inwoners van Heerlen had opgezocht. Hij maakte, onaangekondigd, een rondgang door alle wijken en stadsdelen, knoopte praatjes aan, legde zijn oor te luister, poseerde met engelengeduld voor selfies en werd bijkans verlegen van alle complimenten. 'Zonder de straat op te gaan, kom je er nooit achter wat er speelt. Zo ben ik op pad geweest met straatcoaches, waardoor ik een duidelijk beeld kreeg van de situatie en de problematiek.'

› **Welke problematiek?**

'Dankzij de Operatie Hartslag is het drugsvraagstuk grotendeels opgelost, maar we zijn er nog niet. De openbare orde en veiligheid in sommige buurten staat onder druk, er is sprake van hardnekkige overlast, met name als gevolg van de drastische bezuinigingen in de geestelijke gezondheidszorg. Ik neem de klachten heel serieus en het beleid is erop gericht de overlast goed en grondig aan te pakken.'

Roemer kijkt met de frisse blik van de nieuwkomer om zich heen, overlegt veelvuldig, maar is toch zeker ook de man die de handen uit de mouwen steekt. 'Met te lang kletsen los je niets op, je moet ook de daad bij het woord voegen. In mijn Haagse periode kreeg ik altijd te horen dat ik te aardig was voor de politiek. Wat een flauwekul! Je kunt als mens niet aardig genoeg zijn. Ik zou willen zeggen: was de politiek maar eens wat

'Ik had al snel door dat ik niet maandenlang moest ontstressen'

aardiger voor de mensen. Overigens kan ik als het nodig is met de vuist op tafel slaan en doorpakken.'

Een van zijn speerpunten is een verdere voortgang van de transformatie van het centrum, waarmee een spectaculair begin is gemaakt in het Maankwartier (de fantasierijke bebouwing rond en, letterlijk, over het station). 'Heerlen is een krimpgemeente en worstelt met leegstand, maar zit ook in de maag met verschrikkelijk lelijke kantoorpanden. De revitalisering van het stadshart is een hoofdthema. De komende jaren moet de sloopkogel er doorheen, dan heb ik het over een oppervlakte van 80.000 vierkante meter. Dat kan Heerlen nooit alleen financieren, dus boren wij externe bronnen aan. Samen met de provincie, die ons geweldig steunt, en de andere gemeenten hebben wij een Limburg-deal gesloten. Het provinciebestuur probeert een bijdrage van veertig miljoen euro bij het rijk los te peuteren en het helpt vanzelfsprekend dat ik de weg ken in Den Haag, dat ik weet hoe de hazen lopen en wanneer een aanvraag kansrijk is. Ik ben geen ordinaire lobbyist, maar de burgemeester van een gemeente die zit te springen om steun om zo grote stappen te kunnen maken.'

Zijn onbevangenheid, in combinatie met zijn kennis en vaardigheden, komt Emile Roemer ook van pas in het streven van Heerlen om de verhouding en samenwerking met de omringende gemeenten te verbeteren ('ik heb de statuur om plooiën glad te strijken') én bij de reorganisatie van het ambtelijk apparaat – bij de gemeente werken rond de 1100 medewerkers. 'Die interne hervorming is blijven liggen door de fusiebesprekingen met Landgraaf. Nu duidelijk is dat die samenvoeging niet doorgaat, kunnen we ermee aan de slag. Vergis je niet, het is een ingewikkeld proces dat stap voor stap en op een fatsoenlijke manier moet worden afgewikkeld. Ik houd van uitdagingen en het kan in bepaalde gevallen helpen dat ik voornamelijk een betrouwbare buitenstaander ben.'

De rol van burgemeester is hem op het lijf geschreven, Heerlen loopt met hem weg. Emile Roemer is altijd al een mensenmens en een hooggekwalificeerde verbindingsofficier geweest. Een dag van een burgemeester, laat staan een hele werkweek, ziet er evenwel heel anders uit. 'Als fractievoorzitter onderga je een permanente druk vanuit de media, de schijnwerpers staan altijd op jou gericht, je moet je voortdurend scholen om het nieuws en de achtergronden te doorgronden. En dan ben je als partijleider ook nog continu bezig met de organisatie van de partij, met campagnes en keuzes maken, met het inspireren van onze afdelingen, onze leden en de kiezers. Dat werk vergt een permanente inzet en opoffering. Als burgemeester sta je wat minder in de belangstelling, maar wel veel dichterbij de basis, bij de mensen om wie het gaat. Een burgemeester leunt niet achterover, allesbehalve dat zeg, maar je opereert toch wat meer in de luwte en weet met een strakke agenda veel vaker van tevoren waar je aan toe bent.'

EMILE ROEMER PRESENTEERT TALKSHOW OVER FEYENOORD

Emile Roemer presenteert tot en met mei elke derde maandag van de maand een talkshow over zijn geliefde club Feyenoord. Gelül, zo heet de praatvoorstelling in Theater Walhalla in Rotterdam. Acteur Martin van Waardenberg verdiept zich in de kwaliteit van het eten in en rond de Kuip en aan het slot telefoneert Emile met Ivo Opstelten, oud-burgemeester van Rotterdam en net zo'n hartstochtelijke supporter van de stadionclub als zijn politieke tegenpool. In Gelül zal niet worden geouwehoerd over de prestaties van Feyenoord noch over de spelers

en trainers, maar gaat het over het Legioen, de hondstrouwe aanhang over wie Theater Walhalla samen met het Rotterdams Wijktoneel een paar jaar geleden *Feyenoord: De Opera* maakte. Net als zijn opvolger in Den Haag, Lillian Marijnissen, gaat Emile Roemer door dik en dun voor Feyenoord. Zijn ouders zijn afkomstig uit de Maasstad, zijn moeder zag hoe de Kuip werd gebouwd. Zijn werk als waarnemend burgemeester van Heerlen zal niet onder deze klus lijden. 'Mocht het toch nodig zijn dan gaat Heerlen natuurlijk voor.'

den te doorgronden. En dan ben je als partijleider ook nog continu bezig met de organisatie van de partij, met campagnes en keuzes maken, met het inspireren van onze afdelingen, onze leden en de kiezers. Dat werk vergt een permanente inzet en opoffering. Als burgemeester sta je wat minder in de belangstelling, maar wel veel dichterbij de basis, bij de mensen om wie het gaat. Een burgemeester leunt niet achterover, allesbehalve dat zeg, maar je opereert toch wat meer in de luwte en weet met een strakke agenda veel vaker van tevoren waar je aan toe bent.'

De volgende afspraak voor burgemeester Emile Roemer wacht.

› **Nog even dit: op jouw werkkamer in Den Haag hing een ingelijste foto van jouw held Martin Luther King aan de muur...**

'In deze burgemeesterskamer zul je niets persoonlijks van mij aantreffen. Dit is de kamer van Ralf Krewinkel waar ik tijdelijk gebruik van mag maken.'

› **Vandaar een vaantje van Roda JC en niet van jouw club Feyenoord. Heb je al een wedstrijd van Roda gezien?**

'Ik zit al op de stoel van Ralf, dan ga ik niet ook nog eens zijn plekje op de tribune van Roda innemen.'

Emile Roemer, een Brabander in Limburg. Dat matcht wel.

'Houdoe', zegt hij ten afscheid.

'Haje', zegt de Limburger die hem mocht interviewen. •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink tenzij anders vermeld

EU-PROPAGANDA IN HET ONDERWIJS

LESJE EUR

Een afstudeerscriptie schrijven die voer blijkt voor een radio-interview, een NRC-artikel en Kamervragen. Dat overkwam SP-stagiaire Kirsten Derksen. Zij nam de invloed van EU-propaganda op haar eigen opleiding onder de loep. Hoofdconclusie: de Europese Commissie is betrokken bij de inhoud van de opleiding en vergelijkbare studies.

KIRSTEN DERKSEN SCHREEF HAAR scriptie in het kader van de opleiding *European Studies* aan de NHL Stenden Hogeschool in Leeuwarden. Deze opleiding leidt studenten op tot *Young European Professional*: “Iemand die zich later gemakkelijk beweegt in internationale kringen en een verantwoordelijke baan aankan”, volgens NHL Stenden.

Derksen: “Toen ik mijn docenten, voordat ik aan mijn scriptie begon, in het kort vertelde over mijn plannen stelden zij dat de Europese Commissie echt geen invloed heeft op het hoger onderwijs, en al helemaal niets te maken heeft met Europese Studies.”

EU-marketingvehikel

De realiteit bleek echter anders. Een krachtig beïnvloedingsinstrument van de Europese Commissie (de ‘regering’ van de Europese Unie) is bijvoorbeeld het Jean Monnet-programma, vernoemd naar een van de belangrijkste architecten van de Europese eenwording. Dit Europese programma financiert onderwijs en onderzoek op hogescholen en universiteiten. Om voor de financiële bijdrage in aanmerking te komen, moeten opleidingen voldoen aan voorwaarden zoals de bevordering van ‘actief Europees burgerschap’. Ook wordt van Jean Monnet-leerstoelhouders verwacht dat zij deelnemen aan het maatschappelijke debat over de EU. Adriaan Schout, als wetenschapper verbonden aan het Instituut Clingendael, noemde het Jean Monnet-programma in NRC dan ook niet

OPEANISERING

voor niets “het marketingvehikel van de EU”. In het programma gaat 318 miljoen euro om.

SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten stuitte onlangs op een lijst met financieringsstromen van Europese onderwijsactiviteiten. Hieruit blijkt dat het Europees onderzoekscentrum van de Universiteit Maastricht jaarlijks drie ton aan Brussels subsidiegeld ontvangt.

In 2009 berichtte het Wetenschappelijk Bureau van de SP al over de kostbare promotiecampagnes van de Europese Commissie. Deze hebben vaak tot doel om de geesten in Europa rijp te maken voor het Europa dat de Europese Commissie graag ziet. Ook nu heeft europa.eu, een site die beheerd wordt door de dienst Communicatie van de Europese Commissie, een speciale *teacher's corner*. Op deze webpagina vinden leraren gratis onderwijsmateriaal – van kleurboekjes voor de allerkleinste EU-burgertjes tot brochures voor middelbare scholieren. Over de “onmiskenbare voordelen” van de eurozone en de Europese interne markt, die de “drijfkracht” zou leveren voor “het opbouwen van een sterkere en rechtvaardigere economie binnen de EU”.

Wie betaalt, bepaalt

Derksen concludeert in haar onderzoek dat het Jean Monnet-programma bijdraagt aan de ‘europeanisering’ van studieprogramma’s. Maar hoe werkt dat europeaniseren eigenlijk? Derksen: ‘De Europese Commissie heeft het in documenten vaak over ‘europeaniseren’, maar legt nergens uit wat zij hier concreet mee bedoelt. Wat we tijdens mijn studie vooral deden was actuele gebeurtenissen binnen de EU in kaart brengen. Hierbij werd altijd gekeken naar de Europese oplossing voor problemen. Als het bijvoorbeeld ging over de migratiestromen, dan was de vraag: wat kan Europa doen? En niet: moet Europa hier wel over gaan?’

Ook wijst Derksen erop dat de Europese Commissie heeft bijgedragen aan het zogeheten TUNING-project, dat vakspecifieke

brochures en richtlijnen voor opleidingen publiceert. ‘Zo bestaat er een TUNING-document dat dient als referentiekader voor de kennis en competenties waar studenten Europese Studies uiteindelijk over moeten beschikken. De Commissie heeft de totstandkoming van dit document ondersteund, ook financieel.’ En wie betaalt, bepaalt.

Kritiek op de EU ligt gevoelig

Tijdens haar afstudeeronderzoek toetste Derksen ook de impact van deze pogingen tot ‘europeanisering’ onder 160 derde- en vierdejaarsstudenten Europese Studies. Driekwart van deze studenten vond de eigen studie pro-Europees ingericht, en de helft gaf aan door de opleiding meer pro-Europees te zijn geworden. ‘Dat neemt niet weg dat ik best wat studiegenoten heb gesproken die ook behoefte hadden aan meer kritische geluiden over de EU’, vertelt Derksen.

Kritiek op de EU ligt echter gevoelig, merkte zij: ‘Zo heb ik voordat ik aan mijn onderzoek begon een wetenschapper gesproken die aangaf dat de kans heel klein is dat de Europese Commissie subsidies verstrekt

aan onderzoeken met een EU-kritische insteek. Dit wilde hij echter uitsluitend *off the record* vertellen, dus ik mocht hem niet citeren.’ Ook een gesprek met een medewerker van de Universiteit Maastricht is Derksen bijgebleven. ‘Toen zij hoorde dat ik dit onderzoek vanuit de SP deed, benadrukte zij dat ze niet wilde dat de Europese Commissie in een kwaad daglicht wordt gezet. Dat vond ik wel opmerkelijk, want ik had toen nog niet eens een conclusie getrokken. Sommige docenten die ik heb gesproken leken zich ook een beetje aangevallen te voelen.’

De stage in de Tweede Kamer en de scriptie hebben de kijk van de pas afgestudeerde op de EU veranderd. Derksen: ‘Ik was het niet altijd eens met de SP op het gebied van Europa. Voor mijn stage vond ik de SP vaak te negatief over de EU. Terwijl ik nu inzie dat de SP er vooral van uitgaat dat Nederland veel problemen ook op eigen kracht kan aanpakken. Of zelf de samenwerking met andere lidstaten kan zoeken, zonder hierbij per se soevereiniteit op te geven.’ •

tekst Lesley Arp
foto Maurits Gemmink

RENSKE LEIJTEN: ‘MAAK BRUSSELSE GELDSTROMEN TRANSPARANTER’

Als het aan SP-woordvoerder Europa Renske Leijten ligt, worden Brusselse financieringsstromen van onderwijs- en onderzoeksactiviteiten veel transparanter. ‘Als een Jean Monnet-leerstoelhouder deelneemt aan het publieke debat over de EU, moet duidelijk zijn dat deze persoon door de Europese Commissie wordt betaald’, aldus Leijten. Volgens het Kamerlid propageert de Europese Commissie aan de lopende band Europese oplossingen voor problemen. ‘Alles is opeens grensoverschrijdend. Zelfs hoe wij onze thuiszorg of pensioenen regelen is volgens de Commissie een Europese aangelegenheid. Zo wil men dat er een Europese verzekering voor pensioenen gaat komen, terwijl wij al een prima pensioenstelsel hebben. Maar hoezo gaat Europa daar eigenlijk over?’

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid pleitte onlangs juist voor meer flexibele samenwerking tussen lidstaten, zonder per se één Brusselse oplossing op te leggen. Leijten: ‘Dit is wat wij al jaren zeggen: samenwerken prima, maar toch niet altijd door het opgeven van zeggenschap? De Commissie leeft in haar eigen bubbel, die uitgaat van een Europees antwoord op ieder probleem. Het is heel gevaarlijk als onderwijsinstellingen en wetenschappers, die onafhankelijk zouden moeten opereren, ook in die bubbel terecht komen omdat zij aan allerlei voorwaarden gebonden zijn.’

GERED GEREEDSCHAP

WAT IN DE EERSTE HELFT van de jaren tachtig begon als een spontaan initiatief in de Amsterdamse krakerswereld is de afgelopen decennia uitgegroeid tot een goed geoliede machine, die op dertig verschillende locaties (werkplaatsen) in het land op volle toeren draait. De formule van Gered Gereedschap, overgewaaid uit Engeland, is doeltreffend en effectief: afgedankt gereedschap wordt opgeknapt en verscheept naar Afrika om daar in handen van jongeren een tweede leven te krijgen.

Ter illustratie van het succes van Gered Gereedschap een paar cijfers: in 2017 vonden 100.000 beitels, hamers, slijptollen, schroevendraaiers, naaimachines, boren, zagen en andere werktuigen hun weg naar 4000 gebruikers in vijf landen. Acht zeecontainers vol. Bedenk even dat in één enkele container twaalf ton past. In totaal staat de teller van het al 35 jaar actieve

Gered Gereedschap op twee miljoen stuks gereedschap, 75.000 leerplaatsen en steun aan 1300 organisaties.

De containers blijven ook in Afrika, ze doen daar dienst als werk- en opleidingsplaats. Gered Gereedschap werkt nauw samen met plaatselijk opererende partners. De gebruikers krijgen praktische ondersteuning en worden geschoold. Zij leren een ambacht en kunnen in de beste gevallen zelfs een eigen bedrijfje opzetten. De meeste Afrikanen die

dankzij de inspanningen van Gered Gereedschap een vak onder de knie krijgen en daarmee een toekomst op kunnen bouwen, zijn zwerfjongeren die op deze manier een uitweg vinden in een aanvankelijk kansloze situatie. Zij gaan na de opleiding op eigen kracht verder als monteurs, metselaars, timmerlieden, kleermakers, loodgieters, metaalbewerkers of elektriciens.

Ruim vijfhonderd vrijwilligers zetten zich met hart en ziel in voor Gered Gereedschap.

‘Al het gereedschap gaat zo goed als nieuw de deur uit’

GOED GEOLIEDE MACHINE

Naast de dertig werkplaatsen zijn er tientallen inzamelpunten. Al het opgeknapte gereedschap gaat naar de centrale opslag in Gouda. Als er voldoende is om een container mee te vullen voelt dat voor alle betrokkenen telkens weer als een feestje. 'Dit geeft veel voldoening', zegt Pim van der Kraats (65), een van de drijvende krachten van de werkplaats in Nijkerk, ondergebracht in een gebouw waarin zich onder meer ook het lokale kringloopcentrum bevindt. Nijkerk bedient een deel van Midden-Nederland en begon in 2003. Van der Kraats repareert niet alleen gereedschap, hij gaat ook langs de plekken waar het materiaal wordt ingeleverd. 'De benzinekosten betalen wij met de opbrengst van gereedschap waarmee niets meer valt te beginnen en dat dus als oud ijzer van de hand wordt gedaan. Soms verkopen wij ook weleens iets wat niet in een project

wordt opgenomen rechtstreeks uit ons magazijn.' Niet alleen particulieren, maar ook scholen, instellingen en bedrijven weten hun weg naar Gered Gereedschap te vinden. Karel Schirmer (70), in Nijkerk verantwoordelijk voor fondsenwerving en de oh zo belangrijke publiciteit: 'Laatst meldde zich een autodealer. Hij bood ons een complete werkplaatstrolley met hoogwaardig gereedschap aan. Daar worden wij heel vrolijk van. Wij gaan voor kwaliteit. Al het gereedschap dat door ons onder handen wordt genomen, gaat zo goed als nieuw de deur uit. Het is heel wat beter dan de Chinese troep die je in Afrika in de winkel kunt kopen. De Chinezen leggen niet alleen wegen aan in Afrika, ze brengen er echt alles op de markt, tot en met inferieure schoenen aan toe. Het gevolg is dat de Afrikanen niet langer zelf

hun schoenen maken of oplappen. Daarmee dreigt het mooie ambacht van schoenmaker te verdwijnen. Wij kunnen natuurlijk nooit tegen de Chinezen opboksen, maar iedere Afrikaan die dankzij Gered Gereedschap een vak leert, is er één.' Een van de ambassadeurs van Gered Gereedschap is Jan Marijnissen. Hij onderstreept het belang van duurzaamheid en Pim van der Kraats is het van harte met hem eens. 'Wij leveren een bijdrage in de strijd tegen verspilling en weten precies voor wie we het doen. Dit geeft mij persoonlijk meer voldoening dan een paar euro in een collectebus stoppen.' •

 Kijk voor inleverpunten bij u in de buurt op geredgereedschap.nl

tekst Robin Bruinsma • foto's Cees Wouda

LINKSVOOR

‘ACTIVISME WERKT AANSTEKELIJK’

Marja Remesar (39) verhuisde in 2014 vanuit Amsterdam naar Arnhem: ‘Voor de liefde, mijn vriend komt uit Gelderland.’ Ze voelde zich er meteen thuis. ‘Arnhem voelt als klein Amsterdam, met veel initiatieven op het gebied van mode en kunst. Het ligt ook zo mooi in het groen.’ Minder aangenaam waren de schimmels in haar huis. ‘Het rook er muf en stikte van de muizen. Dat wijst op een vochtprobleem, maar de woningstichting nam mijn klachten amper serieus.’

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Hoelang ben je al SP-lid?

‘Sinds begin vorig jaar. De SP hielp mijn burens en mij met het organiseren van een huurdersoverleg. We kwamen gezamenlijk in actie en hebben gewonnen: de woningen worden nu verbeterd.’

› Feest!

‘Inderdaad, we hebben het gevierd met een straatfeest en een barbecue. Ook mensen uit andere straten raken erdoor geïnspireerd, het werkt aanstekelijk. Ik ben inmiddels verhuisd, maar woon wel weer in dezelfde wijk. Soms word ik op straat aangesproken door buurtgenoten die nu ook in actie willen komen. Waar ik kan, help ik anderen met bewonersacties. Dat activisme zit gewoon in me.’

› Wat doe je in het dagelijks leven?

‘Ik ben zzp’er, in opdracht van bijvoorbeeld gemeenten en zorginstellingen organiseer

ik sociale activiteiten en evenementen.

Bijvoorbeeld met jongeren of ouderen, of om buurtbewoners met elkaar in contact te brengen. Ik ben een echte verbinder, ook in mijn werk.’

› Heb je hobby’s?

‘Ik ben dol op surfen. Heel zwaar, maar heerlijk om te doen: zweven op de golven. Verder dans ik graag. Allerlei stijlen, van Nepalees tot zumba. Dans verbindt ook weer mensen. Het is, net als een glimlach, een soort universele taal.’

› Wat is je favoriete plek op de wereld?

‘Ik ben in mijn leven best vaak verhuisd. Ik zou best de wereld rond willen reizen, of in een land als Portugal willen wonen. Maar uiteindelijk ben ik toch het liefst in de buurt van de mensen die me dierbaar zijn. Waar je geliefd bent, voel je je thuis.’ ●

> BOXTEL LEDENWERFKANON

Op de partijraad van 22 september is de afdeling Boxtel in het zonnetje gezet. Bepaald niet een van de grootste afdelingen, lukte het de Brabanders om in de zomermaanden maar liefst 43 nieuwe leden in te schrijven. Bedenker van de ledenwerf-methode is het Boxtelse SP-bestuurslid Willem van Meurs. Het is, samengevat, een kwestie van langsgaan, de mensen een tijdlang op de hoogte houden en de vraag stellen. En, zoals het Boxtelse raadslid Rinze van der Veen op de partijraad zei: 'Dit kan overal!'

In 2015 ontving de bedenker van de methode-Boxtel, Willem van Meurs, van Emile Roemer de Gouden Tomaat voor zijn jarenlange inzet voor de partij.

Foto Bas de Meijer

> RIFFIJNSE PROTESTLEIDER GENOMINEERD VOOR SACHAROV-PRIJS

Foto Arnaud De Deckker

De SP heeft samen met de linkse fractie GUE/NGL in het Europees Parlement de Riffijnse protestleider Nasser Zafzafi genomineerd voor de Sacharov-prijs. Deze prijs wordt ieder jaar door het Europees Parlement uitgelofd aan een opvallende verdediger van de mensenrechten en vrijheid van meningsuiting. De bewoners van het Rif-gebied in Marokko worden al tientallen jaren achtergesteld en onderdrukt door de Marokkaanse regering. SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur: 'Amnesty International heeft de arrestatie en het proces tegen Zafzafi en andere Riffijnen zwaar bekritiseerd, onder meer vanwege een gebrek aan bewijs dat er strafbare feiten gepleegd zouden zijn, en omdat de gevangenen gefolterd zijn.' Zafzafi werd al snel het gezicht van het protest dat vorig jaar op gang kwam. Hij werd gearresteerd en veroordeeld tot een celstraf van 20 jaar.

In de Tribune van september 2017 stond een interview met Zafzafi's vader: sp.nl/ZiU

> HET GIF GENX

Wie heeft er nou eigenlijk de dikste vinger in de pap als het gaat om het gebruik van chemische stoffen? Die vraag stond centraal tijdens een werkbezoek van Dennis de Jong aan het Europese Chemie Agentschap (ECHA) in Helsinki. Directe aanleiding: de slepende kwestie rondom de firma Chemours in Dordrecht,

dat de giftige stof GenX loost (zie ook het interview met Cem Laçin in deze Tribune). De SP strijdt lokaal, provinciaal en landelijk tegen de uitstoot van deze stof, die zelfs in het drinkwater bleek voor te komen. Wat blijkt? De Nederlandse regering kan nog veel stappen ondernemen tegen GenX en kan zelfs een Europees totaalverbod op verdere lozingen tot stand brengen. Maar...

foto archief SP

dan moet ons land wel actief worden richting het Chemie Agentschap. Beperking van het gebruik van de stof en zelfs een verbod behoren dan tot de mogelijkheden. 'Waar wacht de Nederlandse regering nog op?', vraagt De Jong zich af. De nieuwe bevindingen gaan volgens De Jong zeker een rol spelen bij de uitbreiding van genoemde SP-acties.

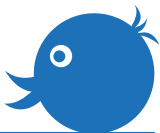
> GROOTSTE CRISIS TER WERELD

'Nederland moet in de VN de druk op onder meer Saoedi-Arabië maximaal opvoeren, opdat de winsten van wapenproducenten ondergeschikt worden aan de levens van Jemenieten.' Dat zegt SP-Tweede Kamerlid Saded Karabulut naar aanleiding van het feit dat de inmiddels drieënhalf jaar durende oorlog in Jemen heeft geleid tot de grootste humanitaire crisis ter wereld. Karabulut: 'Hoofdverantwoordelijk is Saoedi-Arabië, dat het ene na het andere burgerdoel aanvalt. De reden dat Saoedi-Arabië, samen met een aantal bondgenoten, de oorlog voort kan zetten, is omvangrijke westerse wapensteun.' Ook ons land verdient aan de oorlog, stelt Karabulut vast: 'Nederland exporteert communicatieapparatuur die in Saoedische tanks wordt ingebouwd. Gerichte sancties tegen verantwoordelijke oorlogsmisdadigers en een wapenembargo zouden nu de mini-male inzet moeten zijn.'

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
 Redactie Tribune
 Snouckaertlaan 70
 3811 MB Amersfoort

DAT JE
'T WEET

Paulus Jansen
 @irPaulusJansen

Paulus Jansen heeft geretweet Aedes.nl
 De armste Nederlandse huurders beta-
 len straks 3 miljard €€ belasting op hun
 huurhuisje. Ieder kamerlid dat daar voor
 stemt hoeft de woorden "eerlijk" of "recht-
 vaardig" nooit meer in de mond te nemen.
 #corporaties #dividendbelasting

23:29 - 18 sep. 2018

SLUITING VERZORGINGSHUIZEN

Door het sluiten van verzorgingshuizen moeten ouderen langer thuis blijven wonen. Een van de onderbelichte gevolgen daarvan is een behoorlijke krapte aan huurwoningen. Hoeveel ouderen wonen nu al niet gedwongen in een groot huis of appartement waardoor er geen mogelijkheid is voor doorstroming. Blok, de falende minister heeft daar even niet aan gedacht toen. Met hem het gehele kabinet niet, zo blijkt.

Louis de Wit, Darp

PARTICIPATIEWET

Het participatieplan werkt averechts. Er zitten nu meer mensen met een 'afstand tot de arbeidsmarkt' thuis dan vóór die wet. Om een of andere reden schijnt het makkelijker en goedkoper te zijn om ons maar thuis te laten zitten. Ik ben één van hen: 7 dagen per week 24 uur navelstaren is zwaar, onbetaald werk. Het levert ook geen vrienden op. En geen structuur. Wel een laag zelfbeeld.

Tonna van der Linden, Amersfoort

(MANTEL)ZORG

In aansluiting op de berichten dat er stakingen in de zorg dreigen, door zware bezuiniging op uitvoerende diensten. Ironisch, bizar feitje uit de praktijk van bewoners van een epilepsie-instelling: de zorgmanager had laatst geen tijd om onze serieuze vragen te beantwoorden, want ze moest haar zieke senior-ouders verzorgen...

Christine Steen, Heemstede

DOORLOPENDE MACHTINGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune oktober 2018

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

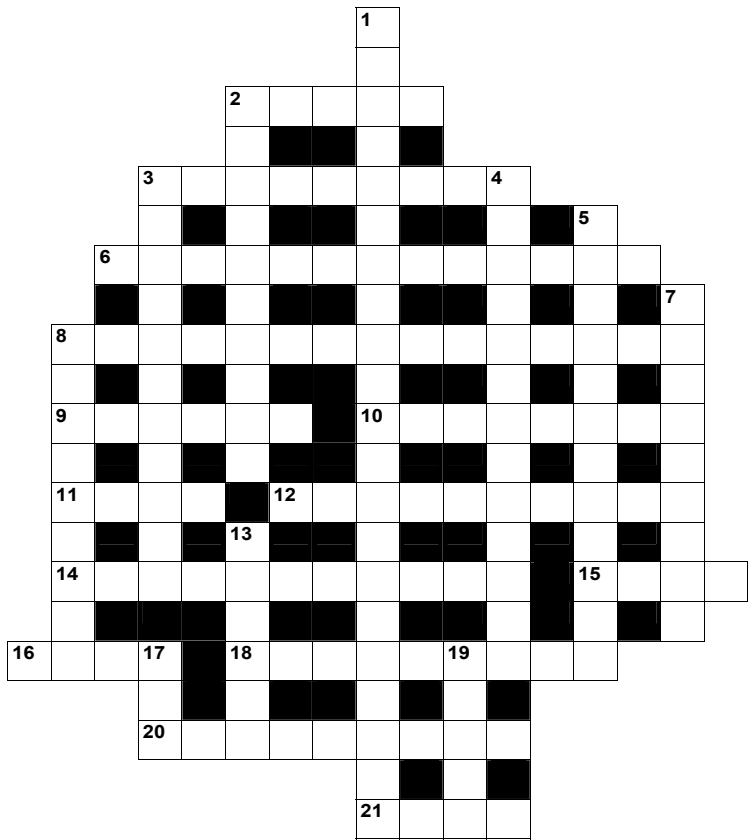
CRYPTOGRAM

Horizontaal

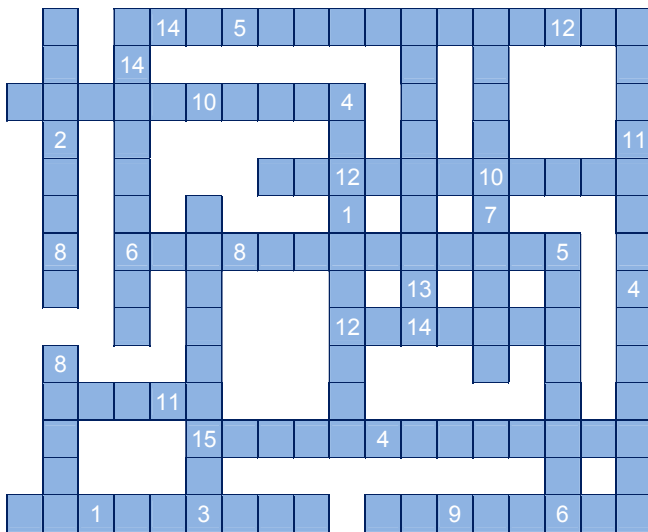
2 Verward dier is toch eerste geworden, (5) - 3 Spelen nou nooit eens ergens anders, (9) - 6 Seizoensgroenten zijn schoon en volgroeid, (13) - 8 Instructie: agressief handelen nadat ze in het water hebben gelegen, (6,9) - 9 Té relaxed; mens en verf, (6) - 10 Militair voertuig? Veel lawaai, en stinkt naar stront, (8) - 11 Theaterplaats voor vrijmetselaars, (4) - 12 Past (niet) in divers geschut? (10) - 14 Pilaren waar je in het openbaar wel tegenaan mag plassen, (11) - 15 Hongerig onderweg zijn? (4) - 16 Waterleiding lijdt aan stress, (4) - 18 Ademt een boek, tijdens het scheppingsproces, (9) - 20 Parlementsleden zingen voor parlementsleden, (9) - 21 't Is gek, maar zo'n reep is populair bij Amerikanen, (4)

Verticaal

1 Jaloers loensen, (3,6,4,8) - 2 Weggetje met bomen waar stevige klappen vallen, (10) - 3 Sportieve sieraden voor huwelijkspaartjes, (11) - 4 Wetenschappelijke opleiding tot chauffeur, (13) - 5 Gelovige maffioso? (12) - 7 Was tijdens WO II een nogal gewelddadig voetbalteam, (9) - 8 Sleutel van een Eurokoerier, (9) - 13 Kletspraat over paddenstoelen, (6) - 17 Ook de koude versies moeten ervoor naar de wc, (3) - 19 Krijgskundig weersverschijnsel, (5)

O DIE NIEMEN

Letters														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Opdracht:

En wel 'antoniemen' ditmaal, dus woorden die de (ongeveer) tegengestelde betekenis hebben van de omschrijvingen onder Hints. De opdracht is: lees de (vaak cryptische) Hints, die in willekeurige volgorde staan. Plaats de antoniemen op hun juiste plek in de Tabel. Breng tot slot de letters die in de vakjes met cijfer-aanduiding staan over naar de 'Letters' tabel, voor het oplossingswoord, wat u naar de redactie kunt sturen. Een cursief woord betekent dat het antoniem uit enkel dat (soms onbestaand!) woord kan worden afgeleid. Soms wordt een meervoud een enkelvoud of wordt bijvoorbeeld het geslacht veranderd. De 'lange ij' is één letter. Vaak is dezelfde letter op meerdere (cijfer-)plaatsen te vinden. We geven we vast een *paar* posities. Veel plezier.

Hints:

Het debat moet *ordelijk* verlopen. / Geen *eerverval*. / Het is weer *kalm* in de Kamer. / Haar leven als *huurster* is heerlijk. / Ik word zoou *blij* van dat weer. / De woorden kunnen in vele lettertypen weergegeven worden. / *Dicht*, de muur voor vluchtelingen. / En hop, alle beslissingen naar de hoofdstad, partij of 'chair(wo) man'. / Berustend type. / *Groepsgericht* mens krijgt Tokkie-buren. / Zstad. / Stukje hier, gedeelte daar... / Grenzeloos beschaafd gesproken. / Uit dit gevolg wordt getrokken. / Wie heeft met zulke Nato-vrienden nog een *vijand* nodig? / Ex-minister hield het bij klein *feit*. / Met een goede *integratie* komen we een heel eind. / *Futloos* vliegen kan met *korting*!

OPLOSSINGEN SEPTEMBER 2018

CRYPTOGRAM

Horizontaal 3) Bloot 6) Reep 8) Hoofdverdachte 9) Onderaannemer 11) Boorplatform 13) Schip 15) Groen 16) Blinde vink 18) Lenig 19) Slapte 20) Winkeldochter 21) Eindpunt.

Verticaal 1) Webcam 2) Schoonoord 3) Brood op de plank 4) Onderdak 5) Trema 6) Redenering 7) Attractiepark 10) Vinkjes 12) Filmgodin 14) Besloten 17) Enkelen.

BEELDSPRAAK:

Woorden: pen; veger; vlag; ei; lijn; kerk; bergen; yen; tent; man; mijn; medaille; vis; is; knie; toren.

Eindoplossing: '... en verder ga ik mijn keuken verven en intens van mijn midlife-crisis genieten.' (Femke Halsema)

De winnaar van de septemberpuzzel 2018 is Hilbert Zwiers uit Sluis

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 31 oktober 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl. Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden?

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigineerd boek verlost uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

DAAR BEN IK
WEER MOOI
INGETRAPT...

HEB IK KINDERPOSTZEGELS
GEKOCHT! MAAR WIE
STUURT ER NOU
NOG BRIEVEN?

ZE ZOUDEN
KINDERMAIL, KINDERSMS
OF KINDERWHATSAPP
MOETEN VERKOPEN...
ER IS NIET EENS MEER
EEN BRIEVENBUS IN
DEZE WIJK!

JE HAD HET KUNNEN WETEN:
HET THEMA VAN DE ZEGELS IS
DE FABELTJESKRANT...

DAT ZEGT
GENOEG

MAAR GENOEG GEPRAPT, IK MOET
SLUITEN...

WAT? NU AL?
IS HET WEER WINTERTIJD?
OVER FABELTJES
GESPROKEN...
DAAR KAN IK
NOG UREN OVER
ZEUREN

NEE, VAN EUROPA MAG ELK LAND ZELF
BESLISSEN OVER ZOMER- EN WINTERTIJD.
DAAROM HEEFT DE OVERHEID ONZE WIJK,
VANWEGE DE HOGE CRIMINALITEIT,
NIET ALLEEN ZWAARDERE STRAFFEN
IN HET VOORUITZICHT GESTELD...

...MAAR OOK DE KLOK EEN PAAR UUR
VERZET ZODAT HET 'S NACHTS LICHT
BLIJFT, ALS DE CRIMINELLEN NORMAAL
TOESLAAN...

EEN SOORT
AVONDKLOK PUS

EEN AVONDKLOK?
HAHAHA... HOE GAAN
ZE DAT HANDHAVEN?

PENK ER OM:
OOGJES DICHT EN
SNAVELTJES TOE
SLAAP LEKKER

DAT LAAT NIEMAND
ZICH TOCH ZEGGEN IN
DIT INDIVIDUALISTISCH
TIDDEPERK...

MET DE
SOCIALE
MEDIA...

EN TOCH ZOU IK
MAAR OPSCHieten...

DESKUNDIGEN HEBBEN
BEREKEND DAT DE ZEE SPIEGEL
NOG SNELLER STIJGT DAN
GEDACHT

DE OVERHEID HEEFT HET ZO GEREGLD
DAT DIE EXTRA ZEE SPIEGELSTIJGING ALLEEN
IN CRIMINELE WIKEN TERECHT KOMT...

DE TECHNIEK
STAAT VOOR
NIETS!

ZIJN JULIE ER WEER?

JA, AL DIE MAATREGELEN TEGEN
DE MISDAAD WAREN ZO'N
OVERDONDEREND SUCCES
DAT DE VILLAWIKEN NU
CRIMINELER ZIJN DAN
ONZE WIJK...

EN DE VILLABEWONERS
ZULLEN NOOIT INSTEMMEN
MET ZULKE MAATREGELEN
IN HUN WIJK...

PUS HET WAS
EEN FABELTJE
DAT ZE DE CRIMI-
NALITEIT HIER
WILDE BESTRIJDEN?

EVEN
LATER...

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 10 • november 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

ALS ONZE ZIEKENHUIZEN DICTGAAN **ZORGSTELSEL DEFINITIEF FAILLIET**

PENSIOENEN: DE STRIJD OM IEDERS TOEKOMST

KLIMAATBELEID: WAAROM HET ZONDER RECHTVAARDIGHEID NIET LUKT

DEMONSTREER MEE TEGEN HET SCHULDENSTELSEL OP 24 NOVEMBER

Ons onderwijs staat onder druk, door decennia van bezuinigingen. Jongeren moeten zichzelf door het schuldenstelsel diep in de schulden steken om een opleiding te kunnen volgen. Een torenhoge studieschuld, onbetaalbare woningen en onzekere flexcontracten: dat is waar jongeren hun toekomst op moeten bouwen. Voor het eerst sinds de Tweede Wereldoorlog heeft de generatie dertigers het slechter dan hun ouders. De maat is vol. Wij pikken dit niet langer en eisen onze toekomst op! Op 24 november 2018 organiseert ROOD een breed protest tegen het schuldenstelsel en voor een toekomst voor de jongeren van nu.

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

★ ROOD
jong in de SP

De demonstratie vindt plaats op Lange Voorhout in Den Haag, en start om 13:00 uur.

Arend van Dam

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN UITGAVE VAN DE SOCIALISTISCHE PARTIJ (SP) EN VERSCHIJNT 11 MAAL PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp, Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk, Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Anjo de Haan, Karen Veldkamp

Foto cover
Wiebe Kiestra

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam, Nenad Mečava, Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging) of € 24,00 per jaar (acceptgiro). Losse nummers € 1,75. SP-leden ontvangen de Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Dieptepunt:
Als ziekenhuizen sluiten

4

Klimaatrechtvaardigheid

'Maak de groene revolutie ook
een sociale revolutie'

6

Wonen

Huisje-boompje-feestje
voor beleggers

10

Pensioenen

De fundamentele strijd
om onze toekomst

18

Rutte III

Kaalslag en cadeaubonnen

22

12 Verkiezingen: Grip op Groningen

24 Migratie: De strijd tegen ongelijkheid, oorlog en armoede staat bij ons centraal

26 SP Limburg uit de coalitie, maar met de mensen

28 LinksVoor: Bart Hartog houdt van analoge muziekstudio's

9, 16, 17, 29 Nieuws **30** Prikbord **31**
Puzzel **32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

Zorgbuurthuizen

Toen ik klein was, bracht ik veel tijd door bij mijn oma. Mijn vader was vaak de wereld aan het verbeteren in Den Haag. Mijn moeder was met hetzelfde doel vaak op pad in Oss. Ik was daarom regelmatig bij mijn oma, die bij ons om de hoek woonde.

Mijn oma was een van de liefste vrouwen die ik ooit heb gekend. Ze stond altijd voor iedereen klaar. Toen ik ouder werd, ging het slechter met oma. Ze kon niet meer thuis blijven wonen en verhuisde naar een verzorgings- en later naar een verpleeghuis.

Ik ging vaak bij haar op bezoek. Ik herinner me nog dat ik er 's avonds weer was en dat haar heup uit de kom schoot. Ze schreeuwde het uit van de pijn. Ik rende de gang op om hulp te halen. Ik kon niemand vinden. Voor mijn oma was geen hulp. Veel te lang lag mijn oma met vreselijke pijn in haar bed. Ik herinner me nog als de dag van gisteren hoe machteloos ik me toen voelde. Mijn oma, die altijd voor iedereen klaar had gestaan, kreeg nu niet de hulp die ze zelf nodig had.

Dit is twintig jaar geleden. Helaas is het voor veel opa's en oma's nog steeds niet beter geregeld. Sterker nog: het vorige kabinet besloot alle verzorgingshuizen te sluiten en bijna 80.000 zorgverleners te ontslaan. De zorg thuis was niet op orde, maar mensen moesten wel langer thuis blijven wonen.

Het sluiten van de verzorgingshuizen was een grote fout. Dus nam ik vorig jaar het initiatief om tot zorgbuurthuizen te komen. Niet terug naar de oude, lange gangen van een verzorgingshuis, maar een fijne plek waar mensen in kleinschalige huizen in hun eigen buurt oud kunnen worden. Met vaste medewerkers, goede zorg en aandacht voor elkaar.

Onze ouderen verdienen een fatsoenlijke oude dag met liefdevolle zorg. Inmiddels steunt een meerderheid in de Tweede Kamer ons idee voor het zorgbuurthuis. Na jarenlange achteruitgang is dit hopelijk een eerste stap op weg naar vooruitgang voor onze opa's en oma's.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

FAILLIET

Chaos: in één dag gingen meerdere ziekenhuizen failliet. Verplegenden, specialisten en patiënten stonden met lege handen. De zorgverzekeraars en de regering lieten het gebeuren. SP-Kamerlid Henk van Gerven: 'Nu zijn er ziekenhuizen failliet, maar het is het zorgstelsel dat failliet is.'

OMDAT DE ZORGVERZEKERAAR de stekker er uittrok en de minister niks wilde doen, sloten in één dag de IJsselmeerziekenhuizen in Lelystad, Emmeloord en Dronten en het Slotervaartziekenhuis in Amsterdam. De chaos was enorm. Belangrijke operaties konden ineens niet doorgaan. Afspraken vervielen. Artsen spraken van levensgevaarlijke situaties bij de gedwongen acute verplaatsing van opgenomen patiënten. Verplegend personeel stond van de ene dag op de andere op straat. In een paar dagen tijd werden meer dan dertigduizend handtekeningen gezet onder petitie voor behoud van de ziekenhuizen; mensen zagen hun ziekenhuis in de buurt verdwijnen, net als de arts waarmee ze soms een jarenlange patiënt-relatie hadden.

'Commerciële cowboys'

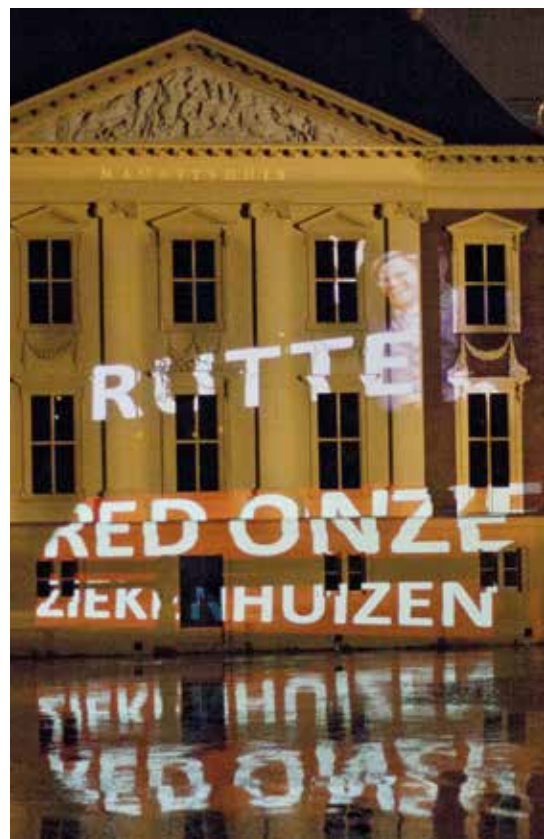
SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven ging er direct op af om met betrokkenen te praten. Nog geen twee maanden eerder schreef hij een rapport, waarin goed onderbouwd en met overzichtelijke cijfers duidelijk wordt dat de sluiting van ziekenhuizen en belangrijke afdelingen in heel Nederland moet en kan stoppen. Van Gerven: 'Er is al jarenlang een blind geloof in de marktwerking. In het idee dat de markt de zorg beter, goedkoper en toegankelijker maakt. Ziekenhuizen moeten concurreren; zorgverzekeraars spelen ze tegen elkaar uit om de prijs te drukken. Er worden ziekenhuizen geleid door commerciële cowboys – die willen er geld aan verdienen. De directeur laat zich op twee ziekenhuizen voor 0,75 fte betalen en pakt zo in totaal anderhalf directeurssalaris. Eigenaars laten zich via goedbetaalde leningen aan het ziekenhuis winst uitkeren – al heet dat niet zo, want het is rente op een lening.'

De voorstellen van Van Gerven kunnen veel problemen voorkomen: 'Allereerst moeten we stoppen met de moordende concurrentie, goede zorg is gebaseerd op samenwerking. Ten tweede moet iedereen in Nederland binnen vijftien minuten bij de belangrijkste ziekenhuisvoorzieningen kunnen zijn – denk aan eerste hulp en verloskunde. Sluiting van afdelingen en ziekenhuizen waardoor dit niet gehaald wordt mag dan niet meer. Het derde punt is dat er democratische controle over moet zijn. Nu bepalen commerciële belangen en de willekeur van de zorgverzekeraars en investeerders wat er gebeurt. Terwijl de enige afweging moet zijn: het algemeen belang.'

'Ideologische waan'

Ook het debat eind oktober in de Tweede Kamer toont volgens Van Gerven het democratisch tekort aan: 'Het was ontluisterend. De minister heeft het op zijn beloop gelaten. Hij vindt dat faillissementen gewoon bij de markt horen. Maar ziekenhuiszorg hoort niet in de markt. De markt sloopt de zorg. Dat is niet in het belang van de mensen. Daarom zijn die mensen ook in opstand gekomen. Met verplegend personeel, patiënten, specialisten, mensen van het Nationaal ZorgFonds en SP'ers trokken we naar het hoofdkantoor van Achmea in Leiden. Om hen op te roepen deze belangrijke ziekenhuizen niet failliet te laten gaan.' In de Tweede Kamer bleek er steun te zijn om

Henk van Gerven en de SP samen met verpleegkundigen, artsen en patiënten in het hoofdkantoor van Zilveren Kruis Achmea.

de minister op te dragen om de IJsselmeerziekenhuizen te behouden, maar niet voor behoud van het Slotervaart. Ook moet de minister onderzoeken wat er fout is gegaan. Van Gerven: 'Uiteindelijk moeten we af van de ideologische waan dat zorg een markt is. Nu zijn er ziekenhuizen failliet, maar het is het zorgstelsel dat failliet is.'

Het Tweede Kamerdebat ging er stevig aan toe. SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen

foto Maurits Gemmink

De SP projecteerde een boodschap op het Mauritshuis in Den Haag, pal naast het torentje van de premier: 'Rutte, red onze ziekenhuizen'.

tijdens dat debat: 'Wat heeft de minister gedaan? Helemaal niks, daar lijkt het op. Het enige wat hij heeft gedaan is de handleiding sturen: hoe om te gaan met het faillissement. De minister is als een dokter die de patiënt niet beter maakt, maar als de patiënt is overleden wel een handleiding geeft voor de uitvaart.' Een stevige vergelijking, maar het gaat ook om een ernstige zaak. Zo stelt Slotervaart-arts Hans-Martin Otten dat een van zijn patiënten die bezig is met een chemokuur in levensgevaar is geweest nadat het ziekenhuis failliet werd verklaard. De patiënt werd na het chaotische faillissement naar het verkeerde ziekenhuis gebracht, waardoor er levensgevaar ontstond. Door oplettende artsen liep het goed af.

De zorg is geen speeltje van winstbeluste ondernemers en calculerende verzekeraars. Het gaat om mensen, en soms om leven en dood. Marijnissen: 'De zorg is geen markt. Het is tijd om te kiezen voor ons algemeen belang. Red onze ziekenhuizen!' ●

tekst Diederik Olders

 rapport van Henk van Gerven over ziekenhuizen is hier te vinden: sp.nl/Zii

MAIL VAN RON

SP-voorzitter Ron Meyer mailt een open brief aan FNV-jong-voorzitter Bastiaan Meijer

Onze tanden laten zien

Dag Bastiaan,

Onderzoeksjournalisten onthulden recent dat grote bedrijven de samenleving voor 55 miljard gedupeerd hebben door het zogeheten dividendstrippen: dubbel aftrekken van miljarden aan belastingvoordelen.

VIJF-en-VIJFTIG MILJARD?! Het is geen incident. Het is ideologie. Terwijl de hogepriesters van het neoliberalisme zeggen dat we in onszelf moeten investeren, krijgen hun superrijke vrienden miljardencadeaus. Vestigingsklimaat! Shell kreeg voor 9 miljard aan geheime belastingdeals, in dezelfde tijd dat 80.000 zorgverleners werden wegbezuinigd. Unilever-manager Polman vindt met 1 sms'je meer luis-terend oor bij Rutte voor nóg lagere winstbelasting dan 70.000 leraren voor beter onderwijs. Is het gek dat er woede en cynisme bestaat?

Ik moet al enige tijd aan 2004 denken. Ik weet wat je denkt ('ouwe l.'), maar serieus, er bestond toen ook woede. En de vakbeweging besloot samen te werken in een grote sociale coalitie. Het Museumplein stroomde vol.

Is het niet de hoogste tijd om de krachten opnieuw te bundelen en onze tanden te laten zien? Schud jij de top van de vakbeweging wakker? Dan informeer ik alvast alle SP'ers: het is tijd voor rechtvaardigheid. Het is tijd om samen op te staan. Waar wachten we nog op?

Met optimistische groet,

Ron Meyer

Re: Onze tanden...

Hoi Ron,

In 2004 liet de vakbond zijn echte kracht zien. Honderdduizenden mensen stonden dankzij de door jouw genoemde samenwerking op om verandering af te dwingen. Sommige mensen denken dat we zulke aantallen nooit meer op de been zullen krijgen, maar ik weet zeker van wel. Steeds meer mensen komen in verzet tegen de beslissingen van het kabinet.

Laten we er samen voor zorgen dat we opnieuw honderdduizenden op de been kunnen brengen tegen de asociale beslissingen van Rutte en zijn neoliberale vrienden. De politieke keuzes van dit kabinet kunnen veranderd worden door een massale beweging. Als we de handen ineenslaan en een vuist maken kunnen we deze beweging opbouwen zodat we in 2019 massaal de straat op gaan. Zal ik alvast een datum prikken?

Met strijdbare groet,

Bastiaan

VAN GROENE NAAR SOCIALE

Met het klimaatakkoord in de maak dreigt ons land verdeeld te raken in een 'groene' en een 'grijze' klasse. Hoe kunnen we die klimaatkloof dichten? Op 6 oktober staken onderzoekers, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, SP-leden en belangstellenden in Haarlem de koppen bijeen.

DUURZAAMHEID, WIE IS DAAR eigenlijk op tegen? **Shivant Jhagroe**, onderzoeker en pleitbezorger van een inclusieve klimaatpolitiek, trapt de conferentie over klimaatrechtvaardigheid af met een vraag. Slechts één hand in de Haarlemse Lichtfabriek gaat de lucht in. Jhagroe onderzocht de machtsrelaties die gepaard gaan met duurzame initiatieven in Rotterdam en Den Haag, en concludeerde dat armere mensen hier minder vaak aan meedoen. Volgens de wetenschapper is duurzaamheid zo'n algemeen begrip, dat echte tegenstanders doorgaans ver te zoeken zijn. Maar zonder de ongelijkheid aan te pakken dreigt duurzaamheid vooral een *lifestyle* voor een kleine groep uitverkorenen te worden, waarschuwt hij. Waarbij de armen niet de vruchten plukken, en soms ook zelf worden geplukt. 'Neem bijvoorbeeld elektrische auto's. De accu's daarvan worden gemaakt met conflictmineralen uit Afrika', vertelt Jhagroe.

Nog zo'n voorbeeld, maar dan dichter bij huis: de energiebelasting. Juist de grote verbruikers zijn hier relatief minder aan kwijt, concludeerde onderzoeker **Robert Vergeer**. Waar consumenten ongeveer 10 cent per kilowattuur (kWh) betalen, geldt voor energieslurpende bedrijven een tarief van 0,057 cent per kWh. 'Het leeuwendeel van de lasten van het huidige klimaatbeleid komt terecht bij het bedrijfsleven', aldus Vergeer. 'En de lasten komen vooral bij de huishoudens te liggen.' Het antwoord op de centrale vraag van het ochtendprogramma – 'Is ons huidige klimaatbeleid rechtvaardig?' – lijkt na de presentaties van Vergeer en Jhagroe zo klaar als een klontje.

Ook **Bart Wesselink**, onderzoeker bij Milieudefensie, onderkent de scheefheid in het huidige klimaatbeleid. 'De vervui-

lende industrie betaalt tussen de 50 en 150 miljoen aan klimaatbelasting, maar vraagt aan de andere kant wel 1000 miljoen aan klimaatsubsidie.' Waar de SP pleit voor klimaatrechtvaardigheid, hanteren Wesselink en **Kitty Jong** van de FNV met 'eerlijk omschakelen' een vergelijkbaar credo. Zo willen de organisaties een eerlijke verdeling van de lasten en lasten van het klimaatbeleid, ook op de arbeidsmarkt, en klimaatoplossingen die toegankelijk zijn voor iedereen.

Duurzaamheid: lokaal, of voor ons allemaal?

Klimaatrechtvaardigheid: SP-energiewoordvoerder **Sandra Beckerman** lanceerde het begrip in de Tweede Kamer, en zette de toon voor een kritische discussie over de lasten en lasten van ons klimaatbeleid.

Want hoe zorgen we dat kwetsbare groepen ook mee profiteren van duurzame maatregelen? Oftewel, hoe komen we tot een rechtvaardig klimaatbeleid? Volgens Jhagroe is het zaak dat we het klimaat zien als publieke zaak. Hij waarschuwt dan ook voor het gevaar dat schuilt in 'lokalisme', ofwel de opkomst van kleinschalige duurzame projecten. 'Het zijn vaak nobele initiatieven, maar zolang de grootschaligheid ontbreekt kunnen ze de angel uit de klimaatpolitiek halen', luidt de stelling van Jhagroe.

Een tekening van **Kees Willemen**, zie ook facebook.com/kees.willemen92

Politiek tekenaar **Kees Willemen** uit het Groningse Onderdendam, die vroeger geregeld de Tribune van een komisch-kritische noot voorzag, noemt zichzelf juist een trots vertegenwoordiger van dat lokalisme. De energiecoöperatie 'EnergieK Onderdendam' waar hij mede-initiatiefnemer en bestuurslid van is, is pas een jaar jong. Toch wisten de leden geheel op eigen kracht meer dan een ton bijeen te sparen voor zonnepanelen. Op 10 oktober werd het eerste zonnedak van de coöperatie, op een loods van een plaatselijk grondbedrijf, feestelijk geopend.

Lutje n Hoag, 'klein Den Haag', werd Onderdendam vroeger ook wel genoemd. Het huis van Willemen, een voormalig kantongerecht uit 1885, ademt de geschiedenis van het dorp als thuishaven voor bestuurders en rijken. Willemen kan zich nog goed heugen hoe zes jaar geleden 's nachts, als gevolg van de krachtigste aardbeving ooit in Groningen, 123 scheuren in zijn woning verschenen. Van de kelder, waar vroeger de cellen lagen waar dronken boerenjongens hun roes uitsliepen,

REVOLUTIE

De Haarlemse Lichtfabriek: een symbolische plek voor een energieke discussie over klimaatrechtvaardigheid.

Waar consumenten ongeveer 10 cent per kilowattuur betalen, geldt voor energieslurpende bedrijven een tarief van 0,057 cent per kWh

tot aan de zolder. 'Het voelde alsof de Zui-derzeelijn onder mijn huis werd aangelegd', herinnert Willemen zich. Bijna dagelijks zijn er nog bevingen in Onderdendam. Het gerepareerde huis van Willemen heeft inmiddels alweer nieuwe scheuren gekregen.

Groningers pakken de macht terug

Bij de oprichting van EnergieK Onderdendam moest Willemen het grotendeels zonder hulp van de lokale overheden stellen. Het zonnedak is dan ook feitelijk opgebracht door de bewoners zelf. Al participeerde de provincie wel indirect via een netwerk voor duurzame lokale energie-initiatieven, en kon de coöperatie later ook renteloos lenen uit een provinciefonds. Zo'n vijftig kilometer verderop werd twee jaar geleden, uitgerekend tijdens een 'burgertop' van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum, het zaadje geplant voor een andere lokale energiecoöperatie. Zijn deelname aan een werkgroep over energie en duurzaamheid inspireerde 'Damster' **Klaas Ebels** om Eendracht op te richten, vernoemd naar de gesloten strokartonfabriek die ooit velen in de regio van werk voorzag en ook een coöperatie was. Thuisbasis van de coöperatie is de wijk

Opwierde-Zuid, een wijk met veel sociale woningbouw die net als Onderdendam pal in het bevingsgebied ligt. De buurt in Appingedam kwam dit jaar volop in het nieuws toen bleek dat honderden woningen niet versterkt, maar gesloopt en vervangen zullen worden.

Een plaatselijke grootgrutter gaf het initiatief van Ebels een vliegende start door een dak beschikbaar te stellen voor 520 zonnepanelen. Een boer had nog wel ruimte voor drie windmolens. Groningen Seaport, de beheerder van de Eemshaven, stelde dertig hectare grond beschikbaar voor een zonneweide, waarvan 25 procent ten goede komt aan lokale energie-initiatieven zoals Eendracht.

De opkomst van EnergieK Onderdendam en Eendracht laten zien dat de provincie Groningen, waar de urgentie om van het

gas af te gaan dieper gevoeld wordt dan waar dan ook in ons land, een vruchtbare voedingsbodeme is voor groene initiatieven van onderop. Niet alleen de schadelijke gasindustrie staat in schril contrast met de twee duurzame coöperaties. Ebels: 'Appingedam ligt onder de rook van de Eemshaven. Daar staan ook drie grote centrales. Twee daarvan zitten in de top tien meest vervuilende centrales van Nederland.'

Maar die energiecoöperaties, zijn dat niet speeltjes voor mensen die het toch al goed voor elkaar hebben? Volgens participatiedeskundige **Michiel Hulshof** is het niet zo zwart-wit. 'Energiecoöperaties komen vooral voor in gebieden waar mensen al goed georganiseerd zijn', aldus Hulshof. Onderdendam lijkt hier een goed voorbeeld van. 'Wij staan van oudsher bekend als het meest zelfredzame dorp. De plaatselijke jachthaven, maar ook het bos zijn ooit door

Sandra Beckerman: 'Met hun coöperaties doen Kees Willemen (links op de foto) en Klaas Ebels (rechts) een aanval op het systeem.'

de bewoners zelf aangelegd', vertelt Willemen. 'En juist op zo'n kleine schaal krijg je sneller een zwaan-kleef-aanefect.'

Ebels en Willemen lijken in de afsluitende vragenronde dan ook weinig op te hebben met Jhagroes waarschuwing voor de gevaren van lokalisme. Want waarom zou je afhankelijk maken van grote en machtige energiebedrijven, vraagt Ebels. Willemen gaat een stap verder: 'Van bovenaf verandering teweegbrengen, dat is gedoemd te mislukken. Verandering moet je juist empathisch opbouwen: huis voor huis, keukentafel voor keukentafel.' Jhagroe komt de Groningers tegemoet: 'Coöperaties zijn doorgaans democratischer dan de overheid. Maar er is sturing nodig als bepaalde gebieden niet bediend worden.' SP-Kamerlid Beckerman gooit het over een andere boeg: 'Klaas en Kees doen met hun coöperaties in feite een aanval op het neoliberale systeem. Ze pakken de macht terug.'

Grote vervuilers gepamperd

'Klimaatakkoord' is het woord dat tijdens de conferentie voortdurend rondzingt. Partijen aan de zogenaamde 'klimaattafels' – waaronder ook de FNV en Milieudefensie – werken al sinds begin dit jaar aan afspraken die moeten zorgen dat Nederland de klimaatdoelen van het Akkoord van Parijs haalt. De inzet van de SP? SP-leider **Lilian Marijnissen**, die de conferentie afsluit, is stellig: 'Ons klimaatbeleid zal rechtvaardig zijn, of het zal niet zijn.'

De fractievoorzitter heeft de wetenschap aan haar kant. Zo verscheen er afgelopen voorjaar een publicatie in *Nature Climate*

Change, waaruit bleek dat economische gelijkheid, zowel binnen als tussen landen, cruciaal is voor het behalen van klimaatdoelen. Terwijl het huidige klimaatbeleid de ongelijkheid enkel verergert. Marijnissen: 'Momenteel betalen de armste Nederlanders relatief het meeste aan het klimaatbeleid: ruim vijf procent van hun inkomen. De rijkste tien procent van de Nederlanders betaalt slechts anderhalf procent. Met het huidige beleid dreigt dit verschil alleen maar groter te worden.' Ook bedrijven, die verantwoordelijk zijn voor tachtig procent van de CO₂-uitstoot in ons land, worden gepamperd door het kabinet. Bovendien geldt: hoe groter je uitstoot, hoe minder je betaalt per uitgestoten ton CO₂. De SP zal zich dan ook verzetten tegen de door het kabinet aangekondigde verhoging van de energierekening voor huishoudens, zolang het nog volstrekt onduidelijk is hoe de grote vervuilers gaan bijdragen. 'Die verhoging van de energiebelasting moet nu van tafel', stelt Marijnissen.

Volgens haar presenteert het huidige kabinet de energietransitie vooral als individuele verantwoordelijkheid: een betere wereld begint bij jezelf. Terwijl slechts negentig bedrijven verantwoordelijk zijn voor twee derde van de wereldwijde CO₂-uitstoot. Marijnissen: 'Ons economische systeem is gebaseerd op voortdurende groei. Groei van het kapitaal in handen van enkelen. Marx wees ons erop dat de mens constant in verbinding staat met de natuur. Die relatie omschreef hij als een stofwisseling. Maar het kapitalisme zorgt voor een breuk in die stofwisseling. Het pleegt roofbouw op onze aarde. Het klimaatprobleem is niet alleen

een CO₂-probleem, het is ook het probleem van een vrijmarkt-ideologie.'

Hoe zorgen we dat de groene revolutie ook een sociale revolutie wordt? Sandra Beckerman, SP-Tweede Kamerlid en initiatiefnemer van de conferentie in Haarlem, zal een voorstel lanceren dat ervoor moet zorgen dat grote bedrijven meer gaan betalen voor hun CO₂-uitstoot. 'Dat geld investeren we in een fonds waarmee huishoudens, maar ook bedrijven die op het goede pad zijn, worden geholpen om energiezuiniger te zijn', aldus Beckerman. Ook wil de SP ervoor zorgen dat mensen weer zeggenschap krijgen over hun energievoorziening. Zo staan tientallen stadsbesturen te trappelen om hun aandelen in Eneco te verpatsen: het enige energiebedrijf dat nog in publieke handen is. Beckerman: 'De uitverkoop van Essent en Nuon heeft laten zien dat privatisering tot banenverlies en minder duurzaamheid leidt. Daarom moet de staat Eneco-aandelen opkopen als gemeenten die in de verkoop doen.' Maar ook de komst van meer lokale en provinciale energiebedrijven geeft volgens Beckerman meer macht aan gewone huishoudens. 'Mensen als Kees en Klaas pikken het niet meer dat ze in gevaar worden gebracht door gaswinning en geen zeggenschap hebben over hun energie; dat het huidige klimaatbeleid de toekomst niet beter, maar slechter maakt.' De inspirerende conferentie in Haarlem is slechts het begin van deze strijd voor klimaatrechtvaardigheid. ●

tekst Lesley Arp
foto's Maurits Gemmink

foto Peter de Vos

> DE SCHIMMELSCHANDPAAL

Eind oktober zijn tien woningcorporaties genomineerd voor de Schimmelschand-

paal. Dat is een 'prijs' voor de corporaties die de meeste klachten over schimmel in

hun huizen krijgen én de minste bereidheid tonen er wat aan te doen. Op de foto beplakt SP-Kamerlid Sandra Beckerman het Nijmeegse hoofdkantoor van Portaal, een van de genomineerden. Beckerman: 'Uit cijfers blijkt dat ten minste een half miljoen sociale huurwoningen in Nederland kampt met vocht en schimmel. Daarom eisen we niet alleen dat deze corporaties hun huizen direct opknappen maar ook dat de minister met een landelijk actieplan komt.' Overall in het land beplakten SP'ers hoofdkantoren van genomineerde corporaties.

Tot 12 november kan er gestemd worden op schimmelschandpaal.nl. Alleen Tribune-lezers die het blad heel snel krijgen kunnen nog meestemmen, maar de website is ook daarna interessant om eens te bekijken. Onder andere voor de winstcijfers van corporaties en salarissen van directeurs die hiervoor verantwoordelijk zijn.

> 'DE KUST IS VAN ONS ALLEMAAL'

Wat begon met een aantal mailadressen op een kladje, mondde op 6 oktober uit in een volle zaal met zo'n driehonderd eigenaren van stacaravans, chalets en vakantiewoningen. De bewoners van Camping Duinrand in Burgh-Haamstede (Schouwen-Duiveland) verkeerden in grote onrust sinds bekend werd dat bij een andere camping van dezelfde eigenaar alle chalets en caravans moeten verdwijnen. De eigenaar had al herontwikkelingsplannen aangekondigd voor Camping Duinrand, maar niemand wist wat deze precies inhielden. De gemeenteraad van Schouwen-Duiveland werd wel bijgepraat, maar tegen de wil van de SP in gebeurde dit achter gesloten deuren. Wat bleek: de eigenaar wil 600 staanplaatsen van trouwe campinggasten opheffen voor de komst van iets meer dan 200 vakantiewoningen.

SP-fractievoorzitter Anita de Vos beloofde na de raadsbijeenkomst om de bezorgde campingbewoners per mail op de hoogte te houden van nieuwe ontwikkelingen. Al

gauw leverde dit 250 mailadressen op. De Vos kreeg veel emotionele, pijnlijke verhalen in haar mailbox. 'Het leed dat de onzekerheid over de toekomst van de camping veroorzaakt is echt hartverscheurend', vertelt ze. Om de campinggasten te helpen hun krachten te bundelen organiseerde De Vos de massaal bezochte bijeenkomst op 6 oktober (foto). Hieruit is een platform geboren dat zich niet alleen zal bezighouden met acties, maar ook voorbereidingen treft voor een juridisch traject.

Inmiddels heeft het college van Schouwen-Duiveland een intentieovereenkomst gesloten met de investeerder in het bouwplan. Op initiatief van de SP heeft de raad aangegeven slechts kennis te nemen van die overeenkomst, maar niet in te stemmen. De Vos: 'De investeerder en het college gaan creatief om met feiten. Ze zeggen bijvoorbeeld dat er een afnemende vraag is voor dit soort recreatie, maar er staat vrijwel geen enkele stacaravan leeg. De staanplaatsen voorzien juist in de behoefte van mensen die graag een eigen stekkie willen, maar geen geld hebben voor een vakantiewoning. Door deze plaatsen te behouden zorgen we dat de kust van ons allemaal blijft.' De campinggasten en de SP hopen de plannen alsnog te blokkeren als begin 2019 in de raad gestemd wordt over de noodzakelijke bestemmingsplanwijziging.

foto Rudy Prager©

> 'LAAT FRAUDEURS NIET VRIJUIT GAAN'

Faillissementsfraude kost de samenleving jaarlijks meer dan een miljard euro. Afgelopen jaar nam het aantal faillissementen af, maar het aandeel aan fraudegevallen nam juist toe met 6,5 procent. Toch heeft deze criminaliteit weinig prioriteit bij de politie en het Openbaar Ministerie. SP-Kamerlid Michiel van Nispen wil een hardere aanpak van bedrog bij bankroet: 'Door voor meer capaciteit te zorgen, maar ook door deze zaken onder te brengen bij speciale politieteams die zich bezighouden met financieel-economische criminaliteit.' Ook pleit hij voor betere samenwerking tussen overheidsinstanties om te voorkomen dat fraudeurs vrijuit gaan.

> SP IN DE BRES VOOR EU-KLOKKENLUIDERS

SP-Europarlementslid Dennis de Jong heeft een belangrijke stap gezet voor Europese klokkenluiders. De begrotingscontrolecommissie steunt zijn rapport om klokkenluiders binnen de Europese instellingen te beschermen, evenals hun gezinsleden én onderzoeksjournalisten. Daarvoor moet er een EU-orgaan komen dat adviseert en assisteert. De Jongs rapport wordt uitgangspunt voor een wetsvoorstel.

VERKOCHT

TE HUIJER

TE KOOP

foto Robin Utrecht / HH©

WILD-WEST WONINGMARKT

De huursector zit flink in de lift. Ja, dat leest u goed. Alleen gaat het niet om sociale huurwoningen, maar om de particuliere huursector. Met Amsterdam voorop dreigt de Nederlandse woningmarkt kaalgevreten te worden door sprinkhanen, die razendsnel woningen opkopen en ze vervolgens voor een topprijs verhuren. 'Buy-to-let' heet dat. Zelfs in Leeuwarden speelt het al.

DAT JE IN AMSTERDAM in winkels tegenwoordig in het Engels wordt aangesproken, daar kunnen dagjesmensen over klagen als ze 's avonds weer in de trein naar huis zitten. Maar voor de Amsterdammers speelt er meer dan alleen winkelpersoneel dat geen Nederlands meer spreekt. Velen van hen zien hun wijken in hoog tempo veranderen, herkennen zich er niet meer, zien het vertrouwde, het saamhorige verdwijnen en vervangen worden door het onbekende, het onbereikbare. Want wonen in de hoofdstad lijkt een privilege te zijn voor anderen. Wie die anderen zijn, weten de hoofdstedelingen in de regel niet eens. Ze weten alleen dat die anderen heel veel geld hebben.

Zielloze expat-wijken

Dat de huizenprijzen in Amsterdam tot astronomische hoogten gestegen zijn, is op zich niets nieuws. Maar sinds een aantal jaren is er sprake van een nieuwe trend, die de toch al overspannen situatie tot regelrechte waanzin opdrijft. 'Buy-to-let' heet die trend; letterlijk vertaald 'kopen om te verhuren'. Dus niet een huis kopen om er zelf in te gaan wonen, maar om er flink aan te verdienen. Volgens cijfers van De Nederlandse Bank (DNB) is in de vier grote steden vorig jaar 21 procent van de beschikbare huizen verkocht aan particuliere beleggers. Die turnen die huizen graag om tot huurwoningen, bijvoorbeeld voor kapitaalcrachtige 'expats'. Het gevolg laat zich raden: nóg minder betaalbare woningen beschikbaar, nóg hogere prijzen. En omdat in ons land de trek naar de stad vooral richting Amsterdam grote vormen aanneemt, hakt het er daar het hardst in.

Erik Flentge is SP-fractievoorzitter in Amsterdam. Hij ziet en hoort dagelijks wat zich in zijn stad voltrekt. 'Als sprinkhanen duiken beleggers op de stad, kapen woningen weg voor Amsterdammers en starters en verhuren de woningen vervolgens voor een topprijs. De nodige huizen worden ook nog verkamerd, opgedeeld in bijvoorbeeld studentenkamers. Vrijwel dagelijks spreek ik met stadgenoten die geen betaalbare woonruimte meer kunnen vinden in de stad. Gezinnen worden zo de stad uitgejaagd, ouderen kunnen geen toegankelijke woning meer vinden en jongeren zijn gedwongen

om bij hun ouders in te blijven wonen. En doordat zogenaamde expats vaak binnen een paar jaar weer verhuizen, zie je hier zieloze wijken ontstaan.'

Cirkel

De trend is overigens gemakkelijk verklaarbaar. De rente op spaargeld is historisch laag en dus wordt er naar andere mogelijkheden gezocht om rendement te behalen. Onroerend goed biedt in dat opzicht een aantrekkelijk alternatief. Opmerkelijk is dat als het gaat om de aankoop van woningen, de rol van de institutionele beleggers (bijvoorbeeld pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen en buitenlandse investeerders) per saldo kleiner is geworden sinds 2008. Daarentegen steeg het aantal huizen dat verkocht werd aan kleine particuliere beleggers wel flink. Volgens de Universiteit van Amsterdam en de Katholieke Universiteit Leuven, die het fenomeen buy-to-let in opdracht van de SP-Kamerfractie onderzochten, nam het aandeel woningaankopen door kleine particulieren tussen 2006 en 2016 in Nederland met bijna tachtig procent toe (*Buy-to-let: Gewikt en gewogen*. UvA en KU Leuven, februari 2018).

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman: 'In de praktijk betekent dat, dat er op de woningmarkt een vicieuze cirkel is ontstaan. Starters, voor wie het lastig is om een hypotheek te krijgen, moeten concurreren met beleggers die veel spaargeld hebben en in de regel geïnteresseerd zijn in woningen tot twee ton. Die starters worden keer op keer overboden door die beleggers. De koopwoning die zij op het oog hadden, duikt vervolgens op in de particuliere huursector voor bijvoorbeeld 1000 euro of meer in de

maand. Gaan ze daar in wonen, dan kunnen ze weer niet sparen voor een hypotheek.' Beckerman kaartte de buy-to-let-trend vorig jaar aan bij minister Ollongren (D66). Een zin uit haar onthutsende antwoord: 'In algemene zin kan buy-to-let bijdragen aan een wenselijke verruiming van het aanbod huurwoningen.' Beckerman: 'Ja, maar dan moet je dus niet vragen wat dat met de prijzen doet. En daar gaat het hier nou juist om. Plus dat de trend steeds groter wordt en zich niet meer tot de vier grote steden beperkt. Ook in een stad als Leeuwarden speelt het al.'

Bubbel

Maar wat gebeurt er als op enig moment de rente weer gaat stijgen en beleggen in vastgoed relatief minder aantrekkelijk wordt? En wat als de huizenprijzen zouden gaan dalen? Tien jaar geleden legde de 'huizenbubbel' in de Verenigde Staten een belangrijk fundament voor de wereldwijde financiële crisis. Beleggers dreven de prijzen (en de schulden) zodanig op dat uitstaande hypotheek bij de banken feitelijk waardeloos werden. Waarbij het fiasco ook nog eens gecamoufleerd werd door die hypotheek in nevelige pakketten te verpakken en over de hele wereld te verhandelen. Daardoor zat de hele financiële wereld na verloop van tijd met rotzooi in handen. Sandra Beckerman ziet de overeenkomsten: 'Het lijkt wel of Nederland die Amerikaanse huizenbubbel nu wil gaan nadoen. We moeten nu ingrijpen. Buy-to-let is slecht voor de individuele woningzoekenden én slecht voor de economie.'

Deze maand dient de SP-Kamerfractie een initiatiefvoorstel in dat de buy-to-let-hausse aan banden moet gaan leggen. De voorstellen behelzen uiteenlopende maatregelen, zoals de invoering van een extra overdrachtsbelasting voor de tweede of volgende woning, een extra aankoopbelasting voor kopers zonder binding met de regio, een woonplicht voor beleggers (zodat zij daadwerkelijk gaan wonen in datgene wat ze kopen), alsmede een verhoging van de inkomensgrens in de gereuleerde huursector. Met dat laatste beoogt de SP het aantrekkelijker én bereikbaarder maken van huren voor meer dan alleen de allerlaagste inkomens. Zodat ook degenen die net iets

meer verdienen niet aan genoemde 'sprinkhanen' overgeleverd hoeven te zijn. Want, zo oordelen ook de genoemde universiteiten, beslissend in de groei van de particuliere huursector is het feit dat voor grote groepen mensen noch een koopwoning noch een sociale huurwoning bereikbaar is.

'Buy-to-let' drijft de huizen- en huurprijzen steeds verder op

Erik Flentge: 'Een ander punt is dat er goed toezicht gehouden moet worden op woningcorporaties die woningen verkopen uit hun voorraad. Zo hebben we in Amsterdam afgesproken dat corporaties alleen bij hoge uitzondering woningen mogen verkopen.' Volgens Flentge gaat het in z'n totaliteit om de vraag of je het onderwerp wonen, als fundamenteel onderdeel van het welzijn van mensen, wil beheersen. 'Buy-to-let is gevolg van de landelijke ontwikkeling dat wonen steeds meer als een markt wordt gezien. Kapitaal zoekt een weg. Nu de rente laag staat, is wonen een interessante investering. Maar betaalbaar wonen is in mijn ogen nog altijd een pilaar onder onze verzorgingsstaat. Kijk, het gaat nu nog hoofdzakelijk om de Randstad. Maar als de trend doorzet, wordt uiteindelijk iedere plaats in Nederland op pakweg een half uur-tje rijden van een grote stad interessant.' ●

tekst Rob Janssen

Fractievoorzitter SP Amsterdam Erik Flentge

foto archief SP

HERINDELINGSVERKIEZINGEN IN GRONINGEN EN HET HOGELAND

DE KARTREKKERS ZIJN ER

Op 21 november gaan Groningen en Hoogeland naar de stembus, vanwege een gemeentelijke herindeling. SP-lijsttrekkers Jimmy Dijk en Linda Visser zijn hoopvol gestemd. **Jimmy:** 'Wij hebben de afgelopen jaren vanuit de oppositie best het een en ander bereikt.' **Linda:** 'Onze wethouder gaat gewoon nog vier jaar door.'

KLAAR VOOR!

ZEG JE GRONINGEN, dan zeg je gaswinning. Jimmy Dijk windt er geen doekjes om. 'Het is de grootste antikapitalistische strijd die ik ooit heb meegemaakt.' Linda Visser woont midden in het aardbevingsgebied. Haar huurwoning in het 750 zielen tellende

Kantens, een dorp aan het Boterdiep, vertoont nadrukkelijke sporen van de uitputting van de bodem. Het trauma van de provincie Groningen is ook tijdens de campagne een belangrijk onderwerp, maar niet om mee te scoren.

'Grip op Groningen en Het Hogeland'

Jimmy: 'Ik wil geen garen spinnen bij alle ellende, ik hoef er de verkiezingen niet mee te winnen. Als SP stellen we ons dienstbaar op. Ik vond het geweldig om te zien hoeveel mensen meeliepen in de fakkeltocht van de Groninger Bodembeweging. Natuurlijk waren er SP'ers bij die hielpen in de organisatie, maar ze droegen geen rode jassen.'

Linda: 'Ik kan je vertellen dat de aardshokken onder je huid kruipen. Ze zijn nooit weg uit je hoofd. Ik was met een vriendin op een groot rockfestival en voelde de grond bewegen toen het publiek uit zijn dak ging. Even sloeg de schrik me om het hart. Ik weet wat die voortdurende dreiging met iemand doet. De SP in Het Hogeland vraagt speciale aandacht voor psychische klachten. Wij staan zij aan zij met de actievoerders, verkiezingen of niet.'

Ze zijn beiden kind van het Hoogeland (met dubbel o, de streek dus), hun wiegjes stonden niet ver van elkaar. Ze bezochten dezelfde scholen en werden op jonge leeftijd actief voor de SP. Haar vader was stratenmaker, haar moeder werkte als chef distributie bij een dagbladuitgever. Linda is werkzaam in de jeugdhulpverlening, als begeleider 24-uurszorg in de Stad. Jimmy's moeder, lerares Frans, komt uit Frankrijk. Zijn vader, timmerman, is Rotterdammer van geboorte. Ze trokken naar het hoge noorden, naar het vlekje Oldenzijl. Daar werd Jimmy geboren. Jimmy tegen Linda: 'Jouw vader woont tegenwoordig in mijn geboortehuis.'

› **Komen jullie uit een politiek nest?**

Linda: 'Niet echt. De politiek kwam bij mij in

Linda Visser

beeld toen de jacht op pitbullachtige honden werd geopend. Ik was twintig. De SP was de enige partij die zich daartegen verzette. Ik heb er nog over gemailld met Kamerlid Krista van Velzen en ontdekte dat de beslissingen in de politiek worden genomen. Vervolgens ging het over de bezuinigingen in de jeugdzorg en wederom zat ik op één lijn met de SP. Mijn politieke bewustwording groeide, ik sloot me aan bij de SP en werd politiek actief. Ik ging de straat op, werd in 2014 in de gemeenteraad van Eemsum gekozen en kreeg in een groep van dertig talentvolle SP'ers scholing van onder anderen Jan Marijnissen en Hans van Leeuwen. Van hen heb ik ontzettend veel geleerd. Inmiddels is mijn moeder Trijn van Lottum ook raadslid en zit mijn broer Stijn in het afdelingsbestuur.' Lachend: 'Ze zijn door mij in de politiek beland.'

Jimmy studeerde sociologie en is lid van het scholingsteam van de SP: 'Bij ons thuis werd veel en stevig gediscussieerd, daar heb ik wel het een en ander van meegekregen. Mijn vader stemde altijd op de SP, mijn broer was eerder lid dan ik. Als ik op de fiets naar de middelbare school in Warffum reed, keek ik goed om me heen. Ik verbaasde mij erover dat de mensen ondanks alle armoede en werkloosheid niet in opstand kwamen. Dat raakte me. Ik liep later stage in het jongerenwerk en werd getroffen door de schrijnende onderbezetting en slechte betaling. Ikzelf, zo merkte ik, was geen geboren hulpverlener. Ik zag in Groningen SP'ers opduiken in

'Windmolens hebben grote impact, daar mag je niet lichtvaardig over denken'

alle hoeken en gaten, ze waren heel zichtbaar en dat inspireerde mij. Na een mailtje naar voormalig Kamerlid Manja Smits sloot ik me aan bij ROOD, onze jongerenbeweging. Zo is het allemaal begonnen. Ik had nog wat bijbaantjes en werkte vier jaar in de horeca. Daar heb ik echt leren, eh, noem het maar lullen.'

› Hoe gaan jullie de verkiezingen tegemoet?

Linda: 'Eerst en vooral willen wij de afdeling versterken en een stevig fundament leggen. Winsum is voor ons onontgonnen gebied, dus daar moet flink aan worden getrokken. In Bedum hebben we al een werkgroep en in De Marne telt de SP dertig leden. Er is een hoop werk aan de winkel, ook in Eemsum, waar wij dus in 2014 heel verrassend tot het college doordrongen. Ik denk dat we dat te danken hadden aan ons ijzersterke verkiezingsprogramma. Onze uitgangspunten voor de komende vier jaar zijn minstens zo overtuigend. Ons gaat het om grip, grip op Het Hogeland.' Het woord grip is geïnspireerd op het gelijknamige boek van Ron Meyer. Het staat voor handvat, houvast, steun, vastigheid, invloed en controle. 'Wij willen het samen met de mensen doen en daarom voeren wij voortdurend gesprekken en leggen wij ons oor te luisteren in alle lagen van de samenleving. We spreken met iedereen, van de zorgbestuurder tot de moeder van een gehandicapt kind, ondernemers, boeren, de brandweer, noem maar op. Wij willen de mensen de zeggenschap

teruggeven en zullen dus nooit een oordeel geven voordat wij met alle betrokkenen hebben gesproken; nu niet en straks niet. Dat is de opdracht die wij onszelf hebben gegeven. De SP is ons middel om de doelstellingen te halen: om samen met de inwoners te werken aan een betere leefomgeving, aan bereikbare en betaalbare zorg, een mkb-vriendelijk klimaat, goed onderwijs, meer veiligheid en een beter milieu. Overigens merk ik elke dag weer dat de sympathie voor de SP groeit. Niet alleen in Eemsum, waar ze ons de afgelopen raadsperiode hebben leren kennen, maar op het hele Hoogeland.'

Jimmy: 'De opkomst wordt voor ons van doorslaggevend belang. Doorgaans lopen de kiezers niet warm voor een herindelingsverkiezing: 30 tot 35 procent, daar blijft het meestal bij. Dat is niet gunstig voor ons. De SP is gebaat bij een hoge opkomst en daarom voeren wij veel en consequent acties in de buurt. Via bijeenkomsten zoeken wij persoonlijk contact. Wij willen dat buurtbewoners onderdeel worden van onze verkiezingscampagne, zodat we samen met hen de opkomst kunnen verhogen. Wij gaan langs de deuren, zoeken huurders met wie we eerder contact hadden op en...'

› Als ik je mag onderbreken: zoals de bewoners van huizen met schimmel?

Jimmy: 'Inderdaad, en die schimmelproblemen daar blijven wij op hameren. Het is een gigantisch probleem, waar driekwart van de stad last van heeft. De dag na de

HET HOGELAND OP HET HOOGELAND

In verband met een gemeentelijke herindeling maken de kiezers in en rond de stad Groningen en op het Hoogeland op 21 november de gang naar de stembus. De SP doet mee. Lijsttrekkers zijn Jimmy Dijk (32) en Linda Visser (36), fractievoorzitter in respectievelijk Groningen en Eemsum. Groningen wordt samengevoegd met Haren en Ten Boer. De nieuwe gemeente zal ruim 227.000 inwoners tellen, het aantal raadszetels stijgt daarmee van 39 naar 45. Het Hogeland (de gemeente wordt met één o geschreven, de streek met twee)

zal bestaan uit Eemsum, Bedum, De Marne en Winsum, plus een parelsnoer aan dorpjes en gehuchten: met in totaal 48.250 inwoners goed voor 27 raadsleden.

De SP heeft in Groningen op dit moment zes raadsleden en is daarmee de tweede partij van de stad. In Haren en Ten Boer ontbreekt de SP in de gemeenteraad. Op het Hoogeland zit de SP alleen in Eemsum in de volksvertegenwoordiging. De fractie telt drie leden. Sandra Herkströter uit

Jimmy Dijk

Tweede Kamerverkiezingen in 2017 trokken we meteen Selwerd in, een wijk waar heel veel woningen met schimmel staan. Je kunt er nog zo lang over praten, je moet er zijn geweest om te voelen hoe het is. Nou, ik kan je zeggen dat het letterlijk adembenemend was, het sloeg mij op de longen. Duizenden Groningers lijden eronder en ze mogen mij dan weleens gekscherend Jimmy Schimmel noemen, de SP zal niet rusten voordat het is opgelost. Gelukkig merk ik dat het besef ook tot andere partijen begint door te dringen en dat is de hoogste tijd, want de schimmelproblemen zijn zo groot geworden dat het ons boven het hoofd dreigt te groeien. Met een keertje ergens langsgaan ben je er niet. Daarom zijn wij bezig om een brede beweging op te bouwen. Let op, dit is geen

Doodstil (ooit uitgeroepen tot de mooiste plaatsnaam van Nederland) is er wethouder namens de SP. Het gesprek met de twee SP'ers vindt plaats in het oogstrelende openluchtmuseum Het Hoogeland in het pittoreske wierdedorp Warffum, gelegen op een steenworp afstand van de Waddenzee en een halfuur van Groningen. Langs de rand van Warffum loopt de spoorlijn naar Roodeschool én sinds dit jaar via een nieuwe verbinding door naar Eemshaven.

'Schimmel is letterlijk adembenemend'

verkiezingstrucje: na 21 november gaan we er natuurlijk gewoon mee door.'

› **Je kunt de kiezers op verschillende manieren bereiken en aan je binden. Linda, jullie proberen dat onder meer met craftivisme. Wat is dat?**

Linda: 'Die term heeft Agnes Bakker bedacht. Agnes is beeldend kunstenaar. Zij is de vrouw achter de acties 'Breien voor Groningen' en 'Gas, we breien er een einde aan'. Samen met anderen strijdt Agnes op haar manier voor een duurzame wereld, te beginnen in Groningen. Craftivisme is een combinatie van kunst en actievoeren. En het werkt zo goed dat onze afdeling er ook enthousiast en met succes mee aan de slag is gegaan. Kunst, in welke vorm dan ook, bindt en kan op een speelse manier veel duidelijk maken of kwesties aankaarten. Een voorbeeld? In Westernieland werd continu de maximumsnelheid van dertig kilometer per uur overschreden, totdat een creatief persoon een uit hout gesneden reuzepenis in de voortuin plaatste. Sindsdien remt iedereen af om dat ding goed te kunnen zien. Ludiek en efficiënt, je maakt het zo bespreekbaar. Een kunstmuur waarop je je mening mag zetten, rode pepernoten rond Sinterklaas, daar moet je aan denken als je het hebt over craftivisme. We beschouwen het als een experiment en hebben al de nodige dichters, muzikanten, decorbouwers, houtsnijders en kunstschilders bereid gevonden om mee te doen. Zij komen met de ideeën. Het internationale voorbeeld van kunst en 'statement' is uiteraard Banksy. Geweldig hoe hij de internationale kunstwereld nu weer op z'n kop zette met dat zichzelf vernietigende schilderij.'

› **Over kunst gesproken: Jimmy, hoe zit het met de muurschildering van voetbalheld Dick Nanninga in de Oosterparkwijk? Jouw stadgenoot en SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman was een van de initiatiefnemers.**

Jimmy: 'Die komt er. Wie kan er nu nee zeggen tegen zo'n eerbetoon? Veel meer positiefs over de huidige coalitie kan ik trouwens niet bedenken. Nadat wij in 2014 in de oppositie belandden, werden al snel de regels voor kamerverhuur versoepeld en dat leidde tot uitbuiting en intimidatie.

Maar wij lieten onze keiharde aanpak van huisjesmelkers niet los. Godzijdank hebben wij vanuit de oppositie toch het een en ander bereikt. Zo is afgesproken dat er geen nieuwe particuliere kamerverhuurpanden bij mogen komen, alleen corporaties mogen zich met nieuwe jongerenhuisvesting bezighouden. Huisjesmelkers stouwen woningen vol met studenten; dat is voor niemand goed en leidt alleen maar tot overlast en onveilige situaties. En nu ik toch bezig ben: een ander succes voor ons is de afschaffing van commerciële bewindvoering. Zo zie je maar, vanuit de oppositie kun je ook iets bereiken; al zit ik met de SP toch liever achter de gele tafel. En dat gaat gebeuren ook.'

› **Dat klinkt optimistisch en strijdvaardig. Om af te sluiten met het onderwerp waarmee wij dit gesprek begonnen: gas. De gaswinning moet stoppen en wel onmiddellijk. Daar moeten vanzelfsprekend wel alternatieve energiebronnen tegenover staan. Windmolens bijvoorbeeld. De plaatsing daarvan verloopt, om het mild uit te drukken, moeizaam.**

Linda: 'Hier op het Hoogeland is op zich voldoende ruimte, maar wij houden strikt vast aan overleg met omwonenden. Zij moeten er vanaf de eerste besprekingen bij worden betrokken. Het kan en mag niet zo zijn dat de provincie op eigen houtje bepaalt waar ze komen te staan. Windmolens hebben een grote impact, daar mag je niet lichtvaardig over denken. Dit raakt de mensen direct en waar iets de mensen direct raakt, staat de SP klaar.'

Jimmy: 'In de stad is weinig plek voor windmolens, maar wel voor zonnepanelen. De SP in Groningen pleit voor een gemeentelijk energiebedrijf: de gemeente neemt de plaatsing van zonnepanelen voor haar rekening, in de vorm van leningen aan corporaties en ook particulieren. Zodra de lening is afbetaald, worden de zonnepanelen eigendom van de corporatie of de particuliere woningeigenaar. Zo houden we de democratische controle over energie.' ●

tekst Robin Bruinsma
foto's Anjo de Haan

> DROOMHUIS MET EEN ZWARTE KANT

Met de aankoop van een vrijstaande woning van 170.000 euro in Heerenveen leek een langgekoesterde droom van het echtpaar Marjolein en Michael Weiler in vervulling te gaan. Maar niet veel later werd het pand onbewoonbaar verklaard, nadat was ontdekt dat een vorige eigenaar ernstige brandschade aan het dak had weggetimmerd en een zijmuur van het huis los kwam te staan. SP-kaderlid Daniëlle Boonman was erbij tijdens dit noodlottige moment. De SP heeft er sindsdien op aangedrongen dat de gemeente Heerenveen haar zorgtaak vervult richting het gedupeerde echtpaar.

De SP-afdeling volgde de wanpraktijken van EHV, de huisjesmelker die de woning had verkocht, al langer. Als verhuurder kwam hij uitgebreid aan bod in het deze herfst verschenen 'Zwart-Wit-boek'. Hierin belicht de SP Heerenveen de zwarte kant van kamerverhuur in Heerenveen, maar worden ook maar liefst 25 voorstellen voor verbetering gegeven. 'EHV verhuurt bijvoorbeeld voor 550 euro hokken met

gipsmuurtjes aan mensen die via de normale weg niet aan een huis komen', aldus afdelingsvoorzitter Dimph van Ruth. 'Maar helaas is er in Heerenveen nu totaal geen kamerverhuurbeleid om dit soort praktijken tegen te gaan.' De SP wil onder andere dat er grondiger onderzoek wordt gedaan naar de integriteit van verhuurders voordat zij een vergunning krijgen.

De huisjesmelker die het echtpaar Weiler dupeerde waste in een Hart van Nederland-reportage zijn handen in onschuld. Van Ruth riep in diezelfde uitzending mensen op om het echtpaar Weiler tijdelijk onderdak te bieden: 'Ze staan op straat,

foto's Daniëlle Boonman©

letterlijk en figuurlijk in hun hemd.' Op aandringen van de SP en lokale partij FNP heeft de gemeente nu een ambtenaar aangesteld om zich te ontfemen over de familie Weiler. Het stel kreeg bovendien via-via een gratis stacaravan aangeboden, maar heeft helaas nog geen standplaats hiervoor. Naar aanleiding van de oproep van Dimph van Ruth heeft zich een advocaat gemeld, die het echtpaar verder zal bijstaan.

> 'HAAL DE WOZ-WAARDE UIT HET HUURPUNTENSTELSEL'

Het vorige kabinet van VVD en PvdA voerde een nieuw huurpuntenstelsel in. De huurpunten bepalen hoe hoog de huur mag zijn; in het nieuwe stelsel wordt ook de WOZ-waarde meegeteld. Dus hoe hoger de marktwaarde van het huis, hoe hoger de huur mag worden. En inderdaad – zoals de SP voorspelde bij de invoering ervan – de

Woonbond heeft vastgesteld dat hierdoor de huurprijzen de pan uit rijzen. SP-Kamerlid Sandra Beckerman: 'Het is onacceptabel dat huurprijzen hierdoor worden opgepompt. Huurprijzen schieten erdoor omhoog terwijl de kwaliteit van de woning hetzelfde is. De WOZ-waarde moet uit het huurpuntenstelsel.'

> BLOK VOOR HET BLOK DOOR STEUN AAN SYRISCHE STRIJDGROEPEN

Keer op keer vroeg de SP ernaar, keer op keer ontkende het kabinet: Nederland zou geen steun geven aan gewapende groepen in Syrië. Totdat actualiteitenrubriek Nieuwsuur het bewijs leverde dat Nederland jarenlang onder andere

Minister Blok

foto archief SP

pick-uptrucks en uniformen heeft geleverd aan oorlogsmisdadigers, jihadisten en bondgenoten van Al Qaida. Voor SP-Kamerlid Sadet Karabulut waren minister Bloks halve waarheden en leugens hierover aanleiding voor een motie van wantrouwen. Tijdens het debat in de Kamer hield Blok vol dat Nederland met de steun aan gewapende groepen in Syrië niet het volkenrecht heeft geschonden. Een claim die door verschillende juristen in twijfel werd getrokken. Hoewel de motie van wantrouwen het niet haalde, heeft Blok volgens Karabulut nog veel uit te leggen. Zij heeft daarom verzocht om een parlementair onderzoek naar de Nederlandse steun aan Syrische strijdgroepen.

> BEHOUD OUDERE ZORGVERLENERS

De helft van de oudere werknemers in de zorg denkt aan stoppen. Terwijl er de komende jaren 125.000 extra zorgverleners nodig zijn. SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink (foto) heeft een aantal voorstellen om de ervaren zorgverlener in de zorg te houden: 'Zoals het nu gaat is werken in de zorg voor veel mensen simpelweg te zwaar om tot aan je pensioen vol te houden.' De SP wil dat oudere werknemers minder uren kunnen maken, betrokken worden bij het opleiden van jongeren en ingezet worden voor leidinggevende en bestuursfuncties. Hijink: 'Oudere zorgverleners hebben een schat aan kennis en ervaring. Juist deze mensen moeten we behouden voor de zorg.'

foto Anouk Pross

IN MEMORIAM

JAN BURGER (1957-2018)

foto Cees Wouda

Op zaterdag 29 september is SP'er Jan Burger overleden aan de gevolgen van een combinatie van dementie en de spierziekte ALS. Hij werd 61 jaar.

Zelfs nadat bij hem de ziekte van Alzheimer werd ontdekt, hield Jan Burger oog voor de medemens. Hij trad terug als wethouder en sprak in alle openheid over het noodlot dat hem had getroffen. In zijn laatste interview met de Tribune, in het voorjaar van 2017, zei hij: 'Ik wil dementie bespreekbaar maken en proberen uit te leggen hoe het verloop is, zodat er een eerlijk en duidelijk beeld ontstaat.'

Al voordat hij zelf voor onderzoek naar het ziekenhuis moest en het oordeel door de artsen werd geveld, zette Jan Burger zijn handtekening onder een overeenkomst voor een dementievriendelijk Wijk bij Duurstede. Daarbij nam hij het met nadruk eveneens op voor de partners van patiënten met dementie. Een kwarteeuw eerder waren hij en zijn vrouw Kirsten betrokken bij de oprichting van een Alzheimer Café in Zeist.

Jan Burger was samen met mensen als Jan Marijnissen en Remi Poppe een van de prominente pioniers van de SP. Hij stond aan de wieg van de afdeling in Culemborg, werd er in 1986 het eerste raadslid voor de partij en trad in 2002 toe tot het college. Vier jaar later bleef de SP, ondanks het in de wacht slepen van vijf zetels, buiten het college. Jeroen Brouwer, de man die hem vorig jaar is opgevolgd als wethouder, haalde hem in 2006 naar Wijk bij Duurstede. Jan Burger zou elf jaar dagelijks bestuurder blijven van het fraaie stadje aan de Lek. Hij wist raad met elke portefeuille. Wijk bij Duurstede sleepte de zorgtitel Gouden Gemeente in de wacht en Jan Burger werd uitgeroepen tot een van de drie beste wethouders in een kleine gemeente.

Het was Jan Burger niet om loftuitingen te doen, hem ging het om het belang van de mensen, die hij consequent nauw betrokken bij besluitvorming. Hij sprak de taal van het volk, met de wijsheid en het inzicht van een gedreven politicus. Voormalig partijleider Emile Roemer omschreef hem als een toonaangevende SP'er van het eerste uur en een professional pur sang: 'Jan gooide een steen in de rivier en verlegde de stroom.' De SP-raadsfractie in Wijk bij Duurstede noemde Jan Burger 'onze grote roerganger' en de architect van het sociale beleid in de gemeente.

Wijk bij Duurstede zal zich Jan Burger blijven herinneren als een kundig en pragmatisch bestuurder die altijd en onder alle omstandigheden trouw bleef aan de idealen van de SP. Tot aan zijn overlijden was hij solidair met de inwoners van Wijk bij Duurstede en in het bijzonder met zijn lotgenoten. Onze gedachten gaan uit naar zijn nabestaanden.

> ONDERVOED DOOR BUREAUCRATISCH GESTEGGEL

Tv-programma De Monitor liet op 25 september zien hoe schrijnend de gevolgen van gesteggel tussen gemeenten en zorgverzekeraars kunnen zijn. Steeds vaker komen ouderen in het ziekenhuis terecht wegens ondervoeding, omdat onduidelijk is wie verantwoordelijk is voor de hulp bij het eten en drinken. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de maaltijdvoorziening, maar zorgverzekeraars zijn verantwoordelijk voor het helpen van mensen die niet meer zelfstandig kunnen eten. Als mensen zelf nog een lepel naar de mond kunnen brengen, dan 'mag' een wijkverpleegkundige volgens de regeltjes

van de zorgbureaucratie niet helpen, ook al is iemand dementerend.

SP-Kamerlid Maarten Hijink: 'Het is schokkend te zien dat jaarlijks 400 mensen overlijden door ondervoeding en dat mensen kilo's afvallen omdat ze de maaltijd wel krijgen opgeschept, maar niet geholpen worden bij het eten zelf.' Hijink wil dat wijkverpleegkundigen meer tijd en ruimte krijgen om ouderen te helpen bij het eten. 'Want niemand vindt het acceptabel dat mensen thuis verpieteren omdat gemeenten en zorgverzekeraars naar elkaar blijven wijzen.'

> ONDERTUSSEN IN...

ZWOLLE In de wijk Holtbroek brengen SP'ers schimmelwoningen in kaart.

ALPHEN A/D RIJN SP'ers folderen tegen de sluiting van de huisartsenpost: 'Open die hap!'

NOORD-HOLLAND De SP organiseert met andere organisaties een informatieve wandeltocht door het gebied bij Assendelft waar een verbindingssnelweg A8-A9 gepland is: 'Weg met die weg!'

foto's archief SP

CULEMBORG, WEST MAAS EN WAAL EN ZALTBOMMEL De SP haalt handtekeningen op tegen – slecht doordachte en zonder inspraak van inwoners gemaakte – plannen voor afvalcontainers met betaalsysteem.

PENSIOENSTRIJD IN BESLISSENDE FASE

‘KOOLMEES MOET BEWEGEN’

De spanning rondom een mogelijk pensioenakkoord stijgt met de dag. Dat geldt niet alleen voor de onderhandelende vakbonden, werkgevers en minister Wouter Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het geldt net zo goed voor miljoenen mensen die gewoonweg willen weten hoe hun toekomst eruit gaat zien. Jong of oud: dit gaat ons allemaal aan.

NU AL HALEN VEEL MENSEN het niet om door te werken tot 66 jaar, dat probleem wordt steeds groter als de AOW-leeftijd door blijft stijgen naar 71 jaar. Al tien jaar kunnen veel pensioenfondsen de pensioenen niet indexeren, dat wil zeggen niet mee laten stijgen met de prijzen. En dit is pas het topje van de ijsberg. Want we zien dat vooral oudere werknemers en gepensioneerden zich druk maken, maar de afspraken die nu gemaakt worden zijn cruciaal voor de jongere generaties. Want bijna een derde van de werkenden heeft nu al te weinig pensioen opgebouwd, en de AOW-leeftijd voor een 28-jarige staat nu al op 72 jaar. De druk op de vakbond is dus enorm. 'Maar', zo zegt SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent, 'de sleutel is in handen van Koolmees.'

Vier jaar duurt de pensioenstrijd al en nog steeds zijn de onderhandelende partijen er nog niet uit. Dat werkgevers een vaste lage premie willen, is te verwachten. De vakbonden willen daarentegen dat je op tijd kunt stoppen en kunt rekenen op een fatsoenlijk inkomen en heeft daarom drie harde eisen waaraan een pensioenakkoord moet voldoen: bevriezing van de AOW-leeftijd op 66 jaar, indexering van de pensioenen (zodat de uitkering meestijgt met de inflatie) en pensioen voor zzp'ers en mensen die met een flexcontract werken. Dat zijn zwaarwegende zaken die miljoenen mensen aangaan, dus er is weinig ruimte voor de FNV-onderhandelaars. De druk op minister van Sociale Zaken Wouter Koolmees (D66) is zo mogelijk nog groter. SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent: 'De FNV heeft heel redelijke eisen. Waarom zouden ze genoeg nemen met minder? Als Koolmees namens het kabinet op elk van de drie genoemde punten niet echt in beweging komt, is een positieve uitkomst van de onderhandelingen onmogelijk.'

› **Niettemin, vier jaar... Het lijkt een gebed zonder einde te worden. Hoe komt dat?**
'Dat komt doordat de achtereenvolgende kabinetten het hele pensioensysteem willen

omgooien, van collectief naar individueel – terwijl we het beste systeem van de wereld hebben. De vakbeweging en al die kabinetten staan ook lijnrecht tegenover elkaar als het gaat om de AOW-leeftijd en eerder stoppen. Derde reden is de zogenaamde doorsneesystematiek (de manier waarop tot nu toe aanspraak op het latere pensioen is geregeld, –red.) die in de ogen van het kabinet moet worden afgeschaft. Afschaffing is idioot en kost heel veel geld. Als werknemers en werkgevers dat moeten gaan uitvoeren, zullen ze dat geld ergens vandaan moeten halen. Zo legt het kabinet steeds wensen op tafel, of toont het niet de bereidheid om de onderhandelaars te geven wat ze nodig hebben om tot een akkoord te kunnen komen.'

› **Wat zijn precies de belangen die er spelen?**

'Ten eerste zijn er de werkgevers, die zo weinig mogelijk willen besteden aan pensioenpremies. Daarom kiezen ze vaak voor flexconstructies en zzp, waarvoor ze heel weinig premie hoeven af te dragen. Maar ook voor gewone werknemers willen ze graag een vaste lage premie afspreken. In de plannen die we eerder hebben gezien zijn de werkgevers alleen nog verantwoordelijk voor de premie en zijn verdere risico's op tegenvallende resultaten in de pensioenfondsen voor rekening van de werknemers. Het kabinet wil zoals gezegd een aantal politieke wensen realiseren. Dat heeft vooral te maken met het verder individualiseren van de pensioenen en het stimuleren van persoonlijke pensioenpotjes, zoals dat ook

in het regeerakkoord staat. Maar ook het openbreken van de manier waarop wij nu pensioenen opbouwen, dus die doorsneesystematiek. Tot slot heeft de overheid als premiebetaler bij pensioenfonds ABP ook baat bij lage premies, net als de werkgevers, dus die belangen komen daar bij elkaar. De vakbeweging wil dat alle werknemers op tijd kunnen stoppen en dan een geïndexeerd inkomen krijgen. Voor die indexatie is eigenlijk alleen een kleine aanpassing van de regels nodig, maar dat wil het kabinet dus niet. De verlaging van de AOW-leeftijd kost veel geld, en dan komt het neer op politieke keuzes: om geld uit te trekken voor een fatsoenlijke oude dag, in plaats van bijvoorbeeld het te vriend houden van multinationals.'

Casino

Afgelopen najaar leek een akkoord binnen handbereik, maar kwam het er uiteindelijk toch niet van. De eisen van de vakbonden spitsen zich toe op drie hoofdpunten: de AOW-leeftijd, de indexatie respectievelijk rekenrente en de positie van flexwerkers en zzp'ers. Bart van Kent: 'Het SP-standpunt is en blijft: de AOW naar 65. Omdat veel mensen het gewoon niet redden. Ik hoorde laatst op de radio iemand namens de verzekeraars praten over arbeidsongeschiktheid bij zzp'ers. Hij zei: "Bij alle zware en risicovolle beroepen, bouwvakkers en stratenmakers en lassers, verzekeren wij maar tot 60 jaar. Want na 60 jaar is de kans zo groot dat ze arbeidsongeschikt worden, dat kunnen wij niet meer verzekeren." Daar hoef ik denk ik niks meer op te zeggen, hè.

**Het SP-standpunt is en blijft:
de AOW naar 65**

foto Wiebe Klestra

‘De FNV heeft heel redelijke eisen. Waarom zouden ze genoeg nemen met minder?’

Bart van Kent

Wel, de FNV eist bevroren op 66. Wij zien dat als een stap richting 65 en iedere stap richting 65 steunen wij.’

› **Er wordt veel gesproken over de overgang naar een nieuw ‘reëel pensioencontract’. Wordt dat een casino-pensioen?**

‘Kijk, nu staat in de pensioenwet dat pensioenen voor 97,5 procent gegarandeerd moeten worden.

In het kader van dat zogenaamde “reële contract” willen ze dat percentage – de mate van zekerheid dus – gaan verlagen. Zodat de pensioenfondsen in de toekomst mogen rekenen met een hoger rendement. Als je geen zekerheid biedt, hebben we inderdaad een casino-pensioen, waarbij de risico’s bij de werknemers en gepensioneerden liggen. Dan is het enige wat de werkgever en de werknemer hoeven te doen premie inleggen en dan maar afwachten wat het wordt. Net als in het casino. Nu is het zo dat werkgevers regelmatig bijstorten in de pensioenkas om een tekort op te lossen – momenteel overigens een van de eisen van de stakers bij AkzoNobel. Grote bedrijven hebben vaak immers eigen pensioenfondsen. Op het moment dat je daar een reëel contract van zou maken, dan krijg je een situatie waarin de werkgever kan zeggen: het zit nu even tegen, pech. Kortom: de werkgevers hoeven de zekerheid niet meer te bieden; zij gaan erop vooruit omdat zij een vaste premie betalen en verder niet geconfronteerd worden

met het nakomen van de verplichting zoals die nu bestaat. Overigens, De Nederlandse Bank heeft gesteld dat ook als het garantiepercentage omlaag gaat, de rekenrente bij de pensioenfondsen niet omhoog mag gaan. Daardoor kunnen de pensioenen niet meegroeien met de prijsstijgingen.’

› **Maar die rekenrente is toch al heel laag?**

‘Dat heeft te maken met het opkoopbeleid van Europese Centrale Bank (ECB). Die kocht voor honderden miljarden aan obligaties op om de rente naar beneden te krijgen, wat de economie dan vervolgens zou aanjagen. Maar doordat die rente zo is gaan dalen, is ook de rekenrente gaan dalen. Die rekenrente is dus grotendeels een marktrente waar pensioenfondsen mee moeten rekenen. En die marktrente is gemanipuleerd door de ECB, en daardoor zijn pensioenfondsen verplicht zich met die kunstmatige lage rente arm te rekenen. We moeten af van de kunstmatig lage rente door rekening te houden met verwachten rendementen. Zo komt er weer ruimte voor indexatie.’

› **Wat zou er wat jou betreft nog meer moeten veranderen om het pensioenstelsel te verbeteren?**

‘Er zijn te veel pensioenfondsen, zo’n 260. Daardoor zijn de uitvoeringskosten hoger dan nodig en daardoor kun je ook minder efficiënt beleggen. Omdat het vermogen verdeeld is over al die verschillende potjes.

Als je het zou verdelen in vijf grote fondsen dan scheelt je dat heel veel in de uitvoeringskosten en kan er veel efficiënter belegd worden. Dus ik vind dat wij met elkaar moeten organiseren dat het voor de pensioenfondsen heel makkelijk en voordelig wordt om bij elkaar te gaan zitten. Tot slot zie je dat er heel veel geld verdiend wordt door adviseurs en bestuurders en allerlei andere types in die pensioenwereld. Het zijn steeds weer dezelfde mensen die overal opduiken. Het is ongelooflijk ingewikkelde materie en het krioelt van de advies- en strategiebedrijven die die materie beheersen en daar grof geld aan verdienen. Ik heb al voorgesteld om ook hier de Balkenende-norm toe te passen, want er zijn directeurs van met name uitvoeringsorganisaties die zes ton per jaar mee naar huis nemen. Gewoon van ons pensioengeld! Als je het aantal fondsen terugbrengt, heb je automatisch ook veel minder van die types nodig. En vloeit er dus ook veel minder pensioengeld naar mensen die eigenlijk niet nodig zijn.’

‘Ook de derde harde eis van de FNV steunen wij als SP van harte. En die eis is dat iedereen het recht moet krijgen om een pensioen op te bouwen, ook zzp’ers en werknemers met een onzeker flexibel contract. Voor de zzp’er is dat nog ingewikkeld, dat gaat niet van vandaag op morgen. Maar we moeten het wel gaan organiseren, ook zij moeten het recht krijgen op een fatsoenlijk pensioen. En

foto Berlinda van Dam / HH©

wat betreft flexwerkers; dat moet bij wijze van spreken morgen geregeld worden. Dan gaat het bijvoorbeeld om uitzendkrachten, die een half jaar wachttijd hebben. Dus het eerste halfjaar bouwen ze geen pensioen op, en daarna een heel slecht pensioen. Je ziet dat ook bij die zogenaamde payroll-constructies. Daarom heb ik laatst samen met de PvdA en GroenLinks een initiatiefwet ingediend om er onder andere voor te zorgen dat ook mensen die via payroll-constructies werken pensioen gaan opbouwen. En dan niet het pensioen dat gelijk staat aan dat van uitzendkrachten, maar vanaf dag een hetzelfde pensioen als alle andere collega's op de werkvloer.'

› Dus hoe moet het nu verder in de onderhandelingen?

'De sleutel tot succes van het pensioenakkoord is in handen van Wouter Koolmees. Als het gaat om de drie cruciale punten, is hij degene die het politiek mogelijk moet maken. Als de kunstmatig lage rekenrente verhoogd moet worden, moet Koolmees aan de knoppen draaien. Willen we de AOW-leeftijd bevroren of verlagen, dan zal hij dat mogelijk moeten maken. Hetzelfde geldt voor het organiseren van het recht op een pensioen voor mensen met flex-contracten en zzp'ers.

Als Koolmees geen stappen wil zetten en niet over de brug wil komen, dan blokkeert hij een positieve uitkomst. Hij kan

een pensioenakkoord laten slagen of laten mislukken. Koolmees heeft dus de sleutel in handen. Natuurlijk, als het niet lukt dan zullen wij in de Kamer initiatieven blijven nemen om het voor elkaar te krijgen, zoals we nu bijvoorbeeld gezamenlijk doen met de payroll-constructies. Ook hebben we ons tijdens de FNV-demonstratie gezamenlijk hard gemaakt voor de drie cruciale eisen.'

Drees

Bart van Kent benadrukt het belang daarvan voor de samenleving. 'Kijk, de indexering van de pensioenen is zowel voor werknemers als gepensioneerden uiterst belangrijk. De opbouw van een aanvullend pensioen dat geïndexeerd is en dus meestijgt met de prijzen is niet voor niks ooit in het leven geroepen. Het was een oplossing voor een probleem, namelijk dat veel ouderen anders in armoede moeten leven. En kijk eens naar de zzp'ers; dat zijn er in Nederland intussen al meer dan een miljoen! Zij hebben vaak geen mogelijkheid om een pensioen op te bouwen. Ja, de enkeling die 50.000 euro of meer per jaar verdient, die heeft het in de regel allemaal prima geregeld. Maar de meeste zzp'ers in de bouw en in de zorg hebben het geld niet om een pensioenregeling te organiseren. Dus moeten we dat met elkaar mogelijk maken, hen het recht geven op een pensioen.'

'Weet je waar het uiteindelijk om gaat? Een sociale verworvenheid als de AOW werd ooit ingevoerd zodat oud en arm nooit meer in één zin genoemd hoeven te worden. Dat waren de woorden van Drees en daar sluit ik me heel graag bij aan. Want waar is de moraal gebleven als ons land zo ver is afgegleden dat die twee woorden weer hand in hand gaan? Het is daarom de hoogste tijd voor rechtvaardigheid. Al onze sociale verworvenheden zijn er niet zomaar gekomen. Daar is strijd van vakbonden en werknemers aan vooraf gegaan. We zullen de steun voor een rechtvaardig pensioenstelsel dus zelf moeten organiseren, samen met werknemers en vakbonden. Anders houdt Koolmees het voor het zeggen. En die steun is er, geloof mij: het broeit in Nederland.'

Kom in actie

'Laat van je horen', besluit van Kent. 'Sluit je aan bij de acties van de FNV, organiseer een avond in de afdeling, nodig mij uit en laat weten dat je in actie wil komen via tijdvoorrechtvaardigheid.nl/pensioenen. Samen gaan wij knokken om op tijd te kunnen stoppen met werken, met een volwaardig pensioen!' ●

tekst Rob Janssen

Illustratie Nenad Mečava

Wat heeft het afschaffen van de dividendbelasting te maken met de strijd van leraren voor een fatsoenlijk loon? In oktober is veel duidelijk geworden over wie de baas is in Nederland. De SP legt de vinger op de zere plek: 'Laat het Torentje weer symbool staan voor een politiek die strijdt voor het belang van de gehele samenleving.'

OP 2 OKTOBER HEBBEN MENSEN uit de zorg, leraren, politieagenten en militairen samen gedemonstreerd in Den Haag. Het comité Publieke Sector in Actie organiseerde dit, met de boodschap dat de publieke sector niet een kostenpost is, maar iets waar we trots op moeten zijn. Eduard van Scheltinga is medewerker van het Wetenschappelijk Bureau van de SP. Samen met collega Ruud Kuin is hij een van de duizenden mensen die in Den Haag van zich lieten horen: 'Het was echt bijzonder om al die beroepsgroepen uit de publieke sector samen te zien. Maar het is ook nodig. De publieke sector is de drager van de beschaving in ons land. Deze verschaft de vangnetten zodat mensen een fatsoenlijk leven kunnen leiden, maar ook de middelen om zich te verheffen. Het gaat mij aan het hart. De afgelopen jaren is veel bezuinigd op de publieke sector; er wordt overal marktwerking ingevoerd. Dat zet de sector onder druk; het zorgt ervoor dat de mensen het werk niet kunnen doen zoals ze dat zouden willen.'

Publiek belang versus belang van multinationals

De demonstratie van de publieke sector viel samen met de ontknopning van een discussie van een jaar over de dividendbelasting. De regering, van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie, had bedacht dat die belasting wel afgeschaft kon worden. Dat zou goed zijn voor het 'vestigingsklimaat' voor bedrijven. Al snel bleek dat het enorme bedrag (eerst 1,4 miljard, toen 1,6 miljard en daarna bijna 2 miljard per jaar!) vooral ten goede kwam aan buitenlandse investeerders en belastingdiensten van andere landen. De samenleving was tegen, de regeringspartijen waren voor. Dus ging het door – totdat Unilever, de voormalige werkgever van

DE PUBLIEKE SECTOR IS DRAGER VAN DE BESCHAVING

'WIE BESTUURT ER

Eduard van Scheltinga, tweede van links, tijdens de demonstratie van 2 oktober voor de publieke sector: 'Bedrijven dragen steeds minder bij aan dat wat van ons allemaal is.'

Mark Rutte, alsnog besloot het hoofdkantoor niet in Nederland te vestigen. In een klap verdween hét argument voor Rutte. Toen ging de regering het voorstel ineens wél 'heroverwegen' en ging het niet door. SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen stelde daarop de zeer terechte vraag: 'Wie bestuurt er nu dit land? Na afgelopen week weten we het. Dit keer was het Unilever, morgen is het misschien Shell of Philips. Het is in ieder geval niet Mark Rutte. Het grote geld trekt hier aan de touwtjes en de belangrijke beslissingen laat Rutte over aan de topmannen van multinationals.'

Ander cadeaupapiertje

Dat de dividendbelasting niet wordt afgeschaft was een grote overwinning. Maar de blijdschap was van korte duur. Want waar moet die twee miljard per jaar dan wel naartoe? Marijnissen sprak over de miljarden die in een ander cadeaupapiertje alsnog voor het grootste deel naar de multinationals gaan: 'Dit was dé kans geweest voor de premier om zijn geloofwaardigheid

enigszins te herstellen. Door duidelijk te maken dat hij inziet dat dit geld niet naar een ander cadeau voor de grote bedrijven moet, maar dient te worden geïnvesteerd in de samenleving. Maar helaas, daar kiest deze premier niet voor. Deze miljarden-cadeaubon moet en zal naar de bedrijven gaan. Snapt de premier dat al die Nederlanders die even blij waren, het afschaffen van de dividendbelasting gaat eindelijk van tafel, zich nu voor de gek gehouden voelen?'

'Opbouw van de verzorgingsstaat voor multinationals'

Voor de SP is duidelijk waar het geld wel naartoe moet. Want de publieke sector, waarvoor in oktober zo veel mensen de handen ineensloegen, staat in brand. In de *Spanning*, het blad van het Wetenschappelijk Bureau dat samen met de *Tribune* bij alle SP-leden bezorgd wordt, gaat het over de publieke sector. Eduard van Scheltinga: 'We maken een analyse van de publieke sector. De afgelopen tientallen jaren is die verschaald. Er ging steeds een beetje meer

'Dit was dé kans geweest voor de premier om zijn geloofwaardigheid enigszins te herstellen'

NU DIT LAND?'

af. Ik ben geboren in 1991; ik heb in mijn leven alleen maar gezien dat de verzorgingsstaat minder werd. Maar in diezelfde tijd heb ik de opbouw gezien van de verzorgingsstaat voor multinationals. Belastingen voor bedrijven worden verlaagd, ze dragen dus steeds minder bij aan dat wat van ons allemaal is.'

Overwerkt, onderbetaald en ondergewaardeerd

Zo'n anderhalf jaar geleden publiceerde het Wetenschappelijk Bureau het mega-onderzoek De Publieke Sector aan het Woord, van Ineke Palm. De SP sprak met 60.000 mensen uit de publieke sector. Ook Lilian Marijnissen vraagt aandacht voor dat rapport. 'Overwerkt, onderbetaald en ondergewaardeerd. Dat is de beleving bij veel van de 60.000 medewerkers in de publieke sector die de SP de afgelopen jaren sprak. Te veel werk, te weinig geld, te weinig vertrouwen en veel te veel formulieren. Van onderwijzer tot politie, van ambulancepersoneel tot ouderenzorg: in ons rapport De Publieke Sector aan het Woord noemt het overgrote deel van de werknemers dezelfde proble-

men', schrijft Marijnissen op de SP-website. Zij legt de vinger op de zere plek van het marktdenken: 'Medewerkers willen geen verkopers zijn, maar levens waarde geven. Een markt die waarde alleen herkent als geldbedrag, is niet de manier om het algemeen belang vorm te geven.'

Investeer weer in het gemeenschappelijk belang

Voor de SP is de strijd voor een menswaardige publieke sector sterk verbonden aan de strijd tegen de verzorgingsstaat voor multinationals. De SP steunde een motie van

wantrouwen tegen premier Rutte. Marijnissen legt uit: 'We hebben een premier nodig die niet de loopjongen is van de machtigen aan de top, maar de premier van alle Nederlanders. En een Torentje dat meer is dan een congrescentrum voor samenkomende multinationals, maar dat weer symbool kan staan voor een politiek die strijdt voor het belang van de gehele samenleving.' Het is tijd om weer te investeren in het gemeenschappelijk belang. ●

tekst Diederik Olders
foto's Maurits Gemink

Het rapport, nu met een voorwoord door Lilian Marijnissen en een geactualiseerde samenvatting, is hier te lezen: sp.nl/Zi5

 Geld naar multinationals of naar de publieke sector? Tijd voor rechtvaardigheid: word ook vriend op doemee.sp.nl

Eind oktober bezocht Jasper van Dijk Libië. Hier in de loods van het detentiecentrum Tajura, waar de mannen apart van de vrouwen worden opgesloten.

› **Hoe komt het dat zoveel mensen met gevaar voor eigen leven de oversteek over de Middellandse Zee maken?**

Jasper van Dijk: 'Dat heeft te maken met oorlogen en mensenrechtenschendingen, maar ook met ongelijkheid en gebrek aan economisch toekomstperspectief. Als mensen vervolgd worden of uit een oorlogsgebied komen, spreek je van vluchtelingen. Gaat het om economische motieven, dan hebben we het over migranten. Maar in alle gevallen gaat het over mensen die enorme risico's nemen om in Europa een nieuw bestaan op te bouwen.

Als het aan ons ligt zorgen we voor een menswaardige maar ook realistische oplossing voor deze tragedie. Dat betekent dat we als Nederland ons eerlijke deel opnemen van de vluchtelingen in nood, maar dat we tegelijkertijd ook duidelijk maken dat er geen plek is voor economische migranten. Bij voorkeur bepalen we in de regio wie naar Europa kan komen. Daarmee voorkom je een dure en vooral gevaarlijke overtocht met behulp van smokkelaars. Het allerbelangrijkste is dat we de grondoorzaken van gedwongen migratie wegnemen.'

› **Wat kunnen we doen aan deze grondoorzaken, zodat mensen niet gedwongen worden hun land te verlaten?**

Dennis de Jong: 'De strijd tegen ongelijkheid, oorlog en armoede staat bij ons centraal. Het is in feite de strijd tegen het rauwe kapitalisme. Daarbij moeten we ook kritisch naar de rol van het Westen kijken. Neem de permanente oorlog tegen landen als Afghanistan, Irak en Syrië. Die oorlogen hebben vrede niet dichtbij gebracht, maar wel gezorgd voor permanente ellende in die landen, waardoor veel mensen hun land ontvluchten. Kijk ook naar de economische oorlogsvoering van het Westen: via oneerlijke handelsverdragen probeert de Europese Unie overal in Afrika toegang te krijgen tot de lokale markt en krijgen de Afrikanen nauwelijks kans om een eigen economie op te bouwen. Het zijn multinationals als Shell en Heineken die hier volop van profiteren.

'WIJ WILLEN MIGRATIE RECHTVAARDIG EN BEHEERSBAAR MAKEN'

Iedereen kent de beelden van migranten op gammele bootjes die via de Middellandse Zee op weg zijn naar Europa. De gevolgen zijn mensonterend: sinds 2015 zijn ongeveer 12.000 mensen verdronken. Welk antwoord heeft de SP op dit humanitaire drama? Jasper van Dijk, woordvoerder asiel en migratie in de Tweede Kamer en Dennis de Jong, SP-fractievoorzitter in het Europees Parlement: 'We moeten de grondoorzaken aanpakken.'

‘Kiezen we voor de status quo of kiezen we voor een rechtvaardig migratiebeleid?’

Dennis de Jong

Die betalen in Afrika nauwelijks belasting, buiten werknemers uit en plegen ook nog een aanslag op het milieu. Het gaat hier om echte roofkapitalisten, die nota bene vaak in Nederland zijn gevestigd.’

› Wat stelt de SP voor ter bestrijding van de mensensmokkel en de gevaarlijke overtochten?

Jasper van Dijk: ‘Zoals Dennis zegt: eerst en vooral moeten we de grondoorzaken aanpakken. Daarnaast willen we de opvang in de regio verbeteren. De meeste vluchtelingen willen namelijk zo dicht mogelijk bij huis worden opgevangen. Dat vergt veel meer investeringen in de landen waar veel vluchtelingen worden opgevangen. Om te voorkomen dat mensen de gevaarlijke overtocht moeten maken, willen we de mogelijkheid voor een asielprocedure in de regio onderzoeken. Dat kan door middel van het oprichten van aanmeldcentra, maar ook door middel van ‘hervestiging’ via de Verenigde Naties. Daarmee worden kwetsbare vluchtelingen – die niet veilig in de eigen regio kunnen worden opgevangen – naar veilige landen gebracht. Dat zal enorm veel leed besparen.’

Dennis de Jong: ‘Nederland en de andere Europese lidstaten zijn erg hypocriet. Aan de ene kant spreken ze mooie woorden over opvang in de regio, maar aan de andere kant wordt er maar mondjesmaat hulp gegeven aan de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR die voor de meeste opvang verantwoordelijk is. Vandaar de grote nood bij opvang van vluchtelingen in landen als Jordanië, Libanon en Oeganda.

Als SP zijn we het eens met de insteek van de VN: vluchtelingen moeten beschermd worden en opvang moet menswaardig zijn. Dat is niet alleen de verantwoordelijkheid van landen die veel vluchtelingen opvangen, maar van de hele internationale gemeenschap. Daar kan de EU samen met de lidstaten veel meer in investeren dan nu gedaan wordt.’

› Dat vinden wij toch al heel lang?

Dennis de Jong: ‘Klopt, het is ook in lijn met mijn plan uit 2015 wat ik schreef in antwoord op de vluchtelingen crisis (het plan-De Jong, –red.). Daar staan voorstellen in om mensensmokkel tegen te gaan, maar ook om een einde te maken aan de bizarre situatie waarbij we kostbare asielprocedures in Europa hanteren voor die vluchtelingen die de kracht hebben om de EU te bereiken, terwijl de kwetsbare vluchtelingen aangewezen zijn op slechte opvang in de regio.

Zoals Jasper al zei, zou de UNHCR een veel grotere rol kunnen spelen, ook bij het Europese asielbeleid. Zo zou de UNHCR vluchtelingen die in de EU erkend zijn, moeten kunnen overbrengen naar opvang in de regio, als duidelijk is dat de opvang daar menswaardig is en het niet gaat om kwetsbare vluchtelingen. Omgekeerd moet de UNHCR ervan op aan kunnen dat kwetsbare vluchtelingen in derde landen, en dus ook in de EU, terecht kunnen. Daarom moeten we als EU veel meer inzetten op hervestiging van kwetsbare vluchtelingen.’

› Wat te doen met mensen die om economische redenen de EU willen bereiken?

Jasper van Dijk: ‘Bij vluchtelingen zijn we duidelijk: die beschermen we in lijn met het plan-De Jong. We respecteren het Vluchtelingenverdrag en willen niet dat Europa op slot gaat voor mensen in nood. Onder geen beding sturen we mensen terug naar onveilige landen. Tegelijk zijn we ook altijd duidelijk geweest over mensen die geen recht op asiel hebben volgens het Vluchtelingenverdrag: de zogenaamde economische migranten. Zij zullen terug moeten naar hun land van herkomst. De procedure moet kort en zorgvuldig zijn, zodat mensen snel weten waar ze aan toe zijn. Wij willen migratie rechtvaardig en beheersbaar maken. Dat betekent aan de ene kant ruimte bieden aan mensen in nood en aan de andere kant duidelijk zijn tegen mensen die geen recht op asiel hebben. Want economische migranten verdwijnen maar al te vaak in de illegaliteit, of nemen de plek in van vluchtelingen bin-

nen de asielopvang. Dat is funest voor het draagvlak voor vluchtelingenopvang. Net zo belangrijk is het dat vluchtelingen eerlijk worden verdeeld onder veilige landen. Ook in Nederland moet dat gebeuren, want het valt niet uit te leggen dat arme gemeenten drie keer zoveel vluchtelingen opnemen als rijke gemeenten. Wij hebben dan ook een plan gemaakt om die verdeling eerlijker te maken.’

› Hoe nu verder?

Jasper van Dijk: ‘We hebben flinke kritiek op de EU en de macht die Brussel naar zich toetrekt. Maar bij sommige zaken, zoals migratie, is het belangrijk dat Europese landen samenwerken. Er zal geïnvesteerd moeten worden in goede opvang, betere asielprocedures en een rechtvaardige verdeling van vluchtelingen.’

Dennis de Jong: ‘De Europese Verkiezingen op 23 mei 2019 zijn een belangrijk moment: kiezen we voor de status quo of kiezen we voor een rechtvaardig migratiebeleid?’ ●

tekst Jasper van Dijk en Dennis de Jong
foto's Jasper van Dijk

Jasper van Dijk komt graag in je afdeling langs om een toelichting te geven op het standpunt over migratie en asiel. Nodig hem uit via jvdijk@sp.nl

ZIE VOOR MEER UITLEG OVER HET STANDPUNT DE VOLGENDE STUKKEN:

- [Vijf vragen aan Jasper van Dijk over een rechtvaardig migratiebeleid](#)
[sp.nl/Ziq](#)
- [Column van Dennis de Jong](#)
[sp.nl/Zip](#)
- [Plan voor een eerlijke verdeling van vluchtelingen over Nederland](#)
[sp.nl/ZiN](#)

KLIMAATRECHTVAARDIGHEID

DE BREUK

Door een conflict over een windturbinepark zag de SP geen kans meer tot samenwerking met de andere coalitiepartijen. Dat ging over meer dan alleen een 'ja' of een 'nee'. Aan de breuk lag een fundamenteel maatschappelijk vraagstuk ten grondslag. Bob Ruers: 'Alleen met klimaatrechtvaardigheid kun je klimaatdoelen bereiken.'

EEN POLITIEKE CRISIS mag je het gerust noemen. De nieuwe SP-Statenvructie zat er amper vier maanden, nadat afgelopen voorjaar een deel van de Statenleden plus een SP-gedeputeerde opstapten. En de nieuwe SP-gedeputeerde, Bob Ruers, was vlak voor de zomer pas geïnstalleerd. Na het zomerreces moest hij alweer het veld ruimen. Waarom?

Trefwoord: windmolens. Negen windmolens van meer dan tweehonderd meter hoog moeten er komen bij Blerick, ten noordwesten van Venlo. Daarmee zou Limburg in één klap een aanzienlijk deel van de taakstelling van het Rijk voor groene energie halen. Maar Venlo zelf zag het niet zitten. De gemeenteraad stemde eerder dit jaar tegen het plan. Onduidelijkheid over gezondheidseffecten en leefbaarheid gaven de doorslag. Plan van tafel? Nee, want het provinciebestuur wilde het plan koste wat kost doorzetten. En dus ging Maastricht 'pippen': een zogenaamd Provinciaal Inpassingsplan (PIP)

maken, zodat de Venlose raad genegeerd kon worden en het windmolenpark gewoon door kon gaan. Op 28 september werd daarover gestemd in Provinciale Staten.

Yolanda Claessens, Limburgs SP-Statenvructievoorzitter vertelt: 'Om te beginnen heeft de provincie niet willen kijken naar alternatieve locaties voor de windturbines, die ook door milieu-organisaties waren aangedragen. Maar nog belangrijker: wij hebben goede contacten met actievoerders en omwonenden uit het betreffende gebied. Dus we wisten dat er geen draagvlak was voor het windmolenpark op die beoogde locatie. En heb je het dan over klimaatrechtvaardigheid: dat kan alleen met draagvlak onder de mensen. Samen met de mensen.' Het woord klimaatrechtvaardigheid triggert ook Ton Heerschop, fractievoorzitter van de SP in Venlo. 'Wat de provincie niet gedaan heeft, is luisteren naar de mensen. Wat speelt er onder de mensen die in het gebied wonen, waar maken zij zich zorgen over? Nou, onder andere over de gezondheidseffecten. Als je draagvlak wil creëren, moet je eerst die zorgen wegnemen. Dat is niet gebeurd', aldus Heerschop.

Zo voelden de mensen in het gebied zich meer en meer in de steek gelaten. Het idee dat een collectief probleem – namelijk de klimaatdoelstellingen van het kabinet, dat die taak bij de provincies neerlegt – met het grootste gemak op het bord van hun kleine gemeenschap geschoven wordt, kunnen ze niet verkroppen. Iets wat keer op keer

weer blijkt tijdens de bijeenkomsten die de SP met hen belegt. Maar de provincie blijft onwrikbaar, ondanks de zorgen, de onduidelijkheid en de alternatieven. Heerschop: 'Het college koos de gemakkelijkste weg, namelijk gewoon vasthouden aan de locatie die al sinds 2010 in beeld is.'

Stapeling

Maar er is daar ten noord-westen van Venlo wel wat veranderd sinds 2010. Zo verzezen er onder de noemer Venlo Greenport rondom de Floriade in 2012 enorme land- en tuinbouwgerelateerde bedrijfsterrinen en distributiecentra. Ook het midden in het gebied liggende verkeersknooppunt Zaarderheiken werd steeds meer belast als gevolg van het toenemende (vracht)verkeer op de snelwegen A67 en A73. Op die A73 is bovendien nog niet zo lang geleden de Duitse snelweg A61 aangesloten, waarna de verkeersstromen nog intensiever werden. Tel daarbij het feit dat de spoorlijn Venlo-Eindhoven-Randstad het gebied ook nog

‘Alleen met klimaatrechtvaardigheid kun je klimaatdoelen bereiken’

Bob Ruers

eens doorkruist en het wordt duidelijk dat we over een zwaar belaste leefomgeving spreken. Yolanda Claessens: ‘Er is sprake van een grote stapeling van effecten, die gevolgen hebben voor de leefbaarheid en de gezondheid. Ook daar heeft de provincie helemaal niet naar gekeken.’

Ton Heerschop merkt ook nog iets anders op. ‘Weet je, vroeger was het zo dat de arbeiderswijken vlakbij de fabrieken werden gebouwd. Als die fabrieken onveilig waren of veel uitstoot voortbrachten, dan waren de arbeiders direct de dupe. Nu zie je iets vergelijkbaars maar dan andersom: de industrie, het verkeer en dus ook de windmolens komen naar de wijken toe waar de gewone mensen wonen. Frappant toch, dat windmolenparken bijna nooit bij de villawijken staan.’

Hoe dan ook, naarmate de Statenvergadering van 28 september naderde kwamen de SP-fractie en de kersverse gedeputeerde Ruers steeds meer onder druk te staan. Bob Ruers blikt terug: ‘Ik zat vast aan het besluit van het provinciebestuur. Dat besluit was feitelijk al in uitvoering. Ik benadrukte dat ik de regels wilde hanteren die de provincie zelf ook hanteert, namelijk dat er nadrukkelijk gekeken wordt naar draagvlak én naar alternatieven. Ik bedoel, dat stond ook gewoon in de stukken.’ Uiteindelijk stemde de SP tegen het windmolenpark. Bovendien was er een cruciaal meningsverschil in de coalitie blootgelegd, namelijk: voer je klimaatbeleid uit samen met de mensen, ja of nee? Voor de SP was het duidelijk: verdere samenwerking met partijen die voor ‘nee’ kiezen en vanuit de ivoren toren de lasten van klimaatbeleid rücksichtslos bij de mensen willen blijven neerleggen, is niet meer mogelijk. De breuk was een feit. Voor SP-gedeputeerden Bob Ruers en Marleen van Rijnsbergen betekende dat einde oefening.

Rug recht

‘Jammer, zeker’, zegt Bob Ruers. ‘Maar ik ben met opgeheven hoofd vertrokken. Politiek

gezien hebben we het juiste gedaan. Luister goed, ik ben absoluut niet tegen windmolens. En ook ik zie de noodzaak van CO₂-reductie. Maar als je het als overheid maar van bovenaf blijft opleggen, de bevolking daarin niet meeneemt en de rekening bij de gewone mensen legt, dan gaat het fout. Want alleen via klimaatrechtvaardigheid kun je de klimaatdoelen bereiken.’

‘De Limburgse SP had geen keus’, zegt ook Ton Heerschop. ‘Een partij als de SP kan zich gewoonweg niet langer laten gijzelen in deze fundamentele kwestie. En de milieudoelstellingen? Er waren toch alternatieven! Bovendien: er zijn in Limburg nog heel veel daken waar je zonnepanelen op kunt leggen. Maar ja, daar zullen de grote energiebedrijven niet zo blij mee zijn.’ Heerschop en Ruers willen maar zeggen: wie de grote energiebedrijven de lasten geeft en de mensen de lasten door de strot duwt, maakt van goedwillende mensen klimaatontkenners. Zonder draagvlak zal er geen klimaatrechtvaardigheid, maar klimaatonbehagen ontstaan. Zodat de doelen alleen maar verder uit het zicht raken.

‘De milieudoelstellingen kunnen voor Limburg ook gehaald worden zonder de negen windturbines bij Venlo’, zegt Yolanda Claessens van de SP-Statenfractie. ‘Maar voor ons was heel belangrijk dat het provinciebestuur in dit dossier óver de mensen bleef praten, en niet mét de mensen. Dat kun je constateren en vervolgens gewoon in de coalitie blijven zitten alsof er niets aan de hand is en zeggen: nou, volgende keer beter.

Probleem is alleen dat de mensen je dan niet meer geloven. Terecht. Vandaar dat we onze rug recht hielden.’

De actievoerders en bewoners van genoemd gebied staken de SP’ers daarvoor een hart onder de riem tijdens een bijeenkomst in Venlo, niet lang na de breuk. Naast Ruers en Claessens gaf ook SP-Kamerlid Sandra Beckerman daar acte de présence. ‘Het huidige klimaatbeleid is onrechtvaardig en werkt niet’, aldus Beckerman: ‘Grote vervuilers blijven buiten schot terwijl inwoners hun energierekening zien stijgen en vooral de lasten dragen. De SP wil klimaatrechtvaardigheid: vervuilers echt aanpakken en de lasten en lasten eerlijk verdelen. Voor windmolens geldt: zorg dat mensen zeggenschap hebben over de plaatsing en zorg dat de opbrengsten ook ten goede komen aan de samenleving.’

De overgebleven coalitiepartijen in Limburg (CDA, VVD, PvdA en D66) beschikken na de breuk nog over een uiterst kleine meerderheid: 24 van de 47 zetels. ●

tekst Rob Janssen • foto Pixabay

Sandra Beckerman bezoekt regelmatig SP-afdelingen die avonden organiseren over klimaatrechtvaardigheid. Geïnteresseerd? Neem contact op: sbeckerman@sp.nl

LINKSVOOR **TIJDMACHINE**

Bart Hartog (20) studeert Europese Studies aan de Universiteit van Amsterdam. Hij was betrokken bij de studentenacties in september, waarbij het PC Hooft-huis werd bezet: 'We kwamen in actie tegen de voortgaande bezuinigingen op sociale en geesteswetenschappen en voor stevig diversiteitsbeleid. Het was een bijzondere ervaring. Er zijn studenten gearresteerd, maar de onderlinge solidariteit bleef ongebroken.'

› **Hoelang ben je al lid van ROOD en de SP?**
'Sinds de laatste Tweede Kamerverkiezingen. Na een bijeenkomst van ROOD met Sadet Karabulut, over de permanente oorlog tegen het terrorisme, ben ik zelf ook actief geworden.'

› **Waar woon je in Amsterdam?**
'In de Bijlmer, met een heel gemengde groep huisgenoten in een appartement in Kraaiennest. Die buurt stond vroeger slecht bekend, maar is helemaal opgeknapt. Ik vind het er heerlijk. Je wandelt zó naar het Diemerbos en het Muider slot, en met de metro is het maar twintig minuten naar de binnenstad.'

› **Ben je er geboren en getogen?**
'Nee, ik ben geboren in Amstelveen en opgegroeid in Noorwegen. Op mijn vijftiende kwamen we terug naar Nederland. Of dat een grote culturomslag was? Jawel. In Noorwegen woonden we in een dorpje met zo'n drieduizend inwoners. Hier kwamen we in Ede terecht. Dat voelde in het begin als een wereldstad!'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**
'Een muziekstudio in Amsterdam, waar alle apparatuur uit de jaren zestig en zeventig stamt. Een gek plekje, een tijdmachine waarvan je niet zou verwachten dat zoiets nog bestaat. Alles wordt er nog analoog opgenomen, op tape.'

› **Neem je daar zelf ook muziek op?**
'Ja. Ik speel gitaar en schrijf teksten, als singer-songwriter. Vaak Nederlandstalig, een beetje kleinkunstig. Harry Jekkers is een grote inspiratiebron. Maar ook rock en new wave, samen met anderen. We putten uit een rijke historie: Nederland kende begin jaren tachtig veel geëngageerde minimal-wavebands. De sfeer in die muziekstudio is heel huiselijk en ongedwongen. Dat past bij mij. Ik ben altijd in voor iets nieuws, maar stiekem ook gewoon een huismus.' ●

> TOEGANG TOT RECHT(VAARDIGHEID)

Al jarenlang wordt de gefinancierde rechtsbijstand uitgekleed. Hoe kunnen we zorgen dat mensen toegang tot het recht houden? Toegang is het fundament van ons vertrouwen in de rechtsstaat, vindt SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen. Hij organiseerde een bijeenkomst in Amersfoort over deze vraag.

Het is drukker dan verwacht: er moeten stoelen worden bijgezet om iedereen een plaatsje te geven. De 'expertbijeenkomst' op 5 oktober gaat over de toegang tot het recht. De experts op het podium én in de zaal denken mee met de SP over hoe het beter kan. Sociaal advocaat Reinier Feiner en rechter Leendert Saarloos stellen vast dat het voor veel mensen heel moeilijk of zelfs onbetaalbaar is geworden om hun recht te halen. Ook fysiek is de afstand tot de rechtbank vaak te groot. Dat komt door jarenlange bezuinigingen. Hoogleraar Mies Westerveld, Ernst Radius van Sociaal Werk Nederland en mediator Jent Bijlsma pleiten voor de menselijke maat in het recht. Niet

puur juridische oplossingen bieden voor problemen van mensen, maar vroeg samenwerken met andere instanties: 'toegang tot rechtvaardigheid', met als het nodig is altijd het recht op een juridische uitspraak.

Rechter Ton Lennaerts doet verslag van zijn experimenten met de spreekuurrechter. (In de Tribune van juli 2017 is daarover te lezen; iets wat Lennaerts naar eigen zeggen ook regelmatig aan geïnteresseerden aanbeveelt.) Een interessant voorbeeld zijn de Belgische vrederechters, waarvan Lode Vrancken er een is. Hij vertelt over dit systeem van rechters die dichtbij, laagdrempelig en grotendeels kosteloos zijn. Een stukje geschiedenis: de vrederechter is na de Franse Revolutie in het Franse rechtssysteem opgenomen op aangeven van Voltaire, die iets dergelijks bij een bezoek aan Leiden had gezien. Michiel van Nispen sluit de middag af met een samenvatting van de vele visies die gedeeld zijn. Het SP-Kamerlid schreef een plan voor

foto Eduard van Scheeltinga

SP-Kamerlid Michiel van Nispen in gesprek met vrederechter Lode Vrancken (l) en spreekuurrechter Ton Lennaerts (r).

Huizen van het Recht – een soort juridische huisartsenposten – en zal de inbreng van de experts bundelen en aan minister Dekker aanbieden.

 Het plan voor de Huizen van het Recht is hier te vinden: sp.nl/Ziw

> EERLIJKER VERDELING ZORGKOSTEN, EIGEN RISICO OMLAAG

Het eigen risico kan met 195 euro worden verlaagd. De SP wil natuurlijk af van het eigen risico, maar deze verlaging zou een mooie eerste stap zijn. Een stap die betaald kan worden door de zorgkosten iets eerlijker te verdelen. Hoe dat zit? Iedereen betaalt elke maand premie voor de zorgverzekering. Daarnaast betaalt iedereen boven de 18 jaar in loondienst ook een inkomens-

afhankelijke bijdrage via de werkgever. Hoe meer je verdient, hoe hoger de bijdrage. Het vreemde is: boven de 54.614 euro stopt de stijging van de bijdrage. SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink: 'Middeninkomens zijn een kwart van hun inkomen kwijt aan zorgkosten, terwijl de hogere inkomens slechts 14 procent van hun inkomen aan zorgkosten kwijt zijn. Dit

is niet rechtvaardig. De hoge inkomens worden ontzien, want of je nu 54.614 euro, 70.000 euro, of 400.000 euro verdient, je betaalt steeds hetzelfde bedrag. Wij stellen dan ook voor deze maximumbijdrage af te schaffen, zodat iedereen naar verhouding gaat bijdragen.' Het geld dat dat oplevert, is genoeg om voor iedereen het eigen risico met 195 euro te verlagen.

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

BEDRIJVEN ZIJN DOL OP EUROPESE CENTJES

Bedrijven zijn goed in het hengelen naar subsidies. Ook uit de Brusselse ruif eten ze volop mee: innovatiesubsidies, subsidies voor ondernemerschap, uitwisselingsprogramma's voor jonge ondernemers, overal is wel een fonds voor.

Dat hoeft niet altijd slecht te zijn, maar het loopt flink uit de hand. Zo kunnen bedrijven eerst subsidie krijgen voor onderzoek en vervolgens besluiten hun mede door die subsidies winstgevend geworden vestiging te verplaatsen naar een lage-lonenlidstaat.

Maar het wordt nog gekker: bij vestiging elders in de EU kunnen bedrijven opnieuw subsidie krijgen, omdat de Commissie de 'mobiliteit' van bedrijven binnen de EU wil vergroten. En vervolgens springt de Commissie ook nog eens bij voor de re-integratie van werknemers die bij die vestiging werkten en door de verplaatsing van het bedrijf hun baan verloren. Werknemers hebben hier niets over te zeggen en de bedrijven hoeven zelf niets bij te dragen, die kunnen zich helemaal concentreren op de winsten voor hun aandeelhouders.

Op dit ogenblik werken we in het Europees Parlement aan de nieuwe meerjarenbegroting voor de EU. Dat is een mooi moment om dit soort wantoestanden aan te pakken: ik heb dan ook voorstellen ingediend die bedrijven verplichten bij sluiting van een winstgevende vestiging een sociaal plan voor de ontslagen werknemers te financieren. En verder moeten ze eerder voor die vestiging ontvangen subsidies terugbetalen. Dan maar wat minder dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders. Leren ze ook eens wat meer rekening te houden met de belangen van de eigen werknemers.

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
 Redactie Tribune
 Snouckaertlaan 70
 3811 MB Amersfoort

MANIPULATIE-IQ

Als je de Tribune-artikelen over de regering-Rutte leest, kom je welhaast tot de volgende conclusie: je moet het (ook) Mark Rutte nageven. Hij heeft zoals het er naar uitziet een bijzonder 'manipulatie-iq'. Of dat is iets om trots op te zijn, is een tweede.

Naam en adres bij de redactie bekend

FLEXIBELE WERKPLEKKEN

Opmerkelijk nieuws over WeWork in Wall Street Journal en Het Financieele Dagblad (11 oktober). WeWork is een Amerikaanse verhuurder van flexibele kantoorruimte. Het bedrijf, dat acht jaar geleden zijn activiteit begon in een klein kantoor in New York, verhuurt nu 265.000 flexibele werkplekken

in 287 landen. WeWork huurt voor langere tijd kantoren, die worden ingericht tot flexibele kantoorplekken en voor kortere of langere tijd verhuurd aan kleinere bedrijven en zzp'ers. De Japanse investeringsmaatschappij SoftBank is van plan een meerderheidsaandeel te nemen in WeWork. Het zou gaan om een nieuwe investering van \$15 à 20 miljard. Het geld zou afkomstig zijn uit het Vision Fund van de SoftBank. Nadat vorig jaar het Vision Fund al bezitter was geworden van 20 procent van WeWork door een investering van \$ 4,4 miljard, wordt nu sterk overwogen het aandeel uit te breiden. Het Vision Fund heeft \$ 92 miljard in kas, voornamelijk afkomstig uit Saoedi-Arabië, Abu Dhabi en de SoftBank zelf. Andere aandeelhouders van WeWork zijn JPMorgan Chase, Benchmark, en het Chinese Hony Capital.

WeWork heeft de investeerders nog geen winst opgeleverd. Ze zijn echter vol vertrouwen dat de winst niet al te lang op zich zal laten wachten. Aan degenen die de werkplekken bezetten, de werkers op de kantoren, is in dit spel met miljarden geen enkele rol toebedeeld. Ook zij worden gehuurd en weer afgedankt als het de miljarden-investeerders uitkomt. Ongetwijfeld ligt hier een werkerterrein voor de vakbeweging. De ongewisheid van het arbeidsaanbod die mede ontstaat door de mogelijkheid van uiterst korte huurtijd van arbeidsplekken door ondernemers, vereist een speciale regeling van arbeidsvoorwaarden die collectief geregeld moeten worden.

Maurice Ferares, Amsterdam

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune november 2018

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

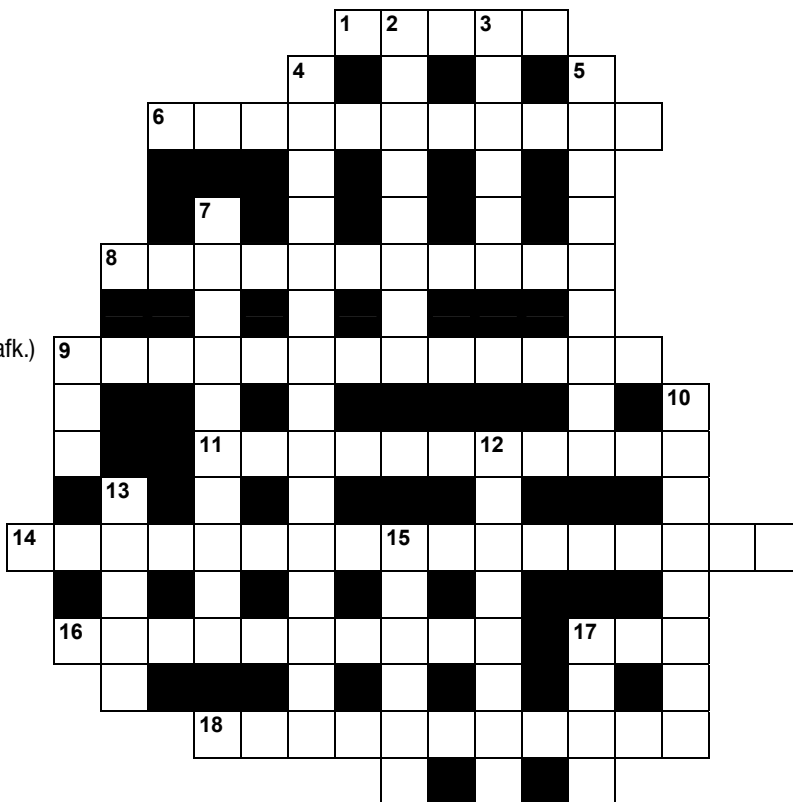
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 1 Winkelsoning. (5)
- 6 Belt u deze? Dan gaan alle bellen rinkelen. (11)
- 8 Wordt er gevochten op de bühne? (11)
- 9 Ligt mistig tussen legaal en illegaal. (13)
- 11 Bonnetje is ook nuttig in een rechtszitting. (11)
- 14 Duurzaam geproduceerde gifgassen. (11,6)
- 16 Legt een blaaskaak van een kip. (10)
- 17 (niet) Te verwarren met die arbeidsongeschiktheidsregeling. (3; afk.)
- 18 Zo leeft een rijkard met schoenmaat 50. (2,5,4)

Verticaal

- 2 Likt aan zee. (8)
- 3 Verward trilhaardiertje reist rond. (6)
- 4 X geeft vermeerdering. Ook bij planten. (15)
- 5 Brult niet in de polder. (9)
- 7 Gestreept volkoren of wit met roofdier trekjes. (10)
- 9 Telefoonberichtje komt retour. (3, afk.)
- 10 Regelt wettelijk ook de opvang van achtergelaten dieren. (8)
- 12 Zitten hier uw gedachten opgesloten? (8)
- 13 Politiek geëngageerde met roestkleurig haar. (5)
- 15 Elementair: het is niet alles goud wat lekker glimt. (6)
- 17 Nucleair wapen van hoogste kwaliteit. (1,3; deels afk.)

1 D e m e n t e M a n

2 P o o l L i m i e t

3 T u b e s R e u m a

4 N o r s e J o d e n

5 S p o o k E r k e r

6 D i s k R e g g a e

Letters					
1	2	3	4	5	6

Oplossing Anagraaf					

ANAGRAAF

Vind vanuit de anagrammen alle 6 termen, met behulp van de (in willekeurige volgorde geplaatste) 'Kenmerken'. Van elke term moet de letter uit het gele vakje in de tabel genaamd 'Letters' worden geplaatst. Dit vormt een half-anagram: de letters kunnen tot één woord gevormd worden. Stuur dit woord naar de redactie. De 'lange ij' = 1 letter (y). Verbindings-streepjes en spaties tellen niet mee; accenten vallen vaak weg in de anagrammen. Veel puzzelplezier.

Kenmerken

- Kiespas
- Opiniepeiling
- Club
- Samenzang
- Beveiliging
- Tweede Kamer

OPLOSSINGEN OKTOBER 2018

Cryptogram

Horizontaal

- 2) Beste 3) Thuisclub 6) Zomergewassen 8) Geweld gebruiken 9) Luilak 10) Giertank 11) Loge 12) Kanonkogel 14) Pinkelpalen 15) Trek 16) Druk 18) Werksfeer 20) Kamerkoor 21) Nuts.

Verticaal

- 1) Met schele ogen aankijken 2) Beukenlaan 3) Trouwringen 4) Bestuurskunde 5) Kerkgangster 7) Knokploeg 8) Geldloper 13) Gezwam 17) Kak 19) Front.

O Die Niemen

Woorden horizontaal boven-naar-onder: Decentralisatie; Bondgenoot; Actieveling; Rehabilitatie; Toegang; Depri; Schuttingtaal; Apartheid; Rumoerig. Woorden Verticaal links-naar-rechts: Asociaal; Adorp; Deduceren; Chaotisch; Totaliteit; Leugentje; Spreektaal; Eigenaar; Energietoeslag.

Eindoplossing: **Achterkamertjes**

De winnaar van de oktoberpuzzel 2018

is Els Lemmen uit Helmond

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 28 november 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl. Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden?

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 11 • december 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

HOOP MOED
2019

Arend van Dam

ER VALT WAT TE KIEZEN IN 2019!

Op 30 november zijn de concept-kandidatenlijsten voor de Eerste Kamer en Europa én het concept-programma voor de Europese verkiezingen bekendgemaakt. Nieuwsgierig? Kijk dan op www.spnet.nl Uiteraard beslissen de leden over onze koers voor Europa. Hiervoor organiseren de afdelingen begin deze maand ledenvergaderingen. Op 12 en 13 januari wordt de discussie tijdens de regioconferenties voortgezet. Informeer bij uw afdeling hoe en wanneer u mee kunt praten.

WERKEN BIJ DE SP?

Er zijn interessante vacatures. Reageer zelf of tip de ideale kandidaat. sp.nl/vacatures

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

MAAK ROOD SUPERGROOT!

Het is weer december. De maand dat je gek wordt van alle parfumreclames en reclames voor zorgverzekeraars. Maar ook de maand dat we samenkomen met onze familie en kameraden. Het allerleukste cadeau om te geven én te krijgen is natuurlijk een lidmaatschap van ROOD. En omdat ROOD ook in de feeststemming is, geven we vier kaartjes voor de Efteling weg aan degene die

de meeste ROOD-leden inschrijft in december. Stuur een e-mail naar rood@sp.nl met een lijst van de mensen die je lid hebt gemaakt tussen 1 en 31 december. Zo wordt jouw kerst onvergetelijk en gaan we met ons allen sterk en strijdbaar het nieuwe jaar in!

#MaakROODsupergroot

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Peter Sas,
Karen Veldkamp

Illustratie cover
Nenad Mečava

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Goed zo: Staatsgeheim minder geheimzinnig

4

Schimmelwoningen

Als kinderen ziek worden van hun huis

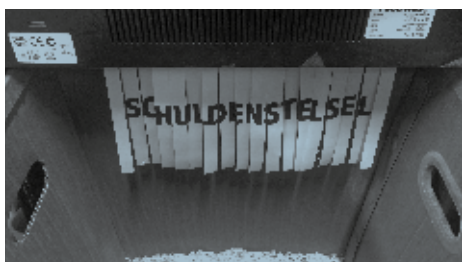
6

Pensioenen

'De strijd begint nu pas echt'

11

Studeren anno 2018

Torenhoge schulden... of maar gewoon stoppen

12

Leden werven

Welkom bij de SP!

18

22 Verkiezingen: SP stabiele factor in Groningen

23 Uitgelicht: Wat Lilian verdient

28 LinksVoor: Marja Snoeren woont in 'vergeten' stukje Nederland

29 Eelco beleeft GAS

15, 16, 17, 20, 21, 24, 25, 26, 27 Nieuws **30** Prikbord

31 Puzzel **32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

Red onze ziekenhuizen

Afgelopen tijd kregen we opeens te maken met ziekenhuizen die failliet gaan. Dat voelde niet Nederlands. Iets wat voorheen nauwelijks voorkwam, gebeurde het Slotervaartziekenhuis en de IJsselmeerziekenhuizen nu in een dag tijd. Een ziekenhuis is een belangrijke plek in het leven van mensen. Een plek waar veel levens starten of eindigen. Maar in ieder geval een plek waar de zorg voorop dient te staan en nooit het geld.

Het Slotervaartziekenhuis in Amsterdam moest halsoverkop, binnen enkele dagen worden ontruimd. Patiënten werden tussen operaties door opeens naar een ander ziekenhuis gebracht. Behandelingen werden afgezegd en de band met de eigen vertrouwde arts werd plotseling verbroken. Het personeel bleef achter in de chaos. Zij hadden geen baan meer en wisten niet wie hun patiënt verder zou behandelen.

'Dit is levensgevaarlijk, er kunnen doden vallen.' Dit vertelde Karine mij, een verloskundige uit Urk. Ook haar ziekenhuis in Lelystad is failliet en de afdeling acute verloskunde is er gesloten. Door het wegvallen van dit ziekenhuis kost het Karine veel meer tijd om een ziekenhuis te bereiken waar een vrouw veilig kan bevallen of waar een pasgeboren baby zorg kan krijgen. Dit allemaal omdat de zorgverzekeraar de ziekenhuizen niet rendabel genoeg vond en daarom de stekker eruit trok. En onze zorgminister Bruins? Die stond erbij en keek ernaar. Vol ongeloof en met groeiende boosheid heb ik met hem het debat gevoerd. Hij had geen antwoorden, maar het leek hem ook niet te raken. Hij ziet de faillissementen van ziekenhuizen als een logisch gevolg van de markt.

Ik merk dat dit bij mij niet alleen verontwaardiging, maar vooral ook strijdbaarheid oproept. Niemand begrijpt waarom de minister ziekenhuizen failliet laat gaan. Er is van patiënt tot arts een brede roep om actie. Een roep om het einde van dit zorgsysteem, waar de zorgverzekeraar bepaalt of een ziekenhuis bestaansrecht heeft. Een roep om een systeem waar goede zorg vooropstaat. Een roep om rechtvaardige zorg.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

Minister van Buitenlandse Zaken Stef Blok.

STAATSGEHEIM WORDT MINDER GEHEIMZINNIG

Minister Blok is zwaar in de problemen gekomen, omdat staatsgeheimen over leveringen aan dubieuze militias in Syrië uitlekten. De blunder legt bloot hoe fataal het kan zijn, als cruciale informatie eenzijdig tot staatsgeheim wordt bestempeld. Een commissie onder leiding van SP-Kamerlid Ronald van Raak geeft Kamerleden meer te zeggen over staatsgeheimen.

DE STRIJDGROEPEN HETEN Jabhat al-Shamiya en Hama Rebels Gathering. De namen van deze Syrische militias, die door Nederland gefinancierd werden, zijn door het ministerie van Buitenlandse Zaken zelf openbaar gemaakt. Dat gebeurde nadat dagblad Trouw en Nieuwsuur documenten hadden opgevraagd. Delen van de informatie waren staatsgeheim en naar verluidt per ongeluk

niet onleesbaar gemaakt. Naast genoemde strijdgroepen, blijken nog twintig andere militias spullen voor militaire doeleinden te hebben gebruikt die door ons land betaald werden. Het zou in totaal gaan om circa 30 miljoen euro. Minister Blok van Buitenlandse Zaken is door de kwestie ernstig in verlegenheid gebracht. Want, zo meldde hij eerder aan de Tweede Kamer, de geleverde

goederen zouden enkel civiele doelen dienen ten behoeve van zogenaamde 'niet-dodelijke assistentie'. Naar nu blijkt, zijn de geleverde voertuigen en speciale vesten voor automatische vuurwapens echter gebruikt voor aanvalsmisaties door Syrische rebellen. En, zo meldt Trouw, laptops zijn gebruikt om 'militaire doelwitten te selecteren'. Daar komt bij: Jabhat al-Shamiya werd eerder door het Openbaar

Ministerie als 'terroristisch' aangemerkt, werd door mensenrechtenorganisaties beschuldigd van executies, folteringen en verkrachtingen en bovendien nam die militia ook deel aan de zeer omstreden Turkse invasie in een Koerdische regio begin dit jaar. Dit terwijl het kabinet vlak daarvoor nog had gegarandeerd dat steun aan deelnemers van die invasie per direct zou worden geblokkeerd. Volgens bronnen in de Tweede Kamer hebben delen van de in totaal 22 groeperingen bovendien zeer waarschijnlijk geopereerd in netwerken rondom Al Qaida. SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut kondigde direct na de onthullingen een motie van wantrouwen tegen minister Blok aan.

'Het laatste woord is vanaf nu aan de Tweede Kamer'

Nu spelen er twee belangrijke vragen. Was het nou echt de bedoeling van de Nederlandse regering om de genoemde groepen (militair) te steunen? Met andere woorden: wat heeft het kabinet op welk moment geweten? Dat alles blijft vooralsnog gissen. Wel is volgens Van Raak duidelijk waarom de namen van de strijdgroepen geheim moesten blijven: om te verhullen dat de Nederlandse regering wel degelijk wist dat het geleverde materiaal werd gebruikt voor militaire doeleinden. Het 'staatsgeheim' lijkt te zijn misbruikt voor politieke doeleinden.

Goede zaak

Waarom worden cruciale zaken überhaupt bestempeld als staatsgeheim? Op precies die vraag puzzelt ook SP-Kamerlid Ronald van Raak al jaren. Onder zijn voorzitterschap heeft de zogenaamde Tijdelijke Commissie Evaluatie Wet op de parlementaire enquête belangrijke stappen gezet om de nevelen rondom staatsgeheimen weg te nemen. Van Raak: 'Nu is het nog zo dat de regering over bepaalde informatie kan zeggen: wij vinden dat een staatsgeheim. En de Tweede Kamer weet dan niet waarom. Onze voorstellen, die Kamerbreed werden aangenomen, leiden ertoe dat het parlement ook kan meebeslissen over de vraag of iets als een staatsgeheim wordt bestempeld of niet. De regering moet de Kamer dus met argumenten zien te overtuigen waarom iets geheim moet blijven.' En wat schieten we daar dan in de praktijk mee op? Van Raak: 'Kijk, ik hou me als Kamerlid ook al jaren bezig met de geheime diensten. Mijn ervaring is: het beste middel tegen onnodige geheimhouding is de open discussie. Als die

gevoerd kan worden, dan zal dat automatisch leiden tot minder onnodige geheimhouding. Kijk je naar de huidige affaire rondom minister Blok, dan is de crux dat de Kamer er in eerste instantie niet achter kon komen aan welke groeperingen er precies goederen waren geleverd. Het lekte uit via een fout op het ministerie. Maar als de Tweede Kamer over die leveringen op tijd de discussie had kunnen voeren, dan was de minister niet zo gemakkelijk met geheimhouding weggekomen.'

Genoemde commissie is aan de slag gegaan, nadat de parlementaire enquêtecommissie onder leiding van SP'er Jan de Wit over het financiële stelsel in 2012 voortdurend aanliep tegen een regering die bepaalde informatie niet wilde prijsgeven – omdat dat in strijd zou zijn met het belang van de staat. Als gevolg daarvan kon die enquêtecommissie haar taken niet voor de volle honderd procent uitvoeren. Maar dat is nu verleden tijd, stelt Ronald van Raak tevreden. 'Het laatste woord over staatsgeheimen is vanaf nu aan de Tweede Kamer. Goede zaak. 'De staat' is namelijk niet alleen de regering, maar ook de volksvertegenwoordiging. En het gaat niet alleen om grote zaken zoals parlementaire enquêtes of dubieuze leveringen aan buitenlandse strijdgroepen. We stellen voor om deze werkwijze voortaan altijd te gaan gebruiken als een minister informatie tot staatsgeheim wil verklaren. Zo kunnen we voorkomen dat het staatsgeheim wordt misbruikt om politieke discussies uit de weg te gaan.' ●

tekst Rob Janssen
foto ANP / Bart Maat

MAIL VAN RON

Partijvoorzitter Ron Meyer
mailt met SP-Tweede Kamerlid
Michiel van Nispen

Klassenjustitie

Ha Michiel,

Ik las een opvallend stuk in de Volkskrant over een voorstel van jouw hand. Even later zag ik je schitteren bij Radar. Je sprak over het bestrijden van klassenjustitie. Het meest bijzondere was dat je niet sprak over de een of andere bananenrepubliek, maar over ons eigen land. Je gaf de schikking van de witwasfraude bij ING als voorbeeld. Radar-presentatrice Antoinette Hertsenberg was zichtbaar geschokt en noemde het begrip klassenjustitie 'heftig'. Als het meest beschaafde Kamerlid van Nederland over klassenjustitie spreekt, dan moet er wel wat aan de hand zijn met onze rechtsstaat. Als het waar is wat je zegt, is er dan niet sprake van een crisis in onze rechtsstaat? Dat is niet alleen heftig, maar bovenal zeer ernstig. Wat ga je daaraan doen en wat kunnen wij doen om te helpen?

Gegroet,
Ron

Re: Klassen...

Ha die Ron,

De SP verzet zich al heel lang tegen de afbraak van de rechtsstaat. Tien jaar geleden bijvoorbeeld organiseerde Jan de Wit het symposium 'Crisis in de rechtsstaat?' Recent spraken advocaten, rechters en anderen op een SP-bijeenkomst hun bezorgdheid uit over de toegang tot het recht. Als alleen rijken hun recht nog kunnen halen, dan is dat een vorm van klassenjustitie. Net als het feit dat bankiers die voor miljoenen frauderen hun strafvervolging kunnen afkopen en iemand die in de bijstand zit en een fout maakt keihard kan worden aangepakt. Wij kunnen en willen dit soort vormen van klassenjustitie niet accepteren. Ik zal met voorstellen blijven komen om de rechtsstaat te versterken, maar ook buiten het parlement aan betere toegang tot het recht werken, bijvoorbeeld door Huizen van het Recht op te richten, samen met burgemeesters, sociaal advocaten, bezorgde rechters en anderen.

En bovendien ga ik het land in. Wie meer wil weten, mee wil denken of mee wil doen, kan zich via een mailtje aan mvnispen@sp.nl melden.

Groetjes,
Michiel

**‘Het mag weer
over wonen gaan
in Den Haag’**

SCHIMMELWONINGEN

SP GAAT IN HET OFFENSIEF

Gesteund door SP-afdelingen voeren huurders overal in het land actie tegen schimmel en achterstallig onderhoud. Sandra Beckerman staat hen onvermoeibaar en met raad en daad bij. Niet alleen vanuit haar Tweede Kamerzetel, maar ook op het 'strijdtoneel': zij bezoekt nalatige corporaties en hevig verontruste huurders.

'IK KOM OP VEEL PLEKKEN en de schrik slaat me telkens weer om het hart. Vooral kleine kinderen lopen ernstige gezondheidsrisico's. Veel corporaties, de goede niet te na gesproken, laten alles op zijn beloop en vertikken het om in te grijpen. Ze doen alsof het altijd aan de bewoners ligt, aan hun woongedrag. Dat zal zeker voorkomen, maar meestal is schimmelvorming het gevolg van slecht onderhoud. Huurders staan machteloos. Ze mogen eventueel wel huurverlaging vragen bij verminderd wooncomfort, maar wat schieten ze daarmee op? Kinderen die ziek worden van hun huis, gekker moet het niet worden.' Sandra Beckerman leeft intens mee met de vaak moegestreden huurders van slecht onderhouden woningen bij wie ze over de vloer komt.

Sinds haar intrede in de Tweede Kamer, op 23 maart 2017, bijt zij zich vast in het schimmeldossier. Als SP-woordvoerder

voor onder meer wonen en leefbaarheid trekt ze, als ze niet hoeft te debatteren in het parlement, door het land om te doorgronden hoe ernstig de schimmeloverlast is en om wanhopige huurders een hart onder de riem te steken. 'Ik zie en voel dat de trots van de mensen wordt gekrenkt. Ze dreigen hun waardigheid te verliezen, omdat ze in de steek worden gelaten en niet serieus worden genomen. Hun kinderen durven uit schaamte voor de woonomstandigheden niet eens vriendjes mee naar huis te nemen.'

Beckerman heeft met succes een motie ingediend in de strijd tegen schimmel in woningen. Minister Kajsa Ollongren van Binnenlandse Zaken moet met een plan van aanpak over de brug komen. Het Groningse Tweede Kamerlid toont zich sceptisch. 'Vooralsnog heb ik er niet al te veel vertrouwen in, maar deze schrijvende ►

Foto's van schimmel in huurhuizen van de genomineerde corporaties.

‘Schimmelmotie is stap in goede richting’

► problemen staan in elk geval op de agenda en wij blijven er bovenop zitten.’ Met de aangenomen motie is het gevecht nog lang niet voorbij. ‘Om te beginnen moet de minister maatregelen kunnen afdwingen bij corporaties die in gebreke blijven.’

► Je reageert nu wat gereserveerd als het over jouw motie gaat, maar op de sociale media zag ik jou toch echt een vreugdesprong maken in de wandelgangen van het gebouw van de Tweede Kamer.

‘Het is een behoorlijke stap, vooral omdat je kunt spreken van een ideologische trendbreuk. Het mag weer over wonen gaan in Den Haag. Stef Blok riep destijds uitgelaten dat hij toch maar mooi een compleet ministerie had laten verdwijnen, het ministerie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu. Dat paste helemaal in het neoliberale denken. Voortaan ging het kabinet zich met betrekking tot wonen nergens meer mee bemoeien. Er is nu in zekere zin sprake van een koerswijziging. Ik moest mijn motie weliswaar bij de minister van Binnenlandse Zaken indienen, maar er wordt tenminste weer over wonen gedebatteerd en ik heb het gevoel dat partijen als het CDA en de ChristenUnie meeschuiven. Aan alles merk je dat wonen voor de kiezers altijd een heel belangrijk onderwerp is gebleven, te vergelijken met zorg en onderwijs. De media laten het veelal onderbelicht, er zijn nog amper journalisten met ‘wonen’ in hun portefeuille, althans, ik mis journalistieke verhalen en reportages over hoe het ervoor staat in de volkswijken. Ik ben in elk geval blij dat SBS6 er met Hart van Nederland onlangs wel aandacht aan heeft besteed. Je zag meteen aan de reacties dat het veel mensen heel hoog zit.’

► Vorig jaar diende je een vrijwel identieke motie in en die haalde het toen niet.

‘Dat het dit keer wel lukte, hebben wij te danken aan de dappere huurders die in actie durfden te komen. Zij organiseerden zich in tientallen buurten en voerden zo de druk op. Zo zie maar weer eens te meer dat actievoeren helpt. Als je maar volhoudt, leidt het tot resultaten.’

De exacte omvang van de schimmelproblematiek is lastig aan te geven. Er circuleren aantallen van het RIVM. Het zou gaan om ruim een half miljoen woningen, waarvan het merendeel in de sociale sector. Rond de veertig procent zou voor 1967 zijn gebouwd. Beckerman: ‘Tot 2012 werd er om de vijf jaar groot onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het wonen in ons land. Dat onderzoek werd afgeschaft en

foto archief SP

Huurders bij de uitreiking van de schimmelschandpaal aan Acantus, met foto's van de schimmels in hun huizen.

SCHIMMELS ZIJN VRIEND EN VIJAND

Schimmels zijn zowel een vriend als een vijand van de mens. Ze verrijken ons eten, denk aan kaas, of zijn onontbeerlijk voor de bereiding ervan. Dan kun je denken aan brood, bier en wijn. Ze bestrijden ziekten, in de vorm van een antibioticum als penicilline. Maar evengoed kunnen ze onze gezondheid bedreigen. Schimmels horen niet thuis in een huis.

Schrik niet: in elke woning zweven micro-organismen door de lucht, wij of onze huisdieren nemen ze zelf mee naar binnen, duizenden schimmelsporen, elke dag weer. Haal opgelucht adem: om uit te groeien tot echte schimmel hebben ze vocht nodig.

In de natuur spelen schimmels, paddenstoelen bijvoorbeeld, de rol van opruimer. Ze breken plantaardig materiaal af en vormen zo een onmisbare schakel in het ecosysteem. Schimmels doen hun werk in de herfst. Ook in schimmelgevoelige woningen beginnen ze na de zomer om zich heen te slaan. Hoe vochtiger een huis, hoe sneller schimmels (en huisstofmijten) tot wasdom komen. Daarmee begint de ellende voor de bewoners.

Wie langdurig aan schimmel wordt blootgesteld, belandt in de gevarezone en loopt een steeds groter risico om een ontsteking in en rond de longblaasjes en in de kleine luchtwegen op te lopen. Vooral kleine kinderen en mensen met een verzwakt immuunsysteem zijn er vatbaar voor.

foto: archief SP

EIS: VOOR DE KERST UIT DE SCHIMMEL

De emoties liepen hoog op bij de overhandiging van de Schimmelschandpaal aan Anita Tijsma (links op de foto), directeur van woningcorporatie Acantus in Veendam. Karin, een van de getroffen huurders, kon haar tranen niet bedwingen. Sandra Beckerman troostte haar: 'Vind je het gek dat het Karin te veel werd. Ze probeert al acht jaar maatregelen af te dwingen tegen de schimmel in haar woning, maar Acantus laat haar stikken. En dan staat ze opeens tegenover de baas van de corporatie, de vrouw die er verantwoordelijk voor is dat Karin zich al die tijd in de steek gelaten voelt. Toen brak ze, in al haar wanhoop.'

De Schimmelschandpaal is een initiatief van de SP. Op basis van klachten van huurders over hun verhuurder en eigen onderzoek werd een top 10 samengesteld. Acantus kwam uiteindelijk als eerste uit de bus, op de hielen gezeten door de toch al omstreden corporatie Vestia in Den Haag en Nijenstee in de stad Groningen. De 'runner-ups'

ontvingen uit handen van Sandra Beckerman een taart, 'winnaar' Acantus werd aan de schandpaal genageld. Vergezeld van boze bewoners ging Sandra langs bij Acantus, de corporatie die in 2015-2016 nog een winst boekte van ruim 40 miljoen euro. Acantus verhuurt woningen in Noord- en Oost-Groningen. Directeur Anita Tijsma (salaris 166.324 euro) ontving de delegatie zonder in te gaan op de keiharde eis dat voor Kerstmis vast moet staan dat Acantus de schimmelproblemen structureel aan gaat pakken.

Tijsma deed geen enkele poging om een bres te slaan in de bureaucratische muur tussen haar organisatie en de huurders. Ze zei: 'Ik vind het ontzettend naar als de mensen niet fijn wonen. Wij doen er alles aan om de woningen goed te houden.' Met die doodoener zullen de actievoerende huurders geen genoeg nemen. Anita Tijsma is nog lang niet van hen af.

Straatkunst van Theo van der Hoeven: granieten spelletjestafel in Kruiskamp in Amersfoort.

AMERSFOORT: DE GOEDE KANT OP

Hoewel De Alliantie in Amersfoort bij de voor de Schimmelschandpaal genomineerde corporaties hoorde, is het in de geboortestad van Johan van Oldenbarnevelt en Piet Mondriaan niet alleen maar kommer en kwel.

Het consequent actievoeren tegen schimmel en achterstallig onderhoud in diverse buurten begint vruchten af te werpen. De SP kon al in het voorjaar van 2016 de bewoners van de flats aan de Bachweg feliciteren. De Alliantie nam de kritiek op de ernstige schimmelproblematiek serieus.

Uiteindelijk mondde dat uit in een plan voor sloop en vervangende nieuwbouw. De zeer schimmelgevoelige woningen konden kennelijk niet meer worden gerenoveerd. Inmiddels zijn de 52 portiekflats gesloopt. Er komen 66 sociale huurwoningen voor in de plaats.

Ook in de Kruiskamp, tien jaar geleden nog een 'krachtwijk', lijkt het de goede kant op te gaan. De SP ging er langs de deur en trok samen op met de gedupeerde huurders. In de Kruiskamp wonen meer dan 70 nationaliteiten en worden 55 verschillende talen gesproken. Eind vorig jaar stonden ze bij De Alliantie op de stoep. De leiding van de corporatie liet toen weten diep geraakt te zijn en beloofde er alles aan te doen om het vertrouwen van de bewoners terug te winnen.

De Kruiskamp kon dankzij het predicaat 'krachtwijk' (of 'prachtwijk') destijds worden angekleed en opgefleurd met speelse en toegankelijke straatkunst van beeldend kunstenaar Theo van der Hoeven, maar in veel sociale huurwoningen bleef het kwakkelen en tot op de dag van vandaag worstelen vooral de bewoners van 224 portiekflats met telkens terugkerende vochtproblemen en als gevolg daarvan schimmel.

Terwijl de ergste gevallen door De Alliantie met lapmiddelen te lijf worden gegaan, heeft de corporatie na een draagvlakonderzoek onder de bewoners besloten de blokken van vierhoog te slopen en te vervangen door tenminste 280 nieuwe sociale huurwoningen. Volgens de planning gaat de laatste flat over vier jaar tegen de grond.

Ruim een decennium geleden vond in een ander deel van de Kruiskamp ook al zo'n operatie plaats.

▶ daardoor ontbreken nu concrete actuele cijfers. Het RIVM en de GGD schatten dat het aantal huizen met schimmel tussen de half en één miljoen ligt. Dat er de laatste tien jaar sprake is van een forse toename, neem ik zonder meer aan. Door de crisis en de verhuurderheffing blijft het onderhoud door woningcorporaties zwaar achter. De corporaties proberen er heus wel meer aan te doen, maar ze worden intussen ook geacht te bouwen en te verduurzamen. De verhuurderheffing werd ingevoerd tijdens de economische crisis. De crisis is voorbij, dus je zou verwachten dat corporaties minder belasting hoeven af te dragen. Maar nee hoor, er komt nog eens een extra bedrag van een miljard bovenop.

Volgens berekeningen gaat aan het einde van deze kabinetsperiode vier maanden aan huuropbrengsten rechtstreeks naar de staatskas. Er is een chronisch tekort aan betaalbare huurwoningen. Het loopt de spuigaten uit, maar de corporaties moeten sinds een paar jaar ook nog eens winstbelasting betalen. En dan te bedenken dat het voor een half miljard mogelijk is om 60.000 woningen te bouwen. Onvoorstelbaar. Het systeem deugt niet. Toch staat er over wonen iets wezenlijks in de Grondwet. Volgens artikel 22, lid 2 heeft iedereen recht op een goede en betaalbare woning.'

› **Je zei al eens: er zit niet alleen schimmel in de huizen, maar ook in het systeem.**

'Juist. De overheid moet onmiddellijk stoppen met het steeds zwaarder belasten van de corporaties en de verhuurders moeten de lasten vervolgens niet neerleggen bij de bewoners. Dit kabinet kijkt neer op huurders. Wij gaan in het offensief met een landelijk actieplan, wij willen weer een volkshuisvesting waar Nederland trots op kan zijn. Na 'mijn' klimaatconferentie wil ik nu een conferentie over sociale woningbouw, gekoppeld aan een offensief met keiharde eisen. Dat kan. In Wenen bijvoorbeeld pakken ze het goed aan. Daar bouwen ze huizen in samenhang met de omgeving, compleet met voorzieningen. En het mooie is: ze doen het duurzaam én je kunt aan de woningen niets over de inkomens van de bewoners aflezen. Ik zou daar graag met betrokken deskundigen over van gedachten wisselen en dan het liefst met architecten en stedenbouwkundigen met een visie en oog voor kwaliteit.'

tekst Robin Bruinsma

PENSIOENIMPASSE EN STRIJD

Velen hadden de oprechte hoop dat het eindelijk zou lukken, maar uiteindelijk mislukte het pensioenakkoord vorige maand alsnog. Al snel werd er vanuit kabinets- en werkgeverskringen naar de vakbond gewezen. Maar voor wat betreft de schuldvraag wijst SP-Kamerlid Bart van Kent vooral naar premier Rutte en minister van Sociale Zaken Koolmees.

› Hoezo?

‘Zij hebben het akkoord geblokkeerd. Zij bleken niet bereid om mensen op tijd te laten stoppen met werken en laten de AOW-leeftijd verder stijgen, desastreus voor veel werknemers met zware beroepen. Ook zorgen zij ervoor dat de pensioenen niet meestijgen met de prijzen. Ten slotte bieden

ze zzp'ers en flexwerkers niet de mogelijkheid om pensioen op te bouwen.’

› En nu?

‘Komt het erop aan om alsnog toe te werken naar een goed akkoord.’

› Maar de zaak zit toch potdicht nu?

‘Aan de praatafel is het voorlopig einde verhaal, ja. Maar direct na de blokkade door het kabinet heeft de FNV al tal van bijeenkomsten en acties georganiseerd. Ik roep iedereen op om die te versterken. Met name minister Koolmees zal steeds verder onder druk komen te staan.’

› Oh ja?

‘Ja. Ten eerste zijn er in maart 2019 Statenverkiezingen, waardoor de huidige coalitie van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie de meerderheid in de senaat kan verliezen. Ten tweede liggen er opnieuw kortingen op de pensioenen in het verschiet en die zullen

bij veel mensen slecht vallen. Tot slot kun je op vingers natellen dat de maatschappelijke onvrede over de houding van het kabinet zal groeien. Kortom: de onderhandelingen zijn gestopt, maar de strijd begint nu pas echt.’ ●

tekst Rob Janssen

foto PixabayCC

Hoe denkt u dat het nu verder moet met onze pensioenen? Wat vindt u van de plannen van het kabinet? Hoe zorgen we voor een fatsoenlijke oude dag voor iedereen?

De antwoorden op deze vragen wil Bart van Kent graag met u bespreken. De eerstvolgende bijeenkomst is op 15 december in Den Bosch tussen 14:00 en 16:00 uur.

Kijk op tijdvoorrechtvaardigheid.nl/pensioenen voor de overige data.

SCHULDENSTELSEL

SCHULDENGENERATIE IN VERZET

De afschaffing van de basisbeurs in 2015 ging gepaard met mooie sociale beloften. Gebukt onder een totale schuldenberg van 21 miljard komen de studenten van nu op alle fronten bedrogen uit. Reden te meer voor ROOD, jong in de SP, om de studentenstrijd nieuw leven in te blazen.

HET 'SOCIAAL LEENSTELSEL', het 'studievoorschot': de architecten van het schuldenstelsel – VVD, D66, PvdA en GroenLinks – presenteerden in 2014 hun plannen alsof het een cadeautje betrof. De SP-jongeren van ROOD waarschuwden toen al voor de grote gevolgen die de afschaffing van de 'stufi' met zich mee zou brengen: torenhoge studieschulden en jongeren die uit vrees voor die schuld niet meer gaan studeren. Toenmalig onderwijsminister Jet Bussemaker (PvdA) deed deze voorspellingen af als 'indianenverhalen'. 'Laat je niet gek maken', schamperde zij toen in het hele land de studentenprotesten oplaaiden.

In een ultieme poging om de afschaffing van de studiefinanciering tegen te houden trokken in november 2014 vijfduizend studenten naar het Malieveld. 'Natuurlijk is het heel erg als er door het leenstelsel minder studenten gaan studeren, maar dit stelsel is zo sociaal dat dat niet zal gebeuren', sprak Klaver hen toe. Sterker nog, volgens GroenLinks was het schuldenstelsel juist het summum van solidariteit, omdat de bakker niet langer mee hoefde te betalen aan de opleiding van de advocaat.

Belofte maakt schuld

Maar wat is er eigenlijk terechtgekomen van

foto archief SP

die 'sociale' beloften van toen? Om maar te beginnen met de belofte van Bussemaker dat de opbrengsten van het schuldenstelsel zouden worden ingezet om de onderwijskwaliteit te verbeteren. Maar liefst een miljard euro per jaar zegde de PvdA-bestuurder toe. Universiteitenkoepel VSNU rekende later voor dat deze investering in werkelijkheid bijna 200 miljoen lager uitpakt. Bovendien moest het geld deels komen uit bezuinigingen op de ov-studentenkaart: een sigaar uit eigen doos dus. Ook de hogescholen en universiteiten zelf zouden na de afschaffing van de basisbeurs een fors bedrag – 600 miljoen euro – 'voorinvesteren'

in de onderwijskwaliteit, zodat ook de eerste generatie leenstudenten een verbetering van het onderwijs zou merken. De Algemene Rekenkamer noemde het begin dit jaar onwaarschijnlijk dat deze doelstelling daadwerkelijk gehaald is. Onderwijsinstellingen gaven aan tussen 2015 en 2017 860 miljoen in extra verbetering van de onderwijskwaliteit te hebben gestoken. Maar volgens de Rekenkamer kon slechts 280 miljoen hiervan met zekerheid als voorinvestering worden aangemerkt.

Dan de tweede grote belofte: leenvoorwaarden die zo sociaal zijn dat ze een minimale drempel opwerpen om te gaan studeren, en ook na het afstuderen zo min mogelijk hinder met zich meebrengen. Zouden de waarschuwingen voor de afschrikwekkende werking van het schuldenstelsel in de loop der tijd inderdaad indianenverhalen blijken? Afgelopen zomer concludeerden onderzoekers van het CBS en de Universiteit van Amsterdam dat het schuldenstelsel voor kinderen uit arme gezinnen wel degelijk een hogere drempel opwerpt dan voor hun generatiegenoten met rijke ouders. Na de afschaffing van de basisbeurs kelderde het aantal bijstandskinderen dat naar het hbo ging met 10 procent. Eerder bleek bovendien al dat er met de komst van het schuldenstelsel minder jongeren met een migratieachtergrond of lager opgeleide ouders en minder jongeren met een handicap zijn gaan studeren. Ook studeren er minder mbo'ers door dan voorheen, omdat ze liever niet willen lenen. Al deze ontwikkelingen wijzen erop dat de toegankelijkheid van het hoger onderwijs wel degelijk onder druk staat sinds de invoering van het schuldenstelsel – alle sussende woorden van Klaver dat er heus niet minder jongeren zouden gaan studeren ten spijt. Waar onderwijs ooit diende ter verheffing van het volk, zodat ieder dubbeltje een kwartje kan worden, lijkt het huidige Nederlandse stelsel voor hoger onderwijs eerder een reproductiemachine van bestaande ongelijkheid.

Student ook de klos op de huizenmarkt

Ook het toekomstplaatje van pas afgestudeerden bleek te rooskleurig gepresenteerd door Bussemaker en haar bondgenoten. Zo bracht Tom van den Brink, voorzitter van het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO), afgelopen zomer in herinnering dat ook de waarschuwingen voor negatieve gevolgen op

'Ik zie om me heen dat veel studenten minder goed presteren omdat ze veel tijd in bijbanen steken'

Stephanie van Beukering
24 jaar

'SCHULD VOELT ALS ZWAARD VAN DAMOCLES'

'Ik ben voor de komst van het schuldenstelsel begonnen met studeren. Maar omdat ik, voor de start van mijn studie psychologie aan de universiteit, eerst een jaar hbo heb gedaan is mijn stufi nu op. Technisch gezien heb ik drie bijbanen. Ik heb een vaste aanstelling als oproepkracht bij een psychiatrische woonvoorziening, maar daar is de laatste tijd minder werk voor mij. Daarom ga ik vanaf december vijf maanden in de winteropvang werken. Ook heb ik nog een klein contract bij het bedrijf van mijn vader. Toen mijn vader ernstig ziek werd verleende ik mantelzorg en heb ik een half jaar onbetaald bij hem gewerkt, om zijn zaak draaiende te houden. Hierdoor heb ik nog een jaar studievertraging, en dus ook extra studieschuld, opgelopen.

Ik werk veel omdat ik graag dingen doe naast mijn studie, maar ook omdat ik niet alleen wil lenen. Ik zie om me heen dat veel studenten minder goed presteren omdat ze veel tijd in bijbanen steken. Mij is altijd meegegeven dat je beter geen schulden kunt hebben. Je hoort vaak dat zo'n studieschuld wel meevalt, dat je nergens bang voor hoeft te zijn. Maar nu wordt opeens besloten dat de rente omhoog gaat. Zo'n schuld voelt toch als een zwaard van Damocles dat boven je hoofd hangt.'

de woningmarkt destijds werden afgedaan als bangmakerij. Uit onderzoek van het ISO blijkt nu dat iemand met een gemiddelde studieschuld (21.000 euro), die jaarlijks bruto 40.000 euro verdient, door die schuld ruim 25.000 euro minder kan lenen voor een huis.

Kort na de opening van het academisch jaar kwam de huidige onderwijsminister Ingrid van Engelshoven met een nieuwe tegenvaller op de proppen. Wat bleek: jongeren die vanaf 2020 een studielening afsluiten moeten na hun afstuderen duizenden euro's meer terugbetalen dan de studenten van nu. Dat is het gevolg van een wetsvoorstel om de rente op studieleningen te verhogen. Dit moet de schatkist jaarlijks 226 miljoen euro opleveren, wat volgens de D66-bestuurder nodig zou zijn om het stelsel 'op lange termijn houdbaar' te houden.

Voor ROOD, jong in de SP, is het de druppel. De SP-jongeren bliezen op 19 september de studentenstrijd nieuw leven in met een protestmars door de hoofdstad. Twee maanden later is er een vervolgdemonstratie in Den Haag, op 24 november. De jongeren onderbreken kort hun mars als zij het hoofdkwartier van Van Engelshoven passeren. 'Hey yo, OCW! Hier krijg je problemen mee!', scanderen ze.

ROOD: 'Schuldenstelsel maakt studenten tot concurrenten'

Naast ROOD zijn de Landelijke Studentenvakbond, scholierenorganisatie LAKS, FNV Jong en de belangenbehartiger van mbo-studenten JOB de drijvende krachten achter het protest. Ook SP-woordvoerder hoger onderwijs Frank Futselaar beklimt even het podium, om de bijna 125.000 keer ondertekende petitie van 'pechstudenten' Britte

en Amelia in ontvangst te nemen. Omdat zij tussen 2015 en 2017 aan hun studie begonnen kwamen zij niet meer in aanmerking voor stuft, maar ook niet voor de korting op het collegegeld voor eerstejaars studenten die dit jaar is ingegaan. Deze kortingsregeling werd ingevoerd op verzoek van regeringspartij ChristenUnie. De Raad van State maakte afgelopen voorjaar gehakt van de maatregel, door te stellen dat het eenmalige voordeel van zo'n 1000 euro niet zal helpen om moeilijk bereikbare doelgroepen toch aan het studeren te krijgen. Het schuldenstelsel lijkt hiermee nog altijd een bron van ongemak voor coalitiegenoten CDA en ChristenUnie, die studenten hadden beloofd pal te staan voor de basisbeurs. 'De ChristenUnie heeft nooit wat in het leenstelsel gezien, wat ons betreft heeft het zijn langste tijd gehad', verkondigde partijleider Gert-Jan Segers een dag voor de protestmars in De Volkskrant.

De aanvoerders van de actievoerende jongerenorganisaties benadrukken dat het niet te laat is voor andere partijen om zich alsnog achter het studentenverzet te scharen. Ook de partijen die ooit met het indianenverhaal kwamen dat een schuldenstelsel toch solidair zou kunnen zijn. ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw: 'Door het schuldenstelsel, maar ook door de woningnood en de flexgekte op de arbeidsmarkt, worden jongeren gedwongen elkaar als concurrenten te zien. Op elk onderdeel van hun leven. Daar moet een einde aan komen. Hoog tijd dat ook andere partijen kleur bekennen, zodat jongeren daadwerkelijk aan hun toekomst kunnen bouwen.' •

tekst Lesley Arp

In 2015 moesten studenten hun **basisbeurs inleveren** en werd het **schuldenstelsel een feit**.

Gemiddeld hebben studenten bij afstuderen een **schuld van 21.000 euro**. Sinds de invoering van het schuldenstelsel hebben studenten 35 jaar de tijd om hun schuld af te lossen.

Jongeren die in 2020 aan een studie beginnen gaan **per maand ongeveer 18 procent meer terugbetalen**. Maandelijks zijn ze zo'n **82 euro** kwijt aan rente en aflossing. Studenten van nu betalen ongeveer 12 euro minder. Een toekomstige student die 35 jaar over de aflossing doet is hierdoor uiteindelijk **duizenden euro's duurder uit**.

'Het schuldenstelsel houdt leerlingen nog meer tegen om dingen uit te proberen'

Eva de Leeuw
22 jaar

'JE VOELT JE ALS STUDENT NET EEN SHAMPOOFLES'

'Ik ben aan twee mbo-opleidingen begonnen, maar met beide weer gestopt omdat ik eigenlijk niets leerde. Op mijn zeventiende werd al van mij verwacht dat ik wist wat ik wil doen met mijn leven. Dat kun je niet vragen van jongeren van die leeftijd. Door het schuldenstelsel krijg je nog meer het gevoel dat je gefaald hebt als je niet meteen de juiste keuze hebt gemaakt. Zelf moet ik nog 3500 euro terugbetalen aan de DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs, -red.). Ik zie het als een boete op nog niet weten wat je wil. Inmiddels heb ik ervoor gekozen niet meer te gaan studeren. Ik ben nu fulltime aan het werk en richt een opleiding op voor leerlingen die niet binnen het systeem passen. Daar kunnen wel duizend verschillende redenen voor zijn. Zo worden er jongeren van het mbo gestuurd wegens autisme of taalproblemen. Scholen zijn ooit opgericht zodat kinderen niet meer in de fabrieken hoeven te werken. Nu lijken scholen net fabrieken: je voelt je als student net een shampoofles. Alles draait om zoveel mogelijk leerlingen klaarstomen in zo min mogelijk tijd: kwantiteit gaat boven kwaliteit. Het schuldenstelsel houdt leerlingen nog meer tegen om dingen uit te proberen en zichzelf te ontwikkelen. Dit gaat wat mij betreft tegen de essentie van het onderwijs in. Het houdt mensen klein.'

DIT MANIFEST

WORDT GESTEUND DOOR:

DE STAAT * GUUS MEEUWIS

HEIDEROOSJES * KENSINGTON

ROXEANNE HAZES * BLAUDZUN

AAFKE ROMEIJN * TIM KNOL * JW ROY * ERIC CORTON

JAN GEERT VIERKANT METROPOLE ORKEST * BOB FOSKO

FRANK VAN DER LENDE * NO TURNING BACK

HENK WESTBROEK * I AGAINST I * TUSKY

TRAVOLTAS * DOLF JANSEN * PERQUISITE

CALL IT OFF * ANTILLECTUAL * LAKSHMI

COLIN BENDERS (KYTEMAN) * DJ WANNABEASTAR

DUNCAN STUTTENHEIM * AD VANDENBERG

A BALLADEER * GREEN LIZARD * RUDEBOY

THE HOMESICK * BROEDER DIELEMAN * YALLAH YALLAH * SWITCH BONES

UNDECLINABLE AMBUSCADE * JORAM KAAT * AMAEZING SNAKES

DJ SLOWPOKE * CORDON ROUGE * THE YEARLINGS * JASPER VAN VUGT

ROOM ELEVEN * HERMAN HOFMAN * MARCH * RAVENNA * SCREW

HOUSTON * NOTE TO AMY * DAZZLED KID * ANTHONY FIUMARA * HAWSER

CHRIS MOORMAN * DEATHTRAP * TERZIJ DE HORDE * BLACK DECADES

HAEVN * SMASH THE STATUES * JORDI MARTIN * WHITE RUSSIAN * YURI

LANDMAN * WEVAL * KLANGSTOF * AMY ROOT * DUBAJ * DAVID BLOWIE

BLACK OPERATOR * ALL FOR NOTHING DONNA BLUE

YIP ROC * SAM & JULIA * THE PHANTOM FOUR

TOLLS

EEN INITIATIEF VAN DE SP MET STEUN VAN DE ZWARTE CROSS,
LOUD NOISE BOOKINGS, FESTIVALINFO EN BAM!

> ARTIESTEN VERSUS SJACHERAARS

Het ziet eruit als de poster van een festival met heel veel bekende artiesten en bands. Maar het is een manifest. Vorig jaar steunde de Tweede Kamer het pleidooi van SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint voor een strengere aanpak van doorverkopers van concertkaartjes. Die zorgen dat je soms

een fortuin moet betalen om je favoriete artiest te zien. De strengere aanpak van de minister bleek tegen te vallen: wat geld voor een al bestaande voorlichtingscampagne. Zogenaamd omdat er in de sector geen draagvlak zou zijn voor een harde aanpak. Kwint: 'Grote en kleine acts, podia

en festivals, iedereen wil af van de sjacheraars die kaarten met honderden euro's winst verkopen. Slecht voor de fans en slecht voor de artiest.' De meer dan zeventig ondertekenaars van het manifest zeggen dan ook: 'Pak ze aan, minister!'

SP Boxmeer 40 jaar: strijdmakkers Emile Roemer en Theo Weenink, rechts de band Hard2Get.

> VERRASSING!

Op 10 november vierde de SP-afdeling Boxmeer het veertigjarig bestaan. Dat Emile Roemer een van de sterren van de avond was, mag niet echt een verrassing heten. Want dat hij als tiener samen met strijdmakker Theo Weenink de afdeling vanaf het begin op- en uitbouwde, weet iedereen. En dat Lilian Marijnissen feestelijk

acte de présence kwam geven? Was ook wel te verwachten, wetende hoe schatplichtig de partij anno 2018 is aan het lokale pionierswerk van een van de oudste SP-afdelingen. Maar dat het feest werd opgeluisterd met een optreden van de band Hard2Get, die de avond daarvoor nog in the Voice of Holland zat, dat was

zeker een verrassing. Zo ook het onverwacht grote aantal ondernemers uit Boxmeer dat zich op het jubileumfeestje liet zien. Samen met de SP'ers uit Boxmeer en omliggende gemeenten keken ze terug en blikten ze vooruit. Op naar de volgende veertig jaar!

> SNEL ZEBRA-SUCCES

Soms is alleen al handtekeningen verzamelen voldoende om druk op te bouwen en is het aanbieden niet eens nodig. Begin november verzamelde de SP Midden-Groningen in enkele uurtjes tijd meer dan honderd handtekeningen om de wethouder te bewegen weer een zebra aan te leggen in het verlengde van de Troelstraan in Hoogezand. Nog voor de handtekeningen aangeboden werden, was er al een gesprek met de bewoners en besloot de gemeente dat dit gaat gebeuren. Soms razendsnel, soms met jarenlang volhouden; hoe dan ook belooft de SP-afdeling de bewoners te helpen om de hele gemeente stapje voor stapje veiliger te maken.

> YES! VAST AANTAL UREN THUISZORG

Blijdschap bij de SP Nijmegen: de gemeente gaat huishoudelijke zorg binnenkort weer op basis van een vast aantal uren toekennen. Daarmee komt een eind aan het beleid van inkoop op basis van het rekbaar principe 'een schoon en leefbaar huis', waarbij aanbieders het aantal uren bepaalden. Bij de Nijmeegse SP kwamen daarover meer dan honderd klachten binnen van cliënten en thuiszorgmedewerkers, onder meer toen zorgverlener Vèrian het aantal uren fors inkromp. SP-raadslid Petra Molenaar: 'Het is in hun belang om zo min mogelijk aan te bieden, zodat ze zelf zoveel mogelijk geld overhouden.' In Steenberg, waar eenzelfde beleid werd gehanteerd, stapten benadeelde cliënten en thuiszorgers naar de rechter. Die stelde hen in het gelijk. Daarop kaartte Molenaar de kwestie aan in de Nijmeegse gemeenteraad. En won!

foto Peter de Vos©

foto Maurits Gemmink

> DEMONSTREREN VOOR RECHTVAARDIGHEID

Vele duizenden mensen demonstreerden op 10 november in Amsterdam met de vakbonden tegen het beleid van Rutte en zijn kabinet. SP'ers waren daar ook bij uiteraard, onder anderen SP-leider Lillian Marijnissen. Er kwamen heel wat leuzen

voorbij. Een kleine greep. *Indexatie voor elke generatie. Zorgt u ook voor ons? Rutte, NU onderwijs. Flexwerk is pensioenroof.* Wat al die leuzen verbindt is de roep om rechtvaardigheid. Mensen zijn de werkdruk en de achterblijvende lonen zat. Ze zijn het

zat dat er ziekenhuizen failliet gaan terwijl grote bedrijven enorme winsten maken en ook nog eens cadeautjes toegestopt krijgen van de regering.

LEDEN WERVEN

‘OOGSTEN WAT JE GEZAAID HEBT’

De leden vormen de kern en de slagkracht van de partij. Ledenwerving is dus van levensbelang. Hoe doe je dat? Wat is de basis en hoe kun je succes boeken?

EEN BEETJE VERRAST was Lianne van de Nieuwenhuyzen uit Boxtel wel, toen ze een tijd geleden een brief van de SP in haar bus vond. Binnenkort zou de partij langskomen met een buurtenquête; of ze alvast wilde nadenken over wensen en klachten in haar wijk. ‘Nou, die had ik wel’, vertelt ze: ‘Over de overlast bijvoorbeeld die veroorzaakt werd door Oost-Europese arbeidsmigranten, die een eindje verderop wonen. Ik heb

absoluut niks tegen die mensen, maar het liep qua drank- en drugsoverlast compleet uit de hand hier, tot enorme vechtpartijen aan toe.’ De SP’er noteerde haar klacht en vroeg haar vervolgens of ze op de hoogte wilde blijven van de activiteiten van de partij. ‘Dat wilde ik wel. Ik dacht: ze komen in ieder geval naar ons toe, er wordt tenminste naar ons geluisterd.’ Vanaf dat moment kreeg Lianne van de Nieuwenhuyzen elke maand het Boxtelse Tribune-inlegvel in de bus en las ze over de acties van de SP, de verrichtingen van de SP-raadsfractie en -wethouder en nog veel meer. Ondertussen ontstond er een regelmatig contact tussen haar en de SP, onder meer over genoemde overlast. De SP’er vertelde dat de gemeente ermee aan de slag was gegaan en inmiddels gesprekken voerde met de veroorzakers. Het duurde niet lang eer de overlast een stuk

minder werd. Na een hele poos belde er opnieuw een SP’er bij haar aan. Of ze misschien lid wilde worden. Ze aarzelde geen moment.

Vertrouwen

Deze manier van leden werven heet in de partij inmiddels ‘de Boxtelse methode’. Afdelingsvoorzitter Willem van Meurs: ‘Het principe is: eerst naar de mensen toe gaan, dan vertrouwen wekken en uiteindelijk vragen of ze lid willen worden.’ Dat mag eenvoudig klinken, maar het vergt de nodige planning. Van Meurs: ‘We beginnen met een aankondigingsbrief. Daarin laten we weten dat we langskomen voor een buurtgesprek. Dan kunnen de mensen er alvast over nadenken. Daarna gaan we langs de deuren, noteren de wensen en klachten en vragen we of ze ooit op de SP gestemd hebben en

Lianne van Nieuwenhuyzen
en Willem van Meurs

of ze op de hoogte gehouden willen worden van de SP-activiteiten in Boxtel. Is het antwoord op die laatste vraag ja, dan krijgen die mensen elke maand het Tribune-inlegvel in de bus.' Deze mensen ontvangen een aantal maanden later opnieuw een aankondigingsbrief, waarna gevraagd wordt of ze lid willen worden. Van Meurs: 'Vorig najaar gingen we langs 550 deuren voor een buurt-enquête; in 231 gevallen daarvan wilden de mensen op de hoogte blijven van onze activiteiten. En afgelopen voorjaar konden we 43 nieuwe leden bijschrijven. Dat is 18 procent van het aantal inlegveladressen en 8 procent van alle mensen bij wie we de buurt-enquête hielden.

Onlangs is in een andere Boxtelse wijk een nieuwe buurt-enquête op touw gezet. De tot nu 477 uitgezette enquêteformulieren leverden al 221 'inlegveladressen' op.

Volgens Van Meurs laat deze manier van werken tal van zaken elkaar versterken. 'Om te beginnen laat je je als partij door middel van buurt-enquêtes in de wijken en aan de deuren zien, en wel buiten verkiezingstijd. Onze ervaring is dat dat zeer wordt gewaardeerd door de mensen. Ten tweede krijg je goede informatie waarmee je in de afdeling en de buurt aan de slag kunt. In Boxtel hebben we op deze manier het nodige kunnen bereiken en dat wekt vertrouwen bij de mensen. Verder levert het publiciteit op en ook electoraal succes: in de wijken waar we buurt-enquêtes hebben gehouden scoorden we tijdens de verkiezingen veel beter dan elders. En tot slot is er het belang van de ledenwerving. Ik zeg altijd: leden werven is oogsten wat je gezaaid hebt,' vertelt Van Meurs.

Humor

Naast de lokale ledenwerving is er ook het landelijke telefoonteam, dat opereert vanuit De Moed in Amersfoort. Dat werkt natuurlijk heel anders, maar toch zijn er parallellen. Adri Slingerland is een van de leden van het landelijke telefoonteam, dat wekelijks in actie komt. Hij vertelt: 'We bellen mensen op die op een SP-campagne gereageerd hebben. Bijvoorbeeld over de huren, de pensioenen, over de positie van mensen met een arbeidsbeperking, of de campagne *Doe Mee*. Veel mensen hebben zich gemeld via de SP-site of Facebook. Meestal begint een gesprek ermee, dat we wat vertellen over

foto Maurits Gemmink

NIEUWE LEDENDAG

Nieuwe leden worden uitgenodigd naar de Tweede Kamer, zodat zij de SP beter leren kennen – en andersom. Dit jaarlijkse evenement

bestaat uit rondleidingen, discussies en muziek en is inmiddels een vaste, feestelijke traditie in de partij. Afgelopen maand waren er honderden nieuwe leden te gast in Den Haag.

de betreffende campagnes en vervolgens proberen het gesprek als het ware naar de SP te brengen. Om ten slotte te vragen of ze lid willen worden.' Adri Slingerland gaat dat goed af; hij geldt als de topscorer van het landelijke telefoonteam. Het kan zijn dat hij op één avond acht nieuwe leden kan bijschrijven; op jaarbasis schat hij

zo'n 300 keersucces te hebben. Dat gaat ongetwijfeld nog meer worden, want het belteam gaat uitbreiden van een naar twee bel-avonden in de week. Slingerland: 'Het zal 'm ook wel in mijn persoonlijke betrokkenheid zitten dat ik aardig scoor. Ik vind het leuk én belangrijk om leden te werven voor de SP. Daardoor ben ik gemotiveerd. En de mensen horen dat.' Niet dat het altijd even makkelijk gaat. 'Soms kan een gesprek wel veertig minuten duren of zo. Ik bedoel; als iemand met mij een gesprek wil voeren over "de maatschappij", ja, dan kan het wel wat langer duren, hè. Maar ik probeer soms wel wat humor te gebruiken, als dat even kan. Dat wordt meestal wel gewaardeerd.' Verder hebben de telefoonteamleden ieder min of meer hun specialisatie. 'Als het bijvoorbeeld gaat over de AOW-campagne, dan vergt een gesprek soms de nodige inhoudelijke kennis. Nou, iemand in ons team heeft die kennis in huis en kan dus goed uit de voeten op dat onderwerp.' Zowel Adri Slingerland als Willem van Meurs benadrukken het belang van een goede voedingsbodem voor de ledenwerving: landelijke campagnes en lokale buurt-enquêtes, vertrouwen wekken en resultaat halen. En dan kun je gaan oogsten. ●

foto Nico Brons

'Topschorer' Adri Slingerland

tekst Rob Janssen

> POPULATIES WILDE DIEREN WERELDWIJD MET 60 PROCENT AFGENOMEN

Door de druk van de mens op de natuur zijn populaties wilde dieren sinds 1970 wereldwijd met gemiddeld 60 procent afgenomen. Het Wereld Natuur Fonds (WNF) komt tot die conclusie in het *Living Planet Report* dat op 30 oktober uitkwam. Het WNF ziet als reden voor de afname de vernietiging van leefgebieden door onder meer landbouw en overexploitatie. In de tropen van Zuid- en Midden-Amerika gingen populaties met maar liefst 89 procent achteruit.

foto Michael Levine-Clark / flickr.comCC

> BIG BROTHER IN AUSTRALIË

In Australië is ophef over een nieuwe gezichtsherkenningstechnologie die de overheid gebruikt om misdaad- en terrorismeverdachten op te sporen. Het systeem, bekend als *The Capability*, gebruikt foto's uit paspoorten, rijbewijzen en visa en vergelijkt deze razendsnel met beelden van beveiligingscamera's. Bij een 'match' met de foto van een verdachte kan de politie bijna direct ter plaatse zijn. Critici waarschuwen dat het systeem makkelijk misbruikt kan worden om de bevolking op grote schaal in de gaten te houden. Ook zetten zij grote vraagtekens bij de toegang die private bedrijven tot het systeem zouden hebben.

> GOOGLE-MEDEWERKERS TEGEN SEKSISME

Google-medewerkers zijn op 2 november wereldwijd massaal de straat op gegaan uit protest tegen de vrouwonvriendelijke cultuur binnen het bedrijf. De achtergestelde positie van vrouwen is al langer

een issue bij de internetgigant, waar het personeelsbestand voor 69 procent uit mannen bestaat. De protesten kwamen een week nadat bekend werd dat de maker van Googles Android-software –

de ontslagen Andy Rubin, die moest vertrekken vanwege seksueel wangedrag tegenover vrouwelijke werknemers – een ontslagvergoeding van maar liefst 90 miljoen dollar had ontvangen.

foto Jim Wilson / Hollandse Hoogte©

foto: Ammeriek Kamphuis©

> BLAAS BAGGERDUMP AF

Langs de oever van de Kleiput in Winterswijk brengt een midwinterhoornblazer een ode aan de natuur. De Achterhoekse gemeente dumpst ruim 200.000 kuub licht vervuilde grond in de kraakheldere plas, die geliefd is bij vissers en wandelaars. Dit onder het mom van 'natuurontwikkeling'.

Omwonenden en de SP organiseerden een stemmige protestactie: niet alleen langs de oever, maar ook te water. Vanaf een bootje met wapperende SP-vlag werden grondmonsters genomen om de gevolgen van de baggerdump te analyseren. Via een motie van SP-Kamerlid Cem Laçin riep de

Kamer gemeenten op om de dump van baggerslib in zandplassen te staken. Een oproep waar het Winterswijkse college maling aan heeft: ook na de uitspraak in de Kamer ging het storten door.

> ONRECHTVAARDIG: DOKKEN NA ONGELUK

'Het zal je maar overkomen', schetst SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten verontwaardigd: 'Je zit op de fiets en wordt aangereden door een hardrijder. Zonder enige schuld raak je invalide. Je kunt niet meer werken. Na alle verdriet, pijn en mogelijke trauma's moet je jarenlang onderhandelen met verzekeraars, schade-experts en juristen over de uitkering van een bedrag waarmee je jouw flink verminderde inkomen de rest van je leven kunt

aanvullen. En dan klopt de Belastingdienst aan. Je hebt vermogen, je moet dokken. Ook vervalt vaak het recht op zorg- of huurtoeslag.' In de Tweede Kamer regelde zij dat de regering moet gaan kijken of het mogelijk is om mensen geen belasting meer te laten betalen over een letselschadevergoeding. Leijten: 'We zijn er nog niet, maar dit is een goede eerste stap om deze onrechtvaardigheid de wereld uit te helpen.'

> ZET STREEP DOOR LERARENREGISTER

Samen met de SGP heeft de SP voorgesteld om te stoppen met het controversiële lerarenregister. Het is een bureaucratisch speeltje van bestuurders waarin (bij-)scholingen van leraren geregistreerd moeten worden. SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint: 'Het is niet vanuit de leraren ontstaan, maar over de leraren uitgekierd.' De verantwoordelijkheid voor bijscholing moet weer komen waar die thuishoort: bij de leraren zelf.

HERINDELINGSVERKIEZINGEN IN GRONINGEN EN HET HOGELAND

STABIELE FACTOR

De uitslag van de verkiezingen in Groningen is een tegenvaller. Toch is er ook veel positiefs over te zeggen. Niet in het minst vanwege de positieve houding van de SP'ers daar.

IN DE NOORD-GRONINGSE GEMEENTE Het Hogeland en in de stad Groningen deed de SP in november mee met herindelingsverkiezingen. In beide gevallen was de uitslag niet zo goed. De SP heeft zetels verloren: twee in Het Hogeland en één in Groningen. Geen feest dus op de verkiezingsavonden. Maar nu het stof is neergedaald, blijven er toch best tevreden Groningse SP'ers over.

Slechte opkomst

Bij herindelingsverkiezingen is de opkomst altijd slecht; helemaal in de wijken waar de SP het goed doet. De SP heeft het altijd moeilijk bij herindelingsverkiezingen. Als je dan meeneemt dat de uitslag bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen vrij goed was voor de SP, kon je niet te hoge verwachtingen hebben.

In Groningen is de partij een stabiele factor gebleken. Volgens SP-lijsttrekker Jimmy

Dijk (foto) ligt de pijn dan ook bij de lage opkomst op zich – niet bij het gevolg dat de SP een zetel minder heeft. Dijk: 'Slechts 44 procent. Dat moeten wij ons als socialisten aantrekken.'

'Een derde van de leden actief'

In beide gemeenten benoemen de SP'ers de grootste winst van de SP daar: het enthousiasme waarmee de campagnes gevoerd zijn en hoe die de afdelingen versterkt hebben. Het Hogelands lijsttrekker Linda Visser: 'We hadden een geweldig team van zo'n vijftig mensen die actief waren. Huis aan huis flyeren, de markten op en posters verspreiden en plakken. Dat is toch mooi een derde van onze leden actief, hoe tof is dat?' Jimmy Dijk heeft dezelfde ervaring: 'Met deze campagne hebben we ons organisatorisch versterkt. Dat is mooi, want we hebben nog in zo'n twintig buurten buurtacties lopen, waar we wezenlijke veranderingen

mee bewerkstelligen. Daar gaan we nu weer gewoon mee verder, met meer mensen dan ooit.' In anderhalve maand schreef de afdeling Groningen 32 nieuwe leden in.

Niet gratis

Voor duidelijkheid over de eventuele rol van de SP in de colleges van beide gemeentes is het, bij het ter perse gaan van deze Tribune, nog te vroeg. In Groningen won GroenLinks met grote cijfers. Een links college zou kunnen, maar Dijk zegt dat de SP niet gratis is: 'Het gaat ons niet om een onsje meer of minder. Er moet fundamenteel iets veranderen in de leef-, woon- en werkomgeving van Groningers.' ●

tekst Diederik Olders

foto Anjo de Haan

GELD AFDRAGEN?! VAN DER VORST ZIET STERRETJES

Een salaris van bijna 8000 euro per maand links laten liggen, in ruil voor een inkomen net boven modaal? 'Dat is toch gestoord joh?!', riep sterrenreporter Peter van der Vorst uit toen Lilian Marijnissen vertelde over de solidariteitsregeling die voor alle SP-Kamerleden geldt. Niet gestoord, maar juist heel gewoon, legde zij haarfijn uit in Van der Vorst Ziet Sterren: 'Normale mensen komen ook niet thuis met zo'n hoog salaris. En wij moeten hier in de Kamer wel beslissen over hun huren en belastingen.' De solidariteitsregeling wakte niet alleen verbazing, maar ook veel enthousiasme. Zo schreven meerdere kijkers van het programma op Facebook dat ze lid willen worden van een partij zonder zakkenvullers.

Bekijk het filmpje (gepost op 22 november) op www.facebook.com/LilianMarijnissenSP

foto: Frans Berkeelaar / flickr.com/CC

> UNILEVER SLUIT AKKOORD MET VAKBONDGIGANTEN

Boodschappen-gigant Unilever heeft 1 november een akkoord gesloten met twee internationale vakbondfederaties, de IndustriALL Global Union en de IUF die werknemers in de voedingsmiddelen-

industrie en horeca vertegenwoordigt. In het akkoord is vastgelegd dat Unilever wereldwijd de rechten van vakbonden respecteert en de twee genoemde vakbondsfederaties als 'internationaal

representatieve organisaties' erkent. Samen vertegenwoordigen deze federaties, waar ook de FNV bij is aangeloten, meer dan 60 miljoen werknemers wereldwijd.

> FLORIAD ALMERE: 'NIET MET ONS'

Het zijn adembenemende bedragen die in Almere over tafel gaan voor de Floriade van 2022. Vijfendertig miljoen euro aan gemeenschapsgeld zit er sowieso al in. De totale begroting van de Floriade staat nu op 95 miljoen euro. Waarbij er ook nog eens een risicopost is ingeboekt die op zo'n 15 miljoen is geraamd. Daarnaast wordt de Floriade georganiseerd in combinatie met de bouw van een woonwijk, die zo'n 30 procent aan sociale woningbouw zou behelzen. Dat percentage werd teruggeschroefd naar 20 procent. 'En het gaat maar door', zegt SP-fractievoorzitter in Almere Hans Everhard (foto). 'Niet uitgesloten is, dat een jachthaventerrein gesaneerd moet worden voor de Floriade. Dat zou dan ook

foto: archief SP Almere

weer extra kosten en vertraging met zich mee kunnen brengen.' Voor de SP is de maat vol; de partij

besloot onlangs om niet langer aan de Floriade-overlegtafel te gaan. 'We hebben gedaan wat we konden, maar de coalitiepartijen luisteren gewoon niet en denderen maar door', zegt Everhard. Met andere woorden: als we aan tafel blijven, worden we onderdeel van het fiasco. Want dat het een fiasco voor de gemeente wordt, is voor Everhard wel duidelijk. 'Zoals de eerdere Floriades in Zoetermeer en Venlo ook een financieel fiasco zijn geworden. Daar hebben we als SP ook steeds op gewezen. "Ja, maar wij hebben geleerd van Venlo", kregen we dan te horen. Wij trekken nu de streep. Het is klaar. We kunnen onze tijd beter besteden aan onze sociale agenda, de zorg en de bestrijding van armoede.'

> MEER PERSONEEL VOOR SNELLERE ASIELPROCEDURE

Om wachttijden te verkorten en asielprocedures te versnellen moet de regering zorgen voor meer capaciteit bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Een SP-motie daarover is op 13 november

aangenomen. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'De jarenlange procedures worden mede veroorzaakt door een tekort aan capaciteit bij de IND. Daardoor zitten heel wat gezinnen met kinderen jarenlang in

onzekerheid.' Eerder werd bekend dat de IND al meer dan een miljoen euro kwijt is aan boetes omdat ze er te lang over doen. Van Dijk: 'Het zou natuurlijk beter zijn als dat geld aan vast personeel werd besteed.'

De SP kiest voor goede zorg en een fijne oude dag.

> PRETTIGE OUDE DAG? KWESTIE VAN KIEZEN!

De SP stelt voor om meer mensen toegang tot een verzorgingshuis of zorgbuurthuis te geven. Een plan om in 2025 maar liefst 65.000 ouderen extra een plek te bieden, is door het Centraal Planbureau doorgerekend. Wat blijkt? Voor de kosten maakt het weinig uit of mensen thuis zorg krijgen of in een instelling. SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink: 'Voor een kleine stijging van de totale uitgaven kunnen we ouderen die dat willen een gezellige plek geven tussen andere mensen, met zorg dichtbij en voorzieningen binnen handbereik.' Kosten in 2025: 400 miljoen.

Zorgbuurthuis is betaalbaar

Kwestie van kiezen, stelt Hijink: 'Willen we de grootste bedrijven nóg meer belastingvoordeel geven? Of kiezen we voor onze ouderen, die goede zorg en een fijne oude dag verdienen? De SP kiest voor dat laatste.' Niet meegerekend in de CPB-sommetjes zijn andere gunstige effecten van het plan. Minder beroep op mantelzorg, minder mensen die door valpartijen op de eerste hulp en in revalidatie terechtkomen, woningen die vrijkomen voor de mensen die op wachtlijsten staan. 'Je kunt ouderen keuzevrijheid geven en de prettige

oude dag geven die ze verdienen', aldus Hijink. In september steunde de Tweede Kamer het SP-initiatief voor de bouw van zorgbuurthuizen. Een plek die betaalbaar is voor iedereen, waar het gezellig en kleinschalig wonen is en waar met vast personeel wordt gewerkt. Waar partners samen kunnen wonen, en mensen niet gedwongen gescheiden worden omdat de een meer zorg nodig heeft dan de ander. Met deze doorrekening in de hand is er geen goede reden meer om de bouw van zorgbuurthuizen nog verder uit te stellen.

> WIE BOUWT? IVENS!

Het stadsbestuur in Amsterdam, met SP-woonwethouder Laurens Ivens (foto), wil alles op alles zetten om tot 2025 ruim 50.000 woningen bij te bouwen in Amsterdam. Ivens: 'Onze stad heeft heel veel extra betaalbare huizen nodig om de woningnood te bestrijden. Deze huizen moeten ervoor zorgen dat kinderen die in Amsterdam opgroeien hier in de toekomst ook kunnen blijven wonen. En dat Amsterdam een stad blijft waar ook bouwvakkers, verplegers of medewerkers uit de kinderopvang een plek hebben.' Niet eerder werden er in zo'n korte periode zoveel huizen gebouwd in Amsterdam. Ivens: 'Daarbij hebben we ook medewerking vanuit het Rijk nodig, want corporaties betalen nu nog heel veel extra Rijksbelasting, wat direct afgaat van hun nieuwbouwbudget. Ook is het spannend of er wel genoeg bouwvakkers te vinden zijn. Maar als we deze nieuwbouwooperatie niet doen, blijft de woningnood veel te hoog en blijven de prijzen toenemen, net als de wachttijd voor een betaalbaar huis.'

foto Alphons Nieuwenhuis©

foto AmazoneThierry / Flickr.coCC

> AMAZONE DROOGLEGGEN? HALT!

De EU onderhandelt met het handelsblok van Zuid-Amerikaanse landen Mercosur over een handelsverdrag. Dat was al problematisch. Mercosur wil namelijk graag meer vlees deze kant op exporteren – maar hanteert lagere normen voor voedselveiligheid dan de Europese Unie. Nu de ultrarechtse Bolsonaro tot president van Brazilië is verkozen, moet de EU de onderhandelingen stoppen. Dat bepleit

SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur. Bolsonaro deed tijdens de verkiezingscampagne vele racistische en geweld verheerlijkende uitspraken. Ook beloofde hij een groot deel van de Amazone droog te leggen voor de grootschalige agrarische industrie. Landbouw-, mijn- en waterkrachtbedrijven mogen wat de president betreft ongeremd hun gang gaan in grote delen van het

Amazonegebied. Een ramp voor bewoners, dieren en het milieu. Zowel daar als wereldwijd; de Amazone-regenwouden zijn immers de longen van de wereld. Wat de SP betreft moet de Europese Unie geen handelsverdragen afsluiten met landen waar de arbeids-, milieu- en dierenwelzijnsnormen niet op orde zijn. Zeker als die niet verbeteren maar zelfs dreigen te verslechteren.

foto Bert Hollander / flickr.com/cc

> HERFSTBLAADJES GEEN EXCUUS

Half november stemde het Europees Parlement vóór betere rechten voor treinpassagiers. De Europese Commissie had daartoe een voorstel gedaan, maar dat rammelde nog aan alle kanten. SP-Europarlementariër Dennis de Jong adviseerde een aantal verbeteringen en

kreeg het Europees Parlement aan zijn kant. De Jong: 'Ondanks lobby-pogingen van de spoorwegmaatschappijen om mijn voorstellen af te zwakken, is mijn advies overeind gebleven: directere ondersteuning voor mensen met beperkte mobiliteit en betere regelingen voor geld

terug bij vertraging. De NS kan zich nu niet meer verschuilen achter vallende blaadjes of bevroren wissels.' De volgende stap bestaat uit onderhandelingen met de lidstaten. Als die akkoord gaan, is de versterking van de rechten van treinpassagiers een feit.

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

DANSEN OP DE VULKAAN

November was een onrustige maand in Europa. In Frankrijk waren er rellen: steeds meer mensen verenigd onder de naam 'gele hesjes' pikten het niet langer dat door het beleid van Macron (die zegt een president voor alle Fransen te zijn) het dagelijks leven alleen maar duurder is geworden. Verder werden de Europese regeringsleiders het eens over de Brexit. Voor het eerst zegde een land het EU-lidmaatschap op. En de eerste spotjes voor de Europese verkiezingen werden gelanceerd: dansende jongeren die zeggen van de EU te houden.

Wat hebben al die zaken met elkaar te maken? Ik denk vooral dat ze laten zien dat het zo niet verder kan. Dat de 10% die, crisis of niet, altijd goed voor zichzelf gezorgd heeft, te maken krijgt met een steeds strijdbaarder 90%. Nationale regeringen, maar ook de EU kunnen niet langer wegstijven. Te veel mensen hebben genoeg van een steeds onzekerder bestaan. Het komt allemaal samen: de afbraak van onderwijs, zorg en politie, het doorgeslagen flexwerk, belastingtrucs waardoor de 10% massaal belasting kunnen ontwijken, de macht van de multinationals die winst boven de mens zetten en de groeiende macht van de EU waarop je als burger geen grip hebt.

Natuurlijk zullen er vrolijke spotjes komen over de EU. Maar het is geen tijd om te dansen. Het is tijd om de handen uit de mouwen te steken. Zolang het EU-Verdrag de markt heilig verklaart en alle ruimte geeft voor het kapitaal om zich vrij te bewegen, zolang is de EU er niet voor de 90%. Laat die 10% maar dansen, maar ze dansen wel op een vulkaan. Tijdens de Europese verkiezingen op 23 mei 2019 kan de eerste uitbarsting komen. Ik hoop op veel rood vuur.

foto Suzanne van de Kerk

LINKSVOOR **'IK HOU VAN ANDERS'**

Marja Snoeren (57), organisatie-secretaris van de SP Hulst, woont in Graauw: een idyllisch dorpje in Zeeuws-Vlaanderen. Ze werkt als medewerker klantcontact voor een telecommunicatiebedrijf, is lokaal actief in het vrijwilligerswerk en runt met haar man een webwinkel in hobby-elektronica. Marja is moeder van twee volwassen kinderen, woont samen en heeft twee honden en vier kippen. 'En altijd verse kruiden, want Graauw heeft een grote kruidentuin waar alle dorpingen mogen helpen en plukken.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Wanneer ben je lid geworden van de SP?**
'In 2015, omdat ik boos was over de opkomst van de PVV. En de SP in mijn toenmalige woonplaats Best deed niet mee aan de gemeenteraadsverkiezingen.'

› **Hoe bevalt het in Zeeuws-Vlaanderen?**
'Fantastisch. Ik geniet van de rust en de ruimte en hoop hier oud te worden. Zeeuws-Vlaanderen is anders dan de rest van Nederland. Het is ook anders dan de rest van Zeeland. Dat past bij mij. Ik hou van anders. Graauw is een kunstenaarsdorp. Jaarlijks komen er duizenden bezoekers naar de Kunstroute, waarbij mensen hun huis openstellen voor kunst.'

› **Wat is er zo anders?**
'Vooral de Vlaamse invloed. Hulst is misschien wel de meest bourgondische stad van Nederland. Verder zijn hier geen treinen en snelwegen. En bij het journaal vergeten ze ons weleens in te kleuren op de landkaart.'

› **Wat verkoopt jullie webwinkel?**
'Heel kleine elektronica-componenten en mini-computertjes. Denk aan een computertje waar je een koolmonoxide-detector en een zoemertje aan kunt verbinden: zo bouw je dan je eigen rookmelder.'

› **Waar doe je vrijwilligerswerk?**
'Bij Sociaal Zorgplan Graauw, een vangnet voor onderlinge hulp. Als bijvoorbeeld iemand vanwege een ziekenhuisbehandeling niet zelf de kindjes naar school kan brengen, regel ik dat een ander dat doet. Ook ben ik actief bij Mentorschap Zeeland; eens in de drie weken ga ik wandelen met een autistische, zwakbegaafde jongen. Ik houd in de gaten hoe het met hem gaat en als het nodig is overleg ik met zijn verzorgers.'

› **Heb je hobby's?**
'Ik speel accordeon. Toen ik 1 was overleed mijn moeder en ik heb maar één foto van haar, met een accordeon. Daarom wilde ik ook accordeon leren spelen. Ik speel nooit voor publiek, maar echt voor mezelf.' ●

‘HET PUBLIEK GOOIDE NOG NET NIET MET TOMATEN’

EELCO BEZOECT

WIE Eelco Eikenaar, SP-gedeputeerde in Groningen

WAT Toneelvoorstelling GAS, door Toneelgroep Jan Vos in samenwerking met Noord Nederlands Toneel

WAAR Te zien in Zuidlaren, tot en met 30 december

› Een vier uur durend toneelstuk over de geschiedenis van de gaswinning in Groningen. Zware kost zeker?

‘Het verveelde geen moment. GAS weet heel goed de kern te raken van de gekmakende absurditeit die Groningers meemaken. Als je dit stuk bezoekt leer je niet alleen wat bewoners van het gaswinningsgebied de afgelopen zestig jaar hebben ervaren, maar kun je het ook voelen.’

› Jij bezoekt GAS in Ten Boer, midden in het bevingengebied. Was dat te merken aan de publieksreacties?

‘Mensen vonden het heel herkenbaar. Zo speelt het derde en laatste deel van GAS zich af in het heden. Het hotel van de familie Boelens, de plek die alle personages met elkaar verbindt, raakt zwaar beschadigd door de bevingen. Een inspecteur komt langs om de schade op te nemen en heeft het over ‘typische krimpscheuren’. Dat

leidde tot boegeroep, maar ook gelach in de zaal. Want in Groningen worden geregeld grappen gemaakt over die inspecties. Bij onderzoeken naar bevingsschade komt men soms met de meest bizarre oorzaken op de proppen: te veel zwaluwen in de nok, te veel mollen in de tuin, een te zware bovenbuurman. Die absurditeit weten ze in GAS heel goed te vatten.

Bovendien doen de personages in GAS dingen die Groningers in het echt niet zouden doen, maar in hun dromen misschien wel zouden willen. Zo wordt aan het eind van het stuk de directeur van de NAM (Nederlandse Aardolie Maatschappij, –red.) met een nietpistool belaagd. Dat soort komische scènes maakt het toneelstuk voor Groningers bijna een therapeutische sessie. Je ziet een verhaal waar je in feite zelf een onderdeel van bent. Dat werkt bevrijdend. Het publiek gooide nog net niet met tomaten naar die NAM-directeur. Een paar honderd jaar geleden had toneel ook die functie.’

› Dus de NAM is de grote boeman van het stuk?

‘Het is veel subtieler dan dat. Het verhaal begint in de jaren zestig, de tijd van de eerste proefboringen. De familie Boelens, die recht boven de gasbel woont, hoopt dan zelf nog een graantje mee te pikken van de winst. Maar uiteindelijk zijn het Shell, ExxonMobil en de staat die onderling de

poet verdelen. Het beeld dat van de NAM als instituut geschetst wordt is koud, kil en technocratisch. Maar als je naar de mensen in het stuk kijkt, wisselen zij in de loop der jaren telkens van rol. Een dochter van hoteleigenaar Boelens brengt de nacht door met een NAM-topman. Het kind dat hieruit geboren wordt gaat later ook voor de NAM werken. Zij is uiteindelijk degene die met een nietpistool haar eigen baas te lijf gaat. En de geoloog die aan het begin van het stuk het gasveld ontdekt, moet uiteindelijk zijn toevlucht zoeken in het familiehotel, omdat zijn huis op instorten staat. Er is dus geen plat onderscheid tussen goed en fout.’

› Kortom, de moeite waard om gauw voor naar Zuidlaren af te reizen?

‘Absoluut. Knap is ook dat het stuk historisch erg accuraat is. Als gedeputeerde ken ik ieder detail van de ramp die zich in Groningen voltrekt, en GAS klopte voor mij van a tot z. Eigenlijk zou ik willen dat het stuk hierna in de Randstad wordt opgevoerd, zodat mensen ook daar kunnen zien en voelen wat Groningers dagelijks moeten ondergaan.’ ●

tekst Lesley Arp

 Kijk voor de speeldata op gas.toneelgroepjanvos.nl

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

STILZWIJGEN

Hoe leg je een volk uiteindelijk het stil-zwijgen op? Je verzwakt zijn gezondheid door goede voeding en ziektekosten duurder te maken, goed onderwijs en vervoer weg te bezuinigen, de huur te laten stijgen en te lang te wachten met het opknappen van schimmelwoningen, de straten onveiliger te maken door de politiemacht te laten inkrimpen en door het mensen vervolgens onmogelijk te maken zich juridisch ook maar enigszins te kunnen verweren... Nederland, word wakker!

Yvonne Liew-On, Amsterdam

OMDAT HET KAN

De afdeling Hilversum had een interessante trainingsavond over het kapitalisme. Eigenlijk kan dat worden samengevat in 3 woorden, namelijk: omdat het kan. Aan een hoge CEO werd gevraagd waarom hij zijn geld had weggesluisd via de Panama-route, en hij zei: 'Omdat het kan.' Het is ook vaak het excuus van foute banken: 'We doen niks tegen de wet.' Het is duidelijk dat mens en natuur zullen worden uitgebuit zover en zoveel als het kan. Er zijn dus grenzen nodig, die de politiek moet vaststellen. En daar is actie voor nodig.

Liebje Hoekendijk, Bussum

FOUTJE

Bij het artikel 'Wij willen migratie rechtvaardig en beheersbaar maken' in de vorige Tribune staat een foto van Jasper van Dijk in Tajura (p.24). Anders dan vermeld, ligt dit in Libië en niet in Tunesië. Sorry, Jasper!

Redactie Tribune

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Tribune december 2018

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

DUOGRAM

De SP 'Duogram' Winterpuzzel bestaat uit twee delen: (I) Leefvormen (**Lv**) en (II) Bouwpolitiek (**Bp**). In de **Lv** vindt u ongeveer de helft van de oplossing. Deze betreft vormen van menselijk samenleven. Zet de letters die u in de met rode letters aangegeven vakjes van deze puzzel vindt in de overeenkomstige vakjes van de horizontale balk van het **Bp**. De acht vragen van het **Bp** leveren de overige letters van de Totaaloplossing. Het **Bp** betreft gebouwen, mensen en architectuur met politieke overtonen. Groene vakjes scheiden woorden. Punctuatie telt als een vakje. De 'lange ij' is één letter ('y') De gehele oplossing is het woord van vijftien letters op de horizontale balk van het **Bp**. Wij wensen u een fijne tijd & veel puzzelplezier!

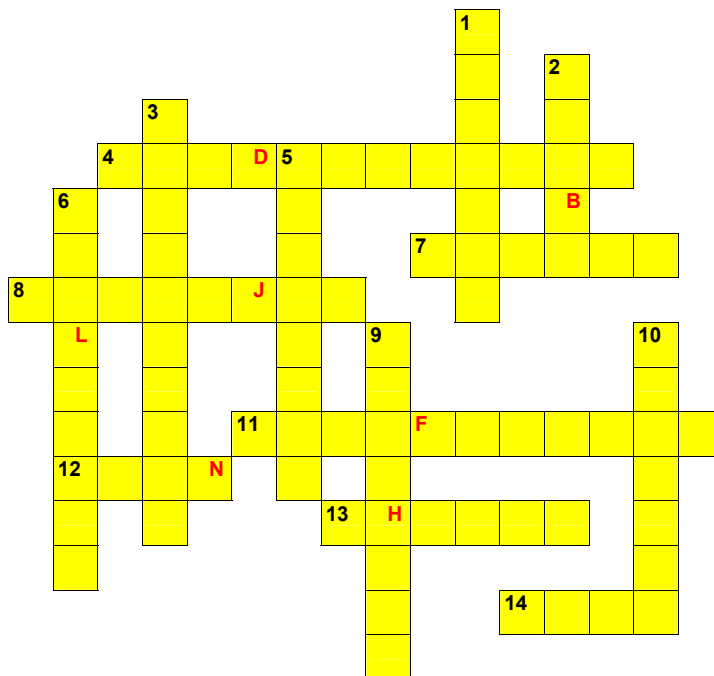
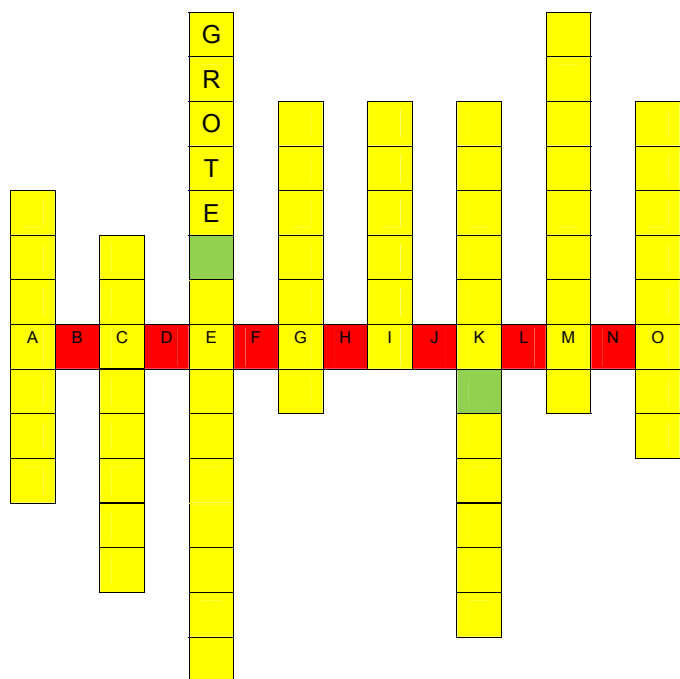
I Lv Omschrijvingen

Horizontaal

4 Wonen, dagbesteding en begeleiding tussen de kippen, de varkens, en het graan. [12] 7 Legendarisch zeemonster bestrijdt leegstand woningen. [6] 8 Massale nieuwbouw aan de rand van grote steden heeft bloemkool als voorganger. [8] 11 Twentse versie. Maar de eerste klinkers in het 'buren met raad en daad bijstaan' willen her en der wel eens gewisseld worden. [11] 12 Beneficium, vanaf de tiende eeuw: feodum. Er werd een heel sociaal en economisch stelsel op gebaseerd. [4] 13 Waarom trouwen, toen? Gewoon lekker samenwonen. Doen de kippen ook. [6] 14 Minder huis (in m2) is meer leven, in de beweging voor duurzaam wonen. [4, Engels]

Verticaal

1 Steeds populairder: duurzaam samenleven, bouwen en lokaal ondernemen in kleine gemeenschappen, van bv. 50 tot 150 personen. [7] 2 Tijdelijke huisvesting. Voor bv. vluchtelingen, soldaten of arbeiders. [5] 3 Samenwerking tussen groep mensen, slechts gericht op een specifiek (groeps)belang. [10] 5 (vanaf 11e eeuw) Verzameling huizen en conventen bij een kerk of kapel, bestemd voor lekgemeenschap. [8] 6 Teveel groen om je huis? Of juist te weinig? Doe sociaal, doe het samen. [9] 9 De allereerste was Degania. Moshe Dayan werd er geboren. Het idee van collectieve landbouw bleef. [8] 10 Vrienden worden deel van de gezinsbanden, al zijn het geen bloedverwanten. [7, engelse term]

II Bp Omschrijvingen

A) Beeldhouwer is niet harteloos in Rotterdam. [4 van 7, achternaam] C) Bouwopdracht van Lodewijk XV omdat hij van zijn jicht genas. Later door Napoleon aangewezen als ijkpunt voor de 'Tranchotkaart'. [3 van 8] E) Aan het 'Plein van de Hemelse Vrede' ligt de 'Grote Hal van het Volk', ook wel de 'Grote ...'. [2 van 9] G) Imhotep ontwierp Djoser's trappen, die hier gebouwd werden. [6 van 7] I) Over de Piramide van leoh Ming Pei waren veel meningen, en zelfs een duivelse theorie over 666 panelen. Van welk gebouw is het een onderdeel? [6 van 6] K) Ook wel de 'Piramide van Huitzilopochtli' genoemd, staan de resten van deze '... ..' nu in Mexico Stad. [6 van 11] M) 's Werelds oudste nog bestaande parlement heeft als hoofdbijeenkomst 'een ding voor allen', en heet dan ook Althing/Alting/Alding. Waar staat het? [8 van 9] O) De bouw van dit zeer efficiënte kantoorgebouw begon precies 60 jaar vóór '9/11'. 11 hectare groot, met 28km aan gangen: alles in 7 minuten te bereiken door de 26.000 mensen die er werken. [6 van 8]

OPLOSSINGEN NOVEMBER 2018

Cryptogram

Horizontaal 1) Klant 6) Alarmnummer 8) Krijgstoneel 9) Schemergebied 11) Betaalbewijs

14) Biologische wapens 16) Windeieren 17) AOW 18) Op grote voet. **Verticaal** 2) Landtong 3) Nomade 4) Kruisbestuiving 5) Bergleeuw 7) Tijgerbrood 9) SMS 10) Asielwet 12) Breinzel 13) Rooie 15) Chroom 17) A-bom.

Anagraaf

1) Amendement 2) Politiemol 3) Stembureau 4) Onderonsje 5) Spreekkoor 6) Kiesgedrag. Eindoplossing: EUROPA

De winnaar van de novemberpuzzel 2018 is Gerard Schaefers uit Amsterdam

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 9 januari 2019 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

